

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A

790,022

Umura Singh

KOSHA
OR
DICTIONARY
OF THE
SANSKRIT LANGUAGE
BY
UMURA SINGHA.
With an English Interpretation and
Annotations.

BY
H. T. COLEBROOKE, ESQ.,
Late of the Bengal Civil Service.

THIRD EDITION.

PUBLISHED BY HARAGOBINDA RAKSHIT.

No. 14, ISSUE MILL'S LANE.

Calcutta :

PRINTED BY NUNDO MOHUN BANERJEE & CO.,
AT THE FULL MOON PRINTING WORKS,
24, BEADON STREET, E. C.

1891.

PK
933
A48
1891

1751-234

PUBLISHER'S NOTICE.

The value of Colebrooke's *Umura Kosha* has never been under-rated and is well known to all Anglo-Sanskrit Scholars. It is a book which appears to be indispensably necessary to the students of the Calcutta University and indeed to all English-knowing students of Sanskrit, as furnishing English synonyms for Sanskrit words and very valuable notes on the text. But as the book has long been out of print and is not now available except at a great cost, it is hoped that the publication of the present edition will bring it within the reach of the general public and the students of the Calcutta University in particular. The publisher sincerely hopes that the undertaking will meet the support of those for whom it is intended.

January,
1891.

HARAGOBINDA RAKSHIT

P R E F A C E.

THE compilation of a Sanskrit Dictionary having been undertaken early after the institution of the College of Fort William, it was at the same time thought advisable to print, in Sanskrit and English, the work which has been chosen for the basis of that compilation ; as well for the sake of exhibiting an original authority to which reference will be frequently necessary, as with the view of furnishing an useful vocabulary which might serve until an ampler dictionary could be prepared and published.

The celebrated *Umura Kósha*, or Vocabulary of Sanskrit by UMURA SINGHA, is, by the unanimous suffrage of the learned, the best guide to the acceptations of nouns in Sanskrit. The work of PAÑINI on etymology is rivalled by other grammars, some of which have even obtained the preference in the opinion of the learned of particular provinces : but UMURA'S vocabulary has prevailed wherever the Sanskrit language is cultivated ; and the numerous other vocabularies, which remain, are consulted only where UMURA'S is either silent or defective. It has employed the industry of innumerable commentators, while none of the others (with the single exception of HEMACHANDRA'S) have been interpreted even by one annotator. Such decided preference for the *Umura Kósha*, and the consequent frequency of quotations from it, determined the selection of this as the basis of an alphabetical dictionary, and suggested the expediency of also publishing the original text with an English interpretation.

Like other vocabularies of Sanskrit, that of UMURA is in metre ; and a considerable degree of knowledge of the language becomes requisite to discriminate the words from their interpretations

and to separate them from contiguous terms which affect their initials and finals. On this account, and to adapt the work to the use of the English student, the words, of which the sense is exhibited, are disjoined from their interpretation (which is included between crotchets); and the close of each word is marked by a *Italic* letter over it indicating the gender of the noun. Where a letter has been permuted according to the Sanskrit system of orthography, a dot is placed under the line to intimate that a letter is there altered or omitted : and a marginal note is added, exhibiting the radical final of the noun, or its initial, in every instance where either of them is so far disguised by permutation as not to be easily recognized upon a slight knowledge of the rudiments of the language, and of its orthography. An explanation in English is given in the margin, and completed, when necessary, at the foot of the page. The different interpretations proposed by the several commentators, and the variations in orthography remarked by them, are also specified in the same place.

According to the original plan of the present publication, the variations in the reading of the text (for which a careful collation has been made of several copies and of numerous commentaries) are noticed only where they affect the interpretation of a word or its orthography. It was not at first intended to insert those differences which are remarked by commentators upon other authority, and not upon the ground of any variation in the text itself. However, the utility of indicating such differences was afterwards thought to counterbalance any inconvenience attending it : and after some progress had been made at the press, this* and other additions to the original design were admitted, which have rendered a supplement necessary to supply omissions in the first chapters and complete the work upon an uniform plan.

To avoid too great an increase of the volume, the various readings and interpretations are rather hinted than fully set

* These additions are incorporated with the text in the present edition.

forth : it has been judged sufficient to state the result, as the notes would have been too much lengthened, if the ground of disagreement had been everywhere exhibited and explained. For the same reason, authorities have not been cited by name. The mention of the particular commentator in each instance would have enlarged the notes, with very little advantage, as the means of verifying authorities are as effectually furnished by an enumeration of the works which have been employed and consulted. They are as follow :—

I. The text of the *Umura Kōsha* :

This vocabulary comprised in three books, is frequently cited under the title of *Trikaṇḍa*;* sometimes under the denomination of *Abhidhāna* (nouns), from its subject ; often under that of *Umura Kōsha*, from the name of the author. The commentators are indeed unanimous in ascribing it to UMURA SINGHA. He appears to have belonged to the sect of *Buddha*, (though this be denied by some of his scholiasts ;) and is reputed to have lived in the reign of VIKRAMADITYA ; and he is expressly named among the ornaments of the Court of RAJA BHUJA,† one of the many princes to whom that title has been assigned. If this mention of him be accurate, he must have lived not more than eight hundred years ago; for a poem entitled *Subaḥshita ratna sandoha*, by a *Jaina* author named AMITAKATI, is dated in the year 1050 from the death of VIKRAMADITYA, and in the reign of MUNJA who was uncle and predecessor of RAJA BHUJA. It, however, appears inconsistent with the inscription at *Buddhagaya* which is dated in the year 1005 of the era of VIKRAMADITYA, and in which mention is made of UMURA DEVA, probably the same with the author of the vocabulary. From the frequent instances of anachronism both in sacred and profane story as

* i. e. The three books. But that name properly appertains to a more ancient vocabulary, which is mentioned by the commentaries on the *Umura Kōsha* among the works from which this is supposed to have been compiled.

† In the *Bhūja Prabandha*.

current among the *Hindus*, more confidence seems due to the inscription, than to any popular tales concerning RA'JA'BHO'JA; and the *Umura Ko'sha* may be considered as at least nine hundred years old; and possibly more ancient.

It is intimated in the author's own preface that the work was compiled from more ancient vocabularies: his commentators instance the *Trika'nda*,* *Utpa'lini*, RABHASA and KA'TYA'YANA as furnishing information on the nouns; and VYA'DI and VA'RA-RUCHI on the genders. The last mentioned of these authors is reputed contemporary with VIKRAMA'DITYA and consequently with UMURA SINGHA himself.

The copies of the original, which have been employed in the correction of the text, in the present publication, are,

1st. A transcript made for my use from an ancient corrected copy in the *Tirhutīya* character, and collated by me with a copy in *Dévanāgarī*, which had been carefully examined by SIR WILLIAM JONES. He had inserted in it an English interpretation; of which also I reserved a copy and have derived great assistance from it in the present publication.

2d. A transcript in *Dévanāgarī* character, with a commentary and notes in the *Ka'na'ra'* dialect. It contains numerous passages, which are unnoticed in the most approved commentaries, and which are accordingly omitted in the present edition.

3rd. Another copy in the *Dévanāgarī* character, with a brief and imperfect interpretation in *Hindī*.

4th. A copy in the Bengali character with marginal notes explanatory of the text.

5th. A copy in duplicate, accompanied by a Sanskrit commentary, which will be forthwith mentioned (that of RA'MA'SRA'MA). It contains a few passages not noticed by most of the commentators. They have been, however, retained on the au-

* See a preceding note.

thority of this scholiast. A like remark is applicable to certain other passages expounded in some commentaries but not in others. All such have been retained, where the authority itself has been deemed good.

6th. Recourse has been occasionally had to other copies of the text in the possession of natives, whenever it has been thought any ways requisite.

II. Commentaries on the *Umura Kōsha*.

1. At the head of the commentaries which have been used, must be placed that of RA'YA MUKUT'A, (or VRIHASPATI surnamed RA'YA MUKUT'A MAN'Ī.) This work entitled *Padachandrikā*, was compiled, as the author himself informs us, from sixteen earlier commentaries, to many of which he repeatedly refers : especially those of KSHI'RA SWA'MĪ, SUBHU'TI, HA'DD'A CHANDRA, KALINGA, KŌ'NKAT'A, SARVADHARA, and the *Vyāk'hya'mṛita Tīkasaṃvasva*, &c.*

Its age is ascertained from the incidental mention of a date : viz. 1353 *Saka*, or 4532 of the *Kaliyuga*, corresponding to A.D. 1431.

Though the derivations in MUKUT'A's commentary be often inaccurate, and other errors also have been remarked by later compilers, its authority is in general great ; and, accordingly, it has been carefully consulted under every article of the present work.

2. Among the earlier commentaries named by RA'YA MUKUT'A, that of KSHI'RA SWA'MĪ is the only one, which has been examined

* The following names may be selected from MUKUT'A's quotations, to complete the number of sixteen : *Mād'havi*, *Mād'huma'd'hari*, *Sarva'nanda*, *Abhinanda*, RA'JA'DE'VA, GO'VERD'HANA, DRA'VI'DA, BHO'JARA'JA. But some of these appear to be separate works, rather than commentaries on the *Umura Kōsha*. MUKUT'A occasionally cites the most celebrated grammarians as PA'NINI, JAYA'DITYA, JINE'NDRA, MAITRE'YA, RAKSHITA, PURUSHOTTAMA, MA'D'HAVA, &c.

in the progress of this compilation. It is a work of considerable merit ; and is still in general use in some provinces of India, although the interpretations not unfrequently differ from those commonly received.

3. The *Vya'khyatsut'há*, a modern commentary by RA'MA'S RA'MA or by BHA'NUDI'KSHITA (for copies differ as to the name of the author) is the work of a grammarian of the school of Benares. He continually refers to RA'YA MUKUT'A and to SA'MI'; and his work serves to confirm their scholia where accurate, and to correct them where erroneous. It has been consulted at every line.

4. The *Vya'khyá Pralipa* by ACHYUTA UPAD'HYA'YA is a concise and accurate exposition of the text : but adds little to the information furnished by the works above-mentioned. It has been, however, occasionally consulted.

In these four commentaries, the derivations are given according to PANINI'S system. In others, which are next to be enumerated, various popular grammars are followed for the etymologies. But, as the derivations of the words are not included in the plan of the present work, being reserved for a place in the intended alphabetical dictionary of Sanskrit, those commentaries have not been the less useful in regard to the information which was sought in them.

5. The commentary of BHARATA MALLA (entitled *Mugdhabodhini*) has been as regularly consulted as those of MUKUT'A and RA'MA'S RA'MA. It is indeed a very excellent work ; copious and clear, and particularly full upon the variations of orthography according to different readings or different authorities ; the etymologies are given conformably with VO'PADE'VA'S system of grammar. The author flourished in the middle of last century.

6. The *Sárá Sundarí* by MAT'HURE'S'A has been much used. It is perspicuous and abounds in quotations from other commentaries ; and is therefore a copious source of information on the various interpretations and readings of the text. The

Supadma is the grammar followed in the derivations stated by this commentator. MAT'HURES'Ā is author likewise of a vocabulary in verse entitled *Sabdaratna'valī*, arranged in the same order with the *Umura Kōsha*, and which might serve therefore as a commentary on that work. It was compiled under the patronage of a Mussulman Chieftain *Mureh'ha Khān*, whose name is prefixed to it. The author wrote not more than 150 years ago.*

7. The *Padār'tha Kaumudī* by NA'RA'YANA CHAKRA-VARTI' is another commentary of considerable merit, which has been frequently consulted. The *Kalāpa* is the grammar followed in the etymologies here exhibited.

8. A commentary by RA'MA'NA'T'HA VIDYA'VACHASPATI, entitled *Trika'ndaviveka*, is peculiarly copious on the variations of orthography, and is otherwise a work affording much useful information.

9. Another commentary which has been constantly employed, is that by NI'LAKANT'HA. It is full and satisfactory on most points for which reference is usually made to the expositors of the *Umura Kōsha*.

10. The commentary of RAMA TARKAVA'GI'SA has been uniformly consulted throughout the work. It was recommended for its accuracy; but has furnished little information; being busied chiefly with etymology. This, like the preceding, follows the grammar, entitled *Kalāpa*.

Other commentaries were also collected for occasional reference in the progress of this work; but have not been employed, being found to contain no information which was not also furnished, and that more amply, by the scholiasts

* His work contains the date 1588 Saka or A. D. 1666.

above mentioned. The list of them, contained in the subjoined note, may therefore suffice.*

III. Sanskrit dictionaries and vocabularies by other authors. Throughout the numerous commentaries on the *Umura Kósha*, the text itself is corrected or confirmed, and the interpretation and remarks of the Commentators supported, by references to other Sanskrit vocabularies. They are often cited by the scholiasts for the emendation of the text in regard to the gender of a noun, and not less frequently for a variation of orthography, or for a difference of interpretation. The authority quoted has been in general consulted before any use has been made of the quotations ; or, where the original work cannot now be procured, the agreement of commentators has been admitted as authenticating the passage. This has been particularly attended to, in the chapter containing homonymous words ; it having been judged useful to introduce into that chapter, the numerous additional acceptations stated in other Dictionaries, and understood to be alluded to in the *Umura Kósha*.

The dictionaries, which have been consulted, are 1st. The *Médiní*, an alphabetical dictionary of homonymous terms by MEDINIKARA. 2nd. The *Viswaprakása* by MAHE'S'WARA VAI-DYA, a similar dictionary, but less accurate and not so well arranged. It is the ground-work of the *Médiní* which is an improved and corrected work of great authority. Both are very frequently cited by the Commentators.

* *Kaumudi* by NAYANA'NANDA ; *Trikáná'chinta'mani* by RAG'HUNA'THA CHAKRAVARTI ; both according to PA'NINI'S system of etymology. *Vaishamya kaumudibhy* RA MAPASA DA TARKALANKA'RA ; *Padamanjaribhy* LO'KANA'THA ; both following the grammatical system of the *Katapa*. *Pradipamanjaribhy* RA'MA-S'RAMA, a jejune interpretation of the text. *Vrihat Haravali* by RA'MES'WARA. Also commentaries, by KRISHNADA'SA, TRILOCHANA DA'SA, SUNDARA'NANDA, VANADI'TABHAT'TA, VISWANAT'HA, GOPA'L CHACRAVARTI, GOVINDA'NANDA, RA'MA'NDA BHOLA'NATHA, &c.

3. The *Haima*, a dictionary by HE'MA CHANDRA, in two parts ; one containing synonymous words arranged in six chapters ; the other containing homonymous terms in alphabetical order. Both are works of great excellence.

4. The *Abhid'hāna Ratnamāla*, a vocabulary by HALA'-YUD'HA in five chapters ; the last of which relates to words having many acceptations. It is too concise for general use ; but is sometimes quoted.

5. The *D'haranī*, a vocabulary of words bearing many senses. It is less copious than the *Mēdinī* and *Haima* : but being frequently cited by Commentators, has been necessarily consulted.

6. The *Trika'ndasēsha*, or supplement to the *Umura Kōsha* by PURUSHO'TTAMA DE'VA.

6. The *Ha'rāvalī* of the same author.

The last of these two supplements to *Umura*, being a collection of uncommon words, has not been much employed for the present publication. The other has been more used. Both are of considerable authority.

The reader will find in the notes a list of other dictionaries quoted by the Commentators, but the quotations of which have not been verified by reference to the originals, as these have not been procurable. *

Works under the title of *Varn'adēs'ana'*, *Dwīru'pa* and *Unādi* have indeed been procured : but not the same with the books cited ; many different compilations being current under those titles. The first relates to words the orthography of which is likely to be mistaken from a confusion of similar letters ; the second exhibits words which are spelt in more than one way ; the third relates to a certain class of derivatives, separately noticed by grammarians.

* *Umuramāla*, UMURA DATTA, *Saddārn'ava*, *Sās'wata*, *Varn'adēs'ana'*, *Dwīru'pa*, *Unā'dikōsha*, *Ratna kō'sha*, *Ratnamāla*, RANTIDE'VA, RUDRA, VYA'DI, RABHASA, VOPA'LITĀ, BHA'GURI, AJAYA, VA'CHASPATI, TA'RA'PA'LA, ARUNADATTA.

IV. Grammatical works.

Grammar is so intimately connected with the subject of this publication, that it has been of course necessary to advert to the works of Grammarians. But as they are regularly cited by the commentators, it is needless to name them as authorities, since nothing will be found to have been taken from this source, which is not countenanced by some passage in the commentaries on the *Umura Kôsha*.

V. Treatises on the roots of Sanskrit.

Verbs not being exhibited in the *Umura Kôsha*, which is a vocabulary of nouns only, the treatises of MAITREYA, MA'D'HAVA, and others on Sanskrit roots, though furnishing important materials towards a complete dictionary of the language, have been very little employed in the present work ; and a particular reference to them was unnecessary, as authority will be found in the commentaries on UMURA, for any thing which may have been taken from those treatises.

VI. The Scholia of classic writings.

Passages from the works of celebrated writers are cited by the commentators on the *Umura Kôsha* ; and the scholiasts of classic poems frequently quote dictionaries in support of their interpretation of difficult passages. In the compilation of a copious Sanskrit dictionary an ample use may be made of the Scholia. They have been employed for the present publication so far only as they are expressly cited by the principal commentaries on the *Umura Kôsha* itself.

Should the reader be desirous of verifying the authorities, upon which the interpretation and notes are grounded, he will in general find the information sought by him in some one of the ten commentaries of UMURA, which have been before named ; and will rarely have occasion to proceed beyond those which have been specified as the works regularly consulted.

In regard to plants and animals and other objects of natural history, noticed in different chapters of this vocabulary, and

especially in the 4th, 5th and 9th chapters of the 2nd book, it is proper to observe, that the ascertainment of them generally depends on the correctness of the corresponding vernacular names. The commentators seldom furnish any description or other means of ascertainment besides the current denomination in a provincial language. A view of the animal, or an examination of the plant, known to the vulgar under that denomination, enables a person conversant with natural history to determine its name according to the received nomenclature of European Botany and Zoology : but neither my inquiries, nor those of other Gentlemen, who have liberally communicated the information collected by them,* nor the previous researches of SIR WILLIAM JONES, have yet discovered all the plants and animals, of which the names are mentioned by the Commentaries on the *Umura Kósha* ; and even in regard to those which have been seen by us, a source of error remains in the inaccuracy of the Commentators themselves, as is proved by the circumstance of their frequent disagreement. It must be, therefore, understood, that the correspondence of the Sanskrit names with the generic and specific names in Natural History is in many instances doubtful. When the uncertainty is great, it has usually been so expressed ; but errors may exist where none have been apprehended.

It is necessary likewise to inform the reader that many of the plants, and some animals (especially fish), have not been described in any work yet published. Of such, the names have been taken from the manuscripts of DR. ROXBURGH and DR. F. BUCHANAN.

Having explained the plan and design of this edition of the *Umura Kósha*, I have only further to state, that the delay which has arisen since it was commenced (now more than five years) has been partly occasioned by my distance from the press (the

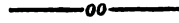
* Drs. Roxburgh, F. Buchanan, and W. Hunter, and Mr. William Carey.

work being printed by MR. CAREY at Serampoor), and partly by avocations which have retarded the progress of collating the different copies of the text and commentaries : a task the labour of which may be judged by those who have been engaged in similar undertakings.

H. T. COLEBROOKE.

CALCUTTA, *Dec.* 1807.

CONTENTS.

	Page.
INTRODUCTION of the UMURA KOSHA.	1
BOOK I. CHAPTER I.	
SECT. I. HEAVEN, Gods, Demons ; their arms, ornaments, symbols or vehicles, and other attributes. Fire ; Air. Velocity. Eternity. Much.	1
SECT. II. Sky ; weather ; planets ; stars.	15
SECT. III. TIME ; its divisions. Phases of the moon ; eclipses.	24
SECT. IV. Sin ; virtue ; happiness. Destiny ; cause. Nature. INTELLIGENCE ; reasoning ; knowledge. Senses ; tastes ; odours ; colours.	31
SECT. V. Speech. Language. Compositions. Modifications and circumstances of speech.	38
SECT. VI. SOUND.	44
SECT. VII. MUSIC ; notes, tones ; instruments. Dancing. Dra- matic exhibition ; actors, gestures, passions. In- dications of passion. Festival.	45
CHAPTER II.	
SECT. I. INTERNAL REGIONS ; holes ; darkness. SERPENTS ; poison.	56
SECT. II. HELL ; departed souls ; misery, pain.	59
SECT. III. Seas ; WATER. Islands ; shores. Boats, ships. Fish. Lakes ; ponds, wells. Rivers. Aquatic plants.	60
BOOK II. CHAPTER I.	
EARTH, soil. Countries. Roads. Measures of distance.	73
CHAPTER II.	
TOWNS ; buildings, habitations.	77

CHAPTER III.

	page-
MOUNTAINS, rocks ; fountains, caves, mines.	
Minerals,	84

CHAPTER IV.

SECT. I.	FORESTS. Groves : gardens, avenues. Trees, plants. Trunk ; root ; wood ; leaf ; fruit.	86
SECT. II.	Trees of various kinds.	91
SECT. III.	Plants, mostly medicinal, or with sensible qualities.	106
SECT. IV.	Useful Plants.	112
SECT. V.	Drugs and potherbs. Grasses and palms.	118

CHAPTER V.

LIONS and other quadrupeds. Insects. Birds. Pairs, flocks, heaps.	137
--	-----

CHAPTER VI.

SECT. I.	MAN. Woman. Characters, relations, circum- stances of women. Kinsmen, relatives. Person, as thin, fat, &c. Freckles, moles.	137
SECT. II.	Health. Medicine. Diseases. Diseased. Parts of the body.	150
SECT. III.	Dress, ornaments, clothes, perfumes, garlands. Furniture.	164

CHAPTER VII.

Race. Tribe. Order. PRIEST. Characters and des- criptions of priests ; their occupations and observances. Sacrifice ; its requisites. Alms ; worship ; austerity ; study. Hypocrisy. Marriage. Human pursuits, and objects.	175
---	-----

CHAPTER VIII.

SECT. I.	MILITARY TRIBE. Kings ; ministers ; officers ; ser- vants. Enemies ; allies. Requisites of govern- ment ; means of defence ; and of success. Reve- nue. Foresight. Insignia of Royalty.	191
----------	---	-----

CONTENTS.

xvii
page.

SECT. II.	Camp ; army. Elephants ; horses. Chariots. Litters. Warriors. Arms and weapons. War. Slaughter. Funeral. Prison. Life.	199
-----------	---	-----

CHAPTER IX.

THIRD tribe.	Professions. Husbandman. Field. Implements of husbandry. Corn, pulse, oil-seeds, &c. Granary. Kitchen. Vessels. Condiments. Prepared food. Dairy. Cattle. Traffick ; weights and measures. Commodities.	220
--------------	--	-----

CHAPTER X.

FOURTH tribe.	Mixed classes. Artisans. Jugglers. Dancers. Musicians. Hunters. Servants. Barbarians. Dogs. Hogs. Chace. Theft. Nets, snares, ropes. Loom. Pole for burden. Wrought leather. Tools. Art. Images. Wages. Spirituous liquor. Gaming	248
---------------	--	-----

BOOK'III. CHAPTER I.

Epithets of persons.	259
---------------------------	-----

CHAPTER II.

Qualities of things.	272
---------------------------	-----

CHAPTER III.

Miscellaneous.	286
---------------------	-----

CHAPTER IV.

SECT. I.	Homonymous words, Ending in क	298
SECT. II.	— in ख	304
SECT. III.	— in ग	<i>ibid</i>
SECT. IV.	— in घ	307
SECT. V.	— in ङ	<i>ibid</i>
SECT. VI.	— in च	308
SECT. VII.	— in छ	<i>ibid</i>
SECT. VIII.	— in ज	309
SECT. IX.	— in झ	310

			page.
SECT. X.	Ending in ठ	312
	— in ड	<i>ibid</i>
SECT. XI.	— in ढ	313
		— in ण	314
SECT. XII.	— in त	317
SECT. XIII.	— in थ	325
SECT. XIV.	— in द	<i>ibid</i>
SECT. XV.	— in ध	328
SECT. XVI.	— in न	330
SECT. XVII.	— in प	337
SECT. XVIII.	— in फ	338
SECT. XIX.	— in ब	<i>ibid</i>
		— in भ	339
		— in म	340
SECT. XX.	— in य	342
SECT. XXI.	— in र	346
SECT. XXII.	— in ल	355
SECT. XXIII.	— in व	359
SECT. XXIV.	— in श	361
SECT. XXV.	— in ष	363
SECT. XXVI.	— in स	366
SECT. XXVII.	— in ह	369
SECT. XXVIII.	Indeclinables (Homonyma).		371

CHAPTER V.

Indeclinables (Synonyma).	376
---------------------------	-------	-----

CHAPTER VI.

Genders.

SECT. I.	Feminine.	383
SECT. II.	Masculine.	388
SECT. III.	Neuter.	393
SECT. IV.	Masculine and Neuter.	397
SECT. V.	Masculine and Feminine.	399
SECT. VI.	Feminine and Neuter.	400
SECT. VII.	Three genders.	401
SECT. VIII.	Variation of gender.	402

16/11 50 an Lajjishu Bristak
 Am 4-15 P.M. Sunday, 28th July

अमरकोषः ।

यस्य ज्ञानदयासिन्धोर्गाधस्थानघा गुणाः ।
 सेव्यतामक्षयो धीराः स त्रिये चाष्टताय च ॥
 समाहृत्या न्यतन्त्राणि संक्षिप्तैः प्रतिसंस्कृतैः ।
 सम्पूर्णमुच्यते वर्गेर्नामलिङ्गाशुशासनम् ॥
 प्रायशो रूपभेदेन साहचर्याच्च कृतचित् ।
 स्त्रीपुंनपुंसकं ज्ञेयं तद्विशेषविधेः कचित् ॥
 भेदाख्यानाय न हन्ते नैकशेषो न सङ्करः ।
 हतोऽत्र भिन्नलिङ्गानामशुक्तानां क्रमादृते ॥
 त्रिलिङ्गां त्रिव्रिति पदं मिथुने च द्वयोरिति ।
 निषिद्धलिङ्गं शेषार्थं त्वन्ताद्यादि न पूर्वभाक् ॥

BOOK I.

CHAP. I. SECT. I.

1. स्वरⁱ (अव्ययं) स्वर्ग^m नाक^m त्रिदिक्^m त्रिदशाक्षयाः^{l m} Heaven.
 सुरलोका^{2 m} द्यौ^f दिवौ^f (द्वे क्षियौ^a) (क्षीवे) त्रिविष्टपं^{n b}
 2. अमरा^m निर्जरा^m देवास्^m त्रिदशा^m विबुधाः^m सुराः^m Gods or dei-
 3 m 4 m m 5 m d tics. c
 सुपर्वाणः³ सुमनसस्⁴ त्रिदिवेशा⁵ दिवौकसः

1—य. 2—क. 3—वृक्ष. 4—नस. 5—कस.

^a द्यौ and दिक् both fem. also neut. दिवं. ^b Or त्रिविष्टपं, and त्रिविष्टपं. ^c A god, sing. अमरः. pl. अमराः. ^d दिवौकाः or दिवौकाः (स्).

3. आदितेवा दिविषदे लेखा अदितिनन्दनाः
 1 m a m m

आदित्या ऋभवेऽस्वप्ना अमर्त्या अमृतान्वसः
 m 2 m b m m 3 m

4. बर्हिर्मुषाः क्रतुमुजो गीर्वाणा दानवारवः
 m 6 m n d f

दन्दारका दैवतानि (पुंसि वा) देवता (स्त्रियाम्)
 m m f 7 m 8 m 9 m

Sets of divi-
 nities. e

5. आदित्या विश्व वसवस् तृषितामास्त्रानिलाः
 12 m 1 c g m 14 m 15 m

महाराजिक साध्याश्च रुद्राश्च गणदेवताः
 22 c m 10 f m i 11 n 12 m

Demi-gods,
 & nymphs. h

6. विद्याधरोऽश्वरो यक्ष रक्षो गन्धर्व किम्बराः
 m j m m m m

पिशाचो गुह्यकः सिद्धो भूतो (ऽमी देवयोनयः)
 m m m m 12 m m

Giants or
 Titans. k

7. असुरा दैत्य दैतेय दमुजो न्दरि दानवाः
 m m m m 13 m

शुक्रश्रिष्ठा दितिसुताः पूर्वदेवाः सुरदिवः
 m m m l 14 m m

A *Finā* or
Buddha.

8. सर्वज्ञः सुगतो बुद्धो धर्मराजस् तथागतः

1—वद. 2 ऋभु. 3—वसु. 4—भुज. 5—रि. 6—त. 7 वद.
 8 आ—. 9 व—. 10 कश्यपः. 11—वसु. 12 द—. 13—दिट्.
 14—राज.

^a दिविषत् or दुषत् and दुषत् (दु). ^b ऋभुः or ऋभूः. ^c बर्हि-
 संकः or बर्हिंसकः. ^d Masc. or neut. ^e Each consists of a speci-
 fied number (see their names in other dictionaries.) *Adityas* 12. *Visva-*
dēvas 10. *Vasus* 8. *Tushitas* 36. *Ābhāswāras* 64. *Anilas* 49. *Ma-*
hārājikas 220. *Sād'hyās* 12. *Rudras* 11. ^f Pl. पित्रे i.e. पित्रेदेवाः.
^g Also महाराजकः. ^h Of various classes and denominations, as *Vi-*
dyād'haras &c. ⁱ Likewise जक्षः, fem. यक्षी and यक्षिणी. ^j Also
 पिशाचः. ^k A demon, sing. असुरः, pl. असराः. Likewise आसुरः.
^l Also बधः.

^m ^{1 m} ^m ^m ^m
समन्तभङ्गेः भगवान् मारजित् लोकजित् जिनः

^m ^m ^{2 m} ^m
9. षडभिन्नो दशबल्लोऽहववादी विनावल्लः

^m ^m ^{3 m a} ^m
मुनीन्द्रः श्रीधरः शास्ता मुनिः

^{4 m}
शास्त्रमुनिस् (तु यः)

^{m c} ^{m d} ^{5 m}
10. (स) शास्त्रसिंहः सर्वार्थसिंहः शौद्धोदनिश् (च सः) BUDD'HA. b

^{6 m} ^{7 m} ^{8 m}
नैतमश् (चा) र्कवन्धुश् (च) मावादेवीसुतश् (च सः)

^{9 m f} ^{10 m} ^m ^{11 m} ^m
11. ब्रह्मात्मन्ः सुरज्येष्ठः परमेष्ठी पितामहः BRAHMA'. c

^m ^m ^{12 m} ^m
हिरण्यगर्भो लोकेशः स्ववन्धुश् चतुराननः

^{13 m} ^{14 m} ^{15 m g} ^{m h} ^m
12. धाताख्योनिर् दूर्ध्वो विरिद्धिः कमलासनः

^{16 m} ^m ^{17 m} ^{18 m} ^{19 m} ^m
स्रष्टा प्रजापतिर्वै चा विधाता विश्वसृग् विधिः

^m ^{20 m j} ^m ^m ^{21 m}
13. विष्णुर्नारायणः कृष्णो वैकुण्ठो विष्टरम्भवाः VISHN'U. i

^m ^m ^m ^m ^m
दामोदरो हृषीकेशः केशवो माधवः स्वम्भुः

- 1—वत्. 2—दिन्. 3—शास्त्र. 4—मुनि. 5—दिनि. 6—तव.
7—वत्. 8—सुत. 9—सन्. 10—चा—. 11—दिन्. 12—म्.
13—वाह. 14—च—. 15—दृ—. 16—स्रष्ट. 17—वेधस्. 18—ह. 19—सृज.
20—ना—. 21—वत्.

^a Likewise शास्त्रिता (ह). ^b The founder of the religion named from him. ^c Also शास्त्रः. ^d Likewise सर्वार्थः, and सिद्धार्यः. ^e Providence, or the Creator. ^f Also ब्रह्मा. ^g Likewise द्रुवश्चः, and द्रुवणः. ^h विरिद्धिः, विरिद्धिः, विरिद्धः and विरिद्धनः. ⁱ The pervader and pre-server; identified by Hindu mythology with the hero *Krishna* a son of *Vasudēva*. ^j Likewise नारायणः.

14. दैत्यारिः पुण्डरीकाक्षो गोविन्दो गण्डध्वजः
 पीताम्बरोऽच्युतः शार्ङ्गो विष्णुर्सेनो जनार्दनः
 15. उपेन्द्र इन्द्रावरजश् चक्रपाणिश् चतुर्भुजः
 पद्मनाभो मधुरिपुर्वासदेवस् त्रिविक्रमः
 16. देवकीनन्दनः शौरिः श्रीपतिः पुरुषोत्तमः
 वनमाली बलिध्वंसी कंसारातिरघोत्तमः
 17. विश्वम्भरः कैटभजिह्व विष्णुः श्रीवत्सलाक्ष्मणः
 बलदेवो (स्य जनकः स एव) आनकदुन्दुभिः
 18. बलभद्रः प्रलम्बघ्नो बलदेवोऽच्युताग्रजः
 रेवतीरमणो रामः कामपालो हलायुधः
 19. नीलाम्बरो रौहिणेयस् तालाङ्को सुषली हली
 संकर्षणः सीरपाणिः कालिन्दीभेदने बलः

ङिन्. 2—रज. 3—धि. 4 वा— 5—किन्. 6—सिन्.
 ज. 8—जित्. 9—व. 10—चिन्. 11 हचिन्.

so विश्वक्सेनः. ^b Likewise पद्मनाभिः. ^c Also वासुदेवः, वासुः.
 ise दैवकीनन्दनः. ^d Or शौरिः. ^e Also बलिध्वंसी. ^f Likewise
^h Father of *Krishn'a*, and son of *Anacadundubha*. ⁱ Also
 भिः. And दुन्दुः. ^j Brother of *Krishn'a*. ^k Likewise भद्रबलः.
 बलः. ^l Also सुषली or सुयली. ^m Likewise बललः.

20. मदनो मन्मथो मारः प्रद्युम्नो मीनकेतनः
 कन्दर्पो दर्पको ऽनङ्गः कामः पञ्चशरः चारः
 21. शम्बरारिर्मनसिजः कुसुमेषुर्नन्यजः
 पुष्पधन्वा रतिपतिर्मुकरध्वजः चामभूः
 22. ब्रह्मसूक्तिश्चकेतः (स्याद्) ऽनिरुद्ध उषापतिः
 लक्ष्मीः पद्माक्षया पद्मा कमला श्री ईरिप्रिया
 23. इन्दिरा लोकमाता मा क्षीराब्धितनया रमा
 (शंखो लक्ष्मीपतेः) पाञ्चजन्यश्च
 (चक्रं) सुदर्शनः
 24. कौमदकी (गदा)
 (सङ्को) नन्दकः
 कौस्तुभो (मणिः)
 गरुडान् गरुडस् ताक्ष्यो वैमतेयः खगेश्वरः
 25. नागान्तको विष्णुरयः सुपर्णः पद्मगाशनः

KA'MADE'VA.
aANIRUD'-
DHA. e

Lakshmi. i

Kṛishn'a's
conch.His discus
& missile
weapon.

His mace.

His sword.

His jewel.

The vehicle
of Vishn'u. k

1 न— 2 अनन्यज. 3—ननु. 4 वि— 5—साह. 6—ननु. 7—ह.
 a Love or Cupid; son of Kṛishn'a. b Also शम्बरारिः, and शम्बरारिः, or संवरारिः. c Likewise जनोजः. d Also पुष्पधनुः (सु).
 e Son of Pradyumna and husband of Ushá. f This and the following
 terms are titles both of Kāmadēva and Aniruddha. g Likewise चक्षुकेतुः
 or चक्षुकेतुः, and रिष्यकेतुः, or रिष्यकेतुः—रिष्यकेतुः. h Also उषा-
 पतिः. i The wife of Vishn'u, and goddess of prosperity. j Likewise
 कौमादी, and कौपोदकी. k Various described as a gigantic crane,
 a vulture, or an eagle.

14. दैत्यारिः पुण्डरीकाक्षो गोविन्दो गण्डध्वजः
 पीताम्बरोऽच्युतः शार्ङ्गो विष्णुर्क्षेत्रेण जनार्दनः
 उपेन्द्र इन्द्रावरुणश्चक्रपाणिश्चतुर्भुजः
 पद्मनाभो मधुरिपुर्वासुदेवस्त्रिविक्रमः
 देवकीनन्दनः शौरिः श्रीपतिः पुरुषोत्तमः
 वनमासी बलिध्वंसी कंसारातिर्धोञ्जयः
 विष्णुश्चरः कैटभजिह्व विष्णुः श्रीवत्सलाङ्गनः
 वासुदेवो (स्य जनकः स एव) आनकदुन्दुभिः
 बलभद्रः प्रलम्बघ्नो बलदेवोऽच्युताग्रजः
 देवतीरमणो रामः कामपालो हस्ताशुचः
 नीलाम्बरो रौहिणेयस् तालाङ्को सुवली हली
 संकर्षणः सीरपाणिः कालिन्दीभेदो बलः

1 शार्ङ्गिन्. 2—रज. 3—वि. 4 वा—. 5—विन्. 6—सिन्.
 7 कधोञ्ज. 8—जिह्व. 9—व. 10—विन्. 11 हलिन्.

^a Also विष्णुक्षेत्रेण. ^b Likewise पद्मनाभिः. ^c Also वासुदेवः, वासुः.
^d Likewise दैवकीनन्दनः. ^e Or शौरिः. ^f Also बलिध्वंसी. ^g Likewise श्रीवत्सः.
^h Father of *Krishna*, and son of *Anacandundubha*. ⁱ Also जनकदुन्दुभिः. And दुन्दुः. ^j Brother of *Krishna*. ^k Likewise अश्वत्थः. And भद्रवत्सः. ^l Also सुवली or सुवली. ^m Likewise बलः.

20. मदनो मन्मथो मारः प्रद्युम्नो मीनकेतनः
 कन्दर्पो दर्पको ऽनङ्गः कामः पद्मशरः खरः
 21. शम्बरारिर्मनसिजः कुसुमेष्टुरनन्यजः
 पुष्पधन्वा रतिपतिर्भूकरध्वजः आत्मभूः
 22. ब्रह्मसूक्तिश्चकेतुः (स्वादः) ऽनिरुद्ध उषापतिः
 लक्ष्मीः पद्माक्षया पद्मा कमला श्री ह्रीं रिप्रिया
 23. इन्दिरा लोकमाता मा क्षीराब्धितनया रमा
 (शंखो लक्ष्मीपतेः) पाञ्चजन्यश्च
 (चक्रं) सुदर्शनः
 24. कौमदकी (गदा)
 (खड्गे) गन्दकः
 कौस्तुभो (मणिः)
 गवत्मान् गवडस् ताक्ष्यो वैनतेयः खगेश्वरः
 25. नागान्तको विष्णुरयः सुपर्णः पद्मगाशनः

KĀMADEVA.
aANIRUDH.
DHA. e

Lakshmi. i

Kṛishn'a's
conch.His discus
& missile
weapon.

His mace.

His sword.

His jewel.

The vehicle
of Vishṇu. k

1 न— 2 अनन्यज. 3—ननु. 4 वि—. 5—वाद. 6—तनु. 7—ड.
 a Love or Cupid; son of Kṛishn'a. b Also शम्बरारिः, and शम्बरारिः, or संवरारिः. c Likewise जनोजः. d Also पुष्पधनुः (हृ).
 e Son of Pradyumna and husband of Ushā. f This and the following
 terms are titles both of Kāmadēva and Aniruddha. g Likewise पद्मशरः
 or पद्मकेतुः, and रिष्यकेतुः, or रिष्यकेतुः—रिष्यकेतनः. h Also उषा-
 पतिः. i The wife of Vishṇu, and goddess of prosperity. j Likewise
 कौमादी, and कौपोदकी. k Various described as a gigantic crane,
 a vulture, or an eagle.

Siva. a

- ^{m b} शंभु^mरीयः ^m पशु^mपतिः ^m शिवः ^{1 m} श्रु^mती महेश्वरः
 26. ई^mश्वरः सर्व^{m c} ईशानः शङ्करश्चन्द्र^{2 m}शेखरः
^m भू^{m d}तेशः खण्ड^mपरशु^mर्गिरीशो गिरिशो चण्डः
 27. सत्य^mञ्जयः कृत्ति^{3 m e}वासाः पिनाकी प्रमथाधिपः
^m उग्रः कपर्दी^{5 m} श्रीकण्ठः शितिकण्ठः कपालभृत्
 28. वामदेवो महादेवो विष्णुपाशस्त्रिलोचनः
^{7 m} कृशानुरेताः सर्व^mज्ञो धर्म्म^{6 m}टि नीललोहितः
^{m f} हरः खर^mहरो भर्गस्त्रयम्बकस्त्रिपुरान्तकः
^m गङ्गाधरोऽन्ध^mकरिपुः क्रतुध्वंसी दृषध्वजः
 30. व्योमकेशो भवो भीमः स्याण् रुद्र उमापतिः
^m कपर्दी^{11 m} ऽस्य जटाजूटः
 31. प्रमथाः (स्युः पारिषदा)^{m j} पिनाको ऽजगवं (धनुः)^k
^m ब्राह्मी त्वाद्यास्तु म.तरः)^f

His braided
hair. h

His bow.

His attend-
ants.The divine
mothers. i

1—सिन्. 2—हर. 3—सस्. 4—किन्. 5—दिन्. 6—ज. 7—तस्.
 8 भर्ग. 9—स्वक. 10—सिन्. 11—स्यात्.

^a The destroyer and reproducer. ^b Also शङ्करः. ^c Likewise सर्व.
^d Also खण्डपरशुः. ^e Likewise कृत्तिवासः (स). ^f Also ह्रीः. ^g Likewise
 भर्गः. ^h Rolled on his head. ⁱ Also अजकर्व, अजगवं, अजगर्व,
 अजकर्व, and अजोक्व. ^j Sing. प्रमथः. ^k This, which is likewise
 a name of Siva's attendants, is variously written. Sing. पारिषदः
 पारिषदः, or पारिषदः. ^l Or energies of the gods, viz. Bráhmī, Mahéswarī,
 Aindri, Vaxáhi, Vaishnavī, Kaumārī, Kaurvērī or Chámunidá, and
 Charchicá. ^m Also ब्राह्मणी.

- विभूति भूतिरैश्वर्यम् (अणिमादिकमृष्टा) Superhuman
power. a
32. उमा कात्यावनी गौरी काशी हैमवतीध्वरी BHĀ'WANĪ'c
- शिव भवानी वद्वाणी सर्वाणी सर्वमङ्गला
33. चपया पार्वती दुर्गा च्छानी चण्डिकायिका GAN'Ē'SA. j
- विनायके विघ्नराज हैमातुर गणाधिपाः
34. (अप्ये) कदन्त हेरख खखोदर गजाननाः KA'RTI'KEYA.
k
- कार्तिकेये महासेनः शरजम्बा वङ्गाननः
35. पार्वतीनन्दनः स्कन्दः सेनानीरग्निभू र्गुहः
- बाह्मलेवस् तारकजित् विशाखः शिखिवाहनः
36. वाष्मातुरः शक्तिधरः कुमारः क्रोचदारणः INDRA. o
- इन्द्रे मरुत्वान् मयवा विडोजाः पाकयासनः

1 ई— 2 च— 3 ख— 4 ए— 5—अनु. 6—लेव. 7—त्वत्.
8—वनु. 9—जस्.

* Consisting in preternatural faculties of eight sorts (see the enumeration in other dictionaries), such as the power of assuming an imperceptible form &c. ^b This and the preceding term (विभूतिः) are by some considered to be here intended for names of ashes rubbed on the person of SIVA. ^c The wife of Siva and goddess of destruction. ^d Likewise गौरी. ^e Also काशी. ^f Likewise वद्वाणी. ^g Also शिवी. ^h Likewise चण्डिका, चण्डी or चण्डा. ⁱ Also वम्बा. ^j The obviator of difficulties. ^k The god of war. ^l Likewise शरजम्बा. ^m Also बाह्मलेव. ⁿ Likewise क्रोचदारणः. ^o Regent of the sky. ^p Also मयवान् (वत्) ; some add मयवनु. ^q Likewise विडोजाः.

SANATKU-
MARA. a

m b m c
सनत्कुमारो वैधातः

The *Asvini*.
d

m 1 m
सर्वेद्यावृश्चिनीसुतो

m e 2 m m 3 m
47. नासत्त्वावृश्चिनौ दक्षावृश्चिनेयौ (च तावभौ)

Nymphs. f

4 f f g h
(क्षियां वज्रव्य) श्वरसः सर्वेद्या (उर्वशीसुखाः)

Celestial
musicians. i

m j 5 m k 6 m l
48. (हाहा हृङ्गश्चैवमाद्या) गन्धर्वासु (त्रिदिवीकसः)

Fire.

m m m m m m
अग्निर्वैश्वानरो वज्रिर्वीतिहोतो धनञ्जयः

m m 7 m 8 m n
49. हपीटयोनिर्वृत्तनो जातवेदास् तनूनपात्

9 m 10 m o 11 m m m
वहिः शुभा ह्यवर्मा शोचिष्केयु उधर्वधुः

1 च— 2 अश्विन. 3 चा— 4 वज्ररस. 5—हृ. 6—व्य. 7—दक्ष.
8—पादु. Or—पादु. 9 वहि Or वहिस्. 10—नृ. 11—मनू.

* The son of *Brahmā*, and eldest of the progenitors of mankind.
 b Likewise सत्कुमार. c Also वधातकिः. d Physicians of heaven, and twin sons of the sun by his wife *Sanjnyā* in the shape of a mare, or children of the constellation *Asvini*. One of the twins is named *Násatyā*, and the other *Dásra*; but these terms, in the dual, designate both of them. Their patronymics are used in the singular, when either is singly intended. e Likewise नासिक्यौ. f Celestial courtesans, as *Urvasī*, *Rambhā*, *Ménacā*, *Ghrīdāchi*, *Tilōttamā*, &c. g Likewise सर्वेद्या. h Also उर्वशी and उर्वसी. Quiristers of heaven, as *Hāhā*, *Hūhū*, *Tumbura*, *Viśvāvasu*, *Chitrarāt'ha*, &c. i Likewise हाहा; and हाहाः (स्). And Indec. हाहाः. k Also हृङ्गः and हाहाहृङ्गः. And Indec. हृङ्गः. l Sing. गन्धर्वः. Also गन्धर्वः and गान्धर्वः. m One commentator makes the plural of this word विश्वानराः, but erroneously say others. n Or, according to a different etymology, तनूनपात् (त्). And तनूनपाः (पा). o शुधनु, or वहिः शुधनु. Also शुधः (ध).

50. ^{m a m m b m m} आश्रयायो दृक्कायः दृशायः पावको ऽनलः
^{m 1 m 2 m 3 m}

^{4 m 5 m m m} रोहिताश्वो वासुसखा शिखावानाशुशुक्षणिः

51. ^{6 m c 7 m d 8 m m m} हिरण्यरेता कृतभुग् दहने हव्यवाहनः

^{m 9 n} सप्तार्चिर्दमुनाः शुक्लश् चित्तभासुर्बिभावसुः

52. शुचिरपिप्तं

^{10 m m m} ओर्वस् (तु) वाडवो वडवानलः
^{m f m f g 11 f h f f}

Submarine
fire. c

^{m f n i m} (वक्त्रेर्हयो) ज्वालकीलावर्चिर्हतिः शिखा (शिखा)
^{m f n i m}

Flame. f

53. (त्रिषु) स्फुलिङ्गोऽग्निकणः

A spark.

^{m m} सन्तापः संज्वरः (समौ) A burn.

^{m m 12 m 13 m} धर्मराजः पितृपतिः समवर्त्ती परैतराट्
^{m 14 m m 15 m m}

YAMA. j

54. कृतान्तो यमुनाभ्राता शमनो यमराट् यमः

^{m m k m m m} कालोदण्डधरः आश्वदेवो वैवस्वतो ऽन्तकः

1—खि, Or —ख. 2—वत. 3—आ—. 4—तस्. 5—भुज्. 6—सु.
 EX. —चिंस्. 7—नस्. 8—क्र. 9—ख—. 10—वः. 11—चर्चि.
 12—स्तिन्. 13—राज्. 14—ह. 15—राज्.

^a Likewise आश्वदेवः. ^b Also कृतान्तः. ^c Likewise सप्तार्चिः (चिं).
^d Also दमुनाः. ^e A being consisting of flame, but with a mare's head,
 sprung from the thighs of *Urua*, and was received by the ocean.
^f Masc. ज्वालः, fem. ज्वाला. ^g Fem. कीला. ^h Also f. n. चर्चिः, (स).
ⁱ Fem. स्फुलिङ्गा, neut.—गं. ^j The regent of worlds below; or death,
 and judge of departed souls. Likewise दण्डधरः.

A giant or
ghost.

55. राक्षसः कौण्डपः क्रव्यात् क्रव्यादेः ऽक्षम् चाश्वरः

राक्षसरो राक्षसरः कर्बुरो निक्षपामजः

59. वातुधानः पुख्खजने नैर्जते वात रक्षसी

VARUNA. f

प्रचेता बरुणः पाथी वादसांपतिरप्यतिः

Air or wind.

57. श्वसन स्यर्धने वायुर्मातरिष्ठा सदागतिः

पृषदश्ने गन्धवहे गन्धवाहा निष्ठाश्रुगाः

58. समीर मावत मवज् जगत्प्राण समीरणाः

नभस्वद् वात पवन पवमान प्रभञ्जनाः

Air inhaled.
m

59. प्राणो ऽपानः समानश्(चो)दान ध्यानौ(च वायवः

शरीरस्या इमे)

Speed or velo-
city.

रंजस् तरसी (त) रवः स्वदः

1 क्रव्याद्. 2 रक्षस्. 3-तस्. 4 पाथिन्. 5 च- . 6-चन्.
7 च- . 8 चा- . 9-त्. 10-त्. 11-न. 12 च- . 13 तरस्.

^a Or कण्डपः. ^b Or चाश्वरः. ^c Likewise कर्बुरः, and कर्बरः. ^d Or वातुधानः. ^e Also नैर्जतिः. ^f Or the regent of water. ^g Likewise बरुणः. ^h Also चर्पापतिः. ⁱ Or पृषताश्. ^j Likewise जवतः. ^k Also जगत् (du. जगतौ; or जगन्तौ;) and प्राणः. ^l Likewise पातिः. ^m Five breaths, or air inhaled or emitted several ways, as breath, deglutition, &c. ⁿ Also रंजः.

- 1 m a n n n n 2 n c n
 60. जवे! (ऽय) शीघ्रं त्वरितं लघु क्षिप्रमरं द्रुतं Quick, or
 n n n 3 n 4 n d swiftly. b
 सत्वरं चपलं दूर्यमुविशब्धितमाशु (च)
 n f n 5 n n 6 n 7 n g
 61. सतते स्मरताश्चान्न सन्तताविरतानिश्च Eternal, or
 n 8 n 9 n h continually. e
 नित्यानवरताञ्जलम् (ऽय्य)
 m m j
 (ऽया) ऽतिशयो भरः Much or ex-
 n n 10 n 11 n 12 n cessive. i
 62. अतिवेद्य श्यात्थर्थातिमात्रोक्ताद् निर्भरं
 13 n 14 n 15 n n n k 16 n
 तीव्रैकान्तनितान्तानि गाढ वाढ हृढानि (च)
 1 m
 63. (क्रीडे) शीघ्राद्यसत्वे स्यात् त्रिवेषां भेद्यगामि वत्

1 जव. 2 चर. 3 च— 4 चा— 5 च— 6 च— 7 चा—
 8 च— 9 च— 10 च— 11 च— 12 च— 13 तीव्र. 14 ए—
 15—ल. 16 हृढ.

* Likewise जवनः. b These terms, used adverbially, are neuter ; but as adjectives, they agree in gender with the subject. Masc. शीघ्रः, fem. शीघ्रा, neut. शीघ्रं. c Also Indec. चर. d Except this term, which properly should not be used as an adjective. e These likewise are neuter as adverbs, but vary as adjectives. f This is reckoned among indeclinables. g Except this, which properly should not be used as an adjective. h Except this also, which is never used as an adjective. This is also reckoned among indeclinables. i These likewise are neuter as adverbs, but vary as adjectives. j Except these two, which are invariably masculine ; but they are used adverbially in the second singular neuter. k This is indeclinable according to some. l They are neuter when used not as nouns ; consequently, as adverbs. m A various reading is भेद्यगामि, (used as an epithet or discriminative) instead of सत्वनामि, (used as a noun ; i.e. as an adjective.)

KUVE'RA. a ^{1 m} कुवेरस् ^m त्रयम्बकसखे! ^{2 m} यक्षराड् ^m गुह्यकेश्वरः

64. ^{3 m} मनुष्यधर्मा ^m धनदे! ^m राजराजो ^m धनाधिपः

^m किन्नरेशो ^m वैश्रवणः ^m धौलस्थो! ^m नरवाहनः

^{4 m b} 5 ^{m c} 6 ^{m d} 7 ^m यक्षैकपिङ्गुलविलि ^m श्रीद् ^{7 m} पुण्यजनेश्वराः

The garden of
Kuvēra.

ⁿ (अखेट्थानं) चैत्ररथं

Nalakūvara.
c

^{m f} (पुनस्तु) नलकूवरः

Kailasa. g.

^m 66. कैलासः (स्थानं)

Kuvēra's
city.

^f अलका (पूर)

His throne
and vehicle.

^{m n} (विमानं तु) पुष्पकं

His attend-
ants.

^m (स्यात्) किन्नरः ^{8 m} किंपुरुषस् ^m तुरंगवदने! ^m मयुः

His treasure.

^m 67. निधि (नी) शेषधि ^{m h}

Auriferous
gems. i

^{n n} (भेदाः पद्मशङ्खादयो निधेः)

1—र. 2—राज. 3—चंद. 4 बख. 5 ए— 6 ए—
7—र. 8—व.

a The god of riches. b Also बखेवरः. c Likewise एकपिङ्गुलः.
d Also ऐडविहः, or ऐखविहः, and ऐडविह. e Son of Kuvēra. f The
same term, in the dual, designates both the sons of KUVE'RA; named
NALAKU'VARA, and MANI'GRIVA. g A bode of Kuvēra. h Also शेषधिः
i See an enumeration of the other seven (for there are nine such
fabulous gems) in other dictionaries.

SECTION II.

1. ^{f f a 1 n b 2 n n 3 n} द्यौ दिवौ (द्वे स्त्रियाव) ऽब्धं व्योम पुष्करमखरं ^{4 n c n d n n 5 n n} The sky or atmosphere.
^{6 n n 7 m n 8 m n e} नभो ऽन्तरीक्षं गगनमनन्तं सुरवर्त्म खं
 2. ^{9 f 10 f g f 11 f 12 f} विषद्व विष्णुपदं (वा तु पुंस्त्र्या) काश विहायसी
^{13 f 14 f i 15 f} दिशस्(तु)ककुभःकाष्ठापाशाश्(च)हरितश्(च ताः) Space, region or quarters. f
 3. ^f प्राच्यवाची प्रतीचस् (ताः पूर्वं दक्षिण पश्चिमाः) The several quarters. h
^{m f n} (उत्तरा दिग्) उदीची (स्याद्) दिक्षं (तु त्रिषु दिग्भवे) Situated or bearing. j
^{m m m m m m} 4. इन्द्रे वाङ्मः पितृपति नैर्ऋते वायवे मरुत The regents of quarters and points. k
^{m m} कुबेर ईशः (पतयः पूर्वादीनां दिशां क्रमात्)

- 1 च— 2—चतु. 3 चं— 4—चसु. 5—चतु. 6—तु.
 7 चा— 8—चसु. 9 दिश. 10 ककुभ. 11 काष्ठा. 12 हरितु.
 13 ची— 14 च— 15—ची.

^a See § i. v. 4. ^b Or चक्ष्मं. ^c Likewise नभं (भ.) ^d Or अन्तरीक्षं.
 * Masc. विहायः. Neut. विहायः. Also विहायसः—स; and indec. विहायसा. ⁱ A tract or quarter of the world; sing. दिक्, pl. दिशः. Or with the feminine termination दिशा, pl. दिशाः. ^g Nom. ककुभ. Also with the feminine termination ककुभाः. ^h In their order: namely, East, South, West, North. ⁱ Some read अपाची for the South; restricting अपाची to the region below. ^j Ex. पूर्वदिशः eastern; fem—स्याः neut.—क्षं. ^k In their order: E., S. E., S., S. W., W., N. W., N., N. E. Thus fire S. E. *Nairita* S. W. Air N. W. *Siva* N. E. From the regents, the points are denominated: as ऐन्द्र, East; चाम्नेयो, South-east; वाय्वा, South; &c.

Elephants, at
the points. a

5. ऐरावतः पुण्डरीको वामनः कुमदेः ऽञ्जनः

पुण्ड्रदन्तः सार्वभौमः सुप्रतीकश्च (च दिग्मजाः)

Their females
b

6. (करिष्ये) ऽभ्यस्तु कपिला पिङ्गलागुपमाः (क्रमात्)

ताम्रकर्णी शुभ्रदन्ती (च) ऽङ्गना (च) ऽञ्जनावती

Intermediate
point. f

7. (क्षीबाध्यं त्व) ऽपदिशं दिशोर्ध्वं विदिक् (क्षिवा)

Included
space.

अभ्यन्तरं (त्वं) ऽन्तरालं

The sensible
horizon. h

चक्रवालं (तु) मण्डलं

A cloud.

8. अर्धं मेघो वारिवाहः सनयितुर्बलाहकः

घाराधरो जलधरश्च तडित्स्वान् वारिदेः ऽम्बुभृत्

9. घन जीवत सुदिर जलसुग्धूमयोनयः

A succession
of clouds.

कादम्बिनी मेघमाला

Belonging to
clouds.

(त्रिषु मेघभवे) ऽश्विनं

1—अञ्जन. 2—कु. 3—च. 4—घर. 5—त्वत्. 6—सुक्. 7—नि.

^a Belonging to the several regents of them, respectively. ^b In the same order. ^c Also अश्विनः. ^d Likewise शुभ्रदन्ती. ^e Also चक्रवाहः. ^f Or half quarter, as S. E. &c. ^g Likewise प्रदिक्. ^h Or any orb and circumference. ⁱ Or चक्रवालः. ^j Or अश्विनः. ^k Also वारिधरः. ^l Likewise जलधरः, जलद, &c. ^m Properly this signifies a cloud of smoke : and जीवतः is a visible exhalation.

10. ⁿ ⁿ ⁿ ^{1 n b}
 १०. ^{f c} ^f ^{2 f} ^{3 f} ^f
 सनितं गर्जितं मेघनिर्वोधे रसिता (दि च) The rattling
 of thunder.
^f ^{f d} ^f ^f ^f
 शंपा शतक्रदा क्रादिन्यैरावत्यः क्षणप्रभा Lightning.
 11. तडित् सौदामिनी विद्युत् चक्षला चपला (ऽपि च)
^{m f} ^g
 सूर्ज्यु (वृज्जनिष्ये) A clap of
 thunder. c
^m ^{4 m}
 मेघज्योतिरिन्मदः A flesh of
 lightning. h
ⁿ ^{5 n}
 12. इन्द्रासुषं शक्रधनुस्
^f ^{n j}
 दृष्टिर्वधं Rain.
^m ^{6 m}
 (तद्विधाते) ऽवघाहावग्रहौ (समौ)
 Drought.
^m ^m
 13. धारासम्पात् आसारः A hard
 shower.
^{m k} ¹
 शीकरे (ऽसुकयाः सृताः) Thin rain.

1—त. 2—नी. 3 ऐ—ती. 4 इ— 5—स्. EX.—सुप्.
 6 क—.

^a Or the grumbling of clouds. ^b Including other synonyms, as
 घनितं, &c. ^c Also शम्पा. ^d Better सौदामिनी; Likewise सौदामिनी.
^e The noise attending a fall of thunder or stroke of lightning. ^f Also
 सूर्ज्युः. and विस्फूर्ज्युः, or विस्फूर्ज्युः. ^g Or वृज्जनिष्येः. ^h Or the
 fire attending a stroke of lightning. ⁱ When his bow is bent, its
 shadow appears as a rainbow; when unbent, it is invisible to mortals.
 Some of the commentators have approached towards a true explana-
 tion of the rainbow; saying that it proceeds from the rays of the sun,
 which are of various colours, and being dispersed by the air, appear in
 the sky. ^j Likewise वधं. ^k Or शीकरः. ¹ Or सृताः.

- Hail. वर्षोपसस् (तु) करका^{l m m f}
- A cloudy day. a (मेघाच्छन्ने ऽङ्कि) दुर्हिनंⁿ
- Covering or disappearance. b 14. अन्तर्द्धा अवधा (पुंसि त्व) नार्धिरपवारणं^{f f m 2 n}
अपिधान तिरोधान पिधानाच्छादनानि (च)^{n n n c 3 n}
4 m 5 m d m c m m f
- The moon. 15. शिमांशुश्च चन्द्रमाश्च चन्द्र इन्दुः कुमुदबान्धवः^{m m m 6 m m}
विधुः रुधांशुः शुभ्रांशुरोषधीशो निशापतिः^{m m m g m m}
16. अजो जैवालकः सोमे स्तौर्गगाक्षः कलानिधिः^{m m h m m}
द्विजराजः शशधरो नक्षत्रेशः क्षपाकरः^f
- A digit. i 17. कला (तु षोडशो भागे)^{m n j m f n}
विष्णो (ऽक्षी) मण्डलं (त्रिषु)^{n m n m n m}
- A part. भित्तं शकल चक्रे (वा पुंस्य) ऽर्धेⁿ
- Half. ऽर्धं (समे ऽंशके)ⁿ

1—क्ष. 2 अ— 3 जा—न. 4—यु. 5—वस्. 6 खो—

^a Or obscured by clouds. ^b Or anything, which hides and withholds from sight. ^c Also छादनं. and छदनं. ^d Likewise नाः, (वस्.)
^e Also चन्द्रः. ^f Likewise कुमुदबन्धवः. ^g Also सोमा, (नृ.) ^h Likewise
क्षपाक्षः, क्षपाच्छन्नः, and शशी, (नृ.) ⁱ Or the sixteenth part of the
moon's diameter ^j One author makes this fem. Also विष्णी.

18. चन्द्रिका कौसुदी ज्योत्स्ना ^{f a f f} Moonlight.
 प्रसादस् (तु) प्रसन्नता ^{1 m f} Purity or brightness.
 कलङ्कादौ खण्डनं (च) चिह्नं खण्ड (च) लक्षणं ^{m 2 m n n 3 n n b} A spot or mark.
 19. सुषमा (परमा शोभा) ^f Exquisite beauty.
 शोभा कान्तिर्द्युतिश् छविः ^{f f c 4 f f} Beauty or splendour.
 चवम्बायस् (तु) नीहारस् तुषारस् तडिनं हिमं ^{5 m 6 m 7 m n n} Frost.
 20. प्रालेयं मिहिका (च) ^{n f d}
 (इय) हिमानी हिमसंहतिः ^{f f} Ice and snow.
 शीतं (गुणे) ⁿ Cold or chillness.
 (तद्वदर्थः) सुषीमः शिशिरो जडः ^{m f n c m f n m f n} Cold or frigid.
 21. तुषारः शीतलः शीतो हिमः (सप्तान्वलिङ्गकाः) ^{m f n m f n m f n m f n}
 ध्रुवः शौचानपादिः (स्याद्) ^{m m} The polar star. f
 अगस्त्यः कुम्भसम्भवः ^{m h m} AGASTYA. g

1—द. 2 चङ्. 3—चङ्. 4—ति. 5—व. 6—हार. 7—वार.

* Also चन्द्रिका. b Likewise खण्डनं. c Also द्युती, and छवी.
 d Or चङ्. e Likewise सुषीमः, and सुषीमः. f Or the north pole itself. In mythology, *Dhruva* is son of *Uttānapāda*, and consequently grandson of the first *Manu*. In Astronomy, *Uttānapāda*, is β *Ursæ minoris*. g *Agastya* is regent of the star *Canopus*. h Also अगस्त्यः.

1 m a

22. मैत्रावरुणिर^f

His consort.

(स्वैव) सोमामुद्रा (सधर्मिणी)

n b 2 n n f f n c 3 f n d

A star.

नक्षत्रचक्रं भं तारा तारका (पु) डु (वा स्त्रियां)

Asterisms. c

23. दाक्षायण्यो (ऽश्विनीत्यादि तारा)

The head of Aries.

अश्विगुश्विनी

Stars in the Southern scale.

राधा विशाखा

Stars in Cancer.

पुष्ये (तु) सिध्य तिष्यौ

The Dolphin.

अविष्ठया

24. (समा) धनिष्ठा^f

The wing of Pegasus.

(स्युः) प्रौष्ठपदा भार्गवपदाः (स्त्रियः)

n h n 7 f

Orion.

जगशीर्षे जगशिरस् (तस्मिन्नेवा) ग्रहायणी

Stars in his head.

25. द्रुक्तास् (तच्छिरोदेशे तारका निवसन्ति याः)

The planet Jupiter. j

दृक्पतिः सुराचार्यो गीष्पतिर्धिषणो गुरुः

1—वि. 2—नक्ष. 3—उड. 4—युज. 5—च. 6—डा.

7—आ. 8—सा. 9—धि.

^a Likewise वरुणिः. ^b Also नक्षत्रं. ^c Neut. तारकं. Likewise masc. तारः, and तारकः. ^d Neut. उड, fem. उडः or उड्नी. ^e *Aswinī* and others, the longitude of which regulates the divisions of the zodiac. In mythology, they are nymphs, and daughters of *Dakṣha*. ^f Properly dual, as indicating two stars, which compose this constellation according to ancient authors. But astronomers now reckon four. ^g Also भार्गवपदाः. ^h Likewise masc. जगशीर्षः, and fem. जगशिराः (स्). Also masc. जगः. ⁱ Also द्रुक्ताः. ^j *Vrihaspati*, the preceptor of the gods, son of *Angiras*. ^k Likewise गीष्पतिः, गीःपतिः, and गीष्पतिः.

26. जीवः चाङ्गिरसो वाचस्पतिश्च चित्रशिखण्डिनः
 शुक्रो दैत्यगुरुः काश्यपश्च भार्गवः कविः Venus. b
27. चङ्गारकः कुजे भौमे खौहिताङ्गे महीसुतः
 रौहिणेयो बुधः सौम्यः Mercury. f
- (समौ) शौरि शनैश्चरौ Saturn. g
28. तमस् (तु) राहुः खर्भातुः सैन्दवेयो विधुनुदः
 (सप्तर्षयो मरीचिमुखाश्च) चित्रशिखण्डिनः The ascending node. j
29. (राशीनामदंभो) लग्नं
 (ते तु मेषवृषादयः) Signs of the Zodiac. n
- सूर सूर्यार्थमादित्य हादयात्म दिवाकराः The Sun

1—ति. 2—नस्. 3—नू. 4—आ—. 5—लग्न. 6—र.

^a The patronymic in the plural, reverts to the original form चाङ्गिरसः. ^b *Sūkra* or *Uśanas*, the preceptor of the giants, son of *Bhrigu* and regent of the planet Venus. ^c In the vocative sing. *उशनः* (स्) *उशनन*, or *उशनः*. ^d Likewise *भृगुः*. This and the patronymic, in the plural, make *भृगवः*. ^e According to mythology, the son of the earth. ^f *Budha*, son of *Sōma*, (or the moon) by *Rōhinī* (or the Hyades). ^g *Sanī*, the offspring of the sun by *Ch'háyá*. ^h Or more properly, *शौरिः*. Also *शौरः*. ⁱ Likewise *शनिः*. ^j *Ráhá*, son of *Sinhiki*. ^k Also masc. *तमाः*, (स.) ^l The seven principal stars in Ursa major are the seven sages ; *Maríchi*, *Atri*, *Angiras*, *Pulastya*, *Pulaha*, *Kratu* and *Vasishthá*. ^m The rising of the signs. ⁿ The sign (*Rási*) are Arice, Taurus, &c. ^o Likewise *सूरः*.

30. भास्वराहस्वर वज्र प्रभाकर विभाकराः
 भास्वद् विवस्वत् सप्तारिहृदिहोष्णारश्मयः
 31. विकर्त्तनाके मार्त्तण्ड मिहिरारण पूषणः
 32. विभावसुर्गृहपतिस् त्विषांपतिर्गृहपतिः
 भागुर्हंसः सहस्रांशुस् तपनः सविता रविः
 33. मातरः पिङ्गलो दण्ड्य (चण्डांशोः पारिपार्श्विकाः)
 सूरसूते! इणो नूरः काश्यपिर्गृहायणः
 34. परिवेषस् (तु) परिधिर्पसूर्यक मण्डले
 किरणोच्च मयूखंशु गभस्ति वृणि वृणायः
 35. भानुःकरोमरीचिः(स्त्रीपुंसयोर्)हो धितिः(स्त्रियाम्)

Three of the
sun's atten-
dants. e

The dawn. f

Halo.

A ray.

- 1 च— 2—तु. 3 च—रिहृ. 4 च— 5 च— 6 पूषन्.
 7—चि. 8—त्र. 9—ति. 10 च— 11—यु. 12—हृ.
 13—ण्ड. 14—व. 15 च— 16 चण्ड. 17 चंयु. 18 धृष्णि.

* Also मार्त्तण्ड, ^b Likewise मिहिरः. ^c Also चहृपतिः. ^d Like-
wise तपनः. ^e Severally named in the text. They are INDRA, YAMA,
and FIRE, under other names : one placed on the left of the sun ; the
two others on his right. ^f The chariotcer of the sun. ^g Likewise
काश्यपः. ^h Also परिवेषः. ⁱ Some read वज्रि.

^f ^{1f} ^f ^{2ffa} ^{3ff} ^f ^{4f}
 (सुः)प्रभा दग्धचि त्विद्धा भाग्धवि द्युतिदीप्तयः Light.

5 n

6 n

36. रोचिः शोचि (र.भे क्रीवे)

m m m

प्रकाशो द्योत् आतपः Sunshine. b

n

n

n

n

d

कोष्णं कवोष्णं मन्दोष्णं कदुष्णं (त्रिषु तद्वति) Warmth. c

n

n

n

f

37. तिम्भं तीक्ष्णं स्वरं (तद्वत्)

Heat. e

f

f

दग्धव्या मरीचिका Sultry vapour. g

1 दग्ध. 2 त्वि. 3 भाग्ध. 4 दीप्ति. 5 रोचिस्. 6 शोचिस्.

* Also masc. भाः (स्) or भास्, (स्). ^b Or any lustre and heat. Some interpret this, the converse of darkness. Others make the three terms of this article synonymous with the preceding eleven, as signifying light and illumination. They are distinguished from the article which precedes, as not immediately issuing from the sun. ^c Or warm. ^d When used as adjectives they vary with the gender. ^e Or hot. ^f These also, when employed as adjectives, vary with the gender. ^g Appearing at a distance like a sheet of water. The phenomenon called Mirage.

SECTION III.

Time.	1. ^m कालो ^m दिष्टो (ऽप्य) ^{1 m} नेष्टा (पि) ^m समयो (ऽप्य)
First lunar day. ^a	^{f b} (ऽप्य) पक्षतिः
	^{2 f c} प्रतिपद् (हे इमे स्त्रीत्वे)
A lunar day.	^{3 m f d} (तदाद्यांस्) तिथयो (द्वयोः)
A day.	2. ^m षष्ठो ^{n 4 n} दिनाहनी (वा तु स्त्रीत्वे) ^{m n m n c} दिवस वासरो
Morning.	^m प्रत्युषो ⁿ ऽहर्मुखं ^{n f 5 n g} कल्पमुषः ^{6 n h} प्रत्युषसौ (अपि)
	^{n i} 3. प्रभातं (च)
Eve. j	^{f k} (दिनान्ते तु) सायं
Twilight.	^{f l} सन्ध्या ^f पितृप्रसूः

1 कनेष्टः. 2—पद्. 3 तिथि. 4 अहनु. 5 उषस्. 6—वस्.

^a The beginning of the moon's increase or wane. ^b Or पक्षती.
^c The thirtieth part of a lunation. ^d Also fem. तिथी. ^e Some write वासरः, erroneously. ^f Likewise काष्ण्यं. ^g Also masc. उषः (स्.) and fem. उषा. ^h Likewise masc. प्रत्युषः (च) and neut. प्रत्युषः (स्.) ⁱ Also भातं and विभातं. ^j Or the close of the day. ^k Masc. सायः. Indec. सायं. ^l Likewise सन्ध्या.

^m ^{1 m} ^{2 m}		
प्राङ्माराङ्ग मध्याह्नास् (मिसम्बस्)		Periods of the day. a
	^{f b}	
(अथ) यवरो		Night.
^f ^f ^{3 f c} ^f ^f ^{f d}		
4. निशा निशीथिनी रात्रिस् त्रियामा जषदा जपा		
^f ^{4 f e} ^{f f} ^{f g} ^{f h}		
विभावरी तमस्विनी रजनी वामिनी तमी		
^f ^{f i}		
5. तमिस्सा तामसी (रात्रिः)		A dark night.
^{f j}		
ज्योत्स्नी (मन्द्रिकाम्विता)		A moon-light night.
^f		
(आगामिवर्त्तमानाहृत्यावां निशि) पक्षिणी		A night and two days. k
ⁿ		
6. नक्षरात् (निशावद्यः)		A multitude of nights.
^m ⁿ		
प्रदोषो रजनीमुखम्		Evening. l
^m ^m		
प्रहारात् निशीथौ (द्वौ)		Midnight.
^m ^m		
(द्वौ) वाम प्रहरो (समौ)		A watch. m

1—च. 2—ङ. 3—नि. 4—नी.

^a Forenoon, afternoon, and mid-day. The three turns of the day are collectively called मिसम्बस्, n. or मिसम्बा, f. ^b Also यवरो. ^c Also रात्री. ^d Likewise जपा. ^e Also तमस्विनी. ^f Likewise रजनिः. ^g Also वावली. ^h Likewise तमिः, or तमा and तमी. ⁱ Some make this a part of the explanation. But it is one of the terms exhibited, according to others. It also signifies night in general. ^j This is interpreted by one author the night of full moon. ^k Or a day and two nights. ^l The beginning of night. The two first hours (*g'hatts*) after sunset. ^m The eighth part of the day.

The full and
change of
the moon. a

7. (स) पर्वसन्धिः (प्रतिपत्यस्य दशोर्द्ध्वरम्)^{m b}

Last day of
the half
month.

पक्षात्तो (पक्षदशौ द्वे)^f

Day of full
moon.

पौर्णमासी (त) पूर्णिमा^{f c}

Moon a little
gibbous. d

8. (कलाहीने सा) शुभतिः^f

Moon quite
full. e

(पूर्णे) राका (निशाकरे)^f

Day of new
moon.

अमावास्या (त) मावस्या दर्शः सूर्येन्दुसङ्गमः^{f f 1 f m g m}

Moon a little
horned. h

9. (सा दृष्टेन्दुः) सिनीवासी^f

Moon exact-
ly new. i

(सा नष्टेन्दुकला) कुहः^{f j}

An eclipse.

अपराणो ग्रहो^{m m}

Eclipsed.

(राहुग्रहे त्विन्दौ च पुष्णि च)

1 च—.

^a The junction of the 15th and 1st of a half month, or the precise moment of the full or change of the moon. ^b Also पर्व and सन्धिः. ^c Likewise पूर्णमा, पूर्णिमासी, पूर्णमासी and पौर्णमी. ^d That is, a fifteenth day of the moon's age, on which she rises one digit ($\frac{1}{16}$ th.) less than full. ^e A similar day ; but on which she rises quite full. ^f Also अमावासी, अमावसी, अमावासी, अमावसी, and अमा. ^g Some add चदशः. ^h That is, a thirtieth day of the moon's age, on which she rises visible. Or sets visible ; the first lunar day having commenced, or the fourteenth of the dark half month being unfinished. ⁱ A similar day, but on which she rises invisible. ^j Also कुहः.

^m 1 ^m
10. सोपश्वोपरक्षौ (द्वाव)

^m ^m
ग्न्यत्पात उपाहितः

A meteor. a

^{2 m}
(एकवेत्तया) पुष्यवन्तौ (द्वाकर निशाकरौ)

Sun & moon.

^f
(षडादय निमेषास्त) काष्ठाः

Sixteen thirds. b

^m
(त्रिंशत् ताः) कलाः

Eight seconds. c

^m
(तास्तु त्रिंशत्) क्षणः

Four minutes. d

^{m n}
(ते त) सुहृत्तौ (द्वादश्यास्त्रियाम्)

An hour. e

^{3 m g}
12. (ते त त्रिंशद्) होरास्तः

A day. f

^m
पक्ष (सो दशपक्ष च)

A fortnight. h

^m ^m
(पक्षौ पूर्वापरौ) शुक्ल कृष्णौ

Light & dark fortnights. i

^{m k}
मास (स तावभौ)

A month. j

1 उ—.

2—वत्, or वन्.

3 च—.

* As a falling star, &c. also a comet. ^b Or thirtieth part of a *Kald* and measured by eighteen twinklings. ^c Or thirtieth part of a *Kshan*. ^d The three hundred and sixtieth part of the day. ^e The thirtieth part of the day ; containing twelve *Kshanas*. ^f A nycthemeron, containing thirty *Muhúrtas*. ^g Some make this neuter : but erroneously. ^h Half a month, comprising fifteen days. ⁱ Respectively, from new moon to full, and from the opposition to the conjunction. ^j The twelfth part of a year ; comprising two *pakshas*, or thirty days. This is according to lunar time. But the same name is applicable to the solar and sidereal months. ^k Likewise वाः (स).

A season. a	13. (द्वौ द्वौ मासादिमासौ स्थाद्) चतु ^m
A half year. b	(द्वौ) एवमं (त्रिभिः) ^{1 n}
A year. c	(अयने द्वे गतिरुद्गं दक्षिणार्कस्थ) वत्सरः ^m
Equinox.	14. (समरात्रिदिने काले) विषुवद्विषुवं (च तत्) ^{2 n nd}
A'grahāya- na. e	मार्गशीर्षे सङ्गं मार्गं आग्रहावधिकं (च सः) ^{m 3 m f m mg}
Pauṣa. h	15. पौषे तैव सङ्गसौ (द्वौ) ^{m m m}
Māgha. i	तथा माघे ^{4 m j m}
Phālguna. k	(ऽथ) फाल्गुने ^m
	(स्नात्) तपस्यः फाल्गुनिकः ^{m m}
Chaitra. m	(स्नात्) चैत्रे चैत्रिको मधुः ^{m m m}

1 च— 2—चत्. 3 सङ्गत्. 4 तपस्य.

The sixth part of a year, comprising two months, as *Māgha* and *Phālgun'a*. Properly the season consists of two solar months : but the term is also applicable to lunar time. ^b Or the sun's alternate journeys towards the tropics, measured by three seasons. ^c Consisting of the northern and southern tracts of the sun. ^d Also masc. विषुवान्, and विषुवः. And विषुवः or विषुवः. ^e Month in which the moon is full, nearly in the longitude of Orion's head. ^f Likewise सङ्गः (स.) ^g Also आग्रहावधिकः. ^h Near γ and δ of Cancer. ⁱ Near the lion's heart. ^j Some add तपः (—तपः). ^k Near the lion's tail. ^l Also फाल्गुनः. ^m Near the virgin's spike.

16. नैशाखे माघवे राधे

Vaisāk'ha. a

ज्येष्ठे शुक्लः

Jyaisht'ha. b

शुचि (स्रवम्) A'shād'ha. d

आषाढे

आषाढे (तु स्यान्) नभाः आषाढिक (सुसः) Srdvan'a. f

17. (सु) नभस्य प्रौष्ठपद भाद्र भाद्रपदाः (समाः) Bhadr'a. g

(स्याद्) श्विन ईषे (ऽप्या) श्वश्रुजे (ऽवि) A's'wina. h

(स्यात्) कार्तिके Kārttika. k

18. वास्तुलोर्जे कार्तिकिके

हेमन्तः

winter. l

शिशिरे (ऽस्निवाम्) Cold season. n

वसन्ते पुष्यसमयः सुरभिर्

Spring. o

ग्रीष्मे उषकः

Hot season. p

1 नभसः, 2 आ—, 3 आ—, 4 अजं, 5—वि.

* Month in which the moon is full near the southern scale. ^b Near the scorpion. ^c Likewise ज्येष्ठः. ^d Near the bow of Sagittarius. ^e Also आषाढः, आषाढकः, and आषाढः. ^f Nearly in the longitude of the eagle. ^g Nearly in the longitude of the wing of Pegasus. ^h Near the head of Aries. ⁱ Likewise ईषः. ^j Also श्वश्रुजः. ^k Near the Pleiades. ^l Comprising A'grahāyan'a and Pausha. ^m Likewise हेमन्त and (नृ). ⁿ Including Māgha and Phālgun'a. ^o Consisting of Chaitra and Vaisāk'ha. ^p Comprehending Jyaisht'ha and A'shād'ha. ^q Or उषकः. Also उषा, or अषा (नृ).

19. निदाघ^m उष्णोपगम^m उष्ण^m उष्णागम^{l m a m b} तपः^{2 f d}
 (स्निग्धां) प्राट्ट^{f c} (स्निग्धां रुग्नि) वर्षा^{3 f g}
 Rains. c (अथ) शरत् (स्निग्धां)
 Sultry sea-
 son, f (अथ) शरत् (स्निग्धां)
 20. षड्मी^{4 m} ऋतवः पुंसि मार्गदीनां सुगैः क्रमात्^h
 संवत्सरो वत्सरो ऽब्दे जायते (ऽस्मी) शरत् समाः^{m i m j 5 m m n 6 f k f l}
 A year. संवत्सरो वत्सरो ऽब्दे जायते (ऽस्मी) शरत् समाः
 A patriarchal day. m 21. (भासेन स्नाद्) ऽहोरात्रः पैत्रो
 A day of the gods. n (वर्षेण) दैवतः
 A day of *Brahmā*. o (दैवे सुगसहस्रे द्वे) ब्राह्मः
 A kalpa. p कल्पौ (तौ तौ दृष्टान्)
 A manvantara. q 22. मन्वन्तरंⁿ (तु दिव्यानां सुगानामेकसप्ततिः)
 A destruction of the world. संवत्सः प्रलयः कल्पः क्षयः कल्पान्त (इत्यपि)
 1—व. 2—व. 3—दु. 4 ऋत. 5 ऋत्. 6—दु. 7 कल्प.

^a Likewise उष्णोपगमः, उष्णः, and उष्णागमः. Or उष्णोपगमः, &c. and उष्णोपगमः, &c. ^b Also तपः (स्). ^c Containing *S'rávanā* and *Bhádra*. ^d Likewise प्राट्टा. ^e Restricted to the plural. ^f Answering to *Aśvina* and *Kārtika*. ^g Also शरदा. ^h These six seasons severally correspond to two months each, in the same order. ⁱ Also संवत्सरः. ^j Likewise परिवत्सरः, and चतुर्वत्सरः. But in the quinquennial cycle these are names of different years. ^k Also शारदः. ^l Some restrict this to the plural. ^m Or a month of mortals. ⁿ Or year of mortals. ^o Or 2000 *yugas* of the gods : that is, 1000 *yugas* constitute *Brahmā's* day, and his night contains as many. ^p The same grand period, or 432,000,000, years of mortals, measuring the duration of the world ; and as many, the interval until its renovation. ^q Or a grand period containing seventy-one *yugas* of the gods. ^r Also संवत्सः. Likewise परिवत्सः. ^s Also विकल्पः.

SECTION IV.

1. (अस्त्री) पङ्कं (पुमान्) पाप्मा पापं किस्विष कल्याणम् Sin.
 कलुषं वृजिमेनेऽवमं हो दुरित दुष्कृतम्
 2. (स्वाद्) वर्म (मस्त्रिवा) पुष्य त्रेयसी सुहृत्तं वृषः Virtue or moral merit.
 सुत प्रीतिः प्रमदो हर्षः प्रमोदामोद संमदाः Joy, or pleasure. c
 3. (स्वाद्) नन्दयुरानन्द शर्म शान्त सुखानि (च)
 शः त्रेयसं शिवं भद्रं कल्याणं मङ्गलं शुभम् Happy, well, or right.
 4. भावुकं भविकं भयं कुशलं चोम (मस्त्रिवा)
 यक्षं (च)

(ऽयं त्रिषु द्रव्ये पाप पुष्य सुखादि च)

1 पाप्मान्. 2 एनस्. 3 अव. 4 च'वस्. or च'वस्. 5 च'वस्.
 6 सुद्. 7 चा—. 8 चा—. 9 चा—. 10 यक्षन्.

^a Used as an epithet, this word varies with the gender of the subject. ^b As an adjective, this likewise varies with gender of the subject. ^c Some restrict the seven terms in the first line, as signifying the actual sensation or mental affection of pleasure; and the other five, as importing pleasure in the abstract. ^d Likewise सुदा and सुदिता. ^e Also आनन्दिः and नन्दिः. ^f Also शान्त. ^g Likewise शौच. ^h Used as epithets, this and the following words vary with the gender of the subject. ⁱ Fem. कल्याणी. ^j Also कुशलं. and कुशलं. ^k These adjectives are restricted to the genders stated in the text, when employed as substantives to denote the abstract quality. ^l The three nouns here specified, with those which follow them respectively, or with such only as follow the last of them, being used as adjectives, agree in gender with the subject.

Excellence,
or happiness.

5. ^fमत्तविका ^fमन्त्रिका ^{m n l m m a}प्रकाशसुदृढतज्जौ
(प्रयत्नवाचकान्यस्य)

Good luck,
or favourable
fortune.

^{2 m}ऽयः (शुभाशुभविधिः)

Destiny, or
luck.

6. ^{m n b m m m f m}दैवं ^mदिष्टं ^mअनघेवं ^mभाग्यं (स्त्री) ^{f m}नियतिर्विधिः

A cause.

^{m n c n}हेतु (र्ता) कारणं बीजं

A primary
cause.

^{n 3 n}(निर्हानं त्वा) दिकारणं

The soul.

7. ^{n 4 m m d}चेत्तन्न आत्मा पुरुषः

Nature. e

^{n f}प्रधानं प्रकृतिः (स्त्रियाम्)

State or con-
dition. f

^f(विशेषः कालिको) ऽवस्था

Qualities of
nature. g

^{n h 5 n i 6 n j}(गुणाः) सत्त्वं रजस् तमः

Birth or pro-
duction.

8. ^{7 n n n k f l 8 f 9 m}जमुर्जं नम जन्मानि जनिहृत्यत्तिहृदयः

1 च—, 2 चव 3 चा—, 4 चात्तम्, 5 रजस्, 6 तमस्,
7—हृ, 8 हृ—, 9 हृ—.

^a In apposition, even as epithets, these do not vary in their gender
^b Also दैर्घ्यं. ^c Likewise अनघेवं. ^d Also पुरुषः. ^e The cause of
the material world, or secondly the natural state of anything. ^f Any
particular state, varying with the progress of time; as youth, &c.
^g Severally named in the text; first, the principle of existence for
truth; secondly, that of foulness or passion; thirdly, that of darkness.
The first enlightens, constitutes knowledge, and is the cause of truth.
The second occasions coveting, and is the cause of pain. The third
overspreads, and is the cause of error and illusion. These attributes
and essential qualities of nature are according to the *Sankhya* philo-
sophy. ^h Likewise रुचः. ⁱ Also masc. रजः (रज). ^j Likewise masc.
तमः (तम). ^k Sing. जन्म or जन्मं. Also masc. जन्मः. ^l Or, जनीः.
Also masc. जनि.

- 1 m m 2 m m m 3 m
 प्राणी (तु) चेतने जन्मी जन्तु जन्म शरीरिणः An animal or sentient being.
9. जातिर्जातं (च) सामान्यं Kind or sort.
- व्यक्ति (तु) दृष्टान्तिका Individuality.
- चिन्तं (तु) चेतो हृदयं स्वातं हृन् मानसं मनः The mind or faculty of reason.
10. बुद्धिर्मानसा धिषणा धीः प्रज्ञा श्रेयसी मतिः Understanding or intellect. b
- प्रेक्षोपलब्धिश्चित् सम्बित् प्रतिपन्नं ज्ञप्ति चेतनाः
11. (धीर्धारणावती) मेधा Retentive intellect. A resolve or act of determination. Consciousness of pleasure or pain.
- संकल्पः (कर्म्ममानसम्) Reflection or consideration. h Reasoning.
- चित्ताभोगो मनस्कारश्च चर्चा संख्या विचारणा Doubt or uncertainty.
12. मध्याहारस् तर्क जज्ञे विचिकित्सा (तु) संशयः

1 प्राणिन्. 2 जन्तिन्. 3-रिन्. 4 चेतस्. 5 हृद्.
 6 च-ब्धि. 7-त्. 8-द्. 9-द्. 10-र. 11-च्.

^a Some make this masc. and neut. ^b Or the terms in the first line signify intellect and the faculty of understanding ; and those in the second line signify comprehension, or the exercise of that faculty. ^c Also प्राज्ञा. ^d Likewise श्रेयसी. ^e Also त्रिकल्प. ^f The attention of the mind to its own sensations. Fixed attention and profound meditation, keeping the mind to one object, or continually returning to it ; and calling up a particular thought. For the terms are variously interpreted by the different commentators. ^g Likewise मनस्कारः. ^h The act of a mind on a subject present to the thoughts ; the exercise of judgment. Or trying a thing by the test of proof ⁱ Also चर्चनं, संख्यानं, and विचारः. ^j Likewise जज्ञे.

^m ^m
संदेह हापरौ (चा।)

Certainty
or ascertain-
ment.

^m ^m
(इय समौ) निर्णय निश्चयौ

Heterodox
or heresy.

^f ^f
13. मिथ्यादृष्टिर्नैस्तिकता

An injuri-
ous design.

^m ⁿ
व्यापादे! द्रोहचिन्तनम्

A demon-
strated
truth.

^m ^m
(सभौ) सिद्धांत राह्यंतौ

Error or
mistake.

^f ^f ^m
भ्रान्तिर्मिथ्यामति भ्रमः

An agree-
ment.

^{1 f} ^{2 f c} ⁿ ^m ^{3 m} ^m
14 संविदागूः प्रतिज्ञानं नियमाश्रय संश्रवाः

^m ^{4 m} ^m ^{5 m}
अङ्गीकाराभ्युपगम प्रतिश्रव समाधयः

True know-
ledge. d

^{n e}
15. (मोक्षेधी) ज्ञानं

Knowledge
of arts. f

ⁿ
(अन्यत्र) विज्ञानं (शिल्पशास्त्रयोः)

Bestitude.
g

^f ⁿ ⁿ ^{6 n} ⁿ ^{7 n}
मुक्तिः कैवल्य निर्वाणं त्रेयोनिःत्रेयसाक्षतम्

1—द.

2 चागू or चागुर.

3 चा—.

4 च—.

5—धि.

6 त्रेयस्.

7 च—.

* The disbelief of heaven or a future world, or the denial of a God.

b The meditating of harm, or wishing ill to another ; or the attempt to injure. c According to different etymologies, (the termination being either derivative or radical,) 2.l. sing. and pl. चागूः or चाग, and चागूम् or चागम्. But चागुः (र्), चागुरं. d Or that which tends to exempt the soul from further transmigration. e Some make this interpretation, and धीः the word exhibited. f Or any knowledge, but that of theology. g The delivery of the soul from body, and its exemption from further transmigration.

16. मोक्षोऽपवर्गे

(ऽया) ज्ञानमविद्याहंमतिः (स्त्रियाम्) Spiritual ignorance.

रूपं शब्दो गन्ध रस स्पर्शाश्च (च) Five objects of sense. b

विषया (चर्मी) An object of sense. c

17. मोक्षरा इन्द्रियार्थाश्च (च)

हृषीकं विषयीन्द्रियम् An organ of sense.

कर्मेन्द्रियं (त पायादि) An organ of action. d

(मनोनेत्रादि) धीन्द्रियम् An intellectual organ. e

18. तुषरस् (तु) कषाये (ऽस्त्री) An astringent taste.

मधुरो लवणः कटुः Five other tastes. g

तिक्तोऽम्लश्च (च) रसाः (पुंसि)

(तद्वत् षडमी त्रिषु)

1 च.— 2 च.— 3 च.— 4 स्पर्श. 5—र्थ. 6—यिन्.
7 र.— 8—र. 9 चक्षु.

^a Or belief of external appearances. ^b Severally named in the text ; viz. colour, sound, odour, flavour, and contact. ^c Sing. विषयः. ^d Viz. the hand, the foot, the voice, the organ of generation, and the organ of excretion. ^e Viz. the mind, the eye, the ear, the nose, the tongue, and the skin. ^f Also तुषरः or कषरः. ^g Severally stated in the text ; viz. sweet, salt, pungent, bitter and sour. ^h Fem. कटुः or कटुो. ⁱ Also चक्षुः. ^j All these terms, signifying particular tastes, vary with the gender of the subject, when they are used as adjectives.

A pleasing
scent. a

19. (विमर्द्दिते) परिमलो (गन्धे जगमगोदरे)

A fragran-
cy or per-
fume. b

आमोदः (सोऽतिनिर्हारी)

(वाच्यद्विक्त्वमागुणात्)

A scent
spreading
far.

20. समाकर्षी (तु) निर्हारी

A perfume
or fragrant
substance.
d

सुरभिर्प्रीणतर्पणः

दूटगन्धः सुगन्धिः (स्याद्)

A perfume
for the
mouth. g

आमोदी मुखवासनः

An ill smell-
ing sub-
stance.

21. पूतिगन्धिस् (तु) दुर्गन्धो

A smell
like that of
raw meat. j

विस्त्रं (स्याद्) मगन्धि (यत्)

White. l

22. शुक्ल शुक्ल शुक्लि श्वेत विशद श्वेत पाण्डुराः

1—विन्. 2—रिन्. 3—दिन्. 4—न्वि. 5—ञ्च. 6—आ—.

a Such as is extracted by rubbing fragrant substances. Ex. Blossoms of the *Mimusops elengi*. b A very delightful odour, and strong smell. Ex. Musk. c Used as adjectives, they agree in gender with the subject. This extends to the close of the section. d Ex. the flower of the *Michelia champa*. Some restrict the two first terms, others the two last, to signify a fragrant substance; and the remaining terms, fragranciness. e Fem. सुरभि. f Fem. सुगन्धि. g Usually prepared in the form of a pill; or any fragrant drug so employed. Ex. Camphor. h Also शुभवासनः. i Also दुर्गन्धि (नृ). j Or, according to some, like the smoke of a funeral pile. k Likewise विस्त्रं. l These and the following names of colours, when used as adjectives, agree in gender with the subject. m Fem. श्वेता and श्वेता or श्वेती. n Also विशदः.

^m ^m ^a ^m ^m ^b ^m ^m
 चवदातः सितो नौरो बल्लो घनलो ऽर्जुनः

^m ^m ¹ ^m
 23. हरिणः पाण्डुरः पाण्डुरः

Yellowish
white.

^m
 (ईषत्पाण्डुः) धूसरः Grey.

^m ^m ^c ² ^m ^m ^m ^m
 लण्णे नीलासितं श्यामं कालं श्यामलं मेघकाः

Black or
dark blue.

^m ^m ^m
 24. पीतो नौरो हरिद्राभः

Yellow.

^m ^d ^m ^c ^m
 पलायो हरितो हरितः Green.

^m ^f ^m ^m ^g
 रोहितो लोहितो रक्तः

Red.

^m ⁱ ^m
 शोणः कोकनदच्छविः Crimson. h

³ ^m
 25. (अव्यक्तरागश्च) रजः

Dark red.
j

^m
 (श्वेतरक्तश्च) पाटलः Pale red or
pink. k

^m ^m
 श्यावः (स्यात्) कपिशो

Brown. l

^m ^m ^m
 धून् धूमलो दण्डलोहिते Purple. m

1—एङः.

2 ण—.

3 ण—.

^a Fem. वित्ता. ^b Likewise चवदलः. ^c Fem. नीला. ^d Also पलायः.
^e Fem. हरिता, or हरिणी. ^f Fem. रोहिता or रोहिणी, and लोहिता
 or लोहिनी. ^g Fem. रक्ता. ^h The colour of the red lotus. ⁱ Fem.
 शोणा or शोणी. ^j The colour of the dawn, or of madder. ^k The colour of
 carthamus. ^l Compounded of black and yellow ; the colour of an ape.
^m Compounded of black and red ; the colour of smoke.

Tawny.

^m ^m ^m ^{m a} ^{m b} ^{m c}
कङ्कः कपिषः पिङ्ग पिशंगौ कद्दु पिङ्गलौ

Variegat-
ed.

^{m n} ^{m d} ^{m m} ^{l m e} ^{m f}
26. चित्रं किम्भीर कवमाघ शवखैता (च) कर्वरे
^g
(गुणे शुक्लादयः पुंसि गुणिलिङ्गास्तु तद्वति)

SECTION V.

The god-
dess of
speech. h

^f ^{f f} ^{2 f i 3 f j} ^{f k} ^f
1. ब्राह्मी(तु)भारती भाषा गौर्वाङ् वाणी सरस्वती

Voice or
speech.

^m ^f ⁿ ⁿ ⁿ ^{4 n}
व्याहार उक्तिर्वापितं भाषितं वचनं वचः

Ungram-
matical
language.

^{m l} ^m
2. अपभ्रंशोऽपशब्दः (स्याच्)

A word.

^m ^m
(स्याच्) शब्द (सु) वाचकः

1 एत.

2 गिर.

3 वाच्.

4—सु.

^a Fem. पिशंगी. ^b Some read वचः. ^c Fem. पिङ्गला. ^d Also कर्वरीः.
^e Fem. एता or एनी. ^f Also कर्वरः. ^g The foregoing names of colours
vary with the gender of the subject, when they are used as adjectives.
^h The same words are also synonymous with the following as denoting
speech. ⁱ Likewise गिरा. ^j Also वाचा. ^k Likewise वाचिः. ^l Some
add अपभ्रंशः.

3. (तिङ्शुबन्तचये) वाक्यं (क्रिया वा कारकान्विता) ^a A sentence.
 श्रुतिः (स्त्री) वेद आम्नायस् ^{f m m c} The *Vēdas*,
 or any one of them. ^a
 त्रयीधर्म (स्तु तद्विधिः) ^{m c} The duty
 enjoined by them. ^b
 4. (क्रिया) ऋक् साम यजुषो ^{1 f 2 n 3 n} Three
Vēdas. ^d
 (इति वेदाङ्गयः) त्रयी ^f The aggregate of
 them. ^e
 (शिष्येत्यादि श्रुतेर) ऋम् ^{4 n} A *Vēdāṅga*.
 ओङ्कार प्रणवो (समौ) ^{m m} The sacred
 name of GOD. ^f
 5. इतिहासः पुराटनं ^{m n} History. ^g
 (उदात्ताद्याङ्गय) स्वराः ^m An accent. ^h
 आन्वीक्षिकी दण्डनीति (दर्कविद्यार्थशास्त्रयोः) ^{f f} Logic and
 ethics. ⁱ
 6. आख्यायिका (पलम्बार्थो) ^{5 f} A tale. ^j
 पुराणं पञ्चलक्षणं ^{n n} A *Purāṇa*. ^k

1 ऋक्.

2 सामन्.

3 यजुस्.

4 चङ्ग.

5—का.

^a The Indian scriptures and holy writ. ^b Chiefly the performance of sacrifices in the manner directed by the *Vēdas*. ^c Or चङ्गं, for the preceding term may belong to the synonyms of *Vēda*. ^d Severally named in the text. ^e A science appendant on the *Vēdas*; viz. pronunciation, grammar, prosody, explanation of obscure terms, religious rites, or astronomy. ^f The syllable *O'm*. ^g Or a work recording former transactions, and containing traditions: heroic history. ^h Acute, grave, or circumflex. Sing. स्वराः. Pl. स्वराः. ⁱ Severally named in the text, and explained in the same order. Logic includes the *Nyāya*, *Vaiśeṣika* and other schools of reasoning. ^j A true, or a probable story. ^k Or theogony, comprising past and future events, under five heads: the creation; the destruction and renovation of worlds; genealogy of gods and heroes; the reigns of *Manus*; and the transactions of their descendants.

A feigned
story. a

(प्रबन्धकल्पना) कथा

A riddle. b

प्रवृद्धिका प्रहेलिका

A code of
laws.

7. स्मृति (स्मृ) धर्मसंहिता

A compila-
tion and a-
bridgment.

समाहृति (स्मृ) संग्रहः

A part of a
stanza. e

समस्या (तु) समासार्था

A rumour.
g

किंवदन्ती जनश्रुतिः

Tidings or
intelli-
gence.

8. वार्ताप्रवृत्तिर्ज्ञानं उदन्तः (स्माद्)

A name or
appellation.

(अथा) हयः

आख्या (च) मिथानं (च) नामधेयं (च) नाम (च)

A call or
summons.

9. हतिराकरणाह्वानं

Clamour. l

संज्ञति (वृ) ऊभिः कृता

A contest
or law suit.

विवादे व्यवहारः (स्माद्)

The exor-
dium.

उपन्यास (स्तु) वाङ्मुखम्

1 आ—, 2 आह्वा. 3 अ—, 4—नृ. 5—ति.
6 आ—, 7 आ—.

^a Whether founded in fact or not; for example, the poem entitled *Kādambari*. ^b Or intricate question. ^c Also प्रवृद्धिका and प्रवृद्धि or प्रवृद्धी ^d Likewise प्रहेलिकः. ^e Proposed as a trial of skill, to be completed. Or rather the verse or verses by which the stanza is completed. ^f Also समस्यार्था and असमस्यार्था. ^g Whether true or false. ^h Also किंवदन्तिः. ⁱ Likewise fem. अभिधा, अभिख्या, संज्ञा, &c. ^j Also आह्वतिः. ^k Likewise fem. आकरणा. and आकारणा. ^l Or citation by many at once. ^m Also व्यवहारः.

- 1 व- 2-स. 3 आ- 4 अ-

F

Opprobri-
ous or un-
friendly
speech.
Reproach
or menace.
Reproof
attended
with insult
or dispar-
agement.
An impu-
tation of
adultery.
Address, or
speaking to.

Incoherent
speech.

Tautology.

Lamenta-
tion.

Quarrel, or
mutual con-
tradiction.

Conver-
sation.
Speaking
well, or ele-
gant dis-
course.
Denial, or
conceal-
ment of
knowledge.
Declara-
tion.

Unauspi-
cious dis-
course.

Good and
auspicious
discourse.

^{1 m}
पादकमभिवादः (स्यात्)

^{2 f}
भर्त्सनं (त्वं) पकारणीः

15. (यः सनिन्द उपसंभ सन्न स्यात्) परिभाषणम्
^{3 n f a}
(तन्न त्वा) चारणा (यः स्यादाक्रोशे भैयुनं प्रति)

^{4 n} ^{5 m}
16. (स्याद्) भाषणमाज्ञापः

^m
प्रज्ञापे (ऽनर्थकं वचः)

^m ^f
अनुज्ञापे सुकर्मभाषा

^m ⁿ
विज्ञापः परिदेवनम्

^m ^f
17. विप्रज्ञापे विरोधोक्तिः

^m
संज्ञापे (भाषणं मिथः)

^m ^m
सुप्रज्ञापः सुवचनं

^m ^m
अपज्ञाप (सु) निष्प्रवः

^{6 m f} ^m
18. संदेशवाग् वाचिकं (स्याद्)

^b
(वाग्मेदास्त निधूतरे)

^{m f c}
उपती (वागकल्याणी)

^{f d}
(स्यात्) कल्या (तु शुभात्मिका)

1 च—, 2 च—र्, 3 चा—, 4 चा—, 5 चा—, 6—च्

* Also चारणा. ^b The following terms vary with the gender of the subject. ^c Masc. उपन्, Fem. उपती, Neut. उपत्. Also उपती. Masc. उपन्, &c. ^d Likewise कल्या.

19. (अत्यर्थमधुरं) सखं["]
 संगतं["] हृदयंगमम्["]
 निष्ठुरं["] पक्वं["]
 ग्राम्यमृचीकं^{" 1"}
 सुज्ञतं["] (प्रिये)
 20. सखे)
 (इष) संकुलः["] क्षिटे["] परस्परपराहते["]
 (वृत्तवर्षमदं) ग्रसं["]
 निरसं["] त्वरितोदितम्["]
 21. (अच्छूतं) सनिष्ठेवं^{" c}
 अवर्णं^{" d} (स्याद्) नर्थकम्^{" 2"}
 अनन्तरमवाचं^{" 2"} (स्याद्)
 आहर्तं["] (तु) अपार्थकम्["]
 22. (अथ) क्षिष्टम्विष्यटं^{" 4"}
 वितर्कं["] (त्वं) वृत्तं^{" 5"} (वचः)
 सत्यं^{" 6"} तथ्यवर्तं^{" 7 n f} सत्यम्["]
 (अस्यनि त्रिषु तद्वति)^{" g}
- Very sweet and conciliating.
 Apposite and proper.
 Harsh, and contemptuous.
 Rustic and homely.
 Pleasing, but true.
 Inconsistent, and contradictory.
 Imperfectly pronounced, or slurred. a
 Spoken fast, hurried.
 Sputtered. b
 Unmeaning or nonsensical discourse.
 Unfit to be uttered. c
 An impossibility.
 An indistinct speech.
 False.
 Truth ; or true.

1 च— 2 च— 3 च— 4 च— 5 च— 6 चत. 7 सत्यम्.

* By omitting a letter or syllable. b Spoken with emission of saliva. c Or सनिष्ठेवं. d Or अवर्णं. e Blamable discourse. f Masc. सत्यम्. Fem. सतीची. Neut. सत्यम्. g The foregoing likewise agree in gender with the subject, when metaphorically used as epithets of the speaker instead of the speech.

SECTION VI.

Sound.

1. ^{m a m m m m m b m} शब्दे निनाह निनह ध्वनि ध्यान रव खनाः
^{m m m m m m m} खान निर्वीच निक्कीह नाह निखान निखनाः
^{m l m m m} 2. चारवाराव संराव विराव

Rustling. c

(चच) मर्चरः

(खनिते वस्त्रपर्णानां)

The tink-
ling of orna-
ments.^{n d} (भूषणानां ठ) शिञ्जितम्A tone, or
musical
sound

3. ^{m m m m m} निक्काणो निक्कणः क्काणः क्कणः क्कणन (नित्यपि)

The sound
of a lute.^{m m m} (बीजावाः कनिते प्रादेः) प्रक्काण प्रक्कणा (द्वयः)A confused
or mingled
sound. f

4. ^{m m} कोखाहः कककहस्

The cry of
birds, &c.^{n g n} (तिरसां) वाहितं रतं

An echo.

^{/ m h} (ह्री) प्रतिश्रुत् प्रतिध्वानेA song or
singing.^{n n} गीतं गान (मिमे ससे)

। च—.

* Also बद्धनं. ^b Likewise दावः. ° Of clothes or dry leaves.
^d Also विज्ञा. ° Including उपकचः, सुकचः, &c. ⁱ Or a noise made
 by many. ° Also वाहितं. ^h Likewise प्रतिध्वानं.

SECTION VII.

1. निवाहर्षभ गांधार षड्ज मध्यम धैवताः
^{m b l m m m m 2 m}
^{3 m}
 पञ्चमश्च (वेत्समी सप्त तन्त्रीकण्ठोद्भिताः स्वराः)
^{f d}
2. काकली (तु कले सुषो)
^{4 m c}
 कलो
^{m g}
 मन्द्र (सु गंधीरे)
^m
 तारे! (ऽत्सुचैस्)
^h
 (त्रय क्षिप्तु)
^{5 m j}
3. (समन्वितसवयवै) कताले!
^f
 वीणा (तु) वज्रवी
^f
 विपंची
^f
 (सा तु तन्त्रीभिः सप्तभिः) परिवाहिनी
^f
- The seven musical notes. a
- Minute tone. c
 An inarticulate, but pleasing tone.
- A base or low tone. f
- A high tone.
- Harmony. i
- A lute.
- A lute with seven strings.

1 क— 2—त. 3—व. 4 क. 5 क—

* Severally named in the text. They are so called respectively, whether produced by the voice, or by a musical instrument. ^b Also निषदः. ^c As the chirping, of birds; inarticulate and sweet. ^d Likewise काकलिः. ^e Or, as an adjective, it agrees in gender with the subject; and so do the two following ^f Ex. the grumbling of clouds. ^g Likewise वज्रः. ^h The three last nouns vary with the gender when used as adjectives. ⁱ Or proper union of song, dance and instrumental music, keeping time together. See v. 10. ^j Also वज्रतामः.

Any stringed instrument.

A drum or tympan.

A wind instrument

A cymbal, bell, &c.

A musical instrument.

Drums and tabours.

Three sorts of drums. d

A double drum. f

A kettle drum. g

A large kettle drum.

The quill, or bow. j

The neck of a lute.

The belly below the neck. k

4. ततं (वीणादिकं वाद्यं)

(बन्धादिकं तु) शुभिरं

5. (चतुर्विधमिदं) वाद्यं वादिमातोद्य (नामकम्)

चदङ्गा सुरजा

(भेदाङ्ग) द्वाविंशोर्द्धका (कवः)

6. (स्नायु) यः पटचेऽ उक्ता

भेरी (स्त्री) दुन्दुभिः (पुमान्)

आनकः पटचेऽ (स्त्री स्नात)

कोणो (वीणादिवादनम्)

7. वीणादण्डः प्रवाकः (स्नात)

ककुभ (स्तु) प्रसेवकाः

1 वा—.

2 वाक्य.

3 वा—.

4 ज—.

5 व—.

* Likewise चदनङ्ग. b Also शुभिरं. ° Sing. चदङ्गः and सुरजः.

d Severally named in the text. They vary in size and shape, and are borne differently. See the descriptions in other dictionaries. ° Likewise चङ्की, चाविंश and चदङ्ग. † In Hindi a D'hol. ‡ A large D'hol.

b Likewise अरिः. † Also on a different reading of the text,

आनकः, आनकदुन्दुभिः, and आनकदुन्दुभी. † Or any thing with which a musical instrument is struck. ‡ A wooden vessel covered with leather,

placed under the neck to render the sound deeper; or a crooked piece of wood at the extremity of the lute. † Also वृद्धिः.

- कोशस्थक (सु.) काये (स्वाह) The body of the lute. a
- उपनाहे निबंधनम् The tie. b
8. (वाद्यप्रभेदा उभय मङ्गु डिण्डिम अर्धराः Other instruments. c
- मईलः पणवो (ऽन्ये च)
- नर्तकी साधिके (समे) A female dancer. f
9. (विश्ववितं कृतं मध्यं) तत्त्वमेधोवनं (क्रमात्) Slow, quick, and mean, time. g
- तालः (काञ्चनवामानं) Beating time.
- सवः (साध्यं) Equal time in music and dance.
- (अथास्त्रिवामं)
10. ताण्डवं नटनं नाच्यं सास्यं वृत्तं (च) नर्तने Dancing.
- तैर्यमिकं (वृत्तगीतवाद्यं) नाच्यं (मिदं वयम्) Symphony.
11. अकुंस (च) अकुंस (च) अकुंस (च) तिनर्तकः A male dancer in woman's apparel.

1—का.

2 जोष.

^a Complete, excepting the wires ; including, therefore, the gourd, neck, and belly. ^b Or lower part of the tail-piece where the wires are fixed. ^c Of divers sorts ; severally mentioned in the text : besides others, as मोसुलः, छुरद्व, &c. See descriptions in various dictionaries. ^d Likewise neut. उभयद्व. ^e Also वयम्. ^f So, नर्तकः. or साधकः, a male dancer. ^g Severally stated, in their order. ^h Also तच्च, and तत्त्व. ⁱ Also वृत्तं, ^j Or union of song, dance, and instrumental music. ^k Also अकुंसः, अकुंस.

जीवेयधारी पुत्रे)

A courtesan. a

(नाम्नोक्तौ गणिका) ऽज्जुका

A sister's husband

12. (मणिनीपतिर) पुत्ते

A learned man.

भाषी (विद्वान्)

(अभा) पुक्तः

A father.

(जनको)

A prince. b

(ववराजस्तु.) कुमारो भर्तृदारकः

A king.

13. (राजा) भट्टारको देवस्

A princess.

(तन्युता) भर्तृदारिका

A queen. d

देवी (सताभिषेकायां)

Any wife of a king.

(इतरास च) भट्टिनी

Sacred. f

14. अत्रय्यस् (मृगधोक्तौ)

A king's brother-in-law.

(राजस्यस्तु.) राट्टिवः

A mother.

अम्मा (माता)

A young girl.

(एव वाक्का स्थाइ) वाक्कर

A venerable person.

(आर्यस्तु.) मारिषः

1 चा—

2 चा—

^a This, and the terms exhibited in the three following couplets, are used in theatrical language ; and some are forms of address employed only by certain descriptions of persons. See other dictionaries. ^b Designated as successor, and associated to the empire. ^c Some add भर्तृदारिका. ^d Consecrated with the king. ^e One commentary reads वाग्निनी. ^f Implying, according to some, a request to spare the thing in question. ^g Likewise अत्रय्यस्. ^h Also वाक्कः and वाक्कः

19. हासो हासं (च)

Disgust.

वीभत्सं विह्वलं (त्रिष्विदं द्वयम्)

Surprise,
or wonder-
ful.

विस्मयोऽद्भुतमाश्चर्यं चित्त (मय्य)

Horror, or
terrific.

(ऽद्य) भैरवम्nd

20. हास्यं भीष्यं भीष्मं घोरं भीमं भयानकम्

Wrath, or
angry.

अवह्वरं प्रतिभवं

रौद्रं (द्र.) श्रं²ⁿ

(अमी त्रिषु

21. चतुर्हस्य)

Fear, or
terror.

हर तासौ भीतिभौः साध्वसं भवम्

Sentiment
or passion.

(विकारो मानसो) भावो

Indication
of it.

ऽनुभावे (भावबोधकः)

Pride.

22. गर्भोऽभिमानोऽहंकारो

Arrogance.
h

मानश्चित्तसुखतिः^{3f}

Disrespect.

अनादरः परिभवः परिभावश्चिरस्त्रिया^{4f}

1 हा— 2 च— 3 वि— 4 ति—

^a Also fem. हासिका. ^b Likewise वैह्वलं. ^c This and the following admit the three genders when employed as adjectives. ^d Maso. भैरवः. Fem.—वी. ^e The last fourteen terms, used adjectively, admit the three genders. Ex. Fem. रौद्रो. ^f Also हंतासः, उन्तासः, विह्वलः. ^g Likewise भीतं, भिया, भवः. ^h Some, not improperly, reckon these terms to be synonymous with the preceding. ⁱ Also परीभावः.

23. ^fरीढा^{1 f a}वमानना^{2 f}वन्ना^{n b} अवहेलम^{3 n c}सुखणम्
^{n d}मन्दा^fचं^{4 f m f e} फ्री^{f f}पात्री^fडा लज्जा^f
 Modesty or shame.
 (चा) ऽपन्नपा (ऽन्यतः) Bashfulness.
 24. ^fचांति^{5 f}सुति^fतिषा^f
 Patience, for bearing.
 ऽभिध्या (तु परस्वविषये सृष्टा) Coveting another's property.
^fअचांति^{6 f}रीर्ष्या^f
 Envy. g
 ऽच्छया (तु दोषारोपोगुणेष्वपि) Detraction.
 25. ⁿवैरं^m विरोधो^{m h} विहेषोⁿ
 Enmity.
ⁿमन्यु^{7 m} शोकौ (तु) शुक्^{8 f}(स्त्रियाम्)
 Grief or sorrow.
^mपश्चात्तापो^m ऽनुताप (श्च) विप्रतीसार (द्वत्यपि)^{m i}
 Repentance.
 26. ^mक्रोध^m क्रोधा^{m j} ऽमर्ष^m रोष^{9 m} प्रतिघा^{10 f} बट्क्रुधौ (स्त्रियाम्)^{11 f k}
 Wrath, or rage.
 (शुचौ तु चरिते) शीलंⁿ
 Good conduct.
^mउन्माद^{12 m} क्षिप्तबिभ्रमः^m
 Madness.

1 च—, 2 च—, 3 च—, 4 ल—, 5 ति—, 6 इ—,
 7 शोक, 8 शुक्, 9—व, 10 बट्, 11 क्रुध, 12 चि—.

^a Also विमानना. ^b Likewise अवहेला, and हेला. ^c Also असुखणं, असुखं, असुख्यं, and संसुख्यं. ^d Likewise मन्दाचं. ^e Also प्रीडनं, and प्रीडितं. ^f Likewise लज्जा. ^g Or impatience of another's excellence or success. ^h Also हेवः. ⁱ Or विप्रतिसारः. ^j अमर्षः or आमर्षः. ^k Also चघा, and क्रुधा.

- Affection
or kindness. 27. प्रेमा (ना) प्रिवता हाईं प्रेम सेसे ^{1 m f n 2 n a m} ^{m n c} (इय) होहदम्
- Desire or
longing. b ^{f 3 f d f 4 f 5 f f e f m} इच्छाकावा स्पृहेहाहड्वाव्वा लिप्ता मनोरथः
- Wish or
desire. ^{m m i 6 m} 28. कामोऽभिलाषसार्धं (च) ^{m f g} (स महात्) लाससा (द्वयोः)
- Ardent
desire. ^{m f} उपाधि (नी) धर्मचिन्ता ^{m i} (पुंस्त्रा) धि (मानसी व्यथा)
- Virtuous
reflexion. ^{f j f 7 n k} 29. (स्यात्) चिन्ता स्मृतिराध्यानं
- Anxiety. h ^{f 8 f} उत्कांठोत्कलिके (समे)
- Recollection. ^{m m} 30. कपटोऽध्यवसायः (स्यात्) ^{n m} (स) वीर्य्य (मतिशक्तिभाक्)
- Missing. i ^{m n m m 9 m 10 n n} कपटो (स्त्री) व्याज दम्भोपधयम्बुद्धकैतवे
- Perseverance. ^{1—न. 2—न. 3 का— 4 इहा. 5 हप्}
- Fortitude. ^{6 त— 7 का— 8 उ—का. 9 उपधि. 10 ह—न.}
- Deceit, or
fraud.

^a Also प्रेम. ^b As a pregnant woman's. ^c The term is also synonymous with the following. ^d Likewise कावा. ^e Likewise हवा. ^f Or चमिहासः. ^g Some add लाससा, but erroneously. ^h Or mental pain. ⁱ काधिः or चधिः. ^j Also चित्तिवा, and m. चितः. ^k This term is by some connected with the next article. It signifies recollection accompanied with regret. Likewise वावा. ^l Remembering with regret, affection, or desire. ^m Or fem. वीर्या.

^f ^{1 f} ^{*}
कुक्षतिर्निक्षतिः वाद्यं

Wicked-
ness. a

^m ^{f b}
प्रमादेऽनवधानता

Inadver-
tency or
mistake.

31. कौदहसं कौतुकं (च) कुतुकं (च) कुदहसम्

Eagerness.

(स्त्रीणां विलास विम्बोक विभ्रमा ललितं तथा

^c
Dalliance,
or blandish-
ment. d

² ^m
32. हेला लीलेत्यमीहावाः (क्रियाः ऋद्धारभावजाः)

^m ^{m f e} ^{m f} ^f ^f ^{3 n}
द्रव केलि परीहासाः क्रीडा लीला (च) नर्ग्य (च) Sport or a-
musement.

^m ^m ^{ng}
33. व्याजोऽपदेयो लक्ष्यं (च)

Disguise.

^f ^f ^{n i}
क्रीडाखेला (च) क्रीडनम् A play or
game. h

1 नि—.

2 लीला.

3—नृ.

^a Synonymous with the preceding, according to some ; but others interpret these, mischievousness or fraudulency ; and the preceding, imposition or trick. ^b Also अनवधानं. ^c Or vehemence in seeking a proper thing ; or else impetuosity in action, with disregard of consequences. ^d The instance of feminine actions proceeding from love, which are stated in the text, are thus explained. विलासः, change of place, posture, gait, or look, on the approach of the lover. विम्बोकः, affection of indifference. विभ्रमः, wantonness of youth : caprice. ललितं, languid gestures, and signs. हेला, lasciviousness. लीला, imitation of the lover's manner to beguile the time in his absence. ^e Also fem. खेली. ^f Also परिहासः. ^g Likewise लक्ष्यं. ^h Such as playing at ball, &c. ⁱ Some read क्रीडनं ; but improperly.

Sweat. a	^m घर्मे ^m निदाषः ^{m b} स्वेदः (स्नात्)
Fainting.	^m प्रलये ^f नटचेष्टता
Disseim- ulation.	^{f c} 34. अवहित्वाकारगुप्ति ^{l m}
Hurry.	^{m d} (समौ) सम्भेग सम्प्रमौ ^m
A horse- laugh.	^{2 n c} (स्याद्) च्छुरितकं (हासः सोत्प्रासः)
A smile.	ⁿ (स मनाक्) स्मितम्
A laugh.	ⁿ 35. (मध्यमः स्याद्) विहसितं
Horripi- lation.	^{m f} रोमाञ्चो ⁿ लोमहर्षणम्
Weeping.	^{n g} क्रन्दितं ⁿ रुदितं ⁿ क्रुष्टं
Gaping.	^{m f n h} जृम्भ (सु त्रिषु) जृम्भणम् ⁿ
Disappoint- ing. i	^{m j} 36. विप्रलम्भो ^m विसम्बादेः
Creeding or tumbling. k	^{n l} रिङ्गण ⁿ खलने (समे)
Sleep. m	^f (स्यान्) निद्रा ⁿ शयनं ^{m n} स्वापः ^m स्वप्नः ^m सम्भेय (इत्यपि)

1 चा—.

2 चा—.

* Or else heat, occasioning 'perspiration. ^b Also प्रस्वेद. ^c Like-
wise neut. अवहित्वा, and वाहित्वा. ^d Also चावेगः. ^e Likewise
अवच्छुरितं. ^f Also रोमहर्षः, रोमचक्रिया, रोमोन्नमः, रोमेन्नेदः. ^g Likewise
क्रन्दनं, and रोदनं. ^h Fem. जृम्भा. ⁱ Deceiving by a false affirmation ;
or not effecting a promise. ^j Also विप्रलम्भः. ^k Creeping, as infants,
on all fours ; or else, falling as on slippery ground ; or deviating
from duty &c. ^l Likewise रिङ्गनं. ^m Or else a mistake occasioned by
sleep ; a dream. ⁿ Also क्षुप्तिः.

37. तन्त्री प्रमीला

Lassitude.

भ्रुकुटि भ्रुकुटी भ्रूकुटिः (स्त्रियः) A frown.

अट्टिः (स्वादसौम्ये ऽच्छिन्ना)

A look of displeasure.

संसिद्धि प्रकृतौ (त्वमे) The natural state.

38. स्वरूपं (च) स्वभाव (च) निसर्गं (च)

(ऽद्य) वेपथुः A tremour.

कम्पे

(ऽद्य) जगन्महोत्सवः A festival.

1—टि.

2—ति.

^a And तन्त्रि or तन्त्रीः. But this last mode of inflection is censured. Likewise तन्त्रा. ^b Also भ्रुकुटिः. Some make these terms synonymous with the following. Also भ्रुकुटी, भ्रुकुटी, भ्रूकुटी, and भ्रुकुटी. ^c Also रूपं ^d Likewise कम्पनं, and कम्पितं. ^e Also महत्. See Book III, Ch. IV.

CHAPTER II.

SECTION I.

The infer-
nal region.
a

^{n b} ⁿ ^{1 n} ^{2 n}
1. अधोभुवन पाताल बलिसङ्घ रसातलम्
^{3 m}
नागलोके।

A hole or
vacuity.

ⁿ ^{n c} ⁿ ⁿ
(इय) कुहरं शुषिरं विवरं धिलम्

ⁿ ⁿ nd ⁿ ^{ne} ^f ^{fi}
2. छिद्रं निर्व्यथनं रोकं रंभं ख्वं वपा शुषिः
^{m f} ^{4 m g}

A hole in
the ground.

गर्ताऽवटौ (शुषि ख्वं)

Perforat-
ed, or full
of holes.

^{m f n}
(सरंभे) शुषिरं (त्रिषु)

Darkness.

^{m n} ^{m n} ⁿ ⁿ ^{5 n h}
3. अन्धकारोऽस्त्रियां ध्वान्तं तमिस्रं तिमिरं तमः

Great dark-
ness.

^{n i}
(ध्वान्ते गाढे) ऽन्धतमसं

Imperfect
darkness.
Universal
darkness.

ⁿ
(क्षीणे) ऽवतमसं

(तमः)

ⁿ
4. विषक् सन्तमसं

The Na-
gas. j

^m ^m
नागाः काङ्क्षेयास्

Their chief.

(तदीश्वराः)

1—नृ. 2—ख. 3—क. 4—ट. 5—स.

a Abode of BALI and of the *Nāgas*, under the earth. b Also अधः, (इ) m. अधोलोकः, &c. c Likewise शुषिरं. d Also विरोकं. e Or ख्वं. f Also शुषी and शुषिः. Or शुषिः. g Likewise अवटिः. h Also तमसं. And तमः, तमा, तमं. i Likewise अन्धातमसं. j Demigods, in the human shape with a serpent's tail, and dilated neck, like the Koluber *Naga*. Sing. नागः. They are Children of KADRU, the wife of *Kasyapa*.

^m ^m
येषां ऽन्तेः

^{m b} ^m
वासुकि (सु.) समराजो

King of ser-
pents. a

^{m c}
(ऽथ) गोनसे

Sort of
snake.

^m
5. तिलितः (स्याद्)

^m ^m ^{1 m}
अजगरे शयुर्बाहस (इत्युभौ)

A Boa, or
large ser-
pent. d

^{m c} ^m
अलगर्हो जलव्यालः

A water
snake.

^m ^{m f}
(समौ) राजिल दुग्धुभौ

Amphis-
bæna.

^{m g} ^m
6. मातुधानो मातुलहिर

A varic-
gated.
serpent.

^m ^m
निर्मुक्तो मुक्तकंचुकाः

A snake,
that has
cast his
slough.
A snake or
serpent.

^{m h} ^{2 m} ^{3 m} ^m ^m ^{3 m}
सर्पः ददाकुर्भुजगो भुजगो ऽहिर्भुजङ्गमः

^m ^{4 m} ^{m i} ^{m j}
7. आशीविषो विषधरश्चक्री व्यालः सरिः

1 वा—.

2—कु.

3 भु—.

4 चक्रिन्.

^a Son of VASUKA, and often confounded with the preceding ; as are the other chiefs of the *Nāgas*, TAKSHAKA, SANK'HA, MAHAPADMA, &c. ^b Also वासुकिः. ^c Or गोनसः. Vulg. Bôr. ^d Boa Constrictor; &c. ^e Or अलगर्हः. But some read अलगर्हः, others अलिगर्हः. Vulg. *Aládh*. ^f दुग्धुभः or दुग्धुभः. And दुग्धुभः. Vulg. *Dhônra*. But generally described as a harmless double-headed snake. There is a great disagreement among commentators respecting the correspondent vulgar names of the snakes mentioned in the text. ^g One commentator describes this as a four-footed serpent with a large body and long tail ; intending perhaps some species of Iguana ; unless a fabulous creature be meant. ^h Fem. सर्पा, and सर्पिणी. Likewise अहः. ⁱ Some add सरिः.

1 m 2 m a 3 m m 4 m

कुण्डली गूढपाञ्चशुःश्रवाः काकोदरः फणी

8. दम्भी^m करो^m दीर्घ^mष्टो^m दंष्ट्र^mको^m विलेशयः^{m b}

चरणः^{m c} पञ्चगो^m भोगी^{5 m} जिह्वागः^m पवनाशनः^m

m f n d

Belonging
to a snake.

9. (त्रिष्या) डेवं (विषास्थ्यादि)

m f e

m f f

His expand-
ed head.

फटायां (तु) फणा (दयोः)

m

m

His skin.

(समौ) कंचुक निर्मोकौ

m

m

m n

His venom.

क्षोड (सु) गरलं विधं

m n

m n

m n h

Nine sorts
of fixed
poison. g

10. (पुंसि स्त्रीवे च) काकोल कालकूट इलाहलाः

m i

m

m

m

शौराष्ट्रिकः शौक्लिकेयो ब्रह्मपुत्रः प्रदीपनः

m

m

11. दारदे^m वत्सनाभ (सु) विषभेदा^{m k} चमी नव)

A dealer
in anti-
dotes. j

विषवैद्यो जाङ्गलिको

6 m l

m m

A snake-
catcher.

व्यासप्राज्ञहितुल्लिकः

1—नृ. 2—पाद्. 3 च—सु. 4—नृ. 5—नृ.
6—हिन्.

^a Also गूढपदः, and गूढपादः, (द). ^b Likewise विषघ्नः. ^c Also चरणः, and चरणघ्नः. ^d Fem. बाहेवी. ^e फटा or फटा. ^f Maso. कषः. Likewise neut. फणं. ^g Severally named in the text; some mineral, others vegetable. ^h इलाहलः, and इलाहलः, or इलाहलः. Also इलाहलः. ⁱ Likewise शौराष्ट्रिकः. ^j Or a conjurer, using charms against poison. ^k Likewise जाङ्गलिकः. ^l Also व्यासप्राज्ञः. ^m बाहितुल्लिकः, or बाहितुल्लिकः.

SECTION II.

1. (स्यान्) नारक(सु)नरको निरये दुर्गतिः(स्त्रियाम्)Hell.

(तद्भेदात्) तपनवीचि महारौरव रौरवाः Various
hells. a

2. संहारः कालक्षयं (चेत्याद्याः)

(सत्वात्) नारकाः Departed
souls.

प्रेताः

वैतरणी (सिंधुः)

The river
of hell.

(स्याद्) ऽकाली (सु) निर्गतिः Misfortune
or misery.

3. विट्टिराजः

Unpaid la-
bour. e

कारणा (तु) यातना तीव्रवेदना

Agony, or
sharp pain.

पीडा वाधा व्यथा दुःखममानस्यं प्रसूतिजम्

Pain.

1 अ—.

* Severally named in the text ; besides others. as *Támisra*, *Andhatámisra*, *Sálmali*, *Asipatravana*, &c. ^b Or संघातः. ^c Like-
wise परेताः. ^d Also वैतरणिः. ^e Or else, casting into hell ; or,
in astrology, the period (*karaná*) called *bhadrá*. Compulsory and un-
rewarded labour, being the occasion of pain, is placed under the pre-
sent head. The terms, as by some explained, signify the person exe-
cuting such labour, ^f काष्ठ or काष्ठर्. ^g Also कारिका. ^h Like-
wise काचना. ⁱ Or कावाधा. ^j Likewise अमानस्यं and वाधा
नश्यं. ^k These two last terms are, by some, separated from the rest ;
as signifying mental distress. Others, on the contrary, make these and
the preceding four, synonymous with the three following words,

The oppo-
site, and
the near
bank. a

8. पारावारे (परावर्त्तीची तीरे)

The chan-
nel.

पात्रं (तदंतरम्)

An island.

द्वीपे (ऽस्त्रिवाम्) न्तरीपं (यदंतरवारीणस्तम्)

One formed
by allu-
vion. b

9. (तोयोन्नितं तत्) पुच्छिनं

A sand
bank. c

सैकतं सिकतामयम्

Mud or
clay.

निषहर (सु) जंवाहः पक्षे (ऽस्त्री) याद कईमौ

Inunda-
tion. d

10. जलोच्छासाः परीवाहाः

A tempo-
rary well. f

कूपका (सु विहारकाः)

Navigable.

नाव्यं (त्रिखिगं नौतार्ये)

A boat.

(स्त्रिवी) नौसरणिकारिः

A raft or
float. j

11. उडुपं (तु) सवः कोवः

A natural
stream. l

स्रोते (ऽस्त्रसरणं स्वतः)

1 ख—.

2 ख—.

3 त—.

4 ख—.

^a Respectively, viz. पारं, the opposite bank or shore, चवारं, the contiguous bank or shore, ^b Or any island, or one with the steep banks. ^c Or an island with sandy shores. ^d Or else a water pipe, or channel, for carrying off an excess of water. ^e Sing. परीवाहः. Also परिवाहः. ^f Or hole dug for water in the dry bed of a rivulet; or else, a rock, or tree, dividing the stream of a river. Sing. कूपकः. ^g Fem. नाव्या. ^h Also नौका. Also तरणी and तरी. ⁱ Made of grass's, &c. ^k Likewise उडुपं. ^l Or a rapid one. ^m Likewise स्रोतं.

^{ma} ^{1 n} आतरक, रपयं (स्याद्)	^{f c} द्रोणी काष्ठानुवाहिनी	^f Fare, or freight.
^m ^{2 m} 12. सांवातिकः पोतवणिकः	^m कर्णधार (स्तु.) नाविकः	^m An oval basin. b A voyaging merchant. The pilot or helmsman.
^m ^m निवामकाः पोतवाहाः	^m ^{m f} कूपके! गुणहृत्तकः	^m The crew. d The mast.
^m ^{f g} 13. नौकाहंङः जेपयिः (स्याद्)	^m अरितं केनिपातकः	^m The oar. The rudder.
^{f h} ^{m i} अभिः (जी) काष्ठकुहालः	^m ^m सेकपात्रं (तु) सेचनम्	^m A scraper or shovel. A bucket. j
^m 14. (जीवे) ऽर्ध्नावं (नावोऽर्ध्वे)	^{m f n k} (अतीत नौके) ऽतिशु (त्रिषु)	^m The boat's half. Landed from a boat.

1 त—.

2—ज.

* Also आतरः, and अतुतरः. ^b Shaped like a boat, with an aperture in front, and used for pouring water. It is made of wood, stone, or other materials. ^c Or द्रोणिः and द्रुणिः, or द्रुणी. According to another reading द्रोणिका, and अम्बुवाहिनी. Also अम्बुसचनी. ^d Various explained; as the steersman, or rower, or as one employed in dragging the boat, or in watching from the mast-head. Sing. निवाचकः, पोतवाहः. ^e Likewise निवाच. ^f Some explain this a post to which a boat is made fast. ^g Or जेपणी. Also जेपयिः. And जेपयी. ^h Or जयी. Also जयभिः. ⁱ Likewise कुहालः, and कुहालः. ^j Or vessel for lading water out of the boat. ^k Masc. or Fem. अतिनीः.

(विष्वागाधात्)

Clear,
trans-
parent.

m f n b m f n c

प्रसन्नो ऽच्छः

Turbid
water.

m f n m f n m f n

कलुषे ऽनच्छः, आविलः

Deep.

m f n m f n m f n

15. निम्नं गभीरं गंभीरं

Shallow.

m f n

सप्तानं (तद्विपर्यये)

Very deep,

m f n d l m f n

अगाधमृतलस्यर्थं

A fisher-
man.m m c m f
कैवर्त्त हास धीवरो

A net.

16. आनायः (पुंसि) जालं (स्त्रात्)

Pack-
thread. g

n h

शण्डसूत्रं पवित्रकम्

A fish
basket.

f f i

मत्स्याधानी कुवेणी (स्त्राद्)

A fish hook.

n j

n k

वडिशं मत्स्यवेधनम्

1 क—.

° The following are adjectives. ^b Fem. प्रसन्ना. ° Also सच्छः.
^d Likewise आगार्ध. ° Or हासः ^f Fem. धीवरो ^g Made of rushy
 Crotalaria; or, according to different interpretations, a net made
 of such pack-thread; or, generally, the rope of a net. ^h Also सण्ड
 सूत्रं and सनसूत्रं. ⁱ Likewise कुवेणा. And कुवेणिः. Also कुपिणी.
^j Or Fem. वडिशा, or वडिशी. Likewise वडिशं, वडिशी. ^k Or Fem.
 मत्स्यवेधनी.

20. तिमिङ्गि^{1 m}णा^a (दय^aणा^a)

Aquatic
animals. b

(ऽय^{2 n}) यादांसि जलजंतवः^{3 m}

Various
sorts. c

(तङ्गे दाः) शिशुमारो^mद्र शङ्ख^{4 m}वे^{5 m} मकरा^{6 m} (दयः)

A crab.

21. (स्यात्) कुलीरः^m कर्कटकः^{m d}

A turtle or
tortoise.

कूर्म^m कमठ^m कच्छपो^m

A shark. e

ग्राहो^m ऽवहारे^m

A croco-
dile.

नक्र^m (सु) कुम्भोरो^{m f}

A worm.

(ऽय^f) महीरता

22. गण्डू^mपदः^{m g} किंचु^mकुके^{m g}

A gange-
tic alliga-
tor. h

निहाका गोधि^fका (समे)

A leech.

रत्तपा^f (तु) जलौकायां^{f i} (स्त्रियां भृग्नि) जलौकसः^{7 f j}

1—ख.

2—ख.

3—तु.

4—उद्र.

5—यङ्कु.

6—र.

7—कच्छ.

^a Besides many sorts noticed in other dictionaries. ^b Especially amphibious kinds. ^c Severally named in the text, viz. the porpoise, otter, scate, and marine monster (a whale ? or a seal ?), besides the following, and other, sorts. ^d Or कर्कटः. ^e Interpretations differ : one terms this a water-elephant ; (perhaps the hippopotamus may be meant :) others make it the gangetic alligator. ^f Also कुम्भीरः. ^g Likewise किंचिद्विकः. And किंचलूकः, or किंचलुः. ^h Some make this to be the *Iguana* : distinguishing, however, another sort from the aquatic one. Book II. Ch. 5. ⁱ जलौका or जलोका, and जलूका, जलानुका, जलानुका, जलानुका, जलजंतुका, जलसूची, जलोरगी, जलिकावेष्टी. ^j Or जलौकसी. Also जलौकसः, masc. and जलौकसं, neut. Pl. with the sense of the sing. ^f जलौकसः. Also sing. जलौकाः.

23. सुताकोटः (स्त्रियां) शुक्तिः ^m ^f A pearl oyster.
- शंखः (स्यात्) कंडु (रक्षिवाम्) ^{m n} ^{m n} A conch.
- सुद्रशंखाः शंखनखाः ^{m a} ^{m b} A small shell.
- शंखका जलशुक्तयः ^{m f c} ^{1 f} A bivalve shell.
24. भेके मण्डूक वर्षाभू शालूर भव दुर्दराः ^{2 m} ^m ^{m d} ^{m e} ^m ^{3 m} A frog.
- शिली गण्डूपदी ^f ^f A small worm. f
- भेकी वर्षाभी ^f ^f A female frog. g
- कमठी दुलिः ^f ^{f i} A female turtle. h
25. (मन्त्रुरस्य प्रिया) ऋङ्गी ^k ^{f l} Sort of sheat-fish. j
- दुर्नामा दीर्घकोषिका ^{f m} ^{f n} A cockle.
- जलाशया जलाधारात् ^m ^{m p} A lake or pond. o
- (तलागाधजले) ऋदः ^{m q} A deep lake.

1—क्ति.

2 भेक.

3—र.

^a Sing. सुद्रशंखः. ^b Sing. शंखनखः. Also शंखनकः. ^c Masc. शंखकः. Also शंखकः, शंखः and शंखकः. Or शंखकः. ^d Also उट्टिभूः. ^e Or शालूरः. ^f Some say, a female worm. ^g Or any small frog. ^h Or any small tortoise or turtle. ⁱ Or दुली. Also दुलिः. And दुलिः. ^j Silurus Pungentissimus, B. Mss. ^k Or, according to some commentators, two synonyma, मन्त्रुरसी, f. जप्रिया, f. ^l Also ऋङ्गी. ^m Also दुर्नामन् and—जी. ⁿ Or दीर्घकोषिका. ^o Or a reservoir; or any piece of water. ^p Sing. जलाशयः, and जलाधारः. ^q Likewise ऋदः.

A trough
near a
well. a

26. आहाव (सु) निपानं (स्यादुपकूप जलाशये)

A well.

The wood-
en frame
for the
rope. b

The cover
or facing
of a well
A square.
or a large
pond.

A natural
pond. d

One deep
enough for
the lotus.
Any pond
or pool. g

A basin. h

A large
and oblong
pond.

A moat,
or ditch.

A dike.

A basin
round the
foot of a
tree.

A river.

(पुंस्त्रेवा) न्वु ग्रही कूप उदपानं (त पुंसि वा)

27. नेमिस्त्रिका (ऽस्य)

बीनाहो (मुखबंधनमस्य यत्)
पुष्करिण्यां (तु) खातं (स्याद्)

अखातं देवखातकम्

28. पद्माकरस्तडागो (ऽस्त्री)

कासारः सरसी सरः

वेशंतः पल्लवं (चा) ऽल्पसरो

वापी (तु) दीर्घिका

29. खेयं (तु) परिखा

आधार (स्तम्भसां यत् धारणम्)

(स्याद्) आलवालमावालमावापो

(ऽथ) नदी सरित्

1 खं— 2—हि. 3—पी. 4 त— 5—स. 6—स. 7 आ— 8—जा.

a Filled from the well, and intended for watering cattle. b A triangular frame. Some interpret it the wooden frame at the bottom of the well, on which the masonry rests. Others the cover of the well. Or the frame at its mouth. c Some add बिनाहः. d Or else one in front of a temple. e Also अखोत. f Also तडाकः. And तडाकः. g These terms are synonymous with the preceding according to some interpretations : or they are restricted to such a factitious pond, according to others. h Or small pond ; or one, which, in the hot season, is either shallow or quite dry. i Or वापिः. j Also अलवालं.

30. तरंगिणी शैवलिनी तटिनी क्रुदिनी धुनी
 क्षोतस्त्रिनी द्वीपवती क्षुबन्ती निम्नगापगा
 31. गंगा विष्णुपद्मी जङ्गुतनया सुरनिम्नगा
 भागीरथी त्रिपथगा त्रिखोता भीष्मसू (रपि)
 32. कालिंदी सूर्यतनया यमुना शमनस्त्रसा
 रेवा (तु) नर्मदा सोमोद्भवा मेकलकन्यका
 33. करतोया सदानोरा
 बाहुदा सैतयाहिनी
 शितद्रु (स्तु) शतद्रुः (स्याद्)
 विपाशा (तु) विपाट् (स्त्रियाम्)
 34. शोणो हिरण्यबाहुः (स्यात्)
 कुल्या (ल्या हविमा सरित्)
 शरावती वेतवती चन्द्रभागा सरस्वती

The
Ganges.The Yamu-
nā. dThe Nar-
madā. fThe Kara-
tōyā. hThe
Bāhuddā.The
Sātadru. iThe Vipā-
sā. k

The Sōnā. l

A canal. n

Various ri-
vers. o

1 क्ष—, or क्षा—.

2—तस्.

3—क्षु.

4—क्षु.

* Also क्षादिनी. ^b Likewise धुनिः and धूनी. ^c Likewise क्षोतस्त्रिनी and क्षोतोवहा. ^d Vulgarly Jamuna or Juvun. It joins the Ganges near Prayāg. ^e Also यमो. ^f Vulgarly Narmadā. ^g Likewise मेकलकन्यका. ^h A river in the north of Bengal. ⁱ Vulgarly Sātadru; in the Punjab. ^j Also शतद्रुः. ^k Another river of the Punjab. ^l This joins the Ganges above Patna. ^m Or हिरण्यबाहुः. ⁿ A channel for irrigation : or a rivulet in general. ^o Severally named in the text. Besides others, as the Kausikī, Gandakī, Gōdāvarī, Charmānvalī, Tāpi or Taputī, Sarayu, Gautamī, &c. ^p Or चन्द्रभागी. Also चन्द्रभागा, or—गी.

^f
35. कावेरी (सरितोऽन्याद्)

The mouth
of a river. a
Vn issue
Pom a
oud. b
frelonging
ro certain
Bivers. d

^m ^m
संभेदः सिंधुसंगमः

^{m f c}
(हयोः) प्रणाली (पयसः पदव्यां)

(त्रिषु दत्तरी

^{m f n} ^{m f n}
36. देविकायां सरय्यां च भवे) दाबिक सारवौ

A white wa-
ter-lily. e

ⁿ ^{n f}
सौगंधिकं (तु) कलहारं

A red one. g

ⁿ ⁿ
इक्षुकं रक्तसंध्यकम्

Any wa-
ter-lily.

ⁿ ^{n h}
37. (स्याद्) उत्पलं कुवलयं

A blue one. i

^{1 n}
(अथ) नीलांबुजम् (च)

^{n j}
इन्दोवरं (च नीले ऽस्मिन्)

The escu-
lent white
sort. k

^{n l} ⁿ
(सिते) कुसुद कैरवे

The root of
a water-
lily. m

^{n n}
38. शालूक (मेषां कंदः स्याद्)

Pistia stra-
tjotes.

^{f o} ^f
वारिपर्णी (तु) कुंभिका

1—न.

^a The confluence of two rivers ; or the junction of a river with the sea. ^b Or a drain of an edifice. ^c Masc. प्रणालः. ^d To the *Déviká* (or *Déwá*), and *Sarayu* (or *Sarju*), respectively. In these two instances, the adjective is irregular. ^e *Nymphæa Lotus*. ^f These, and the two following words, are names of four different plants, according to some interpreters. ^g *Nymphæa rubra*. ^h Also कुवलयं and कुवै. And कुवेकं. ⁱ *Nymphæa cœrulea* and *stellata* ; ^j Or इन्दोवरं. ^k *Nymphæa esculenta*. ^l Also कुसुद, (—इ). ^m The esculent root of any of the preceding sorts. ⁿ Likewise शालूकं. ^o Or वारिपर्णी. Also पर्णी.

- ^f ⁿ ^{m b}
 वलनीकी (तु) शैवालं शैवलेः Vallianeria.
^{f c}
 (इय) कुसुदती ^a
- ^{1 f}
 39. कुसुदिन्यां ^{2 f} ^f ^f ^e
 नलिन्यां (तु) विसिनी पद्मिनी (सुखाः) ^d
^{m n} ⁿ ^{3 n} ⁿ ⁿ ⁿ
 (वा पुंसि) पद्मं नलिनमरविन्दं महोत्पलम् A place a-
 bounding in
 water-lilies.
 An assem-
 blage of lo-
 tus flowers.
 A lotus. f
- ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
 40. सहस्रपत्रं कमलं शतपत्रं कुशेशयम्
ⁿ ⁿ ⁿ ^{n g}
 पद्मेरुहं तामरसं सारसं सरसीरुहम्
^{n h} ⁿ ⁿ ^{4 n i}
- ⁿ ⁿ
 41. विषमप्रसून राजीव पुष्कराश्लोकराणि (च)
 पुष्करीकं सितांभोजं ⁿ
 (अथ) रक्तसरोरुहे ⁿ
ⁿ ⁿ ⁿ
 42. रक्तोत्पलं कोकनदं ⁿ
^{f j} ⁿ
 नालानालं ⁿ
 (अथास्त्रियाम्) ⁿ
- ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
 The stalk of
 a water-lily
 The film or
 fibres atten-
 dant on it.

1—नी.

2—नी.

3—च.

4—च—इ.

* Comprehending several sorts found in stagnant waters. ^b Likewise शैवालं. Also शैवालं and शैवालः. Put different copies further disagree in the genders assigned to these various readings. Also m. n. शैवालः, and शैवालः. ^c Likewise कुसुदती. ^d Or, as some interpret it the flexible stalk of a water-lily ; or, according to others a plant, viz. Menyanthes Indica or Cristata. ^e Besides other synonyma, as वलनीकी, वलनी, पुटकिनी, &c. ^f Nelumbium speciosum or Nymphaea Nelumbo. ^g Also सरसीरुहं. ^h Likewise विषमप्रसूनं, and विषमप्रसूनं. ⁱ Also वलनीरुहं, (चइ). ^j Also नाली. Likewise masc. नालः.

m n a n b

ज्वालं विसं

An assem-
blage of
water-lilies.

m n c

(अजादि कदंबे) घण्ड (मृत्त्रियाम्)

m

m n d

The root of
a water-lily.

43. करहाटः शिफाकंदं

m

m n e

A filament.

किंजल्कः केशरो (ऽस्त्रियाम्)

A new leaf
of a water-
lily.

f f

n

संवर्त्तिका नवदलं

The seed of
the lotus. g

m h

m

बीजकोशो वराटकः

44. (उक्तं स्वर्थ्यम दिक्कालधीशब्दादिसनार्थकम्

पातालभोगि नरकं वारि चैषां च संगतम्)

^a And ज्वाली, a small fibre. ^b Also विसं or विसं. ^c Or घण्ड.
^d Likewise शिफा. f. कंदः, m. n. ^e Also केशरः. ^f Or संवर्त्तिः. Also
 संवर्त्तिः. ^g Or the honey-combed pericarp containing it. ^h Or
 बीजकोशः.

BOOK II.

CHAPTER I.

1. वर्णाः पृथ्वी पुर आभद्रनौषधि जगादिभिः
 इ ब्रह्म जल बिद् नूत्रैः सांगोपांगैरिहोदिताः
f a f b 1 f f f f f
2. भूर्भूमिर् चलाऽनन्ता रसा बिध्वम्बरा स्थिरा Earth.
f f f f f f f f
 धरा धरित्री धरणिः क्षीणी ज्या काश्चपी क्षितिः
f d f 2 f 3 f f
3. सर्वसृष्टा वसुमती वसुधोर्वी वसुन्धरा
f f f f f f f g 4 f f h
 गेता कुः पृथिवी पृथ्वी आऽवनिर्मेदिनी मही
5 f i f
4. चक्षुःशक्ति Soil.
f f
 (मयसा तु) चक्षुःशक्तिः (च क्षुःशक्तिः) An excellent soil.
f
 सर्वरा (सर्वसृष्टाद्या) Fertile with every crop.
m f
 (स्वादु) जलः क्षारक्षुःशक्तिः Salt ground.

1 च—.

2—वा.

3 ज—.

4 ने—.

5—दु.

* Also indec. नूः (र). ^b Also नूनी. ^c Likewise धरणी and क्षोधिः. Also क्षाधिः, and क्षीणी. ^d Likewise सृष्टा. ^e Also पृथ्वी. ^f Likewise क्षुः. ^g Also क्षणी. ^h Likewise क्षिः. ⁱ Also क्षदा, and क्षुः.

- 1 m f n a 2 m f n
 Aspot with such soil. 5. ¹जषवानूषरौ (हावायन्यखिंगौ)
^{n f b}
 A place, or firm spot ⁿस्थलं ^{f b}स्थली
^{m 3 m}
 A region devoid of water. (समानौ) मरु धन्वानौ
^{m f n c m f n}
 Untilled or waste. (हे) खिणः प्रकृते (समे)
 6. (द्विष्य)
^{f m n d n a}
 A world. (ऽथो) जगती लोको विष्टपं भुवनं जगत्
^{n e}
 INDIA. (लोको ऽयं) भारतं (वर्षं)
 The eastern region. f (शरावत्यासु यो ऽवधेः)
^m
 7. देशः प्राग्दक्षिणः) प्राच्य
^m
 The north-ern region. g उदीच्यः (पश्चिमोत्तरः)
^{m m}
 A country of barbarians. प्रत्यन्तोऽप्येच्छदेशः (स्यात्)
^{m m}
 The middle region. h मध्यदेश (स्तु) मध्यमः
 The region of sanctity. i 8. पार्श्वार्धवर्तः पु स्यभूमि (र्म ध्वं विंध्यहिमागयोः)

1—पत्.

2 ज—.

3 धन्वन्.

^a Some, varying this reading, write जषरः, and जषरः. ^b Likewise स्थल. ^c Masc. खिणं; fem. खिणा; and खिणं. ^d Also विष्टपं, or masc. विष्टपः. ^e Or भरतवर्ष. ^f East, or south of the river Sarāvatī, which flows from N. E. to S. W. ^g North or west of the river Sarāvatī. ^h Between the two ranges of mountains; from the confluence of the Ganges and Jamuna, to the disappearance of the Sarāvatī. ⁱ From the eastern to the western sea, and bounded by the two ranges of mountains.

1 m f m
नीरुज्जनपदे

An inhabit-
ed country.

m m 2 m
देश विषयी (द्व) पवर्तनम् Any coun-
try. a

9. (त्रिष्वागोष्ठान्)

3 m f n 4 m f n

(नडप्राये) नडाब्दुल (इत्यपि)

One abound-
ing in reeds ;

5 m f n

कुमुदान् (कुमुदप्राये)

—in water-
lilies.

6 m f n

वेतस्नान् (बहुवेतसे)

—in ratans ;

m f n

10. शाद्वलः (शाद्वरिते)

—in green
grass.

m f n

(सजंवाले तु) पंकिलः

Clayey and
muddy.

m f n 7 m f n

जलप्रायमनूपं (स्नात)

Watery, or
wet.

m d

(पुंसि) कच्छ (सायाविधः)

Contiguous
to water. c

f

m f n

m f n

8 m f n e

11. (स्त्री) शर्करा शर्करिलः शर्करः शर्करावति

Full of
stony or
similar
nodules.

(देश एवादिमाव्)

9 m f n f

(एवमुच्चेयाः) सिकतावति

Sandy.

1—तु.

2 च—

3—नदुत्.

4 न—

5—दुत्.

6—दुत्.

7 च—

8—तु.

9—तु.

^a Whether inhabited or uninhabited. But some interpretations make these terms synonymous with the preceding. ^b The following are used as adjectives, and vary with the three genders. ^c Some interpretations make this synonymous with the preceding. ^d Also neut. and, according to some, fem. ^e The two first terms are exclusively applied to a spot abounding in stony nodules, or potsherds, &c. The other two are applicable to anything gritty. ^f The words are here exactly similar to the preceding : thus सिक्ता, सिकतिलः, sandy, as a country ; सैकतः, सिकतवान् (—वत), sabulous.

Watered
(via its rice)
from a river.

12. (देशे) नद्यं वृष्टं संपन्नो विपातितः

m f n

स्थानं नदीमातृके

m f n

Or by rain.

देवमातृक (सु यथाक्रमम्)

1 m f n

Ruled by a
just king.

13. (सुराभि देशे) राजन्वान्

2 m f n

Governed
by a mo-
narch.

(स्थानते) ज्येष्ठ) राजवान्

A fold for
kine.

गोष्ठं गोस्थानकं

The site of a
former one.

(तत्तु) गोष्ठीनं (भूतपूर्वकम्)

Contiguous
ground. a

14. पर्वन्तभूः परिसरः

3 m 4 f b

सेतुराक्षौ (स्त्रियां पुमान्)

A hillock. c

वामकूर (सु) नाकु (सु) वक्षीकं (पुङ्गुपुंसकम्)

A road,
path or
way.

15. अयनं वर्त्म मार्गाध्व पंथानः पदवी सतिः

f g f h f f i f j

सरणिः पद्धतिः पद्या वर्त्मन्ये कपदी (ति च)

A good
road.

16. अतिपंथाः सुपंथा (सु) सत्पथ (सु) चर्चिते ध्वनि

m m m 7 m m k

A bad
road.

व्यध्वो दुरध्वो विपथः कदध्वा कापथः (समाः)

1—नत्.

2—नत्.

3 सेतुः.

4 आक्षिः.

5—नत्.

6 अध्वन्.

7—नत्.

a Near the banks of a river, or the skirts of a mountain, &c.

b Also आक्षी. c Thrown up by termes, or by moles, &c. d Also

वक्षीकं. e पविन्, पवन, or पव. f Likewise पदविः. g Also सरणिः,

सरणी, and सरणी. h Likewise पद्धती. i वर्त्मनी, or वर्त्मनिः. Also

वर्त्मनिः, or वर्त्मनी. j Also एकपाद्. k Likewise कपध्व.

17. ^{1 m}अपंथा (स्त्र) ^{2 n}पथं (तुल्ये) The want of a road.
- ["]अङ्गाटका ["]चतुष्पथे Meeting of four roads.
- ["]प्रांतरं (दूस्व्यूहोऽध्या) A long and lonesome way.
- ^{m n}कांतारो (वर्मा दुर्गमम्) A difficult road. a
- ^{m f}18. गच्छतिः (स्त्री) ["]क्रोशयुगं A league. b
- ^mनक्षः (किष्कुचतुःशतम्) A furlong. c
- ^mबंटापथः ["]संसारथं A highway.
- ^{3 n}(तत्पुत्रस्त्रो) ["]पनिष्करम् A street.

CHAPTER II.

1. ^{4 f}पूः (स्त्री) ^{f d}पुरी ^{f n o}नगर्ज्जो ^{n f}(वा) ^{n g}पत्तनं ["]पुटभेदनम् A town or city.
- ["]स्वामीय ^mनिगमो

1—विन्.

2 अ—.

3 उ—.

4 उर—.

* Or a dangerous one : but some interpretations make this synonymous with the preceding term. ^b Measured by two thousand fathoms. ^c Measured by four hundred cubits. ^d Also पुरिः. ^e Fem. नगरी. Neut. नगरं. Also पुरं. ^f Likewise पट्टनं, or पट्टनी. ^g Also पटभेदनं.

A suburb.

(अव्यक्तं यन्मूर्खं नगरात्पुरम्)

2. तच्) ^{1 n}च्छायागर्The abode
of harlots.^{m a}वेद्यो ^mवेद्याजनसमाश्रयः

A market.

^mआपण ^{2 f}(सु) निषद्यायां

A shop. b

^{m f c}विपणिः ^fपश्यदीयिकाA high
street.3. रथ्या ^fप्रतोली ^fविशिष्या ^fA rampart.
d^{m m n}(स्याच्) चयो वप्र (मखिवाम्)An edifice.
e^{m m n f}प्राकारो वरणः शालःA bound
hedge. g^{n h}प्राचीरं (प्रांततोऽदितिः)

A wall.

4. भित्तिः (ली) ^fकुडाम् ^{n i}One built
with rub-
bish. j^{n k}एडकं (यदन्तर्गताकीकसम्)

A house.

^{n m n 3 n 4 n 5 n n}मृह गेहोद्वसितं वेद्य सप्त निकेतनम्

1 या—

2—द्या.

3 च—

4—म्.

5—म्.

^a Likewise वेद्यः ^b Here interpretations differ greatly : some make these terms synonymous with the preceding ; others explain them, the street of a market ; a stall ; a platform on which commodities are exposed for sale ; a place of vend without a market, &c. ^c Also विपणी. ^d Interpretations differ greatly. Some explain the terms, a mound of earth raised from the ditch of a fortified town and serving as a foundation for edifices ; Others say the foundation of an edifice generally ; others again, any mound of earth raised from a ditch. Some likewise the gate of a fortified city. ^e Particularly a surrounding wall of masonry on a rampart or mound of earth. ^f Or प्राचीरः. ^g Also a mud-wall or other enclosure. ^h Likewise प्राचीरं. ⁱ Likewise कुडाम्. ^j Or else a tomb. ^k Also एडकं. Or एडोर्क.

5. निघात वसत्र सदनं भवनागार मंदिरम्
 म pl m m l m
 म्हाः (पुंसि च भूमेऽव) निकाव्य निलयालयाः
 m m f d f o f
6. बासः झटो (इवोः) शाला सभा
 n f
 संजवनं (विद्म)
 n g
 चतुःशाखं
 2 f m n
 (मुनीनां) पर्णशालोटो (ऽस्त्रियाम्)
 7 चैत्रमायतनं (तुल्ये)
 f f
 बाजिशाला (तु) मंडुरा
 f i
 आवेदनं विस्मयाला
 f f
 प्रवा पानीवशाखिका
 m
 8. मठ (न्यासादिनिषये)
 f l n
 गच्छा (तु) मंदिरास्तम्भम्

A cluster of four houses.

A hut made of leaves.

An altar. h

A stable.

A working house.

A place of refreshment. j

A college. k

A tavern.

१ चा—.

२ च—.

३ चा—.

^a Likewise पञ्च. ^b Also सदनं. ^c चमारं or चामारं. ^d Masc. or fem. झटोः. Fem. झटी. Also neut. झटीरं, and masc. झटः. ^e Likewise शाला. ^f Likewise संजवनं. ^g Also fem. चतुःशाखी. ^h Or shed for sacrifices. Some interpret it, a sacred tree. Others explain it; a monument of wood or other materials placed in honour of a deceased person. ⁱ Also विस्मयाला. And neut. विस्मयालं, or विस्मियालं. ^j Where water is distributed, ^k A school of students; or a convent of ascetics, &c. Likewise गच्छा.

Middle of a house.	गर्भगारं वासस्थं ^a	
A woman's apartment.		परिष्टं स्त्रुतिकाम्बु ^b
A window or air hole.	9. वातायनं गवाक्षः (खान्)	
A tempora- ry hall.		मंडपो (ऽस्त्री) जनाश्रयः ^c
The abode of the weal- thy. d	हर्षा (दि धनिनां वासः) ^e	
A temple or palace.		प्रासादे (देवभुवनम्)
A royal re- sidence. f	10. सौधो (ऽस्त्री) राजसदनं	
A king's house.		उपकार्योपकारिका ^g
Temples of divers holy forms.	स्वस्तिकः सर्वतोभङ्गे नंद्यावर्त्ता (द्वयो ऽपि च) ^h	
The queen's apartments.	11. विशदंशकः (प्रभेदादि भवन्तीश्वरसङ्गनाम) ⁱ	
An airy room, a top of the house. j	(स्यगारं भुवनम्) चंतःपुरं (स्नादु) चवरोधनम् ^k	
	12. शुद्धांत (शु) ऽवरोध (शु) ^l	
	(स्नादु) चदः क्षीम (मृजियाम्) ^m	

1 च—.

2—त.

^a Appropriated to a woman in labour. These and the preceding are synonymous terms, according to some commentaries. ^b Also स्त्रुतिकाम्बु. ^c Likewise, fem. मंडपा. ^d Any grand edifice of masonry. ^e हर्षा, besides other synonymous terms; as चदः, &c. ^f Synony-
mous with the preceding; according to some interpretations. ^g उप-
कार्यो. Also उपकारी. ^h Besides other terms; as चदः, &c. ⁱ Also
विशदंशकः. ^j Here, and in the two following articles, interpretations
differ greatly. The explanations, most generally received are inserted.
Other interpretations are; the back of an edifice, a fortified place in
front of the building; an apartment on the top of the hall; a building
of a particular form. ^k Likewise क्षीम.

- ^m ^{ma} ^{mb}
प्रघण प्रघणालिंदा (वहिर्द्वारप्रकोष्ठके)
^f ^{1f}
13. गृहावग्रहणी देहल्य
^{nc} ²ⁿ ⁿ
ऽङ्गनं चत्वरः ऽजिरे
^{f d}
(अधस्ताद्गृहि) शिला
^f
नासा (दाक्षपरिस्थितम्)
ⁿ ³ⁿ
14. प्रच्छन्नमन्तर्द्वारं (स्यात्)
ⁿ ^m
पक्षद्वारं (तु) पक्षकः
^m ^{nf} ^m
वलीक नीध्रे पटलप्रान्ते
^f ^{fi}
15. गोपानसी (तु) वलभी (कादने वक्रदाक्षि)
^{5f} ^{mn}
कपोतपालिकायां (तु) विटकं (पुष्पपुंसकम्)
^{6f} ⁿ ^m
16. (स्त्री) द्वाद्द्वारं प्रतीहारः
^{fk} ^{fl}
(स्याद्) वितर्हि (स्तु) वेदिका

A terrace
before the
house door.

The thresh-
hold.

A court or
yard.

The lower
timber of a
door.

The upper
timber.

A private
door within
the house.

A back door.

The edge of
the thatch.

The thatch
or roof.

The wood
of a thatch.

A dovecot,
or aviary.

A door, or
gate.

A covered
terrace in
the yard. j

1—ली. 2—र. 3—अ. 4—स्. 5—का. 6—हार.

^a Also, as some write these words, प्रघनः and प्रघनः. ^b अलिंद, or अलिंदः. ^c Likewise अंगणं. ^d Or शिला. ^e Some make this and the preceding article synonymous. ^f Likewise, according to another reading, नीध्रे. ^g Also पटं, and चालं. ^h Not neuter as erroneously stated by the commentators. ⁱ Also वहनिः or वहसीः. ^j Here, and in the following article, as in many other places, interpretations differ greatly. A quadrangular resting place made of wood. A place for sitting in a court yard; or one for standing under. A quadrangular spot in the court of a temple or great edifice. A terrace furnished with pillars. A floor on four posts in the middle of a quadrangular house. ^k Likewise वितर्हि. ^l Also वेदि, and वेदी.

Decoration
of the gate-
post. a

^{m n} तौरणो! (ऽस्त्री) बहिर्द्वारं ⁿ

A city gate.

ⁿ पुरद्वारं (तु) गोपुरम् ⁿ

A raised
place over
the gate.

17. (कूटं पूर्धारि वद्) धस्तिनख (तस्मिन्) ^{1 m}

(अथ त्रिषु)

A door.

^{m f n b m f n c} कपाटमररं (तस्ये)

Its bolt or
bar.

^{d f n e} (तद्विष्मंभे) ऽर्गलं (न ना)

Stairs.

18. आरोहणं (स्यात्) सोपानं ⁿ

A ladder.

^{f i} निःश्रेणि (स्व) धिरोहणी ^{2 f g}

A broom.

^f संमार्जनी शोधनी (स्यात्) ^f

Dust, or
sweepings.

^{m h m} संकरो ऽवकर (साया)

19. (क्षिते)

The en-
trance of
a house.

ⁿ मुखं निःसरणं ⁿ

An open
space in
a town. i

^m संनिवेशो निकर्षणं ⁿ

1 क—.

2 क—.

^a This is explained as signifying, the ornamented arch of a gateway. Some interpret, the outer gate. ^b Also कपाटः. Fem. कपाटी and कपाटी. ^c Fem. अररो or अररिः. ^d By a variation in the reading, this is made to exhibit a synonymous term, विष्मंभः, or, according to some निष्मंभः (—न्). ^e Fem. अर्गला or अर्गली. ^f Likewise निःश्रेणी. And निःश्रेणिः, or निःश्रेणी. ^g Also अधिरोहणी. ^h Likewise संकारः. ⁱ The passage in, or out of a house, town or market. The road of ingress and egress. The entrance through the house-door.

^m ^m (समौ) संवसथ ग्रामौ	A village. a
^f ¹ ^m ⁿ वेष्टभूर्वास्तु (रक्षियाम्)	The site of a habitation.
^m ⁿ ^b 20. ग्रामांत उपशत्यं (स्यात्)	Space near a village, &c.
² ^f ³ ^f सीमसीमे (स्त्रियामुभे)	A boundary or limit.
^m ^f ^c घोष. आभीरपक्षी (स्यात्)	A station of herdsmen.
^m ⁿ ^m पक्षयः श्वरालयः	An abode of the lowest men.

1 वास्तु.

2—पक्ष.

3—जा.

* Place for diversion outside of a town, or within it. ^b These two words are synonymous with the following, according to some.

* Also आभीरपक्षिः.

CHAPTER III.

- A mountain. 1. ^{m a} ^{1 m} ^{2 m} ^{3 m} ^m ^m
महीमे शिखरि श्लाभद् हार्ध चर पर्वताः
^m ^m ^m ^{4 m} ^{5 m} ^m
अत्रि गोत्र गिरि प्रावाचल शैल शिलोच्चवाः
^m ^{6 m c}
- A range, surrounding the earth. b 2. लोकालोकचक्रवाल
^m ^{7 m}
A hill with three peaks. ^m ^{8 m}
क्षिक्कूटक्षिक्कूट (समौ)
^m ^{9 m}
The western mountain. d अस्त (स्तु) चरमश्लाभद्
^m ^{10 m}
The eastern mountain. e उदयः पूर्व पर्वतः
^m ^{11 m}
- Divers mountains. f 3. ^{9 m} ^m ^m ^{10 m} ^{11 m}
हिमवान्निपवोविंध्यो माल्यवान् पारिपात्रकः
["] ^{12 m}
गंधमादन (मन्ये) च हेमकूटा (दयो नगाः)
^m ^m ^{13 m} ^{14 m} ^{15 m} ^f ^{16 f}
- A stone or rock. 4. पाषाण प्रस्तर प्रावोपलाश्लानः शिला हृषत्
^m ^m ["] ["]
A peak or summit. कूटो (ऽस्त्री) शिखरं शृङ्गं
^m ^{m g} ^m
- A precipice. प्रपात (स्व) तटोभगुः

1—रिन्.	2—त्.	3 च—.	4—वन्.	5 च—.	6 च—.
7 त्रि—द.	8—त्.	9—वत्.	10—वत्.	11 पा—.	12—ट.
13—वन्.	14 च—.	15 अश्लन्.	16 द्.		

^a Likewise महीमे, and महिमे. ^b The limit of light and darkness. ^c Also 'चक्रवालः'. ^d Behind which the sun sets. ^e Over which the sun rises. ^f Severally named in the text, viz. the snowy range north of India; the mountain called *Nishadha*; the tropical range dividing South from North India, &c. Besides others, as *Malaya*, *Chitrakūta*, *Maināka*, &c. ^g अस्तटः, or, according to another reading, तटः.

5. कटको (ऽक्षी नितंबे ऽद्रेः) ^{m n} The side of a mountain.
- सुः प्रस्थः सारु (रक्षियो) ^{m n m n m n} Table land.
- उत्थः प्रस्वयं ^{n n s} A fountain.
- (वारिप्रवाहे) निर्भरे ^{m m} झरः A cascade.
6. दरी (तु) कंदरो (वा क्षी) ^{f n f b} An artificial cave.
- (देवखात विले) गुहा ^{n n c f} A natural cave.
- गङ्गरं ⁿ
- गङ्गयैला (स्तु. च्यताः स्थूलोपलागिरेः) ^{1 m} Rocks fallen from a mountain.
7. खनिः (खिवाम्) आकरः (खात्) ^{f d m} A mine.
- पादाः प्रत्यन्तपर्वताः ^{2 m 8 m} Hills near a mountain.
- उपत्यका (ऽद्रेः सखा खनिर्) ^f Land near a mountain.
- (ऊर्ध्वम्) धित्यका ^{4 f} Land on it.
8. घात (मृगः शिलाद्यद्रेः) ^m A fossil, or mineral.
- गैरिकं (तु विशेषतः) ^m Red chalk.
- निकुंज कुंजौ (वा क्षीवे लतादिपिहितोदरे) ^{m m n} A place overgrown with creepers, &c.

1—ख.

2 पाद.

3—त.

4 ख—.

* Some make these synonymous with the following. ^b Fem.

कंदरा or कंदरी. ° These are synonyma, according to some, instead of being the explanation of the two other terms here exhibited.

^b Also खनी or खानिः.

CHAPTER IV.

SECTION I.

A forest or grove.	1. ^{f a} ^{1 n} ⁿ ⁿ ⁿ ^{n b} ⁿ ^{2 f} अटथ्यरथ्यं विपिनं गहनं काननं वनम् भहारथ्यमरथ्यानी
A large forest.	
A grove near a house.	^{m c} ^m महारामा (स्तु) निष्कटाः
A garden.	2. ^m ^{3 n} आरामः (स्याद्) उपवनं (कृत्रिमं वनमेव तत्) ^f (अमात्यगणिकागेहोपवने) दक्षवाटिका
One planted by a state minister, &c.	
A royal public one.	3. ^{4 m n} ⁿ (पुमान्) क्रीड उद्यानं (राज्ञः साधारणं वनं) ^{n d} (स्यादेतदेव) प्रमदवनं (मंतःपुरोचितम्)
A royal pleasure ground.	
A row or range.	4. ^{5 f} ^{6 f} ^{7 f} ^f ^{f e} वीथ्याखिरावलिः पंक्तिः श्रेणी
A continuous line.	^{f g} ^{f h} लेखा (स्तु) राजयः

1 अ—, 2 अ—, 3 अ—, 4 आ—, 5—वी,
6 आ—, 7 आ—.

^a Sing. अटथिः. Also अटथी. ^b Likewise, fem. वनी. ^c Sing. महारामः. ^d Or प्रमदावनं. ^e Also आली and आवली; वीथिः and श्रेणिः. Some add पंक्ती. ^f Some make these synonymous with the preceding. ^g Likewise रेखा. ^h Sing. राजिः. Also राजी.

- ^f वन्या ^{1 m} वनसम्पदे (स्याद्) A multitude of groves.
- ^{m a} अंकुरेऽभिनवोद्भिदि ^{2 m} A germin.
- ^m 5. दृष्टो महीरुहः ^m शाखी ^{3 m} विटपी ^{4 m} पादपस्यः ^{5 m} A tree.
- ^m अनोकहः ^{m b} कुठः ^{m c} सालः ^{6 m} पलाशी ^{m m} द्रु ^{7 m} द्रुमागमाः
- ^m 6. वानस्पत्यः (फलैः पुष्पात्) One fructifying from blossoms. d
- ^{f g} ओषधयः (फलपाकांताः) ^m (तैरपुष्पाद्) वनस्पतः One without apparent blossoms. e
- ^{8 m f n} (स्याद्) वंध्यः ^{m f n h} फलेग्रहिः An annual plant. f
- ^{m f n} 7. बंधोऽफलोऽवकेशी (च) Barren.
- ^{10 m f n} फलवान् ^{m f n} फलिनः ^{11 m f n} फली Bearing fruit.
- ^{m f n} 12 ^{m f n} मफनी ^{m f n} व्याकोष ^{m f n} विकच ^{m f n} स्फुटाः Blown, as a flower.
- ^{m f n} 8. फल्ल (चै.ते) विकसिते (स्युर्) ^j (अबन्धादयस्त्रिषु)
- ^{m n} स्थाणु (वा ना) ^m भुवः ^{13 m} शंकुर् The trunk of a lopped tree.
- ^m (कस्वशाखाश्रिफः) क्षुपः A small tree. k

1—च. 2—दृ. 3—नृ. 4—नृ. 5 त— 6—नृ.
7 वनस्य. 8 च— 9—नृ. 10—वत्. 11—नृ. 12 च— 13 शंकुः.

^a Likewise अंकुरः. ^b Likewise कुठः. ^c Also शाखः. ^d As the Mango, Eugenia, &c. ^e As the Bread-fruit, &c. ^f Dying after ripening its fruit. ^g Sing. ओषधि. Also ओषधी. ^h Likewise फलपहिः.

ⁱ Likewise व्याकोषः. ^j The preceding admit the three genders, as adjectives. ^k With short branches and roots.

- A shrub. 9. (अप्रकांडे) ^mखं ^{1 m}गुल्मौ
 A creeper. ^{f a}वल्ली (तु) ^{f b}व्रततिर्लता ^{2 f}
 A spreading one. c ^{3 f}(लता प्रतानिनी) ^{4 f}वीरज्जुस्त्रिगुलूप (इत्यपि) ^{5 m}
 Height of a tree, hill, &c. 10. (नगादारोह) ^mउच्छाय ^mउत्थेध (खो) ^{6 m}च्छय (ख स)
 The trunk. (अस्त्री) ^{m n}प्रकांडः ^mस्कंधः (स्यान् लाच्छाखावधेरोः)
 A branch. 11. (समे) ^fशाखा ^{7 f}लते
 A large branch. ^fस्कंधशाखा ^fशाले
 A fibrous root. ^fशिफा ^fजटे
 From a radican branch. d ^m(शाखा शिफा) ^mज्वरोहः (स्यान्)
 Scandent fibres. ^{f e}(स्त्रलाञ्छायं गता) ^{f e}लता
 The top of a tree. 12. ^{8 n}शिरो ⁿग्रं ^{m n}शिखरं (वा ना)
 Its root. ⁿमूलं ^mवध्ने! ^f(ऽभिनामकः)
 The pith. ^mसारो ^{9 m}मज्जा (समौ)
 The bark. ^{10 f}त्वक् (खो) ⁿवल्क ^{m n}वल्कल (मस्त्रिया)
 Wood. 13. ⁿकाष्ठं ^{m n}दाव्

1—आ. 2—ख. 3—घ. 4—गु—नी. 5—उ. 6—छ. 7—लता. 8—ख. 9—न. 10—त्वक्.

* Also वल्लीः. ^b Likewise व्रतती and व्रततिः. ^c Some make the explanation to be one of the synonyma; and others, moreover, make these and the preceding bear the same sense. ^d For example, that of the India fig-tree. ^e Some make this a second interpretation of उच्छरोहः and expound it otherwise; viz. a plant climbing from the root to the top of a tree. ^f Any term signifying a foot.

ⁿ ई ^{1 n} धनं ⁿ (त्वे) ^{2 m} ष ^{3 f} ई ^a धमेधः समित् (स्त्रियाम्)	Fuel.
^m निष्कृ ^{m n} षः कोटरं (वा ना)	The hollow of a tree.
^{f b} वक्षरि ^f र्मुञ्चरिः (स्त्रियौ)	A compound pedicel.
14. पत्रं ^{n c} पलाशं ⁿ छदनं ^{n d} दलं ⁿ पर्यं ⁿ छदः (पुमान्)	A leaf.
^{m n} पञ्चवे ^{m n} (ऽस्त्री) किसलयं	A sprout or shoot. e
^m विस्तारे ^{m n} विटपे (ऽस्त्रियाम्)	The branch and its shoot.
15. (वृक्षादीनां) फलं ^{n g} शस्त्रं	Fruit.
ⁿ दंतं ⁿ प्रसवबंधनम्	The foot stalk. h
^{m f n} (आमे फले) शलाटुः (स्यात्)	Moist. (fruit.)
^{m f n} (कुष्के) वान (सुभे त्रिषु)	Dry.
16. चारको ⁿ जालकं ⁿ (स्त्रोवे)	A bud or a germ.
^{f i} कलिका ^{m j} कोरकः (पुमान्)	An unblown flower.
^{m k} (स्याद्) गुच्छक ^m (सु) शवकः	A cluster of blossoms.
^{m n l} कुम्भलो ^{m n} सुकुलो (ऽस्त्रियाम्)	An opening bud.

1 एधस्.

2 एध.

3—ध

^a Some restrict the two last, others the three last, to signify sacred fuel. ^b Likewise वक्षरी and वक्षरी. ^c Also पत्र. ^d Likewise छदन. ^e The extremity of a branch bearing new leaves, &c. ^f Some make this and the preceding synonymous. ^g Likewise वक्ष. ^h Of a leaf or fruit: the petiole or peduncle. ⁱ Likewise कलिः and कली. ^j And neuter. ^k Also गुच्छकः. Likewise गुच्छः or गुच्छः. ^l And कुम्भलः.

- A flower. 17. (स्त्रियः) ^{1 f a}सुमनसः ⁿपुष्पं ^{n b}प्रसूनं ⁿकुसुमं ^c(समम्)
- Its nectar or honey. ^mमकरंदः ^mपुष्परसः
- Its dust or farina. ^mपरागः ^{2 n}सुमनोरजः
- Fruits of certain plants. 18. (द्विहीनं प्रसवे ^dसर्वं ⁿहरीतक्यादयः स्त्रियां ^e)
- ⁿआश्वत्थ ⁿवैष्णव ⁿप्लाक्ष ⁿनैयग्रोधैः ^{3 n}कुदं ^f(फले)
19. ⁿवाहृतं (च)
- Fruit of the Eugenia. ^f(फले जंवा) ⁿजंबूः (स्त्री) ^{n g}जंबु जांबवम्
- (पुष्पे जातीप्रभृतयः ^hस्त्रिलिंगा ब्रीहयः फले
- Blossom of the Bignonia. 20. विदार्याद्यास्तु ⁱबलेऽपि)
- (पुष्पे ^{f i}क्षीवेऽपि) पाटला

1—नस्.

2—जस्.

3 ऐ—.

^a Plural with the sense of the singular, though some make it admit the singular number, and even the neuter gender. Ex. सुचनाः and सुचनः. ^b Likewise सूतं. ^c According to another reading सुचं a flower. ^d Names of plants generally become neuter, to signify the produce of the plant; viz. its blossom and fruit: some add the root, and even the leaf. ^e Except *Haritaki* and certain others, which are feminine denoting the fruit, &c. As *Drākshā*, *Kōshātaki*, &c. ^f In these instances, derivatives are employed to signify the fruit: and, in some other instances likewise; as वैष्णु*, &c. ^g Here the neuter, the derivative, and the irregular feminine, are all three employed. ^h *Jāti* and certain others (as *Yut'hikā*, *Mallikā*, &c.) irregularly retain the original genders, to signify the flower of the plant; so do the names of corn and pulse, to signify the seed. And so do *Vidāri*, and others (as *Gambhāri* &c.) to denote the root, or the blossom: some add the fruit. ⁱ Here the neuter, and the original feminine gender, are both admissible; and even the masculine.

SECTION II.

1. बोधिद्रुमसलदलः पिप्लवः कुञ्जराशनः
 अश्वत्थे
 (य) कपित्थे (स्युर्) दधित्य ग्राहि मन्मथाः
 2. (तस्मिन्) दधित्वः पुष्पफलदंतशठा (वृषि)
 उदुम्बरे अंतुफलो यन्त्राङ्गो हेमदुग्धकः
 3. कोविदारो चमरिकः कुहालो युगपत्तकः
 सप्तपर्णो विद्यालत्वक् शारदी विषमच्छदः
 4. आरग्वधे राजहृद्य सम्पाक चतुरङ्गुलाः
 आरेवत व्याधिघात कृतमाल सुवर्णकाः
 5. (स्युर्) जम्बीरे दंतशठ जंभ जंभीर जंभलाः
 वरुणो वरणः सेतुसिक्तयाकः कुमारकः

Holy fig-tree. e

Elephant, or wood apple. c

Glomerous fig-tree. e

Mountain ebony. g

Echites. h

Cassia fistula.

A lemon or citron.

Tapia. l

१-ब. २-ज. ३-घ. ४-ठ. ५-ड. ६-ति-

* Ficus religiosa. ^b Also बोधि. ^c Feronia Elephantium or Cratæva Valanga. ^d Also कपित्थः. ^e Ficus glomerata, R. ^f Some write उदुम्बरः. ^g Bauhinia variegata, and other species. ^h Echites scholaris. ⁱ Likewise masc. शारदः. ^j Also आरग्वधः and आरग्वधः. ^k Likewise वरुणः and वरुणः. ^l Cratæva Tapia or Capparis trifoliata.

Punag. a

Coral tree.

Tinis. d

Spondias. f

Bassia. L

Another
sort. j

Pilu. k

Walnut. l

6. पुष्पागे पुष्पसङ्गः केसरो देवगुह्यः

पारिभट्टे निवतवर्मन्दारः पारिजातकः

7. तिनिशे स्यन्दनो नेमी रथद्वुरतिसुक्तः

वस्तुलक्षितश्च

8. आम्नातके

वानप्रस्थ मधुष्ठीलौ

9. पीलौ गुडफलः चंसी

अशोड कंदराखौ (दा)

स्य हौ) पीतन कपीतनौ

मधूके (त) गुडपुष्प मधुदुमौः

(जलजे. ५८) मधूलकः

(तखिंदु गिरिसंभवे)

१ ल—.

२ ख—.

३ वि-तु.

४-दु.

५-न.

* Probably *Rottlera tinctoria*, R. Mss. ^b Also केसरः. ^c *Erythrina fulgens*. But some apply the Sanskrit names to the *Melia sempervirens*. ^d *Dalbergia Oujeinensis*, R. Mss. ^e नेमि. Also नेमिन् and fem. नेमी, according to some. ^f *Spondias Mangifera*. ^g Also आम्नातकः ^h *Bassia latifolia*. ⁱ Likewise मधुकः and मधुः. ^j Growing in water; or, according to another reading, on mountainous ground. ^k The name is applied in some provinces to *Careya arborea* (R. Mss.); in others, to *Salvadora Persica* (R.) ^l Described as a species of the preceding, growing on mountains: but the corresponding Hindi name belongs to *Juglans regia*, and also to *Croton Moluccanum*, or *Aleurites Triloba*. ^m Likewise अशोडः and आशोडः. Also कंदराखः.

बुकोटे (तु) निकोचकः ^{m b} Alangium.

10. पलाशे किंशुकः पर्यो वातपोषो ^{m m m m} Butea frondosa.

(ऽथ) वेतसे ^{1 m} Bayas. or Bént. c

रयाऽश्वपुष्प विदुल शीत वानीर वञ्जुलाः ^{2 m m d m m m m}

11. (हौ) परिष्ठाधविदुलौ नादेयी (च) बुवेतसे ^{m m f 3 m} The same growing in water.

शोभाञ्जने शिग्रु तीक्ष्णगंधकाक्षीव मोचकाः ^{m f m m g m h m} Morunga. o

12. (रत्नो ऽसौ) मधुशिग्रुः (स्याद्) ^m A red variety of the same.

सरिटः फेनिलः (समौ) ^{m j m} Soap berry. i

विल्वे शाण्डिल्य शैलूषौ माखूर श्रीफला (वपि) ^{m m 4 m m 5 m} Marmelos. k

13. जटो जटी पकटी (स्यान्) ^{m m m m} Waved leaved fig-tree. l

न्यग्रोधो वज्रपादः ^{m 6 m 7 m} Indian fig-tree. n

1—स. २ रय. ३ चं—स. ४—व. ५—ख.
६—पाद्. ७ वट.

* A hexapetalum. ^b Likewise निकोचकः. ^c The Sanskrit name is by some referred to the Ratan : but a different plant appears to be meant. ^d अश्वपुष्पः. Also रयाऽश्वपुष्पः. ^e Hyperanthera Morunga or Guilandina Morunga. ^f Likewise शोभाञ्जनः or शोभाञ्जनः. ^g तीक्ष्णगंधकः and तीक्ष्णगंधः. ^h अक्षीवः or आक्षीवः, and काक्षीवः. ⁱ Sapindus Saponaria and other species: but applied also to Mimosa abstersgens, R. ^j Also रिटः. ^k Ægle Marmelos or Cratæva Marmelos. ^l Ficus venosa. ^m जटिन्. Also fem. जटी, or जटि (Nom. जटिः). So पकटिन्; and fem. पकटी, or पकटि (—टिः). ⁿ Ficus Indica.

Lod'h. The
pale sort. a

गालवः शवरो खोप्रसिरीटसिख मार्जनौ
m b m l m 2 m m

Mango. o

14. आम्रशूते रसाले
m 3 m m

A very fra-
grant sort
of it.

(सौ) सहकारे (सतिसौरभः)
n n d m m m

Bdellium.

कुंभोलूखलकं (क्षीवे) कौशिके गुग्गुलुः पुरः
m g m m m m

Sebesten. f

15. शेलुः श्लेष्मातकः शोत उद्दाले वज्रवारकः लघुः
n i m j m m k

Piya. h

राजादनं पियाल (च) सन्नकद्रुधनुः पटः
f f m

Gambhari. i

16. गंभारी सर्वतोभद्रा काश्मरी मधुपर्णिका
f f m m

त्रीपर्णी भद्रपर्णी (च) काश्मर्य (चाय्य)
f f m m

Jujube. n

(ज्य हयोः)

17. कर्कन्यूर्वदरी कोलिः
m f o m f p m f q

The fruit.

कोलं कुवख फेनिले
n n 4 n

1 ति—.

2 ति—.

3 पूत.

4—ख.

* The lodh is a bark used in dying, of which two sorts are in use. Some restrict the first term to this species, and make the rest common to both. ^b Also शवरो. ^c Mangifera Indica. ^d कुंभं and चूलखलकं. Also कुंभोलुः and खलकं. Likewise कुंभोलूखलकं. ^e Also गुग्गुलु. ^f Cordia myxa. Also Cordia latifolia, R. Mss. ^g Also शेलुः. ^h Chiron-jia Sapida, R. Mss. But the name is in some places applied to Grewia orientalis and didyma. ⁱ Likewise राजादनं or—नः. ^j And प्रियालः. Also सन्नकः and कद्रुः. ^k Likewise धनुः (धनु of धनुष) and पटः. ^l Probably Gmelina arborea, R. ^m Also काश्मरी. ⁿ Zizyphus Jujuba, and other species. ^o Masc. कर्कन्यूः and न्यूः. Fem. कर्कन्यूः. ^p Masc. वदरः. ^q Also, in the fem. कोली and कोला.

सौवीरं बदरं घोण्टा (ऽप्य)

(ऽथ स्यात्) स्वादुकण्टकः *Buta chi.*

18. विकंकतः खवाट्छो ग्रंथिलो व्याघ्रपाद् (पि)

ऐरावतो नागरंगो नादेयी भूमिजंशुका

Orange.

19. तिंदुकः स्तूर्जकः कालस्कंध (श्च) शितिसारके

Sort of
ebony. f

काकेन्दुः कुलकः काकतिन्दुकः काकपीलुके

Another
sort. h

20. गोखीडे भाटलो घण्टापाटलिर्भोज मुष्कौ

Ghantā-
paṭali.

तिलकः चुरकः श्रीमान्

Tila.

(समौ) पिचुल भावुकौ

Tamarix. k

21. औपर्यिका कुमुदिका कुंभी कैटर्ष्य कट्फलौ

Kayap'hal.

अमुकः पट्टिका (स्थः स्यात्) पट्टी लाक्षाप्रसादनः

Red Lōd'h.

1—इ.

2 जोष.

3—त.

4—ज.

Some make the three last, others the two last, signify the wild sort : others again explain the last, as denoting both plant and fruit ; and the rest, as indicating the fruit of the common Jujube. ^b Flacourtia Sapida, R. ^c Also वैकंकतः. ^d Likewise नारंगः or नार्थंगः.

Some disjoin the two last as names of a different plant. ^f Diospyros melanoxylon, (R), and Glutiosa, (Koen.) ^g Also तिंदुकी. ^h Diospyros tomentosa, R. ⁱ Likewise गोखीडः. ^j Or घंटा and पाटलि.

^k T. Indica and Dioeca.

26. राजादन फलाभ्यक्षे क्षोरिकायां ^{m n} ^{n b} ¹ *Khirant. a*
 (अथ हयोः) *Ingud.*
^{m f c} ^m
 इक्षुदो तापसतर्
^m ^{2 m} ^{3 m}
 भूर्जं चर्मि च्छदुलचौ *Bhojpatr. d*
^f ^f ^f ^m ^{m f i}
27. पिच्छिका पूरणो मोचा स्थिराद्युः शाखालि (हं योः) *Silk-cotton. e*
^m
 पिच्छा (तु) शाखालोवेष्टे *Its gum.*
^m ^{m f}
 रोचनः शूटशाखालिः *Another sort of silk-cotton.*
^{m h} ^m ^m ^m
28. चिरबिलो नक्तमालः करज (च) करञ्जके *Caranj. g*
^m ^m ^{m j} ^m
 प्रकोर्बः पूतिकरजः पूतिकः कलिमारकः *Gray Bonduc. i*
^m ^{4 f} ^{5 f}
29. (करञ्जभेदाः) षड्ग्रंथो मर्कटप्रकारवञ्जरो *Other sorts. k*
^{6 m} ^{m m} ^m ^{7 m}
 रोहो रोहितकः शीहयत्रुर्दाडिमपुष्पकः *Rohin. l*

1—का. 2—न. 3—च, and —च्. 4—टो.
 5—क— 6—न. 7 दा—.

* Perhaps a species of *Mimusops*. M. Kauki. ^b Also राजादन कर्जं and चक्कचं. ^c Masc. इक्षुदः. ^d The bark is used. ^e *Bombax heptaphyllum*. ^f Also fem. शाखाली. Likewise m. or f. शाखालिः. ^g *Galedupa Arborea* or *Robinia mitis*. ^h Also चिरबिलो. ⁱ *Casalpinia*, or *Guilandina*, *Bonduccella*. ^j Likewise पूतिकरजः, पूतिकः, and कलिमारकः. ^k Seemingly varieties of the *Bonduc*. ^l A medicinal plant so called. ^m Also रोहितकः.

Khayar, a

A fetid
Mimosa.A white
sort.

30. गायत्री बासतनयः खद्विरे^{f b} दंतधावनः^{m c}

परिमेदे^m विट्खद्विरे^m

कदरः (खद्विरे सिते)

31. सोमवल्की^m (ऽप्य)

Palma
christi, d

(ऽप्य) व्याघ्रपुष्प^m गंधर्व^m हवाकी

एरंड^m उरबूक^{m e} (ख) रचक^{m f l m} खिलक^m (ख सः)

32. चंचुः^m पञ्चाङ्गुलो^m मंड^{m g} वर्द्धमान^m व्यडं^{m h} वकाः^{m i}

(चल्पा शमी) शमोरः (स्वाच्)

A variety of
the S'ami.

छमो^{2 f} सक्तफला^{f k} शिवा^f

S'ami or
taen. j

Mayan, l

33. पिण्डोतको^m मरुवकः^m खसनः^m करहाटकः^m

शल्य^m (ख) मद्ने^m

शक्रपादपः^m पारिभृक्कः^m

Dēda'r, m

34. भद्रदाह^m द्रुकिणिमं^m पोतदाह^m (च) दाह^m (च)

1 वि—

2 शमो.

* Mimosa Catechu (Khayar) Linn. ^b Also masc. गावलिन् (—मो)

° Likewise बासपलः and बासदलकः. ^d Ricinus communis. ° Also

उरबूकः. ^f Likewise रचकः and रहुकः or रहुकः. ° Also चचंडः or

चार्चडः. ^h Likewise व्यडंवनः. ⁱ Also शमोरः. ^j Mimosa albida.

^k Or शक्तफलो. ^l Vangueria spinosa, R. But the Sanscrit names

are referred also to Gardenia dumetorum. ^m In Bengal, Uvaria

longifolia : but properly seems to be a pine or fir.

- ⁿ ^{i m n}
 पूतिकाष्ठ (सु सप्त स्वरु) देवदारव्यु
 (ऽथ द्वयोः) ^{Trumpet flower. a}
^{m f b} ^f ^{f c} ^{f d} ^f
 35. पाटलिः पाटला. ऽमोवा काचस्थाली फलेदहा
^f ^f
 लण्णहंता कुवेराक्षी
^f ^{f f}
 श्यामा (तु) महिला (हया) ^{Priyangu. c}
^f ^f ^f ^f ^f ^f
 36. लता गोवन्दनो गुन्द्रा प्रियङ्गुः फलिनो फलो
^f ^f ^f ^{m f}
 विष्वक्सेना गंधफलो कारंभा प्रियक (सु सा)
^m ^m ^m ^m ^m
 37. मण्डूकपर्ण पत्रोर्ण नट कङ्कटु टुटुकाः ^{Són'apat. g}
^{m h} ^m ^{2 m} ^m ^m
 खोनाक भुक्नासर्ष दोर्वहंत कुटबटाः
^m ^{m i}
 38. शोणक (सु) ऽरला
^f ^{3 m f n k}
 तिष्यफला (त्वा) मलको (त्रिषु) ^{Emblie myrobalan. j}
^f ^{f l}
 अचता (च) वयस्या (च)
^{m f n n}
 (त्रिलिङ्ग (सु.) विभोतकः ^{Beleric myrobalan. m}

1—व.

2 कच.

3 वा—.

^a Bignonia suave-olens. ^b Also fem. पाटलो. ^c अमोवा or मोवा.
^d Likewise काखो and खाखो. ^e A fragrant seed so named. ^f And
 other synonyma of woman. ^g Bignonia Indica. ^h Also खोनाकः.
ⁱ चरवः or चरटुः. ^j Phyllanthus. Emblica. ^k Masc. चावलकः. ^l Or
 वयःस्या. Also कावस्या. ^m Terminalia belerica. ⁿ Fem. विभोतको.

39. ^m ^{1m} ^m ^m ^m
अक्षत्सुषः कर्षफलो भूतवासः कलिद्रुमः

Yellow
myrobalan.

अभया (त्व) व्यथा पथा वयसा पूतनाऽप्यता हरि

40. हरीतकी हैमवती चेतकी अथवा शिवा

Sural. c

पोतद्रुः सरलः पूतिकाष्ठं (चा)

Canid. d

(ऽय) द्रुमोत्पलः

41. कर्णिकारः परिव्याधो

कनेउ

Barahal. e

लकुचो लिङ्गुचो उल्लः

Bread fruit
or Jaca
tree. g

पनसः कंटकिफलो

Hijal. j

कटर शिर

निचुलो ऽखलः इज्जलः

Opposite
leaved fig-
tree. l

42. काकोडुंबरिका फलार्मलपूज्जघनेफला

Nimb. n

परिटः सर्वतोभद्र हिङ्गुनिर्व्यास मातकाः

43. पिचुमई (च) निम्बे

Sisd. p

(ऽय) पिच्छिला ऽरु शिंशुपा

1 दस.

2 च—.

3 ज—.

हरि

*Terminalia citrina. ^b Also वनःखा and कावःखा. ^c A tree which yields a resin. ^d Pterospermum acerifolium or Pentapetes acerifolia.

* Artocarpus Lokutsha (Lucucha), R. ^f Likewise नकुचः. ^g Artocarpus integrifolia. ^h Also फलसः. ⁱ And कंटकोपलः. or कंटकफलः.

^j Eugenia aoutangula. ^k Likewise इज्जलः. ^l Ficus oppositifolia, R.

^m नलपूः (पू). Also नलपूः (—र), and नलपूः (—यू). ⁿ Nimba Azadaracta (A'za'dderakht) or Melia Azadirachta. ^o And पिचुमईः.

^p Dalbergis Sissoo, R. ^q Or, according to some, चरुशिशुपा.

- कयिका भस्मगर्भा (सा) Another
sort. a
- शिरिश (स्तु.) कपीतनः Siris. b
44. भस्मिलो (ऽप्य) t
- (ऽय) चाम्पेयश्मको हेमपुष्पकः Champa. d
- (एतस्य कलिका) गंधफलो (स्याद्) Its flower.
- (ऽय) केसरे Mul-sari. e
45. वकुलो m
- वक्षुलो ऽयोके Aso c. g
- (समी) करक दाडिमौ Pome-
granate.
- चाम्पेयः केसरो नागकेसरः काश्चना (हवः) Nagdear. i
46. जया जयंतो तर्जारो नादेयो वैजयंतिका JainH. l
- ओपणैमग्निमंथः (स्यात्) कणिका गणिकारिका Ganiyadi. m
47. जये m n

1—न. 2—न. 3—न.

* Some make these terms synonymous with the preceding. ^b *Mimosa Secreessa* (Siri'sha), R. ^c Also बंदिः and बंटीः or बंटीरः. ^d *Michelia Champaca*, ^e *Mimusops Elengi*. ^f Likewise केसरः. ^g *Jonesia Asoca*, R. ^h And दाडिमः, दाडिम्बः or दाडिम्. Also fem. दाडिमो. ⁱ *Mesual ferrea*. ^j Likewise केसरः and नागकेसरः. ^k And all synonyma of gold. ^l *Æschynomene Sesban*. ^m *Premna spinosa*, and *longifolia*. ⁿ Some make these five synonymous with the preceding five, as names of the *Arani* or *Premna spinosa*.

- Coraiya. a* ^{m b m m f} (ज्य) कुटजः शको बत्सको गिरिमञ्जिका
- Its seed.* ^{m f n l m n n} (एतस्यैय) कलिङ्गः न्द्रयवभद्रयव (फले) ए३जौ
- Caro'nda. c* 48. ^{2 m d * m e m m} कल्याणपाकफलाः विग्न सुभेयाः करमईके
- Tamdl. f* ^{m s m m g} कालस्कन्धसामाजः (स्यात्) तामिच्छे (ज्य.)
- Séduart. h* ^m (ज्य) सिंदुकः
- ^{m i 4 m j f k 5 f} 49. सिन्दुवारिन्द्रसरसौ निर्गुण्डीन्द्राणिके. (त्युपि)
- ^{f f f m m m} *Déstár. l* वेणी खरा गरी देवताडो, जीमूत (इत्यपि)
- ^{f f} *Sirtári. n* 50. श्रीरक्षिनी (त) भूखण्डो
- ^{nlp f} *Arabian* तणशूयं (त) मञ्जिका
- Jasmin. o* ^{f q} भूपदो शीतभोर (ख)

1 इ—.

2—ख.

3 त—.

4 इ—.

5 इ—का.

* Echites antidysenterica or Nerium antidysentericum. ^b Also कोटजः. ^c Carissa Carandas. Applied also, but erroneously, to the Flacourtia Cataphracta. ^d Also कल्याणपाकः, पाकफलः, कल्याणफलः, पाककल्याणफलः and other combinations of the same terms. ^e Likewise चाविग्नः. ^f A tree noted for the dark hue of its blossoms. ^g Also तामिञ्जः. ^h Vitex trifolia and Nigundo. Applied also to Buddleia Neemda, B. Mss. ⁱ Likewise सिंदुकः and सिंदुवारः. ^j Or इन्द्रसरिः. ^k Also निर्गुण्डी ^l A plant so called. ^m Likewise खगरी, and खरागरी or गरागरी. ⁿ Heliotropium Indicum. ^o J. Zambac. ^p Also fem. इत्यशूयः. ^q Likewise शीतभोरः.

- If a
- (सैवा.) स्रोता (वनोज्ञवा) A wild variety.
51. ^{fc}शेफालिका ^f(त) ^fसुवहा ^fनिर्गुण्डो ^fनोलिका ^f(चसा) ^{2f}Nēbārt. b
- (सितासौ) श्वेतसुरसा भूतवेष्ट.
- f
- (ऽय) मागधो Sort of Jasmin. d
52. ^fगणिका ^fययिका ^fस्मष्ट ^f
- f
- (सा पोता) हेमपुष्पिका Yellow Jasmin.
- m m f f
- चतिसुक्तः पुंड्रकः (स्याद्) वासंतो माधवोलता Malati lat. e
- f h f f i
53. ^fसुमना ^fमालतो जातिः Great flowered Jasmin. g
- f f
- सप्तलया नवमालिका Double Jasmin. j
- m n m n
- माध्यं क्रन्दं Many flowered Jasmin. k
- m m m
- रक्तक (स्तु.) बंधूको बंधुजीवकः Dop'hariya.
- f f 2f
54. ^fसहा ^fकुमारी तरणिरु Aloe. n

1 चा—.

2—यो.

3 बि—.

^a चास्रोता or चास्रोटा. ^b Jasminum villosum, R. The sanscrit names are assigned, in Bengal, to the Nyctanthes Arbor tristis. Some apply the two last terms to a distinct sort. ^c Also शेफालिः or शेफालो and शेफालिका. ^d J. Auriculatum. ^e Gaertnera racemosa or Banisteria Bengalensis. ^f Likewise माधवी and सता. ^g J. Grandiflorum. ^h सुवहा: (—नस्) or सुवना. ⁱ Also जातो. ^j J. Zambac fl. multiplicatis. ^k J. multiflorum or pubescens. ^l Pentapetes phœnicea. The Sanscrit names are by some assigned to the Ixora coccinea. ^m Also बंधुकः. ⁿ Also perfoliata.

Globe amarauth. a

The crimson sort.

The yellow [or white] variety.

Blue Barleria. d

Thint. g

A purple sort.

A yellow sort. i

China rose. k

The blossom of sesamum.

Oleander. m

Caril. o

Thorn apple. q

^m ^f
अम्बान (स्त.) महासहा

^{m b}
(तल शोखे) कुरवक

^{m c}
(सल पोते) कुरंटकः

^{m f e} ^f ^{m f}
55. (नोलाभिएटी हयोर्) बाणादासो(च) जर्तगल(च)सा

^{m h} ^f
सैरोयक (स्त.) भिएटी (स्यात्)

^m
(तखिन्) कुरवको (रखे)

^m ^{m f j}
56. (पीता) कुरंटको (भिएटी तखिन्) सहचरो (हयोः)

ⁿ ^{f l}
ओडपुष्पं जवा

ⁿ ^m ^m ^m
वज्रपुष्पं (पुष्पं तिलस्य वत्)

^{m n} ^m ^m ^m
57. प्रतिहास यतप्राप्त चण्डात हवमारकाः

^m
करवोरे

^m ^{m p} ^{l m}
करोरे (त) करकर ग्रंथिला (बभो)

^m ^m ^{m r} ^{m s}
58. उन्मत्तः कितवो धूर्त्तः धुसूरः कनका (हयः)

^m ^m
मातलो महन (चा)

1—ख.

* Gomphrena globosa. ^b Or कुरवकः. ^c Also कुरंटकः. ^d Barleria caerulea, R. * Masc. बाणः. ^f Or जर्तगलः. ^g Barleria cristata. ^h Or सैरोयकः. ⁱ Barleria Prionitis. ^j Masc. सहचर. Also सहचरः. ^k Hibiscus Rosa sinensis. ^l Also जवा. ^m Nerium Odorum. ⁿ Or प्रतोहासः. ^o Described as a thorny plant, of which Camels are fond. ^p Also करवः. ^q Datura Metel and Fastuosa. ^r Likewise धुसूरः and धुसूरः. ^s Or any other name of gold.

- (इस फले) मातुलपुत्रकः^m The fruit
59. फलपूरो^m बीजपूरो^m रचको^m मातुलपुत्रके^m Citron. a
- समीरयो^m मरुचकः^m प्रस्थपुष्पः^m फणिलम्बकः^m Maruā. b
60. जंजीरो^m (प्य)^c (इय) पर्यासे^m कठिञ्जर^m कुठेरकौ^m Parnds. d
- (सिते) इर्जको^m (इत)^m The white sort. e
- पाठो^{1 m} (तु) चित्रको^{m g} वज्रि^{m h} (संज्ञकः)^f Lead wort.
61. चर्को^{m j} (इ) वसुकास्तोत^m गणरूप^{2 m} विकीरणाः^m Swallow wort. i
- मन्दार^m (चा) इर्जपर्ये^m
- (इत शुको) इर्जक^m प्रतापसौ^m The white sort.
62. शिवमन्त्री^f पाशुपत^m एकाष्टीलो^{m l} वको^{m m} वसुः^{m n} Bacapushpa. k
- वन्दा^{f p} दृष्टादनी^f दृष्टादहा^f जीवन्तिके^{3 f} (त्यपि)^f A parasite plant. o

1—गु.

2—बा—

3—का.

[1000]

^a Citrus medica. Two sorts are here named : but some make the terms synonymous. ^b Marjoram ^g The Sanscrit names are also assigned to a species of basil (Ocimum) with small leaves ; and to another sort of citron. ^c Also जंजीरः. ^d Considered by some to be the sacred Basil (Ocimum sanctum). ^e Ocimum gratissimum. ^f Plumbago. zeylanica. ^g Or चित्रकः. ^h And other names of fire. ⁱ Asclepias Gigantea. ^j Or any name of the sun. ^k Confounded by some with Æschynomene grandiflora, but appears to be a different plant. ^l Likewise fem. एकाष्टीला. ^m Also वुक्. ⁿ And वसुक्. or वसूकः. ^o Epidendrum Tesseloides and other species. ^p Likewise वन्दा and वन्दाका.

SECTION III.

- Guricha. a* 1. वत्सादनी ष्छिन्नंरुहा गुडूची तंतिका ऽष्टता
जीवन्तिका सोमवल्ली विशल्या मधुपर्ण्य. (ऽपि)
- Aletris. c* 2. मूर्वा देवी मधुरसा मोरटा तेजनी खुवा
मधूलिका मधुश्रेणी गोकर्णी पीबुपर्ण्य. (ऽपि)
- A'cana'di. g* 3. पाठा ऽम्बुष्ठा विह्वकर्णी स्थापनी श्रेयसी रसा
एकाष्टीला पापचेली प्राचीना वनतक्तिका
- Cutuci. i* 4. कटु कटुम्बरा ऽशोकरोहिणी कटुरोहिणी
मत्स्यपित्ता कृष्णभेदी चक्रांगी शकुलादनी
- Canach, or Cowitch. l* 5. आत्मगुप्ता जडा ऽथ्यगडा कण्डूरा प्राट्ठायणी
चट्थप्रोक्ता शूकशिल्भिः कपिकच्छु (ख) मर्कटी

1—र्णी.

*—र्णी.

^a Menispermum glabrum. ^b Also गुडूची. ^c Aletris Hyacinthoides or Dracona nervosa. ^d And मूर्वा. ^e Likewise खुवा. ^f Also मधुःश्रेणी; or मधुः and श्रेणी. ^g Cissampelos hexandra. ^h Likewise अविह्वकर्णी and अविह्वकर्णी. ⁱ A medicinal plant so called. ^j Also कटुम्बरा. ^k Likewise अशोका and रोहिणी. ^l Dolichos pruriens. ^m Also अजडा. ⁿ Likewise अथ्यगडा. ^o Or कण्डूरा. ^p And शूकशिल्भिः, or शूकशिल्भा. ^q Also कपिकच्छुः.

6. चित्रोपचित्रा न्यग्रोधी द्रवन्ती शंवरी वृषा *Musalī. a*
 प्रत्यक्षणी सुतत्रेणी रण्डा न्नधिकपर्थ्य (ऽपि)
7. अपामार्गः शैखरिको धामार्गव मयूरकौ *Apāng. c*
 प्रत्यक्षणी कौशपर्णी किण्विही खरमञ्जरी
8. फंजिका ब्राह्मणी पद्मा भार्गी ब्राह्मणयटिका *Bamanai-
[t'h. h]*
 अङ्गारवल्ली बालेयशक वर्धर वर्धकाः
9. मञ्जिष्ठा विकसा जिङ्गी समङ्गा कालमेधिका *Madder. j*
 मण्डूकपर्णी भण्डूरी भण्डौ योजनवस्त्र (ऽपि)
10. यासो यवासो दुःस्यो घन्वयासः कुनाशकः *Jandā. o*
 रोदनौ कच्छुरा जनन्ता समुद्रांता दुरालभा
11. वृष्णिपर्णी वृथक्पर्णी चित्रपर्थ्यं त्रिवल्लिका *Chāculī'ya. s*

1—च.— 2—र्णी. 3—क. 4—ल्ली. 5—र्णी. 6—क'—.

* A medicinal plant : probably *Anthericum tuberosum*, R. Mss.
^b Likewise शंवरी. ^c *Achyranthes aspera*. ^d And शैखरेयः. ^e Also
 चवाभार्गवः. ^f Or प्रत्यक्षणी. ^g And कौशपर्णी. ^h *Orieda verticellata*, R.
ⁱ Also बालेयः. ^j *Rubia Munjeet* (Manjit'h), R. ^k Or विकसा.
^l Also कालमेधिका. ^m And भण्डूरी. ⁿ Likewise योजनपर्णी. ^o Perhaps
Hedysarum Alhagi? or rather, a new species. ^p Likewise पासः,
 and! अपवासः. ^q Also घन्वयासः and घन्वयासः. ^r Likewise चोदनी.
^s Explanations differ; the names in both lines being synonymous
 according to some; but denoting two distinct plants according to
 others. The first seems to be *Hedysarum lagopodioides*. ^t Or वृष्णिपर्णी.

- Ramodsa.* ^{f f f a f b 1 f} कौटुबिन्ना सिंहपुच्छी कलशिध्वावनिर्गुहा
- Sort of prickly nightshade.* ^{f f f f f} 12. निदिग्धिका स्युशी व्याघ्री टहती कण्टकारिका
^{f f f f 2 f} प्रचोदनी कुली चूडा इःस्यर्वा राद्रिके. (म्पि)
- Indigo. d* ^{f f f f f} 13. नीली काका क्षीतिका ग्रामीणा मधुपर्णिका
^{f f f f e f t f} रञ्जनी श्रीफली तुत्वा द्रोणी दोला (च) नीलिनी
^{m 3 m h f f}
- Somra j. g* ^{f i f f i 4 f} 14. चवसुजः खेमराजी सुवस्त्रिः सोमवस्त्रिका
^{f 5 f f f f f} कासमेयी लण्णफला वाकुची पूतिफला (ऽपि)
- Long pepper.* ^{f k f l f f} 15. लण्णोपकुत्वा वैदेही मागधी चपला कथा
^f चपला पिप्पली शौखी कोला
- Another sort.* ^{f f f m m} (ऽव) करिपिप्पली
- ^{n o f p} 16. कपिवल्ली कोलवल्ली अयेसी वशिरः (पुमान्)
- The plant.* ⁿ चव्य (न्तु) चविका

1—कु.— 2—का. 3—जिन्. 4—ही. 5—च.—

* Also कलशी and कलसिः. ^b चावनिः or चावनी. ^c Solanum Jacquini, Willd. ^d Indigofera tinctoria. ^e Some read लूणी, others लूनी. ^f Also चेला, according to another reading. ^g Conyza (or serratula) anthelmintica. ^h Or fem. सोमराजो (—जी). ⁱ Likewise कासमेयी. ^j Some write वायुजी. ^k Also चपला. ^l Likewise पिप्पलिः. ^m And वशिरः. ⁿ Or synonymous with the preceding : or else the name of a different plant ; Tetranthera apetala, R. ^o Also fem. चव्या. ^p Or चवी. Also neut. चविकं.

- ^f ^{1f} ^f
 काकचिखी गुच्छे (तु) छयाया Retti. a
- ^f ^{2f} ^{mf} ^m
 17. पल्लवा (त्रि) जुगन्था अर्द्धा खाडुकष्टकः Go'o'haru. b
- ^m ^m ^m
 गोकण्डको गोक्षुरको वनस्पदाट (इत्थपि)
- ^f ^f ^f ^f ^{3f} ^f
 18. विद्या विद्या प्रतिविद्या इति वयोपविद्या इत्या Atis. c
- ^f ^m
 ऋद्धी महीषवं (चा)
- ^f ^f
 (इष) चीरावी दुग्धिका (समे) Dud'ht. d
- ^f ^f ^f ^{4f} ^f
 19. शतवली वल्लभता भीरुपिन्हीवरी वरी S'atavari'. e
- ^f ^f ^{ff} ^f
 चण्डप्रोक्ता भीरुपती नारायणः शतावरी
- ^f
 20. असेह (रु)
- ^m ^{mh} ^{5m}
 (इष) पीतद्रु कालेयक हरिद्रुः Da'ru
haldi'. g
- ^f ^{fi} ^f ^f
 हार्वी पंचपचा हारहरिद्रा पर्वणी. (त्वपि)
- ^f ^{6f} ^f ^f ^f
 21. वयोपगन्था वज्रगन्था गोक्षोमी शतपर्बिका Orris root.
j
- ^f
 (शुक्ला) वैभवती A white
sort. k
-
- 1 छत्रा. 2 इ—. 3 उ—. 4 इ—. 5—हु.
 6 उ—.

* Abrus precatorius. ^b Barle-pia (or Ruellia) longifolia. The name seems to be also applied to Tribulus Lanuginosus. ^c Betula ? As. Res. vol. vi. p. 573. ^d Asclepias rosea, (R.) and other species. ^e Asparagus racemosus, Willd. ^f Sing. नारायणी. ^g Amomum Zanthorhizon, Roxb. ^h Also काशीवकः. ⁱ Likewise पंचपचा. ^j Iris pseudacorus ? ^k Acorus calamus.

Justicia. a

वेद्यमातृ सिंघौ (तु) वासिका

22. वृषोऽटक्पः सिंहास्यो वासको वाजिदन्तकः

Clitoria. f

आस्त्रोता गिरिकर्णी (स्याद्) विष्णुक्रान्ताऽपराजित

Barleria. h

23. इक्षुगन्धा (तु) काखेण कोकिलाक्षेक्षुरक्षुराः

Anethum. i

शालेयः (स्याच्) क्षीतशिवन्धता मधुरिका मिथी

24. मित्रेया (प्य)

Euphorbia. 1

(ऽय) सौङ्गण्डो वज्रद्रुः क्षुक् क्षुही गुड

समंतदुग्धा

Babreng. q

(ऽयो) वेङ्गममोषा चित्रतंडुला

25. तंडुल (च) क्षमिन्न (च) विडङ्गं (पुच्छपुंसकम्)

Sida. u

वसा वाय्यालको

Crotalaria. v

वण्टारवा (तु) शणपुष्पिका

1—सही.

2—.

3—.

4—.

5—.

^a Justicia adhatoda & ganderussa. ^b Also वाया and वायिका. ^c Or वृषः. ^d And वटक्प. ^e Likewise वायकः. ^f Clitoria ternatea. ^g Also आस्त्रोता. ^h Barleria Longifolia : but applied also to Capparis spinosa. ⁱ Anethum Sowa and Pammorium, R. ^j Or शालेय. ^k Also मिथिः, मिथी and मिथिः. ^l Including divers species, as Tirucalli, &c. ^m Also सिङ्गण्डः and शीङ्गण्डः. ⁿ Likewise वज्रः. ^o Or क्षुक्. Also क्षुहीः. ^p And क्षुही. Likewise masc. क्षुहः. ^q The seed is used as a vermifuge. ^r क्षमोषा and क्षोषा. ^s Also तंडुलः. ^t This and the two preceding terms admit the three genders, say some. ^u S. cordifolia and Rhombifolia, &c. ^v C. retusa, sericea and some other species.

26. ^fखट्वीका ^{f a}गोखनी ^fद्राक्षा ^fखाट्वी ^{1 f}मधुरसे. (ति च) A grape.
^fसर्वाशुभ्रतिः ^{f b}सरखा ^{f c}त्रिमुटा ^fत्रिष्टता ^{2 f}त्रिष्टत् *Tērt* : the white sort.
27. ^fत्रिमण्डौ ^{f d}रोचनी
- ^fश्यामा ^{f e}पालिंधौ (त) ^fसुषेणिका The black sort.
- ^fकाला ^fमसूरविदला ^fऽर्धचन्द्रा ^fकालमेधिका
28. ⁿमधुकं ⁿक्रीतकं ^fयाष्टमधुका ^{f g}मधुयष्टिका Liquorice.
- ^fविदारी ^fक्षीरशुक्ले ^{3 f}क्षुगन्धा ^fक्रोष्ट्री (च या सिता) ⁱ
^f*BhuIncaon- rd* the dark sort. h.
29. ^f(अन्या) ^fक्षीरविहारौ (स्यात्) ^{4 f}महाश्वेतर्धगन्धिका ^{5 f}Another sort (pale).
- ^fकाङ्गली ^fशारदी ^fतोयपिप्पली ^fशकुलादनी *Canchara*. j
30. ^fखराश्या ^fकारवी ^{m l}दीप्यो ^mमयूरो ^{m m}लोचमस्तकः Celosia. k

1—सा. 2—तु. ° 3—रु. 4—ता. 5—क—.

* Or गोखना. ^b Also सरखा, सरसा, and सवङ्गा; some read सुवङ्गा.
^c And त्रिमुटो. ^d Likewise रेचनी. ^e पालिंदी. or पालिंधी. ^f Glycyrrhiza glabra? Or Abrus precatorius albus, the root of which is substituted for liquorice. ^g Also यष्टो. ^h Convolvulus paniculatus. ⁱ Interpretations differ, transposing the distinction of colour. ^j Jussieu repens.
^k C. Cristata. ^l Also दीपकः. ^m Likewise लोचमस्तकः.

Syam-lata.^a गोपी श्यामा शारिवा (स्याद्) नंतोत्पलशारिवा
Ridd'hi. 31. योन्व चक्षिः सिद्धि चक्षुः
Vrida'm. दृष्टे (दृष्ट्या चक्षुः इमे)

SECTION IV.

A banana.^d 1. कदली बारणमुसा रंभा मोचांशुमत्फला
 काष्ठिका
Muga'm. सुगन्धर्वी (त) काकसुता सहे (त्यपि)
Egg plant.^g 2. वासांकी चिङ्गुली सिंही भण्डाकी दुष्प्रवर्षी
Rasan. j. नाकुली सरसा राखा सुगन्धा गन्धनाकुली

1 क.— 2 च.— 3 द.— 4 चक्षुः 5 दृष्टि
 6 क.— 7 चक्षुः

* Interpretations differ ; some referring the two last terms, others the whole line, to a different plant. ^b Or गोपी. ^c The same synonyma with the preceding. They are medicinal drugs. ^d *Musa sapientum*. ^e Also masc. कदली. ^f Likewise बारणमुसा. Some write बारमुसा. ^g *Solanum melongena*. ^h Also वासां or वासांङ्गुः ; and masc. वासांङ्गुः,—कु,—की, (—किन्). ⁱ Likewise दुःप्रवर्षी. ^j Uncertain. See As. Res. vol. iv. p. 309. ^k Some read नागसुगन्धा. ^l Physicians reckon this a variety of the preceding.

3. नकुलेष्टा भुजङ्गाक्षी च्छताकी सुवहा (च सा)
विदारोगंधंशुमती सालपर्णी स्थिरा ध्रुवा *Sa'lparni'. b*
4. तुण्डिकेरी समुद्रान्ता कर्पासी बदरे (ति च)
भारद्वाजी (त सावन्धा) *Wild cotton. f.*
5. गङ्गेरुकी नागवला भ्रषा क्रस्ववेधुका
घामार्गवे घोषकः (स्थान्) *Rishabha. g*
- महाजाक्षी (स पीतकः) *Gorakha. i*
6. ज्योत्स्नी पटोलिका जाली *Ghoshā with white flowers.*
- नादेयी भूमिजंबुका *With yellow flowers.*
- (स्थान्) लाङ्गलिकग्निशिखा *A small cucumber. k.*
- काकाङ्गी काकनासिका *Bhujjamb. m*
- काकाङ्गी काकनासिका *La'ngaliya.*
- काकाङ्गी काकनासिका *Ca'c-janght. n*

1 च—.

2—रा.

3—की.

4 च—.

* The last line contains names of a different plant, say some.
^b Hedysarum Gangeticum. ^c Also विदारी. ^d Likewise सालपर्णी.
^e And कर्पासी. ^f In Bengal, Hibiscus vitifolius is called wild cotton, पद्मकर्पासी. ^g A medicinal drug. ^h Also masc. दृक्की (—न्). ⁱ Uncertain : many different plants being shown under this name. ^j Some erroneously make it masc. महाजाक्षी (—खिन्). ^k Trichosanthes dioeca, R. Applied also to Luffa acutangula, (R.) or Cucumis acutangulus.
^l And ज्योत्स्नी. ^m Interpretations differ much. Some remark, that the terms are here repeated by mistake. See § 2. 18. ⁿ Lees aquata. But, according to other Hindi synonyma, Trichosanthes Cucumerina.

- Cissus. a 7. गोधापदी (तु) सुबहा
 Musal. b सुसली तालमूलिका
 Méra'sringi'. d अजह्नी विषाणी (स्याद्)
 Gdgi'. e. गोजिहा दार्बिके (समे)
 Betel. g 8. तालमूलवल्ली तालमूली नागवल्ली (प्य)
 Rénuca'. h (ऽय) हिजा
 हरेणू रेणुका कौन्ती कपिला भस्मगन्धनी
 Ela'ba'luca. 9. एलबालुकमै लेयं सुगन्धि हरिवालुकम
 वालुकं (चा)
 Cundurū. j (ऽय) पालंकां सुकुन्दः कुन्द कुन्दक
 Ba'lu'. o 10. बालं क्रीवेर वर्हिष्ठो दिव्यं (केशाख्यनाम च)

१—ह्री. २—यु. ३ रे— ४—रु. ५ च—.

^a C. pedata, Vahl. ^b Perhaps Anthericum tuberosum. ^c Also सुबकी. ^d Described as a milky and thorny plant, with a fruit shaped like a ram's horn; and used as a medicine for the eyes. ^e A potherb wild in corn fields, perhaps Phlomis esculenta. ^f Or दार्बिका. ^g Piper betel. ^h This and the five following articles are perfumes of different sorts. ⁱ Likewise हरिवालुकं. ^j Perhaps the resin of Boswellia serrata. ^k पालंकी and पालंका. ^l Also masc. and fem. सुकुन्दः. ^m Some read कुंडः. ⁿ Erroneously कुंडरः. ^o Perhaps Andropogon schoenanthus. ^p Also क्रीवेरं. ^q वर्हिष्ठं or वर्हिष्ठः. ^r All the synonyma of hair and of water.

- काशानुसार्यं दृष्ट्वा ऽस्त्रपुष्प शीतशिवानि (तु) Benzoin.
11. मैलेयं
तालपत्री (तु) देत्या गन्धकुटी मुरा Mura.
गन्धिनी
गजभक्ष्या (तु) सुवहा सुरभी रसा Salub. a
12. महेरणा कुन्दुकी शङ्खकी. ह्लादिनी. (ति च)
अग्निज्वाला सुभिजे (तु) धातकी धातपुष्पिका Lythrum. g.
13. द्यूका चन्द्रवालैला निष्कुटिर्ब. ऊला
(ऽथ सा)
(सूक्ष्मोऽप) कुक्षिका तुल्या कोरंगी त्रिपुटा त्रुटिः Small Car-
damoms.
14. व्याधिः कुष्ठं पारिभाष्यं व्याप्यं पाकलमुत्पलम् Chir' or
Cust'h. k
शङ्खिनी चोरपुष्पी (स्यात्) केशिन्य Cho'r-ca'nta'.
(ऽथ) वितुम्बकः Bhim'i'a'ma-
la'ci. n.

1—दृ. 2—द. 3—जा. 4—ला. 5—ए.
6—द. 7—उ. 8—उ. 9—नी.

a Boswellia serrata, R. Mss. b And गजभक्ष्या. c सुरभिः or सुरभी. Also सुकोरसा. d Likewise महेरणा. e Also शङ्खकी and शिखकी or शिखी. f Likewise ह्लादिनी. g Lythrum fruticosum, L. or Grislea tomentosa, R. h Or धातपुष्पिका. i And निष्कुटो. j Or त्रुटी. k Perhaps a sort of Costus. l And वाच्यं or व्याप्यं. m Andropogon aciculatus. n One Commentator applies the Sanscrit names to Flacourtia cataphracta.

15. ^f ^{f a} ^{f b} ^f ^f ^f
 ॐटा ॐला ॐफटा ताकी शिवा तामलकी. (ति च)

Pandariya.
 c

ⁿ ^{n d}
 प्रपौखरीकं पुखड्यं

Toona. c

^m ^m
 (चय) तुषः कुषेरकः

^{m f} ^m ^m ^{m g}
 16. कुणिः कच्छः कान्तलको नन्दिहृषो

Chor : sort
 of perfume.

^f
 (इव) राक्षसी

^f ^f ^m ^m ^{m h}
 चण्डा धनहरी क्षेम दुष्यत्त गणहासकाः
^{n j} ⁿ ⁿ ⁿ

Nao'hi. 1

17. व्याडायुधं व्याघ्रनखं करजं चक्रकारकम्

Nali.

^f ^f ^f ^f ^f
 शुषिरा विद्रुमलता कपोताग्रिर्नटी नली

Another
perfume.

^{f k} ^{2 f l} ^{3 f}
 18. धमन्यञ्जनकेशी (च) हनुई. द्रुविलासिनी

Nac'hi. m

^f ^m ^m ⁿ ^{n n}
 शुक्तिः शङ्खः खरः कोलदलं नखं

1 न—.

2 च—.

3 इ—.

^a Some read ॐटा and नला. Also ॐटानला. ^b Likewise चण्डा-
 ॐटा. ^c Described as a small herbaceous plant, with leaves like *Hedy-*
sarum Gangeticum; used as a remedy for diseased eyes. ^d Or पोखरी.
^e *Cedrela Toona*, R. ^f Also तुषिः. ^g Or नन्दिहृषः. ^h Likewise
 गणः. ⁱ This and the following are perfumes. ^j Also व्याडायुधं.
^k धमनिः or धमनी. ^l Some make both these terms synonymous with
 the preceding instead of the following. ^m This and the similar article
 before-mentioned are here stated as vegetable perfumes: but what is
 sold under this head, appears to be a dried shell-fish. ⁿ Also any
 term signifying nails. Likewise fem. नली. Some make all the terms
 in the two preceding lines synonymous with this.

- 1 f
- (अथा) ठकी Tūbari. a
19. काशी, चत्सुता तुवरिका चत्तालक सुराद्रजे
f b n c n
n n d n n e
 कुटकाटं दायपुरं वानेयं परिपेलवम् Cyperus rotundus.
n n n 2 n f
20. श्व गोपुर गोनर्ह कैवर्त्तिसुखकानि (च)
n n n h n 3 n i
 ग्रन्धिपर्णं शुक्लं वर्हिपुष्पं स्थौणेयं कुङ्कुमे Ga'nt'hala. g
f k f l f f f
21. मर्यादा (त) पिशुना स्पृक्षा देवी लता लघुः Piring or Asparac. j
f f f m f n
 समुद्राता वधूः कोटिवर्षा लङ्कोपिके (त्वपि)
f f p f f q
22. तपस्विनी जटामांसी जटिला लोमया मिसी Spikenard. o

1 चा—.

2—क.

3—र.

* A fragrant earth. ^b Also त्वरी or त्वरी, and त्वरिका or त्वरीका. ^c Likewise चत्तालकं and चत् (—इ) and तालकं. ^d Also दायपुरं and दायपुरं or दायपुरं. ^e Or, according to another reading, परिपेलं or पारिपेलं. ^f Likewise कैवर्त्तिसुखकं or कैवर्त्तिसुखकम्. ^g Said to be a perfume. ^h Or वर्हिपुष्पं. Also वर्हि (—न्) and पुष्पं; likewise वर्हि and शुक्लवर्हि. ⁱ Some add from the next line वधूः. ^j Medicago esculenta, R. ^k Also वधू and मासा. ^l Or वृक्षा. ^m Also कोटी and वर्षा. ⁿ Also लङ्कोपिका or लङ्कायिका. Likewise वर्षांलङ्कायिका. ^o Valeriana Jatamansi. ^p Also जटा and जांसी. ^q Or निभिः, निभिः and निभी. Some here read जानिभी; but erroneously.

Woody Cassia. a	^{n b} ^{l n} ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ	त्वक्पत्रमुत्कटं भङ्गं त्वचं चोचं वराङ्गकम्
Zerumbet or zeruary. c	^m ^m ^{m d} ^m	23. कर्चूरको द्राविडकः काल्पको वेधमुख्यकः

SECTION V.

A herb, or deciduous plant.	^{f s}	1. ओषधौ (जातिमात्रे स्युर)
A drug, or simple.		(अजातौ सर्वम्) ओषधम्
Any esen- lent plant.	ⁿ	शाका (खं पत्र पुष्पादि)
Amaranth. f	^m ^m	तण्डुलीयोऽल्पमारिषः
A sort of potherb. g	^f ^f ^f ^f ^{2 f}	2. विशल्याऽग्निशिखाऽनन्ता फलिनी शक्रपुष्पर (ऽपि)
Another sort. h	^{f i} ^{3 f j} ^{4 f} ^m	(स्याद्) अक्षगन्धा अक्षगन्तावेगी दृष्टहारकः
	^{m k}	3. जुंघो
The moon- plant. l	^{f m} ^{f n} ^f ^{f o}	ब्राह्मी (तु) मत्स्याक्षी वयस्या सोमवह्वरी

1 छ—.

2—ओ.

3—न्नी.

4 चा—.

^a Or the three first terms signify Malobathrum ; and the three next, the Cassia bark. ^b Also त्वक् (—च्) and पत्रं. ^c Curcuma Zerumbet, R. ^d Or काल्पकः. ^e ओषधिः and ओषधी. ^f Amaranthus polygamus. ^g Not ascertained. ^h Perhaps Convolvulus Argenteus. ⁱ Or अक्षगन्धा. ^j अक्षगन्ती or अक्षगन्धी. Also अक्षगन्ता and अक्षी. ^k Likewise fem. जुङ्गा. ^l Asclepias acida, (R.) or Cynanchum Viminale. But some distinguish this Bráhmī from the Soma latá. ^m Or ब्रह्मी. ⁿ And वयःस्त्रा. ^o Also सोमवह्वरिः and सोमवह्विका. Likewise synonymous terms ; as सोमवह्वता, चन्द्रवह्वरी.

- पटुपर्णी हैमवती स्वर्णक्षीरी हिमावती A medicinal sort. a
4. हवपुच्छी (तु) कांबोजी मासपर्णी महासहा Misha'ni.
- तण्डिकेरी रक्तफला विंविका पीलुपर्ण्य (ऽपि) Telu'cucha'. b
5. बर्बरा कवरी तुङ्गी खरपुष्पा ऽजगन्धिका Barbara'. d
- एलापर्णी (तु) सुवहा रास्ना युक्तरसा (च सा) E'la'ni. e
6. चाङ्गेरी चुक्रिका दन्तशटा ऽम्बुष्ठा ऽम्बुलोणिका Wool Sorrel. f
- सहस्रवेधी चुक्रो ऽम्बुवेतसः शतवेध्य (ऽपि) Sorrel. g
7. नमस्कारी गण्डकाली समझा खद्विरी (त्यपि) A sensitive plant. h
- जीवन्ती जीवनी जीवा जीवनीया मधु (च सा) Ji'yati'. j
8. कूर्चशीर्षो मधुरकः ऋङ्ग क्ख्वाङ्ग जीवकाः Ji'vaca.
- किराततिक्तो भूनिम्बो ऽनार्यतक्तो Sort of Gentian. m
- (ऽथ) समला Charnu-gha's.

1—शी.

2—न.

3—न.

^a Stated to be the produce of the snowy mountains. ^b Momordica monadelpha or Bryonia grandis. ^c Or तण्डिकेरी. ^d Ocimum gratissimum? ^e Mimosa octandra? ^f Oxalis monadelpha, R. ^g Other interpretations are also stated by commentators. ^h Some make these four and the preceding five terms synonymous, as names of a sensitive plant. Others refer this line to the Lycopodium imbricatum, (R.) ⁱ Also गण्डकारी. ^j Celtis orientalis? ^k Or जीवना. ^l Also मधुक्षुभा and क्खवा. ^m Gentiana Cherayta, R. ⁿ Likewise किराततिक्तः.

9. विमला सातला भूरिफेना चर्मकणे. (त्वपि)
Cu'oo'li. वायसोली खाडुरसा वयस्था
D. nti. (इय) मकुलकः
10. निकुम्भो दन्तिका प्रत्यक्त्रेण दुस्वरपर्य. (इपि)
Carui. f. अजमोदा (तू) ग्रगन्था
Ajwaen. g. ब्रह्मादर्भा ववानिका
11. (मूले) पुष्कर काश्मीर पद्मपत्राणि (पौष्करे)
Costus. i. अथथा इतिचरा पद्मा चारटी पद्मचारिणी
St'ha'padma.
12. काम्पिष्ठः कर्कशश्चन्द्रे रक्तांगो रोचनी. (त्वपि)
S'unda-ro'ol. ani. l. प्रमुखाड (स्वे) उगजो दद्रुघ्नश्चक्रमईकः
Cassia. o.
13. पद्माट उरणाच (च)

1—पी. 2उ—पी. 3उ— 4—ल. 5चं—
 6ए— 7च—

^a Or घातला. ^b Also चर्मकसा. ^c And वयस्था or कावस्था. ^d Or मकुलक. ^e Likewise निकुम्भः. ^f Carum Carui : or, according to some, synonymous with the following. Others confound it with Apium [involueratum. ^g Ligusticum Ajwaen, R. ^h Or वगानो. Also ववानो and ववानिका. ⁱ Costus speciosus ? ^j Likewise पद्मपर्य. ^k Hibiscus mutabilis. ^l Crinum ? ^m And काम्पिष्ठः or कंपीष्ठः. Also काम्पिष्ठः and काम्पिष्ठः. ⁿ Likewise रोचनी. ^o Cassia Tora or Alata. ^p And प्रमुखाडः or प्रमुखाडः. ^q According to another reading, any term for a ram.

- ^m ^{m b}
पलाण्ड (स्तु) सुकंदकः Onion. a
- ^m ^{m c}
सतार्क इद्रुमौ (तल हरिते) A green onion.
- (ऽथ) मञ्जौषधम् Garlic.
14. लघुनं गच्छना ऽरिष्ट महाकन्दर सोनकाः
पुनर्नवा (तु) थोयघ्नौ Hogweed. d
- ⁿ ⁿ
वितुषं सुनिषसकम् A sort of potherb. e
15. (स्याद्) वातकः शीतलो ऽपराजिता ऽधनपर्य्य (ऽपि) Asan-parnt.
पारावताग्निः कठभौ पय्या ज्योतिष्मती लता Heart-pea. h
16. वार्षिकं त्रायमाणा (स्यात्) त्रायन्ती बलभद्रिका Trāyamāṇā.
विष्वक्सेनप्रिया गृष्टिर्वाही वदरे (त्यपि) Vārdhī or chāmārdlu. j
17. मार्कवो भङ्गराजः (स्यात्) Bhringa-riva. l
काकमाची (तु) वायसी A potherb. o

1—शी.

2 वा—

3—रा.

* Allium cepa and ascalonicum. ^b Also सुकन्दकः and सुकुन्दकः.
^a Likewise इद्रुमः. ^d Boerhavia diffusa alata. ^e Marsilea dentata, R.
^f Also शीतलवातकः. ^g Likewise घण्टपर्णी. ^h Cardiospermum
Halicacabum. ⁱ Also पिप्पला. ^j Dioscorea. ^k Also वृष्टिः. ^l Ec-
lipta or Verbesina prostrata. ^m Likewise मार्कवः. ⁿ Also भङ्गराजा
(—ज्); and neut. भङ्गरजः (—ह्). ^o Perhaps Solanum trilobatum.

Sónph. a

^{f b} ^f ^f ^f ^c
 शतपुष्पा सितच्छत्रा ऽतिच्छत्रा मधुरा मित्रिः

^f ^{f d}
 18. चवाक्पुष्पी कारवी (च)

Gand'ha-
bhāddaliya. e

^{f t} ^f
 सरणा (तु) प्रसारणी

^f ^f ^{1 f}
 (तस्यां) कटम्भरा राजवला भद्रवले (ति च)

Chacarat.
g

^{f h} ^{f i} ^{f j} ^{2 f} ^{3 f}
 19. जनी जदका रजनी जतुल्लङ्घकवर्तिनी

^f
 संस्पर्शा

Ambahaldi.
k

^{f l} ^{f m} ^{4 f}
 (ऽथ) शटी गन्धवली षड्ग्रन्थिके (त्यपि)

^{m n} ^m
 20. कर्वूरो (ऽपि) पलाशो

Momordica
charantia.

^m ^m
 (ऽथ) कारवेक्षः कटिष्ठकः

^{f o}
 सुषवी (चा)

Trichosan-
thes. p

^{n q} ^m ^{5 m} ^m
 (ऽथ) कुलकं पटोलसिक्तकः पटुः

A pumpkin
gourd. r

^{m s} ^{6 m}
 21. कुम्भाण्डक (स्तु) कर्कशर्

1—जा. 2—त. 3—च— 4—का. 5 ति— 6—र.

* Anise ; or else Anethum sowa, R. ^b Or सतपुष्पा. ^c And मित्रिः
 or मित्रिः. ^d Some refer the two last terms to a different plant.
 ° Pæderia foetida. ^f Also सरणी. ^g A fragrant plant. ^h Or जनिः.
ⁱ Likewise जतुका. ^j Some read जनीनी. ^k The Hindi name, here
 taken from medical writings, appertains to a new species of Cur-
 cuma. ^l And शटी or षटी. ^m Some read गन्धवटी. ⁿ or कर्वूरः. Also
 कर्वूरः. ^o And सुषवी or सुषवी. ^p Trichosanthes dioeca, R. ^q Also
 कुम्भक. ^r Cucurbita Pepo. ^s Or कुम्भाण्डकः

	^{mf b} ^{fc} इर्वाहः कर्कटी (स्त्रियौ)	A sort of cucumber. ^a
	^f इच्छाकः कटुतुम्बो (स्यात्)	A bitter gourd. ^d
	^{ft fg} तुम्बुलावू (रुभे समे)	A long gourd. ^e
22.	^f चित्वा ^f गवाक्षी ^f गोडुम्बा	Another sort of cucumber. ^h
	^f विशाला (त्वि) न्द्रवारणी	Coloquin- ⁱ
	^m अर्थोन्नः ^{mk} शूरणः ^m कन्दे	An escu- ^j lent root.
	^m गण्डोर (स्तु) समष्टिला	A potherb. ^l
23.	^{fn} कर्णव्यपोदिका (स्त्री तु) ^{fo} कलकं ^{mn} हिलमोचिका	Various sorts of potherbs. ^m
	^{np} वास्तुकं (शाकभेदाः स्युर्)	
	^f दूष्णी (तु) ^f शतपर्बिका.	Bent grass. ^q
24.	^f सहस्रवीर्णा ^{2f} भार्गव्यैरहा ^{3f} जनन्ता	A similar grass with white blossoms. ^r
	(^f ज्य सा सिता)	

१ इ—.

२—वी.

३ आ—.

* Cucumis Utilatissimus, R. ^b Also इर्वाहः, इर्वाहः, उर्वाहः and एर्वाहः. ^c Likewise कर्कटिः. ^d It is a variety of the next species. ^e Cucurbita lagenaris. ^f तुम्बी or तुम्बिः. ^g अलावूः. Also अलावूः, आलावूः and लावूः. ^h Cucumis Madraspatanus. ⁱ Cucumis Colocynthis. ^j Arum campanulatum, R. ^k Also शूरणः. ^l Described as growing on watery ground. ^m Severally named in the text: 1. Convolvulus repens ; 2. Basella rubra or lucida ; 3. Radish ; 4. Hingtsha (*Hilancha*) repens, R. 5. Chenopodium album, &c. ⁿ कलन्वी. Also कलन्वूः and कलन्वः. ^o उपोदिका. Also उपोदकी, उत्पादिका and अपोदिका. Likewise पोतकी, पोतिका and पूतिका. ^p Or वास्तुकं. ^q Agrostis linearis, Koen. ^r Agrostis diandra ? Some refer two of these terms to one species ; and the two remaining, to another.

- गोलोमी शतवीर्या (च) गण्डाली शकुलाक्षकः
 A fragrant grass. a 25. कुरुविंशे मेघ (नामा) सुखा सुखाक (मक्षिवाम्)
 Another sort. c (स्याद्) भद्रसुखाको रुद्रा
 A different kind. e चूडाला चक्रलोचुटा
 A bamboo. g 26. वंशे त्वक्सार कर्मार त्वक्षिसार त्वणध्वजाः
 The same, rattling or whistling. 27. (वेणवः) कीचका (स्ते स्युर्ये स्वनन्प्रनिबोधताः)
 A knot or joint. ग्रन्थि (नर्) पर्व पर्वणी
 Sarahart. j रुद्रसंजनकः शरः
 A reed. l 28. नड (स्तु) धमनः पोटगलो
 Obs. n (ज्य) काश (मक्षिवाम्)
 रुद्रगन्धा पोटगलः
 Bugai. p (पुंसि भून्ति त) वलुजाः

1—च.

2—वंश.

3—न.

4 ते—.

* Cyperus rotundus. ^b And other synonyma of cloud. ^c Cyperus pertenuis, R. ^d Also कुरु. ^e Interpretations differ : it is a Cyperus, according to some ; but others make it the Zedoary. ^f चक्रवा and चक्रवा. ^g Bambusa Arundinacea, and other species, R. ^h Sing. कीचका. ⁱ Sing. पर्वः (पर्व). Also masc. पर्वः (पर्व). ^j Saccharum Sara, R. ^k Or रुद्रः. ^l Arundo tibialis, R. ^m And नडः. ⁿ Saccharum spontaneum. ^o Or काशः. Also fem. काशी and काशा. ^p Perhaps Saccharum Cylindricum, Willd. But the Sanscrit name seems to be also applied to Coracanus Indicus or Eleusine Indica. ^q Likewise Sing. वलुजाः.

29. रसाक्ष इक्षुस्

Sugarcane.

(तद्भेदाः) पुण्ड्र कान्तारका (दयः) Varieties of the same.

(स्वादु) वीरणं वीरतरं

A fragrant grass. b

(मूले ऽस्ये) शीर (मुखियाम्) Its root.

30. अभयं नलहं सेव्यमुष्णालं जलाशयम्

लाम्बकं लघुलवमवदाहेऽकापये

31. (नलादयस्) तणं (गर्मुष्णामाकप्रमुखा अपि)

A gramineous plant. h

(अक्षौ) कुयं कुये दर्भः पवित्रं

Sacrificial grass. i.

(अय) कस्तूष्णम्

A fragrant grass.

32. पौर सौगन्धिक ध्याम देवजगधक रौहिषम्

जला ऽतिच्छन्न पालत्रौ

A mushroom.

मालातणक भृशृण्ये

Andropogon. j

33. शय्यं बालतणं

घासे यवसस्

Young grass.

Meadow grass. l

1 इक्षु.

2 च—.

3 सेव्य.

4 च—.

5 इक्षु.

6—त.

7 जला—.

^a Or पौष्टः. ^b Andropogon muricatum. ^c जशीरं and जशीरं. ^d कस्तूष्णम् and कस्तूष्णम्. ^e Also कस्तू and कदं. ^f कददाहं. Some erroneously add कददानं. ^g Likewise इक्षु and कापयं. ^h Including reeds, grasses, and corn; as Panicum frumentaceum, (R.) &c. comprehending the after-mentioned grasses, besides various sorts of grain, as कस्तूः, Panicum Italicum, कोदुः, Paspalum frumentaceum, &c. ⁱ Poa cynosuroides, Koen. ^j A. schœnanthus. But some make these synonymous with the preceding terms. ^k And यक्ष. ^l Such as cattle feed on. ^m Also कवसः.

Grass in
general.

^{1 n}
तृणमूर्ज्जनम्

Abundance
of grass.

(तृणानां संहतिस्) तृण्या

Abundance
of reeds.

नद्या (तु नडसंहतिः)

Plamyr. a

34. तृणराजा (तृणस्य) तालो

Coconut. c

^{m d} ^{f e}
नारिकेर (सु) लाङ्गली

Faufel. f

^f ^m ^m ^{m g} ^m
घोण्टा (तु) पूगः क्रमुको गुवाकः खपुरो

Its nut,
called
Betel-nut.

(इस्य तु

35. फलम्) चङ्गेगम्

Marshy
date tree. h

^{m i}
(एते च) हिन्ताख (सहिताख्यः)

Date. j

^m
खर्जूरः

Pandanus.
k

^{m f l}
केतकी

Corypha. m

^{f n}
ताली

Wild date
tree. o

^f
खर्जूरी (च)

A Palm.

^{m p}
तृणकुसाः

1—ख.

2—ख.

^a Borassus flabelliformis. ^b Likewise तृणः. ^c Cocos nucifera.
^d And नारिकेलः, नाडिकेल, नारीकेलः, &c. Also fem. नारिकेलीः or नारि-
केलीः, &c. ^e Likewise masc. लाङ्गली (—न्). But some do not admit
this. ^f Areca Faufel (or Catechu). ^g And गुवाकः. ^h Phoenix (or
Elate) Paludosa, R. The three before-mentioned, this, and the
following, are Palms. ⁱ Also हिन्ताखः. ^j Phoenix (or Elate) Sylves-
tris. ^k Pandanus odoratissimus. ^l Masc. केतकः. ^m C. Talliera,
(R.) or C. umbraculifera. ⁿ तालिः or ताली and तालिः. ^o Perhaps
Phoenix bulbifera, R. ^p Sing. तृणकुसः.

CHAPTER V.

1. चिंहेः चगेन्द्रः पञ्चास्यो हव्यक्षः केसरी हरिः A lion.
 शार्ङ्गल ह्रीपिनौ व्याघ्रे A tiger.
 तरक्षु (स्तु.) चगादनः A hyena. c
2. वराहः शूकरो दृष्टिः कोलः पोली किरः किटिः A hog.
 दंष्ट्री घोषी सखरोमा क्रोडे भृदारः (इत्यपि)
 कपि श्वक्क श्वग शाखाचग वलीमुखाः A monkey or ape.
 मर्कटो वानरः कीशो वनौका A bear.
 (अथ) भक्षुके
4. चक्षा च्छभक्ष भक्षुका A rhinoceros.
 गण्डके खङ्ग खड्गिनौ

1—नृ. 2—नृ. 3—नृ. 4—नृ. 5—नृ.
 6—नृ. 7—ख. 8—कश्. 9—ख.

* Also केसरी (—रिन्). ^b Sing. ह्रीपी. This, as a distinct species from the tiger, is the ounce ; or else the panther. ^c Some suppose a leopard to be meant. ^d Also तरक्षुः. ^e Likewise शूकरः. ^f And दृष्टिः. ^g Some read किरिः. Fem. किर्याणी. ^h Also श्वक्कः and प्रक्कः, or प्रक्कः. Some add प्रक्कः. ⁱ Likewise वलीमुखाः. ^j भक्षुकाः and वक्षुकाः. Also बाक्षुकाः. ^k Likewise चक्षाः and भक्षाः. ^l Sing. खङ्गी (—नृ.).

A buffalo.

^{m a} ^{m b} ^{1 m} ^{2 m} ^m
 बुलापो महिषो वाहद्विषत्कासर सैरिभाः
^{f c} ^m ^m ^m

A cheetah.

jackal

5. (खिया) शिवा भरिमाय गोमायु चगधर्षकाः
^{m d} ^m ^{m e} ^m ^m ^{m i}

शृगाख वसक क्रोटु फेर फेरव जम्बकाः
^{m g} ^{3 m h} ^m ^m ^{4 m}

A cat.

6. भोटुर्विडालो मार्जारो वषदंशक आखुभुक्
^m ^m ^{5 m} ^{6 m}

An iguana.

7. (त्रये) गौधेर गौधार गैधेया गोधिकामजे
^{7 m} ^{8 m}

A porcupine.

7. श्वावित् (तु) शल्यस्
^f ["] ["]

His quills.

(तल्लोन्नि) शल्यो शल्यं शल्यम्
^{m i} ^{9 m}

A swift antelope.

वातप्रमीर्वातच्छगः
^m ^m ^m

A wolf.

कोक् ईहाखगो हकः
^m ^m ^{10 m} ^{11 m}

A deer or antelope.

8. खगे कुरङ्ग वातायु हरिणा ऽजिनयोनवः
^{m f n}

√ Belonging to a doe.

ऐण्यम् (एण्याश्मद्यम्)
^{m f n}

Belonging to a buck.

(एण्यस्य) ऐण्यम् (उभे त्रिषु)
^f ^{f j} ^m ^{12 m} ^{13 m}

Sorts of deer, of which the hides are used.

9. कदली कन्दली चीनखुख प्रियका (वपि)
^f ^{f j} ^m ^{12 m} ^{13 m}

1—वृ.	2 का—.	3 वि—.	4—ज.	5—व
6—ज.	7—ध.	8 शल्य.	9 वा—.	10—ज.
11—वि.	12 व—.	13—क.		

^a And बुलावः. ^b Fem. महिषी. ^c This is feminine, even when the male animal is meant. ^d Or शृगाखः. ^e Fem. क्रोटुः. ^f Likewise जम्बकः. ^g The same in the feminine. ^h Also विराजः and विराजः. ⁱ Fem. वातप्रमीः and वातप्रमी. ^j Some consider these to be masculine, and make the radical termination,—विन्.

- ^m
सम्बर (इति हरिणा समी अजिनयोनयः)
^{m b m m m c m d l m e}
10. कृष्णसार इव शङ्खु रंकु शम्बर रौहिषाः
^{m m f 2 m m g m h m i}
गोकर्णं वृषतै र्यश्च रौहिताश्वमरो (शृगाः)
^{k m l m m m m n}
11. गंधर्वः शरभो रामः श्वमरो गवयः शशः
^m
(इत्थाद्वो जनेन्द्राद्या गवाद्याः) पशु (जातयः)
^{m p m q 3 m}
12. चन्द्रर्मूषिका (प्या) खुर
^{m r m s}
गिरिका घालम्षिका
^{f t f u}
सरटः ककुवासः (स्यान्)
^{f m v 4 m w m}
सुसली गृहगोषिका
13. सूता (जी) तन्तुवायोर्यनाम मर्कटकाः (समाः)
^{f m v 4 m w m}

Various
sorts of
deer. aVarious
animals. jA beast in
general. o

A rat.

A mouse,
or small
rat.A lizard,
cameleon, &c.
A small
house-li-
zard.

A spider.

1—ब.

2 एष.

3 चाखु.

4 —.

* Severally named in the text, as the black antelope, the stag, &c. But these terms are not all rigidly applied to different species; and some are not of the deer kind. ^b Or कृष्णसारः. ^c The spotted Axis. ^d Also चम्बरः. ^e And रौहिट् (—ष). ^f वृषतः and वृषत् (fem. वृषती); the porcine deer. ^g शृगः. Also शृग्यः and रिष्यः. The painted or white-footed antelope. ^h Likewise रौहिट्. ⁱ शम्बरः; though here placed among deer, the Bos grunniens is meant. ^j Severally named in the text. ^k Some make this the musk deer. ^l A fabulous animal with eight legs. ^m Bos Gavæus, As. Res. vol. viii. p. 487. ⁿ A hare. ^o The preceding, as well as the lion and other wild beasts, and domestic cattle, are so denominated. ^p Also चन्द्रः. ^q Likewise शूषकः, and शूषी. ^r Also सरट् and शरटः. ^s Or ककुवासः. ^t And सुसली or सुसली. ^u Likewise गृहगोषिका, गृहगोषा and गृहगोषिका. ^v Also ककुवासः. ^w Or अर्धनाभिः.

An insect.

नीलकु (सु) छभिः

A cater-
pede.

कर्णजलौका शतपट्ट (मे)

A cater-
pillar.

14. दृष्टिकः शुककीटः (स्याद्)

A scorpion.

अलि द्रणौ (तु) दृष्टिके

A dove or
pigeon.

पारापतः कलरवः कपोते

A hawk or
falcon.

(स्य) शशाहनः

15. पत्नी शेन

An owl.

छलुके (तु) वायसाराति पेचकी

A sky-lark.

आम्राटः (स्याद्) भरद्वाजः

A wagtail.

खल्लरीट (सु) खल्लनः

A heron.

16. लोहपट्ट (सु) कंकः (स्याद्)

A blue jay.

(स्य) चापः किकीदिविः

The fork-
tailed
shrike. l

कलिक भङ्ग धूम्याट

A wood-
pecker.

(स्य) स्नाच् छतपत्रकः

17. हार्वाघाटे

Pipilid. m

(स्य) सारंग श्लोककशातकः (समाः)

1—दी.

2—न.

3—ट.

4 य—.

5 चा—.

* And नीलायुः. ^b Likewise क्रिभिः. ^c Also कर्णजलौकाः (—कलु)
^d अलिः or अलो (—न) ; also अलिः and अलो. ^e दृष्टः or द्रोष्टः. ^f Like-
 wise पारापतः. ^g Or खल्लः. ^h And भारद्वाजः. ⁱ Coracias Indica
 and Bengalensis ; or as otherwise explained, a different bird. ^j Or चापः.
^k Likewise किकीदीविः, किकीदीविः, and किकिदिवि ; or किकीदिविः, &c.
 Also किकिः and दिविः ; or शीकिः and दीविः. ^l Lanius Coerulescens
 and Corvus Balicassius. ^m Cubulus Radiatus. But it is not certain
 whether the Chātaca be not a different bird. ⁿ Or शारङ्गः. And शोकाः.

१९८ १ १९८ १९८ २ १९८

हकवाकुसान्नचूडः कुकुटचरणायुधः

A galli-
naceous } *coact*
fowl. } *12. 10*

18. चटकः कलविष्णुः (स्यात्)

A sparrow.

(तस्य स्त्री) चटका

Its female.
Their off-
spring
male and
female.

(तयोः spring male and female.

॥ ३

पुमपत्थे) चाटकेरः (स्त्र्यपत्थे) चटकै (व हि)

19. कर्क^{mf}रेटः क^{mf}रेटः (स्यात्)

Numidian crane.

हृकण ककरौ (समी)

Cæter. a

वनप्रियः परभृतः कोकिलः पिकः (इत्यपि)

**The black
cuckoo.**

20. काके (तु) करटा ऽरिष्ट वलिपुष्ट सङ्कल्पनाः

A CROW.

आंश्यात्मधोष परब्रह्मसिद्ध्युपायसा (अचि)

21. इषकाक (सु.) काकोले।

A given.

दात्युः काककण्ठकः

A gallinule.

म द ११ म
आतायि पिछौ

A kite.

दाद्याप्य गृध्रौ

A vulture.

कीर शुक्ल (समौ)

▲ parrot.

22. ^{14 m} ^{m f} कृष् कौशे!

A curlew.

1 ता.— 2 च.— 3—का. 4—र. 5—क. 6—ज.
7 चा.— 8—भर्त्. 9—भुज्. 10 वाक्य. 11 विद्वा. 12 गृह्म.
13 शुक्. 14 क्रद्.

* Perhaps *Perdix Sylvatica*. ^b Also *ह्रोषः*. ^c Or *हास्योदः*.
^d *आतापी* (—*नृ*) or *आतापी* (—*नृ*). ^e Also *सूतः*. ^f Likewise *महः*.
Fem. *महा* and *महा*.

- A crane. ^{m m} (ऽय) यकः कङ्कः ^{m a m}
- The Indian crane. पुष्करा (हस्तु.) सारसः ^{m 1 m 2 m m b}
- The ruddy goose. कौक्यकश्चकवाको रयाङ्गा (हयनामकः) ^{m m}
- A drake. 23. कादम्बः कलहंसः (स्याद्) ^{m 8 m c}
- An osprey. उत्क्रोश कुरदो (समो) ^{m d 4 m 5 m 6 m}
- Geese. हंसाः स्तु. श्वेतगन्तश्चक्राङ्गा मानसौकसः ^{m c}
- Varieties of geese. 24. राजहंसा (स्तु. ते चक्षुकरखैर्लोहितैः सिताः) ^{m f m g}
(मलिनैर्मृक्षिका(ख्या स्ते) धार्तराष्ट्राः (चितेतरे)
^{f i 7 f 8 f}
- Sarali. h 25. शरारिराटिराडि (श्च) ^{f f}
वलाका विसकष्टिका ^{f k}
(हंसस्य योषिद्) वरटा ^{f l}
(सारसस्य तु) लक्षणा ^{9 f m f}
- A small crane. j
- A duck or goose.
- A female Indian crane.
- A bat. 26. जतुकाजिनवत्ता (स्यात्) ^{f n f}
परोष्णी तैलपायिका
- A cock-roach

1 च.— 2 च.— 3—र. 4—रतु. 5 च.— 6—रतु.
7 चा.— 8 चा.— 9—च.—

* पुष्करः or any term signifying the lotos. Also पुष्कराङ्गः. ^b Any word signifying a wheel. ^c Fem. कुरदो. ^d Sing. हंसः. Fem. हंसी.
• Sing. राजहंसः. A white gander with red legs and bill. ^e Sing. कक्षिका, with brown legs and bill. Also कक्षिकाश्च. ^f धार्तराष्ट्रः, with black legs and bill. ^g Perhaps Turdus Ginginianus. ^h Also शरारि. or शरानिः. ⁱ Feminine, even when the male bird is intended. ^k Also वरटो. ^l Likewise लक्षणा. ^m Gr जतुका. ⁿ Also परोष्णी.

- वर्षा^f (मक्षिका नीला)^a A blue fly.
- सरषा मधुमक्षिका^f A bee.
27. पतङ्गिका पुत्तिका (स्याद्)^f A small bee.
- दंश (सु.) वनमक्षिका^f A gadfly. म० र
- दंशी (तण्मातिरुषा स्याद्)^f A smaller sort of gadfly.
- बन्धोली वरटा (द्वयोः)^f A wasp.
28. भङ्गारी म्नीरका चीरो भिक्षिका (च समा इमाः)^f A cricket.
- (समौ) पतङ्ग यलमौ^m A grass-hopper.
- खद्योतो व्योतिरिङ्गयः^m A firefly.
29. मधुवतो मधुकोरो मधुलिप्समधुपाऽखिनः^m A large black bee.
- द्विरेफ पुष्पलिङ्गभङ्ग षट्पद भ्रमराऽखयः^m
30. मयूरो वर्धयो वर्धी नीलकंठो भुजङ्गभुक्^m A peacock.
- शिखाबलः शिखीकेकी मेघनादागुलाख्यः (ऽपि)^f
31. केका (वाणी मयूरस्य)^f His cry.
- (समौ) चन्द्रक मेघकौ^m The eye of his tail.

1—इ. 2—व. 3—ज. 4—इ. 5—ध. 6—खि.
7—ज. 8—भुज. 9—ज. 10—ज. 11—ली (—ज).

^a Some deduce two synonyma from the explanation. मक्षिका and नीला or नीली. ^b Also गंधाही and वरटी. Masc. वरटः. ^c Likewise चीरका. Or a black beetle. ^e Nom. मधुलिङ्ग, or —ट (—इ). Also चण्डावो (—ज).

His crest.

शिखा चूडा

His tail.

शिखण्ड (स्तु.) पिच्छ वर्ये (नपुंसके)

A bird in general.

32. खगे विहङ्ग विहग विहङ्गम विहायसः

शकुन्ति पक्षि शकुनि शकुन्त शकुन द्विजाः

33. पतत्रि पत्रि पतग पतत्पत्ररवाऽष्टजाः

9 m 10 m m m c m 11 m

नभौको बाणि विकिर वि विकिर पतत्रवः

12 m 13 m d 14 m m

34. ग्रीडोद्भवा गवत्तन्तः पितृन्तो नभसङ्गमाः

m f m g m h m

Various birds, &

(तेषां विशेषा) हारितो मङ्गः कारण्डवः श्वः

m i m j m k m l 15 m m

35. तित्तिरिः कुक्षुभो खावे जीवन्जीवचुकोरकः

m 16 m n m f o

कोवटिकटिद्विभको वर्यको वर्यैका (द्वः)

17 m m p 18 m n n n n

A wing.

36. गवत्पक्षच्छदाः पत्रं पतत्र (श्च) तनूवहम्

1—वह.	2—व.	3—व.	4—व.	5—व.
6—व.	7—व.	8—व.	9—वह and —व.	10—व.
11—त्रि.	12—व.	13—वह.	14—व.	15—व.
6 टि—	17—व.	18 व—		

^a Also masc. वर्यः. ^b Sing. विहायाः. ^c Masc. पिः, Fem. पी.
^d Sing. गवत्तान्. ^e Severally named in the text; viz. Green pigeon, &c. Besides others, as वट्खरङ्गः, a king-fisher, &c. ^f Also हारितः, (Columba Hurriala, B. Mss). ^g A shag. ^h Sort of duck. ⁱ Or तित्तिरः. The francoline Partridge. ^j A wild cock, (Phasianus Gallus.) ^k Sort of quail, (Perdix Chinensis.) ^l Perhaps a pheasant. ^m Sort of partridge, (Perdix rufa, B.) ⁿ And टिटिभकः, Jacana, Tringa Goensis, (Parra Goensis, &c.) ^o A quail, and its female. Likewise fem. वर्यैका. ^p Also neut. पत्र्य and पत्र्यः (—व).

- (की) पक्षतिः पक्षचक्रं^f Its root.
- चक्षुषोऽटि (इमे स्त्रिवौ)^{f a 1 f b} The back.
37. प्रक्षीमोक्षीन संक्षीना (न्येताः खगगतिक्रियाः)^{n 2 n 3 n} Acts of flying. c
- पेक्षी कोषो (द्विहीनो) एषं^{f d m n e n} An egg.
- कुलायो नोड (मस्त्रियाम्)^{m m n} A nest.
38. पोतः पाको र्भक्षो द्विभ्यः प्रक्षुकः श्रावकः शिशुः^{m f m g m m m h m m} Young of any animal.
- (की पुंसौ) मिथुनं द्वन्द्वं^{n n i} A couple, male and female.
- युग्मं (तु) युगलं युगम्^{n n n} A pair or brace.
39. सक्षय निवह व्यूहसन्दोह विसर व्रजाः^{m m m m m m m} A flock or multitude.
- सोमोष निकर व्रात वार संघात सक्षयाः^{m m m j 5 m m}
40. समुदायः समुदयः समवायश्चो गणः^{f 6 n n n}
- (स्त्रियां तु) संघतिर्द्वन्द्वं निकुलम् कदम्बकम्

1 को—

2 उ—

3—न.

4 कोष.

5 व—

6 द—

* And चक्षुः. b Or लोटी. c Severally mentioned : viz. taking flight, soaring, and perching ; or otherwise interpreted, whirling, ascending, and alighting. d And पेक्षी. e Or कोषः. Likewise पेक्षीकोषः. f Fem. पोती. g Fem. पाका. h Also प्रक्षुकः. i Some make the last term, others both words synonymous with the following. j And कुलापावः.

A multi-
tude of
similar
things.

41. (वृन्दभेदाः समैर्) वर्गैः^m

Of animals.

संघं सार्यौ (तु जन्तुभिः)^{m 1 m}

Of homo-
geneous
animals.

(सजातीयैः) कुलंⁿ

Of birds
and beasts.

व्यूथं (तिरश्चां पुन्यपुंसकम्)^{m n}

Of beasts.

42. (पशूनां) समजो^m

Of other
beings
(men, &c.)
Of persons
practising
like duties.

(ऽन्येषां) समाजो^m

(ऽयं सधर्मिणाम्)

स्थान्) निकारः^m

A heap of
grain, &c.

पुच्छं राशी (तु) त्वरः कूट(मृज्जिवाम्)^{ma 2mf 3m mn}

Flocks of
various
animals. b

43. कापोत शौक मायूर तैत्तिरा (दीनि तद्वन्धे)^{n n n n}

Domesti-
cated, (a
bird or
beast).

(गृहासक्ताः पक्षिष्वगाश्च) क्लेका(स्ते गृह्याकाश्च ते)^{mc m}

1—ब.

2—यि.

3—उ—.

* Also fem. पुष्पिः. b Of doves, parrots, peacocks and francoline partridges: other derivatives are similarly formed, as चोदुवं, a flock of owls. ° sing. क्लेकः and गृह्याकः.

CHAPTER VI.

SECTION I.

1. मनुष्या मनुषा मत्था मनुजा मानवा नराः
m n a m m b m
m d m m m m c
 (सुः) पुमांसः पंचजनाः पुरुषाः पूरुषा नरः
f 1 f f 2 f f g f f f
 2. स्त्री योषिद्वला योषा नारी सीमन्तिनी बधूः
f f f f f h
 प्रतीपदर्शिनी वामा वनिता मञ्जिना (तथा)
3 f f j f f
 3. (विशेषाच्चा) कृना भीरुः कामिनी वामलोचना
f f k f f f
 प्रमदा भाविनी काम्ना ललना (च) नितम्बिनी
f f l f m
 4. सुन्दरी रमणी रामा
f f
 कोपना (सैव) भामिनी
f 4 f o 5 f f
 वरारोहा मत्तकाशिनप्रत्तमा वरवर्धिनी

Man :
mankind.

Man : or
male. c.

A woman :
or female.

Various
descriptions
of wo-
men. i

A passion-
ate woman.
An excel-
lent wo-
man. n.

1—तु. 2 च— 3 च— 4—नो. 5 च—

^a Sing. मनुष्यः, मानवः, &c. (Fem. मनुषी. मानवी). ^b Also (with an ill sense) जायवः. ^c Both lines contain synonymous terms, according to some. ^d Sing. पुमान् (पुंस्). ^e Sing. ना (न्य). ^f Also योषिता. ^g Likewise योषा. ^h Or महेला, and मञ्जिना. ⁱ The terms are commendatory ; as well-shaped ; timid ; loving ; having fine eyes, &c. ^j Also भीरुः, and भीरुः. ^k Another reading exhibits जानिनी. ^l Some write रमया. ^m Likewise रमा. ⁿ Handsome, healthy and affectionate. However some make the terms not synonymous, but significant of various descriptions of women. ^o मत्तकाशिनी, or मत्तकापिणी.

A queen. a

Other
wives of
a king.A wife, or
wedded
woman. c

A matron. f

A virtuous
faithful
wife.A superseded
wife. iA bride
choosing
her hus-
band.A chaste
woman.

A maiden. l

5. (कृताभिषेका) महिषी

भोगिन्यो (ऽन्या वृषस्त्रियः)

पत्नी पाणिगृहीती (च) द्वितीया सचर्मिणी

6. भार्या जाया (ऽथ पुंभूम्नि) दाराः

(स्यात्) कुटुम्बिनी

पुरंध्री

सचरित्रा (तु) सती साध्वी पतिव्रता

7. कृतसायजिका ऽथ्युढा ऽधिविद्या

(ऽथ) स्ववरा

पतिस्वरा (च) वर्या

(ऽथ) कुलकी कुलपायिका

8. कन्या कुमारी

^a Consecrated as such. Also a king's wife in general. ^b Sing. भोगिनी. ^c Some restrict the two first terms (other the four first) to the particular sense of a wife married with religious rites. ^d Likewise सचर्मिणी. ^e Also fem. Sing. दारा. ^f Or one, who has children and her husband living. ^g Some add पुरंध्रीः. ^h Or साधु. ⁱ One whose husband has married another wife. ^j And कृतसायजिका, कृतसायजिनी, कृतसायजिका, or कृतसपत्निका. ^k And कुलपायिनी. ^l The first term denotes a girl nine years old ; the second twelve ; or, without discriminating the age, both terms signify a virgin. ^m Also सन्धिका.

^f गौरी (तु) नग्निका ^{f b} ज्ञागता ^f र्त्तवा	A girl. a
^{f c} (स्थान्) मध्यमा ^{1 f} दृष्टरजास्	One arrived at puberty.
^{f e} तद्वर्णी ^{f f} युवतिः (समे)	A young woman. d
^f 9. (समाः) ^{f g} स्नुषा ^{f h} जनी ^{f i} बध्यश्	A daughter-in-law.
^{f j} चिरण्डी (तु) ^{f k} सुवासिनी	A woman staying in her father's house. i.
^f दृष्टावती ^f कामुका (स्याद्)	A woman desirous of any thing. l
^f दृष्टस्यंती (तु) ^f कामुकी	One amorous or lustful.
^f 10. (क्रान्तार्थिनी तु या याति संकेतं सा) ^f भिसारिका	One who goes to an assignation.
^f पुंसवी ^{f m} धर्षिणी ^{2 f} बन्धक्यसती ^{3 f} कुलदेवरी ^{4 f} ^{5 f}	A disloyal or unchaste woman.
^f 11. ^{f n} सैरिणी पांगुला	
^f (ऽय स्याद्) ^f भविष्यी (शिशुना विना)	A childless woman.
^f अवीरा (निष्पतिसुता)	One who has neither husband nor son.
^{f o} विश्वसा ^{6 f} विधवे (समे)	A widow.

1—जल्. 2—की. 3—च— 4—टा. 5—इ— 6—वा.

^a Here also, if ages be discriminated, the first is a girl eight years old ; the second, ten : as synonymous terms, they signify a girl who has not menstruated. ^b And लग्निका. ^c Likewise बध्यः. ^d Between sixteen and thirty years of age. ^e Or तद्वर्णी. ^f Also युवती and कुनी. ^g जनिः, or जनी. ^h Sing. बधुः, or बधूः. Likewise बधूटी. ⁱ Married or unmarried. ^j Likewise चिरिण्डी. ^k Also सुवासिनी. ^l Covetous of wealth ; eager for food, &c. ^m Also धर्षिणी. ⁿ Likewise पांगुला. ^o And निवसता.

16. ^fवीरपत्नी ^fवीरभार्या
^{1f}वीरमाता (च) ^fवीरसूः
^fजातापत्या ^fप्रजाता (च) ^fप्रसूता (च) ^fप्रसूतिका
 17. (स्त्री) ^fनग्निका ^{f b}कोटवी (स्याद्) ^{f c}
^{2f}दूती ^{f c}सञ्चारिके (समे)
^{3f}काल्यायनम् (द्वेष्टा या काषाययसनाधवा)
 18. ^{f t}सैरिन्ध्री (परवेश्मस्या स्ववशा शिल्पकारिका)
^{f h}चसिकी (स्याद्वेष्टा या प्रैश्यातःपुरचारिणी)
 19. ^fवारस्त्री ^fगणिका ^{f i}वेष्टा ^fरुपाजीवा
 (इय सा जनैः ^fसत्कृता) ^fवारसुखा (स्यात्)
^{f j}कुट्टनी ^{f k}शंभवी (समे)
 20. ^fविप्रन्निका (त्वी) ^{4f}क्षणिका ^fदैवज्ञा
 (इय) ^fरजस्वला

A hero's wife.

A hero's mother.

A woman who has borne a child. a

A naked woman.

A female messenger or go-between.

A middle-aged widow. d

A female artisan in another's house. e

A female servant. g

A courtesan or harlot.

The head of a set of harlots.

A bawd or procuress.

A fortune-teller.

A woman in her courses.

1—ह.

2—का.

3—नी.

4—इ—.

^a The two last of these synonyma are by some restricted to a woman recently delivered. ^b Likewise कोटवी. Some add कोटरी. ^c Also दूतिः. ^d Wearing a dress indicating the practice of austerity. ^e Being her own mistress, but living in another's house, and practising any art. ^f Also सैरिन्ध्री. Some add सैरिन्धिः. ^g Young and frequenting the apartments of the women. ^h And चसिका. ⁱ Likewise वेष्टा. ^j Some add कुट्टनी. ^k Also शंभवी.

1f fa 2fb f 3f
स्त्रीधर्मिण्यविरात्रेयी मखिनी पुष्यवतः (ऽपि)

4f 5f
21. चतुमत्स्य (पु) दक्षा (ऽपि)

The courses.

Longing, as in pregnancy.

Past child-bearing. d

Pregnant. An assemblage of harlots.

—of pregnant women.

—of young women,

A twice married woman. g

Her second husband.

One in whose family she presides.

Son of an unmarried woman.

Son of an auspicious mother.

6nc n 7n
(स्याद्) रजः पुष्यमार्तव

f 8f
अष्टाबुद्धेः दक्षते

fe f
निष्कसा विगतार्तवा

9f 10f f
22. चापञ्चसत्वा (स्याद्) गुर्विर्णुं न्तर्वली (च) गर्भिणी
(गणिकादेस्तु.) गाणिक्यं

n
गाभिण्यं

nf
वौवतं (गच्छे)

11f 12fh
23. पुनर्भर्हि प्रविष्ट (रुढा द्विः)

mi
(तस्या) दिक्षिषुः (पतिः)

m
(सु त द्विजे) ऽप्रेदिक्षिषुः (सैव यस्य कुटुम्बिनी)

m j m
24. कानीनः कन्यकाजातः (सुते)

m
(ऽद्य) सुमगासुतः

1—ची.

2—आ—

3—तो.

4—ती.

5—ह—

6—ह—

7—आ—

8—हो—

9—ची.

10—ह—

11—ह—

12—ह—

a कविः and कवीः. b Some add चालेयी. c Also masc. रजः (—ज)

d Having ceased to menstruate. e Likewise निष्कसी and निष्कसा or

निष्कसी. f Also वौवतं. g A virgin widow remarried. h Some add

दिक्षिषुः. i Likewise दिक्षिषुः. j Fem. कानीनी. The daughter of such

a woman.

^m
सौभागिनेयः (स्वात्)

^m
पारस्त्रियेय (स्तु. परस्त्रियाः) Son by another's wife.

^m 25. पैतृष्वसेयः (स्वात्) पैतृष्वस्त्रीय (च पितृष्वसुः) Paternal aunt's son.
सुतो)

^a
(मातृष्वसुश्चैव) Maternal aunt's son.

^m वैमात्रेये विमात्रजः Step-mother's son.

^m 26. (अथ) बांधवकिनेयः (स्वाद्) बंधुज(च्चा) ऽसतीसुतः A bastard.
^{m c} ^{m d}

कौलटेयः कौलटेयः
(भिक्षुकी तु सती यदि) A son of a female beggar.

^m 27. तदा कौलटिनेये(ऽस्याः) कौलटेये(ऽपि चात्मजः)

^m ^{l m} ^m ^m ^{m c}
आत्मजस्तनवः सुतः सुतः पुत्रः A son.

(स्त्रियान्वृमी) A daughter.

^{f t} 28. आह्वरं दुहितरं (सर्वं) ^g

1—त.

* Formed like the preceding terms, viz. आह्वसेयः and आह्वस्त्रीयः.
Fem. आह्वसेयी and आह्वस्त्रीया. ^b Son of a disloyal wife. ^c Some add कौलटिनेयः. ^d Fem. कौलटेयी and कौलटेरा. ^e Also पुत्रः.
^f Nom. दुहिता—(ह). ^g All preceding terms for a son signify, in the feminine, a daughter, viz. आत्मजा, तनवा, सुतः, सुता, पुत्री, पुत्रिका or पुत्रवा.

Offspring,
male or
female.

ⁿ ⁿ
ऽपत्यं तोकं (तयोः समे)

A legiti-
mate son. ^a

^{1 m} ^{m b}
(स्वजाते त्वौ) रसौरस्यौ

Father.

^m ^m ^{2 m}
तात (स्तु.) जनकः पिता

Mother.

^{f c} ^{3 f} ^{4 f} ^f
29. जनयित्री प्रसूमाता जननी

Sister.

^{f d} ^{5 f}
भगिनी स्वसा

Husband's
sister.

^{6 f e}
ननन्दा (तु स्वसा पत्यु)

Grand-
daughter. ^f

^{f g} ^{f h} ^f
न.प्री पौत्री इतामजा

Husband's
brother's
wife.

^{f i}
30. (भार्यास्तु भ्रातृवर्गस्य) यातरः (स्युः परस्परम्)

Brother's
wife.

^f ^f
प्रजावती भ्रातृजाया

Maternal
uncle's
wife.

^f ^f
मातुलानी (तु) मातुली

Mother-
in-law.

^f
31. (पतिपत्योः प्रसूः) श्वश्रूः

Father-
in-law.

^m ^s
श्वशुर (स्तु. पिता तयोः)

Paternal
uncle.

^m
(पितृभ्राता) पितृव्यः (स्यान्)

Maternal
uncle.

^m
(मातृभ्राता तु) मातुलः

Wife's
brothers.

^{m j}
32. श्वालाः (स्युर्भ्रातरः पत्याः)

1—जो. 2—ह. 3—सू. 4—मातृ. 5—श्व. 6—श्वृ.

^a By a woman of the same tribe with her husband. ^b श्वोरहः and चरस्यः. Some write श्वोरस्यः. ^c Also जनयित्री. ^d Likewise भग्नी. ^e Or ननन्दा (—नन्दा). Also नन्दिनी. ^f Either in the male or female line. ^g And नप्रा (—नप्रा), a grandson or grand-daughter. ^h Generally restricted to the son's daughter. Sing. याता (—ह). ⁱ Sing. श्वालाः. Also श्वालाः.

	^{m b} ^{m c} (स्वामिनो) देह देवरौ	Husband's brother. a
^m ^{m d} स्वसौधो भागिनेयः (स्याज्)		Sister's son.
^{m e} ^m जामाता इहितः पतिः		Daughter's husband.
^{m f} ^{l m} 33. पितामहः पितृपिता		Father's father.
^{m g} (तत्पिता) प्रपितामहः		His father.
^{2 m} ^h (मातुर्) मातामहा (द्रोव)		Maternal grandfather.
^{m i} ^{3 m} सपिण्डा (स्त) सनाभयः		Kinsmen
^m ^{m j} ^m ^{4 m} 34. समानोदर्य सोदर्य सगर्भ सञ्जाः (समाः)		A brother of the whole blood.
^m ^m ^m ^m ^{5 m} सगोत्र बांधव ज्ञाति बन्धु स्व स्वजनाः (समाः)		A distant kinsman.
ⁿ 35. ज्ञातेयं		Relationship.
¹ बन्धुता (तेषां क्रमाङ्गावसम्बन्धयो)		An aggregate of kinsmen
^m ^m ^{6 m} ^{7 m} घबः प्रियः पतिर्भर्ता		A husband.
^{8 m} जार (स्त) पतिः (समौ)		A paramour.
^m 36. (अजने जारजः) कुण्डो		An adulterine.

1—ह.	2—ह.	3—भि.	4—ज.	5—ज.
6 पति.	7 भर्ता.	8 स—.		

a Usually restricted to the younger brother. But some apply the first term to the elder brother; and the second to the younger.
b Nom. देवा. Also देवः (—व). c Likewise देवः. d Fem. स्वसौधा and भागिनेयी; sister's daughter. e Also जामाता (—ह). f Fem. पितामही, a grandmother. g Fem. प्रपितामही, a great-grandmother.
h So प्रमातामहः, maternal great-grandfather. i Sing. सपिण्डः. j Also सोदरः and सजोदरः.

A widow's
bastard.

(हते भर्तृरि) गोखः^{m s}

A brother's
son.

^{n b} ^{l m}
भ्रातृपुत्रो भ्रातृजे

Brother and
sister.

^{m du.} ^{m du.}
भ्रातृभगिन्यौ भ्रातराव् (उभौ)

Father and
mother.

^{m du.} ^{m du.} ^{m du.}
37. मातापितरौ पितरौ मातरपितरौ (च तौ)

Husband's
or wife's
father and
mother

^{m du.} ^{m du.}
श्वश्रुश्वशुरौ श्वशुरौ

Son and
daughter.

^{m du.}
पुत्रौ (पुत्रश्च पुत्रिता च)

Husband
and wife

^{m du.} ^{m du.} ^{m du.} ^{m du.}
38. दम्पती जम्पती जायापती भार्यापती (च तौ)

The womb.
^c

^m ^{m d} ^{m s} ^{m s}
गर्भाशयो जरायुः (स्याद्) उल्लं (च) कखलो (ऽस्तिवाक्)

The last
month of
gestation.

^m ^m
39. स्मृतिमासे वैजनने

A fetus.

^m ^m
गर्भो ब्रूण (इमौ समौ)

A eunuch.

^{f e} ^{m f} ^{m s} ^m ^s
तृतीया प्रकृतिः शण्डः स्त्रीवं पण्डो नपुंसकम्

Childhood.
^g

ⁿ ⁿ ⁿ
40. शिशुत्वं शैशवं बाल्यं

Youth or
manhood.

ⁿ ⁿ
तादृश्यं यौवनं (समे)

1—ज.

* Or गोखः. ^b Likewise भ्रातृपुत्रः. ^c Some restrict the last, others the two last, to signify the embryo. ^d Also जरायुः, (—स्). * The compound term is properly तृतीयप्रकृतिः. ^f And पण्डः or शण्डः. Some add शण्डः. * To the age of sixteen.

- (स्यात्) स्याविरं (तु) दृष्टत्वं Old age. a
- दृष्टसंघे (ऽपि) वार्द्धकम् An assemblage of old men. n b
41. पलितं (जरसा शीघ्रं केशादौ) Greyness of hair. c
- विस्त्रसा जरा Decrepitude. f f
- (स्याद्) उत्तानशया डिम्भा स्तनपा (च) स्तनम्बयो An infant. f d f f f c
42. बाल (स्तु स्यान्) माणवके A child. f m g m
- वयस्यसंख्यो युवा A young man. h m 1 m 2 m
- प्रवयाः स्याविरो दृष्टो जीने जीर्णे जरम्ब (ऽपि) An old man. 3 m m m m m 4 m
43. वर्षीयान् दशमी ज्यायान् One very aged. 5 m 6 m 7 m
- पूर्वज (स्व) प्रियो ऽग्रजः Elder brother ; first born. m 8 m i m
- ज्यम्बजे (स्युः) कनिष्ठ यवीयो ऽवरजा ऽनुजाः Younger brother. 9 m m j m k m m
44. क्षमांसो दुर्बलश्चातो Feeble ; thin. m m m l

1 त— 2—नृ. 3—स्. 4जरत्. 5—यस्.
6—नृ. 7—वस्. 8क्ष— 9—ज.

* After seventy in men, or after fifty in women. ^b Also वार्द्धकं. The term likewise signifies old age. ^c Or पलितः, grey-haired. ^d Or, masc. उत्तानशयः, &c. For this and following (to v. 49) admit the three genders. ^e Some write स्तनम्बया. ^f Not exceeding sixteen. ^g Fem. बाला. ^h Or one of the virile age, from sixteen to seventy. ⁱ Also वयस्यः, वयस्यः and वयस्यः. ^j And कनीयान् (—यस्) or कम्बजः. ^k यवीयान् (—वस्). Likewise कनिष्ठः. ^l जातः. Also घातः.

		1 m	2 m	3 m
Strong & lusty.		वसवाभ्यांसलेऽऽसुखः		
		m	ma	im
Corpulent & pot-bellied.		तुंदिलस्तुन्दिकस्तुन्दी दृढकुक्षिः पिचिण्डिकः		
		m	m	5 m
Flat-nosed.	45.	अवटोटोऽयनाट (श्वा). ऽवच्छटो नमनासिके		
		m	m	6 m
Having much, or fine, hair.		केयवः केयिकः केयी		
		m	mc	
Flaccid.		वलिनो वलिमः (सर्पे)		
		m	mc	
Deformed.	46.	विकलाङ्ग (स्तु) पोगण्डः		
d		m	m	m f
A dwarf.		खर्वोऽङ्गस्त (श्वा) वामनः		
		7 m	m	
Sharp- nosed		खरणाः (स्यात्) खरणसे		
		m	m	
Noseless.		विग्र (स्तु) गतनासिकः		
		m	8 m	
Having a nose like a hoof.	47.	खुरणाः (स्यात्) खुरणचः		
		m h	m	
Bandy- legged. g.		प्रक्षुः प्रक्षतजानुकः		
		m j	9 m	
Long shanked,		जङ्गुक्षुर्जङ्गुजानुः (स्यात्)		
		m l	m	
Knock- kneed. k		संक्षुः संक्षतजानुकः		

1—तु. 2 ना— 3 ख— 4—नु. 5—क्ष.
6—नु. 7—खस. 8—णस. 9 ख—

^a तुन्दिकः or तुन्दिमः. ^b Also पिचिण्डवान् (—तु). ^c Likewise वलिजान् (—तु). ^d Having a deficient, or a redundant, member; as a toe, or a finger, too many, or too few. ^e Also अपोगण्डः ^f Fem. वावनी. ^g Or having the knees apart. ^h Also प्रक्षुः and प्रक्षतजानुः. ⁱ Or else thick-kneed. ^j And जङ्गुक्षुः. ^k Or having the knees touching. ^l Likewise संक्षुः and संक्षतजानुः.

1 m	m				
48.	(स्नाह) एडे बधिरः				Deaf.
	2 m	m a			
	कुजे गडुलः				Hump-backed.
		m	m c		
	कुकारे कुषिः				Having a crooked arm. b
	m d	3 m			
	ष्टन्निर्लपतना				Small, short, or thin.
	m	m e			
	ओषः पङ्गौ				A cripple.
		m f	m		
	मुण्ड (स्त.) मुण्डिते				Bald ; close-shaved.
49.	बधिरः केकरे				Squint-eyed.
	m	m			
	खोडे खन्ध				Lame.
			g		
	(किं पु अराजराः)				
	m	m	4 m		
	जटुकः कावकः पितुस्				A freckle or mark.
		m	5 m		
	तिलकखिलकावकः				A mole or spot. h

1—ह.

2 कुज.

3 ख—ह.

4—प.

5 ति—.

^a And गडुलः. ^b Or a withered one. ^c Also कुषिः and ओषिः.
^d Likewise ष्टन्निः. ^e पङ्गुः. Fem. पङ्गुः. ^f Fem. मुण्डा. ^g The preceding (from v. 41) vary the gender with that of the subject. ^h Or a person freckled or having moles.

anything used for healing diseases or wounds

150

UMURA KOSHA or,

[Book II.

SECTION II.

Health.

1. अनामयं (स्याद्) आरोग्यं

Physicking.

चिकित्सा रुक्प्रतिक्रिया

Medica-
ment.

भेषजौषध भेषज्यान्वगदे जायु (रित्यपि)

A disease.

2. (स्त्री) रुग्जा (चे) पताप रोग व्याधि गदाभवाः

*effecting the
Pulmonary
consumption.*

(पुमान्) यक्ष्मा क्षयः शोषः

Catarrh.

प्रतिश्याय (स्तु.) पीनसः

Sneezing.

3. (स्त्री) क्षुत् क्षुतं क्षवः (पुंसि)

Cough.

कास (स्तु.) क्षवयुः (पुमान्)

Intumes-
cence.

शोफ (स्तु.) श्वययुः शोथः

to swell on hands

Kibe. e

पादस्फोटो विपादिका

1 Skin disease

Blotch.

4. क्लिप्तसं सिद्ध

Scab.

कच्छां (तु) पाम पामा विचर्चिका

1 को.— 2 छ.— 3 क्ष.— 4 क्ष.— 5 क्ष.—
6 क्ष.— 7 नु.— 8 नु.— 9 नु.— 10 नु.—

^a Likewise कच्छा (—नु) or कच्छाः (—च्छा); and राजकच्छा (—नु) or राजकच्छा (—नु). ^b Also प्रतिश्याय and प्रतिश्यायः. ^c Likewise क्षपीनसः and क्षपीनसः. ^d Also कासः. ^e A blister or sore on the foot. ^f Or सिद्धिः. ^g कच्छूः. ^h पामा (—ननु and —ना) du. पामानो and पामे.

- ^f कण्डूः ^f खर्ज्जुं ^{f a} (ख) कण्डूया Itch.
- ^m विस्फोटः ^{m f n b} पिटक (खिषु) Boil.
- ^{m f} 5. व्रणो ^{n c l n} (ऽक्षियाम्) ईर्ममः Sore or wound.
- ^m (क्षीवे) नाडीव्रणः ^m (पुमान्) Ulcer.
- ^m कोठो ⁿ मण्डलकं Sort of leprosy. d
- ⁿ कुष्ठं ^{n c} खिले Leprosy.
- ^{2 n} दुर्नामका ^{3 n f} श्यसी Hemorrhoids.
- ^m 6. आनाह (स्तु.) विवन्धः ^m (स्याद्) Epistaxis. g
- ^{f h} ग्रहणीरुक् ^f प्रवाहिका Diarrhoea.
- ^{f i} प्रवर्द्धिका ^f वमि (ख क्षी पुमांस्तु) वमयुः (समाः) Vomiting.
- ^{f k} 7. (आधिभेदा) विद्रुधिः ^{m l m m m n} (क्षी) प्वर मेह भगन्दराः Various diseases. j

1—खर्ज्जु.

2—क.

3—ख.

^a Also कण्डूदिः. ^b Fem. पिटकाः. Also पिटकः —का —कं. ^c Likewise, masc. ईर्मः. ^d White leprosy with round spots. ^e And खेतं or खेनं. ^f Likewise खर्ज्जुः (—खर्ज्जु) Also masc. खर्ज्जुः (—खर्ज्जु). ^g Whether Ischury or Constipation. ^h Also पचुखो and पचुखिः. ⁱ Likewise, neut. वदिः (—व्); and fem. वदिः (—व्) or वदी, &c. ^j Severally named in the text. ^k An abscess; an internal one. ^l Fever. ^m Also प्रवेहः, Gonorrhœa. Some interpret it simple gonorrhœa or seminal weakness; others, diabetes. ⁿ Fistula in ano.

^{f a} ^{n b}
अधमरी चतुष्टयं (खात्)

^c
(पूर्वे शुक्रावधेक्षिषु)

A Physi-
cian. d

^{m e} ^{l m} ^{2 m f 3 m} ^m
8. रोगहार्थं गदंकारो भिषग्वैद्यौ चिकित्सके

Recovered
from sick-
ness.

^{m f n g} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n h}

वाप्तौ निरामयः कस्य चक्षुषो (निर्गतो महात्)

^{m f n} ^{m f n i}

Emaciated
or weak.

9. खान खाद्य

^{4 m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}

Diseased.

आमयावी विहृतो व्याधितो ऽपटुः

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}

आतुरो ऽभ्यमितो ऽभ्यातः

^{m f n} ^{m f n}

Scabby.

(समौ) पामन कष्टुरौ

Afflict-
ed with
herpes.

^{m f n j} ^{5 m f n}
10. दद्रुषो दद्रुरोगी (खाद्)

a skin disease

दद्रुषी

^{m f n} ^{m f n}

अश्वरोगयतो ऽश्वसः

अश्वरोगी

—with he-
morrhoids.

¹ ख—.

² द्रवे.

³ दैव.

⁴ न.

⁵ न.

^a Stone or gravel. ^b Strangury. Some make the two last terms synonymous, as signifying dysury. ^c The following terms (inclusively to v. 12) admit the three genders. ^d Or, adjectively, 'practising medicine.' ^e रोगहारी (—ज्.) ^f भिषक् (—ज्.) ^g Fem. वाप्ता. ^h Some restrict the last term to convalescent or recently well from disease. ⁱ खाद्यः
^j Also दद्रुषः. Fem. दद्रुः, दद्रुः, दद्रुः or दद्रुः, herpes.

The skin.		^{f a} ^{f b} (स्निग्धां तु) त्वग्दृग्धरा
Flesh.	14.	ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ^{n c} पिथितं तरसं मांसं पल्लवं क्रव्यमामिषम्
Dry flesh.		ⁿ ⁿ ^{m f n d} उत्तमं शुष्कमांसं (स्याद्) वल्लूरं (तन्निखिलकम्)
Blood.	15.	ⁿ ^{n e l n n f} ⁿ ⁿ ⁿ रुधिरं ऽहृन्लोहिता ऽहृ रक्तं क्षतजं शोणितम्
The heart.		^{m f n h} ^{n i} ⁿ ^{2 n} गुक्का ऽग्रमांसं हृदयं हृन्
The serum of flesh. j		^{n k} ^f ^f मेदः (स्तु) वपा वसा
Muscles at the nape of the neck.	16.	^f (पश्चाद्ग्रीवा शिरा) मन्या
A nerve, tendon or gut. l		^{f m} ^{f n} ^{f o} नाडी (तु) धमनिः शिरा
The blad- der.		^{3 n p} तिलकं क्लोम
The brain.		ⁿ ⁿ मस्तिष्कं गोष्ठं

1 लो—.

2—तु or —हृ.

3—नः.

* त्वक् (—च) and त्वचा or neut. त्वचं. ^b अहृग्धरा or अहृग्धारा.
^c आनिषं and अविषं. ^d Fem. वल्लूरा. ^e अहृक् (—ज्). ^f some add
 अहृ. ^g Certain writers restrict the two first words to signify the heart;
 and the two last the thorax. ^h वृक्कः or वृक्का (—ज्). Fem वृक्का or वृक्को.
 Neut. वृक्कं or वृक्क (—ज्). Also वृक्कः, वृक्का, वृक्कं, and वृक्कः, वृक्का, वृक्कं,
 or वृक्का, वृक्क (—ज्), and वृक्का, वृक्क (—ज्). ⁱ Likewise वृक्कापर्वः.
^j Some interpret this the marrow of bones. ^k मेदः (—स्तु). Or
 masc. मेदः (—द). ^l Or any tubular vessel of the human body.
^m And नाडिः. ⁿ Or धमनी. ^o Also शिरा. ^p Also क्लोम (—च).
^q Some make the preceding terms synonymous with these.

- किट्टं मलो (ऽस्त्रियाम्) ^{n m n} An excretion. ^a
17. अन्नं पुरीतद् ^{n l m n b} Entrails.
- गुल्मा (स्त.) शीघ्रा (पुंसः) ^{m 2 m c} The spleen.
- (ऽय) वक्षसा ^{f d} A tendon or muscle.
- सायुः (स्त्रियां) ^f
- कालखण्ड यक्षतो (तु समे इमे) ^{n 3 n} The liver.
18. क्षणिका स्यन्दिनी लाक्षा ^{f e f f} Saliva.
- दूषिका (नेत्रयोर्मलम्) ^{f f} Rheum of the eyes.
- सूत्रं प्रस्राव ^{n m} Urine.
- उच्चारः ऽवस्कारौ शमलं शक्यत् ^{m m m m g} Faeces.
19. गूधं पुरीषं वर्जस्क (मञ्जी) विष्ठा विषौ (स्त्रियौ) ^{n m n f f h}
- (स्यात्) कर्पूरः कपालो (ऽस्त्री) ^{m m n} The skull ; cranium.
- कौकसं कुल्यमस्थि (च) ^{n n 4 n} Any bone.
20. (स्याच्छरीरास्थि) कंकालः ^m The skeleton.

1—द.

2—न.

3—द.

4—च.

^a Either excrement or excrescence ; twelve are enumerated ; (some count nine only :) as serum, seed, blood, marrow, urine, faeces, earwax, nails, phlegm, tears, rheum and sweat. See Menu. c.5.v.135. ^b Likewise वरितद्. ^c Or शिवा (—न). Also fem. शीघ्रा. ^d Likewise क्षसा. ^e Or क्षयोका. ^f And दूषी or दूषाका. ^g And शक्यत्. ^h Sing पिट् (पिच् or पिच्). Also विषा.

The back-
bone.
The skull;
or bones of
the head.

^{f a}
(दृष्टास्थि तु) कशेरुका
^{1 n} शिरोस्थि (तु) ^{f b} करोटिः (स्त्री)

A rib.

^{2 n} पार्श्वास्थिनि (तु) ^{f c} पर्शुका

A limb or
member.

ⁿ 21. अङ्गं प्रतीको ऽवयवो ऽपघनो

The body

ⁿ (ऽथ) कलेवरम्

^{n 3 n} गालं वपुः ⁿ संहननं ^{n 4 n} शरीरं ^m वर्ध्नि विग्रहः

^{m m n} 22. काये देहः (क्षीवपुंसोः स्त्रियां) ^{f f d b f} अक्षिंसु सन्तुः

Point of
the foot,

ⁿ पादाग्रं ⁿ प्रपदं

A foot.

^{m m e m f 6 m n} पादः पदं ^{f g m n} क्लिष्टरणो (ऽस्त्रियाम्)

The ancles.

^{f g m n} 23. (तङ्गन्वी) घुटिके गुल्फौ

A heel.

^{n f} (पुमान्) पार्श्वि (रुचस्योः)

A leg.

^f अङ्ग (तु) ^f प्रसृता

A knee.

^{m n h 7 m n 8 m n} जानूर्पूर्वा ऽष्टीवद् (ऽस्त्रियाम्)

A thigh.

ⁿ 24. सक्थि (क्षीवे पुमान्) ^{9 m} अरस्

1—न. 2—न. 3—स. 4—न. 5—तद्.
6—व. 7—न. 8—द. 9—द.

^a And कशेरुका. ^b Or करोटी. Also neuter करोटं. ^c Likewise पार्श्विका and पर्शुः. ^d तद्: (—न and—तद्). ^e पद् (—द) and पदः (—द); also neut. पादं and पदं. ^f अक्षिः and अक्षिः. Some make these neuter likewise. ^g Sing. घुटिका and घटिः or घटी Also घुटः. ^h Masc. जानुः, उरपवो, अङ्गीमान्. Neut. जानु, अरपव, अङ्गीवत्.

	^m (तत्संधिः पुंसि) वंक्षणः	The groin.
ⁿ ^{l n} ^m गुहं (त्व) पानं पायु (नृ१)		The anus.
	^{m f a} वस्ति (नृ१भेदे) द्वयोः)	The abdomen.
25. कटो (ता) ओणिफलकं कटिः ओणी ककुद्गती	^{n c} ^{f d} ^{f e} ^f	The hip and loins. b
(पश्चान्) नितम्बः (स्त्रीकक्ष्याः)	^m <i>back part</i>	A woman's buttocks.
	(स्त्रीवे त) जघनं (पुरः)	Mons veneris.
26. (रूपकौ त नितम्बस्थौ द्वयहीने) कुकुन्दरे	^{n f}	Cavities of the loins.
^{2 f} ^{m g} (स्त्रियां) स्त्रिकौ कटिप्रोथाव्		The buttocks.
	उपस्थो (वक्ष्यमानयोः)	Parts of generation. h
27. भगं योनि (द्वयोः)	ⁿ ^{m f i}	Vulva.
	^m ^m ^{n j} शिन्नो मेढो मेहन शेषसी	Penis.
^m ^{m l} ^m सुष्को ऽण्डकोषो वृषणः		The scrotum. k
	(दृष्टव्यं शाधरे) त्रिकम्	The end of the spine. m

1—च—

2—च—

* Also fem. वक्षी. b Some distinguish the two first terms as signifying the hip. c Likewise कोणीफल. d And कटी. e ओणिः or ओन्नी. f Also ककुद्गरं. g Sing. कटिप्रोथः. Likewise कटिः and प्रोथः. h Of either sex. i And fem. योनी. j शेषः (—न) or शेषः (—र). Also masc. शेषः (—फ), शेषः (—प); and शेषः. k Also the testicles. l And वण्डकोषः. m Consisting of three bones, Os sacrum, &c.

- The belly. 28. पिचिण्ड कुची जठरोदरं तुदं^{m a m b m n l n n}
 The paps. c सनौ कुचौ^{m m}
 A nipple. चुचुर्कं (तु) कुचाग्रं (स्यान्)^{m n d n}
 The bosom. (न ना) क्रोडं भुजांतरम्^{f n i n}
 29. उरो वक्ष (क्ष) वक्षश्च (च)^{2 n n n g}
 The back. वृष्ठं (तु चरमं तनोः)ⁿ
 A shoulder; scapula. स्कन्धो भुजशिरोऽसो (ऽस्त्री)^{m h 3 n m n i}
 The collar bones. (संधी तस्यैव) जम्बुश्री^{n j}
 The arm-pits. 30. बाहुमूले (उभौ) कचौ^{n m k}
 A side. पाश्वर्यं (मस्त्री तयोरेव)^{m n s}
 The waist. मध्यम (क्ष) ज्वलग्न (क्ष) मध्या (ऽस्त्री)^{m n m n l m n}
 An arm. (द्वौ परौ द्वयोः)
 31. भज बाह्व प्रवेष्टे होः^{m f m m f n m 4 m o}
 An elbow. (स्यात्) कफोणि (स्तु) कूर्परः^{m f p m f q}

१ छ—.

२—सु.

३—सु.

४—सु.

^a Also पिचिण्डः. ^b कुचिः and कुचः. ^c Sing. सनः; कुचः. ^d Also चुचुर्कं—कः. ^e Some separate the two first terms from the other three; distinguishing the breast between the shoulders (i. e. the first bone of the sternum) from the region of the Cartilago ensiformis. ^f Fem. क्रोडा. ^g वक्षः (—सु). ^h स्कंधः (—च). Also neut. स्कंधः (—सु). ⁱ कंसः or कंशः. ^j Sing. जम्बु. ^k Sing. कक्षः. ^l Likewise विहग्नः. ^m Also fem. भुजा. ⁿ Masc. and fem. बाहुः. Also masc. बाहुः. Fem. बाहुः. ^o And fem. दोवा. ^p And कफशिः. Also fem. कचोचौ and कचश्री. ^q Fem. कूर्परा.

- (अस्त्रोपरि) प्रगच्छः (स्यात्) ^m Humerus. a
- प्रकोष्ठ (स्य चायुधः) ^m A fore arm.
32. (मणिवन्धादाकनिष्ठं करस्य) करभो (वहिः) ^m Metacar-
pus. b
- पञ्चशब्दः शयः पाणिस् ^{m m c l m} A hand.
- तर्जनी (स्यात्) प्रदेशो ^{f f d} A fore
finger.
33. अङ्गुल्यः करशष्पाः (स्युः) ^{f e f} Fingers.
- (पुंस्त्वं) गुष्ठः प्रदेशिनी ^{2 m f} The seve-
ral fingers.
- मध्यमाऽनामिका (चापि) कनिष्ठा (चेति ताः क्रमात्) ^{f f g f h}
34. पुनर्भवः करश्चे नखो (ऽस्त्री नखरो (ऽस्त्रियाम्) ^{m i m m n m n j} A nail.
- प्रादेश ताल गोकर्णा (सर्जन्त्यादिद्युते तते) ^{m k m l m m} A short
span, of
three
kinds.
35. (अङ्गुष्ठे सकनिष्ठे स्याद्) वितस्ति (द्विदशांगुलः) ^{m f} A long
span. n

1— वि.

2 अ—.

* From the shoulder to the elbow. ^b From the wrist to the little finger. ^c And शयः. ^d Or प्रदेशिनी. ^e Sing. अङ्गुलिः. Also अङ्गुली and अङ्गुरिः—रो. Or अङ्गुलः and अङ्गुलं. ^f In their order; viz. the thumb, fore finger, middle finger, ring finger and little finger. ^g And अनामा. ^h Also कन्यसा, कनीनी, or कनीनिका. ⁱ Also पुनर्भवः. ^j Also fem. नखरा. ^k or प्रदेशः, from the tip of the thumb to that of the fore finger extended; Spithama. ^l To the tip of the middle finger. ^m नोद्वर्गः to the tip of the ring finger. ⁿ From the tip of the thumb to that of the little finger; a measure of twelve fingers.

The palm
with ex-
tended
fingers.

^{ma mb m}
(पाणी) चपेट प्रतल प्रहस्ता (विस्तृताङ्गुली)

Both such
palms
joined.

^{mc d}
36. (द्वौ संहतौ) संहतलः (प्रतलौ वामदक्षिणौ)

The palm
bent. e

^{mt}
(पाणिर्निकुजः) प्रहस्तस् ^m ^{हस्ती हृष्टी तद्विध}

Both such
palms
joined.

^m
(तौ युताक्) अञ्जलिः (पुमान्)

A cubit. g

^m
37. (प्रकोष्ठे विस्तृतकरे) हस्तौ

A short
cubit. h

^m
(सुष्ट्या तु बह्व्या)

^{mf}
सरत्निः (स्याद्)

An inter-
mediate
one. i

^{mf}
अरलि (रु निष्कनिष्ठेन सुष्टिना)

A fathom. j

^m
38. व्यामो (वाहोः सकरयोस्तयो सिर्व्यंगंतरम्)

The mea-
sure of a
man's
reach, k

^{mf n l}
(ऊर्ध्वविस्तृतदोः पाणिद्वयमाने) धौषं (त्रिषु)
^{mf n m m} ^{पौ}

The
throat.

39. कण्ठो गले

The neck.

^{1f f 2fn}
(ऽथ) ग्रीवायां शिरोधः कन्धरे (त्वयि)

1 योवा.

2—रा.

* Also चपेटः and चपटः. ^b Likewise तल. ^c Or सिंहतलः. ^d By omitting the termination of the preceding term, this is made by some synonymous with it; in a less restricted sense. ^e As if to hold a liquid. ^f प्रहस्तः. Also प्रहतिः. ^g From the elbow to the tip of the middle finger; a measure of twenty-four fingers. ^h From the elbow to the extremity of the fist. ⁱ From the elbow to the tip of the little finger. ^j The space between the ends of the fingers, when the arms are extended; Orgya. ^k Equal to the height, to which he reaches, when elevating both arms with the fingers extended. ^l Fem. पादवी. ^m कण्ठः, कण्ठी or कण्ठा, कण्ठः. ⁿ Some add masc. कंधरः.

त्रिषुषं तल

- कक्ष्ययीवा (त्रिरेखा सा) ^{m f} ^{1 f} ^f ^a One streaked with three lines.
- ज्वटर्षाटा कक्षाटिका ^{m f} ^{1 f} ^f ^a Back of the neck. b
40. वक्त्राख्ये वदनं तुण्डमाननं लपनं मुखम् ⁿ ^{2 n} ⁿ ⁿ ^{3 n} ⁿ ⁿ The mouth. c
- (जीवे) भ्राणं गंधवहा घोणा नासा (च) नासिका ⁿ ^f ^f ^{f d} The nose.
41. ओष्ठा धरौ (तु) रदनच्छदौ दशनवाससौ ^m ^{m e} ^m ^{4 n} The lips.
- (चघः स्याच्) चिबुकं ^{n f} The chin.
- गण्डौ कपोलौ ^m ^m The cheeks. g
- (तत्परै) हनुः ^{m f h} The jaw.
42. रदना दशनं दंतं रदास् ^m ^{m n} ^{m j} ^{5 m} Teeth. i
- तालु (तु) काकुदम् ⁿ ⁿ The palate.
- रसना रसना जिह्वा ^f ^{f k} ^{f l} The tongue.
- (प्रांतावेष्टस्य) रुक्तायो ^{n m} The corners of the mouth.
43. कक्षाटमलिकं गोधिर् ⁿ ^{m n} ^{6 m} The forehead.

१ वा—.

२ वास्.

३ वा—.

४—स्.

५—द.

० गोधि.

^a Like a shell : it is reckoned a mark of great destiny. ^b Or, according to another interpretation, the raised or straight part of the neck.

^c Also the face. ^d And नसा or नखा. ^e ओष्ठौ, अधरौ and ओष्ठधरौ ; for properly the first (sing. ओष्ठः) is the upper lip ; and the second (sing. अधरः) signifies the lower lip. ^f Also चिबुः. ^g Sing. गण्डः, कपोलः,

^h Also fem. हनुः. ⁱ Sing. रदनः ; दशनः—न, &c. ^j Sing. दंत. Some add दत्. ^k Or रसना. Also neut. रसनं. ^l And masc. जिह्वः.

^m Sing. रुक् (—न्), रुक् (—न्), or रुक् (—न्) ; and रुक् (—न्), रुक् or रुक् ; also fem. रुक्नी. ⁿ चविकं. Likewise चविकं.

The eye-
brows.

Space be-
tween the
eye-brows.

Pupil of
the eye.

An eye.

A tear.

The outer
corners of
the eyes.

A glance
or side-
look.

An ear.

The head.

Hair.

Head of
hair.

Curls.

नेत्र ^{1 f}
(जड्डे हम्भा) भ्रुवौ (स्त्रिवाम्)

^{m n}
कूर्च (मूली) (भ्रुवोर्मध्यं)

^f
तारका (ऽक्षः) कनीनिका

^{n n n 2 n n b . n c}
44. लोचनं मयनं नेत्रमीक्षणं चक्षुरक्षिणी

^{3 f f}
दृग्दृष्टौ (चा)

^{n n n n d 4 n}
ऽश्रु नेत्राश्रु रोदनं (चा) ऽक्षमक्षु (च)

^{m o}
45. अपांगौ (नेत्रयोर्तौ)

^{m f}
कटाक्षो (ऽपांगदर्शने)

^{m 5 m n g f m n 6 n h}
कर्णं शब्दग्रहो ओतं श्रुतिः (स्त्री) श्रवणं श्रवः

^{n 7 n i n 8 m m n j}
46. उत्तमांगं शिरः शीर्षं मूर्ध्ना (ना) मसको (ऽस्त्रिवाम्)

^{m m m m m m}
चिकुरः कुंतलो बालः कचः केशः शिरोरुहः

^{n n}
47. (तदृन्दे) कैशिकं कैश्यम्

^{m n k 9 m}
अलकासूर्यकुंतलाः

1 भ्रू.

2 रे—.

3 दृष्.

4 चक्षु.

5—दृ.

6—दृ.

7—दृ.

8—दृ.

9 दृ—.

^a Sing. भ्रूः. ^b चक्षुः (—दृ). Some add चक्षु (—दृ). ^c Sing. चक्षि-
Some add चक्ष. ^d Or चक्ष. ^e Sing. अपांगः. ^f Also कचः. ^g Or
केशः. ^h Likewise masc. कचः (—दृ). ⁱ Also masc. शिरः (र). ^j Like-
wise कलः. ^k Sing. कचकः —दृ.

(ते कलाटे) अमरकाः	The same on the forehead.
काकपक्षः शिखण्डनः	Locks, left at the tonsure. a
48. कवरी केशवेशो	A braid or tress. c
(इय) धन्विष्ठः (संदंताः कचाः)	Braided hair. e
शिखा चूडा केशपाथी	A lock left on the crown of the head.
(व्रतिनस्तु) जटा सटा	An ascetic's shorn hair.
49. वेणीः प्रवेष्टिः	Unornamented hair. g
शीर्षस्थ शिरस्त्रौ (विशदे कचे)	Clean and unentangled hair.
पाथः पक्ष (च) हस्त (च) कलापार्थाः कचात्परे	Much, or ornamented hair. i
50. तनूवहं रोम लोम	Hair of the body.
तद्वह्यौ श्मश्रु (पुंसुखे)	The beard.

1—क.

2—न.

3—न.

4—श्रु or —श्रुन्.

* Interpretations differ: it is explained, three (some say, five) locks left at the solemn tonsure of children, or of the military class in particular; or else any lock left on the head. ^b Or शिखाण्डकः and विशण्डकः. ^c A mode of dressing the hair. ^d And masc. कवरः or neut.—रं. ^e Tied round the head; or with flowers intermixed, and covered with pearls, &c. ^f Some add हटा. ^g As worn by women in the absence of their husbands. ^h Also वेणी and प्रवेष्टि. ⁱ The terms are used in composition with one signifying hair; as केशपाथः, केशपक्षः, &c. ^j Likewise तनूवहः,—क.

SECTION III.

Dress or
embellish-
ment.

1. आकल्प वेद्यौ नेपथ्यं प्रतिकर्म प्रसाधनम्,
(दृश्यं ते त्रिष्व)

Adorned.

2. प्रसाधितोऽलंकृत (च) भूषित (च) परिष्कृतः
विभाङ्भ्राजिष्णु रोचिष्णु

Elegant.

Act of
adorning.Ornaments ;
jewels or
trinkets.

3. अलङ्कार (स्वा) भरणं परिष्कारो विभूषणम्
मण्डनं (च)

A crest. g

(ऽथ) सुकुटं किरीटं (पुष्पपुंसकम्)

1—नृ.

2—तृ.

3—आ—

4—पु.

5—वा—

* Or वेद्यः. * The ten following nouns admit the three genders.

* Some restrict the two first terms to signify a person disposed to decoration : others make the three first signify one who adorns.

* Nom. विभाङ् (—नृ). * Some omit the last three lines. * Also.

पुष्पं. * An ornament of the head ; worn upon a diadem or tiara.

* Or सुकुटं.

4. चूडामणिः शिरोरत्ने^m
तरले^m (हारमध्यगः)
नासपाय्या पारितय्या
पल्लपाय्या ललाटिका^m
5. कर्णिका तावपमं (स्यात्)
कुण्डलं कर्णवेदनम्^m
ये देवकं कस्तूरपा^m
लज्जनं (स्यात्) ललन्तिका^m
6. (सर्पैः) प्रासजिका^m
(ऽद्ये) रःसूत्रिका (मौक्तिकैः कृता)^m
हारो सुक्तावली^m
देवच्छन्दो^m (ऽसौ) शतचट्टिका^m
7. (हारभेदाः चट्टिभेदाः) गुत्सु गुत्सार्द्ध गोक्षणाः^m
- A gem on the cres.
The middle gem of a string.
A trinket for the hair. a
—for the forehead. b
—for the ear. c
An ear ring.
A collar. d
A necklace. f
A golden one.
One of Pearls.
A garland of pearls, &c.
One composed of 100 strings.
Garland: of various sorts. h

1 ४—.

* A plate, or a flat chain, of gold or silver, with or without jewels set in it; worn between the divided hair on the head. Some expound the first term a string of pearls binding the hair. ^b A jewel, or a golden or other trinket, worn on the forehead, below the partition of the hair; a star on the forehead. Some make these and the preceding terms synonymous. ^c A hollow cylinder thrust through the lobe of the ear. ^d Or short necklace. ^e Likewise देवकं and देवः. ^f A loose one, reaching below the breast. ^g Some say 103. ^h In their order: distinguished by the number of strings or rows. ⁱ Also गुत्सः. It consists of 32 rows. ^j Or गुत्सार्द्धः. It contains 24 rows. ^k Composed either of 4 or of 84 strings.

- ^{m a} ^{m b}
अर्द्धचारे माणवक
- ^{1 f}
एकावल्ये (कयटिका)
- A single string.
- One containing 27 pearls.
8. (सैव) नक्षत्रमाला (स्यात्सप्तविंशतिमौक्तिकः)
- ^m ^m ^{m n} ^{m n}
आवापकः पारिहार्यः कटको वलयो (ऽस्त्रियाम्)
- A bracelet.
- Ornament of the arm.
9. केयूरमङ्गदं (तुल्ये)
- ^{m n} ^{3 f}
चंगुलीयकमूर्मिका
- A finger-ring.
- A seal ring.
- (साचरी) गुणिसुद्धा (सा)
- ^{m n} ⁿ
कङ्कचं करभूषणम्
- Ornament of the wrist.
- A woman's girdle.
10. (स्त्रीकञ्चां) मेखला कांची सप्तकी रसना (तथा)
- ⁿ
(क्रीवे) सारसनं (चा)
- ^{m f n j}
(ऽथ पुंस्कञ्चां) मण्डलं (त्रिषु)
- A man's belt.
- Ornament of the feet.
11. पादाङ्गदं तुलाकोटिर्मञ्जीरो नूपुरो (ऽस्त्रियाम्)
- ⁿ ^{5 m l} ^{6 m n} ^{m n}

१—जो.

२—चं—

३—ज—

४—चं—

५—टि.

६—न—

* Including 64 strings. ^b Comprising 20 rows. ^c Of gold, or of conch, &c. ^d Worn above the elbow. ^e Some add चंगुलीयकं. ^f A broad solid ring with or without pearls, &c. set on it. ^g The terms are here stated as synonymous; but they signify belts of various kinds, differing in the number of rows or strings. ^h Also कञ्चिः. ⁱ And रसना. ^j Fem. मङ्गला. ^k Rings for the toes. Some distinguish the two last terms as signifying a distinct ornament. Or fem. तुलाकोटिः and तुलाकोटी.

हंसकः पादकटकः

किङ्किणी कुङ्कुमलिका

Bells or tinkling ornaments.

12. (लक्ष्मणमिरोमाणि) वस्त्रयोनिर्

Materials of cloth. b

(दय त्रिषु)

वाल्कं (चौमादि)

Made of bark. d

फालं (त) कार्पासं वादरं (च तत्)

Made of cotton.

13. कौशेयं कृमिकोशेयं

Silken.

राकवं श्वरोमजम्

Woollen

अनाहतं निष्प्रवाणि तन्मकं (च) नवास्त्रे

New and unbleached cloth.

14. (तस्माद्) चर्मनीयं (यद्द्वौतयोर्बन्धयोर्गुणम्)

A pair of bleached cloths.

यतोऽयं धौतकौशेयं

Bleached silk. i

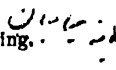
वज्रसूत्रं महाधनम्

Any thing precious.

1—नि.

2—र.

* Or कृमिको. b Of four kinds : 1st. bark of plants, as Rushy Crotalaria, Linum, hemp hibiscus, &c. 2d. fruit, viz. cotton ; 3d. insects, viz. silk ; 4th. hair and wool. c The ten following terms (Some say eleven ; others say ten omitting two intermediate compound terms ;) admit the three genders. d As linen, &c. Thus कौशं, linen. Fem. कौशी. e Fem. वाल्की. f Also कौशेयं. g Made of the hair of the Rencu (stated to be a sort of deer), or any other hair or wool. h Some include this among adjectives. i Or wild silk. j Some include this and the preceding terms among adjectives.

18. निचोलः प्रच्छदपटः	A cover or wrapper. a
(समौ) रक्षककम्बलौ	A blanket.
अन्तरीयोपसंस्थान परिधानान्यधोशुकै	Lower garment.
19. (हौ) प्रावारोत्तरासंगौ (समौ) वृहत्तिका (तथा)	Upper garment.
संस्थानमुत्तरीयं (च)	
चोलः कुर्पासकः (स्त्रियाः)	A bodice. c
20. नीशारः (स्यात्प्रावरणे हिमानिलनिवारणे)	A warm cloak.
(चर्द्धोर्बकं वरक्षीणां स्याच् चण्डातक (मंशुकं)	A petticoat.
21. (स्यात्त्रिष्णा) प्रपदीनं (तत्प्राप्नोत्याप्रपदं हि यत्)	A dress reaching to the feet.
(चल्ली) वितानमुल्लोचः	An awning.
दृष्या (द्यं वस्त्रवेश्मनि)	A tent.
22. प्रतिवीरा जवनिका (स्यात्) तिरस्करणी (च सा)	A screen or wall of cloth.
परिकर्मागसंस्कारः	Embellishment of person. i

1—क.	2—क.	3—क.	4—क.	5—क.
6—क.	7—क.	8—क.	9—क.	10—क.

- ^a Also a sheet ; or else the cover of a litter, &c. Likewise a veil.
^b And निचुलः. Fem. निचोली. ^c Or a jacket. ^d Fem. चोली. ^e Fem. काष्ठपदीना. ^f दृष्यः. Some read दुष्यः. ^g Also जवनिका or जवनिका.
^h And तिरस्कारिणी. ⁱ Dress for cleanliness ; or else ornament by sandal wood and perfumes. ^j Also प्रतिकर्ष.

Cleaning
of it. a

(स्यान्) माटिंमूर्जना च्छा

Cleaning
with per-
fumes.

23. चतुर्नोत्पादने (द्वे समे)

Bathing.

आत्माव आत्मावः

स्नानं

Perfum-
ing. c

चर्चा (तु) चाचिंक्षं स्याचक्षे

Reviving a
fragrancy.

(ऽथ) प्रबोधनम्

24. अनुबोधः

Painting
the per-
son. e

पत्रलेखा पत्रांगुलि (रिखे समे)

A circle on
the fore-
head.

तमाक्षपत्र तिलक चित्रकानि विशेषकम्

25. (द्वितीयं च तुरीयं च न क्षियाम्)

Saffron.

(अथ) कुङ्कुमं

काश्मीरजम्बा ऽग्निशिखं वरं वाङ्गीक पीतने

26. रक्त संकोच पिशुनं धीर क्षोभितचन्दनं

1—चा—

2—च—

3—क्ष—

4—जु—

5—जु—

- a By wiping ; or by bathing, rubbing with oil and sandal wood.
b Also चच्छादनं. c By plastering the whole person with sandal wood, &c. d Erroneously by some written चतुरोचः. e Delineations with saffron or with musk, &c. on the breast, cheeks, &c. f Also प्रत्नापक्षी and other synonyma. g Or काश्मीरजम्बा (—जु.) h Or वरं. Also चाच. i Likewise चाचिंक्षं and वरवाङ्गीकः. j And other terms signifying red or blood. k Also रक्तचन्दनं, &c.

- ^f ^{f a} ^{n b} ^m ^m ^{m c}
 लाक्षा राक्षा जतु (क्षीवे) यावेऽक्षतो ह्रुमामयः Lac.
27. ⁿ ⁿ ^f ^d
 लवंगं देवकुसुमं श्री (संज्ञम्) Cloves.
- ^{n f}
 (अथ) जायकम् A yellow fragrant wood. e
- ^{n g} ⁿ ⁿ
 कालीयकं (च) कालानुसार्यं (चा) A gallo-chum. h
- ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
 28. बंशिकाऽगुरु राजार्द्धलोह क्रिमिज ओंगकम्
- ^{1 n} ^{2 m n}
 कालागुरुः A black kind.
- ^f
 (स्यात्तन्) मंगल्या (मक्षिगंधि यत्) A very fragrant sort.
- ^m ^m ^{m j} ^{3 m}
 29. यक्षधूपः सर्जरसेऽराल सर्वरसा (वपि) Resin.
- ^m
 वक्षुधोऽ (अप्यु)
- ^{m k} ^{4 m}
 (अथ) वक्षधूपं क्षत्रिमधूपकौ Compound-
 ed perfume.
- ^m ^m ^{m l} ^m
 30. तुल्यः पिण्डकः सिद्ध यावनेऽ (अप्यु) Incense.
- ^m
 (अथ) पायसः Terpen-
 tine.

1—ह. 2—अ. 3—स. 4—क.

a Or रक्षा. b One author disjoins this from the preceding and following terms. c Some distinguish the four last terms ; others, the three last, from the preceding : the distinction seems to be the gum or or resin discriminated from the dye of the insect. d Or any other name of *Lacshmi*. e Perhaps yellow sandal wood. f And जायकं. g Or कालेयकं and कालिककं. h Perhaps Amyris Agallocha, R. i And बंशकं ; also fem. बंशिका. j Likewise राक्षः. k Or वक्षधूप. l One reads पिण्डक.

^{ms} श्रीवासो ^m एकधपो (ऽपि) ^m श्रीवेष्ट ^{lm} सरसद्रवो
^{mb} ^{2mc} ^f

Musk.

31. खगनाभिर्द्वगमदः कसूरी (चा)

Edellium.

(य) कोलकम्

Kind of gum

ककोलशं कोशफलम्

Camphor.

(य) कर्पूर (मुखियाम्)

32. घनसार चंद्र (संज्ञः) सिताब्जो हिमवालुका

Sandal wood.

गंधसारो मलयजो भद्रश्रीचन्दनो (ऽस्त्रियाम्)

Varieties of sandal wood. f

33. तैलपर्णिक गोशीर्षे हरिचंदन (मुखियाम्)

Red sanders. g

तिलपर्णी (तु) पद्माङ्गं रञ्जनं रक्तचंदनम्

34. कुचंदनं (चा)

Mace.

५७७ (य) जातीकाश जातीफले (समे)

1—घ. 2ख— 3च— 4द—

^a Also श्रीवासः (—इ) ^b Likewise खगः and (fem.) नाभिः. ^c Also चंद्रः. ^d Or any name of the moon. ^e Or सिताब्जः. ^f Denominated from the countries in which they are produced : or, as some derive these terms, from other circumstances. The first sort is white ; the second, the colour of brass and very fragrant. The third is yellow and said to smell like a ripe mango. ^g Pterocarpus santolinus. Some interpret this, red lead (Minium). But medical writers disjoin these terms and make the *Patranga* to Sappan wood (*Cæsalpinia sappan*). ^h Also पद्मंगं and पद्मंगं. ⁱ And जातीकाश. ^j Likewise जातीफलं ; and जातीः or जाती and फलं.

- (कर्पूरागुदकसूरी ककोलैर्) दक्षकर्मः^m Perfumed
paste. a
35. मात्मानुलेपनी वर्त्तिर्वर्णकं (स्याद्) विलेपनम्^{f c l m n} Perfume
for the
person. b
- चूर्णानि वासयोगाः (स्युर्)^m Powder. d
- भाषितं वासितं (त्रिषु)^{m f n m f n} Perfumed.
36. (संस्कारोऽगंधमात्याद्यैर्) स्थातद् अधिवासनम्ⁿ Adjusting
with per-
fumes. f
- मात्यं मात्मा सजौ (जड्वि) मू^{f f g} A chaplet.
- (केशमध्ये तु) गर्भकः^m One worn
in the hair.
Or suspend-
ed from the
middle
lock.
37. प्रभटकं (शिखालंबि)ⁿ Or falling
over the
forehead.
Or hung
round the
neck.
Or worn as
a scarf.
- (पुरोन्यस्तं) ललामकम्ⁿ
- प्राखं (चञ्जलं वि स्थात्कण्ठाद्)ⁿ
- वैकचकं (तु तत्)ⁿ
38. (यत्तिर्यक् क्षिप्तमुरसि)^{2 m 3 m} Or tied on
the crown.
- (शिखास्त्रा) पीड शेखरी^{f m h}
- रचना (स्यात्) परिसन्द^m Decoration
of hair.
- आभागः परिपूर्णता^f Completion
or fullness.

1— 2— 3—

* Consisting of camphor, agallochum, musk, bdellium, (or else the three first, with saffron and sandal wood,) in equal proportions.

^b Whether ground and pounded, or not ; but some distinguish the two last as restricted to perfumes ground. ^c वर्त्तिः or वर्त्ति. ^d To be thrown on the clothes ; red powder, &c. ^e Sing. चूर्ण. ^f With fragrant wreaths, resins &c. ^g Sing. कच (—ज). ^h Or परिसन्दः.

A pillow.	39. ⁿ उपधानं (ढ) ^{l m} पवर्जः
A bed.	^{2 f} शय्यायां ⁿ शयनीय (वत्)
	^m शयनं
A bedstead.	^m मंच ^m पर्यंक ^m पल्यङ्गाः ^{3 f} खट्वा (समाः)
A ball to play with.	40. ^{m a} गेखुकः ^m कन्दुको
A lamp.	^m दीपः ^m प्रदीपः
A chair or stool.	ⁿ पीठमासनम् ^{4 n}
A casket.	^{m b} समुद्रकः ^m संपुटकः
A spitting pot.	^{m c} प्रतिग्रहः ⁿ पतद्ग्रहः
A comb.	41. ^f प्रसाधनी ^{f d} कंकतिका
Perfumed powder.	^m पिष्टातः ^m पटवासकः
A mirror.	^{5 m n} दर्पणे ^{m e} सुकुरादर्थौ ^{m f}
A fan.	ⁿ व्यजनं ^{n g} तालवृन्तकम्

1 ङ— 2 शय्या— 3 खट्वा— 4 चा— 5 ङ—

^a Also गेखुकः. ^b And समुद्रा. ^c Or प्रतिग्रह. ^d Likewise कङ्कती and कङ्कतं. Also प्रसाधनं. ^e And सुकुरः or कङ्कुरः. ^f आदर्शः and आदर्शः. ^g Or तालवृन्तं.

CHAPTER VII.

1. संततिर्गोत्रं जननकुलान्यभिजनाऽन्वयौ
 वंशऽन्वयः सन्ताने
 वर्णाः (स्वर्ग्राह्यादयः)
 2. राजवीची राजवंशे
 वीज्य (सु) कुलसंभवः
 महाकुलकुलीनार्थं सभ्यसज्जनसाधवः
 3. ब्रह्मचारी गृही वाणप्रस्था भिक्षु (चतुष्टये)
 आश्रमो (ऽस्त्री)
 द्विजात्यग्रजन्म भूदेव वाङ्मवाः
 4. विप्र (सु) ब्राह्मणो
- Race or lineage.
 Tribes or classes, a
 Sprung from a royal house.
 Sprung from any family.
 Of honourable parentage.
 The four orders, e
 An order, or religious state, f
 A man of the sacerdotal tribe.

1गो— 2—व. 3व— 4—व. 5आश्रमं.

6—पु. 7व—न.

* The sacerdotal, &c. ^b Sing. वक्षः. ^c Or जाहाकुलः. ^d कुलीनः. Also कुल्यः, कोलेवः and कोलेवकः. ^e In succession as enumerated : viz. 1st. The religious student, who has received investiture, and is unmarried. 2d. The householder or married man. 3d. The hermit or anchorite. 4th. The mendicant or ascetic. ^f Either of the four above enumerated. ^g द्विजातिः. Also द्विजः and द्विजन्मा (—न). ^h Or भूजिदेवः.

One, prac-
tising the
six-allowed
acts. a
Wise or
learned.

- 1 m
(सौ) षट्कर्मा (यागादिभिर्युतः)
2 m 3 m 4 m 5 m m m
विद्वान् विपश्चिदोषज्ञः सन्सुधीः कोविदोबुधः
m 6 m m m b 7 m m m e
5. धीरो मनीषी ज्ञः प्राज्ञः संख्यावान् पण्डितः कविः
8 m m d 9 m m 10 m m
धीमान् सूरिः क्षती क्षटिर्बुधवर्णो विचक्षणः
11 m 12 m e
6. दूरदर्शी दीर्घदर्शी

A priest
conversant
with scrip-
ture.
A teacher.

m 13 m
त्रैत्रियच्छान्दसौ (समौ)
m m
उपाध्यायो ऽध्यापके

A spiritual
parent. f

m
(अथ स्यान्निषेकादिहृद्) गुरुः

An instruc-
tor in holy
writ.
An em-
ployer of
priests. g
The same
for peculi-
ar rites. h

- m
7. (मन्त्रव्याख्याहृद्) आचार्यः
14 m
(आदेष्टा तद्धरे) व्रती
15 m m
यथा (च) यजमान (श्च.)
m
(स सोमवति) दीक्षितः

One, who
frequently
sacrifices.

- m m
8. द्रव्याशीलो याजुके

1—नृ. 2—इष्ट. 3—तृ. 4—दो— 5—सत्.
6—नृ. 7—वत्. 8—नृ. 9—नृ. 10—नृ. 11—नृ.
12—नृ. 13—नृ. 14—नृ. 15—नृ.

a Sacrifice, study, benefaction ; assisting to sacrifice, teaching, accepting alms. b Fem. प्राज्ञी. Also masc. प्राज्ञः. c And fem. कवी. d Also सूरि (—नृ.). e Some disjoin the two last terms as signifying provident. f Either the natural father, or the spiritual preceptor. g One who employs them to perform a sacrifice. h For ceremonies which include the drinking of acid asclepias. Some make this term synonymous with two preceding words.

- ^{1 m}
यज्या (तु विधिनेष्टवान्)
^m
- (स गीष्मतीया) स्वपतिः
^{2 m} ^{m b}
सोमपीतो (तु) सोमपः
- ^{3 m}
9. सर्ववेदाः (स येनेष्टोयागः सर्वस्वदक्षिणः)
^m
अनूचानः (प्रवचने सांगे ऽधीतौ)
- ^m (गुरोस्तु यः
10. लब्धानुष्ठः) समाष्टः
^{4 m}
सुत्वा (त्वभिषवे कृते)
^{5 m} ^{m g} ^m
छात्रांतेवासिनौ शिष्ये
^{m i} ^m
शैक्षाः प्राथमकल्पिकाः. Novices. h
11. (एकब्रह्मव्रताचारा नियः) सत्रह्यचारिणः
^{m m} ^{6 m n}
संतीर्थ्या (चै) कगुरव्
(क्षितवानग्निम्) अग्निचित्

1—नृ. 2—नृ. 3—दक्ष. 4—नृ. 5—त्र. 6—दक्ष.

^a In that of the sacrifice named from VRIJHASPATI. ^b Also सोमपाः (—पा.) ^c On the priest^s employed by him for a sacrifice called *Vis'vajit*; at which the principal's whole property must be distributed in sacrificial fees. ^d In sacred knowledge; being conversant with the *védas* and six *védāngas*. ^e To become a householder. ^f Preparatory to the performance of a sacrifice. ^g Sing. चनेवासी (नृ.). ^h Students who have recently begun reading the *védas*. ⁱ Sing. शैक्षः ^j Pursuing together the same studies, with like austerities. ^k Sing. सत्रह्यचारौ (—नृ.). ^l Pupils of the same preceptor. ^m Sing. संतीर्थ्यः and संतीर्थः. ⁿ Sing एकगुरवः. ^o One who has taken and placed or consecrated a sacrificial fire.

Traditional instruction.

Untaught knowledge.

Deliberate commencement.

A sacrifice.

The great sacraments.

An assembly or meeting.

A room in front of the offerings, f By-standers. g

Members of the assembly. Reciters of the prayers. j

12. (पारंपर्योपापदेशे स्वाद्) ऐतिह्यमितिहा (ऽध्ययम्)

उपज्ञा (ज्ञानमाद्यं स्वाज्)

(स्वात्वारंभ) उपक्रमः

13. यज्ञः सर्वो ऽध्वरो यागः सप्ततंतुमं खः ऋतुः
(पाठो होमश्चातिथीनां सपर्यातर्पणं वणिः)

14. एते पंच महायज्ञा (ब्रह्मयज्ञादिनामकाः)

समव्यापरिषद्भोष्ठी सभासमिति संसदः

15. आस्थानी(क्षीवम्)आस्थानं (क्षीनपुंसक्रयोः)सदः

प्राग्वंशः (प्राग्धर्गिर्गहात्)

सदस्या विधिदर्शिनः

16. सभासदः सभाक्षाराः सभ्याः सामाजिका(सु ते)

अध्वर्यूज्ञातहोतारो (यजुः सामग्विंदः क्रम्यत्)

1 द-इ. 2 न- 3-इ. 4 गो- 5-इ.
6-नू. 7-इ. 8-इ.

^a Or ceremony in which oblations are presented. ^b Five acts of religion named the sacraments of the *Vēdas*, of the Gods, of guests, of the manes, of mundane beings : viz. 1. study of scripture ; 2. presenting of oblations to the gods ; 3. hospitable reception of guests ; 4. libation of water to the manes of ancestors ; 5. casting of food on the ground, or in water, for the gods, or for mundane beings. ^c Sing. ब्रह्मयज्ञः. ^d Sing. संसद् (—इ). ^e Sing. fem. सदाः. Neut सदः. ^f In front of the apartment in which the intended oblations are stored ; it is allotted to the employer and his family and the by-standers. ^g Whose business it is to notice and correct mistakes. ^h Sing. सदस्यः विधिदर्शी. ⁱ Sing. सभासद् (—इ). ^j Being conversant with the several *Vēdas* respectively. ^k Sing. उज्ञाता. Chanter of the *Sāma-vēda*. ^l Sing. होता (—इ).

17. (आग्नीध्राद्या धनैर्वाय्या) ऋत्विजो याजका (सु ते)	Officiating priest, a
वेदिः (परिष्कृता भूमिः)	The altar-
c
(समे) स्थण्डिलचत्वरे	Sacrificial
ground, e
18. चषालोऽयूपकटकः	A ring on
the post, f
कुम्भा (सुगहनादतिः)	An enclo-
sure, g
यूपाग्रं तर्भ	Top of the
post, i
(निर्मथ्य दारुणित्वा) रणि (द्वयोः)	Wood for
lighting a
fire, j
दक्षिणाम्गिर्गार्हपत्याहवनीयौ (तयो ऽग्नयः)	Three sorts
of sacred
fire, l

१-नृ.

२ अ—.

३ गा—

^a Hired to perform the sacrifice : and denominated according to their respective officers, **आग्नीध्रः** (or **आग्नीध्रः**), &c. Sixteen such are employed under different designations. ^b Sing. **वृत्तिक** (—**वृत्**). ^c Or spot prepared for binding the victim, or placing the vessels. ^d Also **वेदी**. ^e A spot levelled for the purpose. ^f A wooden ring on the top of the sacrificial post. Some say an iron ring at its base. ^g Round the place of sacrifice, to prevent prophane intrusion. ^h Some make this a synonymous term. Fem. **सुगहना**. ⁱ Of the sacrificial post (called **सूपः**); which is an octangular column of *Bambus* or of *C'hadira* wood (*Mimosa Catechu*); to which the victim is bound, to mark the conclusion of the sacrifice. ^j By the attrition of two pieces of wood. ^k **अरविः**. Also fem. **अरवी**. ^l Severally stated : viz. **दक्षिणान्निः**, a fire, taken from the consecrated one, or from a domestic fire, and placed towards the south. **गार्हपत्यः**, the fire perpetually maintained by a householder. **आहवनीयः**, fire thence taken and prepared for receiving oblations : a consecrated fire.

The three
sacred
fires. a
Fire conse-
crated by
prayers.

(अग्निहवमिहं) त्रेता

प्रणीतः (संस्कृतो ऽनहः)

Sacrificial
fire. b
Sort of
sacred
fire. c

20. समूहः परिचाख्येपचाख्या (अग्नौ प्रयोगिणः)
(यो गार्हपत्यादानीय दक्षिणाग्निः प्रणीयते

21. (तस्मिन्) आनाख्ये

The wife
of fire. d
Prayer
uttered to
excite fire.
e

(ऽथा) ऽग्नायी स्वाहा (च) ऊतमुक्प्रिया

(चक्) सामधेनी धाव्या (च या स्वादग्निमिधने

Metre. f
A prepared
oblation
for the
gods. g
Curd of
two milk
whey.

22. (गायत्री प्रमुखं) छंदो

(हव्यपाके) चरः (पुमान्)

आमिच्छा(सा इतोष्येया क्षीरे स्वाहविद्योगतः)

A leather
fan. i

23. धुवितं (व्यजनं तद्वृत्तं खगचर्मना)

a d—.

2—e.

a Collectively. b In general : or, as others interpret this, parti-
cular sacrificial fires. c The southern fire, taken from the house-
holder's hearth, and consecrated. d A goddess presiding over the
prayers with which burnt-offerings are made. e Used, when fuel is
put on the fire. f Measure of verse in the *Vēdas* : of various sorts ;
as गायत्री or गायत्री, 24 syllables (6×4). चण्डिक(—), 28 syllables
(7×4). अहृष्ट (—), 32 syllables (8×4). इहृष्टी, 36 syllables (9×4).
पँक्तिः, 40 syllables (10×4), &c. g Also for the manes. Some explain
it, the vessel in which oblations are prepared. h Some write आनीचा.
i Made of antelope's hide ; and used to fan the sacrificial fire. j Also
धुवितं.

ॠषदाज्यं ⁿ (सदध्याज्ये)	Oblation of butter and curds.
परमानं ⁿ (तु ^{m n} पायसः)	-of rice, milk, and sugar.
24. इव्यं ⁿ कव्ये ⁿ (दैवपित्रे ⁿ अन्ने)	Food of the gods and manes, a
पात्रं ^{m n} (सुवादिकम्)	A vase or vessel. b
ध्रुवो ^{fd lfeff} पथञ्जु ^{m fg} ङ्क ^{2 fh} (र्ना तु) सुवो ^{2 fh} (भेदाः) सुचः ^{m n} (स्त्रियः)	Various sorts. c
25. उपहृतः ^m (पशुरसौ योऽभिमन्य कृतौ हतः)	A victim. i
परंपराकं ⁿ शमनं ^{n j} प्रोक्ष्यं ⁿ (च वधार्थमम्)	Immolation.
26. (वाय्वलिङ्गाः ^{m fn}) प्रसीतो ^{3 m fn} पसम्पन्न ^{m fn} प्रोक्षिता ^{m fn} (हते)	Slain or immolated.
साक्षात् ⁿ इविर ^{4 n}	An intended oblation.
(अग्नौ तु ^{m fn} कृतं त्रिषु) वषट्कृतम्	Burnt as a sacrifice. l

¹ च—त्.

²—च.

³ च—.

⁴—च्.

^a Respectively, viz. इव्यं, an oblation to the gods. कव्यं, an oblation to the manes. ^b Of any kind : including the undermentioned sorts ; besides others, as pestle and mortar, spoon, jar &c. ^c Severally named in the text. They are used in sacrifice and differ in shape : being respectively (as some describe them) round, square, semicircular, triangular, and lotus-shaped. ^d ध्रुवा, shaped like an Indian fig-leaf (Ficus Indica) and made of the wood of Flacourtia sapida. ^e उपहृत, a round vessel made of the wood of a holy fig tree (F. religiosa). ^f वृक्षः or वृक्षः, a semicircular vessel made of the wood of Butea (B. frondosa). ^g सुवः or fem. सुः, a ladle of C'hadira wood (Mimosa Catechu). ^h सुक् (—च्) same with the last, though some distinguish it. ⁱ Slain, or to be slain. ^j Also वसन* or ससन*. ^k The thing to be offered or sacrificed ; usually clarified butter. ^l Sacrificed in fire.

- Supplement-
al sacrifice. ^a
Suitable to
a sacrifice. ^b 27. (दीक्षातो) ऽवभृथो (यज्ञ)
(क्ष. त्कर्माहंनु) यज्ञिवम्
(त्रिष्व)
An act of
sacrifice. d
-of pious
liberality. e
Remains of
a sacrifice or
oblation. f
Gift or do-
nation. ^{1 n}
28. अक्षतं विवसो (यज्ञशेषभोजनशेषयोः)
त्यागो विहापितं दानमुत्सर्जनं विस्सर्जनं
29. विश्राणनं वितरणं स्पर्शनं प्रतिपादनम्
प्रादेयनं निर्वपणमपवर्जनमङ्गतिः
30. (क्षतायें तदहर्दानं त्रिषु स्याद्) और्ध्वदेहिकम्
पितृदानं निवापः (स्याच्च)
छाहं (तत्कर्मशास्त्रतः)

1 इह.

2 उ—.

3 क—.

4 क'—.

5 आह.

^a Performed to atone for any defect in the principal one. ^b Some make this a synonymous term. ^c Fem. वसिष्ठा. ^d Oblation or other act of a sacrifice; or the sacrifice itself. ^e Digging a pond or well; erecting a temple or house; planting an orchard, &c. ^f Respectively, viz. अक्षतं, butter, &c. remaining of a sacrifice. विवसः, residue of food offered to the gods, to the manes, to a venerable guest, or to a spiritual parent, &c. ^g Or अहती. Also अङ्गतिः. ^h Also और्ध्वदेहिकं, और्ध्वदेहिकं. Fem. और्ध्वदेहिकी. ⁱ And निवापः. ^j Feeding of priests and other prescribed ceremonies, in honour of ancestors.

31. चन्दाहाबं मासिके. ^{n b} ^{l n} Monthly obsequies.
 (ऽशो ऽष्टमो ऽङ्कः) कुतपो (ऽस्त्रियाम्) ^{m n} Eighth hour of the day. c
 यथैषणा परीष्टि (च्वा) न्वेषणा (च) गवेषणा ^f ^f ^f ^f Research or inquiry. d
 32. सनि (स्व.) ध्येषणा ^{f e} ^{2 f} Request or solicitation.
 यात्रा अभिशस्त्रियाचना ऽर्चना ^f ^f ^{3 f} ^f Asking or begging.
 (षट् तु लिष्व) ⁱ
 ऽर्घ्य (मर्षार्थे) ^{m f n h} A respect-ful obla-tion. g
 पाद्य (पादाय वारिणि) ^{m f n i} Water for ablution of the feet.
 33. (क्रमाद्) चातिथ्यातिथेये (अतिथ्यर्थे) ऽत्र साधुनि ^{m f n j} ^{4 m f n k} Proper for a guest.
 (स्याद्) आवेशिक आगन्तुरतिथि (र्ना नृहागते) ^{m f n l} ^{m f n m} ^{5 m n} ^o A guest.

1—क.

2 क—.

3 वा—.

4 चा—.

5 क—.

* Funeral repast in honour of ancestors on the day of new moon. Some restrict this to the monthly ceremonies for one recently deceased.

^b Also चन्दाहाबं and चतुर्हायं. ° Towards midday : for the day (or period of day light) comprises fifteen hours (*muhūrtas*). An offering to the manes at noon is reckoned best. ^d Especially the investigation of duty by reasoning, ° Also सनी. ⁱ The following admit the three genders. ^g Water only ; or else grass, flowers, &c. with water.

^h Fem. चर्चा. ⁱ Fem. पाद्या. ^j Fem. चातिथ्या. ^k Fem. चातिथेयी

^l Fem. आवेशिकी. ^m Likewise आगन्तुः. ⁿ Also fem. अतिथिः, or अतिथी.

° Some include this among the synonyma.

- Worship. a 34. पूजा नमस्या ऽपचितिः सपर्या ऽर्चा ऽर्हणाः (समाः)
 Service. वरिवस्या (तु) शुश्रूषा परिचर्या (पु) पासनम्
 Roaming. b 35. व्रज्या ऽटाटया पर्यटनं
 Perseverance in austerities. चर्या (त्वोर्यापयस्थितिः)
 Sipping. f उपसर्ग (स्वा) चमनम्
 Silence. (ऽथ) मौनमभाषणम्
 Order, method. 36. आनुपूर्वो (स्त्रिया) (वा) हत् परिपाटी अनुक्रमः
 पर्याय (स्वा)
 Neglect. i ऽतिपात (स्तु स्यात्) पर्यय उपात्तयः
 Meritorious act. j 37. नियमो व्रत (मन्त्री तच्चोपवासादि) पुण्यकम्
 A fast. उपवसं (तु) पवासे
 Discrimination. विवेकः दृढगामता
 Holiness. l 38. (स्याद्) ब्रह्मवर्चसं दृष्टाध्ययनवर्धिर

1—उ. 2 आ—. 3 अ—. 4 आहत. 5 उ—. 6 —वि.

* Whether adoration or respect. ^b Likewise परिसञ्ज्ञा. ^c Also fem. उपासना or उपासिः. ^d Wandering for alms : travelling for austerities. ^e Also अटा and अस्ता. ^f Touching without swallowing. ^g Likewise, neut. आनुपूर्व्यं, आनुपूर्वं or आनुपूर्वकं. ^h And परिपाटिः. ⁱ Of what is enjoined or customary. ^j As fasting, &c. ^k Also उपोवर्त्त, उपोवसं, उपोवसं, &c. ^l Resulting from the study of scripture ; and the observance of its injunctions.

	(ध्यांजलिः)	Joining both hands while reading the <i>Vēdas</i> . a
पाठे) ब्रह्माञ्जलिः ^m		
	(पाठे विस्मृषो) ब्रह्मविन्दवः ^{1 m}	Sanctified saliva. b
39. ध्यानयोगसने ब्रह्मासनं ⁿ		A holy posture. c
	कल्पे विधि कर्मो ^{m m m}	A sacred precept. d
मुखः (स्यात्प्रथमः कल्पो) ^m		A chief injunction. e
	सुकल्प (स्तु ततो धमः) ^m	A secondary one. f
40. (संस्कारपूर्वग्रहणं स्याद्) उपाकरणं (श्रुतेः) ^{n h}		Holy study. g
	(समे त) पादग्रहणमभिवादन (मित्युभे) ^{n j 2 n}	Obeisance. i
	3 m m l 4 m 5 m m 6 m	
41. भिक्षुः परिव्राट् कर्मेन्दी पाराशर्य (पि) मस्करो		A mendicant. k

1—नृ. 2—क्ष. 3—ज्. 4—नृ. 5—नृ. 6—नृ.

a An act of humility, with a short prayer, at the beginning and end of a lesson : or else to mark, by the motion of the hands so joined, the accentuation, while reading the *Sāma-veda*. b Drops of spittle sputtered in reading the *Vēdas*. c Adapted to meditation and restraint of thought : sitting with the feet raised, or with fingers intertwined, &c. d Practice prescribed by the *Vēdas* for the effecting of certain consequences. e Regarding an act of religion : as 'sacrifice with rice ;' 'strew *Kus'a* grass.' f Or succedaneous : as 'for want of rice use *Nibāri* : 'for want of *Kus'a* employ *Cās'a* or *Durvā*.' g Reading of the *Vēdas* after initiation. h Also उपाकरणं (—नृ) and उपाकरणं. i A bow or prostration to a person addressed by name. j Likewise उपाकरणं. k One who has entered the fourth order (or that of devotion), following the rules of CARMANDA or PARAS'ARYA : a *Sannyāsi*. l And परिव्राजकः. m पाराशरी or पाराशरी (—नृ).

An asce- tic. a	1 m	m	2 m	तपस्वी तापसः पारिकांक्षी
A holy sage. b			m f	वार्चयमेऽमुनिः
Patient of austerity.		m m		42. तपःक्षेत्रसहे दांते
Religious students. c			m d	वर्यिने ब्रह्मचारिणः
Saints. e		m f	m	ऋषयः सत्यवचसः
An initiat- ed house- holder. g			m h	स्नातक (स्वा) स्रववती
Sages with subdued senses. i		m j	m m k	43. (ये) निर्जितेन्द्रियग्रामा यतिने यतय (सु ते)
One, who steeps on the bare ground. l			3 m	(यः स्थण्डिले व्रतवशाच्छे ते) स्थण्डिलशाब्द (सी)

1—न.

2—न.

3—यो. (—न).

^a Employed in devotion and seeking spiritual wisdom. Some make these terms synonymous with the preceding. ^b Practising rigid taciturnity; devoid of passions, and serene or unruffled by pain or pleasure. ^c Practising austerity during the study of the *Vēdas*. ^d Sing. वर्यी (—न) and ब्रह्मचारी (—न). ^e Infallible. Seven classes of them are distinguished, viz. *Maharshi*, *Dēvarshi*, (as NARADA, &c.) *Brahmarshi*, (as CASYAPA, &c.), *Paramarshi*, *Canḍarshi*, *Srutarshi*, and *Rājarshi*. ^f Sing. ऋषिः or रिषिः. And fem. ऋषी, &c. ^g One, who has entered the second order, after passing through the first: having completed his noviciate, but without attaining a knowledge of the *Vēdas* (he is called *Vratasnātaca*): having attained that knowledge before the expiration of the prescribed period of study (he is termed *Vidyāsnātaca*): having completed both his studies and probation (he is named *Ubhoyasnātaca*). ^h स्नातकवती (—न.) and स्नातवती. ⁱ Whose organs are restrained from all that is blamable, as VASISHTHA and others. ^j Some exclude this from the synonyms. ^k Sing. वसी (—न) and वतिः. ^l By way of mortification.

44. ^mस्यण्डल (स्र)

^{1 m}(स्य) विरजसमसः ^m(स्युर्) इयातिगाः

^mपवित्रः ^mप्रयतः ^mपूतः

^{m d}पाषण्डाः ^{2 m}सर्वलिङ्गिनः
^{m f}

45. (पालाशो दण्ड) आषाढो (व्रते)

^mरांभ (स्तु. वैष्णवः)

^{m n}(अस्त्री) कमण्डलुः ^{f i}कुण्डली

^{f k}(व्रतिनामासनं) टषी

46. ⁿअजिनं ^{3 n.}चर्म ^fहस्तिः (स्त्री)

ⁿभैक्षं (मिक्षाकदम्बकम्)

^mस्वाध्यायः ^{m m}(स्याज्) जपः

Men perfectly virtuous. a

A purified person. b

Heretics and impostors. c

A student's staff. e

One cut from a Bambu. g

His water-pot. h

His cushion. j

A hide used by him. l

Aggregate of alms.

Reading or muttering of prayers.

1—ससु.

2—नू.

3—नू.

^a Devoid of every bad quality ; having gained the knowledge of God, and attained beatitude in their life time : as Vyāsa and others.

^b Cleansed by a austerity and mortification. ^c Who assume the exteriors of the four tribes and orders ; but whose practice is in contradiction to the *Vēdas* : for example (say the Commentators) the *Baud-d'has*, &c. ^d Sing. पाषण्डः or पाषण्डः. ^e Cut from a *Pālāsa* tree (*Butea frondosa*) : and used by certain ascetics on the full moon of *A'shādd'ha*. ^f Also आषाढः. ^g Borne by students with a wisp of

of *Kus'a* grass. Any other Bambu staff is named वैष्णवः. ^h A wooden or an earthen one. The student, as well as the ascetic in the third or fourth order, was anciently required to carry a water-pot. ⁱ Likewise

कुण्डिका. ^j A seat made of *Kus'a* grass (*Poa cynosuroides*). ^k Or टषी. ^l Commonly an antelope's skin. ^m Or जपः.

Religious
bathing. a

स्नानाभिषेकः सवनं (च सा)

l m f n c

An expiato-
ry prayer. b

47. (सर्वेनसामपध्वंसि जप्यं त्रिष्व्) वमर्षणम्

Half-month-
ly sacrifice.
d

दश (च) पौर्णमास (च, यागो पक्षांतयोः प्रत्यक्)

A perpetual
duty. e

48. (शरीरसाधनापेक्षं नित्यं यत्कर्म तद्) यमः

A voluntary
one. f

नियमस्तु. स यत्कर्मानित्यमागन्तुसाधनम्)

The cord
passed over
the left
shoulder. g

49. उपवीतं (यज्ञसूत्रं प्रोद्धते दक्षिणे करे)

Over the
right shoul-
der. i

प्राचोनावीत (मन्यस्मिन्)

Suspended
over the
neck.

निवीतं (कण्ठस्थितम्) .

Part of the
hand sacred
to the gods. j

50. (अङ्गुल्यग्रे तीर्थं) दैवं

1 च—

* Preparatory to a sacrifice. Also, as some explain these terms, extracting the juice of acid asclepias, and drinking it. ^b Meditated while a drop of water is held to the nose. The name (which is also that of its author) signifies expiatory : it is supposed to atone even sins in thought. ^c Fem. वमर्षणी. ^d At the change and full of the moon, respectively : performed by persons maintaining a perpetual fire. ^e As veracity, &c. See MANU, Ch. 10, v. 63. ^f As pilgrimage, fasting &c. ^g And under the right arm. MANU, 2. v. 63. It is the usual mode of wearing it. ^h This general term, for the sacerdotal string, is by some made synonymous with the preceding word. ⁱ And under the left arm. It is so worn during particular ceremonies. ^j Tips of the fingers (some exclude the thumb) : See MANU, 2. v. 59.

	(खल्पांगुल्यो मूले) कायम् ⁿ	Part of the head sacred to the creator. a
	(मध्येऽङ्गुष्ठाङ्गुल्योः) पैत्रं ⁿ	—to the manes. b
	(मूले षष्ठस्य) ब्राह्मणम् ⁿ	—to the Védas. c
51.	(स्याद्) ब्रह्मभूयं ब्रह्मत्वं ब्रह्मसायुज्यं (मित्यपि) ^{n f}	Deified state. d
	देवभूया (दिकं तद्वत्) ^{n f}	Inferior deification. e
	कच्छं (सान्तपनादिकम्) ⁿ	Penance. g
52.	(संन्यासवत्यनशने पुमान्) प्राये ^m	Fasting to die.
	(ऽथ) वीरहा ^{1 m}	One who has left his sacred fire. h
	नष्टाग्निः ^m	
	कुहना (लोभान्निधये र्थापयकल्पना) ^f	Hypocrisy. i
53.	ब्राह्मः संस्कारहीनः (स्याद्) ^m	An uninitiated person. j
	अस्वाध्याये निराकृतिः ^m	One who has not made his studies. k

1—न.

^a To *Prajápati*. It is the root of the two smaller fingers. ^b Between the thumb and forefinger. ^c Under the root of the thumb. ^d Becoming united with *Brahme*. ^e Becoming identified with a god. ^f देवभूयं, देवत्वं or देवसायुज्यं. ^g That called *Sántapana* or any other : as the *Chándráyana* or *Prájápatya*, &c. See MANU, 11. v. 212, &c. ^h Having extinguished or neglected it ; or having gone abroad, committing the charge of the perpetual fire to his family. ⁱ Practice of religious austerities through avarice, or from pride, &c. ^j For whom the prescribed ceremonies have not been performed : who has not received investiture. ^k Who has not duly read the *Védas*.

A hypocrite or imposter.	^{1 m} धर्मध्वजी ^{2 m} लिंगवृत्तिर्
A violator of his vow.	^{3 m} अवकीर्णी ^m क्षतव्रतः
One who is asleep at sunset, or at sun rise. c	54. (सुप्ते यस्मिन्वसमेति सुप्ते यस्मिन्नुदेति च ^m अंशुमान्) ^m अभिनिर्मुक्ता ऽभ्युदितौ (तौ यथाक्रमम्)
One married before his elder brother. d The unmarried elder brother.	55. ^{4 m} परिवेत्ता (ऽनुजो ऽनूढे ज्येष्ठे द्वारपरिग्रहात्) ^{m c} परिविव्रि (स्तु. तज्ज्यायान्)
Marriage.	^m ^{5 m} विवाहोपयमौ (समौ)
Copulation.	56. (तथा) ^m परिणयोद्वाहोपयामाः ^{6 m} पाण्डिपीडनम् ^m व्यययो ^m ग्राम्यधनम् (च) ^{n d} रतं ^{n h} निधुवनं (च सः)
Three hu- man pur- suits i	57. ^{m j} त्रिवर्गो (धर्मकामार्थेश्)
Four ob- jects. k	^m चतुर्वर्गः (समोक्षकैः)
The same equally po- tent. The bride- groom's friends.	(सवलैसैश्च) ⁿ चतुर्भद्रं ^{m l} जन्याः (स्निग्धावरस्य ये)

1—नृ. 2—क्षि. 3—नृ. 4—क्षि. 5—क्षि.
6—क्षि. 7—क्षि.

^a Who assumes the exteriors of religion for a livelihood. ^b Infringing, through incontinence, austerities begun by him. ^c Respectively. ^d This regards the first marriage. ^e Also परिविव्रिः and परिविव्रिः. ^f Also पाण्डिपिडनं, &c. ^g Also रजसं, सुव्रतं, and रतिः. ^h Likewise जैष्ठ्यं. ⁱ Viz. duty, love, and wealth. ^j And त्रिवर्गः. ^k The three above mentioned ; and final beatitude or release from transmigration. ^l Sing. जन्याः.

CHAPTER VIII.

SECTION 1.

1. ^m सू ^m र्याभिषि ^m क्तो ^{ma} राज ^l न्यो ^m वा ^m ङ्मजः ^m क्षत्रियो ^m विराट् ^m	A man of the military tribe.
^{mb} रा ^{2m} क्षि ^m राट् ^{3mc} पार्थिव ^{md} क्षा ^{me} भृ ^m पृ ^m भूप ^m महीक्षितः ^m	A king
2. (राजा तु प्रणताशेषसामन्तः स्याद्) अधीश्वरः ^m	An emperor. f
^{4m} चक्रवर्ती ^m सार्वभौमो ^m	A universal monarch. g
(वृपो ऽन्यो) मण्डलेश्वरः ^m	Any other prince.
3. येनेदं राजसूयेन मण्डलस्येश्वरश्च यः ^{5m}	A paramount. h
शास्ति यश्चाज्ञया राज्ञः स) सन्नाड्	
(अथ) राजकर्म ⁿ	An assemblage of princes.
4. राजन्यकं (च वृपतिः क्षत्रियाणां गणे क्रमात्)	— of soldiers.

1 राज. 2—ज. 3—वृ. 4—नृ. 5—ज.

^a Also क्षत्रो (—नृ) and क्षत्रः or क्षत्रः. ^b राजा (—नृ.) ^c Likewise महीक्षित्, &c. ^d भूपः. So वृपतिः, नरपतिः, &c. ^e Also भूपालः, क्षत्रियाल, &c. ^f Paramount over all neighbouring princes. Some make this synonymous with the following. ^g Sovereign of the earth from sea to sea. ^h A sovereign prince who has performed a *Rājarsya* sacrifice, and exercises despotic sway over others. Or one, who has either of these qualifications.

A minister
or counsel-
lor.

Other mi-
nisters.

The king's
compani-
ons.

The priest
or chap-
lain.

The judge.

The war d-
er or port-
er.

An armed
guard.

A superin-
tendent. f

An over-
seer of a
village.

An inspec-
tor of a
district.

The trea-
surer. g

The master
of the mint.
h

The cham-
berlain. j

1 m m m
मन्त्री धीसचिवो ऽमात्यो

m a
(ऽन्ये) कर्मसचिवो (सूतः)

m m n b
5. महामात्राः प्रधानानि

2 m m
पुरोधो (स्तु) पुरोहितः
3 m 4 m

m c m m d m m e
(द्रष्टरि व्यवहाराणां) प्राङ्विवाका ऽक्षदर्थको

6. प्रतीहारे द्वारपाल हास्य हास्यित दर्शकाः

m 5 m
रक्षिवर्ग (स्व.) नौकस्थो

6 m 7 m
(ऽथा) ऽध्यक्षा ऽध्वतौ (सुनौ)

m
7. स्थायुको (ऽध्वतोग्रामे)

m
गोपे (ग्रामे कुक्षिषु)

m m
भौरिकः कनकाध्वक्षो

m m i
रूप्याध्यक्ष (स्तु) नैष्किकः
m

8. (अन्तःपुरे त्वध्वतः स्याद्) अन्तर्ध्वक्षो (जनः)

1—न.

2—धस.

3—क.

4—क.

5—अ—

6—क.

7—त.

^a कर्मसचिवः. Also आमात्यः. ^b Sing. प्रधानं,—नः. ^c Also प्रति-
हारः. ^d Or हास्यः. Likewise द्वारी (न), द्वारिकः, द्वारिकः. ^e Also.
उपदर्शकः. and हास्यितदर्शकः. ^f Over any department some say, over
that of receipt and disbursements. ^g Superintendent of the gold.
^h Superintendent of the silver coinage ; or of the silver in general.
ⁱ Also दक्षपतिः. ^j Superintendent of the women's apartments.

- ^m सौविद्व्याः ^{m b} कंचुकिनः ^{m c} स्थापत्वाः ^{m d} सौविदा (बु ते) Attendants of the wo. men. a
- ^{m f} 9. शंडो ^m वर्षवर (सुख्यौ) A eunuch. c
- ^m सेवका ^{1 m g} ऽर्थमुखीविनः ^{2 m} A servant. 3 m
- (विषयानन्तरो राजा) यत्नर् ^{n j} मित्र (मृतः परम्) A foe. h
- ^m 10. उदासीनः (परतरः) A stranger. i
- ^m पाष्णिग्राह (सुष्ठुतः) An enemy in the rear. k
- ^{4 m} रिपौ ^{m l} वैरि ^{m m} सपत्ना ^m ऽरि ^{5 m} द्विषद्द्वेषण ^{6 m} दुर्द्धदः ^{7 m} Any enemy. 8 m
- ^{m n} 11. द्विड् ^m विपक्षा ^m ऽहिता ^{m n} ऽमित्त ^m दस्यु ^m यात्रव ^m यत्नवः ^{10 m}
- ^m अभिवातिपरा ^m ऽरातिप्रत्यर्थिपरिपन्थिनः ^{11 m}
- ^m 12. वयस्यः ^m स्निग्धः ^{11 m} सुवया A friend and contemporary.

- 1—न. 2—न. 3—बत्. 4—पु. 5—त. 6—हे.
7—दु. 8—बत्. 9—न. 10—न. 11—स.

^a Guarding the apartments of the king's women. ^b Sing. कंचुकी (—न.) ^c स्थापत्वाः or स्थापतिः. ^d सौविदः or सुविदः. ^e A castrated attendant. Some make the preceding synonymous with this. ^f One reads शंडः, but erroneously; for the term is शंडः and signifies impotent. ^g वर्षी (—न.) ^h A neighbouring prince; for enmity frequently arises between neighbours. ⁱ Being more distant. ^j Or मित्र. ^k Remote; showing neither friendship nor enmity. ^l वैरी (—न.). ^m Or सपत्न्यः. ⁿ द्विड् (—न.). Also द्विषः (—न.). ^o अभिवाती (न) or अभिवाती (—न) and अभिवातिः (—ति). ^p अरातिः or आरातिः.

A friend.

n a l m b 2 m

(ऽव) मित्रं सखा सङ्गत्

Friend-ship.

" "

सख्यं सामपदीनं (स्याद्)

Complai-
sance. c

m "

असुरोषो ऽसुवर्त्तनम्

A spy. d

m m 3 m e 4 m m

13. यथार्हवर्णः प्रणिधिर्पसर्पश्चरः स्पशः

m 5 m

चार (च) गूढपुरुषश्

Trusted ;
confiden-
tial.

6 m f n m f n f

(च) प्रः प्रत्यवित (क्षिपु)

An astro-
loger.

m m g m m h

14. सांवत्सरो ज्योतिषिको दैवज्ञ गणका (वपि)

m m 7 m m

(स्युर्)मौहर्त्तिक मौहर्त्त ज्ञानि कार्त्तांतिका(चपि)

m m

A man ver-
sed in any
science.

15. तांत्रिको ज्ञातसिद्धांतः

8 m j m

A generous
household-
er. i

सखी गृहपतिः (समौ)

A scribe.

m k m m l

लिपिकारो ऽक्षरचनो ऽक्षरचक्षु (च) लेखके

1—खि. 2—ह. 3—च. 4—च. 5—व. 6—आप्त. 7—वृ. 8—वृ.

b

^a Or मित्रं. Invariably neuter ; ut some vary the gender ; masc. मित्रः fem. मित्रा. ^b Fem. सखी. ^c The accomplishing of a desired object. Some explain this, service. ^d The two first, others say the three first, terms signify a secret agent under a disguise : and the rest an occasional emissary : or else a spy in general. ^e Or असर्पश्चरः. ^f Fem. आम्ना and प्रत्यविता. ^g Or ज्योतिषिकः. ^h गणकः fem. गणकी. ⁱ Constantly giving alms and performing sacrifices. ^j Also सखी. ^k Or लिपिकरः. and लिपिकरः. ^l Also अक्षरचक्षुः.

Threefold object. a	^m (अयः स्वानं च दृष्टि च) ⁿ त्रिवर्गेः ^f (नीतिवेदिनाम्)
Majesty. b	20. (स) प्रतापः प्रभाव (च यत्नेनः कोषदण्डजम्)
Four means of success. c	(भेदो दण्डः साम दानमित्थ) पाय (चतुष्टयम्)
Punish- ment.	21. साहसं (तु) दमो दण्डः
Concilia- tion.	साम सात्वम् (अथो समो)
Disunion.	^m भेदोपजापाव् ^{3 m}
Trial or test of ho- nesty. e	उपधा (धर्मोद्धेयं, तपोदयम्)
Secret. g	22. (पंच त्रिव्यः) ^f
Solitary, or private.	^{m f n} षडक्षीणो (यस्यतीवाद्यगोचरः)
Occurring in private.	^{m f n h m f n m f n i m f n 4 n j} विविक्त विजन च्छन्न निःशलाका (सदा) रहः
Trust or confidence.	23. रह (स्त्री) पांशु (चालिगे) ^{m f n k} रहस्यं (तद्वे त्रिषु)
	^{m l m} (समो) विश्रब्ध विश्वासौ

1 उ—, 2 नू. 3 उ—प. 4—स. 5—स. 6 उ—.

^a Loss, evenness and gain : or disappointment, continuance of the same state, and success : or else expenditure, equality and profit.

^b The dignity arising from treasure and forces ; and from the power of punishment : the consequent high spirit and impatience of injury.

^c In reducing the foe : viz. Sowing of dissention, chastisement, conciliation and gifts. ^d Likewise दान (—न) and दानम्. ^e Trial of loyalty, of disinterestedness, of continence, and of intrepidity. ^f The five next terms admit the three genders. ^g Unknown to a third person. ^h Fem. विविक्ता. ⁱ उचः or उच्छः. ^j Likewise masc. रहः (उ)

^k Fem. रहसा. ^l And विश्रब्धः.

- अधो (अधो यथोचितात्) Deviation from right.
24. अशेष न्याय कल्पा (सु) देशरूपं समञ्जसम् Propriety or fitness.
 युक्तदौषयिकं लभ्यं भजमाना अभिनीत (वत्) Right, fit or proper.
25. न्यायं (च त्रिषु षट्)
 संप्रधारणा (तु) समर्थनम् Deliberation. a
 अववाद (स्तु) निर्देशो निदेशः शासनं (च सः) An order or command.
26. शिटि (चा) चा (च)
 संस्था (तु) मर्णादा धारणा स्थितिः Continuance in the right way.
 आगेऽपराधो मंत (च) Offence or transgression.
- (समे द्वा) हानवन्धने Binding.
27. द्विपाद्यो (द्विगुणो दण्डो) Double penalty. c
 भागधेयः करो वलिः Royal revenue.
 (षट्पादिदेयं शुल्कोऽस्मी) Toll. e
 प्राभृतं (तु) प्रदेयनम् A present. f

1 जो—.

2 चाचा.

3—च.

4 च—.

* On the propriety or impropriety of any thing : a determination thereon. ^b Also वासिः. ^c Twice the prescribed fine or punishment of the offence. ^d Also कारः. ^e Or duty of customs payable at ferries, and passes. ^f Some restrict the two first terms to signify an oblation of first fruits, &c. to the gods : or a present to a friend ; and the four last an humble offering to the king, &c. ; or else a bribe ; or generally any present. Others restrict all the terms to one or other of those various senses.

	ⁿ	^{1 n}	^{2 m}	^{3 f}
	28. उपायनमुपग्राह्यमुपहार (सुखे) पदा			
A special gift. a			^{m b}	ⁿ
	(यौतकादि तु यद्देवं) स दाये हरणं (च तत्)			
Present time. c	^m	^{n d}	29. तत्काश (स्तु.) तदात्वं (स्याद्)	
Future time.			^{f e}	(उत्तरः काल) आवतिः
Immediate consequence.	ⁿ	सांष्टिकं (फलं सद्यः)		
Future consequence.			^m	उदकः (फलमुत्तरम्)
Casual and unseen danger. f	ⁿ	30. अदृष्टं (वक्रितोयादि)		
Obvious danger. g			^m	दृष्टं (स्वपरचक्रजम्)
Latent danger. h		ⁿ	(महीभुजाम्) अहिभयं (स्वपक्षप्रभवं भवम्)	
Bearing of royal insignia.	^f	^{4 m}	31. प्रक्रिया (त्वं) धिकारः (स्याच्)	
A cow tail. i			^{n j}	चामरं (तु) प्रकीर्णकम्
A throne.	ⁿ	ⁿ	दृपासनं (यत्तद् भद्रासनं)	
One made of gold.		ⁿ	सिंहासनं (तु तत्)	

1 उ—.

2 उ—.

3 उ—.

4 उ—.

^a As a nuptial present (यौतकं), or alms to a student on his initiation, &c. ^b Likewise सुदायः. ^c The time when an act occurs. ^d Some say indec. ^e Also masc. आवतिः. ^f As that of conflagration, inundation, &c. ^g As desolation and plunder of armies. ^h From one's own party : compared to a lurking serpent. ⁱ The tail of the Bos grunniens : used as a fan. ^j Likewise चमरं and fem. चाचरा—री.

32. (हेमं)

^{२ २} ^{१ २}
 छत्रं (त्रा) तपत्रं

A parasol.

^{२ २}
 (राजस्तु) वृषस्तु (तत्)

A royal
one. b

^m ^m
 भद्रकुम्भः पूर्णकुम्भे

An auspi-
cious jar. c

^m ^f
 भङ्गारः कनकाक्षुका

A golden
vase.

SECTION. II.

^{२ २} ^२
 १. निवेशः शिविरं (शंढे)

A camp. d

^२ ^{३ २}
 सज्जनं (तु) परक्षणम्

A sentry or
guard.

^२
 (इत्यध्वरथपादात्) सेनाङ्गं (स्याच्चतुष्टयम्)

Component
part of an
army. e

१ चा—.

२—वृ.

३ वृ—.

^a Or वृक्षः. ^b With a golden staff. ^c A golden one, filled with water from a holy place, and used in consecrating a king. ^d Some say the royal residence. ^e Four such parts are distinguished : horse, foot, elephants and cars : besides boats, buffaloes, &c.

- An elephant. 2. हंती हंतावचो हस्ती हिरदो ऽनेकपे हिपः
 मतङ्गचो गजे ऽनागः कुञ्जरो वारणः करी
 3. ब्रह्मः सखेरभः पद्मी
 The leader of a wild herd. वृधनाब (सु) वृधपः
 A rutting elephant. c मद्दोत्कटो मद्दकलः
 A young elephant. d कलभः करिशावकः
 A furious elephant. f 4. प्रभिचो गज्जितो मत्तः
 An elephant out of rut. (समाव्) उद्धांत निर्मदौ
 A herd of elephants. ग हासिकं गजता (दृन्दे)
 A female elephant. करिणी धेनुका वशा
 The temples. 5. गण्डः कटो
 The temporal juice. j मद्दो दानं
 Water emitted from the elephant's trunk. वमद्युः करणीकरः
 His frontal globes. k कुम्भौ (तु पिच्छौ शिरसः)

1—नृ.

2—नृ.

3—नृ.

4—नृ.

* Also नगजः. ^b And पद्म. ^c From whose temples juice is beginning to flow. ^d Till twenty years : some restrict the term to a cub under five years. ^e Fem. कलची. ^f From whose temples juice is flowing. ^g The juice having ceased to exude. ^h So हस्तिनी, पद्मिनी &c. Also करेणुः वाहिता, &c. ⁱ Likewise कटः. ^j Which exudes when the elephant is in rut. ^k Lumps on his head ; which swell in the rutting season. ^l Sing. कुम्भः.

- (तयोर्मध्ये) विदुः (पुमान्) ^{m a}
 6. अवग्रहे ललाटं (स्याद्) ^{m b n}
 (अपांगदेशो) निर्व्याणं ⁿ
 ईषिका (त्वक्षिकूटकम्) ^{f c}
 (कर्णमूलं तु) चूलिका ^f
 7. (अघः कुंभस्य) वाहित्यं ⁿ
 प्रतिमान (मघो ऽस्य यत्) ⁿ
 आसनं स्कन्धदेशः (स्यात्) ^{n m}
 पद्मकं विंदुजालकम् ^{n g n}
 8. पक्षभागः पार्श्व भागे ^m
 दन्तभाग (स्तु योऽयतः) ^m
 (हौ पूर्वपञ्चाङ्गं वादिदेशौ) गताः ऽवरे (क्रमात्) ^{1 n 2 n}
 9. तौ वैष्णवम् ^{n n j}
 आलानं बंधस्तम्भे ^{n m}
 (ऽय) शृङ्खले ^{m f n l}
- The hollow between them.
 His forehead.
 His eyeball.
 Corner of his eye.
 Root of his ear.
 Part below the frontal globes. d
 Under that ; between the tusks.
 His withers.
 Marks on his face and trunk. f
 His side or flank.
 His front.
 His shoulder and thigh. h
 Pike to drive him. i
 Post to which he is secured. k
 Chain for his feet.

1—त.

2—र.

^a Some add विदुः. ^b Also अवग्रहः. ^c And ईषिका or ईषिका. Also इषिका, &c. ^d Or rather below the protuberances, beneath the forehead, which are named वातकुंभः. ^e Where his rider sits. ^f Red, white or yellow. ^g Or पद्म. ^h The first part of his fore-leg and of his hind-leg, respectively. ⁱ A bamboo headed with iron. ^j Some read वैष्णव. ^k Or the post and tie. ^l Fem. शृङ्खला.

^{m a} ^{m n}
चंदुको निमडे! (ऽस्त्री स्याद्)

Hook to
guide him.

^{m n} ^{f b}
चंकुयो! (ऽस्त्री) ऋणिः (स्त्रियाम्)

Leathern
girt.

^{f c} ^{f d} ^f
10. घूषाकस्या वरत्रा (स्त्रात्)

Dressing an
elephant. e

^f ^f
कल्पना मज्जना (समे)

His trap-
pings. f

^{f g} ^{l n} ^m ^{m h} ^{m f i}
प्रवेष्टाक्षरथं वर्णः परिशोभः कुथो! (हयोः)

Unfit for
riding. j

ⁿ
11. बीतं (त्वसारं हस्तप्रभं)

An ele-
phant-
stable.

^f ^f
वारी (तु) मज्जबंधनी

A horse.

^{m k} ^{m l} ^m ^m ^m ^m
घोटके पीति तुरगं तुरंगं ऽथ तुरंगमाः

^{2 m} ^m ^{3 m} ^m ^{m m} ^m ^{4 m}
12. वाजि वाहः ऽर्वा गंधर्व इव सैन्धव सप्तयः

Horses of a
good breed.

^{m n} ^m
आजानेयाः कुलीनाः (स्युर्)

—trained
for the
manege.

^{m o} ^{5 n}
विनीताः साधुवाहिनः

1—आ—

2—जु.

3—जु.

4—मि.

5—जु.

^a Also चंदुकः. ^b Or ऋणिः. It is also masculine, say some: but others hold such instances of it to be erroneous. ^c Likewise घूषा and हस्ता or हूषा. ^d Also कथा. ^e Ornamenting him with minium, &c. or caparisoning him for his owner's riding. ^f Coloured woollen cloth; thrown over his back. ^g प्रवेष्टिः or प्रवेष्टी. ^h Some write परिशोभः. ⁱ Fem. कुथा. Also neut. कुथं. ^j An elephant or horse unfit for war, &c. ^k And घोटः. ^l Or पीती (—जु). Also पीतिः. ^m Fem. हयो. ⁿ Sing. आजानेयः. Also आजानेयः. ^o Sing. विनीतः.

13. ^{m b} वानावुक्ताः ^{m c} पारशीकाः ^m काबोला ^{m d} वाङ्गिकाः (इवाः)
^{1 m} यवर् (अष्टो) ^m ऽश्वमेधीये।
^{m f} जवन (खु) ^m जवाधिकः
 14. ^m षट्पः ^{2 m f} स्यौरी
 (सितः) ^m कर्का
^m रथ्यो (बोढा रथस्य वः)
^m बालः ^m कियोरो।
^{3 f} वास्यश्वा ^{4 f} बडवा
ⁿ बाडवं (गयो)
 15. ^{5 m f n h} (द्विष्वा) श्वीनं (यदश्वेन दिनेनै केन गम्यते)
ⁿ कश्चं (तु मध्यमश्चानां)
^f हेषा ^{f i} क्लेषा (च निस्वनः)
 16. ^m निगाल (खु) ^m गलोद्देश्यो।
ⁿ (वृन्दे त्व) ^{6 n} ऽश्वीयमाश्व (वत्)
 Horses of certain local breeds.
 A horse fit for sacrifice.
 A fleet horse ; a courser.
 A pack horse.
 A white horse.
 A chariot-horse.
 A colt.
 A mare.
 A stud.
 A day's journey for a horse.
 A horse's flank.
 Neighing.
 The throat.
 A multitude of horses.

1-यवु. 2-जु. 3-जी. 4-ख- 5-का- 6-का-

* Of the several countries indicated : but some make the two first terms synonymous ; as also the two last. ^b So वानावुक्ताः a horse from *Vandya* ; and पारशीकाः one from *Pandya*. ^c Sing. पारशीकः or पारसीकः a Persian horse. ^d वाङ्गिकः or वाङ्गिकः. ^e Fit to be immolated at an *As'wamed'ha*. ^f Some add जवनः also प्रजवी (—न). ^g Likewise स्यौरी (—न), and स्यौरी (—न). Some explain this strong. ^h जावीनः—ना.—नं. ⁱ Also ह्येषा.

A horse's
paces. a

His paces
generally.
b

His nose. c

The bit of
the bridle.

A horse's
hoof.

His tail.

A horse
rolling him-
self.

A war
chariot.

Any other
car. i

A covered
car. k

A cart.

A carriage
drawn by
oxen.

A litter.

आस्रंदिⁿतं धौरितकंⁿ रेचिⁿतं वलिⁿतं सुतम्ⁿ

17. (गतयो ऽस्रः पंच) धारा^f

घोणा^f (त) प्रोथ^{m n} (मुखियाम्)

कविका^{f d} (त) खलीने^{m n e} (ऽल्ली)

ग्रफंⁿ (क्षीवे) खुरः^{m f} (पुमान्)

18. पुच्छो^{m n} (ऽल्ली) लम लांगूलेⁿ बालहस्तं^{n g} (च) बालधिः^{m h}

(त्रिषू) पाटत^{1 m f n} लुठितौ^{m f n} (पराटते मुद्गर्भु.वि)

19. (याने चक्रिणि युद्धार्ये) यतांगः^{m j} स्रंदने^m रथः^m

(असौ) पुष्परथ^m (स्रक्रयानं न समराय यत)^{n l n m}

20. कर्णी^{2 n} रथः^{m n} प्रवह्यंⁿ हयनंⁿ (च सम त्वयम्)

(क्षीवे) ऽनः शकटो^{f n} (ऽल्ली स्याद्)

गन्त्री^{f n} (कंबलिवाच्चकम्)

21. शिविका^f यापयानंⁿ (स्याद्)

1—स.

2—स.

a Viz. walk, trot, moving in the longe, (some say sidling,) gallop, and vaulting ; in order, as enumerated. b Sing. धारा a pace. c Or the extremity of his snout : or one term signifies the nostril ; and the other the snout. d And कविः or कवी. e Likewise खलिनः. f And खुरः. g Or लांगूलः. h Some restrict the two last terms to signify a hairy or bushy tail. i For travelling, &c. j Also पुष्परथः. k For the conveyance of women ; but some interpret this a small covered car for diversion ; or else a litter to be borne on men's shoulders.

l And प्रवह्यं. m Or हयनं. n Likewise मान्त्री.

<p>^f ^f दोला प्रेक्षा (दिकाः स्त्रियाम्)</p>	<p>A ham- mock or swing. a</p>
<p>^{m f n} ^{m f n} (चमौ तु) हैप वैयात्रौ (हीपिचर्मारते रथे)</p>	<p>A car co- vered with tigerskin. c</p>
<p>^{1 m f n} 22. (पांडुकम्बलसंवितः खंदनः) पांडुकम्बली</p>	<p>—with white wool- en cloth.</p>
<p>^{m f n} ^{m f n d} (रथे) काम्बल वाक्त्रा (द्याः कम्बलादिभिरारते)</p>	<p>—with blanket or cloth, &c.</p>
<p>^e 23. (त्रिषु द्वैपादयो)</p>	
<p>^f ^f रथ्या रथकक्षा (रथव्रजे)</p>	<p>A multi- tude of cars.</p>
<p>^{2 f g} ⁿ घः (स्त्री क्रीवे) यानमुखं</p>	<p>Fore-part of a carri- age. f</p>
<p>ⁿ ^{3 m} (स्याद्) रथांगमपस्करः</p>	<p>Any part of a carri- age.</p>
<p>ⁿ ⁿ 24. चक्रं रथांगं</p>	<p>A wheel.</p>
<p>^{f h} ^m (तस्यांते) नेमिः (स्त्री स्यात्) प्रधिः (पुमान्)</p>	<p>Its peri- phery.</p>
<p>^{f j} ^{f k} पिण्डिका नाभिर्</p>	<p>Its nave. i</p>
<p>^m ^{m f m} अक्षायकीलके (तु द्वयोर्) अग्निः</p>	<p>The pin of the axle. l</p>

1—न. 2घर्. 3च—.

* Whether for travelling or for diversion. ^b Besides other terms, as लडा, &c. ^c The following terms are employed adjectively. Ex. हैपः रथः. ^d वाक्त्राः, covered with cloth. चार्मः, covered with leather. चोपः, with linen. दोकूलः, with silk. ^e The foregoing are used adjectively. ^f Its pole; or the part where the yoke is fixed. ^g Also घुरा. ^h And नेमी. ⁱ Or else the centre piece of the car itself. ^j Also पिण्डी or पिण्डः. ^k नाभिः and नाभी. ^l Or a pin at the extremity of the pole. ^m Likewise अग्निः and fem. अग्नी.

The fender
of a carri-
age. a

^{f 1 m}
25. रथरुतिर्बन्धो (ना)

The pole. b

^{m m}
शूबर (स्तु) युगंधरः

Bottom of a
carriage.

^{m c}
अशुक्लैर्वा (दार्वाः स्त्री)

A separate
yoke. d

^m
प्रासंगो (ना युगाद्युगः)

Any vehicle. e

^{n f n n n g n}
26. (सर्वं स्थादु) वाहनं यानं युग्मं पत्नं (च) धारणम्

A mediate
one. h

^{m n}
(परम्परावाहनं यत्तद्) वैनीतकम् (ऽस्त्रिवाम्)

Elephant
drivers. i

^{m m m m m m}
27. आघोरणा इक्षिपका इक्षारोहा निषादिनः

A charioteer.

^{m j m k}
नियन्ता प्राजिता यन्ताः स्रुतः क्षत्ता(च) सारथिः

^{m m}
28. सव्येष्ट दक्षिणस्थौ (च) संज्ञा रथकुटुम्बिनः

Warriors in
chariots.

रथिनः स्तंदनारोहाः

Horsemen. l

^{m m}
अश्वारोहा (स्तु) सादिनः

1—व. 2—नृ. 3—ह. 4—ह. 5—ह. 6—स्तु.

* A piece of wood encompassing it, to secure it from collision.

^b Or wood to which the yoke is fixed. * Also अशुक्लैर्वा (नृ). ^d For training young cattle and for similar purposes. ^e Horse, elephant, chariot, &c. ^f Also वाहनं. ^g And यत्तद्. ^h As a porter carrying a litter, or a horse dragging a carriage. ⁱ Some restrict the two first terms to the keeper, and the two last to the warrior riding an elephant. ^j सव्येष्टा (ष्ट) सव्येष्टः (ष्ट). ^k Some erroneously make the two last terms signify the carriage horses yoked right and left. ^l Sing. अश्वारोहः, सादी (नृ).

29. भटा योधा (यु) योद्धारः ^{m m 1 m} Warriors generally.
- सेनारक्षा (स्तु.) सैनिकाः ^{m m} Guards or sentinels.
- (सेनायां समवेता ये) सैन्या(स्तु.) सैनिका(स्तु) ते ^{m m} Arrayed troops.
30. (बलिनो ये सहस्रेण) साहस्रा (स्तु.) सहस्रिणः ^{m 2 m} A thousand strong.
- परिधिस्थः परिचरः ^{m m} A guard or attendant. a
- सेनानीर्वाहिनीपतिः ^{m 3 m} A general.
31. कञ्चुके वारवाणो (ऽस्त्री) ^{m m n b} Armour ; hawberk.
- (यत्तु मध्ये सकञ्चुकाः) ^{4 n n} The girdle over the coat of mail.
- (वह्नंति तत्) सारसना ऽधिकांगे ^m A helmet.
- (ऽय) शीर्षकम् ^m
32. शीर्षक्य (यु) शिरस्त्रे ^{n n}
- (ऽय) तनुत्रं वर्म दंशनम् ^{n 5 n n c} Mail.
- उरम्बदः कंकटको जगरः कवचो (ऽस्त्रियाम्) ^{m m m d m n}
33. आमुक्तः प्रतिमुक्त (यु) पिनङ्ग (यु) ऽपिनङ्ग(वत्) ^{m f n m f n m f n m f n m f n e} Clothed, or accoutred.
- सज्जो वर्मितः सज्जो दंशितो व्यूढकंकटः ^{m f n m f n m f n m f n m f n e} Armed or mailed.
34. (त्रिष्यामुक्तादयोः) ⁿ Multitude of soldiers mailed.
- (वर्मभृतां) कावचिकं (गणो)

1योद्धा— 2—यु. 3वा— 4—यु. 5—यु.

a Bodyguard. b Also वायवारः. c Or दंशनं. d And जगरः. e Or, according to a different reading, जटकंकटः.

A foot-soldier.

पदाति पत्तिपदग पादातिक पदातयः

35. पङ्क (ङ्) पदिक (ङ्)

Infantry.

(ङ्) पादातं पत्तिसंहतिः

A soldier by profession. d

शस्त्राजीवे काण्डस्पृष्टा ऽवधीया ऽयुधिकाः (समाः)

Skilled in archery.

36. क्षतहस्तः सुप्रयोगविशिखः क्षतपुष्प (वत्)

Unskilled ; missing the butt.

अपराङ्मृष्टपत्के ! (ऽसौ लक्ष्याद्युत्तसायकः)

An archer or bowman

37. धन्वी धनुष्मान् धनुष्के ! निषङ्गस्त्री धनुर्धरः

One fighting only with arrows.

(स्यात्) काण्डवां (स्तु.) काण्डीरः

A warrior armed with an iron-lance.

शक्तीकः शक्तिहेतिकः

38. यष्टीक पारखधिकौ (यष्टिपरशुहेतिकौ)

— with a club, or a battle-axe. f

नैस्त्रिधिके ऽसिहेतिः (स्यात्)

(समौ) प्रासिक कौतिकौ

— with a spear.

39. चर्मी फलकपाणिः (स्यात्)

— bearing a shield.

पताकी वैजयन्तिकः

A standard bearer.

अनुसवः सहाय (ङ्) ऽनुचरे ! ऽभिसरः (समाः)

A companion or follower.

म m g m m m

A leader.

40. पुरोगा ऽग्रेसरप्रष्ठा ऽग्रतःसर पुरःसराः

1—जि. 2—नृ. 3—तृ. 4—पृ. 5—नृ. 6—नृ.

^a Also पादातः, पादातिकः and पादाविकः. ^b These and following to V. 45 inclusive, may be used adjectively. ^c Or काण्डस्पृष्टः. ^d निषङ्गी (—नृ.). ^e अस्त्री (—नृ.). ^f Respectively. ^g Or अपसरः.

^m ^{1 m}
पुरोगमः पुरोगामी

^{2 m} ^m
मन्दगामी (तु) मन्थरः

Marching
slow.

^{m a} ^{m b}
41. जंघालो ऽतिजवः

Marching
fast.

^m ^m
(तुल्यो) जंघाकरिक जांधिकौ
^{3 m} ^m ^{4 m} ^{5 m} ^m ^m
तरस्वी त्वरितो वेगी प्रजवी अवनो जवः

A runner or
express.

^m
42. जये (यः शक्यते जेतुं)

Able to
conquer.
Fit for con-
quest.

जेयो (जेतव्यमात्रके)

^m ^{6 m}
जैत्र (स्तु) जेता

A conquer-
or, c

(यो गच्छत्यलं विद्विषतः प्रति)

^m ^m ^m
43. (सो) ऽभ्यमित्रो ऽभ्यमित्रीये (ऽप्य) ऽभ्यमित्रीण (इत्यपि)

One who
ably faces
the foe.

^m ^{7 m}
जर्जस्वलः (स्याद्) जर्जस्वी (य जर्जोतिशयान्वितः)

Strong ;
powerful.

^{8 m} ^{9 m}
44. (स्याद्) उरस्वानुरसिलो

Broad-ches-
ted. d

^m ^{m f} ^{10 m}
रथिको रथिरो रथी

The owner
of a car. e

^{m h} ^{11 m}
कामगास्यनुकामीने (ह्य.)

One who
goes as he
lists. g
One who
moves
much.

^m
ऽत्यंतीन (सुधा भयम्)

1—न.	2—न.	3—न.	4—न.	5—न.
6—न.	7—न.	8—न.	9—न.	10—न.
11—न.				

^a Or जंघालः. ^b And जतिवः. ^c Or according to another inter-
pretation, one who effectually faces the foe. ^d Some interpret this
strong. ^e Or a person riding in a car. ^f Some read रथिनः ; but
others condemn this variation. ^g Some interpret the second term,
acting as he lists. ^h कामगामी (—न.). Also कामगामी (—न.).

- A hero. 45. यूरो वीर (य) विक्रान्ते।
 Victorious ;
 used to
 conquer.
 Skilled in
 war. चेता जिष्णु (य) जित्वरः
 सांघुगीनो (रणे साधुः)
 (यस्माज्जीवाद्यस्त्रिषु)
 An army ;
 or forces. 46. ध्वजिनी वाहिनी सेना पतनाः ऽनीकिनी चक्रः
 बलध्विनी बलं सैन्यं चक्रं (च) ऽनीक (मस्त्रियाम्)
 Array of
 troops.
 Different
 forms of
 array. g 47. व्यूह (स्तु.) बलविन्यासे।
 The rear. (भेदा दण्डादयो युधि)
 Reserve. i प्रत्यासारे व्यूहपार्ष्णिः
 (सैन्यपृष्ठे) प्रतिग्रहः
 A platoon. 48. (एकेभैकरथा त्रयश्चा) पत्तिः (पंचपदातिका)
 Greater
 bodies. l (पत्तंग्रैस्त्रिगुणैः सर्वैः क्रमादाख्या यद्योत्तरम्)

1—ह.

^a Or वीरः. ^b The preceding from v. 35 admit the three genders.
^c Some write वाहिनी and add वाहना. ^d Also पतना. ^e Or बलम्.
^f Some distinguish the four last terms from the preceding seven, as signifying a part or member of an army : others as signifying either that, or an army in general. ^g Namely दंडः in line, योगः in column, बलवृत्तः in a circle, बलसंज्ञितः in separate order (including a half moon, &c.). These admit various subordinate distinctions noticed in treatises on the art of war. ^h Or प्रत्यासरः. ⁱ A separate corps posted with the general, four hundred yards in the rear of the line. ^j And परिग्रहः or पतग्रहः.
^k Comprising one elephant, one chariot, three horse, and five foot.
^l Increasing in geometrical progression. Three pattis are a *Séndmuo'ha* ; and three of these are a *Gulma*.

49. सेनामुखं गुह्यं गणौ वाहिनी दतना चक्रः

अनीकिनी

(दशानीकिन्य) ऽक्षौहिण्य

A complete army. ^b

(ऽय) सम्पदि

Success or prosperity. ^c

50. सम्पत्तिः त्री (च) वक्ष्मी (च)

विपत्तयां विपदापदौ

Adversity.

आवुधं (तु) प्रहरणं यस्मिन्

A weapon.

(अथा ऽस्त्रियौ)

A bow.

51. धनुष्पापौ धन्व शरासन कोदण्ड कार्मुकम्

ब्रह्मासो (ऽय)

(ऽय कर्णस्य) कालष्टं (शरासनम्)

The bow of KARNA.

52. (कपिध्वजस्य) गण्डीव गण्डिवौ (पुष्पपुंसकौ)

That of ARJUNA.

1—त्री. 2—ह. 3 आपद. 4 च— 5 आप. 6—न.

* Consisting of (3. ⁷) 2, 187 elephants, as many cars, thrice as many horse, and five times as many foot ; making in all 21, 870. ^b Ten times the last, or 109, 350 foot, 65, 610 horse, 21, 870 chariots, and 21, 870 elephants. ^c Increase of wealth, &c. ^d संपत् (—ह) and संपदा. * विपत्तिः. ^f Also विपदा and आपदा. ^g Some restrict the last term to a missile weapon ; and the preceding term to a weapon retained in the hand. ^h Masc. धनुः (—स्), or धनुः (—ह), and धनुः (—ह). Likewise fem. धनुः, &c. ⁱ धनु (—न्) or धनु (—न्) ; also masc. धना (—न्).

Notched
extremity
of a bow.
Leathern
fence for
the arm.
Middle of
the bow.

The bow-
string.

Two atti-
tudes in
shooting. c
A butt or
mark.

Archery.

An arrow.

Iron arrows.

Feather of
an arrow.

Shot, as an
arrow.

Poisoned
arrow.

(कोटिरस्या) ऽटनी^{fa}

गोधा तले (आघातवारणे)^{f f n b}

53. लस्तक (स्तु) धनुर्मध्यं^{m n}

मौर्वी^f आ^f शिखिनी^f मुणः^m

(स्यात्) प्रत्यालीढमालीढ (मित्यादिस्थानपंचकम्)^{n 1 n}
54. लक्ष्यं लक्षं शरव्यं (च)^{n n n d}

शराभ्यासं उपासनम्^{m n}

उषत्क वाण विशिखा अजिह्वाग खगाश्रुमाः^{m m 2 m m 3 m}
55. कलस्त्र मार्गण शराः पत्नी रोप इषु (द्वयोः)^{m c m m f 4 m m m f}

प्रक्षेडना (स्तु) नाराचाः^{m g m}

पक्षो बाजः^{m m}
(त्रिषूक्षरे)^h

56. निरस्तः (प्रहिते वाणे)^{m f n}

(विषाक्ते) दिग्ध लिप्तकौ^{m f n m f n}

दण्यो पासंग दण्यौर निषङ्गा इषुधि (द्वयोः)^{m i m j m m m f}

1—आ.

2—ख.

3—आ—.

4—नु.

a And षटनिः. b तला or तलं. c Out of five, viz. 1st. with left foot advanced, and right foot retired; 2d. With the knee advanced, but the left foot retired; 3d. सप्तपदं with both feet even; 4th. विषाखः with feet a span apart; 5th. बद्धं with both knees bent. d Likewise शरव्यं. e Also कादम्बः. f शरः or सरः. g Sing. प्रक्षेडना नाराचाः. Also fem. प्रक्षेडना and प्रक्षेदना. h The following admit the three genders. i दण्यः Also fem. दण्या. j उपासंगः. Likewise अपासंगः.

1f
57. दण्डां

खड्गे (तु) निस्त्रिंश चन्द्रहासा ऽभिरिष्टयः A scimitar.

कौक्षेयको मण्डलायः करपालः कृपाण (वत्)

58. त्वहः (खड्गादिमुष्टौ स्थान्)

A hilt or handle.

मेखला (तन्निबन्धनम्)

A sword knot. d

फलको (ऽस्त्री) फलं चर्म

A shield.

संग्राहे (मुष्टिरस्य यः)

The gripe of a shield.

59. दृषये मुञ्जर घनौ

A mallet. g

(स्याद्) ईली करपालिका

A cudgel. f

भिन्दिपालः हण (स्तुत्यौ)

A short arrow. l

परिघः परिघातनः

A bludgeon. m

60. (द्वयोः) कुठारः स्वधितिः परशु (च) परश्वधः

An axe.

1तृणी.

2—न्.

^a रिष्टिः or ऋष्टिः. ^b Also करवालः. ^c Some add सवः. ^d A thong or chain passing from the hilt over the wrist, to secure the sword : some say the guard of the hilt. ^e Or फरं. ^f Also चने(—चं). ^g A weapon formed like a carpenter's hammer. ^h And दृषनः. ⁱ Some explain it a short sword ; others, a stick shaped like a sword. ^j Likewise ईली and ईलिः. ^k Also करपालिका. ^l Thrown by the hand ; or, as others explain it, shot through a tube. ^m Or a staff mounted with iron ; shaped like a pestle. ⁿ Fem. कुठारी. ^o Also पर्यः. ^p Likewise परस्वधः and पर्यधः.

- A knife. (खाच्) कृत्वा (चा) ऽसिपुत्री (च) कुरिका (चा) ऽसिचेलुका
- A javelin. 61. (वा पुंसि) शर्वं शंकु (र्ग) सर्वका तोमरो (ऽस्त्रिवाम्)
- An iron crow. प्रास (स्तु) कुंतः कौण (स्तु स्त्रियः) पात्यत्रि कोटवः
- A bearded dart. 62. सर्वाभिसारः सर्वौघः सर्वसङ्ग्रहः (ध्वजः) लोहाभिसारो (ऽस्त्रवतां रात्रां नीराजनाभिधिः)
- Sharp edge of a sword. c 63. (यत् सेनयाभिगमनमरौ तद्) अभिवेक्षणम् यात्रा व्रज्या ऽभिनिर्व्याणं प्रस्थानं गमनं गमः
- Assembling of a complete army. 64. (स्याद्) आसारः प्रसरणं प्रचक्रं चक्षिता (ध्वजम्)
- Lustration of arms. g (अहितान् प्रत्यभीतस्य रणे दानम्) अतिक्रमः
- March to repel an enemy. 1—घञी. 2—जु. 3—त.
- March of on assailant. i
- Surrounding a foe. An army in motion. k
- A gallant attack.

1—घञी. 2—जु. 3—त.

a Or सर्वका. b And प्रासः. c Some say its point. d पात्रिः, or पात्री. e चत्रिः, or चत्री. f कोटिः or कोटी. g A religious ceremony on the 19th of A's'wina, preparatory to the opening of a campaign. h Some write लोहाभिसारः. i Or march generally. j Also fem. प्रसरणी, प्रसरणिः, and प्रसारणी. k Some explain it, foraging. l Or चक्रिणः, for both readings occur.

65. बैताक्षिका बोधकराय^m ^{1 m} चक्रिका वाण्टिका (र्थकाः)^{m c} ^{m e} (स्युर्) मागधा (स्तु.) मगधा^{m g} वन्दिनः स्तुतिपाठकाः^m
66. संशप्तका (स्तु. समयात्संग्रामाद्निवर्त्तिनः)^m ^{m f} रेणु (ईयोः स्त्रियां) ^{f i} धूलिः ^{m j} पांशु (र्ना न द्वयो) ^{2 n k} रजः^m
67. चूर्ण चौदः^{m n} ^m ससुत्पिञ्च पिञ्चलौ (भयमाकुले)^m पताका वैजयन्ती (स्यात्) केतनं ध्वज (मस्त्रियाम्)^{m n}
68. (सा) वीरायंसनं (युद्धभूमिर्यातिभयप्रदा)ⁿ (अहंपूर्वमहंपूर्वमित्य) अहंपूर्विका (स्त्रियाम्)^f
69. आहोपुष्टिका (दर्पाद्या स्यात्संभावनात्मनि)ⁿ

Awakeners. a

Bards in throngs: b

Bards by birth. d

Panegy-
rists. f
Chosen
soldiers. h

Dust.

Powder. l

An army in
great disorder.A flag or
banner. mThe post of
danger.Emulative
onset. n

Boasting.

1—र.

2—र.

* Whose business it is to awaken the prince at dawn with music and song. ^b Who chant in chorus : or, as some explain this who ring bells before idols. ^c Sing. वाण्टिका: also वाटिका: . ^d Who recite the praises of kings in their presence. Some make this and the following synonymous. ^e Sing. मागधा: or मगधा: . Also मगधा: ^f Who attend on a a march and chant deeds of valour. ^g Sing. वंदी (—न). ^h Sworn not to recede ; and whose business is to recall fugitives. ⁱ Or धूलि. Also masc. धूलि: ^j And पांशु: ^k Likewise masc. रजः (ज). ^l Formed by pulverizing. Some make this and the preceding synonymous. ^m Some make the two last, others the four terms, signify the ensign-staff. ⁿ Act of running forward with emulation.

Conceit of
superiority.

70. अहमहंमिका (तु सा स्यात्परस्परं यो भवंत्वंकारः)

Strength or
power.

द्विषांतरः सहे बल शौर्याणि स्याम नृप (च)

71. शक्तिः पराक्रम प्राणौ

विक्रम (स्व) इति शक्तिता

Great pow-
er. c

वीरपाणं (तु यत्पानं वृत्ते भाविनि वा रणे)

Drink of
warriors. d

War, bat-
tle, combat.

72. युद्धमायोधनं जन्मं प्रधनं प्रविदारणम्

सधमास्त्रं दनं संख्यं समीकं साम्प्रदायिकम्

73. (अस्त्रियां) समराः इनीक रणाः कलहविग्रहौ

सम्प्रहारा इभिसम्पात कलि संस्कोट संदुगाः

74. अभ्यामर्ह समाधात संग्रामाः अभ्यागमाहवाः

समुदायः (स्त्रियः) संयत्समित्याजि समसुधः

Close fight;
struggle.

75. नियुद्धं वाञ्छयुद्धे

(इय) तुमुलं रणसंकुले

Mingled
combat.

1—स. 2—यं. 3—नृ. 4 आ—. 5 आ—. 6—च.
7 आ—. 8—वृ. 9—ति. 10 आ—. 11—वृ.

^a सहः (स्). Also masc. सहः (ह). ^b नृप (नृ) and नृप (नृ).
^c Or heroic valour. ^d Taken during battle for refreshment; or before
it, to elavate courage. ^e Some admit वीरपानं. ^f Also वनीकं.
^g Or संपरायकं. ^h Likewise संस्कोटः. ⁱ Sing. युद्ध (ध). ^j And समसुधं.
Also लह. रं.

- ^f ^m **खेडा (तु) सिंहनादः (स्यात्)** War-Whoop.
- ^f ^f **(करिणां) घटना घटा** Troop of elephants. a
76. ^m **क्रन्दनं योधसंरावे** Mutual defiance of combatants. b
- ⁿ ⁿ **हंहितं करिगर्जितम्** Roaring of elephants.
- ^m ^c **विष्कारो (धनुषः स्वनः)** Twang of a bow.
- ^m ^{l m} **पटहाडस्वरौ (समौ)** Drum used in battle.
77. ⁿ ^m ^m **प्रसभं (तु) बलात्कारो हठे** Violence.
- ⁿ ⁿ **(ऽय) स्वलितं छलम्** Fraud ; stratagem ; circumvention.
- ^m ⁿ **अजयं (क्षीवम्) उत्पात उपसर्गः (समं त्वयम्)** A portent. d
78. ^f ^{n e} ^m **मूर्च्छा (तु) कश्मलं मेहे (ऽय)** Fainting.
- ^m ⁿ **ऽवमर्ह (स्तु.) पोडनम्** Devastation.
- ⁿ **अभ्यवस्कन्दनं (त्वं) ऽभ्यासादनं** Striking to disable the foe. f
- ^m ^m **विजयो जयः** Victory.
79. ^f ^m ⁿ **वैरघुद्धिः प्रतीकारो वैरनिर्यातनं (च सा)** Revenge. g
- ^m ^{2 m} ^m ^{3 m} ^m ^m **प्रद्रावो द्राव संद्राव संदावा विद्रवोद्रवः** Flight ; retreat. h
80. ⁿ **अपक्रमो ऽपयानं (च)**
- ^m **(रणे भङ्गः) पराजयः** Defeat.

1 छा—.

2 छ—.

3 व—.

^a Assembled in battle. ^b Provoking each other to fight. ^c And विष्कारः. ^d As an earthquake, &c. ^e Or कश्मलं. ^f Some interpret this, facing the enemy. ^g Retaliating of an injury. ^h Some explain the first six terms, flight ; and the other two, retreat.

Defeated ;
vanquished.
Missing ;
lost, having
vanished.

^{m f n} ^{m f n}
पराजित पराभूतौ (त्रिषू)

^{m f n} ^{m f n}
नष्टतिरोहितौ

Slaughter.

81. ^{n a} ^{n b} ⁿ ^{n c}
प्रमापणं निवर्हणं निकारणं निशारणम्

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
प्रवासनं परासनं निषूदनं निहिंसनम्

82. ⁿ ⁿ ^{n d} ^{l n}
निर्वासनं संज्ञपनं निर्ग्रथनमपासनम्

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
निस्वर्हणं निहननं क्षणं परिवर्जनम्

83. ⁿ ⁿ ⁿ ^{2 n}
निर्वापणं विशसनं मारणं प्रतिघातनम्

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
उद्वासन प्रमथन क्रयनोद्वासनानि (च)

84. ^{f e} ^m ⁿ ^m ^m ^m
आबन्धं पिञ्ज विशर घातोन्मथ बधा (अपि)

Death.

(स्यात्) पंचता कालधर्मोद्दिष्टात् प्रलयोऽत्ययः

85. ^m ^m ^{m f t} ^{4 n} ^{m n}
अन्ते नाशो(द्वयोर्)क्षत्युर्मरणं निधनो(ऽस्त्रियाम्)

Dead : hav-
ing expired.

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
परास प्राप्तपंचत्व परेत प्रेत संस्थिताः

86. ^{m f n} ^{m f n}
क्षत प्रमोतौ (त्रिष्वेते)

A funeral
pile. g

^f ^f ^f
चिता चित्वा चितिः (ऽस्त्रियाम्)

1—.

2—.

3—.

4—.

^a Some add प्रमापनं. ^b Or निवर्हणं. ^c And विशारणं. ^d Some read निर्गन्धनं. ^e Likewise पंचत्व. ^f Also neut. क्षत्युः. Likewise क्षतं and fem. क्षतिः. Or a place prepared for burning a body.

^{m n} कवचा (ऽस्त्री क्रियायुक्तमपस्वर्हकलेवरम्)	A headless trunk.
ⁿ 87. श्मशानं (स्यात्) पितृवनं	A cemetery.
^m ^{m n} कुणपः शवम् (अस्त्रियाम्)	A dead body.
^m ^{1 m} ^{f d} प्रग्रहोपग्रहौ बंधां	A prisoner
^f ^m कारा (स्याद्) बंधनालये	A prison or jail.
^{2 m} ^m 88. (पुंसि मूत्रम्) ऽसवः प्राणा (स्वैवं)	Breath. c
^{m f} ⁿ जीवो. ऽसुधारणम्	Life.
^{n g} ^m आयुर्जीवितकालो (ना)	Age ; duration of life.
^{m n} ^{3 n} जोवातजीवनौषधम्	Drug to revive the dead.

१ उ—ह.

२ असु.

३ जी—.

^a Or the place where bodies are burnt. ^b Also पितृकाननं, पितृवसतिः, &c. ^c Or any one (man or beast) confined. ^d Sing. वंदिः or वंदी. ^e Inspiration and respiration of five sorts (See book 1. ch. 1.) collectively pl. असवः. But, if one be meant, sing. असुः. ^f Also fem. जीवा and neut. जीवनं. ^g आयुः (—स्) or masc. आयुः (—यु).

CHAPTER IX.

Men of the third tribe. a	^m ^m ^m ^m ^{l m b} ^{m c}
Livelihood ; profession.	^m ^f ^f ^f ^{2 n} ⁿ
Various pro- fessions. d	^m ⁿ ^{n c}
Service.	^f ^{3 f}
Agricul- ture.	^{n i} ^f
Gleaning.	^{n g} ^{4 n}
Alms solici- ted ; or un- solicited. h	ⁿ ⁿ
Traffic ; commerce.	ⁿ ^m
Debt.	ⁿ ⁿ

1—य. 2—व. 3—त्ति. 4—त.

^a Of the class of merchants and husbandmen. ^b भूमिपृक् (—य).
^c Sing. विट (—य). ^d Severally stated : viz. husbandry, pasture and
 merchandize. ^e And fem. वणिज्या. ^f Some read प्रवृत्तं. ^g Also उच्छ-
 विलं. Likewise उच्छः or उच्छ gathering of grains ; and विलं gleaning
 ears of corn. ^h Severally stated, in their order.

4. उद्धारे^m

उद्यप्रयोग^m (सु.) कुसीदं^a दृष्टिजीविका^a
 (याचनप्राप्तं) याचितकं^a
 (नियमाद) आपमित्यकम्^a

Profession
of usury.
A thing bor-
rowed for
use. b
Obtained by
barter.

5. उत्तमर्णा ऽधमर्णौ^m (द्वौ प्रयोक्तृग्राहकौ क्रमात्)

Creditor
and deb-
tor. c

कुसीदिको^m. बाहुषिको^m. बृद्धप्राजोव^m (सु) बाहुषिः^m
^{m d}

A usurer.

6. क्षेत्राजीवः कर्षक^{m f n} (सु) कृषिक^{m f n} (सु) कृषीवलः^{m f n}

A husband-
man.

(क्षेत्रं) त्रैहेयशालेयं^{m f n} (ब्रोहिशाल्युद्भवोचितम्)

(Field) fit
for corn and
rice. e

7. यस्य^{m f n} यवस्य^{m f n} यदृष्यं^{m f n} (यवादिभवनं हि यत्)

—producing
barley, &c. f

तिलं^{m f n} तैलीनं^{m f n} (वन्माषोमाणुभंगादि. क्षपता)

—producing
sesamum,
&c. g

8. मौन्नोनं^{m f n} कौद्रवीणा^{l m f n}. (दिशेषधान्योद्भवोचितम्)

—fit for
other grain ;
as pulse, &c.
h

बीजाकृतं^{m f n} (द्व) तृक्षटं^{l m f n}

(Land)
ploughed af-
ter sowing.

1८—.

* And कुसीदं or कुवीदं. ^b Commodatum. ^c Severally mentioned. These and the following to v. 10. admit the three genders. ^d Or क्षाषकः. ^e Severally. ^f Respectively for barley, forced rice, and quick-growing rice. ^g So बाहुष्यं, बाहुष्यं, producing black kidney beans (Phaseolus radiatus). उद्यं, औन्नोनं, growing linseed. कृष्यं, कृष्यवीनं, bearing panic. भंस्यं, भंस्यवीनं, yielding hemp. ^h Severally ; fit for kidney beans (Phaseolus max and mungo), or for Paspalum (P. frumentaceum). So कौद्रवीनं fit for Dolichos biflorus. कृष्यवीनं fit for chich peas, &c.

Land any
how plough-
ed or tilled.

m f n a m f n m f n

सौत्यं दृष्टं (च) हल्य (वत्)

Thrice
ploughed.

m f n m f n m f n m f n

9. त्रिगुणाकृतं द्वितीयाकृतं त्रिचल्यं त्रिसौत्यं (मपि तच्छिन्)

m f n b

m f n c

Twice
ploughed.

द्विगुणाकृते (तु सर्वं पूर्वं) सम्बाकृत (मपोह)

Sown with
certain mea-
sures of
seed. d

m f n 1 m f n

10. (द्रोणाढकादिवापादौ) द्रौणिकाढकिका (दयः)

m f n

(खारौंवापस्तु) खारीक

^e
(उत्तमर्णादयस्त्रिषु)

m n m n

A field.
A multitude
of fields.

11. (पुन्यपुंसकयोर्) वप्रः केदारः क्षेत्रम्

(अस्य तु)

कैदारकं (स्यात्) कैदायं क्षेत्रं कैदारिकं (गणे)

m n m

Clods of
earth. g

12. खोटानि लेटवः (पुंसि)

m h m i

A harrow.

कोटिशो खोटभेदनः

n j n n k

A goad.

प्राजनं तोदनं तोवं

n 2 n

A spade or
hoe.

खनितम्वदारणम्

1 आ— 2 अ—

* Or शौत्यं. ^b So द्वितीयाकृतं, द्विचल्यं, द्विसौत्यं. ^c Also सम्बाकृतं. ^d Or capable of containing so much. Thus द्रौणिकः, (fem. द्रौणा and द्रौणिकी); holding one *Drōṇa*. आढकिकः, आढकीनः, (fem. आढको, आढकोना), holding one *Āḍh'aca*. So प्रास्थिकः, holding one *Prost'ha* and कोटवकः, holding one *Cudava*. But खारीकः, holding one *C'hārī*. ^e The foregoing from v. 5. admit the three genders. ^f Also कैदारं. ^g Sing खोटं and लेटुः. ^h Or कोटीशः. ⁱ Likewise खोटनः and लेटनः. ^j And प्रवययं. ^k Or तोत्तं.

13. दातं खचितम्

A sickle.

आबंधो योतं योक्तम्

The tie of the yoke. a

(अथो) फलं

The body of the plough. b

निरीषं वृटकं

फालः दृषिको

The plough-share. c

लाङ्गलं हलम्

A plough.

14. गोदरायं (च) सीरो

(ऽथ) यस्या (स्त्री) युगकीलकः

The pin of the yoke.

ईषा लाङ्गलदण्डः (स्यात्)

The pole or shaft of the plough.

सीता लाङ्गपद्धतिः

A furrow.

15. (पुंसि) मेधिः (खले^a दातं न्यस्तं यत्पशुबंधने)

Post of the threshing floor. k

आशु व्रीहिः पाटलः (स्यात्)

Rice ripening in the rains.

सितशूक यवौ (समौ)

Barley.

16. तोक्तं (स्तु तत्र हरिते)

Green or unripe barley.

^a With which the ox is yoked to the plough ; or with which the yoke is fastened to the plough. ^b The wood, exclusive of the pole and share. ^c Some read हलं, and make it explanatory. ^d Or निरीषं. ^e Some make the preceding terms synonymous with these. ^f Or दृषिकः. Also fem. दृषिका. ^g And masc. हलः. ^h Or योरोः. ⁱ Likewise ईषा. ^j And सीता. ^k Round which cattle turn to tread out the grain. ^l Some unite the terms, आशुव्रीहिः. ^m Also पाटलिः. ⁿ And सितशूकः.

Peas. a	^m कलाय (स्तु.) ^{m b} सतीनकः
	^m हरेणु ^m खण्डिकौ (वाखिन्)
Sort of grain. c	^m कोरद्रूष (स्तु.) ^{m d} कोद्रूवः
Lentil. e	17. ^m मङ्गल्यको ^{m f} मसूरो
Sort of kidney bean. g	^{m h} (ऽय) मयुष्ठक ^{m i} मपुष्ठकौ
	^m वनसुन्न
Mustard seed. j	^{m k} सर्वपे (तु द्वौ) ^{m l} तन्तुभ ^{m m} कदम्बकौ
The white sort. n	18. ^m सिद्धार्थ (स्त्रेषु घवलो)
Wheat.	^m गोधूमः ^{m o} सुमनः (समौ)
Half ripe barley. p	^m (स्याद्) यावक (स्तु.) ^{l m q} कलाय
Chick pea. r	^m चणको ^{m s} हरिमंथकः

1—घ.

- * Some writers distinguish the three first terms as names of three kinds of pulse. ^b Or सतीनः. Also सीतीनकः or सतीनकः and सातीनकः. ^c Paspalum frumentaceum, Koen. or P. Kora, Willd. ^d And कुद्रूवः. ^e Ervum lens or Cicer lens. ^f Or मसूरः. Also fem. मसूरा, मसुरा. ^g Phaseolus lobatus. ^h And सुकुष्ठकः or सुद्रुष्ठकः. Also मकुष्ठकः. ⁱ And मयुष्ठकः or मपुष्ठकः. Likewise मयुष्ठकः. ^j Sinapis dichotoma, Roxb. ^k Or सरिषपः. ^l And तन्तुभः. ^m Also कटुखेहः. ⁿ Sinapis glauca, Roxb. ^o Also सुमनाः (—नसः) ^p Interpretations differ greatly : some make this awnless barley ; others forced rice (Bo'r) ; others again, different species of Phaseolus, (Rājama'sha), or of Dolichos (Culat'sha). ^q Or कलायः. ^r Cicer arietinum. Some erroneously make these synonymous with the preceding ; others, with Chínaca, Panicum Pilosum, Roxb. ^s And हरिमंथकः.

19. (द्वौ तिले) तिलपेज (च) तिलपिप्पल (च निष्कले) ^m ^m Barren samum. a
^m ^{m c} ^f ^f ^{f d}
 चवः क्षुधाभिजननो राजिका दृष्टिकासुरी Black mustard. b
 20. (स्त्रियौ) कङ्कु ^f ^{f f} प्रियङ्गु (द्वे) ^f ^f Panick seed. c
 चतसी (स्याद्) उमा क्षुमा ^f ^f Lin ; and linseed. g
 मातुलानी (तु) भङ्गायां ^f ^{1 f} Hemp. h
 व्रीहिभेद (स्त्र) ऽगुः (पुमान्) ^m ^m Chitna. i
 21. किंशारः शस्यशूकं (स्यात्) ^m ^m Beard of corn.
 कण्ठिशं शस्यमञ्जरी ^{m n j} ^f Ear or spike.
 धान्यं व्रीहिः सखकरिः ⁿ ^m ^m Corn or rice.
 सखो. गुच्छ (क्षुणादिनः) ^m ^{m k} Clump of grass, &c.
 22. नाडी नालं (च) काण्डो. (ऽस्य) ^f ^{n l} ^m Stalk or culm.
 पलालो (ऽस्त्री स निष्कलः) ^{m n} Straw.
 कण्डूरो वुसं (क्षीवे) ^m ^{n m} Chaff.
 (धान्यत्वचि पुमां) स्तु.षः ^{2 m n} Husk of rice or corn.

1 भंगा.

2 द्रव.

^a Bearing no blossom ; or its seed containing no oil. ^b Sinapis Ramosa, Roxb. ^c Or क्षुधाभिजनः. ^d चासुरी or चसुरी. ^e Panicum Italicum. ^f कङ्कुः or कङ्गुः and प्रियङ्गुः. ^g Linum usitatissimum. Some confound this with *San'a* (Crotalaria Juncea). ^h Cannabis Sativa. But other interpretations are stated ; and some confound it with linseed, and others with Crotalaria. ⁱ Panicum pilosum, Roxb. But other interpretations are also given. ^j And कण्ठिशं. ^k Or गुच्छः. ^l Also नाडी, and नाहं. ^m Or वुसं. ⁿ Or त्वच.

An awn.	^{m n} 23. अणुको (ऽस्त्री हृत्वा तीक्ष्णाग्रे)
A legume or pod.	^{f f a} शमी सिन्ध्या ^b (विष्णुत्तरे)
Stored, as grain. c	^{m f n l m f n d} अद्भुतावसितं (धान्यं)
Threshed out and win- nowed.	^{m f n} पूतं (तु) ^{m f n} वज्रलीकृतम्
Grain in pods. e	24. (माषादयः) शमीधान्ये
Bearded. corn. f	ⁿ अकधान्य (यवादयः)
Rice. g	^{2 m} शालयः (कलमाद्या च षष्ठिकाद्या च पुंस्यमी) ^h
Wild grains. i	^{m n} 25. तृणधान्यानि नीवाराः
Coix. j	^{f k 3 f} (स्त्री) गवेडुर्गवेधुका
A pestle for cleaning rice.	^{m n m n l} अयोग्रं सुसले (ऽस्त्री स्याद्)
A mortar.	^{4 n} उट्टखलमुलूखलम्

1—आ. 2 शालि. 3 ग— 4 उ—

^a Also शिंवा and शिंविः. ^b The following admit the three genders.
^c After cleaning it ; some say, before. ^d Also अवसितं. ^e As peas
and other pulse. ^f As barley, wheat, &c. ^g Of two classes : white
rice, &c. growing in deep water ; or red rice, &c. requiring only a
moist soil. ^h The above-mentioned names of species of corn and
pulse are masculine. ⁱ Growing with little or with no culture : viz.
नीवाराः, wild rice. Besides other kinds ; as श्यावाकः Panicum fru-
mentaceum, Roxb. ^j Coix barbata, Roxb. ^k And गवेधुः or गवेडुका.
^l Likewise सुसलः.

26. ^{n m n a} प्रष्कोटनं शूर्पं (मस्त्री) ^{f b m} चालनी तिततः (पुमान्) ^{m c m} स्थूत प्रसेवौ ^{m m c} काण्डाल पिटी ^{m m} कठ किलिञ्चकौ ^{m n} कठ किलिञ्चकौ
27. (समानौ) ^{1 f n m n} रसवत्या नृ पाकस्थान महानसे ^{m g} पौरोगव (सदध्यक्षः) ^{m m h} सूपकारा (स्तु) वसुवाः ^{m m m m m} चारालिका आंधसिकाः सूदा औदनिका गुणाः ^{m m m i j} आपूपिकः कांदविको भक्ष्यकार (इमे त्रिषु) ^{n k n l 2 f f m 3 f n} अश्वन्तमुद्धानमधिश्रयणी चुल्लिरन्तिका ^{f 4 f 5 f} अङ्गारधानिका ङ्गारशकव्य (पि) हसन्त्य (पि)
- A winnowing basket.
A sieve or cribble.
A sack.
A granary.
A mat. f
A kitchen.
Overseer of the kitchen.
Cooks.
A baker.
A furnace or fire-place.
A portable furnace.

1—तो. 2—अ. 3—अ. 4—टी. 5—नी.

^a Or शूर्पं. ^b Also neut. चालनं. ^c Likewise स्थूतः and स्थूनः or स्थोनः. ^d Constructed of bamboos : some say, a basket to hold grain. ^e Also पिटकः or पेटकः. ^f Or else a screen made of grass; or a twist of straw. ^g This and the following admit the variation of gender. ^h Some restrict these two first terms to mean one who prepares sauces, &c. ⁱ Or भक्ष्यकारः. ^j The preceding are used adjectively. ^k And अश्वन्तं. ^l उद्धानं and उद्धानं or उद्धारं. ^m Also चुल्लौ. ⁿ अन्तिका or अन्तिकाः.

1f
30. इसन्य (प्य)

A fire
brand. a

(ऽय न स्त्री स्याद्) अङ्गारो ऽलातमुल्लुकम्

A frying
pan.

(स्त्रीवे) ऽम्बरौषं आङ्गो (ना)

An iron
plate or
pan. c

कन्दु (र्वा) खेदनी (स्त्रियाम्)

A jar.

31. अलिङ्गः (स्यान्) मणिकं

A pitcher.

कर्कश्यालुर्गलन्तिका

A pot.

पिठरः स्यात्पुष्पा कुण्डं

A waterpot.

कलश (स्तु त्रिषु द्वयोः)

32. षटः कुट निपाव्

A lid.

(अस्त्री) सरावो बर्द्धमानकः

A seether
or boiler.

हृजौषं पिष्टपचनं

A goblet. m

कंसो (ऽस्त्री) पानमाजनम्

1—नी.

2—री.

3—ग—.

4 निप.

*Whether burning or extinguished ; but some interpret the first term, charcoal ; and the two last, half burnt wood. ^b And अम्बरौषं.

^c Some make this and the preceding synonymous. ^d Or अलङ्गः.

^e आलः and अलुः or आलः. ^f Also fem. पिठरी. ^g स्यासी and neut. स्यासं.

^h चला or—डवा. ⁱ Or fem. कुण्डली. ^j Or कलसः. Fem कलसिः,—री,—

शिः, or—शी. Neut. कलसं—वं. ^k And सरावः. ^l Also हृजौषं. ^m A

metallic vessel to drink in. ⁿ Or कंसः. Also कांसं.

33. कुट्टः^f (कृत्तेः ख्लेहपात्रं^m) A leather bottle for oil.
 (सैवाल्पा) कुतुपः^m (पुमान्) A small one.
 (सर्वम्) आवपनं^{n a} भाण्डं^{n m n} पात्राऽमलेⁿ (च) भाजनम्ⁿ Any vessel.
34. दर्विः^f कन्विः^{f b} खजाका^{f c} (च स्यात्)^{m f} 1 m A ladle or spoon.
 तद्द्वीरहस्तकः^{1 m} A wooden ladle.
 (अध्नी) शाकंⁿ हरितकंⁿ शिगुरं^{2 m d}
 (अस्य तु नाडिका)ⁿ Its stalk.
35. कण्डू^m (ख) कलम्ब^m (ख)^{m c} वेसवार उपस्कारः^m A condiment.
 तिल्लिङ्गीकⁿ (ख) चुक्र^{m n} (ख) टक्षान्मⁿ Acid seasoning.
 (अथ) वेस्त्रजम्ⁿ Pepper.
36. मरीचं^{n f} कोलकंⁿ कृष्णमूषणं^{n n g} घर्म्मपत्तनम्ⁿ
 जीरकः^m जरणे^m जाजी कणाः^f Cumin.
 (कृष्णे तु जीरके)ⁿ Calo'ngl. h
37. सुषवी^{f i} कारवी^f पृथ्वी^f पृथुः^{3 f} कालेपकुक्षिका^{4 f}
 चार्दकंⁿ म्द्वेरे^m (स्याद्)ⁿ Ginger.
 (अथ) छत्रा वितुलकम्^{f m} Coriander.

¹दा—.²—पु.³कासा.⁴उ—.^a Some include this in the interpretation. ^b Also दर्वी and कन्वी.^c Likewise masc. खजाः. ^d Or शिगुरः. ^e Also वेसवारः or वेस्त्रवारः.^f Or जरिचं. ^g जपणं and जपणं. ^h Nigella Indica, Roxb. ⁱ सुषवी and सुषवी.

38. कुस्तुम्बुर (च) धन्याकम्
 Dry ginger (अथ) शुण्ठी मधौषधम्
 (स्त्रीनपुंसकयोर्) विश्वं नागरं विश्वभेषजम्
 39. चारनालक सौवीर कुस्त्राभा ऽभिषुतानि (च)
 सवन्तिसोम धन्यान्ध कुंजलानि (च) काष्ठिके
 40. सञ्छवेधि जतुकं वाञ्छिकं हिङ्गु रामठम्
 तत्पत्नी कारवी पृथ्वी वायिका कवरौ पृथुः
 41. निशाङ्गा काञ्चनी पीता हरिद्रा वरवर्णिनी
 सामुद्रं (यत्तु) लवणमञ्जीवं वसिर (अ) तत्
 42. सैन्धवो (ऽस्त्री) शितशिवं माणिमन्व (अ) सिंधुजे

1—च.

2—न.

3—च.

* Likewise तुम्बुर, and fem. कुस्तुम्बुरी and तुम्बुरी. ^b Also धान्यकं. धनिकं, धनीयकं, धनेयकं, धान्यं and fem. धन्या. ^c Or शुण्ठीः. ^d Also fem. मधौषधी. ^e Fem. विन्दा. ^f Or कुस्त्रासः, कुस्त्रासः and कुस्त्रासाभिषुतं. ^g Also काञ्चिकं or काञ्जीकं and fem. काञ्जिका. ^h Or वाञ्छिकं. ⁱ And रमठं. ^j That is हिङ्गुपत्नी. But some read त्वक्पत्नी. ^k Or वायिका. ^l Also कवरौ. ^m And निशा or other terms signifying night. ⁿ मञ्जीवं or मञ्जिर्व. ^o Also वसिरं. ^p And शितशिवं शीतशिवं or शीतशिवं and शितशिवं. ^q Also माणिमन्व.

^{n b} रौमकं ⁿ वसुकं	Another sort. a
ⁿ पात्रं ⁿ विड (श्च) ⁿ कृतके (द्वयम्)	Factitious salt. c
43. ⁿ सौवर्चले ⁿ श्वरचके	<i>Sôchal</i> salt: white.
ⁿ तिलकं (तत्र मेचके)	The same: black. d
^f मत्प्रणली ⁿ फाणितं (खण्डविकारौ)	Raw sugar. e
^f शर्करा ^f सिता	Refined sugar. g
44. ^h कूर्चिका ^f क्षीरविकृतिः (स्याद्)	Inspissated milk.
^f रसाणा (तु) मार्जिता	Curds with sugar and spices.
ⁿ (स्यात्) तेमनं (तु) निष्ठानं	Sauce or condiment.
ⁱ (त्रिलिङ्गा वासितावधेः)	
45. ^{m f n} शूलाकृतं ^{m f n} भटितं (^{1 m f n} स्याच्) ^{f n} कूट्यं	Roasted on a spit.
^{f n} जल्यं (तु) ^{m f n} पैठरम्	Boiled in a caldron.

¹ मत्प्र.

^a The same with *Sa'mbhar* salt, denominated *Raumaca*, as some say, from a mountain of salt called *Ruma'*; or, as others affirm, from a river or lake of the same name. ^b Also रौम'. ^c Obtained by boiling clay found on the sea shore; or other earth impregnated with salt. Some remark, that the two first terms are names of different kinds of salt which are equally factitious. ^d This appears to be the same with black salt or *Vit' alavana*: a factitious salt containing sulphur. ^e The first term signifies granulated sugar; and the second inspissated juice of sugarcane. ^f Some, making this one of the exhibited terms, state three synonyma of syrup. ^g Clayed: others say, candied. ^h And कूर्चिका. ⁱ The following to v. 46 admit the three genders.

Dressed-	^{m f n} 1 ^{m f n} प्रणीतमुपसंपन्नं
Seasoned.	^{m f n} ^{m f n} प्रयत्नं (स्यात्) ससंस्कृतम्
Sauce mixed with rice-gruel. a	^{m f n} ^{m f n b} 46. (स्यात्) पिच्छिलं (तु) विजिलं
Strained.	^{m f n} ^{m f n} संस्कृतं शोधितं (सने)
Bland, soft.	^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} चिक्कयं मरुणं क्षिग्धं
Scented.	^{m f n} ^{m f n c} (तुल्ये) भावित वासिते
Food half dressed. d	ⁿ ^m 2 ^{m e} 47. आपकः पौलिःभूषो.
Fried grain.	^{m pl. f} ^{n g} खाजाः (पुंभूनि चा) ऽक्षतम्
Rice, &c. flattened.	^m ^{m h} दृथुकः (स्याच्) चिपिटको.
Fried barley or rice.	^{f pl.} धाना (दृष्टयवे क्षियाम्)
Cake.	^m ^m ^m 48. पूषोऽपूपः पिष्टकः (स्यात्)
—mixed with curds.	^{m i} ^{3 m pl.} करंभो दधिसक्तवः

1—.

2—.

3—क्त.

a Or else any sauce, or condiment, with gravy ; otherwise explained moist split pulse. b Also विजिनं and विजिनं or विजयिनं. c The foregoing are used adjectively. d To be eaten from the hand ; some say bread ; others, green barley fried. e Also चक्षुषः and चक्षुषः. f Or fem. खाजा. g Or, as some read, masc. pl. चक्षुषः. This is explained by others, whole rice. h And चिपिटः or चिपुटः. Likewise चिपिटः, &c. i Also करंभ.

- ^{f a} भिक्षा (^{n n b}क्षी)भक्तमन्त्रो ऽन्नमेदनेऽ(क्षीस)दीदिवि: ^{n l m n} Boiled rice. ^m
- ^{f c} 49. भिक्षटा दग्धिका ^f The same scorched.
- ^{m n} (सवरसाग्रे) मण्ड (मृक्षियाम्) ^{m 2 m m d} Scum.
- ^f मासराचाम विस्त्रावा (मण्डे भक्तसमुद्भवे) ^{3 f f f f} Scum of boiled rice.
- ^{m f n} 50. ववायूषिका आया विलेपी तरखा (च सा) ^{4 f n 5 m n} Rice gruel.
- ^{m n} गव्यं (त्रिषु गवां सर्वं) ^{4 f n 5 m n} Belonging to a cow.
- ^{m n} गोविद्धोमय (मृक्षियाम्) ^{n n 6 n} Cowdung.
- ⁿ 51. (समुष्ण) करीषो (क्षी) ^{n n 6 n} Dry cow-dung.
- ⁿ दुग्धं क्षीरं पयः (समम्) ^{n f} Milk.
- ⁿ यवस्य (मृज्यदध्यादि) ^{n f} Prepared from milk. ^e
- ^{n 7 n 8 f 9 f} तृष्यं (दधि घनेतरत्) ⁿ Thin or diluted curds.
- ⁿ 52. हृतमाज्यं हविः सर्पिर् ⁿ Clarified butter.
- ⁿ नवनीतं नवोद्धृतम् ⁿ Fresh butter.

1 क्षी—.

2 खा—.

3 छ—.

4—क्ष.

5 गो—.

6—क्ष.

7 खा—.

8—क्ष.

9—क्ष.

* One writes भिक्षा. ^b चन्मः (क्ष). ^c And भिक्षिटा or भिक्षिटा, भिक्षिटा, भिक्षिका. ^d Likewise विस्त्रावः. ^e Butter, curds, &c. ^f Also दध्वा and दध्वा. Some read दध्वा, and interpret it floating curds.

D d

Butter of
yesterday's
milk. a
Butter-
milk.

—with pro-
portions of
water.

Whey of
curds.

Milk of a
cow which
lately calv-
ed. f

Hunger.

A mouthful.

Drinking
together.

Eating to-
gether.

Thirst.

Food.

- (तत्तु) हैयंमवीनं (यत् क्षोभोदोदोद्वं हतम्)
 53. दण्डाहतं काशये मुरिष्ट (मयि) गोरसः
 तक्रं (चु) दक्षिण्यधितं (पादाभ्युद्धाभ्युनिर्जलम्)
 54. (मण्डं दधिभवं) मस्तु
 पीयूषे! (ऽभिनवं पयः)
 अयनाया बुभुक्षा क्षुद्
 ग्रास (स्तु.) कवला! (ऽयंकाः)
 55. सपीतिः (क्षी) तुल्यपानं
 सग्धिः (क्षी) सहभोजनम्
 उद्व्या (तु) पिपासा तट् तर्षे!
 अग्धि (स्तु.) भोजनम्
 56. खेमनं लेप आहारो निषसे! न्याद (इत्यपि)

1 क—.

2 क—दु.

3—घ.

4—च.

5—छ.

* Some explain it butter from new milk. ^b Or काशयेदं. ^c With a fourth part of water. ^d With an equal part of water. ^e Without water. ^f Within the first seven days. ^g Also पेयूषः—यं and पीयूषं. Some make the last signify milk after the seventh day from the cow's calving. ^h क्षुद् (—घ्). Also क्षुद्वा. ⁱ Or तट्पा. Also तट्पा. Or कवला. ^k Likewise निषसेः.

ⁿ ⁿ ^f
सौहित्यं तर्पणं तृप्तिः

Satiety.

^{f b} ⁿ
फेलाभुक्तसमुज्झितम्

Oats, leav-
ings. a

ⁱ ⁱ ⁱ ^{1 i} ^{2 i} ⁱ
57. कामं प्रकामं पर्याप्तं निकामेष्टं यथेष्टितम्

Voluntarily.

^m ^m ^m ^{mc} ^{3 m d} ^m
गोपे गोपाल गोसंख गोधुगाभीर वल्लभाः

Herdsmen.

^{ne}
58. (गोमहिष्यादिकं) पादबन्धनं

Stock of
cattle.

^m
(हौ) गवौधरे

Owner of
kine.

^{4 m} ^{5 m}
गोमान् गोमी

ⁿ ^{n f} ^m
गोकुल (गु) गोधनं (स्याद्) गवां व्रजः

A herd.

^{6 m f n g}
59. (त्रिष्या) शितंगवीनं (तन्नामो यत्राशिताः पुरा)

Formerly
grazed by
cattle.

^m ^{m h} ^m ^m ^m
उच्छाभद्रो वलीवर्दः अषभो वृषभो वृषः

A bull or
ox.

^{7 m i} ^m ^{8 m}
60. अनङ्गान् सौरभेयो गौर

ⁿ
(उच्छासंहतिर्) आशकम्

A herd of
oxen.

^f ^f
गव्या गोत्रा (गवां)

A herd of
kine.

ⁿ ⁿ
(वत्सधेन्वोर्) वात्सकं धैमुके

—of calves,
and milch-
cows. i

1—व. 2 वृह. 3 आ—. 4—त. 5—न.
6 आ—. 7—वृह. 8 गो.

^a Left at the meal; or, otherwise interpreted, dropped from the mouth. ^b And फेलाः. Also masc. फेलाक. ^c गोधुक् (ह). Also गोदुहः. ^d Or वलीवर्दः. ^e Or, according to a different reading, वादव. ^f Some add वन, as a synonymous term. ^g आशितंगवीनः, ना, न; or अशितंगवीनः, ना, न. Also अशितंगवीनः, ना, न, where cattle have dwelt. ^h And वरीवर्दः or वलीवर्दः. ⁱ Fem. अनङ्गाणी and अनङ्गणी. ^j Respectively.

A large bull
or ox.

61. (वृधो महान्) महोच्चः (स्याद्)

An old
bull.

वृद्धोच्च (स्तु.) जरद्भ्रवः

A bullock.

(उत्पन्न उच्छा) जातोच्चः

A new-
born calf.

(सद्योजातस्तु) तर्पकः

A calf.

62. शकृत्करि (स्तु.) वत्सः (स्याद्)

A steer.

दस्य वत्सतरो (समौ)

One fit to
be set free.

पार्श्वभ्यः (षण्डतायेभ्यः)

A bull at
liberty.

षण्डो गोपति रिट्चरः

A bull's
shoulder.

63. (स्नानप्रदेशस्तु.) वङः

His dew-
lap.

सास्त्रा (तु) गवक्षम्वसः

An ox, with
a rein
through his
nose.

(स्यान्) नक्षित (स्तु.) नख्योतः

Young cat-
tle in train-
ing.

प्रष्ठवाङ् युगपार्श्वगः

Cattle yok-
ed, &c. g

64. (युगदीनाम् वाढारो) युग्य प्रासंय्य शाकटाः

Ploughman;
plough-cat-
tle, &c. h

(खनति तेन तद्दोढा ऽस्येदं) शालिक सैरिकौ

Cattle for
burden.

65. धुर्वहे धुर्व्य धौरेय धुरीणाः (स) धुरंधरः

1—ति.

2 इ—

3—ट.

* Fem. जरद्भ्रवे. b Or शकृत्करिः. ° And षण्डः or षण्डः. d Also
जरद्भ्रवः ° प्रष्ठवाङ् (च). f Or युगपार्श्वकः. § Respectively; one yoked,
or one in training with a frame on his neck, or one trained to draught.
|| The third acceptance of both terms is 'of or belonging to a plough.'
|| Or धुर्वधरः

- (उत्तम) एकधुरीणै कधुरावे कधुरावहे ^m ^{1m} ^{2m} Cattle for special burden.
66. (सुत) सर्वधुरीणः (स्याद्योवै) सर्वधुरावहः ^m —for any carriage.
- माहेयी सौरभेयी गोदृष्टा माता (च) ऋद्धिणी ^f ^f ^f ^{3f} ^f ^f A cow.
67. अर्जुन्यग्रा रोहिणी (स्याद्) ^{4f} ^{5f} ^f (उत्तमा गोषु) नैचिकी ^{f a} An excellent one.
68. (वर्णादिभेदात्) प्राः स्त्रुः) श्वकी धवला (हयः) ^{f b} Cows brindle, white, &c.
- हिजायनी द्विवर्षा (गौर्) ^f ^{f c} A heifer two years old.
- एकाब्दा (त्वे) कशायनी ^f ^{6f} —one year old.
69. चतुरब्दा चतुर्वीर्यशी ^f ^f —four years old.
- (एवं) त्र्यब्दा त्रिवर्षा ^f ^f —three years old.
- वया बंध्या ^f ^f A barren cow.
- ज्वतोका (तु) खवन्नभा ^{f c} ^{f d} A cow miscarrying by accident.
- (ऽय) सन्धिनी ^f One which has gone to the bull. d
70. (आक्रांता वृषभेणा) ^{7f} ^{8f} Miscarrying from going unseasonably.

१ ए—र.

२ ए—.

३ उक्ता.

४—नी.

५ क—.

६ ए—.

७—तु.

८ ग—.

* Also नीचिकी or नीचिका and निचिकी. ^b Likewise श्वला and श्वली. Also त्र्यब्दा, black. कपिका, tawny. Or distinguished by other circumstances, as खन्दा and बावनी, short ; खन्वर्षी, with long ears ; चक्रदृष्टी, with crooked horns, &c. ^c And ज्वतोका. ^d Some interpret it, a cow with calf.

Fit for the
bull.

कात्यापसर्वा (प्रजने)

A pregnant
heifer. a

प्रसौत्री वासगर्भिणी

A tractable
cow.

71. (खाद्) चचरुही (तु) सुकरा

A cow bear-
ing many
calves.

वहस्रुतिः परेष्टुका

चिरस्रुता वष्कयणी

One, which
has lately
calved.

धेनुः (स्नान्) नवस्रुतिका

Easily milk-
ed.

72. सुव्रता सुखसन्दोक्षा

with a large
udder.

पीनोद्गी पीवरसनी

Yielding a
drona of
milk.

द्रोणक्षीरा द्रोणदुषा

Standing at
the dairy. d

धेनुजा (बन्धके क्षिता)

Calving
every year.

73. समांसमीना (सा यैव प्रतिवर्षं प्रसूयते)

An udder

उध (स्तु. क्षीवम्) आपीनं

A pillar. f

(समी) शिबक क्षीवक्षौ

A rope or
cord. g

74. (नपुंसि) दाम संदानं

A string or
tie. i

पशुरज्जु (स्तु.) दामनी

1—स—.

2—स—.

3—न—.

^a Or a cow with calf for the first time. ^b Likewise वस्रवनी, and वष्कयिणी, or चचरुवनी. Also वस्रवनी, &c. ^c सुखसंदोक्षा. ^d Some interpret this a cow pledged. ^e Also उधः and क्षोवः. ^f For cows to rub themselves upon ; or, otherwise interpreted, for tying cows or calves. ^g To which cows are tied ; or a string to bind a cow's hind-legs when milked. ^h Fem. दावा (वन्) or दावा (वा). ⁱ For binding the legs of cattle, or for tying the cattle themselves. ^j Likewise दावनी and बंधनी.

- वैशाख मन्व मन्वान मन्वानो मन्वदण्डके
 75. कुठरो दण्डविष्भे
 मन्वनी गर्गरी (समे)
 उष्ट्रे कमेलक मय महाकाः
 करभः शिशुः
 76. (करभाः स्युः) म्बलका (दारवैः पादबंधनैः)
 चजा जागी
 सुभः च्छाग वल्ल च्छगलका चजे
 77. मेढ्रेऽभ्रेऽरणेऽर्णायुमेध दृणाय एडकाः
 (उष्ट्रोश्चाजहन्दे स्वाह्) औष्ट्रकैऽरभकाजकम्
 78. चक्षीवन्त (सु.) बालेया रासभा गर्हभाः खराः
 वैदेहकः सार्धवाहे नैगमे वाणिजो वाणिक्
 79. पुष्पाजीवो (च्छा) पणिकः क्रयविक्रयिक (च सुः)

A churning-stick.

A post, round which its string winds, b

A churn.

A camel.

A young one, d.

Young camels clogged, e

A she-goat.

A he-goat.

A ram.

Herd of camels ; flock of sheep and goats, k

Asses, l

A trader.

- 1—काः. 2—उ— 3—उ— 4—ख— 5—णि.
 6—चो— 7—आ— 8—वृ. 9—ज. 10—आ—

^a चम्बा (—जुः). ^b Or else the lid of the churn, contrived to support the stick. ^c Also कुठरः. ^d Or any young animal. ^e With wooden rings on their feet. ^f Also तभः and सभः or युभः. ^g छागः or चम. ^h चमल and छागलः. ⁱ Or मेढः. ^j Masc. एडकः. Fem. एडकाः. ^k Respectively. ^l Sing. चक्षीवान्, बाले बः, &c. ^m Also रासभः. ⁿ Or वैदेहः. ^o And वाणिजः or वाणिजिकः. Also वाणिजः.

A vender.	^{l m} विक्रेता (स्याद्) ^m विक्रयिकः
A buyer.	^m ^m क्रायक क्रायकौ (सभै)
Traffic.	^{n a} 80. वाणिज्यं (तु) ^f वाणिज्या (स्यान्)
Price.	ⁿ ^m ^{2 m} मूल्यं वक्तो! (प्य) वक्रयः
Capital ; principal.	^{f b} ^{m n} ⁿ नीवी परिपणं मूलधनं
Gain, profit.	^m ^m लाभो! (ऽधिकं) फलम्
Barter.	^{n c} ^{m d} ^m ^{m e} 81. परिदानं परीवर्त्तो नैमेय निमवा (वपि)
A deposit.	^m ^{3 m} (पुमान्) उपनिधि न्यासः
The return of it.	^{n f} प्रतिदानं (तदर्थं च)
Exposed for sale.	^{m f n} 82. (क्रये प्रसारितं) क्रयं
Purchas- able.	^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^g क्रयं क्रेतव्य (मात्रके)
Vendible.	^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^g विक्रेयं पणितव्यं (च) पण्य (क्रय्यादयस्त्रिषु)
Ratification of a bargain.	^{m h} ^m ^f 83. (स्त्रीवे) सत्थापनं सत्थंकारः सत्थापतिः (स्त्रियाम्)

1—ह.

2 च—.

3 न्या—.

^a Or वाणिज्यं. ^b And नीविः. ^c Some read प्रतिदानं. ^d And परिवर्त्तोः. ^e Likewise नैमेयः, निमवः and निमिजवः. ^f Some read परिदानं. ^g The foregoing admit the three genders. ^h Also fem. सत्थापना.

^m ^m विपणो विक्रवः	Contract of sale.
(संख्याः संख्ये द्वादश त्रिषु ^a ^b	Numerals.
84. विंशत्याद्याः सहैकत्वे सर्वाः संख्येदसंख्ययोः ^c संख्यायै द्विवृद्धत्वे स्तः तासु चानवतेः स्त्रियः ^d	
85. पञ्चेः शतसहस्रादिक्रमाद्व्यगुणोत्तरम्) ⁿ ^c ⁿ ⁿ ^{1 n} चौतवं द्रुवयं पाञ्च (मिति) माना (धकं त्रयम्)	Measure.
86. (मानं) तुला ऽङ्गुलिप्रत्यैर् ^f ^f ^m	Of three sorts. f
(गुञ्जाः पञ्चा) द्वाभाषकः ^{2 m h}	A Ma'sha. g
(ते षोडशा) ऽष्ट कर्षा (ऽस्त्री) ^m ^m ⁿ	Sixteen times as much.
पलं (कर्षचतुष्टयम्) ⁿ	Four times the last.
87. सुवर्णं विसौ (हेम्नो ऽन्ते) ^m ⁿ ^m ⁿ	A karsha of gold.
कुरुविश (सु तत्पले) ^m ⁿ	A pala of gold.

1—व.

2 चा—.

^a Numerals, from 1 to 18, agree in gender with the subject numbered. ^b Other numerals, (19) 20, &c. are singular ; but may be dual or plural, if used distributively, Ex. विंशती, two scores. ^c The numerals, 20 to 90, are invariably feminine. ^d Numeration proceeds in decuple proportion. ^e Also चौवत्तं. ^f By weight, measure of length, and measure of capacity. ^g Equal to five rettis or seeds of the abrus precatorius. ^h Also जावः or जावः.

100 *Panas*.

तुला (स्त्रियां पञ्चशतं)

Twenty
times as
much.
Ten times
the last.

88. आचितं (दशभाराः स्त्रुः)

भारः (स्त्राद्विंशतितुला)

A cartload.

(याकटो भार) आचितः

A *karsha* of
silver. b

कार्षापणः कार्षिकः (स्त्रात्)

A *pana* of
copper. d

(कार्षिके ताञ्जिके) पणः

Various
measures of
capacity. e

89. (अस्त्रियाम्) पादक द्रोणौ खारी वाहे निजुञ्चकः

कुडवः प्रस्थ (इत्याद्याः परिमाणार्थकाः षष्ठ्यः)

A quarter.

90. पाद (खारीयो मागः स्त्राद्)

अंश भागौ (तु) वण्टकः

A part,
share, or
portion.
Substance,
thing or
wealth.

द्रव्यं वित्तं स्वापतेयं रिक्थञ्च कथं धनं वसु

Wrought
and un-
wrought
gold, &c. k

91. हिरण्यं द्रविणं द्युन्न मर्त्य रै विभवा (अपि)

(स्त्रात्) कोश (च) हिरण्यं (च) हेमरूपे कृताकृते

1 क—.

2 क—.

* Likewise भरः. ^b Same with पुराणः, equivalent to 16 *Panas* of cowries. ^c Some add कार्षापणकः. ^d Equivalent to 80 cowries.
 • Severally, viz. 4 Δ \hat{d} 'hacas = 1 *Dróna*; and = 16 D. = 1 *C'hárt*.
 Also 20 D. = 1 *Kumbha*; and 10 C. = 1 *Váha*. Some state $\frac{C'h}{4} = 1$ *Máni*. $\frac{M.}{4} = 1$ *Dróna*. $\frac{D.}{4} = 1$ Δ \hat{d} 'haca. $\frac{A}{4} = 1$ *Prast'ha*. $\frac{P.}{4} = 1$ *Kudavá*. $\frac{C.}{4} = 1$ *Nicunchaca*. ^f Also fem. पादकी and पादकिका.
^g Likewise खारिः and masc. खारः. ^h And कुडवः or कुडपः. ⁱ Or च'वः.
^j Masc. nom. राः (रै). ^k Some disjoin the terms; कोव, wrought gold; हिरण्यं, unwrought silver. ^l And कोवः or कोवं.

92. (ताभ्यां वदन्त्यन्त) कुप्यं^{na} Base metals.
 रूप्यंⁿ (तद् वमाहतम्) Bullion.
 नादत्तं मरकतमश्मगर्भं^{n n 1 n m} हरिन्मणिः^m An emerald.
 93. शोणरत्नं^{n m m} खोदितकः पद्मरागे^m A ruby.
 (ऽथ) मौक्तिकम्ⁿ A pearl.
 सुक्ता^f
 (ऽथ) विद्रुमः^{m m n} (पुंस्त्रि) प्रवालं^{m n} (पुंनपुंसकम्) Coral.
 94. रत्नं^{n m f b} मणिर्ⁿ (होयोरश्मजातो सुक्तादिके ऽपि च) Any gem.
 स्वर्णंⁿ सुवर्णंⁿ कनकंⁿ हरिण्यंⁿ हेम² हाटकम्ⁿ Gold.
 95. तपनीयंⁿ श्यातकुम्भं^{n c} गाङ्गेयंⁿ भस्मंⁿ कर्बुरम्^{n 3 n d n e}
 चामीकरंⁿ जातरूपंⁿ महारजतंⁿ कांचनेⁿ
 96. रत्नं^{f n} कार्त्तस्वरंⁿ जाम्बूनदमृष्टापदो^{n 4 n m} (ऽस्त्रियाम्)
 (अलङ्कारं सुवर्णं वच्) कृत्नीकनकं^{5 m n g} (मित्यहः)ⁿ Gold for ornaments.
 97. दुर्बलंⁿ रजतंⁿ रूप्यंⁿ चर्चूरं^{n h} खेतंⁿ (मित्यपि)ⁿ Silver.

1 च—.

2—नृ.

3—नृ.

4 च—.

5 च—.

^a Or चङ्कयं. ^b Also fem. जषी. ^c Or श्यातकुम्भं. ^d Also भस्म.
^e And कर्बुरं. Likewise कर्बुरं. ^f Or रत्नं. ^g Some divide the
 terms: रत्नं or रत्नः (also neut. रत्नम्) and कनकं. ^h Or चर्चूरं.

- Brass. ^{f a} रीतिः (क्रियाम्) ^{m n b} चारुटे! (न क्रियाम्)
- Copper. ^m (अथ) ताम्रकम्
98. ^{n c} शुलं ⁿ चोच्छुषं ^{n d} दृष्टं ⁿ वरिष्ठोद्भवाणि ^{n e} (च)
- Iron. ^{m n f} लोहे! (स्त्री) ⁿ यस्मिन् ⁿ तीक्ष्णं ⁿ पिष्टं ^{l n g} काशायसा ^{n h} ज्यसी
99. ^{m n} अश्मसारो
- Rust of iron. ^{m n} (ज्य) मरुडूरं ^{n i} सिंशान (मृषि तन्मले)
- Any thing metallic. ^{m j} (सर्वं स्वामैजसं) लौहं
- Wrought iron; bar iron. ^f (विकारक. वसः) कुयी
- Glass. ^m 100. ^m चारः ^m काचे!
- Quicksilver. ^m (ज्य) ^{m m n} चपले! ^{m n k} रसः ^m सूत (च) पारदे
- Buffalo's horn. ⁿ गवसं (माहिषं शृङ्गम्)
- Talc. ⁿ ^{2 n} अस्मकं ⁿ गिरिजा ⁿ जमले
- Antimony. 101. ⁿ सोतोन्न ⁿ (न्तु) ^{n i} सौवीरं ⁿ कापोताश्चनवासुने
- Blue vitriol. ^{n m} तुल्याश्चनं ⁿ शिखिग्रीवं ⁿ विदुष्कक ⁿ मयूरके

1—स.

2 क.

^a Also रीती. And neut. रितं. ^b Likewise चारः. ^c Or शुल्कं.
^d And दृष्टं. ^e चदुम्बरं, चदुम्बरं or चोदुम्बरं. ^f And लोहं or लोहः.
^g Likewise ज्यसायसं. ^h सर्वं (स). Also चावसं. ⁱ And शिंशाच, or सिंशाचं,
शिंशाचं. ^j And लोहं. ^k Also पारतः, or पारः. ^l And चपोताश्चनं
^m Also दलं.

102. ^{f b} कर्परी ^f हार्दिका ["] (कायोद्ग) ["] तुल्यं ["] Collyrium. a
["] रसास्त्रनम् ["] Another sort. c
- ["] रसगर्भं ["] तार्क्ष्यैः ["]
- ^{I n} गंधाग्नि ^{m d} (त) गन्धकः ["] Sulphur.
103. ^{m c} लौगंधिक (च) ["]
- ^f चक्षुष्य ^{2 f} कुशाल्यौ ^{f g} (त) कुलत्तिका ["] A blue stone used as a collyrium. f
- ["] रीतिपुष्पं ["] पुष्पकेतु ^{" h} पौष्पकं ^{" i} कुसुमास्त्रनम् ["] Calx of brass.
104. ["] पिच्छरं ["] पीतकं ^{" j} तालमात्रं ["] (च) हरितालके ["] Yellow orpiment.
- ["] नैरेवमर्थ्यं ^{3 n} गिरिजमग्नि ^{4 n} (च) शिलाजट ["] Red chalk. k
105. ^m मोल ^{m l} गंधरस ^m प्राय ^{m m} पिच्छ ^{m n} गोद ["] रसाः (समाः) ["] Myrrh.

1—नृ.

2—ही.

3—च—.

4—च—.

* Extracted from Amomum Zanthorhizon, Roxb. ^b Some grammarians include this in the synonyma of blue vitriol. Medical authors write it कर्परी or कर्पूरं, and make it a distinct sort of collyrium. ^c Some join this article with the preceding, omitting कर्परी from the synonyma: this agrees with the medical books. ^d And गन्धकः. ^e Or लौगंधिकः. ^f Some make these three terms synonymous with the following. ^g And कुशाल्यौ. Likewise कुलं. ^h And पुष्पकं. ⁱ Also पुष्पाजनं. ^j चार्त्त or चर्त्त. Also गार्त्त. ^k According to a different explanation, bitumen. ^l Or रसगर्भः. ^m And मोलः. Also पिच्छगोदः. ⁿ Or चयः. Also गोदचयः.

Cuttle fish bone.	^{ma} ^{mb} ^m हिण्डीरो ऽम्बिकफः केनः
Minium, or red lead.	^m ^m ^m ^{1nc} सिन्दूरं नागसंभवम्
Lead.	106. नाग सीसक बोनेट वम्राधि
Tin.	^m nd तपु पिञ्चटम्
	^m ^m रंग बंगे
Cotton.	^m ^{2mc} (ऽय) पिचुखो
Safflower ; carthamus.	^m (ऽय) कमखोत्तरम्
	107. (स्यात्) कुखं बह्निशिखं मचारजन (मित्थपि)
A woollen blanket.	^m ^m मेजकखल जर्पातुः
Hare's or rabbit's hair.	^m ^{8m} शयोर्थं शयलोमनि
Honey.	108. मधु चौद्रं माचिका (दि)
Wax.	^m ^{8m} मधुच्छिष्टं (त) सिक्वर्क
Red arsenic.	^{ft} ^f ^{fg} मनःशिखा मनोरुप्ता मनोहा नागजिहिका
Nitre ; salt- petre.	^f ^{fh} ^{fi} 109. नैपाखी कुनटीगोखा
	^m ^m ववखारो ववायजः

1—म.

2—द्व.

3—वृ.

4—क.

* दिण्डीरोः or पिण्डीरोः. Also हिण्डीरोः. ^b Or उच्छिष्टः. * Some read वधं. Also तपु. ^d Some include the two first terms with the preceding, as names of lead. * And पिचुखः. Also पिचुद्वः or द्वपिचुः. ^f Likewise मनःशिखा. Also masc. मनःविहः. ^g And मनोहा. ^h Some read कुनटी or कुनटी. ⁱ Some make the last term the name of a different species ; and the two preceding terms, its explanation.

पाक्वोः^m

(ज्य) रुजिकाचारः^{m s} कापोतः^m सुखवर्चकः^m Natron ; alkali.

110. सौवर्चलं^{n b} (स्याद्) रचकंⁿ

त्वक्चीरा^f वंशरोचना^{f c} Manna of bamboos.

शिशुजंⁿ श्वेतमरिचंⁿ

Seed of morunga. d

मोरटंⁿ (मूलमैश्वरम्)

Root of sugarcane.

111. ग्रन्थिकंⁿ पिप्पलीमूलंⁿ चटिकाशिरं^{1 n e} (इत्यपि)

Root of long pepper.

मोक्षोमी^f भृतकेयो^m (ना)

Root of sweet flag.

पलाङ्गंⁿ रक्तचन्दनम्ⁿ

Red-wood.

112. त्रिकटुमूत्रपथं^{n n g} व्योषंⁿ

Three spices. f

त्रिफला^{f h} (तु) फलत्रिकम्ⁿ

Three myrobalans.

1—स.

* Or रुजिकाचारः. Also रुजिका and चारः. ^b Some disjoin the two last terms, and make them names of Borax. ^c Or वंशरोचना. ^d Of Hyperanthera or Guilandina morunga. ^e And चटिकाशिरः (रु). Or masc. चटिकाशिरः (र). Also चटका and शिरः. ^f Black pepper, dry ginger and long pepper. ^g Or मूत्रपथं. ^h And त्रिकटु or त्रिफला.

CHAPTER X.

Men of the fourth tribe.	^{m a} 1. ^m भूद्रा (च) ^m ऽवरवर्णा (च) ^m वृषला (च) ^m जघन्यजाः
Men of mix- ed origin. b	^m (आचण्डालान्तु) ^m संकीर्णा (अम्बष्ठ करणादयः)
A scride. c	^m 2. (भूद्राविशो ^m स्तु) करणो
A physi- cian. d	^m ऽम्बष्ठो (वैश्वादिजन्मनोः)
An <i>Ugra</i> . e	^m (भूद्रा क्षत्रियवोर्) उग्रो
A bard. f	^m मागधः (क्षत्रियाविशोः)
A <i>Ma'hishya</i> . g	^m 3. माहिष्यो (ऽर्धक्षत्रियवोः)
A <i>Kshattri</i> . h	^{l m} क्षत्ता (र्धभूद्रवोः स्तः)
A chari- oteer. i	^m (ब्राह्मणा क्षत्रियात्) स्तः
A trader. j	^m (तस्यां वैदेहको (विशः))

1—५.

^a Sing. भूद्रः, &c. ^b From the intermarriages of the other tribes.

^c Or man of a class which sprung from the 3d and 4th tribes.

^d Sprung from the 1st and 3rd tribes. ^e From the 2d and 4th.

^f From the 3d and 2d. ^g From the 2d and 3d classes. ^h From the

4th and 3d. ⁱ From the 2d and 1st. ^j From the 3d and 1st.

4. रथकार (सु माहिष्यात् करण्यं यस्य संभवः) ^m ^{m b} A car-maker.
- (स्याच्) चाण्डाल (सु जनितो ब्राह्मण्यं वृषलेन यः) ^{m c} ^{l m} ^{A Chan-} ^{da'la. a}
5. कारुः शिल्पौ ^m ^{m f d} An artisan.
- (संघतैस्तेर्हयोः) अग्निः (सजातिभिः) ^{m e} ^{2 m f} A company of artists.
- कुलकः (स्यात्) कुलत्रेष्टी ^m ^m One eminent by birth.
- मालाकार (सु) मालिकः ^m ^m A florist.
6. कुम्भकारः कुलावः (स्यात्) ^m ^m A potter.
- पलगण्ड (सु) लेपकः ^m ^m A bricklayer or plasterer.
- तन्तुवायः कुविन्दः (स्यात्) ^{m g} ^{m h} A weaver.
- तन्तुवाय (स्तु.) सौचिकः ^m ^m A taylor.
7. रङ्गाचीव चित्रकारः ^m ^{3 m} A painter.
- शस्त्रमार्ज्जो सिधावकः ^m ^m An armourer.
- पादूक्षत्र्मकारः (स्याद्) ^{4 m i} ^{5 m j} A shoemaker.
- व्योकारो लोहकारकः ^m ^m An iron-smith. k.
8. नाडीन्धमः स्वर्णकारः कलादेः रुक्मकारके ^m ^m ^{m l} ^m A goldsmith.

1—नृ.

2—नृ.

3 चि—.

4—नृ.

5 च—.

^a Sprung from the 4th and 1st tribes. ^b Also चण्डालः. ^c Likewise fem. कारुः. ^d Also fem. अग्नी. ^e Or कुलिकः. ^f Likewise कुलः and त्रेष्टी. ^g And तन्तुवायः or तन्तुवायः. Also तन्तुवायः. ^h Or कुविन्दः. ⁱ Or पादुक्षत्र्म. ^j Also चण्दरः. ^k Some separate the terms as severally signifying a founder and a smith. ^l Or कलादेः.

- A shell-cutter. (स्याच्) १^m क्खिः २^m काख्खिः
 A copper-smith. शौखिक्खिः ३^m ४^m ५^m ६^m ७^m ८^m ९^m १०^m ११^m
 A carpenter. ९. तच्चा (तु) वक्खिक्खिः रक्खिक्खिः (स्याच्) काष्ठतट्
 One working for the village. (ग्रामाधीने) ग्रामतट्
 One independent. कौटतट् (ग्रामाधीनः)
 A barber. १०. क्षुरि सुखि दिवाकीर्त्ति नापिता ऽन्तावसायिनः
 A washer-man. निर्णेजकः (स्याद्) रजकः
 A distiller. शौखिक्खिः मख्खहारकः
 A goatherd. ११. जावाक्खः (स्याद्) अजाजीवो
 An attendant on an idol. देवाजीवी (तु) देवलः
 A female juggler. (स्यान्) माया शम्बरी
 A juggler. मायाकार (स्तु.) प्रातिहारिकः
 Dancers and tumblers. १२. शैलालिन (स्तु.) शैलूषा जायाजीवाः कथाश्रिनः
 Dancers and mimics. भरता (इत्यपि) नटाश्च
 चारणा (स्तु.) कुशीलवाः

१ वां— २ ता— ३ नू— ४ त्वद्— ५ च्— ६ नू—
 ७ नू— ८ नू— ९ नू— १० नू— ११ नू—

* And शौखिक्खिः. b Fem. रजकी. ° Or देवाजीवी. d And शम्बरी or जांबरी. &c. ° And जायाजीवी (नू) or जाजीवी (नू). f And प्रतिहारः, प्रातिहारः or प्रातिहारकः. s And भारतः. h Sing. नटः.

- 1—अ. 2 क—.

^a Or जीवविक्रः. ^b Selling the flesh of beasts or birds. ^c And विविक्रः. ^d Likewise भारी (गु). ^e Following a degrading profession. ^f Or वपवदः. ^g Likewise बुद्धकः. ^h Or दासः. Fem. दासी—ग्री. ⁱ And गोषः. ^j Or चेटः. Also चेटः, चेटकः. Fem. चेटिका, चेटी, चेडी. ^k Fem. किकुरा or किकुरी. ^l Also प्रैवः and प्रेषः.

One nourished by a stranger. a

18. पराचित परिक्रान्द परजात परैधिताः
m m b m c m

A lazy man.

19. भन्दस्तुन्दपरिचज चालस्यः शीतकोऽलसेऽनुष्यः
m l m d m m m m

A dextrous person.

दक्षे (तु) चतुर पेयल पटवः सूत्रान उषा (श्च)
m m m m m f

A Chanda'la.

20. चण्डाल ऊव मातङ्ग दिवाकीर्ति जनङ्गमा
m g m h 3 m m m i

निषाद श्वपचावन्ते वासि चाण्डाल पुङ्गवाः
m

Barbarians. j

21. (भेदाः किरातश्वरपुलिन्दा) ज्ञेच्छ (जातयः)
m m m 4 m

A hunter, or deer-killer.

व्याधेऽश्वगवधाजीवेऽश्वयुर्लब्धको (ऽपि सः)
m m m k m

A dog.

22. कौलेयकः सारमेयः कुकुरोऽश्वदंशकः
m l m 5 m m

शुनको भषकः श्वा (स्याद्)
m n

A mad dog.

अलर्क (स्तु. स योगितः)
m

A dog trained for the chase.

23. (श्वा) विश्वकद्रुर्द्ध गयाकुशलः
f f

A bitch.

सरमा शुनी

1 तु— 2 पटु. 3 अ—सिन्. 4 शु— 5 शन्.

* Some include this line in the synonyma of slave. ^b Likewise परिक्रान्दः, परिक्रान्तः, परिक्रान्तः, पारिक्रान्तः. ^c And परजितः. ^d Or तन्त्र-परिजातः. ^e And पेयलः or पेयलः. ^f Also जनङ्गमः. ^g And निषादः. ^h Sing. श्वपचः. Likewise श्वपक् (श्च). ⁱ Also पुङ्गवः, पुङ्गवः. ^j Of various tribes, mountaineers, savages, &c. As किरातः, living in forests and armed with a bow. श्वरः or प्रज्जश्वरः, wearing feathers (a peacock's tail, &c). पुलिन्दः or पुंलिन्दः, speaking no intelligible language. ^k And कुकुरः. ^l Or शुन and शुचिः. ^m Also श्वानः. ⁿ Likewise अलर्कः.

- ^m ^m ^{ma}
विट्चरः शूकरो ग्राम्ये A village hog.
- ^{mc}
वर्कर (सहृणः पशुः) Any young animal. b
- ⁿ ⁿ ^m ^f
24. आक्षोदनं चगव्यं (स्याद्) आखेटो चगयास्त्रियाम् Chase ; hunting.
^{1 m}
(दक्षिणावर्त्तमयोगाद्) दक्षिणेर्भा (कुरङ्गकः) A deer wounded on its right side.
- ^{2 m d} ^{3 m e} ^{m f} ^m ^m ^m
25. चौरैकागारिक स्तेन दस्यु तस्कर भोषकाः A thief or robber.
^{4 m g} ^{5 m} ^{m h} ^m
- प्रतिरोधि परास्कन्दि पाटञ्चर मलिज्जुचाः
- ^{f i} ⁿ ⁿ ⁿ
26. चौरिका स्तेन्य चोर्वै (च) स्तेयं Theft, robbery.
^{n j}
लोहं (त तद्वनम्) Booty.
- ^{m l}
वीतंस (सूपकरणं बन्धने चगपक्षिणाम्) A net, chain, or cage. k
- ^m ⁿ
27. उन्मायः कूटयन्त्रं (स्याद्) A snare or trap. m
- ^f ^f
वागुरा चगबन्धिनी A net. n
- ^{no} ^{mp} ^f ^{m f n} ^{m q}
शुलं वराटकः (स्त्री तु) रज्जु (स्त्रि. पु) वटी गुणः A cord, rope, or string.

1—नृ.

2—र.

3 ऐ—.

4—नृ.

5—नृ.

^a Some make the first, others the second, term, explanatory. ^b Or a lamb in particular. ^c Fem. वर्करी. ^d Also चोरः. Fem. चौरः. ^e Fem. ऐकागारिकी. ^f Or स्तेनः. Also सौग्रन्धः. ^g And प्रतिरोधकः. ^h Likewise पटञ्चरः. ⁱ Also चौरिका. ^j And लोहं or लोतः. ^k Any instrument for confining birds or beasts. ^l Also वितंसः. ^m Some make the preceding term synonymous with these. ⁿ For confining deer. ^o Adn नुर्वं or शुलं. Also masc. शुलः and fem. शुला or शुली. Likewise वृत्तं according to a different reading. ^p Or वराटः. But some read वटाकरः. ^q Likewise वटीगुणः.

- Rope and bucket of a well. a 28. ⁿउद्घाटनं ⁿघटौयन्मं (सखिसोदाहनं ग्रहेः)
^{1 m n b m c}
 A loom. (पुंसि) वेमा वावदहः
^{n d m e}
 Threads. सूत्राणि (नरि) तन्तवः
^{f f 2 f g}
 Weaving. 29. वाणि व्यूतिः (स्त्रियौ तुल्ये)
ⁿ
 Plastering. पुसं (लेप्याऽदिकर्मणि)
^{h f j f}
 A doll or puppet. i पञ्चाशिका पुत्रिका (स्यादकदन्तादिभिः कृता)
^{m m f l f m}
 A basket. k 30. पिटकः पेटकः पेटा मञ्जूषा
^{f n}
 A pole for carrying burdens. (ऽथ) विहङ्गिका
^{3 f}
 Its string. भारयटिस्
^{n o m}
 A shoe. (तदाख्यि) शिख्यं काचो
^f
 31. पादूष. पानत् (की) (ऽथ) पादुका
^{f 4 f}
 A boot. (सेवा) ऽशुषदीना (पदावता)
^{f f p f}
 A thong. नङ्गी बङ्गी बरता (स्याद्)
^{f q}
 A whip. (अम्बादेसाडनी) कथा

1—न.

2 व्यू—.

3—टि.

4 उ—व.

* A rope and jar to draw water from a well ; or any machine for raising water. ^b Likewise वेमः. ^c Or वावदहः. ^d Sing. सूत्रं.
 • Sing. तन्तुः. Also सूत्रतन्तुः. ^e And वेविः. ^f Or व्यूतिः. ^h Or painting images, &c. ⁱ Or figure made of cloth, ivory, &c. ^j And पञ्चाशिका.
 * The two last of these four terms are by some separated, and made to signify a large basket. ¹ And पेटा or पोटा. ^m Some add मञ्जूषा; erroneously. ⁿ Or विहङ्गिका. ^o Likewise शिक् (प्). ^p And बाङ्गी or बाङ्गी
 q Also कथा or कथा.

32. चाण्डालिका (त) कण्डोलवीया चण्डालवस्तुकी ^{f a} ^{f b} ^f A vulgar lute.
- नाराची (खाद्) एषणिका ^f ^f Goldsmith's scales.
- ग्राण (स्तु) निकषः कषः ^m ^m ^{m c} A touch-stone.
33. व्रचनः पत्रपरशुर् ⁿ ^{1 m} An iron chisel. d
- ईषिका दलिका (समे) ^{f t} ^{f g} A pencil or brush. e
- तैजसावर्तनी स्रपा ^f ^{f h} A crucible.
- भक्षा चर्मप्रसेविका ^f ^{f i} Bellows.
34. चास्कोटनी वैधनिका ^{f j} ^f An gimlet or auger.
- सपाची कर्चरी (समे) ^f ^f Scissors or shears. k
- टचादने टचभेदी ^m ^{2 m} A carpenter's chisel.
- टङ्कः पाषाणदारणः ^{m m} ^m A hatchet. l
35. ककचो (ऽखी) करपत्रं ^{m n n} ⁿ A saw.
- (खाद्) आरा चर्मप्रभेदिका ^f ^f Shoemaker's knife.

1—यु.

2—यु.

^a And चाण्डालिका. ^b Likewise कण्डोलवीया. ^c Some read ग्रानः निकषः and कषः. ^d Or else a small saw. ^e Some explain this a fibrous stick ; others a mould for ingots ; or else what is thrown into a crucible to try whether the metal be melted. ^f Also ईषिका and ईषीका or ईषिका. ^g Likewise दलिका, दली. ^h Also स्रपा and स्रपी or स्रपिका. ⁱ Or masc. चर्मप्रसेविका. ^j And चास्कोटनी. ^k Also a dagger. ^l Likewise a stone-cutter's chisel. ^m Or तङ्कः. ⁿ And ककचरः.

An image of
iron. a

^{f b} स्मर्त्तुं ^f स्थूणा ^f लोहप्रतिमा

An art.

ⁿ शिल्पं (कर्म कलादिकम्)

An image;
statue or
picture.

36. प्रतिमानं प्रतिविम्बं प्रतिमा प्रतियातना प्रतिष्ठाया

^f प्रतिष्ठातिर्चा (पुंसि) ^{1 f} प्रतिनिविर्

Resem-
blance. c

^f उपमोपमानं (स्वात्)

Like, simi-
lar.

37. (वाच्यलिङ्गाः) समस्तुत्यः सहस्रः सहस्रः सहस्रः

^{m f n d} साधारणः ^{m f n} समान (ख)

(In composi-
tion) Like.

^e (सुवत्तरपदेत्स्मर्त्तुं)

38. निभ सङ्काश नौकाश प्रतीकाशोपमा (द्वः)

Wages or
hirc.

^f कर्मण्या (तु) ^f विधा भत्या ^f भतयो ^{6 f} भर्म ^{7 n} वेतनम्

39. भरखं भरखं मूल्यं निर्वेशः पण (द्वत्पि)

Spirituos
liquor.

^f सुरा हलिप्रिया ^f हाला ^f परिच्छुद्धरण्यामला

1 ख—.

2—धि.

3 उ—.

4—य.

5 उपय.

6—ति.

7—न.

8—त.

9 व—.

^a So most commentaries explain this : but one says an anvil. ^b Or स्मर्त्तुं. Also स्मर्त्तुं or स्मर्त्तुं. And स्मर्त्तुं, स्मर्त्तुं, or स्मर्त्तुं. ^c Some include this with the preceding. ^d Fem. साधारणी. or साधारणा. ^e The following are used only in composition. Ex. पित्रनिभः, like his father. ^f Also निकाशः. ^g And प्रतीकाशः, प्रतीकाशः, or प्रतीकाशः. ^h Besides other terms similarly employed in composition : as दूतः, दूतः, दूतः. ⁱ Also fem. भरण्या.

40. ^f नमोत्तमा ^{f 1 f 2} प्रसवेरा ^{2 f} कादम्बर्यः ^f परिचुता

^f मदिरा ⁿ कश्च ⁿ मद्ये (चाप्य)

^m ऽवदंश (स्तु भक्षणम्)

Eating
what ex-
cites thirst.
A tavern.

41. ^f शुण्डापानं ⁿ मदस्थानं

^m मधुवारा ^{m b} मधुक्रमाः

Tippling.

^m मध्वासवे ^{m d} माधवको ^m मधु ^{n e} माध्विक (मद्वयोः)

Spirit, dis-
tilled from
Bassia. c

ⁿ मैदेयमासवः ^{3 m} शीधुर् ^{4 m n g}

Rum. f.

^m मेदको ^m जगलः (समौ)

Vinous li-
quor for
distilling.

ⁿ सन्धानं (खाद्) ^m अभिषवः

Distilla-
tion.

^{m i} किण्वं (पुंसि तु) ^{m j} नग्नद्वः

Ferment. h

43. ^{m k} कारोत्तरः ^m सुरामण्ड

Yeast, barm,
froth.

ⁿ आपानं ^f पानगोष्ठिका

Place
where peo-
ple drink
together.

^{m n} चषको (ऽस्त्री) ⁿ पानपात्रं ^{m n} सरको (ऽप्य) ^{5 n m} नुतर्षणम्

A drinking
vessel. l

1 इरा.

2—री.

3 अ—.

4—सु.

5 अ—.

^a Also प्रसवेरा. ^b Sing. मधुवारः, मधुक्रमाः. ^c From the blossoms of the Bassia latifolia. Some divide the synonyma, making the two last terms signify wine obtained from grapes. ^d And माध्विकं, or माहीकं. ^e Also मध्वाधीकं. ^f The three terms signify different kinds; the first distilled from blossoms of Lythrum fruticosum, with sugar, &c. the second from the raw juice of sugar-cane, the third from molasses. ^g Some connect the last term with the following article. ^h A drug used for that purpose. ⁱ Or कण्वं. ^j Also neut. नग्नद्व. ^k And कारोत्तरः. ^l Some separate the two last terms of this line, and interpret them the distribution of liquor. ^m Also masc. नुतर्षणम्.

A game-
ster.

44. धूर्त्तः^m ऽक्षदेवी^{l m} कितवे^m ऽक्षधूर्त्तः^m द्यूतकृत्^m (समाः)

Sureties.

(स्थुर्) जग्मकाः प्रतिभुवः

Keepers
of gaming
houses.

सभिका^{m b} द्यूतकारकाः^m

Gaming.

45. द्यूते^{m n} (ऽस्त्रियाम्) अक्षवती^f कैतवंⁿ पुण्यं^m (इत्यपि)

पणो^m (ऽक्षेषु) न्वहे^m

Dice.

ऽद्या^m (स्तु) देवनाः पाशकाः^m (च ते)

Moving a
piece at
play.

46. परिणाय^{m c} (स्तु शारीणां समन्ताक्षयने)

(ऽस्त्रियौ)

A checker-
ed board or
cloth.

अष्टापदं^{m n} शारिफलं^{m n}

A match of
cocks. &c.

प्राणियद्यूतंⁿ समाहवः^m

47. (वक्ताभूरिप्रयोगत्वादेकस्मिन् ये ऽत्र यौगिकाः

तादृश्यादन्यतो वक्तावूच्या लिङ्गान्तरे ऽपि ते)

1—नृ.

^a Sing. जग्मकः, and प्रतिभूः. Some reckon these synonymous with the following. ^b Sing. सभिकः and द्यूतकारकः. ^c Also परीणायः.

BOOK III.

CHAPTER I.

1. विशेष्यनिघ्नैः संकीर्णैर्नानार्थै रप्ययेरपि

लिङ्गादिसंघर्षैर्वर्गः सामान्ये वर्गसंश्रयाः

2. स्त्रीदाराद्यैर्य द्विशेष्यं यादृशैः प्रस्तुतं पदैः

गुणवृत्त्यक्रियाशब्दास्तथा स्युस्तस्य भेदकाः ।

^{1 m f n} ^{2 m f n m f n}

3. सुकृती पुण्यवान् धन्यो

Fortunate;
well-fated. ^a

^{m f n} ^{m f n}
महेच्छ (स्तु) महाशयः

Magnani-
mous.

^{m f n} ^{m f n b}

हृदयाकुः सहृदयो

Good-heart-
ed.

^{m f n} ^{m f n}

महोत्साहे! महोद्यमः

Perseve-
rant, dili-
gent.

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}

4. प्रवीणो निपुणः अभिन्न बिभ्रनिष्ठात शिचिताः

Skilful, con-
versant.

^{m f n c} ^{m f n} ^{3 m f n} ^{m f n d}

वैज्ञानिकः कृतसुखः कृती कुशल (इत्यपि)

^{m f n} ^{m f n}

5. पूज्यः प्रतीक्ष्यः

Venerable.

^{m f n} ^{m f n}

सांशयिकः संशयापन्नमानसः

Dubious. ^e

1—ज्.

2—वत्.

3—ज्.

^a Fem. सुकृतिनी, पुण्यवती, धन्या. ^b Or सहृदयः. Also हृदयो(—ज्)
हृदयिकः, हृदयवान् (—वत्). ^c Or विज्ञानिकः. ^d Likewise कुशलः. ^e Un-
certain or questionable. Some refer this to the person ; irresolute,
unsettled in opinion.

Meriting a fee or reward.	^{m f n} दक्षिणीवो ^{m f n} दक्षिणार्ह (सूत्र) ^{m f n a} दाक्षिण्य (इत्यपि)
Munificent.	^{m f n b} 6. (स्युर्) वदान्य ^{m f n c} स्थूललक्ष्य ^{m f n} दानयौखडा ^{m f n} बहुप्रदे
Long-lived.	^{m f n d} जैकाटकः (स्याद्) ^{1 m f n} आशुष्मान्
Skilled in sacred sciences.	^{m f n} अन्तर्वाणि ^{2 m f n} (स्तु) शास्त्रवित्
Acutely investigating.	^{m f n} 7. परीक्षकः ^{m f n} कारणिके
Granting a prayer. e	^{m f n} वरद (स्तु.) ^{m f n} सर्वर्षकः
Joyful, cheerful.	^{m f n} हर्षमाणो ^{m f n 3 m f n f} विकुर्वाणः ^{m f n} प्रमना ^{m f n} हृष्टमानसः
Sad, perplexed.	^{4 m f n} 8. दुर्मेना ^{4 m f n} विमना ^{4 m f n} अन्तर्मेनाः (स्याद्)
Regretting.	^{m f n} उत्क ^{5 m f n} उन्मनाः
Sincere, candid.	^{m f n} दक्षिणे ^{m f n 6 m f n} सरलो दारौ
Liberal in giving and using.	^{m f n} सुकलो (दातृभोक्तारि)
Diligent, attentive. g	^{m f n 7 m f n} 9. (तत्परे) प्रसितासक्ताव्
Zealously active. h	^{m f n i} इष्टार्थोद्युक्त ^{m f n} उत्सुकः

1—स्.

2—दु.

3—नस्.

4—स्.

5—स्.

6 व—.

7 आसक्त.

* And दक्षिण्यः. b Or वदान्यः. c And स्थूललक्ष्यः. d Fem. जैकाटकाः.
 • As a deity, at the instance of a votary. f Also प्रमनाः (—स्). g Some include the two next terms in these synonyma; others, varying the reading, add आविष्ट, to this article. h Making exertions for a gratifying purpose. i According to another reading, उत्सुक्ताः.

- ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
 प्रतीते प्रथित ख्यात विस्त विज्ञात विस्तृताः
^{m f n} ^{1 m f n a}
 10. (गुणैः प्रतीते तु) कृतलक्षणा कृतलक्षणौ
^m ^{m b} ^{2 m}
 इत्थ आढेय धनी
^m ^{4 m c} ^{5 m} ^{6 m}
 स्वामी (स्त्री) श्वरः पतिरौशिता
^m ^{7 m} ^{8 m} ^m ^m ^m
 11. अधिभू न्यायको नेता प्रभुः वरिष्ठो धियः
^{m f n} ^{m f n}
 अधिकर्षिः सख्यः (स्यात्)
^m
 कुटुम्बव्याप्त (स्तु. यः)
^{m n} ^{m d}
 12. (स्याद्) अभ्यागारिक (सखिन्) उपाधि (र्षिः पुमानयम्)
^m
 (वराङ्करोपयेतो यः) सिंहसंहननो (हि सः)
^{m f n c}
 13. निर्वाणः (कार्यकर्त्ता यः सम्पन्नः सत्त्वसम्पदा)
^{m f n i} ^{m f n}
 अवाचि न्नको
^{m f n g} ^{m f n}
 (ऽथ) मनेजवः (स) पिहसन्निभः
^{m i}
 14. (सत्कृत्यालङ्कृतां कन्यां यो ददाति स) ब्रुकुदः
^h

1 आ— 2—ज. 3—ज. 4 ई— 5—ति.
 6 रैयिह. 7 ना— 8—ह.

* Some read आहितलक्षणाः. ^b Fem. इत्था, आत्था, धनिनी. ^c Fem. ईश्वरा or ईश्वरी. ^d Invariably masc.: even with a feminine or neuter substantive. ^e Some read निर्वाणः. ^f अवाक् (च्). ^g Some erroneously read मनेजवसः. ^h In due form ; decorating her with ornaments. ⁱ Or ब्रुकुदः.

Prosperous, happy.	1 mfn mfn mfn na 2 mfn खसीवान् खसीयः श्रीलः श्रीमान्
Affection- ate.	mfn mfn mfn mfn b स्निग्ध (स्नु) बन्धुलः
Compassion- ate.	15. (स्याद्) दयालुः कारुणिकः कृपालुः क्षरतः (समाः) mfn mfn 3 mfn c mfn mfn d
Unrestrain- ed.	स्वतन्त्रोऽपारतः स्वैरौ स्वच्छन्दो निरवग्रहः mfn mfn 4 mfn 5 mfn
Dependent.	16. परतन्त्रः पराधीनः परवान्नाथवान् (अपि) mfn mfn mfn mfn mfn
Docile. e	अधीनो निम्न आबन्तोऽस्वच्छन्दो गृह्यको (ऽप्यमो) mfn mfn f
A sweeper.	17. खलपूः (स्याद्) बह्मकरो mfn 6 mfn
Dilatory, slow.	mfn 7 mfn दीर्घसूत्रचिरक्रियः
Acting in- considerate- ly.	जाह्नोऽसमीक्षकारी (स्यात्) mfn
Indolent.	mfn mfn कुण्ठो (मन्दः क्रियासु यः)
Competent to an act.	18. कर्मक्षमोऽलंकर्मिणः 8 mfn mfn
Engaged in a business.	क्रियावान् कर्मसूद्यतः mfn g mfn
Laborious.	(स) कर्मः कर्मशीलो (यः) mfn mfn
Finishing carefully.	कर्मभूर (स्तु) कर्मठः mfn mfn

1—व. 2—व. 3—व. 4—व. 5 ना—व.
6 चि— 7—व. 8—व.

a And श्रीलः. b Also क्षरतः. c And स्वैरः. d Also निर्वन्धुलः
and निरंक्रयः. e Some make the terms in this and the preceding
line synonymous. f Fem. बह्मकरी and बह्मकरा. g Fem. कार्पी-

- 1 *m f n a* 2 *m f n*
 19. भरपयमुद्धर्मकरः *m f n* *m f n*
 कर्मकार (स्तु.) तत्कियः *m f n*
 अपस्नातोः पतस्नात *m f n* *m f n*
 3 *m f n* *m f n c*
 आभिषाशी (तु) शौष्कलः *m f n* *m f n* 4 *m f n* 5 *m f n*
 20. बुभुक्षितः (स्यात्) बुभितो मिषत्पुरुषनायितः *m f n* *m f n*
 पराश्रयः परपिण्डादेः *m f n* *m f n* *m f n*
 भक्षकोः चक्षुरोऽश्चरः *m f n* *m f n*
 21. आद्यूनः (स्याद्) औदरिको (वजिगीषाविवर्जिते) *m f n* *m f n*
 (उभाव) आत्मन्धरिः कुक्षिन्धरिः (स्वोदरपूरके) *m f n* 6 *m f n*
 22. सर्वाङ्गीन (स्तु.) सर्वाङ्गभोजी *m f n* *m f n*
 गृध्र (स्तु.) गर्धनः *m f n* *m f n*
 7 *m f n* *m f n* 7 *m f n*
 बुभोऽभिलाषुक शृण्वाक् *m f n* *m f n*
 (समौ) लोबुप लोबुभौ *m f n* *m f n*

Working for hire.

Working without wages.

Bathing after mourning. b

Eating fish and flesh.

Hungry.

Feeding at another's cost.

Gluttonous.

Shamelessly voracious.

Selfishly voracious. d

Eating every thing. e

Covetous, greedy.

Very covetous. g

- 1—ज. 2—क. 3—न. 4—तु. 5—च.
 6—न. 7—हृष्यक.

^a Or कर्षयमुक् (-ज्). ^b Some interpret this, dying after ablutions before the ceremony is complete. ^c And आत्मन्धरिः or शृण्वाक्. ^d With disregard to those, whom he is bound to support. ^e Eating all manner of food, or—food proper to various tribes. ^f Also हृष्यकः and हृषितः or तर्जितः. ^g Some make these synonymous with the preceding.

Mad ; in- sane.	mfna	1mf n	23. उन्माद (स्तू) न्मदिष्युः (स्यात्)	mf n	mf n
Misbehav- ing.	mf n	mf n	2mf n	mf n	अविनीतः समुद्धतः
Drunk.	mf n	mf n	3mf n	mf n	मत्ते यौण्डेत्कट क्षीवाः
Lustful.	mf n	4mf n	mf n	mf n	कासुके कर्मिताः सुकः
	mf n	5mf n	b	mf n	24. कम्बः कामयिताः भौकः कमनः कामनेः सुकः
Compliant.	mf n	mf n	mf n	mf n	विधेये विनयग्राही वचनेस्थित आश्रयः
Govern- able. c	mf n	mf n	mf n	mf n	25. वम्बः प्रणेये
Modest. d	mf n	mf n	mf n	mf n	निम्बत विनीत प्रविताः (समाः)
Impudent, shameless.	mf n	mf n	mf n	mf n	हृष्टे हृष्टान्वियात (च)
Bold, pre- sent.	mf n	mf n	mf n	mf n	प्रगल्भः प्रतिभात्वितः
Ashamed.	mf n	mf n	mf n	mf n	26. (स्याद्) अहृष्टे (त) ग्राहीने
Astonished.	mf n	mf n	mf n	mf n	विस्मये विस्मयान्विते
Confused.	mf n	mf n	mf n	mf n	अधीरे कातरस्
Timid.	mf n	mf n	mf n	mf n	तस्मै भीरु भीरक भीरुकाः

1—ह. 2—ह. 3—ह. 4—ह. 5—ह.
6—वि. 7—ह.

a Or उन्मादः. Some read उन्मादः or उन्मादः and उन्मादः.
b Or वचनग्राही (गृ). c Some make these synonymous with the
preceding. d Having passions restrained : or else humble, nor ar-
rogant. e Or प्रणेतः. f हृष्टक् (—हृ). Also हृष्टः. g कातरः—रा
—हं. h Also मन्त्रः, भीतः, &c.,

- 1 *m f n* 2 *m f n*
 27. आशंसुराशंसितरि 3 *m f n* *m f n a*
 मृदयाबुर्द्दीतरी
m f n
 अष्टाबुः (अष्टया युक्ते)
m f n *m f n*
 पतयाबु (स्तु.) पातुकः
 4 *m f n* 5 *m f n* 6 *m f n*
 28. (ब्रज्याशीले) ऽपत्रपिष्णुर् वन्दारभवाद्देके
m f n 7 *m f n* *m f n*
 शरावर्षातुको हिंस्रः
m f n *m f n*
 (स्याद्) बर्द्धिष्णु (स्तु.) बर्द्धनः
 8 *m f n* 9 *m f n* 10 *m f n*
 29. उत्पत्तिष्णु (स्तु.) त्यतिता ऽलङ्करीष्णु (स्तु.) मण्डनः
m f n 11 *m f n*
 भूष्णुर्भू विष्णुर्भू विता
m f n *m f n b*
 30. निराकरिष्णुः क्षिप्रः (स्यात्) सान्द्रक्षिग्ध (स्तु.) मेदुरः
 12 *m f n* *m f n* 13 *m f n*
 ज्ञाता (तु) विदुरो विन्दुर्
 14 *m f n c* *m f n*
 विकासी (तु) विकस्वरः

Wishing blessings.

Disposed to take.

Faithful ; believing.

Habitually falling.

Bashful.

Civil ; polite.

Mischievous.

Thriving ; growing.

Jumping up.

Inclined to ornament.

Faring well.

Stationary.

Obstructive.

Very smooth.

Knowing ; intelligent.

Expanding.

- 1—स्तु. 2 आ—ह. 3—स्तु. 4—स्तु. 5—ह. 6 आ—
 7 आ— 8 ह—ह. 9 अ— 10 अ—ह. 11 अ— 12—ह.
 13—स्तु. 14—ह.

* मृदयीता (—ह) or मृदयीता (—ह). ^b Or क्षिप्रः. ^c Also विकासी (तु) and विकस्वरः or विकासी (तु) and विकस्वरः.

	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>	<i>1 m f n</i>	<i>2 m f n</i>
Flowing or creeping.	31. विह्वलरो विह्वलरः प्रसारौ (च) विसारणि	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>	<i>3 m f n</i>
Patient, content. a	सहिष्णुः सहनः क्षन्ता तितिक्षुः क्षमिता क्षमौ	<i>m f n</i>	<i>4 m f n</i>	<i>5 m f n</i>
Passionate ; wrathful.	32. क्रोधेनोऽमर्षणः कोपी	<i>m f n</i>	<i>6 m f n b</i>	
Very passionate.	चण्ड (ख.) ऽत्यन्तकोपनः	<i>m f n</i>	<i>7 m f n</i>	
Wakeful.	जागरूको जागरिता	<i>m f n</i>	<i>8 m f n</i>	
Rolling, as in sleep.	घर्णितः प्रचल्यितः	<i>m f n</i>	<i>9 m f n</i>	<i>10 m f n</i>
Sleepy, sluggish.	33. स्वप्नक् शयाबुर्निद्राबुर्	<i>m f n c</i>	<i>m f n</i>	
Asleep.	निद्राण शयितौ (समौ)	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>	
Averting the face.	पराङ्मुखः पराङ्गीनः	<i>11 m f n e</i>	<i>m f n f</i>	
Down-look- ed. d	(स्याद्) चवाङ् (ऽय) ऽधोमुखः	<i>12 m f n h</i>		
Adoring deities. g	34. (देवानश्चति) देवद्वयङ्	<i>13 m f n i</i>		
Going every- where.	विष्वद्वयङ् (विष्वगंचति)	<i>14 m f n j</i>		
Accompany- ing.	(यः सहांचति) सभ्रयङ् (स)	<i>15 m f n k</i>		
Moving tor- tuously.	(स) तिष्यङ् (यस्तिरो ऽश्चति)			

1—नू.	2—रिन्.	3 चं.ट.	4—ह.	5—नू.	6—नू.
7—नू.	8—ह.	9—ज.	10 नि—ह.	11—च.	12—च.
13—च.	14—च.	15—च.			

a Some distinguish the three first terms as signifying patient; and the other three, contented. b Also कोपनः. c Likewise निद्रितः. d Also headlong. e Fem. चवाचौ. f Fem. अधोमुखौ. g The same term signifies approaching idols. h Fem. देवद्वीची. Neut. देवद्वयङ्. i Fem. विष्वद्वीची. Neut. विष्वद्वयङ्. Also विष्वद्वयङ् (—च),—द्वीची,—द्वयङ्. j Fem. सभ्रीची. Neut. सभ्रयङ्. Also सभ्रयङ् (—च). k Fem. तिरची.

- mf n mf n 1 mf n
 35. वदो वदावदो वक्ता Speaking sensibly. a
 mf n mf n
 वागीशो वाक्पतिः (समौ) Eloquent.
 mf n c 2 mf n d mf n 3 mf n
 वचोयुक्तिपटुर्वाग्मो वावदूक (ख) वक्तरिः Speaking much. b
 mf n f mf n g mf n 4 mf n
 36. (स्यात्)जल्पाक(स्तु)वाचालो वाचाटो वक्तुर्गर्वाक् Talking nonsense. c
 mf n mf n mf n
 दुर्मुखे मुखरा ऽवदुर्मुखौ Foul-mouthed, scurrilous.
 mf n h mf n
 यक्तुः प्रियम्बदे Speaking civilly.
 mf n 5 mf n
 37. लोहलः (स्याद्) अस्फुटवाग् Lisping.
 6 mf n mf n
 गच्छावादी (तु) कद्वदः Speaking ill.
 mf n mf n
 (समौ) कुवाद कुचरो Censorious, detracting.
 mf n mf n
 (स्याद्) असौम्यस्वरो ऽस्वरः Having a bad voice.
 mf n mf n
 38. रवणः शब्दनेः Sonorous.
 7 mf n mf n j
 नान्दीवादी नान्दीकरः (समौ) Speaker of a prologue. i

1—कृ. 2—नृ. 3—कृ. 4—ए. 5—ए.
 6—नृ. 7—नृ.

^a Or knowing how to speak. Some interpret this simply, speaking or speaker. ^b Some separate the two first terms as signifying one who speaks as is fit; and the other two, as signifying loquacious. ^c Or वाचोयुक्तिः, and पटुः. ^d वाग्मो (नृ) or वाग्मी (नृ). ^e Or simply, talkative: or else, saying much that is blamable. ^f Fem. जल्पाकी. ^g This term also occurs in a good sense. ^h Also यक्तुः, यक्तुः, and यक्त. ⁱ Some say player of the overture. The prologue of an Indian drama is a benediction joined with compliments to the audience. ^j Or नान्दीकरः.

Idiot, stupid.	^{m f n a m f n} जडो ऽच.
Deaf and dumb.	^{m f n b} एडम्बक (स्तु. वक्तुं ओतुमशिक्षिते)
Silent.	^{m f n} 39. ^{m f n} तुष्णींशील (स्तु.) ^{m f n} तुष्णीको
Naked.	^{m f n} नग्नेो ऽवासां दिग्दर्शने
Expelled.	^{m f n c} निःकासितो ऽवहटः (स्याद्)
Cursed.	^{m f n} अपध्वस (स्तु.) ^{m f n} धिक्कृतः
Humbled ; subdued. d	^{m f n} 40. ^{m f n e} आप्तगर्वो ऽभिभूतः (स्याद्)
Condemned ; or adjudged. f	^{m f n g} दापितः साधितः (समौ)
Removed ; set aside.	^{m f n} प्रत्यादिष्टो निरसः (स्यात्) ^{m f n} प्रत्याख्यातो निराकृतः
Deceived, tricked.	^{m f n} 41. ^{m f n} निहृतः (स्याद्) ^{m f n} विप्रहृतो
Disappointed.	^{m f n} विप्रलब्ध (स्तु.) ^{m f n} वञ्चितः
Turned away. h	^{m f n} 42. ^{m f n} अनोहतः ^{m f n} प्रतिहतः ^{m f n} प्रतिवद्धो ^{m f n} हत (चु सः)
Confined. i	^{m f n} अधिक्लिप्तः ^{m f n} प्रतिक्लिप्तो
	^{m f n} बद्धे कीकृत संवर्तो

1—नसु.

* Fem. कक्षा. ^b Also अनेडम्बकः. ^c One reads निःकासितः. ^d Some make the preceding synonymous with this. ^e Also अनिहृतः. ^f Either the person cast ; or the thing awarded ; some interpret this, amerced ; others, the person, by whom, or to whom, payment is made. ^g Likewise दापितः. ^h Some explain it sent or despatched. ⁱ Bound ; some say fettered or confined in stocks, &c. others say imprisoned.

^{m f n} ^{m f n} आपन्न आपत्प्राप्तः (स्यात्)	^{m f n} ^{m f n} कांक्षिको भयद्रुतः	Distressed. a Put to flight.
43. ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} आचारितः चारितो ऽभिग्रहो	^{m f n} ^{m f n} सङ्कसको ऽस्थिरे	Calumniated. b Unsteady. c
^{m f n} ^{1 m f n} व्यसनार्त्ता परत्तो (हो)	^{m f n} ^{m f n} विहस व्याकुलो (समो)	Afflicted. d Confounded, perplexed.
^{m f n} ^{m f n} 44. विह्वलो विह्वलः	^{m f n} ^{m f n} (स्यात्) विवशो ऽरिष्टदुष्टघीः	Overcome by fear, &c. e Apprehensive of death.
^{m f n} ^{m f n} कथ्यः कथार्हे	^{m f n} ^{2 m f n} ^{m f n g} सख्ये (त्वा) ततायी बघोद्यते	Deserving a whipping. Murderous; a felon. f
^{m f n} ^{m f n} 45. द्वेष्ये (त्व) ऽक्षिगते	^{m f n} ^{m f n} बध्यः शीर्षच्छेद्य (इमौ समौ)	Hateful, detestable. Meriting beheading.
^{m f n} विष्यो (विषेणयो बध्यो)	^{m f n h} मुसल्यो (मुसलेन यः)	Meriting death by poison. —by knocks of a pestle.

१ च—न.

२ आ—न.

^a Overtaken by calamity. ^b Especially by a false accusation of adultery : some explain it, accused of adultery ; others say, guilty of a crime. ^c Some interpret this uncertain. ^d Suffering pain from a cause human or divine. ^e Unable to contain himself. ^f Including assassins, incendiaries, robbers, &c. ^g Most commentators exclude the last, others the first and last, of these terms, from the synonyma.
^h Or सुबल्यः.

- Innocent. 46. शिष्टिदानेऽदृष्टाकर्म^{mfn 1 mfn a}
- Inconsiderately guilty.
-b ^{mfn 2 mfn} चपल चिह्नः (समै)
- Malevolent and censorious. c ^{3 mfn 4 mfn} दोषेकहक् पुरोभागी
- Wicked ; perverse. ^{mfn mfn mfn} निहत्त (स्व.) दृष्टुः यतः
- Informers. 47. कर्णेनपः सूचकः (स्यात्) पिशुने^{mfn mfn}
- Mischief-maker. ^{mfn mfn mfn mfn} दुर्जनः खलः
- Destructive, mischievous. ^{mfn} दृष्टो घातकः क्रूरः पापे
- Fraudulent ; crafty. ^{mfn mfn} धूर्त (स्तु.) वचकः
- Idiot. 48. अन्न मूढ यथाजात मूर्ख वैधेय वाक्त्रिशाः^{mfn mfn mfn mfn mfn}
- Miser ; avaricious. ^{mfn mfn mfn mfn} कदर्थ्य लपण क्षुद्र किम्पचान मितम्पचाः
- Poor ; indigent. 49. निःस्व(स्तु.) दुर्विधो दीनो हरिद्रो दुर्गतेऽपि सः^{mfn mfn mfn mfn mfn}
- Beggar ; mendicant, ^{mfn i mfn mfn mfn 5 mfn} वनीयको याचनको मार्गयो याचका र्थिनौ

1—नृ.

2 चि—

3—य.

4—नृ.

5—नृ.

* Many commentators read लपणचनी (नृ) ; and expound that with the preceding term, sinful or criminal. ^b Committing a crime without considering the guilt. ^c Remarking only ill qualities. ^d Some include this in the next article ; others make the five words synonymous. ^e Also क्षुद्रः. ^f Fem. वैधेयी. ^g Some read किम्पचः and जनचितपचः. ^h Likewise दुस्वः. ⁱ Or वनीयकः.

1 m f n a 2 m f n

50. अहङ्कारवानुहंयुः (स्वात्)

Proud.

m f n

m f n b

शुभंयु (स्तु.) शुभान्वितः Happy.

m f n

दिव्योपपादुका (देवाः)

Of divine
origin. c

m f n

(वृगवाद्या) जरायुजाः Viviparous.
d

m f n

51. स्नेहजाः (क्षमिदंशाद्याः)

Engendered
by damp. e

m f n

(पक्षिसर्प्यादयो) जलजाः Oviparous.
f

1—पत्.

2 व—.

* Some make this to be only explanatory of the other term. ^b This also is by some made only explanatory. ^c Divine beings, produced without any apparent cause. ^d Produced from a viviparous being; as man, horses, bulls, &c. ^e As worms and insects. ^f Produced from an egg: birds, serpents, &c.

CHAPTER II.

Vegetables. ^a	1. उद्भिद् (सहस्रगुणमाद्या) ^m	1 m f n m f n b 2 m f n
Sprouting ; germinating.	उद्भिदुद्भिज्जा मुद्भिदम् ^{m f n c m f n m f n m f n m f n m f n}	
Beautiful or pleasing.	सुन्दरं दक्षिणं चार सुसमं साधु शोभनम् ^{m f n m f n d m f n m f n m f n m f n e}	
Charming.	2. कान्तं मनोरमं दृश्यं मनोज्ञं मञ्जु मञ्जुलम् ^{m f n f}	
	(तद्) ऽसेचनकं (हस्तैर्ग्राह्यन्तो यस्य दर्शनात्)	
Beloved, deared.	3. अभीष्टे ऽभीष्टितं हृद्यं दयितं वल्लभं प्रियम् ^{m f n m f n m f n m f n m f n m f n}	
Inferior ; low.	निरुष्ट प्रतिरुष्टा वै रेफ वाप्या ऽवमा ऽधमाः ^{m f n m f n m f n m f n m f n m f n i}	
	4. कुपूय कुत्सिता ऽवद्य खेट गर्ह्या ऽपकाः (समाः) ^{m f n m f n j m f n m f n k}	
Foul, dirty.	मल्लोमसं (तु) मलिनं कञ्चरं मलदूषितम्	

1—दृ.

2—उ—.

3—जृ.

^a As trees, shrubs, &c. ^b उद्भिज्जं or उद्भिज्जं. ^c Fem. सुन्दरी and सुन्दरा. ^d Also मनोहरं, and मनोहारि (जृ). ^e Some add सोप्यं, भद्रकं, रमणीयं, and रासणीयकं. ^f असेचनकं or आसेचनकं. ^g Or रेपः. Also रेकः (रु) and रेपः (रु). ^h Some read करजः. ⁱ कञ्चकः or काञ्चकः, also कनकः. ^j Likewise मलानं. ^k Some discriminate the two first terms as signifying simply dirty; and the other two spoiled by dirt.

5. ^{m f n m f n m f n}पूतं पवित्रं मेध्यं (च) Purified.
- ^{m f n m f n}वीधं (तु) विमला (लकम्) Clean.
- ^{m f n m f n m f n m f n 1 m f n}निर्णितं शोधितं चटं निःशोध्यमनवस्कारम् Cleansed.
6. ^{m f n m f n}असारं फलम् Pithless.
- ^{m f n a m f n m f n m f n}शून्य (न्तु.) वशिकं तुच्छ रिक्तके Void, empty.
- ^{n c m f n m f n m f n 2 m f n}(स्त्री) प्रधानं प्रमुख प्रवेकाऽनुत्तमोत्तमाः Chief; principal. b
7. ^{m f n d m f n m f n m f n m f n}मुख्यं वर्ज्यं वदेयम् (च) प्रवर्ज्येऽनवराद्धय (वत्)
- ^{m f n m f n m f n m f n m f n c 3 m f n}परार्द्ध्याऽथ प्राग्रहर प्रग्र्याऽग्र्याऽग्रीयमग्रियम्
- ^{4 m f n m f n m f n m f n m f n}अद्यान् अष्टः पुष्कलः(स्यात्)सत्तम(स्यात्)ऽतिशोभने Excellent. f
- ^{m m 5 m m}(सुहृत्तरपदे) व्याघ्र पुङ्गवर्षभ कुञ्जराः Pre-eminentg (in comp.)
9. ^{m m m h}सिंह शार्ङ्गल नागा (द्याः पुंसि अष्टार्थगोचराः)

1 च—.

2 च—.

3 च—.

4—वह.

5—वह.

a Or शून्यं. b Some restrict the synonyma to the first line ; others to the first eight terms ; while others extend them to three lines, or even to four. c Invariably neuter. Instances of this word used in the masculine and in the feminine gender, are poetical licenses. d Also मुखः. e Also चदयोः—यो—धि. f Some join this with the preceding article ; others take in the two last lines ; or the last line and a half including fourteen terms. g Ex. पुङ्गवव्याघ्रः, an eminent man. हनिपुङ्गवः, a pre-eminent sage. h Besides other terms as लघुः, चन्द्रः, &c.

- Secondary,
subordinate. mfn n $1n$
अप्राप्यं (इयहीने हे) अप्रधानोपसर्जने
 mfn $2mfn$ $3mfn$ $4mfn$
- Great. 10. विषकूटं द्यु दृढिद्यालं द्युलं महत्
 mfn b $5mfn$ mfn
बहुः विपुलं
 mfn $6mfn$ c mfn mfn
- Fat ; large. पीन पीनी (तु) स्युः पीवरे
 mfn mfn mfn mfn mfn mfn mfn mfn
- Little,
small. d 11. लोकाः स्तुष्टकाः सुखां चक्षुः दृष्टं दृष्टं तनु
 f e f i mg m mh $7m$
(स्त्रियां) माता लुटी(पुंसि)कव लेय कषाः स्तुष्टः
 mfn mfn $8mfn$ $9mfn$ j $10mfn$
- Very small. i 12. अत्यल्पे स्तिष्ठमन्वीवः कषीयोः स्तीव(इत्यपि)
 mfn mfn mfn $11mfn$ mfn mfn
- Much,
many. प्रभूतं प्रचुरं प्राज्यमृद्धं बहुलं बहु
 mfn k mfn mfn mfn $12mfn$ l mfn
- Countless.
m 13. पुरश्चं पुर भूयिष्ठं स्तिरं भूय (च) भूरि (च)
 mfn
परःशता (द्यास्ते येषां परा संख्या यतादिकात्)

1 च— 2—दु. 3 वि— 4—दु. 5 च— 6—नू.
7—च. 8 च—दु. 9—दु. 10—दु. 11 च— 12—दु.

* Fem. विषकूटा, or—टी. ^b Also बहु. ^c Fem. पीवरी. ^d One author divides this article into four, making the three first terms signify small ; the five next minute ; the two terms following very minute ; and the four last atom-like. * This and the following are invariably feminine. [†] Or लुटिः. [‡] This and the following are invariably masculine. But some make them vary the gender. Others restrict the three first of them to the abstract sense. [§] Also fem. कषी or कषीका. ^{||} Some omit this line. [¶] Also कषीवः (च). [‡] Likewise पुरश्च. ¹ Also पुर (च). ⁼⁼ In this compound term, the first word is indeclinable. Ex. परःशतः, —ता,—तं. But others make it vary with the gender. Ex. Neut. परंशतं, more than a hundred. So परःशतसुः (परंशतसुः), above a thousand ; परोशतसुः, above a hundred thousand.

14. गणनीये (तु) गाण्येयं ^{mfn} ^{mfn} Numerable.
 संख्याते गणितम् ^{mfn} ^{mfn} Numbered,
 (अथ) समं सर्वम् ^{mfn} ^{mfn} All; entire.
 विश्वमृषेयं लक्ष्मसमस्तनिखिलाऽखिलानि निःशेषम् ^{mfn} ^{1 mfn mfn mfn} ^{mfn} ^{2 mfn} ^{mfn}
 15. समग्रं सकलं पूर्णमखण्डं (स्वाद्) अनूनके ^{mfn} ^{mfn} ^{mfn} ^{3 mfn} ^{mfn}
 धर्मं निरन्तरं सान्द्रं ^{mfn} ^{mfn} ^{mfn} Coarse
 पेक्षवं विरलं तनु ^{mfn} ^{mfn} ^{mfn} Delicate,
 16. समीपे निकटसम्बन्ध सन्निहट समीड (वत्) ^{mfn} ^{mfn} ^{4 mfn} ^{mfn} ^{mfn} Near, proxi-
 सद्देशाऽभ्यास सविधः समब्धाद् सवेश (वत्) ^{mfn} ^{mfn} ^{mfn} ^{mfn} mate.
 17. उपकण्ठाऽन्तिकाऽभ्यर्थाऽभ्यगा (अप्य)ऽभितो
 (ऽव्ययम्) ^{mfn} ^{mfn} ^{5 mfn} ^g
 संसक्ते (त्वं)ऽव्यवहितमपठान्तर (मित्त्वपि) ^{mfn} ^{mfn} ^h Adjoining,
 18. नेदिष्ठमन्तिकतमं ^{mfn} ^{mfn} ⁱ contiguous.
 (स्वाद्) दूरं विप्रहटकम् ^{mfn} ^{mfn} Very near.
 Distant.

1 अ— 2 अ— 3 अ— 4 अ— 5 अ—

* Likewise पूर्व°. b Or अनूनं. c Without interstices. d With interstices. e Or अभ्यासः. f Also सवेशः. g Likewise उपकण्ठम्. h Also सन्निहटं. i And विप्रहटं.

Very remote.	1 mfn	mfn	mfn	दवीय (द्य) दविष्ठ (च) सुदूरं
Long.			mfn 2 mfn	दीर्घमायतम्
Round. a	mfn	mfn	mfn	19. वर्तुखं निस्तलं वृत्तं
Uneven, wavy. b		mfn c	3 mfn	बन्धुरं (द्व) अतानतम्
High, tall. d	mfn	mfn	4 mfn 5 mfn 6 mfn 7 mfn e	उच्च प्राञ्च्यते! दयो! च्छितास्तुङ्गे
Short.			nfn	(ऽय) वामने
	mfn 1 8 mfn	mfn g	mfn	20. न्यङ्गीच खबै ह्रस्वाः (स्युर)
Bending, stooping.			mfn mfn 9 mfn h	अवाधे ऽवनतानतम्
Crooked. i	mfn	mfn	mfn 10 mfn mfn mfn	अरालं वृजिनं जिह्ममर्मिमत्कुक्षितं नतम्
	mfn	mfn	mfn mfn mfn	21. आविर्द्धं कुटिलं भुग्नं वेक्षितं वक्र (मित्थपि)
Strait.	11 mfn	12 mfn	mfn	अजावजिह्वा प्रगुणौ
Confounded.			mfn 13 mfn 14 mfn	व्यसे (त्वं) प्रगुणाकुणौ
Eternal.	mfn	mfn	mfn mfn mfn	22. शाश्वत (स्तु) ध्रुवो नित्य सदातन सनातनाः

- 1—स. 2 चा—. 3 द—. 4 द—. 5 द—. 6 द—.
 7 द—. 8 नीच. 9 चा—. 10 ज—त्. 11—वृ. 12 च—.
 13 च—. 14 चा—.

* Either circular or globular. ^b Some interpret this, naturally even, but factitiously depressed in some place. ^c Or बन्धुरं. ^d Some make the preceding terms synonymous with these. ^e Also उच्चः. ^f अद्य, fem. नीची, neut. न्यङ्. ^g Or खर्षः. ^h Also नतं. ⁱ Some make the preceding article synonymous with this.

^{m f n} स्थावः ^{m f n} स्थावरः ^{1 m f n} स्थेवान्

Permanent,
firm. a

(एकरूपतया तु यः)

23. (कालव्यापी स) ब्रूटस्यः

Uniform ;
perpetually
the same. b

^{m f n} स्थावरो (जङ्गमेतरः)

Immovable.

^{m f n} चरिष्णुर्जङ्गम ^{2 m f n} चर ^{m f n} तस ^{3 m f n} मिद्ध ^{m f n} चराचरम्

Movable.

24. चलनं कम्पनं कम्पं चलं लोलं चलाचलम्

Shaking,
moving. c

^{m f n} चक्षुः ^{m f n} तरलं (चैव) पारिस्व परिस्वे

25. अतिरिक्तः समधिको

Exceeding.

^{m f n} दृढसन्धि (स्तु.) संहतः

Strong knit.

^{m f n} कक्षटं ^{m f n} कठिणं ^{m f n} क्रूरं ^{m f n} कठोरं ^{m f n} निष्ठुरं ^{m f n} दृढम्

Hard, solid.

26. जठरं

^{4 m f n} मूर्तिमन् ^{5 m f n} पूर्णं

Material,
corporeal. i

^{m f n} प्रवृद्धं ^{m f n} प्रौढमेचितम्

Full-grown.

^{m f n} पुराणे ^{m f n} प्रतनं ^{m f n} प्रत्न ^{m f n} पुरातन ^{m f n} चिरन्तनाः

Old, an-
cient.

1—स. 2 ज— 3 दं— 4—व. 5 सू— 6 ए—

a Some make these synonymous with the preceding. b As the soul, the ethereal expanse, &c. c Some interpret the three first terms, tremulous ; and the seven last trembling : others, the three first moving, and the seven last quaking. d Also चपलं and चटलं. e Some apply this to a man whose limbs are strongly knit ; others to any thing, which has no interstices. f Also चक्षुः. g Or कठोरं. h Fem. जठरा. Also जठः,—ठा,—ठः. i Some join these with the preceding synonyma. j Fem. पुराणा,—णी.

- New. 27 ^{m f n m f n m f n m f n m f n} प्रत्यग्रेऽभिनवे नव्यो नवीनो नूतनो नवः
^{m f n} नूत (च)
Soft. ^{m f n m f n m f n m f n} सुकुमारं (ठ) कोमलं चटुलं चटु
^{1 m f n a 2 m f n 3 m f n i}
Following. 28. ^{m f n c m f n} अन्वगन्वद्यमुग्रेऽनुपदं ज्ञीवमुख्यवम्)
Percepti- ^{m f n c 4 m f n} ble. b प्रत्यक्षं (स्याद्) ऐन्द्रियकम्
Impercepti- ^{m f n m f n 5 m f n 6 m f n} ble. d अप्रत्यक्षमतीन्द्रियम्
Closely at- ^{m f n m f n 7 m f n m f n 8 m f n} tentive. f 29. एकतानोऽनन्यवृत्तिरेकाग्रैकायना (वपि)
Prior; first ; ^{9 m g m f n m f n m f n 10 m f n h} (अप्ये) कस्यैकाग्रोऽप्ये कायनगतेऽपि च)
initial. 30. पुंस्यादिः पूर्व पौरुष प्रथमाद्या
Last, ulti- ^{m a i m f n m f n 11 m f n m f n j m f n k} mate. (अयास्त्रियाम्)
Vain, use- ^{m f n m f n} less. 31. मोक्षं निरर्थकं
Apparent, ^{m f n m f n m f n 12 m f n} evident. स्पष्टं स्फुटं प्रत्यक्षमुल्लापम्

1—च. 2 च— 3 च— 4 च— 5 ए— 6 ए—न.
7 ए— 8 ए— 9 चादि. 10 चाद्य. 11 च— 12 च—

^a चक्षुः, चक्षीवी, चक्षुः. ^b Or perceived : present. ^c Likewise उच्यते.
^d Or unperceived : absent. ^e Also अनव्यक्षं. Likewise परोक्षः. ^f With
the mind fixed attentively on one object. ^g Invariably masculine.
^h Also आदिचः and अदिचः. ⁱ Even with a feminine noun, it remains
masculine or neuter. ^j Some write पाचाक्षः. ^k Also अस्त्रियः.

^{m f n s} साधारणं (तु) सामान्यम्	ⁿ	Common.
	^{1 m f n} ^{2 m f n m f n}	
	एकाकी (त्वे) क एककः	Alone, solitary.
^{m f n} ^{m f n b m f n m f n c m f n m f n}		
32. भिन्ना (ईका) अन्यतर एकस्वेऽन्यतरा (वपि)		Other different.
^{m f n} ^{4 m f n}		
उच्चावचं नैकभेदम्	^{m f n} ^{5 m f n d}	Various.
	उच्चरन्मविलम्बितम्	Quick, expeditious.
^{m f n} ^{6 m f n}		
33. अदन्तुद् (स्तु) मर्मस्पर्शम्	^{m f n} ^{m f n}	Sharp, corrosive.
	अबाधं (तु) निरर्गलम्	Unobstructed.
^{m f n} ^{m f n} ^{m f n 7 m f n}		
प्रसव्यं प्रतिशूलं (स्याद्) अपसव्यमपष्ठु (च)		Contrary.
^{m f n} ^{m f n}		
34. वामं (शरीरं) सव्यं (स्याद्)	^{m f n e} ^{m f n}	Left.
	अपसव्यं (तु) दक्षिणम्	Right.
^{m f n} ^{m f}		
सङ्कटं (ना तु) सम्पाद्यः	^{m f n} ^{m f n}	Narrow.
	कल्लिखं गहनं (समे)	Impervious.
^{m f n h} ^{m f n} ^{m f n}		
35. सङ्कीर्णं संकुलाकीर्णं	^{m f n} ^{m f n}	Crowded, confused. g
	सुखितं परिवापितम्	Shaved.

1—ञ्. 2 एक. 3 इ—र. 4 च— 5—ह. 6 च—

7 चा—.

^a Fem. साधारणी—वा. ^b Some read एकतरः. ^c त्वः (resulting from two radical pronouns, त्व and त्वत्, which differ in accent). ^d Or अविलम्बनं. ^e Or अपसव्यं. Some make one term explanatory of the other. ^f Invariably masculine. ^g Some make this and the preceding article synonymous. ^h Also सङ्कीर्णं.

Strung ; tied.	^{m f n a m f n b m f n} ग्रन्थितं सन्धितं दृढं ^a
Spread ; diffuse.	^{m f n m f n m f n} विस्तृतं विस्तृतं ततम्
Forgotten.	^{m f n m f n} 36. अन्तर्गतं विस्तृतं (स्यात्) ^{m f n d m f n}
Placed. °	प्राप्तप्रणिहिते (समे)
Shaken.	^{m f n m f n 1 m f n m f n 2 m f n m f n} वेक्षितं प्रेक्षिताधूत चलिताकम्पिताधूते
Thrown, cast, sent.	^{m f n m f n m f n m f n 3 m f n m f n 4 m f n} 37. मुक्त मुक्ताऽस्तनिष्ठाविद्वक्षितेरिताः (समाः)
Intrrenched.	^{m f n m f n} परिक्षिप्तं (तु) निरुतं ^{m f n 5 m f n}
Stolen.	चूषितं सुषिता (यकम्)
Expanded ; dispersed.	^{m f n m f n} 38. प्रवृद्ध प्रवृत्ते
Deposited.	^{m f n m f n} न्यस्त निवृष्टे ^{m f n 6 m f n}
Multiplied.	गुणिताऽते
Plastered.	^{m f n 7 m f n} निदिग्धोपचिते ^{m f n m f n}
Hidden.	गूढ गुप्ते ^{m f n c m f n}
Pounded.	गुण्डित रुषिते
Melted.	^{m f n m f n} 39. द्रुताऽवदीर्घे ^{m f n 8 m f n}
Raised, held up.	उन्नयोद्यते ^{m f n m f n}
Suspended n a swing.	आचित शिथिले

1 आ—.

2 आ—.

3 आ—.

4 ई—.

5—त

6 आ—.

7 उ—.

8 उ—.

* Or पचितं. Also गुम्फितं and गुफितं. b Or चर्दितं. Likewise चवितं. c Also, obtained. d And व्याप्तं. ° Or गच्छितं.

<i>mfn mfn</i> ग्रास्य ग्रासे	Smelled.
<i>mfn mfn</i> दिग्ध लिप्ते	Smear'd, anointed.
<i>mfn 1 mfn</i> समुदक्तेऽवृते (समे)	Drawn : raised from a deep place.
<i>mfn mfn mfn mfn 2 mfn</i> 40. वेष्टितं (स्यात्) वस्यितं सम्भीतं बहुमावृतम्	Surround- ed. a
<i>mfn mfn</i> वृत्तं वृत्ते	Bent, crook- ed.
<i>mfn mfn 3 mfn b mfn</i> (ऽय) निश्चितं क्षुण्णं घातानि तेजिते	Sharpened, whetted.
<i>mfn mfn</i> 41. (स्याद्) विनाशोन्मुखं पक्वं	Mature.
<i>mfn mfn mfn</i> क्रीण क्रीतौ (तु) क्षब्धिते	Ashamed.
<i>mfn mfn mfn c</i> वृते (तु) वृत्तं वावृत्तौ	Chosen ; ap- pointed.
<i>mfn d mfn</i> संयोगितं उपार्जितः	Joined ; an- nexed.
<i>mfn mfn mfn</i> 42. प्राप्यं गम्यं समासाद्यं	Attainable.
<i>mfn mfn mfn mfn</i> स्यन्नं रीणं क्षुतं क्षुतम्	Flowing, dropping.
<i>mfn mfn</i> सङ्कटः (स्यात्) सङ्कलिते	Arranged ; or heaped. e
<i>mfn mfn</i> ऽवगीतः ख्यातगर्हणः	Detested.

1 वृ—.

2 वा—.

3 घात.

^a Some restrict the two first terms to signify encompassed ; and the other three, secured from access. ^b Also निश्चितं. ^c Some, disallowing the root of this word, read व्यावृत्तः. Also व्यावृत्तः. ^d Or संयोगितः. ^e Or, as otherwise interpreted, brought in contact.

Various, multiform.	43. विविधः (स्याद्) वङ्गविधो नानारूपः पृथग्विधः
Censured, blamed.	अवरीणो धिक्कृत (चाप्य.)
Coarsely pounded.	ऽवध्वरो ऽवचर्णितः
Diluted decoction. b	44. अनायासहतं फारुं
Sounded ; making a noise.	स्वनितं ध्वनितं (समे)
Bound.	बद्धे सन्दानितं स्रतमदितं सन्दितं सितम्
Decocted.	45. निघ्नो कथितं
Boiled. c	(पाके क्षीराज्यपयसां) ऋतम्
Departed. f	निर्वाणो (सुनिवङ्गग्रादौ)
Become calm. g	निर्वात (स्तु. गते ऽनिले)
Mature, ripe.	46. पक्व परिणते
Passed (as ordure).	गुणं हन्ने
Passed (as urine).	मौढ (गु) स्रविते
Nourished.	पुष्टे (तु) पुषितं
Borne. h	सोढे क्षान्तम्
Vomited.	उद्दान्समुद्गते

1 उ—.

2 उ—.

* Also अवध्वस्तः. b Made by an extemporary and simple preparation. c And घृणं. d उदितं. e Water, milk, or liquid butter. As a saint who has attained beatitude, a fire which is extinguished, a beast which is infirm, &c. f Wind no longer blowing. h Also patient. i Likewise उद्दानं and उद्दानं or उद्दानं.

* And अर्चितः

- Saluted,
honoured. 51. $\left\{ \begin{array}{l} \text{(स्वाद्) अर्हिते नमस्त्रितं नमसितमपचाविता} \\ \text{ऽर्चिता ऽपचितम्} \end{array} \right.$
- Served,
adored. वरिवसिते वरिवस्थितमुपासित (द्यो) पचरितं (च)
- Suffering
pain. 52. सन्तापित सन्तप्ते धपित धूपायितौ (च) दून (च)
- Pleased,
glad, con-
tent. ङ्गे मत्तसप्तः प्रह्वः प्रमुदितः प्रीतः
- Cut. 53. क्षिचं छातं लूनं छातं दातं दितं क्षितं दृक्ष्यम्
- Fallen. स्रक्षं ध्वक्षं अष्टं स्त्रक्षं पक्षं च्युतं गलितम्
- Obtained. 54. लब्धं प्राप्तं विक्षं भावितमुपासितं (च) भूतं (च)
- Sought. अन्वे पितं गवेपितमन्विष्टं मागितं वगितम्
- Wet; moist-
ened. 55. चार्द्रं सार्द्रं क्षिचं तिमितं क्षिमितं समुच्चमत्तं (च)
- Preserved,
saved,
guarded. तातं त्राणं रक्षितमवितं गोपायितं (च) रुप्त (च)
- Disregard-
ed, despis-
ed. 56. अवगणितमवमता ऽवज्ञाते ऽवमानितं (च) परिभूते
- Abandon-
ed, left. त्वक्तं हीनं विधुतं समुज्झितं घतमुत्पृष्टम्
- Spoken,
said. 57. उक्तं भाषितमुदितं जल्पितमुखातमभिहितं वपितम्

1 च—, 2 च—, 3 च—, 4 द—, 5 चा—, 6 च—,
7 च—, 8 च—, 9 च—, 10 च—, 11 च—, 12 चा—,
13 च—.

- mfn mfn mfn mfn mfn 1 mfn mfn*
 बुद्धं बुद्धितं मनितं विदितं प्रतिपद्यमवसिताऽवगते^{Known, understood.}
- mfn a 2 mfn 3 mfn 4 mfn mfn*
 58. उरीक्षतमुररीक्षतमङ्गीक्षतमाश्रुतं प्रतिज्ञातम्^{Promised.}
- mfn mfn mfn b mfn 5 mfn 6 mfn*
 सङ्कीर्णं सखिदितं संश्रुतं समाहितोपश्रुतोपगतम्
- mfn mfn mfn mfn mfn mfn 7 mfn*
 59. ईक्षितशस्त्रपणावितपनावितप्रणुतपणितपनितानि^{Praised.}
- mfn c mfn mfn 8 mfn 9 mfn*
 अपिगीर्णं वर्णिताऽभिष्टुतेष्ठितानि स्तुता(र्धानि)
- mfn mfn mfn d mfn mfn e mfn mfn*
 60. मक्षित चवितलिप्त प्रत्यवसितगलितखादितश्चातम्^{Enten.}
- mfn mfn mfn f mfn mfn mfn mfn*
 अभ्यवक्षताऽब्जगर्धग्रस्तगुस्ताऽश्रितं श्रुतं
- mfn g mfn h mfn i mfn j mfn k mfn l*
 61. क्षेपिष्ठ क्षोदिष्ठ प्रेष्ठ वरिष्ठ स्थविष्ठ वंदिष्ठाः
 (क्षिप्रक्षुद्राभीक्षितष्टयपीववकुलप्रकर्षार्थाः)
- mfn m mfn n mfn o mfn p mfn q mfn r*
 62. साधिष्ठ द्राधिष्ठ स्फेष्ठ गरिष्ठ क्रसिष्ठः वृन्दिष्ठाः
 (बाह्व्यायतवक्तुगुरुवामनहृन्दारकातिशये)

1 क्ष—.

2 उ—.

3 ष—.

4 षा—.

5 उ—.

6 उ—.

7—त.

8 ईक्षित.

9 स्तुत.

^a And उरीक्षतं. ^b Also प्रतिज्ञतं. ^c And जीर्णं. ^d Likewise शोढ.
^e And निरितं. ^f Also जगर्ध. ^g Most quick. ^h Most small. ⁱ Most
 dear. ^j Most large. ^k Most corpulent. ^l Most numerous. ^m Most
 hard. ⁿ Most long. ^o Most firm. ^p Most heavy. ^q Most short.
^r Most abundant.

CHAPTER III.

1. (प्रकृतिप्रत्ययादर्थैः सङ्कीर्णं लिङ्गमुच्यते)

Action.

^{1 n a f}
कर्म क्रिया

Continual.
^b

^{m f n c}
(तत्सातत्ये गम्ये स्वर) अपरस्तराः
^{n d}

Totality.

2. (साकल्यासङ्गवचने) पारायण

Adherence,
attachment.

^{m f n p}
परावश्ये

Wilful-
ness, inde-
pendence.
Vain and
causeless
state.

^{f f t}
यदृच्छा स्वरिता

(हेतु शून्या त्वास्या) विच्छेदणम्

Quiet. g

^{m m 2 f}
3. शमय (स्तु) शमः शान्तिर्

Self-com-
mand. h

^{f m m}
दान्ति(स्तु) दमयो दमः

Approved
occupa-
tion. i

^{n j}
अपदानं (कर्मवृत्तं)

A desirable
gift.

^{n n k}
काम्यदानं प्रवारणम्

1—नृ.

2—नि.

* One authority makes this term masc. and neut. in both its ac-
ceptions, of action and of act. Others add, in both genders, कर्मः,
and कर्म. ^b In respect of action. ^c Adjectively अपरस्तरः, राः, रं. Ad-
verbially,—रं. ^d Invariably neuter even with nouns of other genders.
^e Some read द्वारावचं or त्वरावचं. ^f Also स्वरिता. ^g Absence of passion.
^h Endurance of the pain of austerities. ⁱ Some interpret this an act
accomplished. ^j Also अपदानं. ^k Likewise प्रवारणं.

4. वशक्रिया संवदनं^{f n b}

Subduing
by charms.^a

मन्त्रकर्म (तु) कार्मण्यम्^{1n n}

Magi.

विध्वननं विधुवनं^{n n c}

Tremour.

तर्पणं प्रीयनाऽवनम्^{n n n}

Satisfac-
tion. d

5. पर्याप्तिः (स्यात्) परित्वायं हस्तवारण (मि, त्यपि)^{f n n c}

Warding of
a blow.

सेवनं सीवनं स्यूतिर्^{n n 2f}

Sewing.

विदरः स्फुटनं भिदा^{m n f f}

Tearing,
rending.

6. आक्रोशनमभिवक्त्रः^{n 3 m g}

Curse, im-
precation.

संवेदो वेदना (न ना)^{n f n}

Sensation,
perception.

सम्पूर्जनमभिव्याप्तिर्^{n 4 f}

Co-extending,
pervading.

यात्रा भिक्षाऽर्चनाऽर्चना^{f f f n f n}

Begging.

7. वर्धनं छेदनं^{n n}

Cutting.

(ऽयं द्वे) आनन्दन सभाजने^{n i n j}

Courtesy ;
welcome
or adieu. h

आप्रश्ननम्ⁿ

(अथा) ज्ञायः सम्प्रदायः^{5 m m}

Received
doctrine. k

क्षये क्षिया^{m f}

Loss.

1—नृ.

2—ति.

3 क—.

4—प्ति.

5 आ—.

^a Bringing into one's power by drugs, charms or incantations ; or the drugs and charms by which that is effected. ^b Or संवदना. Also संवननं. ^c And विधुवनं. ^d Whether the act of pleasing or the state of being pleased. ^e Or हस्तवारणं. ^f And स्फोटनं. ^g Likewise अभिवक्त्रः. ^h Civility in receiving a friend, or in taking leave of him : embracing, friendly inquiry, adieu. ⁱ And आनन्दनं. ^j Also सभाजनं. ^k Traditional and right.

Taking, a	8. ग्रहे ग्राहो ^{m m}
Wish, desire.	वशः कान्तौ ^{m 1f}
Protection, defence.	रक्षणाय ^{m b 2n}
Sound, noise.	रणः कथे ^{m c m}
Perforation, piercing.	व्यधे वेध ^{m m}
Maturity.	पचा पाके ^{f m}
Calling; challenging.	ह्वो हतौ ^{m 3f}
Engaging; appointing.	वरो हतौ ^{m 4f}
Combustion, burning.	9. ओषः ओषे ^{m m e}
Guiding, directing.	नये नाये ^{m m}
Wearing, growing old.	ज्यानिर्जी यौ ^{f 5f}
Whirling, going round.	जमो जमो ^{m 6f}
Increase, growth.	स्फातिर्ह्यौ ^{f 7f}
Fame, notoriety.	प्रथा खातौ ^{f 8f}
Touch, contact.	स्पृष्टिः हतौ ^{f 9f}
Oozing, dripping.	स्रवः स्रवे ^{m f f}

1—ति.	2 ला—.	3—ति.	4—ति.	5 जीर्णि.
6—नि.	7 वृद्धि.	8—ति.	9—क्लि.	

^a Whether by seizure or acceptance, ^b Some read रक्षा. ^c Also वशः. ^d Prevailing on a person to undertake a business. Both terms also signify requesting, and encompassing. ^e Also ओषः. ^f And ज्ञापः. Also ज्ञवः.

^{f a} 10. एषा ^{1 f} सख्यौ

Thriving.

^{n b} स्फुरणं ^{n c} स्फुरणे

Throbbing.

^{2 f} प्रमितौ ^f प्रमा

True know-
ledge.

^f प्रसूतिः ^m प्रसवे

Bringing
forth (as
young).

^{m d} क्षेपते ^m प्रावारः

Pouring
forth ; as-
persing.

^m क्लमयः ^m क्लमे

Fatigue.

^m 11. उत्कर्षो ^m ऽतिशये

Excellence.

^f सन्धिः ^m क्षेपे

Union, junc-
tion.

^m विषय ^{m e} आश्रये

Refuge ;
asylum.

^{3 f} क्षिपायां ⁿ क्षेपणं

Sending ;
directing. ^f

^f गीर्णं ^{4 f g} गिर्गौ

Swallowing.

^{n h} गुरणमुद्यमे ^{5 m}

Effort, exer-
tion.

^m 12. उन्नाय ^m उन्नये

Raising.

^m आयः ⁿ अयणे

Reliance ;
taking re-
fuge.

ⁿ जयने ^{m i} जयः

Conquest,
victory.

1—वि. 2—ति. 3—पा. 4 गिरि. 5 च—.

^a Some read विधा. ^b And स्फुरणं or स्फुरणं. Also स्फुरः and स्फुरणः. ^c Likewise स्फुरणं. ^d And क्षेपः. ^e Or आश्रयः. ^f Also interpreted passing away time. ^g Also गिर्णः and गिर्णः. ^h Likewise गीर्णं and गीर्णः. ⁱ According to another reading, जयनं, जयः, in-
audible repetition.

Discourse,
speech.निगादे^m निगदे^mPride.^aमादे^m मद^m

Regret.

उद्वेगे^m उद्वेगे^mTrituration
of perfumes.13. विमर्दनं^m परिमले^mConferring
of a benefit.
^b1 ^m 2 ^m

ऽभ्युपपत्तिरुग्रहः

Disfavour.

नियह^{m c} सद्दिक्कः^c स्याद्Attack,
onset. dअभियोग^m (सु)^{3 m} अभियोगःClinching of
the fist.14. मुष्टिवन्ध^m (सु)^m संग्राहे^mAffray,
assault. eडिम्बे^m डम्बर^{m f} विम्वौ^mLigament,
fettters.वन्धनं^{n f} प्रसितिचरः^{4 m g}Morbid
heat. hस्यर्शः^{m i} स्यष्टोपतप्तारि^{5 m j 6 m}

Injury. k

15. निकारो^m विप्रकारः^m (स्याद्)Hint, sing,
token. lआकार^m सिद्ध^{7 m} इक्षितः^m

1— ति.

2 च—.

3 च—.

4 चार.

5—इ.

6 इ—इ.

7 इ—.

^a Also joy. ^b By doing good, or by preventing ill. ^c Or विम्वः. Also, according to a varied reading, निरोधः and विरोधः; but here a different acceptation is intended: viz. restraint or confinement. ^d Some explain this, a challenge to fight. ^e A conflict without weapons. Also terrifying the enemy by shouts or gestures. Likewise devastation and predatory or irregular war. ^f And डम्बरः. ^g Some read स्यारः, and connect it with the next article. ^h The line is by some divided into three articles, instead of two: viz. ligament; business of a scout or spy (चारः स्यः); morbid heat. ⁱ Also स्यर्शः. ^j Or स्यर्शः (इ). ^k Also wickedness. ^l Indication of sentiment.

^m परिणामो ^m विकारो ^f (हे समे) ^{1 f} विकृति विविधे	Change of form. a
16. ^m अपहार ^{2 m} (स्त्र) पचयः	Loss.
^m समाहारः ^m समुच्चयः	Assemblage. b
^m प्रत्याहार उपादानं	Abstraction. c
^m विहार (स्तु.) परिक्रमः	Walking for pleasure.
17. ^{m c} अभिहारो ⁿ ऽभिग्रहणं	Robbery. d
^m निर्हारो ⁿ ऽभ्यवकर्षणम्	Extraction.
^m अनुहारो ^m ऽनुकारः (स्याद्)	Imitation.
^m (अर्थस्यापगमे) ^m व्ययः	Expenditure.
18. ^m प्रवाह (स्तु.) ^f प्रवृत्तिः (स्यात्)	Stream. f
^m प्रवृत्ते ^m (गमनं वृत्तिः)	Going forth, issuing.
^m विवामो ^m वियमो ^m यामो ^m यमः ^m संयाम ^m संयमौ	Forbearance. g
19. ^{3 n} हिंसाकर्मा ^m ऽभिचारः (स्याज्)	Incantation to destroy.
^{f h} जागर्था ^{m f} जागरा(हयोः)	Waking, watching.

1—वा.

2 च—.

3—न.

* Some distinguish the terms, making the two first signify a total change, and the other two a partial or temporary alteration. ^b Gathering together in fact, or in thought. ^c Restraining the organs of sense. Also abridgment. ^d Or seizure in one's presence. ^e Likewise अपहारः. ^f Or continual flow. Likewise commencement of action. ^g This line is by some divided into three articles : the two first terms signifying various distress ; the two next decrease ; and the two last, forbearance. ^h Also जापिया and जागर्तिः. Likewise जागरणं.

Obstacle,
impedi-
ment.
Contiguous
support. a

विघ्नोऽन्तरायः प्रत्यूहः

(स्याद्) उपघ्नोऽन्तिकान्तये

Enjoyment.
Encom-
passing ;
surround-
ing.

20. निर्वेश उपभोगः (स्यात्)

परिसर्पः परिक्रिया

Separation.

विधुर (न्तु.) प्रविच्छेदो

Meaning,
intention.

भिप्रायच्छन्द आशयः

Abridg-
ment.

21. संक्षेपणं समसनं

पर्यवस्था विरोधनम्

Contradic-
tion.

परिसर्प्या परीसारः

Perambula-
tion. d

(स्याद्) आस्था (त्वा) सना स्थितिः

Stay.

Diffusion.

22. विस्तारो विग्रहो व्यासः

Prolixity.

सु च (शब्दस्य) विस्तारः

Rubbing of
the person.

(स्थान्) मर्दनं सम्बाहनं

Disappear-
ance.

विनाशः (स्याद्) अदर्शनम्

Acquaint-
ance.

23. संसर्गः (स्यात्) परिचयः

Spreading.

प्रसर (स्तु.) विसर्पणम्

Scarcity.

नीवाक (स्तु.) प्रयामः (स्यात्)

Proximity.

सन्निधिः सन्निवृत्तम्

1 वा—

2 वा—

a As a tree, of a creeper. b Also neut. शब्दः (सु). c And प्रसरणम्. d Moving about, on the ground : some interpret it near approach. e Or परीक्षणम्. f And विस्तारः. g Also सन्निधिः.

24. खवेऽभिखावेऽखने

Reaping.

निष्पावः पवने पवः

Winnowing,
cleaning.

प्रस्तावः (स्याद्) अवसरः

Occasion,
opportunity.

तसरः सूत्रवेष्टनम्

A shuttle. a

25. प्रजनः (स्याद्) उपसरः

First pregnancy of
cows. c

प्रश्रय प्रनयो (समौ)

Affectionate solicitation.

धीयत्किर्निष्क्रमो

Intellectual faculty. e

(ऽक्षी तु) संक्रामोदुर्गसञ्चरः

Difficult progress. f

26. प्रत्युत्क्रमः प्रयोगार्थः

Act tending to a main object.

प्रक्रमः (स्याद्) उपक्रमः

Beginning. k

(स्याद्) अभ्यादानमुद्घात आरम्भः

संभ्रमस्वरा

Haste, hurry.

1 नि—.

2 उ—.

3 त्व—.

^a Also act of weaving. ^b Or तसरः. ^c Some interpret it, the season of impregnation. Others explain it, the first going of a cow to a bull; or the first impregnation; or simply her impregnation by the bull, or her pregnancy. ^d Also प्रसरः. ^e Power of the understanding: as attention, comprehension, reasoning, &c. ^f Towards a place scarcely accessible. ^g And संक्रमः. ^h Likewise सञ्चरः. ⁱ Or प्रत्युत्क्रामिः. ^j Some read प्रयुक्तार्थः; and explain this article, beginning of battle: others interpret it, war or combat. ^k Some divide this article; making the two first terms signify a first beginning, and the three last a commencement in general: others explain the two first, a beginning; and the three last, a thing begun. ^l Also उपोद्घातः. ^m And त्वरिः.

Impedi- ment. i	27. प्रतिबन्धः प्रतिष्टम्भो
Causing to descend.	ऽवनाय (स्तु.) निपातनम्
Apprehen- sion. d	उपलब्ध (स्व.) ऽनुभवः
Smearing. e	समाखम्भो विलेपनम्
Separation of lovers. f	28. विप्रखम्भो विप्रयोगो
Liberality. g	विलम्ब (स्व.) तिसर्जनम्
Celebrity.	विश्राव (स्तु.) प्रविख्यातिर्
Attention.	अवेक्षा प्रतिजानरः
Reading ; lecture.	29. निपाठ निपठौ पाठे
Wetness. i	तेमस्तेमौ ससुन्दने
Distress, from dis- ease, &c.	आदीनवास्त्वौ लोथे
Meeting ; union.	मेखके सङ्ग सङ्गमौ
Research.	30. सखीक्षणं विचित्रं मार्गं खगणा खगः
Embrace.	परिरम्भः परिरम्भः संक्षेप उपगूहनम्
Sight ; see- ing ; looking.	13. निर्वर्णनं (तु) निध्यानं दर्शनं लोकोक्ते क्षणम्

1 ख— 2—ति. 3 खा— 4—न. 5 खा— 6 ई—

a Likewise विष्टम्भः. b And अवनायः. c Or निपातनं. d Conception otherwise than from memory. e With saffron, sandalwood, &c. f Also solitude, and disagreement. g Some explain it, appointing, engaging. h Also प्रतिख्यातिः. i One explains this, wet. j Or आश्रयः. k Also सङ्गमं and साङ्गमः. l Likewise आदीनवास्त्वौ and आदीनवास्त्वौ, or गदेवर्षः. m Some read खगणा. n Or परिरम्भः. o According to another reading, आलोकाः and लक्षणः.

- प्रत्याख्यानंⁿ निरसनंⁿ प्रत्यादेशे^m निराकृतिः^f Rejection ;
disallow-
ance.
32. उपशयो^m विषाय^m (सुⁿ पर्षा^fयशयनार्थकौ^f) Watching
alternately.
- अर्त्तनंⁿ (च^f) क्षतीया^m (च^m) क्षनीया^m (च^m) दृणा^m (र्थके^f) Censure, re-
proach. a
33. (स्याद्ⁿ) व्यत्यासे^m विपक्ष्यसे^m व्यत्यय^m (सु^f) विपक्ष्ये^m Contrariety ;
opposition. d
- पर्व्ये^m ऽतिक्रम^m (सखिच^m) ऽतिपात^m उपात्ययः^m Transgres-
sion. f
34. (प्रेषणंⁿ यत्नमाह्वय^m तत्रⁿ स्यात्ⁿ) प्रतिशासनम्^m Mission af-
ter calling. h
- (सु^m) संसावः^m (क्रतुषु^m या स्तुतिर्भूमिर्द्विजग्नानाम्^m) Place where
the priests
stand. i
35. (निधाय^m तच्छते^m यत्र^m काष्ठे^m काष्ठं^m सु^m) उद्गनः^m A carpen-
ter's work.
bench.
- सख्यन्न^m (स्तु.) सख्यधनः^m (सख्ये^m येन^m निहन्यते^m) Tool for
cutting corn
and grass. j
36. आविधे^m (विध्यते^m येन^m तत्र^m) An auger. l
- (विष्वक्समे^m) निघः^m Round,
circular.
- उत्कार^m (सु^m) निकार^m (सु^m द्वौ धान्योत्क्षेपणार्थकौ^m) Winnowing
of corn. m

^a One commentator remarks, that two of these terms, क्षतीया and क्षनीया, which properly signify shame, are here inserted by mistake.

^b Also रोन्ना. ^c Likewise क्षुषिवा and क्षुषीया or क्षुषीवा. ^d One interprets this, misapprehension. ^e And विपक्ष्यः. ^f Some make the four terms, others the two first of them, synonymous with the preceding.

^g And पर्व्यः. ^h Sending of a servant on an errand after calling him.

ⁱ At a solemn act of religion ; reciting hymns and prayers. ^j For eradicating clusters of gramineous plants : some say for cutting the stalks : others explain the term a basket to receive heads of Indian corn, &c. ^k Also सख्यधनं,—नी. ^l Turned by a string. ^m Or piling it up.

Swallow- ing, &c. a	37. निगारोद्गारः विचावोद्गारा (स्तु. गरवादिषु)
Stopping, ceasing.	आरब्धवरति विरतय उपरामे
Spitting.	(वा स्त्रिवां तु) निष्ठेवः
	38. निष्ठूति निष्ठेवनं निष्ठीवन (मित्यभिधानि)
Speed.	जवने जूतिः
Conclusion.	साति ज्ञः ज्वसाने (स्त्राद्)
Fever.	(अथ) ज्वरे जूर्तिः
Driving of cattle.	39. उदज (स्तु.) पशुप्रेरणम्
Curse.	अकरणि (दित्वाद्वः शपे)
Aggregate patronymic. g	(गोत्रान्तेभ्य सस्य वृन्दमित्यौ, पगवका! (दिकम्)
Multitude of leaves and pics. h	40. आपूपिकं शाष्कुलिकं मेवमाद्यमचेतसाम्

1 उ—, 2 उ—, 3—ति. 4 अ—, 5—ति.
6 नि—, 7 जो—क.

^a The four terms, here exhibited, differ in signification. निगारः, swallowing. उद्गारः, vomiting. विचावः, cough; some say, sound. उद्ग्राहः, taking up: also, replying in argument. ^b Or उपरवः. ^c Fem. निष्ठेवः. Some say, also neuter निष्ठेवं. ^d Likewise जूतिः. Some add जतिः and जवन. ^e End of action. ^f So similar terms of imprecation. As अजननिः, अजीवनिः, अपपाहः, निपाहः, &c. Ex. तस्माज्जीवनिरेवास्तु, May he not live! ^g Instanced in the text; आपगवकं, a multitude of descendants of UPAGU So गार्गकं, a multitude of descendants of GARGA. दाक्षकं,—of DAKSHA. ^h Respectively: stated as instances of nouns of multitude of inanimate things.

- (मायवानाम्) मायव्यं^{na} Multitude of boys.
- (सहायानां) सहायता^f —of coadjutors.
41. हत्वा (हत्तानां) —of ploughs.
- ब्राह्मण्य वाड्ये (तु द्विजन्मनाम्) —of priests.
- (इ पशुकानां हृष्टानां) पार्श्वं हृष्टं (मनुक्कमात्) —of ribs and back-bones.
42. (हत्तानां) खलिनी खल्या (ऽख्य.) —of threshing floors.
- (ऽय) मानुष्यकं (हृष्टान्) —of men.
- ग्रामता जनता धूम्या पाश्या गल्या (हृष्टक् हृष्टक्) —of villages, &c. c
43. (अपि) साहस्य कारीय चर्मणावर्षणा (हिकम्) —of thousands, &c. d

1 आ—अ.

* Some read वानव्यं. ^b Respectively. * In order : multitude of people ; accumulation of smoke ; abundance of fetters ; great quantity of reeds, (or multitude of ropes or of throats : for गह has all these senses.) ^d In order : multitude of pieces of dry cow-dung ; abundance of hides (or of shields) ; collection of prayers and incantations delivered by the sage AT'HARVAN : besides other similar terms : as चर्मव्यं, assemblage of coats of mail ; चर्मिव्यं, multitude of men in armour ; चर्मिव्यं,—of men holding shields ; आकारं,—burning or burnt coals ; क्षेत्रं,—of fields.

CHAPTER IV.

SECTION I.

1. (नानार्थाः केपि कान्तादिवर्गेष्वेवात्र कीर्त्तिताः
भूरि प्रयोगा ये येषु पर्यायेष्वपि तेषु ते)

1 Sky, ether.
2 Heaven.

2. (आकाशे त्रिदिवे) नाको

1 World.
2 People.

लोक (सु. भुवने जने)

1 Verse.
2 Glory.

(पद्ये वयसि च) श्लोकः

1 Arrow.
2 Sword.

(ग्रहे चक्रे च) सावकः

1 Shakal.
2 God of water.
1 Fried rice flatten-
ed. 2 Infant.

3. जम्बुकौ (कोटु वङ्गौ)

घृथुकौ (चिपिटार्भकौ)

1 Sight,
look.

आलोकौ (दर्शनेत्येतौ)

2 Light.
1 A double
drum. 2 A
large drum.

(भेरी पटङ्ग) आनकौ

1 Mark.
2 Flank. c
1 Spot.
2 Defama-
tion.

4. (उत्थङ्ग चिह्नयोर्) चङ्कः

कलङ्कौ (ऽङ्गापवादयोः)

* Or सावकः. Some read शारकः. ^b Some reverse the interpretations : one of these instruments is a large drum beaten at both extremities ; the other, at one end only. ^c The side above the hip, where women place young children in carrying them. Also 3 A cypher or figure.
4 An act of a drama. 5 Variegated or spotted.

^m तक्षका (नागवर्षक्योर्)	^m चर्कः (रुक्मटिकसूर्ययोः)	1 A carpenter. 2 The chief of snakes. a 1 Crystal. 2 The sun. b.
5. (भासते वेधसि वधे पुंसि) कः	^m कं (शिराऽस्थुनोः)	1 Wind. 2 <i>Brahma</i> . 3 Sun. 4 Soul.
^m (स्नात्) पुष्पाक (स्तुच्छधान्ये संक्षेपे भक्तसिक्त्यके)	^m कं (सुगते च) विनायकः	5 Head. 6 Water. c 1 Shrivelled grain. 2 Brevity. d.
6. (उच्छूके करिषः पुच्छमूलोपास्ते च) पेचकः	^m (कमलसौ च) करकः	1 An owl. 2 Root of a tail. e Water-pot. f
^m 7. विष्णु (ईक्षे वितसौ च)	^m (श्रुककीटे च) रुचिकः	A <i>Buddha</i> or saint. g 1 Cubit. h 2 A span.
^m (प्रतिबुद्धे) प्रतीक (वि. प्र. कदेशे च पुंस्त्रियम्)		Scorpion. i An integrant part. j

* Or of demi-gods shaped like snakes, abiding in the infernal regions. Also 3 Speaker of the prologue to a drama. ^b Also 3 *Asclepias gigantea*. 4 Copper. 5 A title of *Indra*. ^c Also 7 Joy. ^d Others say, 2 Celerity. 3 Lump of boiled rice. ^e That is of an elephant's tail. ^f Especially a hollow Cocoanut, or gourd. Also m. f. 2 Hail. m. 3 Pomegranate. 4 A bird (Curlew.) m. n. 5 A box to hold beetle-leaf. ^g Also 2 Title of *GANE'SA*. 3 Title of *YAMA*. 4 Name of *VISHNU's* eagle. 5 A spiritual teacher. 6 Obstacle; difficulty. ^h Whether the measure, or the forearm. ⁱ The insect; as well as the sign of the zodiac. Also, 2 The month during which the sun is in Scorpio. Likewise, 3 A crab. 4 A hairy caterpillar. 5 Name of a tree (*Vangueria Spinosa*). ^j And m. f. n. 2 Contrary: not consonant. 3 Inverse.

1 Gentian. a
2 A fragrant
grass. b

8. (स्यद्) भूतिक (नृ भूनिजे कर्तृजे भूकर्तृजे ऽपि च)

Sorts of Cucurbitaceous plants. c

(ज्योत्स्निकायां च घोषे च) कोषातक

(ऽथ कटफले

A white sort of Mimosa. e

9. सिते च चदिरे) सोमबल्कः (स्यद्)

(ऽथ सिद्धके

1 Incense.
2 Meal of
sesame. f

तिलकल्के च) पिशाको

Asafoetida. g

बाह्लीकं (रामटे ऽपि च)

1 INDRA.
2 Bdellium.
3 Owl. j

10. (महेन्द्रगुम्फूकूक्यासप्राहिषु) कौशिकः

1 Discas. e
2 Pain.
3 Fear. k

(वक्रापयद्वास्, l) तद्दः

small. l

(खल्पे ऽपि) सुहृक (कि. पु)

1—की.

2 का—.

* Gentiana Chirayta, Roxb. * Andropogon Schoenanthus: and another kind. Some, varying the interpretation, make this a name of the *Káyaphal*. * Vizt. 1 Trichosanthes dioeca. 2 Luffa Pentandra and Acutangla, R. Likewise 3 Achyranthes aspera. Also 4 Night. d And कोषातकी. * Also 2 the *Káyaphal*. f Likewise 3 Oilcake of sesame. 4 Asafoetida. 5 Saffron. s Also 2 Saffron. And m. 3 Name of a country. 4 Horse bred in that country. 5 Man of a low tribe. h And बाह्लीकं, बाह्लिकं, or बाह्लीकं. i Also 4 Snakecatcher. Likewise 5 Ichneumon (viverra mungo). 6 Title of VISWAMITRA. 7 Skilled in dictionaries. And f. कौशिकी. 8 Title of GAURI. 9 Name of a river in Bengal. Or कौशिकः—की. * Also 4 Sound of a drum. i Also 2 Hard. 3 Low, vile. 4 poor, indigent. 5 Youngest. m Fem. चहृका. Also चहृकः—का.

11. जैवालकः (यथाहं ऽपि)	The moon. a
(सुरे ऽप्यग्रहस्य) वर्त्तकः	A horse's hoof. b
(आग्ने ऽपि) पुच्छरीके (ना)	A leopard. c
(यवान्यामपि) ह्रीपकः	An aromatic seed. d
12. शाखाटकाः (कपि क्रोट्टृ ग्रहानः)	1 Ape. 2 Dog. 3 Shakal.
(स्वर्णे ऽपि) गैरिकम्	Gold. f
(पीडाये ऽपि) व्यखीकं (स्वाद)	Pain. g
व्यखीकं (तृप्रिये ऽदृते)	1 Falsehood. 2 Any thing displeasing.
13. (शीखान्वयाद्) ऽनूके (दे)	1 Disposition. 2 Race, family. i
अल्के (यकलवल्कले)	1 part. 2 Scale of a fish. 3 Bark.

1—क.

* Also m. f. n. 2 Long-lived. 3 Thin. ^b And m. f. 2 A quail.
 • Also 2 The elephant posted in the S. E. to uphold the world.
 3 A proper name (the author of a dictionary). 4 A variety of the sugar-cane. Likewise n. 5 A white lotos. 6 A white umbrella. 7 A medicinal drug. ^d Ligusticum Ajowan, Roxb. Or else Apium involu-
 cratum, R. Also 2 Cumin (Cuminum Cyminum). 3 Celosia Cristata.
 4 A lamp. 5 In rhetoric, a certian elegance of construction. * Or
 ह्रीपकः m. n. 1 Ligusticum Ajowan R. 2 Apium involu-
 cratum, R. Also 2 Red orpiment. 3 Red chalk. * Likewise
 2 Any thing displeasing. 3 Unfit to be done. 4 Strange. 5 Reverse.
 Also m. 6 Addicted to an unnatural crime. ^b Also : 3 The fore-
 head. ⁱ Likewise m. 3 A former state of existence.

1 A weight, a
2 Gold. 3 Orna-
ment on the
breast.

(साटे यते सुवर्णानां हेन्दुरोभूषणे पले

14. दीनारे ऽपि च) निष्को (ऽस्त्री)

1 Sin.
2 Fraud. b

कल्को (ऽस्त्री समसैनयोः

दम्बे ऽप्य)

1 SIVA'S
bow. 2 Tri-
dent. c

(ऽथ) पिनाको (ऽस्त्री मूलशङ्करधन्वयोः)

A female
elephant. d

15. धेनुका (तु करेणवां च)

Cloudiness.
e

(मेघजाले च) कारिका

1 Agony.
2 Explanato-
ry verse. f

कारिका (वातनादस्तेयाः)

An earring.
g

कर्णिका (कर्णभूषणे

* One of 108 *suvarnas*. Also one of 4 *suvarnas*. Likewise one of 2 *karshas*. ^b Also 3 Dirt. 4 Ordure. 5 Sediment. 6 Levigated powder. 7 The belleric myrobalan. And m. f. 8 Sinful; wicked. ^c *Siva's*; some say, any trident. Also 3 A shower of dust. ^d Also 2 A milch cow; especially one which has recently calved. 3 Dagger. Likewise m. 4 Proper name; a demon slain by KRISHNA. n. 5 A herd of kine. 6 Gesture of a woman. ^e A multitude or succession of clouds. Also : 2 A dark cloud threatening rain. 3 A fog or mist. 4 Blackness. 5 Black. 6 The Goddess GAURI. 7 Name of a terrific goddess. 8 A female crow. 9 A black scorpion. 10 Spikenard. 11 A sort of potherb. 12 A branch of a Cucumber plant. 13 A line of hair reaching to the navel. 14 Price of a commodity on credit. 15 Interest at a monthly rate. 16 Spirituous liquor. 17 A stain or defect in gold, &c. ^f Or, as otherwise read, 3 Interest at any stipulated rate. 4 Action in general. Also 5 An art or profession. 6 A female rope-dancer and tumbler. ^g Also 2 The pericarp of a lotos. 3 The tip of an elephant's trunk. 4 The middle finger.

16. करिहस्ताङ्गुली पद्मबीजकोष्ठा)

(निष्पत्तरे)^a^{m f n} वृन्दारकौ (कपिमुख्याय)^{m f n} एके (मुख्यायकेवलाः)

1 Hand-
some.
2 Chief,
Principal. b
1 Chief.
2 Other.
3 Alone.
4 One.
Hypocriti-
cal. c

17. (स्नाहान्ध्रिकः) कौकुटिके (यथादूरेरिनेक्ष्यः)

^{m f n} लास्यटिकः (प्रभोर्भाषदर्थी कार्याक्षमश्च यः)

1 Attentive,
2 Indolent.
d
1 Side of
a hill.
2 Bracelet.
3 Circle. e
1 A thorn.
2 A paltry
foe. 3 Hair
on end. f

18. (भूभक्षितम्बवलये चक्रेषु) कटके (ऽस्त्रियाम्)

^m (सूयये सुद्रुमौ च लोमहर्षे च) कण्टकः

^a The following admit the three genders. ^b Also m. 3 A god.
4 A general or leader of an army. ^c Also, 2 One who never looks far
before him; but steps with caution for fear of treading on insects.
^d Watchful of his master's looks. 2 Careless or incapable of work.
3 Mode of embrace. ^e Also 4 A ring on an elephant's tooth. 5 An
army. 6 A metropolis. 7 Sea salt. ^f Also 4 A fishbone. 5 Finding
fault. This and the preceding line are omitted by most commentaries.

SECTION II.

1 Bright-
ness. 2 Ray
of light.
3 Flame. a
1 A bee.
2 An arrow.
An aurifer-
ous gem. b

19. मवश्च (खि.ट्कर ज्वालास्व)^m

(ऽविवाचौ) शिबीसुचौ^m

शंखे! (निधौ कलाटास्त्रि कञ्जौ न क्षी)^m

(म्निवे ऽपि) चक्षु^m

Organ of
sense. c

1 Ray of
light.
2 Flame. d

20. (वृषिज्वाले अपि) शिखे^{1f}

SECTION III.

1 A moun-
tain. 2 A
tree. e

(शैलद्वयौ) नगावृक्षौ^{2m 3m}

1 Wind.
2 An arrow. f

आशुगौ (बाहुविशिखौ)^m

1 An arrow.
2 The sun.
3 A bird. g

(शरार्कविहगाः) चणाः^m

1 A bird.
2 The sun. h

21. पतङ्गौ (पक्षिस्त्र्यौ च)^m

1 Areca. i
2 Multitude.

पूगः (असुक्कट्पत्रयोः)^m

1—आ.

2 नग.

3 चक्ष.

* Also 4 Beauty. ^b And 2 The bones of the forehead. m. n. 3 A shell, a conch. 4 In numeration, the twelfth place of figures. ^c Also 2 Vacuity. 3 A cypher. 4 Heaven. 5 The sky. 6 Auspiciousness. ^d Likewise 3 A branch. 4 A radicant branch. 5 Crest of a peacock. 6 Lock of hair on the head. 7 Chief, principal. ^e Also 3 A serpent 4 The sun. ^f Likewise m. f. n. 3 Fleet, moving with speed. ^g Also 4 A planet. 5 A grasshopper. 6 A god. 7 Sound. ^h Also 3 A grasshopper. 4 Brasil-wood. ⁱ Masc. The palm (Areca faufel). Neut. Its nut.

(मयवेऽपि) वृगा ^m	Cattle. a
वेगः (प्रवाहजवयोऽपि) ^m	1 Stream. 2 Speed. b
22. परागः (कौसुमे देखी कानीयादी रजस्यपि) ^m	1 Pollen of flowers. 2 Dust. c
(गजेऽपि) नागमातङ्गा ^m	An ele- phant. d
अपाङ्ग (सिक्ककेऽपि च) ^m	A circlet on the fore- head. e
23. स्वर्गः (स्वभावनिर्माद्यनिश्चयाध्यायसृष्टिषु) ^m	1 Nature. 2 Relinquish- ment. f
वेगः (सम्बन्धोपावधानसङ्कतयुक्तिषु) ^m	1 Armour. 2 Means. g
24. भोगः (सुखे क्षयादिभूतावहे च, फणकावयोः) ^m	1 Enjoy- ment. 2 Hire. h
(चातके हरिणे पुंसि) सारङ्गः (शबले त्रिषु) ^{m j}	1 Sort of bird. 2 A deer. i

* Likewise 2 Deer. 3 An elephant with white marks on his forehead. 4 A constellation (the head of Orion). 5 Search. ^b Also 3 Rapid transition, as of mind or wind. 4 Call of nature. ^c And 3 Fragrant powder. Also 4 Eclipse. 5 Coral. ^d Also नागः. 2 A snake (Coluber naja: and a sort of demigod shaped as a serpent). 3 A cruel person. 4 Name of a country. 5 In comp. Pre-eminent. 6 Mesua ferrea. 7 Rottlera tinctoria, R. 8 Cyperus pertenuis, R. Likewise चातङ्गः. 2 A race of mountaineers. 3 The sacred fig-tree (Ficus religiosa). ^e Also 2 Corner of the eye. 3 A lame or maimed person. ^f Likewise 3 Certainty. 4 A chapter or section. 5 Creation. Also 6 Perseverance. ^g And 3 Meditation. 4 Union. 5 Junction. Also 6 Keeping a fixed posture. 7 Lucky conjuncture. 8 In astrology, A mode of reckoning the moon's longitude. ^h And 3 Expanded head of a serpent. 4 Body of a serpent. Also 5 Eating. 6 Nurture. ⁱ And m. f. n. 3 Variegated. Also m. 4 An elephant. 5 A bee. 6 A peacock. ^j Or सारङ्गः.

An ape. a

25. (कपौ च) पूवगः^m

1 Curse.

2 Defeat. b

(यापे त्व.) ऽभिषङ्गः (पराभवे)^m

1 A yoke.

2 A pair.

3 An age. c.

(यानाद्यङ्गे) युगः (पुंसि)^mयुगं (युग्मे कृतादिषु)ⁿ

1 Heaven.

2 An arrow

3 A bull.

4 Speech. d

26. (स्वर्गेषुपशुवाग्वज्रदिग्ने तदृषिभजले)^{m f e}

तदृष्ट्या स्त्रियां पुंसि गौर्

1 A mark.

2 Privy part. f

लिङ्गं (चिह्नं शेषयोः)ⁿ1 Prefera-
bleness.

2 Summit. g

27. ऋङ्गं (प्राधान्यसाम्बोध.)ⁿ

1 The head.

2 Privy part. h

वराङ्गं (वर्द्धगुह्ययोः)ⁿ1 Prosperi-
ty. iभगं (श्रीकाममाहात्म्यवीर्ययत्नार्ककीर्तिषु)ⁿ

^a Also 2 A frog. 3 Sort of bird (a diver). 4 The dawn: the charioteer of the sun. ^b Also 3 Oath. 4 Groundless imputation. 5 Embrace. ^c The *Kṛta*, *Trétā*, *Dvāpara*, and *Kali*. Also 4 A measure of four cubits. ^d And 5 The thunderbolt. 6 A region or quarter. 7 An eye. 8 A ray of light. 9 The earth. 10 Water. Likewise 11 The sun. ^e Masc. in some senses; and fem. or even neut. in others. ^f *Membrum virile*. Also 3 A sign or token. 4 The Symbol of *SIVA*. ^g Of a mountain. Likewise 3 A home. Also fem. 4 A sort of fish (*Silurus pungentissimus*). 5 A poisonous plant. ^h *Pudendum muliebre*. ⁱ Or 2 Beauty. And 3 Love, desire. 4 *Pudendum muliebre*. 5 Excellence (virtue, knowledge, &c.) 6 Strength, Vigour. 7 Care. 8 Glory, fame. And m. n. 9 One of the twelve suns. Also 10 The Moon.

SECTION IV.

28. परिषः (परिधाते ऽस्ते ऽप्य)^m 1 Destruction. 2 An iron club. a
- चोषो (वृन्दे ऽन्मसां रये)^m 1 Multitude. 2 A current. b
- मूल्ये पूजाविधाव्) ऽर्धो^m 1 Price. 2 Mode of adoration. c
- (ऽहो दुःखव्यसनेष्व) ऽषम्ⁿ 1 Sin. 2 Pain. 3 Passion.
29. (क्लिष्टिटे ऽपि) लघुः^{m f n} Pleasing. d.

SECTION V.

- काचाः (शिक्यच्छेदेदृष्टः)^m 1 A swing. e 2 Glass. f
- विपर्यासे विस्तरे च) प्रपञ्चः^m 1 Reverse. 2 Copiousness. g
- (पावके) शुचिः^m 1 Fire. 2 A tried minister. 3 A month. h
30. (मास्यमात्वे चाप्युपघे पुंसि मेध्ये सिते त्रिषु)^f
- (अभिप्लव्णे स्पृहायाश्च गभस्तौ च) रचिः (स्त्रियाम्)^f 1 Passion. 2 Desire. i

* Or 3 A club armed with iron. 4 In astrology, One of the *Yogas*. b Of water. Also 3 Succession. c Or of showing respect. d Also 2 Small. 3 Light. And n. 4 Quick. e For suspending a load. f And 3 A disease of the eye. g And 3 Error or illusion. 4 Proximity. 5 Abundance. Also 6 Delusion. h That of *A'shād'ha* or of *Jyāishā'ha*. Or 4 The Hot season. 5 The sentiment of love. And m, f, n. 6 Pure. 7 White. i And 3 A ray of light. Or 4 Intentness. 5 Splendour. 6 Beauty.

SECTION VI. a

- 1 Clear. 2 A bear. b 31. (प्रसन्ने भङ्गकेय.) ऽच्छे^m
 3 A cluster. 2 Sort of necklace. c रुच्छः (क्षयकारयोः)^{m f n}
 1 Hem of a garment. d (परिधानाच्छले) कच्छे^m (जलप्रान्ते त्रिखिङ्गकः)

SECTION VII.

- 1 A peacock. 2 VISHNU's bird. 32. (केकिताक्षाव) ऽहिभुजौ^m
 1 A tooth. 2 A regenerate man. e (दन्तविप्राखज्ज) द्विजाः^m
 1 VISHNU. 2 SIVA. 3 A goat. f खजा (विष्णु हरच्छागा)^m
 1 A cowpen. 2 A road. g (गोष्ठाध्यनिवहा) व्रजाः^m
 1 A deified saint. 2 YAMA. h 33. धर्म्मराजौ (जिनवनौ)^m
 An elephant's tooth. i कुच्छो^{m n} (दन्ते ऽपि न खिवाम्)

* The stanza, constituting this section, is omitted by most commentators. ^b Also 3 Crystal. ^c Likewise 3 A clump. 4 A multitude or assemblage. ^d And m. f. n. (some say m.) 2 Bank or shore. Also m. 3 Sort of tree (Hibiscus Populneoides). ^e Of the three first tribes. And 3 An oviparous animal: a bird, &c. ^f Also 4 *Brahmā*. 5 Cupid. 6 A sheep. 7 Proper name; Son of RAGHU. ^g And 3 A multitude. ^h Also 3 Title of YUD'HIST'HIRA. ⁱ Likewise 2 An harbour.

- ⁿ
बलजे (चेतपूर्वारे) 1 A field. 2 A city gate. a 3 A pretty woman.
- ^f
बलजा (बलुदर्यना)
^{1 f}
34. (समे क्षात्रे रणे ऽप्या) निः 1 Even ground. 2 War.
- ^f
प्रजा (स्यान्मतौ जनेः) 1 Progeny. 2 People.
- ^m
अजौ (यङ्गयथाङ्गौ च) 1 A conch. 2 The moon. b
- ^{m f n}
(स्वके निधौ) निजं (निधौ) 1 Own. 2 Perpetual.

SECTION VIII.

- ^m
35. (पुंस्यामनि प्रवीक्षे च) चेतनो (वाचसिद्धकः) 1 Soul. c
- ^f
संज्ञा (स्यान्नेतनानामङ्गसाक्षीचार्थरूपना) 1 Thought. 2 Name. 3 Hint. d
- ^m
36. क्षात्रौ (वेद्यविद्वांसौ) 1 A physician. 2 A wise man.
- ^m
ज्ञो (विद्वान्ज्ञोमजो ऽपि च) 1 A wise man. 2 BU. D'HA. c

1 वाजि.

* Also 3 War. b Also 3 *Dhanvantari*. 4 A tree (*Eugenia acutangula*). And n. 5 A Lotus. c And m. f. n. 2 Skilful. d Also 4 Proper name: the wife of the sun. e First of the lunar race.

SECTION IX.

A crow. a	^m (काकेभगण्णौ) करटौ
An elephant's cheek. 2 The hip. b	^{m c} (गजगण्णकटौ) कटौ
1 Bald. 2 Without prepuce. d	^{m e} 37. शिपिविष्ट (सुखलतौ इक्षर्मणि महेष्टरे)
1 divine artist. f	^{l m g} (देवशिल्पिन्यपि) त्वष्टा
Destiny. h	ⁿ दिष्टं (देवे ऽपि न हवोः)
Pungency.	^m 38. (रसे) कटुः
Improper act. i	^{2 n} कटु (कार्त्तुं त्रिषु मत्सरतीक्ष्णयोः)
1 Happiness. 2 Ill luck. j	ⁿ रिष्टं (क्षेमाशुभाभावेषु)
Happiness. 2 Misery. k	ⁿ ऽरिष्टे (तु शुभाशुभ)
1 Illusion. 2 Fraud.	39. (मायानिश्चल्यन्त्रेषु कैतवास्तुराशिषु)

1—टु.

2 कटु.

* And 2 An elephant's cheek. Also 3 A person speaking nonsense.
 4 One following a blamable profession. ^b Also 3 A mat. 4 A dead body. And f. (कटी). 5 Long pepper. ^c Nom. कटः. But some, by a slight variation of the reading and interpretation, make कटिः the term in both acceptations; or else कटिः and कटः. ^d Naturally so. Or 3 A leper. 4 Title of SIVA. 5 KRISHN'A. ^e And शिपिविष्टः or शिपिविष्टः. ^f VIS'WAKARMA. Also 2 A carpenter. 3 In mythology, One of the twelve suns. ^g Or त्वष्टा (टु). ^h Also m. 2 Time. ⁱ And m. f. n. 3 Envious. 4 Fierce. 5 Displeasing. Also f. 6 Mustard. 7 A medicinal plant. vulg. *Catuci*. ^j And 3 The reverse of ill luck. Also 4 Destruction. 5 Sin. ^k Also 3 Sign of death. 4 Spirituous liquor. Likewise m. Garlic. 6 Melia azadderekht. 7 A crow.

- ^{m n}
- अवोधने शैलशृङ्गे सीराङ्गे) कूट (मङ्गियाम्) 2 Lic. 4 Assemblage.
 40. (सूक्ष्मैवावां)मुटिः(स्त्रीस्यात्कालेऽल्पे संशयेऽपि सा) 5 Summit. a
 1 Small cardamum. 2 An instant. b
 1 End of a bow. 2 Eminence. c
 1 A root. 2 Clotted hair. d
 (अर्धत्कर्षात्रयः) कच्छो
 (मूले लग्नकचे)जटा
 41. व्युटिः (फले सचक्षौ च) 1 Consequence.
 2 Opulence. c
 1 Knowledge
 2 An eye. 3 Sight.
 दृष्टि (वर्गनेऽक्षिण दर्शने)
 दृष्टि (वर्गनेच्छयोः) 1 A sacrifice.
 2 Desire. f
^{f h}
 दृष्टि (निश्चिने वज्रले त्रिषु) 1 Certain. g
^{m f n}
 42. कटे (तु लब्धगहने) 1 Painful.
 2 Difficult. i
 (दक्षामन्दागदेषु तु)
^{m f n}
 पटु (हौ वाच्यलिङ्गौ च) 1 Diligent.
 2 Skilful. j

१—टि.

^a Of a mountain. And 6 Ploughshare. 7 Body of a plough.
 8 Uniform substance (as the ethereal element, &c.). 9 A trap for deer.
 10 A hammer. Likewise 11 A jar. 12 Name of a plant. ^b And 3 An atom. 4 Doubt. ^c And 3 Edge of a weapon. 4 A corner or angle. 5 In numeration, Ten millions. ^d Also 3 Spikenard. ^e Also 3 Praise.
^f Likewise 3 A memorial verse. ^g The subject of ascertainment. And m. f. n. 3 Much. Also f. 4 Creation. ^h Or कृष्ट. Likewise Created, fabricated. ⁱ Not easily attainable. ^j And 3 Fierce. 4 Cruel.
 5 Hale. Also m. 6 A plant (Trichosanthes dioica) n. 7 Salt.

SECTION X.

SIVA. a

नीलकण्ठः^m (शिवे ऽपि च)

1 The stomach. 2 A granary. b

43. (पुंलि) कोष्ठे^m (ऽन्तर्जठरं कुक्ष्ये^f ऽन्तर्महनाया)

1 Confirmation. c

निष्ठा (निष्पत्तिनायान्ताः)

1 Excellence.
2 Limit.
3 Region. dकाष्ठे^{1 f} (त्कर्षे स्थितौ दिशि)

Pre-eminent. e

44. (त्रिषु) ज्येष्ठे^{m f n} (ऽतिशये ऽपि)1 Very young.
2 Small. fकनिष्ठे^{m f n} (ऽतिसुवाक्ययोः)

A staff. g

दण्डो^{m n} (ऽस्त्री वगुडे ऽपि स्त्राह)

1 A globe or ball. 2 Raw sugar. h

गुडे^m (गोलेषुपाकवाः)1 A serpent.
2 A carnivorous beast. i45. (सर्पमांसात्पशु^m व्याडौ

1 काष्ठ.

^a Also 2 A peacock. 3 A blue jay (Coracias Indica, &c.) 4 A gallinule. ^b And 3 An apartment. Also 4 Own. ^c And 2 Disappearance. 3 Destruction. Or 4 Stop. 5 Steady practice. ^d Or quarter. Also 4 A measure of time; 18 twinklings of an eye. 5 A place. 6 A plant (Amomum Anthorhiza). Likewise n. 7 Wood. ^e Also 2 Eldest. 3 Very old. Likewise m. 4 The month so called. And f. 5 The constellation. ^f Also 3 Youngest. And f. 4 The little finger. ^g Likewise 2 A measure of four cubits. 3 A churning stick. 4 A measure of time; 24 minutes. 5 Punishment. 6 YAMA; the Judge of the next world. 7 A companion of the sun. 8 A column of troops. 9 A stem or trunk. ^h Also f. 3 Euphorbia Tirucalli, &c. ⁱ As a tiger, &c. Also 3 A wicked man.

	^{1f} ^{f b} नोभवाचस्मि.) डा इला:	1 A cow. 2 The earth. 3 Speech. a
^f बुडा (वंशशलाकापि)		A bambu rod. c
^f नाडी (काले ऽपि षट्क्षणे)		An Indian hour. d
^{m n} 46. काण्डो (ऽस्त्री दण्डवाणावर्गवर्गावसरवारिषु)		1 A stem. 2 An arrow. e
ⁿ (स्याद्) भाण्ड (मृश्राभरणे ऽमत्रे मूलवणिग्धने)		Trappings of a horse. f

SECTION XI.

ⁿ 47. (भयप्रतिज्ञयोर्) वादं		1 Much. 2 Promise. g
ⁿ प्रगाढं (भयसङ्क्रयोः)		1 Much. 2 Difficult. h
^{m f n} (यत्तस्य लो विषु) हठौ		1 Able. 2 Bulky. i
^{m f n} व्यूढौ (ऽविन्यससंहतौ)		1 Arranged. 2 Compact. j

1 इला.

^a And 4 Wife of बुद्धा and daughter of इक्ष्वाकु. ^b The word is written both ways. ^c Likewise 2 A war whoop. And m. 3 Venom. ^d Equivalent to 24 minutes. Also 2 A pipe or tube. 3 A vein or artery. 4 The guts. 5 A fistulous sore. 6 The hollow stalk of a lotos, &c. ^e And 2 Bad. 3 A chapter. Or 4 A horse. 5 Multitude. Likewise 6 Opportunity. 7 Water. Also 3 A Cluster ; or a shrub. 9 A branch of a tree. ^f Some say, his saddle. And 2 A vessel. 3 Stock or capital. Also 4 An ornament. ^g Some make the term indeclinable. ^h Or 3 Pain. 4 Firm ⁱ Also 3 Strong. 4 Firm. 5 Confirmed. 6 Much. ^j Likewise 3 Large.

52. ग्रामणी ^m (नापिते पुंसि श्रेष्ठे ग्रामाधिपे त्रिषु)	1 A barber. a
^{f c} जर्णो (मेषादिलोमि स्यादावर्णे चान्तराङ्गुवौ)	1 Wool, felt, &c. b
53. हरिणी ^f (स्यान्मृगी हेमप्रतिमा हरिता च वा)	1 A doe. 2 A golden image. d
^{m f n} (त्रिषु पाण्डौ च) हरिणः	Yellowish white. e
^f स्थणा (सम्भेऽपि वेष्टनः)	A house post. f
54. तृणो ^f (स्पृहापिपासे द्वे)	1 Desire. 2 Thirst.
^f (जगुष्ठाकरणे) घृणो	1 Blame. 2 Pity
^f (वणिक्पथे ऽपि) विपणिः	1 A market. g
^f (सुराप्रत्यक् च) वारणी	1 Spirituous liquor. 2 The west.
55. करेणु ^{f i} (रिभ्यां स्त्रीनेभे)	A female elephant. h
^{m n} द्रविणं (तु बलं धनम्)	1 Strength. 2 Wealth. j
ⁿ शरणं (मृहरक्षितोः)	1 A house. 2 Preserver. k
ⁿ औपर्णं (कमले ऽपि च)	A lotos. l.

* And m. n. 2 Excellent. 3 A superintendent of a village. b And 2 A circle of hair between the eye-brows: esteemed a token of greatness. c Or जर्णौ. d And 3 Green. Also 4 Sort of metre. 5 A description of women. e Also m. 2 A deer. f Likewise 2 An iron image. g Also 2 A stall or shop. See Book II. ch. 2. 2. 3 A commodity for sale. h And m. A male elephant. i Or fem. करेणू. j Also 3 Gold. k Likewise 3 Preservation. 4 Killing. l Nelumbium speciosum. Also 2 Premna spinosa and longifolia.

1 Poison.
2 War. a

56. (विषाभिमरसौहेषु) तीक्ष्णं (क्षीवे चरे त्रिषु)

1 Proof.
2 Limit. b

प्रमाणं (हेतुमर्त्यादावास्ते वक्ताप्रभाहृषु)

1 Instrument.
2 Field. c

57. करणं (साधकतमं ज्ञेयगात्रेन्द्रियेषु)

1 Birth.
2 Unresisted
march of
troops. d

(प्राण्युत्पादे) संसरणं (मंसखाधचक्रगतौ
58. वण्टापथे)

1 Food vom-
ited. 2 Rais-
ing. e

(इथ वान्ताब्दे) संसृष्टरक्ष (मन्त्रये)
(अतस्मिन्. पु)

1 A horn.
2 Elephant's
tooth.

विषाणं (स्यात्पशुश्च मदनयोः)

1 Declivity.
2 Humble. h

59. प्रवणः (क्रमनिम्नोर्थां प्रहे ना तु चतुष्पथे)

1 Miscellane-
ous. 2 Im-
pure. i

सङ्कीर्णं (निचिताशुद्धाव्)

1 Desert.
2 Salt and
barren soil.

देरणं (मृन्मयसूक्ष्मम्)

* Or 3 Death. 4 Iron. 5 A weapon. 6 Any thing metallic.
7 Haste. 8 Sea salt. And m. f. n. 9 Sharp. 10 Hasty. Also m. 11 Nitre.
b And 3 Sacred ordinance. 4 Quantity. 5 Authority. ° And 3 Body.
4 Organ of sense. Also 5 Cause. m. 6 A tribe sprung from the third
and fourth classes. d Or 3 Beginning of war. And 4 A highway. Or
5 A resting place. ° As of water from a well. Or 3 Eradicating of a
tree, &c. f And चरणं. g The following admit the three genders.
h And m. 3 A place where four roads meet. Also m. f. n. 4 Generous.
5 Principal. i Or 3 Mixed. 4 Of an impure or mixed tribe. j And
वरणं.

SECTION XII.

60. (देवसूयौ) विवस्वन्तौ	1 n	1 A god.
	2 n	2 The sun.
सुरस्वन्तौ (नदार्थवा)		1 A river.
	3 m	2 The sea. a
(पक्षिताक्षौ) गरुडन्तौ		1 A bird.
	4 m	2 VISHNU'S bird.
शकुन्तौ (भासपक्षिणौ)		1 The Indian vulture. 2 A bird. b
	5 m	
61. (अग्नुत्पातौ) धूमकेतू		1 Fire. 2 A comet. c
	m	1 A cloud.
जीमूतौ (मेघपर्वतौ)		2 A mountain. d
	m	1 A hand.
हस्तौ (तु पाणिगच्छत्रे)		2 The asterism. e
	6 m g	1 Wind.
		2 A deity. f
	7 m	1 An elephant driver.
62. वज्रा (हस्तिपक्षे सूते)		2 A charioteer. h
	8 m / n	1 A holder.
भर्ता (घातरि योष्टरि)		2 A nourisher. i
	m	1 A boat.
(वागपात्रे शिशौ) योतः		2 A young animal. j
	m	1 A departed soul. k
प्रेतः (प्राण्यन्तरे हते)		

1—वृ. 2—वृ. 3—वृ. 4—न. 5—त.
6—त or —वृ. 7—न. 8—वृ.

* Also m. f. n. 3 Juicy. f. 4 Goddess of speech. 5 A river. b Likewise 3 An insect. c Also 3 A falling star. d Likewise 3 The plant called *Deodar*. e Corvus. Also 3 An elephant's trunk. 4 A cubit. 5 (In composition with क्षेत्र) multitude; pre-eminence. f Of a particular order. Also n. 4 Medicago esculenta. g वरतु or वरतः. h Likewise m. f. n. 3 Any person who restrains. i And m. 3 A husband. j Also 3 Site of a house. k And m. f. n. 2 Dead.

1 The moon's
descending
node. a

1 A king.
2 A son. b

1 An archi-
tect. c

1 A mountain.
2 A king.

1 A king. d

A woman's
courses. e

VISHNU. f

1 A Cart-
wright. 2 A
charioteer. g

Wise, learn-
ed. h

1 A science.
2 An exam-
ple. i

1 Charioteer.
2 A porter. j

1 Topic.
2 Mode. k

63. (ग्रहभेदे ध्वजे) केतुः^m

(पार्थिवे तमये) कुतः^m

स्यपतिः (काशभेदे ऽपि)^m

भूखट्ट (भूमिधरे वृषे)^{1 m}

64. सूर्याभिषिक्तो (भूपे ऽपि)^m

कुतः (स्त्रीकुसुमे ऽपि च)^m

(विष्णावप्य) ऽजिता ऽव्यक्तौ^m

सूत (खट्टरि सारथी)^m

65. व्यक्तः (प्राज्ञे ऽपि)^{m f n}

दृष्टान्ताद् (उभे शास्त्रनिर्द्दये)^{3 m}

चत्ता (स्यात्सारथौ द्वाः स्ये चत्त्रियावां च शूद्रजे)^{4 m}

66. दृष्टान्तः (स्यात्प्रकरणे प्रकारे कार्त्तुं सर्गं वार्त्तयोः)^m

1—वृ.

2—क.

3—न.

4—सृ.

^a Reckoned as the ninth planet. 2 A flag or standard. 3 A mark or symbol. 4 A comet. 5 An enemy. ^b Or 3 A king's son. And 4 fem. कुता, a daughter. ^c Or 2 A head carpenter. Also 3 A person performing a sacrifice to the planet Jupiter. And m. f. n. 4 Chief. ^d Or 2 A man of the military tribe. 3 A mixed class sprung from the 1st and 2d. 4 A chief minister. ^e And 2 A season ; spring, summer, &c. ^f Also चजितः. 2 One of the *Jinas*. m. f. n. 3 Unconquered. And चव्यक्तः. 2 *Siva*. n. 3 The Supreme soul. 4 Any invisible principle. m. f. n. 5 Indistinct. ^g Likewise 3 A mixed class sprung from the 2d and 1st. 4 Quicksilver. m. f. n. 5 Generated. ^h Also 2 Evident. 3 Ascertained. ⁱ Likewise 3 Death. ^j And 3 A mixed class sprung from the 4th and 2d. 4 One sprung from the 4th and 3d. Likewise 5 Son by a female slave. ^k And 3 Whole. 4 Rumour. Story.

- ^m
आनर्त्तः (समरे वृत्तस्थाननीटद्विषेययोः) 1 War. 2 A stage. a
- ^m
67. क्षतान्तो (यमसिद्धान्तदेवाकुशलकर्मसु) 1 YAMA. 2 Right conclusion. b
(क्षेप्यादि रसरक्तादि महाभूतानि तद्गुणाः
^{1 m}
68. इन्द्रियाख्यश्मविज्ञाति शब्दयोनिसु धातवः 1 Principle of the body. c
(कक्षान्तरेऽपि) शुक्लान्तो (वृषस्यासर्वगोचरे) The seraglio. d
^{f i}
69. (कासुसामर्थ्ययोः) शक्तिर् 1 An iron spear. 2 Power. e
^f
सृत्तिः (काठिन्यकाययोः) 1 Matter. 2 Body. g
^{f h}
- (विस्तारवङ्करोर्) व्रततिर् 1 Expansion. 2 A creeping plant.
^{2 f}
(वसन्ती) रात्रिवेद्यनोः 1 Night. 2 A house. i
- ^f
70. (क्षयार्थयोर्) अपचितिः 1 Loss. 2 Worship. j
^{f k}
साति (दानावसानयोः) 1 Gift. 2 Destruction.

1—द.

2—ति or —ती.

* Or 3 A theatre. 4 Name of a Country on the N. W. coast of India. 5 Inhabitant of that country. ^b Demonstrated doctrine. And 3 Destiny. 4 Sinful act. ^c Viz. phlegm, wind and bile. 2 Constituent part: as blood, flesh, marrow, &c. 3 The primary elements; earth, water, fire, air, and ether. 4 Their qualities, odour, flavour, colour, touch, and sound. 5 The organs of sense, nose, tongue, eye, skin and ear. 6 Fossil. 7 Metal. 8 Root of words; crude verb. ^d The king's private palace, or apartments of his women. Also 2 The king's wife, or concubine. * Likewise 3 Energy of a divinity: as GAURI of SIVA. ^f शक्तिः or यक्ती. ^g Or a definite form. ^h व्रततिः or व्रततिः. ⁱ Also 3 Stay, abode. ^j Likewise 3 Expense. 4 Exclusion. ^k Some add सतिः and सन्तिः.

1 Pain. 2 End
of a bow.

^{f a}
क्षतिः (पीडा वगुण्णोच्चोर्)

1 Kind or
sort. 2 Birth.

जातिः (सामान्यजननोः)

1 Usage.
2 Oozing. c

71. (प्रचारस्यन्दयो) रीतिर्

1 Calamity
of season. d

इति डिम्बप्रवासयोः)

1 Gain.
2 Obtaining. e

(उदये ऽधिगमे) प्राप्तिः

1 Three sa-
crificial fires.
f

वेता (त्वं ऽग्निहव्ये युगे)

A harp. g

72. (वीणाभेदे ऽपि) महती

1 Ashes.
2 Success. h

भूति (भस्मानि सम्पदि)

1 River of
snakes. 2 City
of serpents. i

(नदीनगर्थोर्नागानां भोगवत्त्वं.

(ऽथ सङ्करे

1 Combat.
2 Company.
3 Assembly.

73. संगे सभायां समितिः

1 Wane,
loss. 2 A-
dode. j

(क्षयवासावपि) क्षतिः

1 Sun-beam.
2 Weapon.
3 Flame.

(रवेरर्चिश्च शस्त्रं च वक्त्रिज्वाला च) हेतयः

1 The world.
2 Sort of
metre. k

74. जगती (जगति च्छन्दोविशेषे ऽपि क्षितावपि)

1—ति.

2—ती.

3—ति.

a Or क्षतिः. b Also 3 Sort of metre. 4 Jasmin. 5 Nutmeg.
6 Lineage. c Likewise 3 Brass. 4 Scoria of metals. d And 2 Travelling
abroad. e Or 3 Rise. 4 Improvement, success. f And 2 Second age
of the world. g NA'ARADA's lute with 100 (some say seven) strings.
2 Solanum melongena. h Also 3 Super-human power, as rendering
oneself invisible, &c. 4 Production. i Both situated in the infernal
regions. Also m. भोगवान् (—वत्). A serpent. j Also 3 The earth.
4 Period of general destruction. k And 3 The earth.

पंक्ति (अन्धो ऽपि दयमं)	1 A metre. 2 Ten. a
(स्यात्प्रभावे ऽपि चा)यति:	1 f Majesty or dignity. b
75. पत्ति (गृती च)	Motion. c
(बले तु) पक्षति: (पक्षभेदयोः)	1 Root of a wing. d
प्रक्षति (यौनिष्ठि च)	1 Origin. 2 Sex. e
(कौशिक्याद्याश्च) वृत्तयः	2 f Style of composition. f
76. सिक्ता: (सुर्वावकापि)	f pl. h Sand. g.
(वेदे अवसि च) श्रुति:	1 Holy scripture. 2 An ear. i
वनिता (जनितात्यर्थानुरागायां च योषिति)	Beloved woman. j
77. गुप्ति: (क्षितिष्वहासे ऽपि)	A cavern. k
वृत्ति (हृरणधैर्ययोः)	1 Holding. 2 Steadiness. l
वृत्ती (सुदुर्वासाकी अन्धोभेदे महत्यपि)	1 An egg-plant. 2 A metre. m

1 चा—.

2—ति.

* Also 3 A row. b Likewise 2 Breadth. 3 Future time. 4 Restraint of mind. ° Also 2 A platoon. And m. 3 A foot soldier. d And 2 First day of a lunar month. ° Or 3 Pudendum muliebre. And 4 Natural disposition. 5 Material nature. 6 Original matter. 7 Root of a word. f And 2 Livelihood or profession. 3 Exposition or gloss. s Also 2 Sandy ground. 3 Stony nodules. h Some admit the singular number. i Likewise 3 Listening. 4 A rumour. 5 A quarter of a musical tone. j Or 2 A woman in general. 3 m. f. n. Solicited, begged. k Or 2 A hole in the ground. 3 A sink. Also 4 A prison. 5 Concealment. l Likewise 3 Satisfaction. 4 One of the astrological Yôgas. And m. 5 A religious ceremony. m And 3 A large lute. 4 A mantle.

1 A woman.
2 A female
elephant. a

^{f b}
78. वासिता (स्त्रीकरिष्योऽ)

1 Livelihood.
2 Rumour. c

^f
वास्ता (वृत्तौ जनयुतौ)

1 Chaff.
2 Health. d

ⁿ
वात्तं (फल्गुन्यरोगे च त्रिषु)

Water. e

ⁿ
(ऽस्य च) दत्ता ऽच्छते

1 Silver.
2 Gold.

ⁿ
79. कलघोतं (रूप्यहेनोर्)

1 Cause.
2 Token.

^m
निमित्तं (हेतुकक्षयोः)

1 Science. f

ⁿ
श्रुतं (शास्त्रावहतयोर्)

1 The gold-
en age.
2 Enough. g
1 Great
dread. 2 Va-
liant act.

ⁿ
(सुगपर्याप्तयोः) कृतम्

ⁿ
80. अत्याहितं (महाभीतिः कर्मजीवानपेक्षि च)

An ele-
ment. h

ⁿ
(सुक्ते स्मादादृते) भूतं (प्राप्यतीते समे त्रिषु)

1 Verse.
2 Conduct. i

ⁿ
81. दृत्तं (पद्ये चरित्रे त्रिष्वतीते दृढनिश्चये)

Realm. j

ⁿ
महद् (राज्यं चा)

1 Calumny. k

ⁿ
ऽवगीतं (अन्ये स्थावर्हिते त्रिषु)

^a Also n. 3 The cry of birds. m. f. n. 4 Perfumed. ^b Or वासिता.
^c Or 3 A profession. 4 News. ^d And m. f. n. 3 Healthy. ^e And
2 Liquid butter. Also चक्षुतं. 3 Nectar. 4 Residue of a sacrifice.
5 Unsolicited alms. 6 Exemption from transmigration. ^f And m. f.
n. 2 Heard. 3 Understood. ^g Also m. f. n. 3 Done. 4 Hurt. ^h And
m. f. n. 2 Right. 3 True. 4 Past. 5 (in composition) Like. 6 Been. Also
n. 7 A living being. m. n. 8 A demon. And m. 9 A class of demi-gods.
ⁱ And m. f. n. 3 Past. 4 Firm. 5 Round. 6 Studied. 7 Covered. Also n.
8 Profession. ^j Also m. 2 The intellectual principle. 3 m. f. n. Great.
f. 4 A harp or large lute. ^k And m. f. n. 2 Blamed, censured. 3 Wicked.

82. ⁿ ऋतं (रुप्ये ऽपि) Silver: a
ⁿ रजतं (हारे रुप्ये सिते त्रिषु) 1 A necklace.
 2 Silver. b
- ^g त्रिषितौ
^{1 m f n} चण्ड (चङ्गे ऽपि) Movable,
 locomotive. d
^{m f n} रक्तं (नील्यादिराणि च) Died, tinged. e
 83. ^{m f n} चवदातः (सिते पीते शुद्धे) 1 White.
 2 Yellow.
^{m f n} (बद्धार्जुनौ) सितौ 3 Clean.
 1 Bound.
 2 White. f
^{m f n} (शुक्ले ऽतिसंस्कृते मर्षिष्य.) ऽभिनीते 1 Fit. 2 Ex-
 cellent. g
^{m f n} (ऽय) संस्कृतम् 1 Wrought,
 finished. h
84. (हस्तिने लघुयोपेते ऽप्य)
^{m f n} ऽमन्ते! (ऽम्बघावृषि) Infinite,
 endless. i
^{m f n} (खाने चट्टे) प्रतीते 1 Famous,
 2 Glad. j
^{m f n} ऽभिजात (सु कुलजे बुधे) 1 Noble.
 2. Learned. k

—५—

* And m. f. n. 2 White. m. 3 Name of an island. 4 Name of a mountain. f. 5 A cowry. ^b Or, according to a different reading, 3 Gold (Ex. चङ्गरजतं). And m. f. n. 4 White. ^c The following admit the three genders. ^d Also n. 2 The world. m. 3 Air. ^e Also 2 Red. 3 Fond. And n. 4 Blood. 5 Copper. 6 Saffron. ^f Also. 3 Destroyed. And f. 4 Clayed sugar. ^g Or 3 Much ornamented. And 4 Patient. Or 5 Impatient. ^h Or 2 Adorned, 3 Excellent. 4 Prepared. And n. 5 Language grammatically correct. ⁱ Likewise m. 2 VISHNU. 3 The king of serpents (Śeṣha). f. 4 The earth. 5 The goddess PÁRVATĪ. 6 A grass (Agrostis linearis). 7 A myrobalan. n. 8 The sky or atmosphere. ^j Also 3. Known. 4 Respectful. ^k Likewise 3 Fit.

- 1 Pure.
2 Desert. a
85. विविक्तौ (पूतविजनौ)^{m f n}
- 1 Foolish.
2 High,
tall. b
- मूर्खितौ (मूढसेवावा)^{m f n}
- 1 Sour ;
Vinegar.
2 Harsh.
- (द्वौ चाम्पकपत्रौ) शुक्तौ^{m f n}
- 1 White.
2 Black.
- श्वितौ (धवलमेवकौ)^{m f n c}
- 1 True.
2 Right. d
86. (सत्ये साधौ विद्यमाने प्रशङ्गे ऽभ्यर्हिते च) सन्^{1 m f n}
- 1 Revered.
2 Distrest by
foes. e
- पुरस्कृतः (पूजिते ऽरात्यभियुक्ते ऽग्रतः कृते)^{m f n}
- 1 Secure. f
87. निवाताब् (आश्रयावातो यस्मान्मेघं च बभूवत्)^{m f n}
- 1 Produced.
2 High. g
- (जातोन्मद्वप्रवृद्धाः स्पर्) उच्छ्रिताः^{m f n}
- उच्छ्रिता (स्वमी)^{m f n}
- 1 Increased.
ed. h
88. वृद्धिमत्प्राद्यतोत्पन्ना^{m f n}
- 1 Respectful.
2 Respected.
- आदृतौ (सादरार्चितौ)^{m f n}

1 सत्.

* Or Lonely. Also 3 Discriminated. b And 3 Insensible.
° वितिः—ती.—ति. Also वितिः. d And 3 Being, existing. 4 Excellent.
5 Respected, venerable. Fem. (सती). 6 A faithful wife. 7 The goddess
PA'RVATI. ° Or 3 Facing the enemy and endeavouring to overcome
him. 4 Placed in front. f As an abode. 2 Calm, free from wind. 3 Safe,
as strong armour. g And 3 Grown large. h And 2 Endeavouring.
3 Born or produced.

SECTION XIII.

- ^m
अर्थो (अभिधेयो वैवस्वप्रयोजननिवृत्तिषु) 1 Meaning.
2 Wealth. a
89. (निपानागमयोस्) तीर्थम् (ऋषिजुष्टजले गुरौ) 1 Piece of
water. b
- ^{m f n}
समर्थं (स्निग्ध शक्तिष्ठे सम्बन्धार्थे हिते ऽपि च) 1 Powerful. c
90. इक्ष्मीस्यौ (क्षीणरागवृद्धौ) 1 Impotent.
2 Very old.
- ^f
वीथी (पदव्यपि) A road. d
- ^f
(पास्यानीयकयोर्) पास्या 1 Assembly.
2 Care. e
- ^{m n}
प्रस्थो (ऽक्षीसायुमावयोः) 1 Side of a
hill. f

SECTION XIV.

91. (अभिप्रायवधौ) छन्दाव् 1 m 1 Meaning,
opinion.
2 Subjection.
- ^{m g}
अब्दौ (जीवितवत्परौ) 1 A cloud.
2 A year.

I—२.

* And 3 Thing. 4 Purpose. 5 Prohibition. 6 Object. 7 Cause.
8 Request. ^b And 2 Sacred science. 3 Holy spot visited by pilgrims ;
especially sacred water. 4 Holy instructor. 5 Sacrifice. ^c And
2 Connected in sense. 3 Benevolent. ^d Also 2 A line. 3 Terrace in
front of a house. 4 A shop. 5 Sort of drama. ^e Likewise 3 Considera-
tion, regard. 4 State. ^f And 2 A measure of quantity. ^g Some
write अब्दः in both acceptations ; others in the last.

1 Defamation.
2 Command.

^{m a}
अपवादौ (तु निम्नाद्ये)

1 Son.
2 Kinsman.

^m
हावादौ (सुतबान्धवौ)

1 A ray of
light. 2 A
foot. b

^m
92. पादा (रश्मिं प्रकृतूर्वांशश्च)

1 The moon.
2 Fire. 3 The
sun.

^{1 m}
(चन्द्राग्निर्कास् तमोऽसुदः)

Ill report. c

^m
निर्वादौ (जनवादे ऽपि)

1 Mud.
2 Young grass.

^m
शादे! (जम्बालशब्दयोः)

1 Cry. d

^{2 m}
93. (आराधे इदिते ज्ञातर्था) क्रन्दे! (दारुणे रणे)

Favour. e

^m
(स्यात्) प्रसादे! (ऽसुरोऽपि ऽपि)

Sauce or con-
diment. f

^m
सुरः (स्याद्वयञ्जने ऽपि च)

A cowherd. g

^m
94. (गोष्ठाभ्यङ्गे ऽपि) गोविन्दे!

Joy. h

^{3 m}
(हर्षे ऽप्य) मोह (बन्) महः

1 Chief.
2 Royal in-
signia. i

^{m n j}
(प्राधान्ये राजसिङ्गे च दृषाङ्गे) ककुदे! (ऽस्त्रिवासे)

1—इ, or—इ. 2 चा—. 3 चा—.

^a Or अपवादः. ^b And 3 A fourth part. Also 4 A root. 5 A mea-
sure of a verse, or one verse of a stanza. ^c Likewise 2 Disregard. 3 A
controversy decided. 4 Absence of contest. ^d Exclamation in pain, or
simply a cry. And 2 Lamentation, with or without noise. 3 A defender
in general, or 4 An abetter of an enemy who attacks in the rear
of the army. 5 Terrific war. ^e Also 2 Brightness. 3 Cleanness.
^f Likewise 2 Split pease. 3 A cook. ^g Also 2 KRISHNĀ. ^h Likewise
आनन्दः. 2 Fragrancy; delightful odour. And मदः. 2 Intoxication.
3 Inebriating liquor. 4 Insanity. 5 Pride. 6 The juice exuding from the
temples of a rutting elephant. ⁱ And 3 Hump of a bull. 4 Summit of
a hill. ^j Or fem. ककुद् (—इ).

95. (ज्ञी)सखिज् (ज्ञानसन्नाया त्रिवाकाराणिनामसु) ^{1 f} ² Knowledge. Cry. a
- (धर्मे रहस्य) पनिषत् ^{2 f} ¹ Religious and moral merit. b
- (स्नाह.तो बत्सरे) शरत् ^{3 f} ¹ The sultry season. ² A year.
96. पदं (व्यवसिति त्राणस्यानकक्षाक्रियसुषु) ⁿ ¹ Industry. ² Defence. c
- गोषदं (सेविते माने) ⁿ ¹ Spot frequented by kine. d
- (प्रतिष्ठाकृत्यम्) आस्यदम् ⁿ ¹ Dignity. ² Business. e
97. (त्रिष्विष्टमधुरौ) स्वादु ^{4 m f n} ¹ Desired. ² Sweet.
- चटू (चातीक्ष्णकोमसौ) ^{5 m f n} ¹ Blunt. ² Soft. f
- (मूढाल्पापटूनिर्भाम्या) मन्दाः (स्युर्) ^{6 m f n} ¹ Foolish, dull. ² Little. g
- (द्वौ त) शारदौ ^{m f n} ¹ New. ² Diffident. h
98. (प्रत्ययाप्रतिभौ) ^{m f n} ¹ Learned. ² Confident.
- (विद्वत्प्रगल्भौ) विशारदौ ^{m f n} ¹ Learned. ² Confident.

1—दु. 2 उ—दु. 3—दु. 4—दु. 5—दु. 6—दु.

* As in battle. And 3 Agreement, contract. 4 War, combat. 5 Name. b And 2 Privacy. Also 3 The theological portion of scripture. 4 Principle. c And 3 Place. 4 Mark. 5 Token. 6 Foot. 7 Footstep. 8 Thing. 9 Word. 10 Sound. d And 2 A measure of quantity, as much as a cow's footstep will hold. e And 3 A place. f And 3 Gentle. g And 3 Slow. 4 Unlucky. 5 Low (a tone). Also m. 6 The planet Saturn. h Also 3 Produced in the sultry season. And m. 4 A year. f. 5 A title of DURGA.

SECTION XV.

1 A fathom. a
2 The Indian
fig tree.

(आमो वटश्च) न्यग्रोधाव्

1 m

1 Body.
2 Height.

उत्प्रेषः (काय उत्पत्तिः)

1 A yoke for
burdens. 2 A
highway. b

99. (पर्याहारश्च मार्गश्च) विवधौ वीवधौ (च तौ)

1 A branch
of a tree at
a sacrifice. d

परिधि (यच्चियतरोः शाखायामपक्ष्ण्यके)

1 A pledge.
2 A calamity.
e

100. (बन्धकं व्यसनं चेतः पीडाधिष्ठानम्) आधवः

1 A reconcil-
ing of differ-
ences. f

(स्युः समर्थननीवाकनियमाश्च) समाधवः

1 Offence or
guilt. g

101. (दोषोत्पादे) ऽनुबन्धः (स्यात्प्रकृत्यादिविनश्यरे
मुख्यानुयायिनि श्रियौ प्रकृतस्यानुवर्त्तने)

1 VISHNU.
2 The moon.
h

102. विधु (विष्णौ चन्द्रमसि)

1 Limit.
2 A hole. i

(परिच्छेदे विले.) ऽवधिः

1—व.

2—वि.

3—धि.

a Measured by the extended arms. b Or 3 Storing of corn, &c.
4 A load. ° Spelt both ways. d Stuck in the ground, to tie the
victim to it. And 2 The sun's image. ° And 3 Mental agony. 4 Site
or place. 5 Expectation. f And 2 Silence. 3 Promise or vow. 4 Collect-
ing grain on account of a dearth. 5 Deep meditation. 6 Perseverance
in a difficult undertaking. s And 2 An element of language ; root,
affix, augment or permutation. 3 In grammar, an indicatory letter not
sounded. 4 A person following an example. 5 A child. Or 6 A child
following example. 7 Continuation. h And 3 Camphor. i Also
3 Period. 4 Situation, place.

^m विधि (विधाने दैवे च)	1 Rule, form. 2 Fate. a
^m प्रणिधि: (प्रार्थने चरे)	1 Request. 2 A spy. b
^m ^m 103. बुधद्वौ (पण्डिते ऽपि)	Learned, c
^m सन्धः (समुदये ऽपि च)	Multitude. d
^m (देवे नदविशेषे ऽप्यौ) सिन्धु (नदी सरिति खियाम्)	1 Name of a country. 2 — of a river. e
^f g 104. विधा (विधौ प्रकारे च)	1 Form or rule. 2 Manner, sort. f
^{1 mfn} साधू (रम्ये ऽपि च त्रिषु)	Handsome, pleasing. h
^f नधु (नद्या नृणां स्त्री च)	1 A wife. 2 Daughter-in-law. i
^f सधा (लेपो ऽदन्तं नृणां)	1 Plaister. 2 Nectar. j
^f 105. सन्धा (प्रतिज्ञा मर्त्यादा)	1 Promise. 2 State.
^f अज्ञा (सम्प्रत्ययः स्युषा)	1 Belief, confidence. 2 Fondness.

1—ध.

- * Likewise 3 BRAHMA, or providence. 4 Command, injunction.
^b Also 3 Situation, place. * Likewise बुधः. 2 The regent of the planet Mercury. Or बुधः. 2 A deified saint. 3 Known or understood.
 दधः. 2 Old. 3 Grown or increased. ^d Also 2 A shoulder. 3 The fork of a tree ; or its principal branch. 4 Part of an army. ^e And 3 The sea. 4 The juice exuding from the temples of a rutting elephant. f.
 5 A river. ^f Also 3 Fodder. 4 Prosperity, thriving. 5 Piercing.
 * Some state विधः as a separate term with the same acceptations.
^h Likewise 2 Right, fit. 3 Good, virtuous. m. 4 An usurer. ⁱ And 3 Any woman. 4 A sister-in-law. 5 A bride. ^j And 3 Euphorbia Tirucalli, &c.

1 Ardent spirit. 2 Nectar of flowers. a

Darkness. b

मधु (मद्ये पुष्परसे क्षौद्रे च।)

ऽन्धं (तमस्यपि)

106. (अतस्मिन्)

1 Conceited of learning. d

A reproachful appellative. e

1 Relied on. 2 Near. g

m f n f

ब्रह्मवन्धु (रक्षिष्ये निर्दोषे).

समुच्चैः (पण्डितमन्यगर्वितौ)

(ऽयावत्सम्भितः

m f n

107. अविद्वरो ऽप्य) ऽवष्टब्धः

1 Notorious. 2 Adorned.

प्रसिद्धौ (ख्यातभूषितौ)

SECTION XVI.

1 m

1 The Sun. 2 Fire.

1 Ray of light. 2 The sun.

(सूर्यवक्त्रे) चित्रभानू

2 m

भानू (रश्मिदिवाकरौ)

1—ह.

2—ह.

* And 3 Honey. 4 Water. 5 Milk. Also m. 6 *Bassia latifolia*. 7 The season of spring. 8 The month of *Chaitra*. 9 Name of a demon slain by *VISHNU*. f. 10 Liquorice. b And m. f. n. 2 Blind. c The following admit the three genders. d And 2 Proud. 3 Elevated. * Indicating that the man neglects his duty, and is only a *Brāhmaṇa*. So चतुर्विधः in speaking of a *Kshatriya*. 2 An indefinite appellation to avoid the use of a name. f Fem. ब्रह्मवन्धुः or बन्धुः. g Also 3 Wrapt up. 4 Bound. 5 Surrounded ; assailed on all sides.

108. भूतात्मनौ (घातदेहौ) ^{1 m}
 (सुखं नीचौ) दृग्वज्रनौ ^m
 ग्रावाणौ (शैलपाषाणौ) ^{2 m}
 पत्रिणौ (शरपक्षिणौ) ^{3 m}
 109. (तद्वैद्यौ) शिखरिणौ ^{4 m}
 शिखिणौ (वह्निवर्जिणौ) ^{5 m}
 प्रतिवल्गाव् (उभौ लिङ्गोपग्राहव्) ^{6 m}
 (अथ) सारिणौ ^{7 m}
 110. (हौ) सारविहवारोहौ ^{8 m}
 वाजिनौ (ऽध्वेषु पक्षिणः) ^m
 (कुले ऽय्) अभिजनौ (जन्मभ्रष्ट्यामय्) ^m
 (ऽय) हावनाः ^m
- 1 BRAHMA.
 2 Body. a
 1 An ignorant man.
 2 One of a low tribe.
 1 A mountain.
 2 A rock or stone.
 1 An arrow.
 2 A bird. b
 1 A tree. 2 A mountain. c
 1 Fire. 2 A peacock. d
 1 Desire.
 2 Making prisoner. e
 1 Charioteer.
 2 Horseman. f
 1 A horse.
 2 An arrow.
 3 A bird.
 1 Family
 2 Native spot.
 1 A year. g
 2 Ray of light. h

1—नृ. 2—नृ. 3—नृ. 4—नृ. 5—नृ.
 6—नृ. 7—नृ. 8—नृ.

* Or, according to another reading. 3 Component part of an animated body, as blood, flesh, &c. b Also 3 A falcon. 4 A carriage. c Likewise 3 Clitoria ternatea. f. 4 शिखरिणी, sort of metre. d Also 3 A gallinaceous fowl. 4 A tree. 5 An arrow. m. f. n. 6 Crested. e Also 3 Comprehension. f Or 3 A person riding on an elephant. g Or 3 Head of a family. 4 Place where the family is. h And m. 3. Red rice. 4 Wild rice.

111. (वर्धार्चि त्रौहिभेदाः सुशु^m)

1 The moon.
2 Fire. 3 The
sun. a

(चन्द्राग्न्यर्का) विरोचनाः^m

Hair. b

(केशे ऽपि) वृजिने^m

1 The sun.
2 The artist
of the gods. c

विश्वकर्मा (ऽर्कसुरशिल्पिनोः)^{1 m}

1 Care.
2 Firmness. d

2 m

112. आत्मा (यत्नेऽदितिर्बुद्धिः स्वभावोऽवस्थावर्ध^m च)

1 INDRA. 2 A
vicious ele-
phant. e

(शक्रपातुकमत्तेभवर्षकाद्वा) घनाघनाः^m

1 Pride of
wealth, &c.
2 Knowledge. f

113. अभिमानो (ऽर्थादिदृष्टे^m ज्ञाने प्रणयद्विंसयोः)

1 A cloud.
2 Solidity. g

घनो (मेघे चर्त्तिसुखे त्रिषु चर्त्ते निरन्तरे)^m

1 The sun.
2 A master. h

114. इनः (सूर्ये प्रभौ)^m

1 The moon.
2 A soldier
by tribe. i

3 m

राजा (अगाङ्गे चक्रिये रुपे)

1—चंनु.

2—लनु.

3—कनु.

^a Also 4 A proper name : the son of PRAHLADA and father of BALI. ^b Likewise n. 2 Sin. m. f. n. 3 Crooked, bent. ^c Also 3 Name of a sage. ^d And 3 Intellect. 4 Natural disposition. 5 The supreme BRAHMA. 6 Body. 7 Vivifying soul. 8 Sentient soul. 9 Mind. ^e Or 3 Mischievous. 4 A rutting elephant. 5 A rainy cloud. 6 Collision. ^f And 3 Affection. 4 Request. 5 Killing. ^g And m. f. n. 3 Solid, material. 4 Uniformly extended. 5 Smooth. Also m. 6 Extension. 7 Assemblage. 8 An anvil. 9 Cyperus rotundus. n. 10 Oymbal, bell, &c. 11 Mode of dancing. ^h Or 3 A king. 4 A husband. ⁱ And 3 A king. 4 A master. 5 INDRA. 6 A Yaksha or attendant of KUYERA.

- 1 f b
वाहिनी (नर्तकीमते) 1 A dancing girl. a
- (खवग्यामपि) वाहिनी f A river. c
- 2 f
115. क्रादिनी (वज्रतडितौ) 1 The thunderbolt.
2 Lightning.
- (बन्दायामपि) कामिनी f A climbing plant. d
- f
(त्वग्देहयोरपि) तनुः 1 The skin.
2 Body. e
- f
सुना (ऽधोजिह्विकापि च) The uvula. f
- m n
116. (ऋतुविस्तारयोरस्त्री) वितानं (त्रिषु तुच्छके मन्दे) 1 A sacrifice.
2 Expansion. g
- n
(ऽथ) केतनं (हात्वे केतावुपनिमन्त्रणे) 1 Indispensable act. h
- 3 n
117. (वेदसत्त्वं तपो) ब्रह्म 1 Holy writ.
2 True knowledge. i
- 4 m
ब्रह्मा (विप्रः प्रजापतिः) 1 A priest by birth. 2 The creator. j

1—नी.

2—नी.

3—नू.

4—नू.

* And 2 A woman intoxicated. 3 A woman fond of gratification.
b Or वाहिनी. c Also 2 An army. d Likewise 2 A loving woman. And m. काशी—नू. 3 An amorous man. 4 A dove. 5 A ruddy goose (Anas Casarca). e And m. f. n. 3 Thin. 4 Small. 5 Separate. f Also 2 Place of execution. 3 Place of slaughter (as the kitchen hearth, &c. of a householder. Manu 3. 69.) 4 Daughter. And n. 5 Bringing forth young. 6 A flower. m. f. n. 7 Blossoming. 8 And m. f. n. 3 Empty, vacant. 4 Bad. Or 5 Dull, stupid. Also n. 6 A sort of metre. m. n. 7 A canopy. h Or 2 Business. 3 A standard, or a symbol. 4 An invitation. 5 An abode. i Or 3 The supreme being. 4 Devotion. j Likewise 3 A superintending priest at religious rites. 4 One of the astrological yōgas.

1 Perseverance. 2 Destruction. a

(उत्थाहने च हिंसायां सूचने चापि) नयनम्

1 Calcining. b

118. आतश्चर्न (प्रतीवापजवनाप्यायनार्थकम्)

1 A mark or token. 2 A beard. c

व्यञ्जनं (लाञ्छनं यन्त्रु निष्ठानाववेषुपि)

1 Detraction. d

119. (स्यात्) कौलीनं (लोकवादे युद्धे पश्चद्विपक्षिणाम्)

1 Going forth, exit. e

(स्याद्) उद्यानं (निःसरणे वनभेदे प्रयोजने)

1 Leisure. 2 Place. f

120. (अवकाशे स्थितौ) स्थानं

1 Sport, play. g

(क्रीडाहावपि) देवनम्

1 Manly exertion. 2 An army. h

उत्थानं (पौरुषे तन्त्रे सन्निविष्टोन्नमि ऽपि च)

1 Turning away. 2 Opposition. i

121. व्युत्थानं (प्रतिरोधे च विरोधाचरणे ऽपि च)

^a And 3 Intimation. Or 4 Hint to kill. 5 Manifestation. ^b By casting a powder into melted gold, &c. Or 2 A powder adapted to that purpose. 3 Casting any thing, for example buttermilk, into fresh milk to turn it. 4 Danger, calamity; as a pestilence or epidemic. 5 Speed. 6 Gratifying. ^c And 3 Sauce or condiment. 4 Private part of male or female. Also 5 A consonant. 6 A day. ^d Or 2 Rumour, report. 3 Combat of animals, whether quadrupeds, birds, serpents, &c. 4 Cockfight or other match of animals for a bet. 5 High birth. ^e And 2 A garden. 3 Purpose, motive. ^f Also 3 Stay, or continuance without increase or diminution. ^g And 2 Emulation, desire to surpass. 3 Splendour. 4 Praise. 5 Motion. 6 Affair, business. 7 Grief. Also m. 8 A die. ^h Or 3 Business of a family or of a realm, as the care of dependants and subjects. ⁱ Also 3 Independence.

- (मारणे चतसंस्कारे मतौ द्रव्ये ऽर्थदापने
 1 Killing.
 2 Obsequies.
 3 Motion. a
122. निवर्त्तनोपकरणमुद्रव्यास च) साधनम्
 1 Revenge.
 2 Gift. b
123. व्यसनं (विपदि भ्रंशे दोषे कामजकोपने)
 1 Calamity.
 2 Fall.
 3 Fault. c
- पद्मा(ऽजिलोमि किञ्चत्के तन्वाद्यं ऽप्यणीयसि)
 1 Eyelash.
 2 Filament of a flower. d
124. (तिथिभेदे क्षणे) पर्व
 1 Certain days of the lunar month.
 2 A road. c
- वर्त्म (नेत्रच्छदे ऽध्वनि)
 1 Eyelid.
 2 A road. c
- (अकार्यं गुह्ये) कौपीने
 1 Wrong or unfit act. f
- मैयुनं (सङ्गतौ रतौ)
 1 Union.
 2 Copulation. g
125. प्रधानं (परमात्माधीः)
 1 The supreme soul.
 2 Intellect. h
- प्रज्ञानं (बुद्धिचिह्नयोः)
 1 Knowledge.
 2 A mark, token.

1 पञ्चानु.

2—नु.

3—नु.

^a And 4 Substance. 5 Enforcement of delivery of any thing. 6 Accomplishing. 7 Materials ; or instrument. 8 Following. Also 9 An army. 10 Means. 11 Cause. 12 Generative organ of a male. ^b And 3 Delivery of a deposit. 4 Payment of a debt. ^c Arising from desire (as hunting, gaming, drinking, wenching), or from aversion (as calumny, battery, or pecuniary injury). Also 4 Sin. 5 Ill destiny. 6 Fated consequence. 7 Vain effort. ^d And 3 A short thread. 4 Any thing small. 5 A wing. ^e Viz. the full and change of the moon, and the 6th, 8th and 10th of each half month. 2 A festival. 3 The day of the equinox, solstice, &c. 4 A book or chapter. 5 A knot or joint. ^f And 2 Privy part. 3 Covering of it. ^g Or 3 Marriage. ^h Also 3 Nature. 4 An elephant-driver. And (invariably sing.) 5 Chief.

- 1 A blossom.
2 A fruit. ⁿ प्रसूनं (पुष्पफलयोर्)
- 1 A family.
2 Disappearance. a ⁿ निधनं (कुलनाशयोः)
- 1 Weeping.
2 Lamenting. ⁿ 126. क्रन्दने (रोदनाच्चाने)
- 1 Body.
2 Measure. b ^{1 n} वर्ष्म (देहप्रमाणयोः)
^{2 n}
- 1 A house.
2 Body.
3 Light. c ⁿ (मृहदेहत्विट्प्रभावा) धामन्य
1 Meeting of
four roads. d ⁿ (स्य चतुस्रथे)
127. सन्निवेशे च) संस्थानं ⁿ
- 1 A mark,
token.
2 Chief. ^{3 n} लक्ष्य (चिह्नप्रधानयोः)
- 1 Covering,
clothing. e ⁿ आच्छादने (सम्पिधानमपवारणमित्युभे)
- 1 Accomplishment. f ⁿ 128. आराधनं (साधने स्थाद्वामौ तोषणौ ऽपि च)
- 1 A wheel.
2 A town. g ⁿ अधिष्ठानं (चक्रपुरप्रभावाध्यासनेषूपि)
- Excellent of
its kind. h ⁿ 129. रत्नं (स्वजातिश्रेष्ठे ऽपि)
- 1 Water.
2 A forest. i ⁿ वने (सखिसकानने)

1—नृ.

2—धातु.

3—नृ.

- ^a Or 3 Head of a family. 4 Death. ^b Also 3 A handsome form.
4 Weight, elevation. ^c And 4 Dignity or majesty. ^d And
2 Fabrication or construction. 3 Form. 4 Death. ^e And 2 Conceal-
ment. 3 Deception. ^f And 2 Attainment, acquisition. 3 Gratifying.
And 3 Dignity or majesty. 4 Approach. 5 Fixing. 6 Adjustment.
^b Also 2 A gem. ⁱ Likewise 3 Abode. 4 A house or dwelling.

- ^{m f n}
तलिनं (विरले लोके) ^b 1 Separate.
2 Small. a
- ^{m f n}
130. समानाः (सत्यमैके स्तुः) ^b 1 Virtuous.
2 Similar.
3 Same. c
- ^{m f n}
पिशुनौ (खलसूचकौ) 1 Wicked.
2 A whisperer. d
- ^{m f n} ^{1 m f n}
हीनम्यूनाब् (जनगर्ह्यौ) 1 Deficient.
2 Blamable.
- ^{m f n} ^{2 m f n}
(वेगिन्मूरो) तरस्विनौ 1 Swift.
2 Valiant.
- ^{m f n}
131. अभिपक्षो (ऽपराहो ऽभिग्रस्तव्यापन्नतादपि) 1 Guilty.
2 Subdued. c
- SECTION XVII.
- ^m
कलापो (ध्वजे वहे दृणीरे संहते ऽपि च) 1 An orna-
ment. 2 A
string of
bells. f
- ^m
132. (परिच्छदे) परीवापः (पर्युप्तौ सलिलस्थितौ) 1 Furniture.
2 Sowing
around. g
- ^m
(गोधुम्नोष्ठपती) गोपौ 1 A herds-
man. 2 The
head of a
cowpen. h
- ^{3 m}
(हरविष्णू) वृषाकपौ 1 SIVA.
2 VISHNU. i
- ^m
133. वाष्पाब् (उष्माद्) 1 Vapour.
2 A tear
- ^{4 m n}
कशिपू (त्वन्मुखाच्छादनं दयम्) 1 Food.
2 Clothing. j

1—नृ. 2—नृ. 3—पि. 4—पु.

* Also 3 Clear, transparent. 4 Inferior, situated beneath. ^b The following are adjectives agreeing in gender with the subject. ^c Likewise m. One of the five breaths. ^d Also 3 A crow. ^e And 3 Involved in calamity. 4 Fugitive. 5 Seeking refuge. ^f Worn by women round their waist. 8 The eye in a peacock's tail. 4 A quiver. 5 Multitude ; assemblage. ^g And 3 Standing water. 4 A piece of water. ^h Also 3 A superintendent of a district. 4 A king. ⁱ Likewise 3 Fire. ^j Also du. 3 Food and apparel.

1 A bed.
2 An upper
story. ^a

^{m n}
तल्पं (शय्याद्वारादिषु)

1 A clump or
cluster. ^b

^{m n}
(सङ्घेऽपि) विटपे (ऽस्त्रिवासा)

1 Learned.
2 Pleasing.

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
134. प्राप्त रूप स्वरूपा ऽभिरूपा (बुधमनोमययोः
भेद्यलिङ्गा अमी)

1 A female
turtle. 2 A
sort of lute. ^c

^f
(कूर्मी वीणाभेदश्च) कच्छपी

SECTION XVIII.

1 The letter
R. ^d

^m
135. (रवर्णे पुंसि) रेफः (स्यात्कुत्सिते वाच्यलिङ्गकः)

SECTION XIX.

1 Spirit after
death. ^e

^m
(अन्तराभवसत्त्वे ऽश्चे) गन्धर्वो (दिव्यगायने)

1 A ring.
2 A conch
or shell.

^m
136. कम्बु (ना वलये शंखे)

1 A serpent.
2 A whisper-
er or inform-
er.

^m
द्विजिह्वौ (सर्पसूचकौ)

^a Likewise 3 A wife. ^b Also 2 A branch above the principal one.
3 Expansion. ^c SARASWATI'S lute. Likewise 3 A disorder of the
spleen. ^d And m. f. n. 2 Vile, bad. ^e And previous to its being born
again. Also 2 A horse. 3 A celestial quirister. 4 Spirits frequenting
the sky. 5 A black cuckoo. 6 Sort of deer.

- ^{m f n b}
पूर्वा (ऽन्यलिङ्गः प्रागाच्च पुष्पकुलं ऽपि पूर्वजान्) 1 Eastern.
^{m f n} 2 Prior. a
137. कुम्भौ (घटेभ्यश्चाद्यौ) 1 A jar. c
- ^m
डिम्भौ (तु शिशुबालिभौ) 1 A child.
2 An ignorant man.
- ^m
स्तम्भौ (स्तूपाजडीभावौ) 1 Post or pillar. 2 Insensibility.
- ^{1 m}
शंभू (ब्रह्मत्रिलोचनौ) 1 BRAHMA.
2 SIVA. d
138. (कुक्षिभ्यूर्ध्वार्धका) गर्भाः 1 The belly.
2 A fetus.
A child.
- ^m
विस्मंभः (प्रणये ऽपि च) 3
Acquaintance. e
- ^m ^f
(स्याद्देव्या) दुन्दुभिः (पुंसि स्यादच्चे) दुन्दुभिः (स्त्रियाम्) 1 A large drum. f
139. (स्यान्महारजनं ह्रीव) कुसुमं (करके पुमान्) 1 Safflower. g
- ^m
(क्षत्रिये ऽपि च) नाभि (र्ना) A Kshatriya. h
- ^m
सुरभि (गवि च स्त्रियाम्) A cow. i

1—सु.

^a And m. pl. 3 Forefather. ^b पूर्वः or पूर्वतः. ^c And 2 Frontal globe of an elephant's head. Also 3 The sign aquarius. 4 Proper name, the nephew of RA'VANA. 5 The paramour of a prostitute. n. 6 Bdelium. f. 7 Bignonia chelonoides. ^d Also 3 A deified saint or JINA. 4 VISHNU. ^e Or 2 Amorous solicitation. 3 Playful dispute. 4 Trust, confidence. ^f Also 2 VARUNA. 3 Name of a demon. And f. 4 A die. 5 A stake at play. ^g And 2 Gold. m. 3 A water-pot. 4 A pomegranate. ^h Also 2 An emperor. 3 The nave of a wheel. m. f. 4 The navel. f. 5 Musk. ⁱ Or 2 The cow which, being milked, yields every wish. m. 3 Spring. 4 Nutmeg. 5 Michelia champac. m. f. n. 6 Fragrant. 7 Pleasing.

1 An assembly. 2 One of a company. a

A superintendent. b

1 A ray of light. 2 A rein.

1 An ape. 2 A frog.

1 Desire.

2 Love, Cupid. 141. (इच्छामनोभवौ) कामौ

1 Power.

2 Exertion. d

1 Moral and religious merit. e

1 Deliberate undertaking. f

1 A market.
2 A town
3 Holy writ.
1 A citizen,
a towns-man.
2 A trader. h

(किरणप्रग्रहौ) रश्मी

(निष्पक्षज्ञो ऽपि) वस्तुनः

(कपिभेदौ) श्वकर्मौ

(शत्रुद्योगौ) पराक्रमौ

धर्माः (पुण्ययमन्यायस्वभावाचारसोमपाः)

142. (उपायपूर्व आरंभ उपधा चाप्यु) पक्रमः

(वणिकपथः पुरस्वेदे) निगमो

(नागरो वणिक)

1—विज्ञ.

2 उ—.

a Likewise 3 A house. 4 Gaming. b Or 2 A chief herdsman. Also 3 Beloved. 4 A horse with good marks. c Likewise n. 3 Independent. 4 Semen genitale. 5 Desirable d To subdue the foe. 3 Valour. e And 2 YAMA. 3 Fitness, propriety. 4 Nature, character. 5 Usage, practice. 6 One who drinks the juice of acid asclepias at a sacrifice. 7 Any sacrifice. 8 Resemblance. 9 Innoxiousness. 10 A bow. 11 A theological treatise from the *Vēda*. 12 Virtue personified; the father of YUD'HISHT'HIRA. [In some of its acceptations the word admits the neuter gender.] f With knowledge of means. 2 A stratagem. 3 Valour. g Also 4 Trade. h Likewise 3 A theological portion of the *Vēda*.

143. नैगमौ (नैग)^m

(नले) रामो (नीलचारसिते त्रिषु)^m 1 BALA-
RA MA. a

(शब्दादि पूर्वो हन्द् अपि) ग्रामः^m In comp. A
multitude. b

(क्रान्तौ च) विक्रमः^m Walking. c

144. रुक्मा (रुक्मसंवेष्टनाच्च)^m 1 A disease
of the spleen. d

जामिः (स्वसृकुलस्त्रियोः)^{f o} 1 A sister.
2 A chaste woman.

(क्षितिचान्योः) क्षमा (युक्ते) क्षमं (युक्ते हिते त्रिषु)^{f n} 1 The earth.
2 Patience. f

145. (त्रिषु) श्यामौ (हरित्कृष्णौ) श्यामा (स्याच्छारिवानिशा)^{m f n} 1 Green.
2 Black. g

खड्गमं (पुच्छपुच्छाश्च भूषाप्राधान्यकेतुषु)^{n i} 1 A tail. h

146. सूक्ष्म (सूक्ष्ममय)^m The supreme
soul. j

(आदौ प्रधाने) प्रथम (त्रिषु)^{m f n} 1 First.
2 Chief.

* Also 2 PARAS'URA MA. 3 RA' MACHANDRA. 4 Sort of deer. m. f. n. 5 Black. 6 Pleasing. 7 White. b Likewise 2 A village or township. 3 An octave in music. c Also 2 Power. 3 Valour. d And 2 A clump of grass, &c. 3 Body of troops consisting of 9 platoons. e Or क्षामिः. f And n. 3 Right, propriety. m. f. n. 4 Able. 5 Benevolent. 6 Patient. g Also m. 3 A black cuckoo. 4 A cloud. 5 A sacred fig-tree at Prayāga. 6 A sort of pot-herb: Convolvulus argenteus. n. 7 Black pepper. f. 8 A plant; vulgarly Syāmlatā. 9 Night. 10 Indigo. 11 A description of women. h Also 2 A mark on the forehead of a horse, bull, &c. 3 A horse. 4 An ornament. Or 5 Ornament of a horse. 6 Chief. 7 A flag or symbol. 8 A horn. 9 Mane. i Or खड्गमं (—म्). i Also m. 2 An atom. m. f. n. 3 Little.

- 1 Pleasing.
2 Reverse,
contrary. a
1 Low.
2 Vile.

m f n

वामौ (बलप्रतोपौ द्वाव्)

m f n

अधमौ (न्यूनकुत्सितौ)

m f n

- 1 Old.
2 Used.

147. (जीर्णं च परिशुक्तं च) यातयाम (मिदं द्वयम्)

SECTION XX.

- 1 A horse.
2 VISHNU'S
bird. b
1 A house.
2 Less. c
1 Husband's
brother.
2 Wife's
brother.
1 A brother's
son. 2 An
enemy.
1 A thunder-
cloud. 2 IN-
DRA. d
1 A master.
2 A man of
the 3d tribe.

(तुरङ्ग गरुडौ) ताव्यौ

(निखयापचवौ) चवौ

148. श्वश्रुव्यौ (देवरश्मावौ)

भ्रातृव्यौ (भ्रातृजद्विवौ)

पर्जन्यौ (रसदब्देन्द्रौ)

(स्याद्) चर्यः (स्वामि वैश्वयोः)

- 1 The 8th as-
terism. 2 The
4th age. f
1 Opportuni-
ty. 2 Succes-
sion. g
1 Subjected.
2 Oath, or-
deal. h

149. तिष्यः (पुष्ये कलियुगे)

पर्यायो (ऽवसरे क्रमे)

प्रत्ययो (ऽधीनशपथज्ञान विश्वासहेतुषु)

* Likewise 3 Left, not right. m. 4 An udder. 5 Cupid. 6 SIVA.
n. 7 Wealthy f.—वा. 8 A woman—जी. 9 A mare. 10 A she-ass. 11 A
female shakal. 12 A young female elephant. ^b Also 3 The dawn. n.
4 A collyrium. ^c Likewise 3 A phthisis or consumption. 4 General
destruction. ^d Also 3 Any cloud. 4 Thunder. ^e Likewise m. f. n.
3 Excellent. ^f Also f. 3 The Emblic myrobalan. ^g Likewise
3 Mode, manner, form. ^h And 3 Knowledge, apprehension. 4 Trust,
confidence. 5 Cause. 6 A hole. 7 An affix. Also 8 Celebrity. 9 Practice,
usage.

150. रंभे शब्दे)

(ऽया) ऽनुययो (दीर्घद्वेषानुतापयोः)

1 An old en-
mity. 2 Re-
pentance.

स्त्रूलोच्चय (स्त्रुसाकल्ये गजानां मध्यमे गते)

1 Incom-
pleteness. a

151. समयः (शपथाचारकालसिद्धान्तसम्बिदः)

1 An oath.
2 Usage.
3 Time. b

(असनाभ्यशुभं देवं विपदित्यु) ऽनया (अयः)

1 Vice. 2 Ill
fortune.
3 Calamity.

152. अत्ययो (ऽतिक्रमे कृच्छ्रे दोषे दण्डे ऽप्यु)

1 Transgres-
sion. 2 Dis-
tress. c

(ऽयापदि

1 Calamity.
2 War.
3 Futurity.

सुहृदायात्योः) सम्परायः

पूज्य (स्तुतुष्टुरे ऽपि च)

A father-in-
law. d.

153. (पश्चादवस्थाविबलं समवायचु) सन्धयौ

1 Bear guard.
2 Multitude.

(संघाते सन्निवेशे च) संस्त्यायः

1 Assem-
blage. 2 Vi-
cinity e

प्रणया (स्त्यमी

1 Acquaint-
ance. 2 So-
licitation. f

154. विचक्षण यात्रा प्रेमाणोः)

(विरोधे ऽपि) समुच्छ्रवः

Enmity. g

विषयो (यस्य यो ज्ञातस्तत्र शब्दादिकेष्वपि)

1 Frequent-
ed and
known. h

a And 2 An elephant's middle pace, neither quick nor slow. 3 A hill at the foot of a mountain. b And 4 Demonstrated conclusion. 5 Agreement, bargain. 6 Hint. 7 Leisure. c And 3 Fault, guilt. 4 Punishment by fine, &c. d Also 2 A teacher. m. f. n. 3 Worthy of respect. e Likewise 3 A house. f And 3 Affection. g Also 2 Elevation, height. h And 2 Object of sense, as sound, &c. 3 Country, province.

Infusion, ex-tract. a	155. (निर्वासे ऽपि) कषाये (ऽस्त्री)	^{m n}
Assembly. b	(सभायां च) प्रतिश्रवः	^m
1 Abundance, frequency. c	प्राये (भूज्जगन्तगमने)	^m
1 Distress.		^m
2 A sacrifice.	मन्यु (देव्ये कृतौ कुघि)	
3 Anger. d		
1 A secret.		ⁿ
2 Privy part. e	156. (रहस्योपस्थयोर्) रुच्छं	
1 An oath.		ⁿ
2 Truth. f	सत्त्वं (शपथतथ्ययोः)	
1 Animal strength.	^{n h} दीर्घं (बले प्रभावे च)	
2 Dignity. g		ⁿ
1 Right, fit.	द्रव्यं (भक्ष्ये गुणान्नवे)	
2 Substance. i		
1 A place.	^{n k} 157. धिष्णं (स्थाने मृहे भेग्नौ)	
2 A house. j		
1 Destiny.		ⁿ
2 Goodluck.	भान्यं (कर्मशुभाशुभम्)	
3 Ill fate.		
1 A pignut.	(कथेरहेन्दोर्) गाङ्गेयं	ⁿ
2 Gold. l		
A plant. m	विशल्या (दन्तिकापि च)	^f

^a Or 2 Exudation of a tree. 3 Astringent taste. 4 Perfume rubbed on the body. ^b Also 2 Refuge. 3 House. ^c And 2 Starving oneself to death. 3 (In composition) Similar, like. ^d Also 4 Grief, sorrow. ^e Likewise m. 3 A tortoise. 4 Pride. ^f Also 3 The first age of the world. m. f. n. 4 True. ^g Likewise 3 Semen virile. 4 Splendour. 5 Valour. ^h Or दीर्घं. ⁱ The substratum of qualities. Likewise 3 Wealth. 4 Drug. 5 Brass. ^j And 3 An asterism. 4 Strength. m. n. 5 Fire. ^k Or विहङ्गः and विहङ्ग. ^l Also m. 3 BHISHMA son of Gangā. ^m Named *Dantī*. Also certain other plants, as *Menispermum glabrum*, &c.

158. ^fहृषाकपावी (श्रीगौर्ध्वार्) ^fअभिख्या (नामशोभवोः)
 (आरम्भो निष्कृतिः शिष्टा पूजनं सम्प्रधारणम्)
 1 The goddess LAKSHMI.
 2 GAURI. a
 1 A name.
 2 Beauty. b
 1 Beginning, undertaking.
 2 Atonement. c
159. उपायः कर्म चेष्टा च चिकित्सा च नव) क्रियाः
^fछाया (सूर्यप्रिया कान्तिः प्रतिबिम्बमनातपः)
 1 Wife of the sun. 2 Beauty. d
160. कक्षा (प्रकोष्ठे इत्यर्थादेः कांक्षां मध्येभवन्धने)
^fकृत्या (क्रियादेवतयोस्त्रिषु भेदे घनादिभिः)
 1 Enclosure of an edifice.
 1 An act. 2 A certain deity. e
161. जन्यः (स्याज्जनवादे ऽपि)
^{m f n}जघन्यो (ऽन्ये ऽधमे ऽपि च)
^{m f n}(गर्वाधीनो च) वक्तव्यो
^{m f n}कल्यौ (सज्जनिरामयौ)
 A rumour. g
 1 Last, ultimate. 2 Low, vile.
 1 Reprehensible. 2 Subject, dependent. h
 1 Ready, prepared.
 2 Healthy. i

* Likewise 3 *Swāhā*, wife of the regent fire. 4 *SACHI'*, wife of INDRA. b Also 3 Glory. c And 3 Study. 4 Worship. 5 Disquisition. 6 Means, expedient. 7 Act. 8 Bodily action. 9 Remedy. 10 Instrument. 11 A religious initiatory ceremony. 12 Obsequies. d And 3 A reflected image. 4 Shade. e Or 2 The gate of such an inclosure. 3 A string of bells, worn by women. 4 A rope round an elephant's body. 5 Effort, exertion. m. 6 The armpit. f To whom sacrifices are offered for destructive and magical purposes. Or 3 Pestilence m. f. n. 4 Seduced from an alliance. 5 Any thing to be done. g Neuter 'in the sense exhibited. m. f. n. 2 To be produced. 3 A relation of a bride. 4 Her attendant. 5 The companion of a bridegroom. n. 6 A market. 7 War. 8 A meteor. m. 9 A father. f. 10 A mother. 11 A mother's female companion. h Likewise 3 Fit to be said. i Also 3 Skilful. m. f. 4 One deaf and dumb. n. 5 Morning. f. 6 Auspicious speech.

1 Intelligent. 2 Wealthy. a	162. (आत्मवाननपेतोर्थाद्) चर्यः ^{m f n}
Pleasing. b	पुण्यं (तु चार्यं पि) ^{m f n}
Beautiful. c	रूप्यं (प्रशस्तरूपे ऽपि) ^{m f n}
Eloquent. d	वदान्धो (बल्लवान्पि) ^{m f n}
Just, reason- able. e	163. (न्याय्ये ऽपि) मध्यं ^{m f n}
1 Handsome, 2 Sacred to the moon. f	सौम्यं (तु सुन्दरे सोमदैवते) ^{m f n}

SECTION XXI.

1 Multitude. 2 Occasion. g	(निवहावसरौ) वारौ ^{m h}
1 A bed of grass or bark. 2 A sacrifice.	संस्तरौ (प्रक्षराध्वरौ) ^m
1 VRIHASPA- TI. 2 A pa- rent. i	164. गुरू (गीष्पतिपितृाद्यौ) ^m
1 The 3d age. 2 Doubt.	द्वापरौ (युगसंशयौ) ^m
1 Difference. 2 Similitude.	प्रकारौ (भेदसादृश्याव्) ^m

^a Or 3 Right, reasonable. n. 4 Red chalk. ^b Also n. 2 A good action. 3 Virtue, moral or religious merit. ^c Likewise n. 2 Silver. 3 Wrought silver and gold. ^d Also 2 Generous, munificent. ^e Likewise 2 Middle. 3 Low. And n. 4 The middle. ^f Also 3 Mild. m. 4 Patronymic of *Budha*, or Mercury. ^g And 3 A day of the week. n. 4 A vessel for spirituous liquor. ^h वारः or वारः. ⁱ Or other venerable relative. And 3 A spiritual teacher. m. f. n. 4 Heavy. 5 Great.

165. ^mकिंशारु (घन्यशूकेषु) ^{1 m}आकाराव् (इङ्गिताकृती) ¹ Hint. ² Form. ¹ Beard of corn. ² An arrow. ¹ A country void of water. ² A mountain. ¹ A tree. ² A mountain. ³ The Sun. ¹ A woman's breast. ² A cloud. ^a ¹ Darkness. ² A foe. ³ A demon. ^b ¹ Tax. ² Hand. ³ Ray of light. ^c
- ^{2 m}अद्रवो (द्रुमशैलार्काः) ^mमरु (धन्वधराधरौ) ^m(स्त्रीसुनाब्दौ) पयोधरौ ^m166. (ध्वान्तारिदानवा) दृत्रा ^m(बलिहस्ताशवः) कराः ^mप्रदरा (भङ्गनारीङ्ग् वाणा) ^mअस्त्राः (कचा अपि) ^m167. (अजातशत्रुणो नैः काले ऽप्यश्वसुर्ना च) दशरः ^{3 m}(खर्णे ऽपि) राः ^mपरिकरः (पर्यङ्कपरिवारयोः) ^m168. (सुक्ता शुद्धौ च) तारः (स्याच्) ^m

1—र.

2—ङ्.

3—रै.

^a Also 3 Coconut. ^b Who was slain by INDRA. ^c Likewise
⁴ An elephant's trunk. ⁵ Hair. ^d Or 2 Fracture. ³ A feminine
disease (excess of menstruation). ⁴ An arrow. ^e Also 2 A corner.
ⁿ ³ A tear. ⁴ Blood. ^f Although of an age to have a beard ;
and, in the instance of the bull, of an age to have horns. ³ As-
tringent taste. ² Likewise 2 Wealth. ³ A cloud. ^h Also 3 Com-
mencement. ⁴ Multitude. ⁵ Girding (as for battle). ⁱ Or 2 A
beautiful pearl. ³ The pupil of the eye. ⁴ A high note. ^{m. f. n.}
⁵ High, as a note in music. ^{n.} ⁶ Silver. ^{f. n.} ⁷ A star. ^{f.} ⁸ The
wife of VRIHASPATI. ⁹—of SUGRIVA. ¹⁰ A goddess of the *Bauddhas*.

1 Air. a

1 m

चारो (वायौ च तु त्रिषु

कर्षदे)

1 Promise.

2 War.

3 Bargain. b

1 The pray-

ers of the

Védas, c

The sun. d

(इय प्रतिज्ञाजिसम्बिदापत्तु) सङ्गरः

169. (वेदभेदे गुप्तिवादे) मन्त्रो

मित्रो (रवावपि)

1 A sacrifice.

2 An arrow. c

(मखेषु यूपखण्डे ऽपि) स्वर्

Part to be
concealed. g

(गुह्ये ऽप्य) ऽवस्करः

1 Charge
sounded by
trumpets. h

170. आडम्बर (सूर्यरवे गजेन्द्राणां च गर्जिते)

1 A brisk as-
sault. 2 Rob-
bery. i

अभिहारो (ऽभियोगे च चौर्ये सञ्चरने ऽपि च)

1 An atten-
dant 2 A
scabbard. j

171. (स्याज्जङ्गमे) परीवारः (खड्गकोशे परिच्छदे)

1 A tree. 2 A
handful of
sacred grass.

विष्टरो (विटपीदर्भमुष्टिः पीठाद्यमासनं)

1 A door.

2 A porter.

172. (द्वारिद्वाःस्थे) प्रतीहारः

A female
porter.

प्रतीहार्य (ऽप्यनन्तरे)

1 शर.

2—री (नृ).

a And m. f. n. 2 Variegated. Also m. 3 Tables for playing.

b And 4 Calamity, distress. c And 2 Secret consultation ; private advice. 3 Incantation or charm. d Also n. 2 A friend. e And

3 Shavings of the wood of which a sacrificial post is made. f सङ्गः (च or सङ्गः). g And 2 Ordure, excrement. 3 Sweepings. h And

2 Roaring of large elephants. 3 Beginning. 4 Making a show.

i And 3 Arming ; taking arms. j And 3 The insignia of dignity.

k Or परिवार. 1 And 3 A stool or cushion.

- (विपुले नकुले विष्णौ) बध्नुः (स्यात्पिङ्गले त्रिषु) ^m 1 A large ichneumon. 2 VISHNU. a
173. सारो (बले स्थिरांशे च व्याख्ये क्षीवं वरे त्रिषु) ^m 1 Strength. 2 Essence. b
- इरोदरो (द्युतकारे पथे द्यूते) इरोदरम् ^{m d} 1 A gamester. 2 A stake. c
174. (महाराख्ये दुर्गपथे) कान्तारः (पुच्छपुंसकम्) ^{m n} 1 A forest. 2 A difficult road. e
- मत्सरो (ऽन्यशुभहेतवे तद्वत्कृपणयोस्त्रिषु) ^m 1 Envy. f
175. (देवाहुते) वरः (त्रेष्टे त्रिषु क्षीवे मनाक् प्रिये) ^{m h} 1 A boon. g
- (बंशाङ्गुरे) करीरो (ऽस्त्री तरुभेदे घटे च ना) ^{m n} 1 Shoot of a bambu. i
176. (ना चमूजघने हस्त सूत्रे) प्रतिसरो (ऽस्त्रियाम्) ^m 1 Rear-guard j
- (यमानिलेन्द्रचन्द्रार्कविष्णुसिंहांग्रुवाजिषु) ^m 1 YAMA. 2 Wind. 3 INDRA. k

^a Also 3 SIVA. 4 Fire 5 Proper name ; a sage m. f. n. 6 Tawny. 7 Large. ^b Likewise 3 Marrow. n. 4 Propriety. 5 Water. 6 Wealth. m. f. n. 7 Excellent. ^c And n. 3 Play, gaming. ^d Or इरोदरः—रं. ^e Also m. 3 A sort of sugarcane. ^f And m. f. n. 2 Envious. 3 Avaricious, niggardly. f. 4 A gnat. ^g And m. f. n. 2 Excellent n. (some say indecl.) 3 A little approved. Likewise m. 4 A son-in-law. 5 Appointment. n. 6 Saffron. f. 7—रा. The three myrobalans.—री. 8 Asparagus racemosus. ^h Or वरः. ⁱ And m. 2 Sort of plant (common in dry deserts). 3 A jar. ^j And m. n. 2 A string worn on the wrist at nuptials, &c. Also m. 3 Counsel. 4 A bracelet. 5 A wreath. m. n. 6 Territory. m. f. n. 7 Fit to be employed. ^k And 4 the Moon. 5 The sun. 6 VISHNU. 7 A lion. 8 A ray of light. 9 A horse. 10 A parrot. 11 A serpent. 12 An ape. 13 A frog. m. f. n. 14 Tawny. 15 Green. Or 16 Yellow.

177. शुकादिकपिभेकेषु हरि (नी कपिले त्रिषु)

A potsherd.
a

शर्करा (कर्परांशे ऽपि)

1 Passing a-
way time. b

वाता (स्याद्यापने गतौ)

1 The earth.

2 Speech.

3 Ardent
spirit. c

178. इरा (भ्रवाक्सुरासु स्यात्)

1 Drowsiness.
2 Lassitude.

तन्द्रा (निद्राप्रमील्यौः)

1 A nurse.

2 The earth. c

धानी (स्यादुपमातापि क्षितिरप्यामलक्ष्यपि)

1 Wanting
a limb. 2 A
dancing girl.
f

179. चुट्टा (व्यङ्गा नटी वेष्या सरसा कण्टकारिका

त्रिषु कुरु ऽधमे ऽल्ये ऽपि) चुट्टे

1 Requisites,
materials.
2 A little. g

मात्रा (परिच्छदे

180. अल्पे च परिमाणे सा मात्रं (कार्तिके ऽवधारणे)

1 Painting,
delineation.
2 Wonder. h

(आलेखाश्चर्ययाश्च) चित्रं

^a Also 2 A stony nodule. 3 A country abounding in such.
4 A disease (the gravel). 5 Clayed sugar. ^b Or 2 Livelihood. And
3 Travelling. 4 Festival ; procession. ^c And 4 Water. ^d Or तन्द्रा
or तन्द्राः. ^e Also 3 A mother. 4 An emblic myrobalan. ^f And 3 A
courtesan. 4 A bee. 5 An egg-plant. m. f. n. 6 Cruel. 7 Low.
8 Small. Also 9 Miserly. 10 Poor. And f. A fly. ^g And 3 Quantity.
n. 4 The whole. 5 Only ; (exclusive and identical). Also f. 6 An
earring. 7 An instant. 8 Half a short syllable. ^h Also 3 A circlet
or mark. 4 Variegated colour. m. f. n. 5 Variegated. 6 Wonderful.
f. चित्रा. 7 A star in the Virgin's spike. 8 Title of SUBHADRA.

- कलत्रंⁿ (श्रोणिभार्ययोः)ⁿ 1 The hip and loins. 2 A wife. a
181. (योग्यभाजनयोः) पात्रंⁿ 1 Fit. capable. 2 A vessel. b
- पत्रंⁿ (वाहनपक्षयोः)ⁿ 1 A vehicle. 2 A wing. c
- (निदेशग्रन्थयोः) शास्त्रंⁿ 1 Command. 2 Institutes of a science.
- शस्त्रम्ⁿ (आयुधलोचयोः)ⁿ 1 A weapon. 2 Iron. d
182. (स्याज्जटांशुकयोर्) नेत्रंⁿ 1 Root of a tree. 2 Wove silk bleached. e
- क्षेत्रंⁿ (पत्नीशरीरयोः)ⁿ 1 A wife. 2 Body. f
- (मुख्याग्रे क्रोडहलयोः) पोत्रंⁿ 1 Snout of a hog. 2 Forepart of a plough. g
- गोत्रंⁿ (तु नाम्नि च)ⁿ Name. h
183. सत्रम्ⁿ (आच्छादने यज्ञे सदादाने वने ऽपि च)ⁿ 1 Vesture. 2 A sacrifice. 3 Constant alms. i
- अजिरम्ⁿ (विषये काये ऽप्यु)ⁿ 1 Object of perception. 2 A body. j
- ऽम्बरंⁿ (व्योम्नि वाससि)ⁿ 1 Ether ; the sky. 2 Apparel. k

^a Likewise 3 A fastness or strong hold. ^b Also 3 A king's minister. 4 The channel of a river, or space between the banks. 5 A vessel used in sacrifice ; as a ladle, &c. 6 A leaf. 7 A person of a drama. ^c Likewise 3 A leaf. 4 The feather of an arrow. ^d Also f. यज्ञी. 3 A knife. ^e Likewise 3 An eye. 4 The rope of a churn. 5 A car. m. f. n. 6 A guide. ^f Also 3 A field. 4 A holy spot. 5 A geometrical figure. ^g Likewise 3 Sort of cloth. ^h Also 2 Family, race, line. 3 Wealth. m. 4 A mountain. f. 5 The earth. 6 A herd of kine. ⁱ And 4 A forest, or 5 Wealth. ^j Likewise 3 A court-yard. 4 Wind. ^k Also 3 Ambergris.

A realm. a	184. चक्रं ^m (राष्ट्रे ऽप्य)
Exemption from trans- migration. b	ऽक्षरं ⁿ (तु मोक्षे ऽपि)
Water. c	क्षीरम् ⁿ (अशु च)
Gold. d	(स्वर्णे ऽपि) भूरिचन्द्रौ ^m (द्वौ)
A door. e	(द्वारमात्रे ऽपि) गोपुरम् ⁿ
1 A cavern.	185. (गुहादम्भौ) गङ्गरे ⁿ (द्वे)
2 Pride. f	
1 Solitude.	(रहे ऽन्तिकम्) उपङ्गरे ⁿ
2 Near.	
1 Front, fore- part. g	(पुरोधिकमुपङ्ग्यं) ^{1 n} ऽप्राप्य
1 A house.	
2 A town. h	(आगारे नगरे) पुरम् ⁿ
	186. मन्दिरं ⁿ (चा)
1 A country, or realm.	
2 Calamity.	(ऽय) राष्ट्रे ^{m n} (ऽस्त्री विषये स्वादुपद्रवे)

1 अक्षर.

^a Likewise 2 A wheel. 3 A circular missile weapon : a sharp discus. 4 A potter's wheel. 5 A mill. 6 A multitude. 7 An army. 8 A whirlpool. 9 Pride. m. 10 A ruddy goose, (Anas Casarca). ^b Also 2 A letter, or written character. 3 BRAHMA, m. 4 SIVA. m. f. n. 5 Unalterable. ^c Likewise 2 Milk. ^d Also भूरिः m. f. n. 2 Frequent, numerous. m. 3 BRAHMA. 4 VISHNU. 5 SIVA, And चन्द्रः. 2 The Moon, 3 Camphor. 4 Water. m. f. n. 5 Pleasing. ^e Also 2 A town gate. 3 Sort of grass : Cyperus ? ^f Likewise 3 A forest. m. 4 An harbour. ^g And m. f. n. 2 More, much. n. 3 Top, summit. 4 Point, extremity. 5 Assemblage, multitude. 6 Resting place, end of a journey. 7 Quantity of a *pala*. 8 Limited alms (four mouthfuls) m. f. n. 9 Chief, principal. 10 First, prior. ^h Also पुरं. 3 A body. 4 City of Pataa. m. 5 Bdellium. And मन्दिरः m. 3 The sea.

^m
दरो (इक्षिवां भवे खन्ने) 1 Fear, dread
2 A hole in the ground. a.

^{m n}
धम्बो (इक्षी होरके पवौ) 1 A diamond.
2 The thunderbolt. b

187. तन्त्रं (प्रधाने सिद्धान्ते सूत्रवापे परिच्छदे)
^m ^{1 n}
शौशीर (चामरे दण्डे ऽप्यौ) शीरं (शयनासने) 1 Chief.
2 Right conclusion. c
1 Handle of a fan of cow's hair. d

ⁿ
188. पुष्करं (करिहस्ताथे वाद्यभाण्डमुखे जले
व्योम्नि खड्गफले पद्मे तीर्थेषधिविशेषयोः) 1 Tip of an elephant's trunk. e

ⁿ
189. अन्तरम् (अवकाशावधिपरिधानान्तर्द्धिभेदतादर्थ्ये
छिद्रात्मीयविनावहिरुत्तरमध्ये ऽन्तरात्मनि च) 1 Interval.
2 Period.
3 Clothing.
4 Covering. f

ⁿ
190. (सुसो ऽपि) पिठरं Fragrant root of grass, g

1 श्री—

^a Likewise indec. 3 A little. And f. दरि. 4 A cavern. ^b Also m. 3 One of the 28 astrological *yogas*. ^c And 3 A weaver's lay or batten. 4 Raiment. 5 Care of a realm. 6 Dependence. 7 A sacred book. 8 An excellent medicament. ^d And n. 2 A bed. 3 A chair or stool. Likewise 4 Fragrant root of grass (*Andropogon muricatum*.) ^e And 2 Head of a drum, or place where any musical instrument is struck. 3 Water. 4 The sky. 5 Edge of a scimitar, or 6 A scabbard. 7 A lotus. 8 Name of a place. 9 A drug (*Costus Arabicus*.) 10 One of the *Dvīpas* or continents. m. 11 The Indian Crane. ^f And 5 Difference. 6 Sake. 7 A hole or rent. 8 Own. 9 Without, except. 10 Outside. 11 Opportune time. 12 Midst. 13 Supreme soul. 14 Similar. 15 Other. *This term is a pronoun in the 3d and 10th acceptations.* ^g *Cyperus rotundus*. Also 2 A churning stick. m. 3 A seether or boiler.

Another
sort, a

(राजकये कस्यपि) नानरम्

1 Very dark.
2 Mischiev-
ous, des-
tructive. b

m f n

शार्ङ्गरं (तन्वतमसे घातके भेद्यसिद्धकः)

1 Pale red.
2 White.
3 Yellow. c

m f n

191. गौरो (ऽरुणे चित्ते पीते)

Sharp, corro-
sive. d

m f n

(वणकाज्ये ऽप्य) ऽरुक्करः

m f n

Hard, e

जठरः (कठिने ऽपि स्याद्)

m f n

Inferior,
low. f

(अधस्तादपिचा) ऽधरः

Unperplex-
ed. g

1 m f n

192. (अनाकुले ऽपि चै) काग्रो

1 Distracted.
2 Perplexed.
h

m f n

व्यग्रो (व्यासक्त चाकुले)

1 Superior,
high. 2 Nor-
thern. i

2 m f n

(उपम्यद्दीप्ययेष्टेषुष्य) उत्तरः (स्याद्)

1 Inferior.
2 Southern. j

m f n

अधुत्तरः

1 ए—.

2 च—.

* Cyperus pertenuis. Likewise 2 Ginger. m. f. n. 3 Of or belonging to a city. 4 Sagacious. b According to another reading. m. 3 A vicious elephant. ° Likewise 4 Clean. m. 5 White mustard. 6 The moon. n. 7 Filament of a lotos. f. 8 The goddess, wife of SIVA. 9—of VARUNA. 10 The earth. 11 Name of a river. 12 A young girl. 13 Turmeric. d Also m. 2 Semecarpus Anacardium. ° Likewise 2 Old. m. n. 3 The belly. f Also 2 Less, worse. m. 3 The lip. 4 The nether lip. ° Likewise 2 Intent, attentive. h Or 3 Frightened. i And 3 Excellent. Also n. 4 An answer. m. 5 Proper name, the son of VIRATA. f. 6 The wife of ABHIMANYU. 7 The north. j And 3 Worse. Likewise 4 Excellent. 5 Silent, unable to answer.

193. (एषा विपर्यये चेष्टे)

^{mf n} (दूरानामोत्तमाः) दराः
 1 Distant, remote.
 2 Other. a

^{mf n} (स्वादुमिवौ तु) मधुरौ
 1 Sweet.
 2 Pleasing. b

^m क्रूरी (कठिननिर्दयी)
 1 Hard.
 2 Pitiless ; cruel. c

^{mf n s} 194. उदारो (दातृमहतोर)

1 Generous.
 2 Great. d

^{mf n} इतर (खन्यनीचयोः)
 1 Other.
 2 Low, vile.

^{mf n} (मन्दस्वच्छन्दयोः) खैरः

1 Indolent.
 2 Independent, uncontrolled.

^{mf n} शुक्लम् (उद्गीतशुक्लयोः)
 1 Splendid.
 2 White. f

SECTION XXII.

195. (चूडाकिरीटं केशाद्य संयता) मौलवस् (त्रयः)
^{1 mf}

1 Lock on the crown of the head. g
 2 m
 1 The tree Pila. 2 An elephant. h

(द्रुमप्रभेदमातङ्ग काण्डपुष्पाणि) पीलवः

1—कि.

2—कु.

* And 3 Pre-eminent. Or 4 Subsequent. 5 Inimical, enemy. n. (some say indec.) 6 Only. ^b Also m. 3 A sweet taste. n. 4 Poison. f. 5 Anise. * Likewise 3 Terrible. 4 Destructive. ^d Also 3 Gentle. 4 Unperplexed. * Fem. उदारा,—री. ^f And n. Talc. ^s And 2 A diadem. 3 Hair tied on the head. 4 Head. m. 5 Jonesia Asoca. 6 The earth. And 8 An arrow. 4 A flower (Or 5 Blossom of the Saccharum Sara). Also 7 An atom.

1 YAMA.
2 Measured
time, a

196. (क्षतान्तानेहसोः) कालश्च

The fourth
age, b

(चतुर्थे ऽपि युगे) कलिः

A deer, c

(स्यात्कुरङ्गे ऽपि) कमलः

A blanket, d

(प्राकारे ऽपि च) कम्बलः

1 Tax, reve-
nue, 2 An
oblation, e

197. (करोपहारयोः पुंसि) बलिः (प्रास्वकृजे क्षियाम्)

1 Bulkiness.
2 Strength.
3 Army,
forces, f

(स्थौल्यसामर्थ्यसैन्येषु) बलं (ना काकसीरिणोः)

1 A whirl-
wind, g

198, बादलः (पुंसि वात्स्यायामपि वातसहे लिङ्)

1 Wicked.

(भेद्यलिङ्गः शठे) व्यालः (पुंसि श्वापदसर्पयोः)

1 काल.

^a Likewise 3 Death. 4 Time (infinite). 5 Black colour. f. काला
6 Madder. 7 Indigo. कालो. 8 The goddess GAURĪ. 9 One of the
MA'TRĪs. 10 Heavy clouds. ^b Likewise 2 Quarrel, strife. 3 War,
battle. 4 Bellerick myrobalan. 5 An unblown flower. ^c Also n. 2 A
Lotos. 3 Water. 4 Copper. f. 5 The goddess LAKSHMI. 6 An ex-
cellent woman. ^d Also 2 A dewlap. 3 A fabulous chief of serpents. n.
4 Water. ^e And f. बलिः—बी (or बलिः). 3 A wrinkle. Also m. 4 Proper
name; a giant. 5 Handle of a flyflapper. f. 6 Ridge of a roof. ^f And
m. 4 A crow. 5 Proper name; BALARA'MA. Also 6 Name of a demon
slain by INDRA. m. f. n. 7 Strong. f. 8 Sida cordifolia, &c. ^g And
2 Gouty, Rheumatic. 3 Insane. ^h Or बादलः. ⁱ And m. 2 A beast
of prey; tiger, &c. 3 A serpent. 4 A vicious elephant. 5 A king.
^j Fem. व्याली.

199. ^{m n} मलेः (ऽस्त्री पापविट्किट्टान्य)
^{m n} (ऽस्त्री) ^{m n} मूलं (रगासुधम्)
^{m f} (यद्धावपि द्वयोः) कीलः
^f पाणिः (स्वच्छप्रक्षुपंतिषु)
200. ^f कला (शिल्पे कालभेदे ऽप्य)
^{1 f} भात्री (सखावली अपि)
^{f h} (अभ्यप्रक्षुविहृतौ) बेला (कालमर्थ्यादयोऽपि)
^{f i} 201. बङ्गलाः (हस्तिकागावो) बङ्गलेः (ऽग्निः शितौ त्रिषु)
^f लीला (विज्ञासन्निवयोर्)
^f उपला (शर्करापि च)

1 Sin.
2 Filth. 3 Excretion. a

1 Colic. 2 A weapon. b

A lance. c

1 A corner.
2 The hollow above the hip. d

1 A mechanical art. 2 A measure of time. e

1 A companion. 2 A row. f

1 Tide.
2 Time.
3 Limit. g

1 The Pleiades. 2 A cow. i

1 Sport.
2 Gesture.

A stony nodule. k

1—लि or —ली.

* As sweat, snot, earwax, &c. 4 Dregs. 5 Rust. m. f. n. 6 Niggardly. ^b A trident or a pike. Also f. 3 A courtesan. ^c Likewise 2 A gnomon. 3 A stake. 4 A post. 5 Flame. 6 The elbow. 7 A thump on the breast. 8 A punch with the elbow. f. 9 A blow. ^d Or 3 Sharp edge. 4 A mark. 5 A row or string. Also 6 Delineation with sandal, &c. on the ear. 7 Contiguity. 8 Allowance to a dependant. 9 A masculine woman (who has a beard). 10 A handful. 11 Praise. ^e Likewise 3 A digit of the moon. 4 Interest on a capital sum. 5 A part. 6 Collection. ^f Also 3 A bridge. m. f. n. 4 Intelligent, wise. ^g Likewise 4 Seashore. 5 Easy and sudden death. ^h Or बेला. ⁱ In the first acception, invariably plural. And m. 3 Fire. m. f. n. 4 Black. Also 5 Cardamum. m. 6 The dark half of the month. n. The sky. ^j Or बङ्गलाः. ^k Also 2 Manufactured sugar. m. 3 A stone. 4 A gem.

1 Blood.
2 Water.

202. (शोणिते ऽम्बसि) कौटालं^f

1 Origin.
2 Root. a

मूलम् (आद्ये शिफामयोः)["]

1 A multi-
tude. 2 A
net. b

जालं (समूह आनायो गवाक्षधारकावपि)["]

1 Disposition.
2 Good
conduct.

203. शीलं (स्वभावे सदृशे)["]

1 Fruit.
2 Result. c

(शस्त्रे हेतुशक्ते) फलम्["]

1 A roof.
2 A film over
the eye. d

(हृदिर्नेत्रवयोः क्लीवं समूहे) पटलं (न ना)["]

1 Bottom.
2 Essential
character. e

204. (अधःस्वरूपयोरुक्ती) तलं["]

Flesh. f

(स्नायुमिश्रिते) पलम्["]

Submarine
fire. g

(अधीर्गमले ऽपि) पातालं["]

1 Clothes,
vesture. h

चेलं (वस्त्रे ऽधमे निष्ठु)["]

1 A hole filled
with
stakes. i

205. कुक्कुलं (शङ्कुभिः कीर्ये ऽवधे ना तु तुषानले)["]

* And m. n. 3 An asterism (the Scorpion's tail). Or n. 4 Principal, capital. ^b And 3 A window, a lattice. 4 An unblown flower. 5 Magic, illusion. 6 Pride. f. जासी. 7 Trichosanthes dioica. ° Likewise 3 Edge of a weapon. 4 A nutmeg. 5 A Pearl. 6 Profit. 7 A shield. ^d And f. n. (—सी, वा or जं.). 3 A multitude. n. 4 Retinue. ° Likewise f. n. 3 A guard for an archer's arm. m. 4 A span. 5 The palm with extended fingers. ¹ Also 2 A measure, consisting of four *Karshas*. ° Likewise 2 The infernal regions. 3 A hole. ^b And m. f. n. 2 Inferior, low in situation. Fem. जेसी. ¹ And m. 2 Conflagration of chaff.

(निर्णीते) केवलम् (इति त्रिविधं त्वेकवचनयोः) 1 Absolute, certain. a

206. (पर्याप्तिकेनपुष्पेषु) कुशलं (शिक्षिते त्रिषु) 1 Adequacy.
2 Safety.
3 Virtue. b

प्रवालम् (चक्रुरे ज्यौषी) 1 A shoot or sprout. c

(त्रिषु) स्थूलं (जडे ऽपि च) Stupid. d

207. करालो (दन्तुरे तुङ्गे) 1 Having projecting teeth.
2 High. e

(चारौ दक्षे च) पेशजः 1 Beautiful.
2 Expert. f

(सर्वे ऽर्भके ऽपि) बालः (स्यात्) 1 Ignorant.
2 Young, a child. h

लोल (चलसदृशयोः) 1 Tremulous.
2 Thirsty. i

SECTION XXIII.

208. इवदागौ (वनारण्यवल्ली) 1 A forest.
2 Fire in a forest. j

(जन्महरौ) भवौ 1 Birth.
2 SIVA. k

* And m. f. n. 2 Alone, sole. 3 Entire, all. Fem.—जा, जी. b And m. f. n. 4 Skilful, expert. ° Or 2 A new leaf. Also 3 Coral. 4 The neck of a lute. d Likewise 2 Bulky. ° Likewise 3 Terrible. i Also 3 Soft. ° Or पेशजः h Likewise m. 3 Hair. 4 Tail of a horse. 5—of an elephant. m. n. 6 Andropogon Schœnanthus. i Also f.—जा. 3 The tongue. 4 The goddess LAKSHMI. Likewise 3 Fire in general. k Also 3 Existence. 4 Acquisition. 5 This world. 6 Safety, well being.

1 A counsel-
lor. 2 A com-
panion.

(मन्त्री सहायः) सचिवौ

1 A husband.
2 Lythrum
fruticosum, a

(पतिशाखिनरा) वषाः

1 A moun-
tain. 2 A
sheep. 3 The
sun. b

209. चवयः (शैलमेषाका)

1 Command.
2 Call. 3 Sa-
crifice.

(आज्ञाह्वानाध्वरा) हवाः

1 A living
being. c

भावः (सत्वस्वभावाभिप्रायचेष्टात्मजन्मसु)

1 Produc-
tion. 2 Fruit.
3 Blossom. d

210. (स्यावुत्पादे फले पुष्पे) प्रसवे (गर्भमोचने)

1 Distrust.
2 Denial.
3 Conceal-
ment.

(अविश्वासे ऽपङ्कवे ऽपि निरुतावपि) निष्कवः

1 Elevation.
2 Impatience.

211. (उत्थेकामर्षयोरिच्छा प्रसवे मह) उत्थवः

1 Dignity,
authority.
2 Firm opi-
nion. f

अनुभावः (प्रभावे स्वात्पतां च मतिनिचये)

1 Generative
cause. 2 Ori-
gin. g

212. (स्याज्जन्महेतुः) प्रभवः (स्थानं चाद्योपलब्धये)

1 Son of a
Brahmana
by a Sudra
woman. h

(शूद्रायां विप्रतनये शक्ते) पारशवः (पुमान्)

1 अवि.

^a And 3 A man. ⁴ A cheater. ^b Also 4 The shawl goat. ^c Or (varying the reading.) 2 Existence, state. 3 Nature, disposition. 4 Meaning, intention. 5 Gesture, movement. 6 Soul. 7 Birth. 8 Thing. 9 Venerable. 10 (in dramatic language) Learned. 11 State, condition. ^d And 4 Bringing forth. 5 Offspring. ^e And 3 Formation of a wish. 4 Festival, jubilee. ^f Or 3 Certainty. 4 Indication, hint. ^g Or 3 Source. 4 Place where a thing is first perceived. 5 Strength. ^h And 2 Battle-axe. 3 A son born in adultery.

213. ^mध्रुवो (भभेदे क्लीबं तु निश्चिते ग्राह्यते त्रिषु) 1 The polar star. a
- ^mस्वो(श्वातावात्मनि)^{m f n}स्व(त्रिष्वामीये)^{m n}स्वो(ऽस्त्रियांघने) 1 A kinsman. 2 The soul. b
214. ^{f d}(स्त्रीकटीवस्त्रबन्धे ऽपि) नीवी (परिपण्ये ऽपि च) Cloth round a woman's waist. c
- ^fशिवो (गौरीफेरषवोर्) 1 GAURI. 2 A jackal. e
- ⁿद्वन्द्वं (कलहयुग्मयोः) 1 Dispute, quarrel. 2 A pair. f
- ^{n h}215. (ब्रह्मासुखवसायेषु) सत्वम् (अस्त्री तु जन्तुषु) 1 Substance. 2 Breath. g
- ^{n j}क्लीबं (नपुंसके षष्ठे वाच्यलिङ्गमधिक्रमे) 1 Neuter gender. 2 An eunuch. i

SECTION XXIV.

216. ^{1 m}(द्वौ) विशौ (वैश्वमनुजौ) 1 Man of the commercial tribe. k

1 य—.

^a And n. 2 Certainty. m. f. n. 3 Perpetual, constant. Also m. 4 A stake. 5 An axis, or pole. 6 ^{STIVA}. f.—वा. 7 Burden of a song. 8 A ladle or spoon. n. 9 Reasoning. m. f. n. 10 Immovable. ^b And m. f. n. 3 Own. m. n. 4 Wealth. *It is a pronoun in the 3d acception.* ^c And 2 Mercantile stock. 3 A stake at play. ^d Or नीचिः. ^e Also m. 3 MAHA'DEVA. 4 One of the astrological *Yogas*. 5 The *Vēdas*. n. 6 Pleasure, ease. 7 Auspiciousness; well being. 3 Water. f. 9 The yellow myrobalan. ^f Likewise 3 Union of the sexes. ^g Or other unconscious function. 3 Vigour. m. n. 4 An animal. Also n. 5 A quality. 6 Nature. 7 Strength. 8 A demon. 9 Existence. 10 Essence. 11 Self-command. ^h सत्वं or सत्त्वं. ⁱ And m. f. n. 3 Weak. 4 Idle. ^j Or क्लीबं. ^k And 2 Man in general. f. 3 Entrance, Sing. निद्.

T t

1 A spy.
2 War. a

^m
(हौ चराभिमतौ) सशौ

1 A heap.
2 A sign of
the zodiac.

^{1 m}
(हौ) राशौ (पुष्पमेषाद्यौ)

1 Family,
race. 2 A
bambu. b

^m
(हौ) वंशौ (कुलमन्त्ररौ)

1 Solitude.
2 Display.

^{m c}
217. (रहः प्रकाशौ) वीकाशौ

1 Wages,
hire 2 En-
joyment. d

^m
निर्वेशौ (भतिभोगयोः)

1 YAMA. e

^m
(कृतान्ते पुंशि) कीनाशः (सुदुर्कर्षकयोश्चिषु)

1 A place or
spot. 2 A butt.
3 A cause.

^m
218. (पदे लक्ष्ये निमित्ते) उपदेशः

water. f

^m
(स्नात) कुशम् (चक्षु च)

Age, as youth,
&c. g

^f
दृशा (वस्थानेक विधाय्)

1 Hope,
desire.
2 Breadth. h

^f
आशा (लक्ष्यापि चावता)

1 A woman.
2 A female
elephant. i

^f
219. वशा (स्त्री करिणी च स्याद्)

1 Knowledge.

^{2 f}
दृग् (ज्ञाने ज्ञातरि त्रिषु)

1—वि.

2—य.

* Also. 3 Conflict with a dangerous animal in hopes of reward.
b Likewise 3 The back bone. 4 A multitude. c Or विवाहः. d Or
3 Eating. e And m. f. n. 2 Small. Or 3 Niggardly. 4 A cultivator.
Also 5 slayer of cattle. m. 6 An ape. f Also m. 2 Proper name :
Son of RA' MA. 3 Sacrificial grass (Poa Cynosuroides). 4 One of the
continents. 5 A yoke. f.—शौ. 6 Share of a plough. g Likewise
2 Wick of a lamp. 3 (Invariably pl.) Border or edge of cloth. h Also
3 Region ; quarter. i Likewise 3 A barren cow. 4 A daughter.
n. 5 Subjection. 6 Desire, wish. m. f. n. 7 Subject, dependent. And
m. f. n. 2 One who sees or knows. Also f. 3 Sight. 4 An eye.

(स्वात्) कर्कशः (साहसिकः कठोरमहत्वावपि)	1 Violent. 2 Hard. 3 Intangible, a
220. प्रकाशो (इतिप्रसिद्धे इति)	Notorious, b
(शिशुवत् च) बालियः	1 Young. 2 Ignorant.
(सुरमन्त्राद्) अनिमिषौ	1 A god. 2 A fish.
पुरुषाद् (आत्मभावो)	1 The soul. 2 A man.
221. (काकमन्त्रात्) ध्वंशौ	1 A crow. 2 Any bird which preys on fish. c
कक्षौ (तु लक्ष्मीवत्)	1 Grass. 2 A climbing plant. d
अभीष्टः (प्रयत्ने रक्ष्यौ)	1 A halter or rein. 2 A ray of light.
प्रेषः (प्रेषणमर्हने)	1 Despatch, sending. 2 Paining, f

a Or 4 Harsh. 5 Cruel. 6 Unmerciful. 7 Miserly. b Also 2 Light. 3 Display. 4 Loud laugh. c Likewise 3 A beggar. d Also 3 The armpit. 4 A forest of dead trees. 5 A wall. 6 The side. m. f. n. 7 End of a cloth fixed in the waistband. f. 8 The string round an elephant's neck. 9 Objection in argument. 10 Emulation. e Or अभीष्ट. f Likewise 3 Fatigue.

- Partisan. a 222. पक्षः (सहाय्ये ऽप्य्)^m
- 1 A turban.
2 A diadem. उष्णीषः (शिरीषेष्टकिरीटयोः)^{m n}
- 1 Lustful.
2 A rat. b (शुक्ले मृषिके श्रेष्ठे सुहृते दृषभे) दृषः^m
- 1 A bud.
2 A sheath.
3 Treasure. c 223. कोषो (ऽस्त्री कुक्षले खड्गपिधाने ऽर्धौषद्विषयोः)^{m n d}
- 1 Gaming
with dice.
2 A die. o (दूतते ऽस्ते सारिफलके ऽप्य्) आकर्षो^m
- (ऽथा) ऽक्षम् (इन्द्रिये)ⁿ
- 1 An organ
of sense. f 224. (ना दूयताङ्गे कर्षचके व्यवहारे कलिद्रुमे)
- 1 Agriculture.
2 Fire with
cowdung. g कर्षू (वार्त्ता करीषाग्निः) कर्षू. (कुल्याभिवादिनी)^{m f}

* Also 2 Side. 3 Alternative. 4 Half of the lunar month. 5 Army, forces. 6 Friends. 7 Wing. 8 Thesis, doctrine to be maintained. 9 Contradiction. 10 Subject of an inference. 11 (In composition with केष) Great quantity. ^b In composition. 3 Chief, pre-eminent. 4 Virtue, personified in the shape of a bull. 5 A bull. 6 The sign of the Zodiac (Taurus). 7 Proper name; title of KARN'Ā. f. —वा. 8 Cowich (Dolichos or Carpopogon pruriens)—वी. 9 Cushion used by ascetics. ^c And 4 Oath or ordeal. 5 A vessel used at sacrifices. 6 A cocoon of silk. 7 Eye ball. 8 Testicle. 9 Dictionary. ^d Or कोषः. ^e And 3 A board for playing. 4 An organ of sense. 5 Attraction. 6 Drawing the bow. ^f And m. 2 A die. 3 A measure (a Karsha or 16 māshas). 4 A wheel. 5 A lawsuit. 6 The belleric myrobalan. Also 7 Wood of a car. 8 Business, transaction. 9 Proper name, son of RĀVANA. n. 10 Kind of salt. ^g And i. 3 A river. 4 A canal.

225. (पुभावे तत् क्रियायां च) पौरुषं^२ 1 Virility.
2 Manly act.
विषम् (अप्पु च)^३ Water. b
- (उपदाने ऽप्य) आमिषं (स्याद्)^{m n} A bribe. c
- (अपराधे ऽपि) किल्बिषम्ⁿ An offence. d
226. (स्यादृष्टौ लोकधातुंशे वत्सरे) वर्षम् (अस्त्रियाम्)^{m n} 1 Rain.
2 A country.
3 A year. c
- प्रेक्षा (नृत्येक्षणं प्रज्ञा)^f 1 Dancing.
2 View. f
- भिक्षा (सेवा ऽर्थना भूतिः)^f 1 Service.
2 Begging.
3 Hire, wages. g
227. त्विद् (शोभा ऽपि)^{1 f} Splendour. h
- (त्रिषु परे)ⁱ
- न्यक्षं (कार्तृक्षप्रानिष्ठयोः)^{m f n} 1 Entire.
2 Inferior.
- (प्रत्यक्षे ऽधिकृत्य) ऽध्यक्षो^{m f n} 1 Perceptible. 2 Superintendent.
- वृक्ष (अप्रेक्षप्रचिक्खो)^{m f n} 1 Unfriendly.
2 Rough.

1—व.

^a Also 3 Semen. m. f. n. 4 Measured by the human stature, or by the height to which a man reaches. ^b Likewise 2 Poison. f.—वा. 3 A plant (sort of Betula ?) ^c Also 2 Flesh. 3 Food. ^d Likewise 2 Disease. ^e Also 4 A cloud. f. pl. वनाः. 5 Rainy season. ^f Or 3 Viewing an exhibition of dancing. 4 Intellect. ^g Likewise 4 Alms. ^h Also 2 Ray of light. ⁱ The following admit the three genders.

SECTION XXVI.

1 The sun.
2 A goose. a

228. (रविश्चेतच्छदौ) हंसौ

1 The sun.
2 Fire.

(सूर्यवक्त्रौ) विभावसू

1 A calf.
2 A year. b

वत्सौ (तर्क्यकवर्षौ हौ)

A bird : Cuculus. c

(सारङ्गाद्यः) द्विवीकसः

1 Taste or sentiment in dramas. e

229. (श्ङ्गारादौ विषे वीर्ये गुणे रागे क्रूरे) रसः

1 An earring.
2 A crest.

(पुंस्य) उत्तंसः ऽवतंसौ (हौ कर्णपूरे ऽपि शेषदे)

1 A class of deities.
2 Fire. g

230. (देवभेदे ऽनले रश्मौ) वसू (रत्ने घने) वसु

1—ह.

2—ह.

3—ह.

* Likewise 3 VISHNU. 4 The Supreme Being. 5 The soul. 6 Breath. 7 A sort of ascetic life. 8 A person devoid of covetousness. 9 Unenvious. 10 A king. 11 The horse sacrificed by YUD'HISH'THIRA. ^b Also 3 An endearing appellation of a son or grand-child. n. 4 The breast. ^c Likewise 2 A god. 3 A bee. 4 An antelope. ^d द्विवीकसः or द्विवीकाः. ^e Amatory, heroic, tender, pathetic, &c. And 2 Poison, or 3 Water. 4 Semen virile, or 5 Quicksilver. 6 Quality of taste; savour, as sweet, sour, &c. 7 Zeal, ardour, passion. 8 Juice, a liquid. 9 Juices of the body. 10 Myrrh. f. 11 The tongue. 12 The earth. ^f Or वतंस- ^g And 3 A ray of light. Or 4 A rein, or halter. n. 5 A gem. 6 Wealth. Also 7 Gold. m. 8 Tie of the yoke. 9 A plant (*Bakapushpa*).

(विष्णौ च) वेधाः ^{1 m}	VISHNU. a
(स्त्रीत्वा) शी (हिंसाशंसः ऽहिदंष्ट्रयोः) ^{2 f}	1 Benedic- tion. 2 Fang of a serpent.
231. साससे (प्रार्थनौत्सुध्ये) ^{3 f}	1 Request. b
हिंसा (चौर्यादिकर्म च) ^f	Injury, mis- chief, as rob- bery, &c. c
प्रसू (रखापि) ^f	A mare. d
(भ्रद्यानौ) रोदसी रोदसी (च ते) ^{4 f 5 n}	Earth and sky. e
232. (ज्वालाभासोर्नपुंस्य) ऽश्चिर् ^{6 f n}	1 Flame. 2 Light.
ज्योतिर् (भद्योतहृष्टिषु) ^{7 n}	1 A star. 2 Light- 3 Pupil of the eye. f
(पापपराधयोर्) आगः ^{8 n}	1 Sin. 2 An offence.
(सगवाल्यादिनोर्) वयः ^{9 n}	1 A bird. 2 Age. g
233. (तेजः पुरीषयोर्) वर्चो ^{10 n}	1 Splendour. 2 Ordure. h
महस् (दृश्यवतेजसोः) ^{n i}	1 A festival. 2 Light.
रजो (गुणे स्त्रीपुंस्त्रे च) ^{11 n k}	1 Quality of passion. 2 Woman's menses. j

1—ह्.	2 चाशीह्.	3—हा.	4—ही.	5—ह्.	6—ह्.
7—ह्.	8—ह्.	9—ह्.	10—ह्.	11—ह्.	

^a Also 2 BRAMHA. 3 Intelligent, wise. ^b Likewise 3 Thirst, desire.
^c Also 2 Slaughter. ^d Likewise 2 A mother. ^e And 2 The earth.
^f The sky. Collectively, dual ; severally, singular. Ex. रोदः. ^g Also
m. 4 The sun. 5 Fire. ^h Likewise 3 Youth. ⁱ Also 3 Colour. ^j Or
m. वयः (व). Likewise 3 Dust. 4 Farina of flowers, pollen. ^k Or
m. रजः (ज).

- 1 Moon's ascending node.
2 Darkness. a

(राहौ ध्वान्ते गुणे) तमःⁿ

- 1 Poetical metre.
2 Desire. b

234. छन्दः (पद्ये ऽभिलाषे च)ⁿ

- Austerity, penance. c

तपः (हृच्छादिकर्मा च)ⁿ

- 1 Strength.
2 Month of *Agrahāyana*.
d

सहो (बलं) सहो (मार्गे)^{1 n 1 m}

- 1 The sky. e

जमः (खं आवणे) नभाः^{2 n 2 m}

- 1 A house. f

235. ओकः (सद्भावयद्यौ) काः^{n g 3 m}

- 1 Milk.
2 Water.

पयः (क्षीरं) पयो (ऽज्जु च)^{n n}

- 1 Splendour.
2 Strongth.

ओजो (दीप्तौ बले)^{n h}

- 1 Organ of sense.
2 Stream of a river.

स्रोतः (हृन्दि ये निम्नगारये)^{4 n i}

- 1 Dignity.
2 Splendour.
3 Strength. j

236. तेजः (प्रभावे दीप्तौ च बले शुक्ले ऽप्य)ⁿ

(ऽतस्त्रिषु)^k

1—सु.

2—सु.

3—ओकसु.

4—सु.

^a And 3 The third quality, according to the *Sāṅkhya* system of philosophy : darkness or illusion, contrasted to truth and passion. 4 Grief. ^b Also 3 The *Vēda*. 4 Uncontrolled conduct. Likewise, in the second acception, छन्दः(म्). ^c Also 2 Virtue, moral merit. 3 One of the superior worlds. m. तपाः (स्). 4 The month of *Māgha*. 5 The cold season. ^d सहः (—स्) or सहं (ह्). 1 Strength. And m. सहाः (स्) or सहः (ह्). 2 The month of *Agrahāyana*. Also 3 The winter. n. 4 A luminary. ^e And m. 2 The month of *Srāvan'a*. 3 Rain. 4 A cloud. ^f And m. 2 An asylum. ^g Or ओकं. ^h Or ओजं. ⁱ Or स्रोतं. ^j And 4 Semen virile. ^k The following admit the three genders.

^{1 m f n} विद्वान् (विदंश्च)	Intelligent. a
^{m f n} बीभत्सो (हिंस्त्रो ऽप्य्) (अतिशये त्वमी)	Mischievous, cruel. b
^{2 m f n c} (दृढप्रयत्नोऽयम्) ज्यायान्	1 Very old. 2 Very ex- cellent.
^{3 m f n d} कनीयास्तु (युवाल्पयोः)	1 Very young. 2 Very small.
^{4 m f n c} बरीयाँ (सूक्ष्मरयोः)	1 Very great, 2 Very ex- cellent.
^{5 m f n f} साधीयान् (साधुवादयोः)	1 Very right, 2 Very firm.

SECTION XXVII.

238. (दखे ऽपि) बहं ^{m n}	A leaf. g
(निर्वन्धोपरागाद्धादयो) ग्रहाः ^m	1 Seizure. 2 An eclipse. 3 A planet. h

1 विद्वत्. 2 ज्यायस्. 3—वस्. 4—वस्. 5—वस्.

^a Also 2 Learned. 3 Having a true knowledge of the soul. ^b Like wise 2 Envious. n. 3 ARJUNA. Fem. बीभत्सा. ^c Fem. ज्यायसी. ^d Fem. कनीयसी. ^e Fem. बरीयसी. ^f Fem. साधीयसी. ^g Or 2 Retinue. 3 A peacock's tail. ^h Also 4 The moon's node. 5 Seizure, caption. 6 Effort in battle 7 A class of imps.

- 1 A door.
2 A chaplet. a (द्वार्यापीडे काथरसे) निर्यूहो (नामदन्ताये)^m
- 1 The string
suspending
a balance. b 239. (तलासूत्रे ऽम्बादिरयसौ) प्रयाहः प्रयहे! (ऽपि च)^m
- 1 A wife.
2 Family ;
dependent. c (पत्नीपरिवनादानसूत्रयापाः) परिव्रहाः^m
- A wife. d 240. (दारेष्वपि) मृहाः^{m pl.}
- A woman's
waist. e (ओष्ठ्यामृष्या) रोहे! (वरस्त्रिवाः)^{1 m}
- A multitude.
f व्यूहे! (वृन्दे ऽप्य)^m
- The demon
Vritra. g अहि (वृत्ते ऽप्य)^m
- 1 Fire.
2 The moon.
3 The sun. h (अग्नीन्द्रकांस) तमोपहाः^m
- 1 Retinue.
2 Insignia of
Royalty. i 241. (परिच्छदे वृपाह्ये ऽर्थे) परिवर्हा
(ऽव्यवाः परै)^j

I चा—.

^a Or 3 A piece of wood jutting out of a wall. 4 Extracted juice,
5 Wood placed in a wall (for doves to build nests on). ^b And 2 A
rein or halter for horses, &c. 3 Prisoners. 4 Restraint. 5 An arm.
6 A ray of light. ^c And 3 Acceptance. 4 Origin ; or 5 Root. 6 Oath ;
or 7 Quarrel. Also 8 The sun near the moon's node. ^d And 2 A house.
Invariably plural ; but in the 2d acceptation also neuter sing.
^e Likewise 2 Ascent as a climbing plant. 3 Rider of an elephant or
horse. 4 Length. 5 Height. ^f Likewise 2 Array of troops. 3 Fabrica-
tion. 4 Reasoning. ^g Also 2 A serpent. ^h Likewise 4 A deified saint
or prophet. ⁱ Or 3 A thing. ^j The following are indeclinable.

SECTION XXXIII.

INDECLINABLES.

<p>^b
1. आङ् (ईषदर्थे ऽभिव्याप्तौ सीमार्थे धातुयोगने)</p> <p>^d
आ (प्रगल्भः स्मृतौ वाक्ये ऽप्य्)</p> <p>आस् (तु स्यात्कोपम्रीडयोः)</p> <p>2. (पापकुल्ये षदर्थे) कुः</p> <p>¹
धिङ् (निर्भर्त्सननिन्दयोः)</p> <p>²
अः (ऽन्वाचये समाहारोत्तरेतरसमुच्चये)</p> <p>³
3. खल्व् (श्रीः क्षेमपुण्यादौ)</p> | <p>1 A little.
2 Untill. a</p> <p>1 Oh (remembering). c
1 Ah ! (angrily).
2 Alas (sorrowfully).
1 Sinful.
2 Bad.
3 A little.
1: Fy ! (menacingly).
2 Fy ! (reproachfully).
1: Moreover.
2 And.
3 Mutually.
4: Also. e
1 Well (a benediction.)
2 Safe. f</p> |
|--|---|

1 धिङ्. 2 अ. 3 खल्व्.

* Including the limit. Or 3 Exclusive of the bound or limit.
4 Preposition joined to verbs, and altering their sense, or giving intensity to it. ^b आङ् (for the final consonant is expunged). * And
2 But (indicating a change). 3 And (collective). ^d Unalterable in orthography even before vowels. * In the first acceptation, the particle connects a secondary with a primary object ; in the second it conjoins equal objects ; in the third it indicates reciprocation : in the fourth it connects different acts with the same subject. It has other acceptations, as 5 But, (indicating a converse proposition). 6 But (excusingly). 7 Forthwith. 8 Expletive. ^f And 3 Right. 4 Auspicious.

1 Very.
2 Surpassing.

(प्रकर्षे लंघने ऽप्य) ऽति

1 What ? (interrogative).
2 (Doubtingly).

स्वित् (प्रश्ने च वितर्के च)

1 But (indicating difference).
2 Indeed, a

तु (स्याद्भेदे ऽवधारणे)

1 Together.
2 Once, b

4. सखत् (सहैकवादे स्याद्)

1 Far.
2 Near.

1
आराद् (दूरसमीपयोः)

1 Westward.
2 Behind.

2
(प्रतीच्यां चरमे) पश्चाद्

1 Also.
2 What ? c

3
उता (यर्थविकल्पयोः)

1 Again, often.
2 Always, d
1 In presence, before.
2 As, like.

5. (पुनः सदार्थयोः) यश्चत्

साक्षात् (प्रत्यक्षतुल्ययोः)

1 Also ! (Sorrow).
2 (Compassion). f
1 Oh (joy).
2 (Pity).
3 (Inceptive).
4 Alas ! g
1 Instead.
2 Each, respectively.
3 Towards, b

(खेदाशुक्लम्भासन्तोषविस्मयमन्त्रणे) वत

6. हन्त (हर्षे ऽशुक्लम्भायां वाक्यारम्भविषादयोः)

प्रति प्रतिनिधौ वीप्सालक्षणादौ प्रयोगतः)

1—व्.

2—व्.

3 उत or चद्.

a Also 3 And. 4 Again. 5 Expletive. b Likewise. 3 Always.
c Interrogatively. 3 What ! doubtingly. 4 Either, or 5 Expletive.
d Or 3 Together. 4 Perpetually. e Or सखत्. f And 3 Indicating joy. 4 Indicating surprise. 5 Oh ! (vocative). g Also 5 Certainly ; indeed. 6 Gift. Ex. हन्तकारः, generous. h Likewise 4 For. 5 Belonging to (as a portion). 6 In exchange. 7 A little.

7. इति (हेतुप्रकरणप्रकर्षादिसमाप्तिषु) ¹ Therefore.
² Thus. a
- b
- (प्राच्यां) पुरस्तात् (प्रथमे पुरार्थे) अत इत्यपि ¹ Eastward.
² Prior, first.
³ Formerly.
⁴ In front.
- 1
8. यावत् तावत् (च साकल्ये ऽवधौ माने ऽवधारणे) ¹ As much as
 (मङ्गलानन्तरारम्भप्रसङ्गात्क्षेत्रेष्व्) ऽथो अथ (the whole).
² Until. c
- 1
9. वृथा (निरर्थकाविध्योर्) ¹ Auspicious
 particle.
² After. d
- 1
- नामा (ऽनेकेभ्यार्थयोः) ¹ In vain.
² Wrong.
- 1
- सु (दृच्छायां विकल्पे च) ¹ Many.
² Both. e
- 1
- (पश्चात्प्रादुर्भावयोर्) असु ¹ What ? (in-
 terrogative).
² Or. f
- 1
10. (प्रस्तावधारणानुज्ञा ऽनुनयामन्त्रयोः) नसु ¹ After.
² Like. g
- 1
- Interroga-
 tive particle.
 h

1—सु.

^a Indicating a sort or set. ³ So : well known as such. ⁴ Etcetera.
⁵ Even so : exactly thus. ⁶ Indicating the preceding sound to be
 meant. ⁷ Indicating the sense to be intended. ⁸ So ; of this opinion.
⁹ Finis : marking a close. ¹⁰ So ; of this form. ^b Or पुरः (सु). ^c And
³ As many as (number). ⁴ As many as there are. ⁵ So much
 (affirmative). ^d And ³ Now (inceptive). ⁴ What ? (interrogatively).
⁵ All (comprehensively). ⁶ Now (promising). ⁷ Imperative particle.
⁸ And. ^e Also ³ Without, except. ^f Likewise ³ An indication of
 doubt. ^g Also ³ Along. ⁴ Under, inferior to. ⁵ With. ⁶ Near.
⁷ Towards. ⁸ In regard to. ⁹ A share. ¹⁰ Severally, respectively.
^h And ² Certainly. ³ Indicating assent. ⁴ A consolatory and kind
 expression. ⁵ Vocative particle. ⁶ A conciliatory vocative particle.
⁷ Inceptive. ⁸ Reproachful. ⁹ Responsive.

1 Reprehensive particle.
a

(गर्हासमुच्चयप्रत्ययङ्कासम्भावनास्) ऽपि

1 As, like.
2 Or, either.
b

11. (उपमायां विकल्पे) वा

1 Half.
2 Blamably.

सामि (तद्वै जुगुप्सने)

1 With, together.
2 Near.

अमां (सह समीपे च)

1 Water.
2 Head. d

कम् (वारिणी च शङ्खि च)

1 Like, as.
2 Thus, e

12. (इवेत्यमर्थयोर्) एवं

1 Perhaps.
2 Certainly. f

नूनं (तर्के ऽर्थनिश्चये)

1 Silently.
2 At ease.

(दण्णीमर्थे सुखे जोषं)

1 What ? (interrogative).
Bad ; ill. g

(किम् दृष्ट्यायां जुगुप्सने)

1 Evidently.
2 Possibly. h
1 Ornament.
2 Enough.
3 Able. i

13. नाम (प्रकाशसम्भाव्यक्रोधोपगमकृत्यने)

अलम् (भ्रूषणपर्याप्तिशक्तिवारणवाचकम्)

a And 3 Interrogative particle. 4 Earnest inquiry. 5 Doubt, or suspicion. 6 Possibility and likelihood. 7 Pursuit or seeking. 8 Corroborative of an affirmation. 9 Even. 10 Although. b Likewise 3 And. 4 Expletive. 5 Only ; no other. 6 Indication of doubt and consideration. c More properly वा. d Also 3 Ill ; bad. 4 Ease, pleasure. 5 Expletive. e Also 3 Indicative of consent. 4 Certainly. 5 Command. f Likewise 3 Indicating recollection. 4 Expletive. g Also 3 Indicating doubt or consideration. 4 Prohibition. h Or 3 Indicating recollection. 4 Wrath. 5 Indignant consent. 6 Reproach. 7 Pretence. 8 Surprise. i And 4 Prohibition. Also 5 Uselessness.

14. अम् (वितर्के परिप्रभे)

समया (ऽन्तिकमध्ययोः)

युनर् (अप्रथमे भेदे)

निर् (निश्चयनिषेधयोः)

15. (स्वात्प्रबन्धे चिरातीते निकटगामिके) पुरा

1 2 d

3

चरर्क्षरी (चो) ररी (च विश्वारे ऽङ्गीकृतौ लयम्)

16. (स्वर्गे परे च लोके) स्वर

(वार्त्तासम्भाव्ययोः) किल

(निषेधवाक्यालङ्कारजिज्ञासासुनये) खलु

17. (समीपोभयतः शीघ्रसाकल्याभिसुखे) ऽभितः

5

(नामप्रकाशयोः) प्रादुर्

6

मियो (ऽन्यो ऽन्यं रहस्यपि)

7

18. तिरो (ऽन्तर्द्धौ तिर्य्यगर्थे)

1 Indicative of doubt and reflection. a

1 Near.

2 Within, midst.

1 Again.

2 But, on the contrary. b

1 Certainly.

2 Negation.

1 Ancient

story. 2 Old.

3 Past. c

1 Expansion.

2 Assent.

1 Heaven.

2 The next

world. e

1 News : so

reported. f

2 Probably. f

1 Prohibition. 2 Ex-

pletive. g

1 Near.

2 Both.

3 Quickly.

4 Entirely.

5 In front.

1 Name.

2 Appearance.

1 Mutually.

2 In private.

1 Conceal-

ment.

2 Awry. h

1 चररी.

2 चरी.

3 चररी.

4-तत्.

5-तु.

6 निषद्.

7 तिरद्.

* And 2 Interrogative particle. 3 Yes. 4 Indicating fear. 5 Wrath

6 Aversion, dislike. 7 Reapproach. ^b Also 3 Indicating change of subject.

^c Or 4 Long since past. 5 Near. 6 Future. Or 7 Proximate future.

^d Or चरी. Also चररी. ^e Also the sky or atmosphere. ^f Likewise

3 Conciliatory expression. 4 Indeed. 5 Falsely indicating displeasure.

^g And 3 Indicating inquiry. 4 A conciliatory expression. 5 Indeed, certainly. ^h Also 3 Contempt, disregard.

1 Alas ! (sorrow).
2 (Regret).

1 Indication of wonder.
2 Of pain or fatigue.

1 Because, for. 2 Indeed, a

हा (विषादशुगर्तिषु)

अहहे (त्यङ्गते खेदे)

हि (हेतावधारणे)

CHAPTER V.

- Long time. 1. चिराय चिरालाय चिरस्या (द्या चिरार्थकाः)
Again and again ; frequently. सुष्ठु पुनःपुनः शश्वद्भीक्ष्णमसहत् (समाः)
Soon ; instantly. 2. खाग्भटित्यञ्जसा ऽङ्गाय सपदि द्राङ्मंसु (च द्रुते)
Much ; very. बलवत् सुष्ठु किमुत ख ऽत्यतीव (च निर्भरे)
Without ; except. 3. प्रथग्विना ऽन्तरेणर्ते हिङ्गाना (च वर्जने)

1—इ or —हा.	2—ख.	3—स.	4—ट्.	5—ह.
6 ख—.	7 ख—.	8—क्.	9—ति.	10—क्.
11—क्.	12 सु.	13 अति.	14 ख—.	15—क्.
16 विना.	17 अते.	18—क्.	19 नाना.	

* Likewise 3 Interrogative. 4 Expletive. 5 Indicating difference.

^b Also चिरं, चिरेण, चिरात्, चिरे. ^c This term is also declinable. ^d One adds, but erroneously, संजु. ^e Also अन्तरा.

^{i i i i}
यत्तद्यत्तस्यने (हेताद्)

Because ;
therefore. a

^{1 i 2 i}
(असाकल्ये तु) चिञ्चन Some. b

^{3 i 4 i}
4. कदाचिज्जात Sometimes.

^{i i c i i i d}
साङ्गं (तु) साकं सत्रा समं सह Together
with.

ⁱ
(आमुकृत्यार्थकं) प्राध्वं Conformity.

^{i i e}
(अर्थके तु) वृथा सुधा In vain.

^{i f i i i i 5 i 6 i}
5. आहो उताहो किमुत (विकल्पे) किं किमुत च Either, or (in-
dicating de-
liberation).

^{i i i i i i}
तु हि च ख ह वै (पादपूरणे) Expletives.

^{7 i 8 i}
(पूजने) स्वति Particles of
praise and
reverence.

ⁱ
6. दिवा (ङ्गीत्य) By day. g

^{i i}
(ऽय) दोषा (च) नक्तं (च रजनाविति) By night.

^{i h 9 i}
(तिर्य्गर्थे) साधि तिरोऽप्य Crooked,
bent ; awry.

(ऽयसम्बोधनार्थकाः) Vocative
particles.

1—त्. 2 च—. 3—त्. 4 आ—. 5 किम्.
6 उत. 7 सु. 8 अति. 9 तिरस्.

^a Correlatives ; यत्, यतः or येन, because, तत्, ततः, तेन, therefore.
^b In composition with the pronoun किम् and its derivatives. Ex.
किञ्चित्, something ; कचन, somebody ; a certain person. ^c One com-
mentator adds साकं ; but erroneously. ^d Also सजः (—सुच्). ^e Some
read उता. ^f Or आहो. Also आहोसित् and उताहोसित्. ^g Likewise
the day, generally. ^h This term is also declinable and is fem.

7. स्युः) प्याट् पाडङ्ग है हे भोः

1 Near.
2 Midst. a

समया निकषा हिबक्

Inconsider-
ately, sud-
denly.

(अतर्किते तु) सहसा

Before, in
front.

(स्यात्) पुरः पुरतोऽग्रतः

Oblations to
the gods or
manes. b

8. स्वाहा (देवहविर्दाने) औषड् औषड् वषट् स्वधा

A little.

किञ्चिदीषन्मनाम् (अल्पे)

In the next
life.

प्रेत्याऽमुत्र (भवान्तरे)

As, like.

9. बह्ना यथातथैवैव (साय्ये)

Ah ! (indi-
cating sur-
prise).

इहो ही (च विस्मये)

Silently.

(मौने तु) दृष्णीं दृष्णीकां

Instantly.

सद्यस् सपदि (तत्क्षणे)

Indication
of joy.

10. दिष्टाग्रमुपजोषं (चेत्यानन्दे)

Between ;
amidst.

(स्या) ऽन्तरे ऽन्तरा

1 पाट्. 2 अङ्ग. 3—स. 4—ट्. 5—त्. 6 इवत्.
7—क्. 8—त्त. 9 वा. 10 तथा. 11 इव. 12 एवं. 13 च.

^a The terms are synonymous in both acceptations. ^b The terms are used as invocations with such offerings : the first peculiar to an oblation presented to a god ; the last to one offered to the manes. Ex. इन्द्राव स्वाहा, this oblation to INDRA. पित्र्यः स्वधा, this oblation to the manes.

^c In a different acceptation this term is declinable and fem. B. II. Ch. 7. v. 21. ^d वत्. One commentator reads व. ^e Also एव. ^f Also सद्यसुपजोषं. Some read सपवोषं.

ⁱ
अन्तरेण (च मध्ये स्युः)

ⁱ
प्रसह्य (तु हठार्थकम्) Forcibly,
violently.

ⁱ ⁱ
11. (सुक्ते द्वे) साम्प्रतं स्थाने

Properly.

ⁱ ^{1 i}
ऽभीक्षां यच्छद् (अनारते) Continually,
perpetually.

^{2 i 3 i a 4 i}
(अभावे) नह्यनोमाऽपि

No, not.

ⁱ ⁱ ⁱ
मास्य माऽखं (च वारणे) Negative and
prohibitive.

^{5 i 6 i}
12. (पक्षान्तरे) चेद्यदि (च)

If.

ⁱ ⁱ
(तत्वेत्य) ऽह्वा ऽस्त्रसा (इयम्) Truly.

^{7 i 8 i}
(प्राकाशे) प्रादुराविः (स्याद्)

Apparent.

^{9 i 10 i i b}
ओमेवं परमं (मते) Yes.

ⁱ ⁱ ⁱ ^{11 i c}
13. समन्ततस् (तु) परितः सर्वताविष्वग् (इत्यपि)

Every way ;
all around.

(अकामानुमतौ) कामम्

Willingly. d

ⁱ
(अनुयोपगमे) ऽस्तु (च) Be it so. e

1—स्. 2 नहि. 3 च. 4 न, or ना. 5 चेत्. 6 यदि.
7—स्. 8 चाविस्. 9—म्. 10 एवं. 11 क्. (क्)

a नो or अनो Also अन. b Likewise चां. c Also विद्यतः, सन्नात्, &c.
d Implying previous disinclination, but ultimate acquiescence.
Also, according to a different reading, 2 Willing compliance ; and
(synonymous with the next.) 3 Acquiescing with reluctance. e Im-
plying regret in the acknowledgment or acquiescence.

Indicating contradiction.	14. ननु च (स्याद्विरोधोक्तौ)	कच्चित् (कामप्रवेदने)
Introductory of a kind question. b Improperly; unseasonably.	निःषमन्दःषमं (गर्ह्यो)	
As thereto appertaining.		यथास्वं (तु) यथायथम्
Falsely.	15. ऋषा मिथ्या (च वितथे)	यथार्थं (तु) यथायथम्
Properly, suitably.		(स्युर्) एवं तु पुनर्वै व (त्यवधारणवाचकाः)
Indeed.	16 प्राग् (अतीतार्थकं)	नूनमवश्यं (निश्चये द्वयम्)
Before; anterior.		सम्बद्ध (वर्धे)
Certainly; necessarily.		(ऽवरे त्, ऽर्वाग्
A year.		आमेवं
Former, prior.		स्वयम् (आत्मना)
Assent, consent, promise.		
Self; of himself.		
Little; low.	17. (अल्पे) नीचैः	
Great; high, load.	(महत्सु) चैः	
Frequently; generally.		प्रायो (भृन्नि)
Slowly.		(अद्भुते) शनैः

1—र. 2 चै. 3 वा. 4—क. (च). 6 अ— 6—इ.
7—क. (च). 8 आं. 9 एवं. 10—स. 11 चच्चैस्. 12—स.

^a Or ननु. ^b Wishing that it may be so. ^c Or, according to another reading, एव and च.

^{i a} सना (नित्ये)	Perpetually, ever.
^{1 i} बहिर् (वाह्ये)	External ; out.
² का (ऽतीते)	Formerly. b
ⁱ ऽसम् (अदृश्ये)	Disappear- ance.
ⁱ 18. अस्ति (सत्वे)	Present ; now, be- ing.
ⁱ (रघोक्ताव्) जम्	Interjection, expressive of wrath.
ⁱ उं (प्रश्ने)	Interroga- tive particle.
ⁱ (ऽनुनयेत्) ऽयि	^c Encouraging vocative.
^{i d} हं (तर्के स्यात्)	Particle in- dicating re- flection.
^{i c} उषा (रात्रेरवसाने)	Close of the night ; morn- ing, break of day.
^{3 i} नमो (नतौ)	Hail ! salu- tation; bow.
ⁱ 19. (पुनरर्थे) ऽङ्ग	Again. f
ⁱ (निन्दायां) दुष्ट	Ill.
ⁱ सुष्ठु (प्रशंसने)	Well.
^{4 i} सायं (साये)	Evening, close of the day.
ⁱ ^{5 i} प्रगे प्रातः (प्रभाते)	Morning.
ⁱ निकषा (ऽन्तिके)	Near.

1—स्.

2—क्.

3—स्.

4—स्.

5—स्.

^a Also सनात्. and सनत्. ^b This particle, indicating past time, converts the present tense into the preterite. ^c Some say, indicating anger also. ^d Also हं. Some read हु. ^e Likewise उषः (स्). ^f Im-
plying, however, a difference : “the rather.”

Last year;
penult. and
present
years. a

20. ^{i i i}परत्परार्यैषमोऽⁱब्दे ⁱपूर्वे ⁱपूर्वतरे यति)

1 i

To-day.

अद्या (ऽत्ताङ्ग)

A former
day, &c. b

(ऽथ पूर्वे ऽङ्गीत्यादौ पूर्वोत्तरापरान्

21. तथा ऽधरा ऽन्या ऽन्यतरेतरान्)पूर्वे ⁱद्युर् (आदयः)

2 i

3 i

Both days. c

उभयद्यु (द्यौ) भवेद्युः

Next day.

(परे त्वाङ्गि) परेद्युवि

4 i

Yesterday.

22. द्यौ (गते)

5 i

To-morrow.

(ऽनागतं ऽङ्गि) श्वः

i d

The day after
to-morrow.

परश्वस् (तत्परे ऽहनि)

i

i

Then, at that
time.

तदा तदानौ

6 i

7 i

At once; at
the same
time.

सुगपदे कदा

Always; at
all times.

ⁱसर्वदा सदा

1 अद्य.

2 उ-स.

3-स.

4-स.

5-स.

6-स.

7-स.

^a परत्, last year ; परारि, year before the last ; ऐषमः (स), current year. ^b पूर्वद्युः, a former day ; yesterday. उत्तरेद्युः, a subsequent day ; to-morrow. अपरेद्युः, another day ; the day after to-morrow. अधरेद्युः, a past day ; the day before yesterday. अन्येद्युः, another day. अन्यतरेद्युः, either day ; one of two days. इतरेद्युः, a different day. ^c The past day and the day to come. ^d परश्वः or परःश्वः (—स).

23. एतर्हि सम्प्रतीदानीमधुना साम्प्रतं (तथा)
 (दिग्देशकाले पूर्वादी) प्राग्दक्षप्रत्यग् (आद्यः) Now; at this time.
East, North, West, &c. a

CHAPTER VI.

SECTION I.

1. सल्लिङ्गशास्त्रैः सम्बादिस्तत्त्वितसमासजैः

अमुक्तैः संग्रहेऽलिङ्गं सङ्कीर्णवद्विशोभयेत्

1—ति. इ—म्. 2 क— 3—क् (क्). 4 उ—व.
 5—क् (क्).

* प्राक् (क्) the east ; from or in the east : or eastern (country).
 or prior time. उदक् (क्), North ; northern, or subsequent. प्रत्यक् (क्),
 West, western, or subsequent. Besides other terms, as अन्तः (क्)
 (क्) South : Southern or former. दक्षिणात्—प्रातः—येन, Southward.
 अधरात्—रतः—रेव, Northward. अधरात्—रतः—रेव—प्रातः, underneath.
 पुरस्तात्, before. उपरि उपरिष्ठात्, above. अधस्तात्, behind.

The follow-
ing are femi-
nine, viz. Mo-
nosyllables
in ई or ऊ. a

2. खिङ्ग शेषविधिव्यापी विशेषैर्यदुवाचितः

स्त्रियाम्नीदूद्विरामेकाच्

Names of fe-
male beings. b

सयोनिप्राणिनाम् च

Terms signi-
fying light-
ning. c

3. नाम विद्युन्विश्रावल्लीवीणादिग्धनदीक्रिया

A compound
in च with a
numeral. d

अदन्तैर्हिगुरेकार्थी न च पातयुगादिभिः पञ्चमह

A no in end-
ing in the
affixes तल्,
&c.

4. तल्लन्दे ये निकष्यता वैरमैथुनकादिवृन्

^a Example, श्रीः, prosperity. भ्रूः, eyebrow. ^b Except कलत्रं and ऋषि, neut. and दाराः masc. pl. signifying a wife. ^c Viz. lightning ; night ; any creeping plant ; a lute ; (some read वाणी, speech ;) space, quarter ; earth ; river ; modesty (some read धी intellect). ^d Provided the sense be singular (Ex. त्रिलोकी, the aggregate of three worlds ;) except such compound term, formed with the words पातं, वयः, &c. (Ex. चतुर्वयं, Total of four ages). ^e Viz. तल्, which imports state of being, and multitude, or is pleonastic, (Ex. देवता, God, deity) : च, इति, कक्षच् and त्व signifying multitude, as पाश्या assemblage of chains or bonds ; पद्मिनी, a pond (abounding in lotuses) ; रथकक्षा, a crowd of carriages ; गोत्रा, a herd of kine : वृन्, (or वृ with वृच् or वृच्, all convertible into चक्, and finally into इक्) signifying enmity, nuptial union, &c. (including the distributive import, and gift and amercement). Ex. काकोलूकिका, enmity of crows and owls.

स्त्रीभावाद्वावनिक्त्विण्युक्त्वापोयुजिजङ्गनाः Or in वनि,
&c. a

5. उणादिषु निरुद्धः

Or in certain
un'adi affixes.
b

अनि

उणादूक्तं चरं स्थिरम्

Or in a femi-
nine termina-
tion. c

तत्क्रीडायां प्रहरणं चेन्मौष्टा पाशुवा यदिक्

Or in व,
&c. d

only an part of ए प्रत्ययः

* Nouns ending in these eleven affixes, which import the state of being, &c. are feminine : viz. वनि, signifying an imprecation. क्त्वि (ति) for the abstract sense (Ex. स्मृतिः, recollection) : वन् (convertible into रुक्ता) denominating a disease ; or implying the import of the verb (as जीविका, livelihood) ; also वय्वः वय्वः (वा ई) implying reciprocity ; as व्यावक्रोशी, mutual imprecation : क्यप् (वा) conveying the abstract sense ; as ब्रह्महत्या, sacrilege : युच् (अना) with the abstract sense ; as वस्त्रना, decoration : इङ् (इ) indicating question and reply : वङ् (वा वा) for the abstract sense ; Ex. पचा, cookery : नि with the abstract import ; Ex. ग्लानिः, fatigue : च also in the abstract sense ; as चिकीर्षा, desire to act : (but some omit this affix ; others interpose it after क्यप्, others transpose some of the latter affixes :) य (वा वा) with the same abstract import : Ex. क्रिया, action. ^b Viz. नि ; as ओणिः, a string or row. Some read वनिः ; as अवनिः, the earth ; ज as वज्र, an army. ई as लक्ष्मी, prosperity. ^c Terminated by an affix denoting the feminine gender (स्त्री, वाप् or वङ्) whether the noun signify any thing locomotive or fixed, or whether it vary the gender, or be restricted to the feminine. ^d Indicating play in which the thing is used as a weapon. Ex. मौष्ट्या, boxing, playing at fisty cuff.

Or in अ fol-
lowing वञ्
a

6. वञ्जोऽयः साक्षिवास्त्रां चेद्वास्त्रपाता हि काष्ठगुनी

स्यैगम्पाता हि वङ्गवा तैलम्पाता स्वधेति दिक्

Diminu-
tives, b

7. स्त्रीस्त्रात्काचिन्मृषात्वादिविवक्षा उपचये वहि

कङ्का श्रेफालिका टीका घातकी पञ्चिकाढकी तुङ्का

8. सिभ्रका सारिका हिका प्राचिकोल्का पिपीलिका

तिन्दुकी कणिका मङ्गिः सुदङ्गा सूचि माढवः

9. पिच्छावितण्डाकाकिष्यसूर्यिः शाशी द्रुषी हरतु

1 का—.

2 उ—.

3 नादि.

4 बी or नी.

^a And implying, that such act takes place at such time or in such circumstance. Ex. **स्यैगम्पातावङ्गवा**. ^b Formed by giving the feminine termination to a masculine noun : as **कङ्काशी**, a small fibre of a water lily. ^c The city of the name. ^d *Nyctanthes arbortristis*. ^e A commentary : annotations. ^f *Grislea tomentosa*. ^g 1 A perpetual commentary. 2 A book of accounts ; a journal. 3 A calendar or almanac. ^h *Cytisus Cajan*. ⁱ The plant. ^j A sort of bird : *Turdus Salica*, Buch. MS. ^k Hiccough. ^l A sort of bird : others say, a gadfly. ^m A firebrand. ⁿ An ant. ^o *Diospyros melanoxylon*. ^p 1 An atom. 2 A spark. ^q 1 Fracture. 2 Deception. 3 Wave. 4 Irony. ^r A winding hole in the ground, a mine ; an opening by sap, such as house-breakers make. ^s A needle. ^t The gem of leaves ; young leaves undisplayed. ^u Gum of the *Bombax heptaphyllum*. 2 Scum of boiled rice, &c. ^v Criticising. ^w The quarter of a *pana* ; some say of a *máshá*. ^x चुर्चिः or चुर्चि, selection of an unanswerable argument. ^y 1 A grindstone. 2 A curtain made of rushy *Crotalaria*. ^z A centipede. ^{aa} A tribe of barbarians.

a b l c d e
साति कन्वा(तथा)सन्दी नाभी राजसभा(ऽपि च)

f g h i j k
10. भक्तरी चर्चरी पारी होरा खट्टा (च) सिधला

l m n o p q
लाक्षा लिखा (च) गण्डूषा गृध्रसी चमसी मसी

- स ॥ च पर्व ॥
१ च —
१०॥ वरुणा ॥
३०॥ ११॥
- * Extreme pain. 2 Destruction. ^b A rug : a quilt of rags. ^c A small bed or couch ; a chair, or stool. ^d नाभी or नाभिः, the navel. It is also masculine. ^e The royal court. ^f Cymbals. ^g Rejoicing : celebration by (song, &c. According to another reading कंकटी, a small jar. ^h A drinking vessel ; a cup or goblet. According to another reading, पारी, 1 A vessel for milking. 2 A rope for binding an elephant. ⁱ 1 Rising of a zodiacal sign. 2 Half a sign. 3 A sign of the zodiac. 4 Astrology. ^j 1 Name of a plant. 2 Name of a bird. 3 Lock of hair on the forehead. 4— on the side of the face. ^k 1 Blotch of the skin. 2 Sort of leprosy. ^l Lac. ^m Nit, egg of a louse. ⁿ A mouthful of water to rinse the mouth. ^o Gout or rheumatism affecting the thigh. ^p 1 A small ladle or spoon. 2 Lentils ground to meal. ^q Ink. Also masc. वसिः.

SECTION II.

The following
are masculine viz.
Nouns signi-
fying gods,
&c. a

11. पुंस्त्वे सभेदानुचराः सपर्य्यायाः सुरासुराः

स्वर्गयागाद्रिमेधाब्धिकालासिधरारवः

12. करगण्डौष्ठदोर्दण्डं कण्ठकेशनखसनाः

Terms end-
ing in कङ्
or कङ्. b
Names of
poisons. c

अङ्गाशान्ताः

क्षुब्धमेधा

Compound
terms in
रात्रि. d

रात्रान्ताः प्रागसंख्यकाः

^a Viz. Gods of various orders with their attendants (under some exceptions). Demons with their attendants (under some exceptions). Likewise the following (under certain exceptions), viz. heaven, and particular heavens ; sacrifice, and its varieties ; a mountain, and particular mountains ; a cloud, or particular descriptions of clouds ; a sea, and particular seas ; a tree, and particular species ; time, and the measures of time ; a sword, and sorts of swords ; an arrow, and varieties of arrows ; an enemy, and descriptions of enemies. Also, Revenue or tax. A ray of light. A hand. A cheek. A lip. An arm. A tooth. The throat. Hair. A nail. A pap. [The exceptions are stated in their places.] ^b As पूर्वाह्नः, forenoon. द्वयः, a couple of days. ^c With certain exceptions. ^d As वर्षारत्रः, a rainy night. Except in composition with a numeral. Ex. पञ्चरात्रं.

• Nouns in
'धन , &c. ह

import, if the noun be not denominative. The rule admits exceptions.

In ल्यु, &c.
a

ल्युः कर्त्तरीमनिजभावे को घोः किः प्रादितोऽन्यतः

The com-
pound term
अश्ववहव. b

16. इन्दुः श्ववडवावश्ववडवान् समाहते

कान्त in
composition
c

कान्तः सूर्येन्दुपर्व्याय पूर्वोऽयः पूर्वकोऽपि च

The nouns
here enu-
merated.

17. वटकः (चा) शुवाक (च) रक्तक (च) कुटुङ्ककः

h i j k l m n

पुङ्कोन्युङ्कः समुद्र (च) विटपट्टघटाः खटः ॥ ६८॥

^a Viz. Terminated in ल्यु (convertible into लन्) with the active import; in इवनिच् (इवन्) with the abstract sense (some say the passive als); in क (convertible into क्), with the abstract sense; and in कि (इ) affixed to the verbs termed च (viz. दा, &c.) with a preposition or noun prefixed. ^b Du. अश्ववहवो, a horse and mare. pl. अश्ववहवाः, horses and mares: but अश्ववहव, a stud of horses and mares. ^c With names of the sun and moon, or with the word अयस्. Ex. सूर्य-कान्तः, a crystal lens. ^d Pulse ground and fried with oil and butter. ^e A hymn in the *védas*. ^f 1 Sort of deer. 2 Eyelid. ^g Or कुटुङ्ककः. 1 An harbour formed by creeping plants overrunning a tree. 2 A root or thatch. 3 A house or hut. ^h Feathered part of an arrow. ⁱ Or न्युङ्कः. 1 Sixfold repetition of the trilateral name of God. 2 The *Sámarvéda*. 3 Pleasing. ^j A box with a cover or lid. ^k A sodomite. ^l 1 Cloth. 2 Wove silk. 3 A royal patent. 4 A stone for grinding with a mullar. ^m A balance. ⁿ 1 Grass. 2 A blind well.

18. कोट्टारवट्टवट्टा (अ) पिण्डगोखट्टिपिण्ड (वत्)

गडुः करखोलगुडोवरख (अ) कियोषुणः

19. हति सौमन्त हरितोरोमन्योन्नीययुद्धाः

कासमहोर्बुदः कुन्दस्नेसूपौ (स) यूपकौ

1—त.

2 च—

* कोट्टः, a fort. According to another interpretation कोट्टारः, 1 The town well. 2 The stairs of a pond. ^b करवट्टः, machine for drawing water. According to another interpretation, वट्ट, a wharf : stairs. ^c वट्टः, a market. ^d 1 A lump of food. 2 A lump of flesh ? 3 A body. 4 An oblation of food to the manes of ancestors. ^e 1 A tribe of mountaineers 2 A person having the navel prominent. Some read गोदः, others गोदः ; and interpret a lump of flesh on the navel. ^f The Abdomen. ^g 1 A goitre. 2 Hump on the back. ^h 1 A box with a lid or cover. 2 A basket. ⁱ 1 A staff. 2 A club armed with iron, or made of it. ^j 1 A multitude. 2 Pimples on the face. 3 A portico. ^k 1 A wart. 2 A scar. ^l An insect which eats wood. ^m Bellows. ⁿ Dressing of hair ; separating the hair, so as to leave a line on the top of the head. ^o Green colour. ^p Chewing the cud. ^q 1 Designation of the triliteral name of God. 2 A portion of the *Sāmaveda*. ^r Bubble of water. ^s Or कासमहोः. 1 The plant (*Cassia esculenta*). 2 An acid preparation of tamarind and mustard. ^t 1 In numeration ; a hundred millions. 2 In medicine, An indolent swelling. Some read अर्दनिः : 1 Fire. 2 Disease. ^u 1 The plant (*Jasminum multiflorum*). 2 A turner's lathe. ^v Froth. ^w A mound of earth. ^x यूपः, a sacrificial post to which a victim is bound. According to another reading यूपः, bread.

20. ^aआतपः (क्षत्रिये) ^bनाभि ^cकणप ^dक्षुरकेद्राः ^eक्षुरः
^fक्षुरप्रचक्रा (क्ष) ^gगोल ^hहिङ्गु ⁱलुपुङ्गवाः ^jक्षुरप्रः ^kक्षुरः
^lक्षुरप्रचक्रा (क्ष) ^mगोल ⁿहिङ्गु ^oलुपुङ्गवाः ^pक्षुरप्रः ^qक्षुरः
21. वेताल मल्लभक्षा (क्ष) पुरोडायोः (क्षि) पट्टिभः
^rकुल्याघोरभस (क्षैव स) ^sकटाक्षः ^tपतङ्गः

^a Sunshine. ^b A soldier or man of the military tribe. ^c A spear or lance. According to another reading कुणपः, 1 A dead body. 2 A stink. 3 A spear. ^d Or क्षुरः. 1 A razor. 2 Barleria (or Ruellia) longifolia. ^e Name of a plant. ^f A wave. ^g Or क्षुरप्रः, sort of arrow. ^h क्षुरः, 1 Acid sauce. 2 Sorrel. ⁱ 1 A globe. 2 A widow's bastard. ^j हिङ्गुः, m. n. or हिङ्गुः, m. Vermilion. ^k Or लुपुङ्गः, 1 Soul. 2 Body. ^l A dead body, occupied by an evil spirit. ^m A wrestler or boxer. ⁿ 1 A bear. m. f. 2 Sort of arrow. ^o Or पुरोडाः (क्ष). 1 The residue of an oblation. 2 Sort of oblation. ^p Or पट्टिभः, a battle axe. ^q Or कुल्यासः, a dish consisting of half boiled rice with pulse; or half boiled barley, &c. ^r 1 Joy. 2 Mental exertion. ^s 1 A shallow boiler. 2 A turtle's shell. 3 A young buffalo. ^t A spitting pot.

SECTION III.

22. द्विहीने ऽन्यच्च स्वारक्षपणश्चभ्रहोदकम्

शीतोष्णमांसरश्मिर सुखाक्षिद्रविण्मलम्

23. फलहेमशुक्लोरु सुखदुःखशुभाशुभम्

जलपुष्पाणि लवणं व्यञ्जनान्यमुलेपनम्

24. क्रोधाः शतादिसंख्याया वा लक्षानियुतं च तत्

द्व्यक्षकमसिसुसम्भनं

यदनान्तमकर्त्तरि

The following are neuter : viz.

Nouns signifying sky, &c. a

Dissyllables

in अस्

इस् उस्

or एन्. b

Nouns in एन्. c

* Viz. (Under various exceptions). The sky or atmosphere, or the etherial element ; an organ of sense ; a forest ; a leaf ; a hole ; frost ; water ; cold ; heat ; flesh ; blood ; the face ; an eye ; wealth, substance ; force, strength ; forces, army ; fruits of various sorts (or according to another reading वृक्ष, a plough) ; gold ; copper ; iron ; metal ; pleasure ; pain ; good luck ; ill luck ; aquatic flowers ; salts of various kinds ; sauce or condiment ; and various sorts of condiments ; perfumes of various kinds ; numerals from 100 upwards, except कोटि, ten millions, which is fem. and लक्ष fem. and neut. and नियुत masc. and neut. both signifying a hundred thousand. ^b Example यशः (य), glory. इक्षिः (इ), oblation of butter. वयुः (व), body. नावः (न), name. ^c With that termination bearing any import but that of agent. गमनं, movement, going.

In ल, स
and क. a

25. ताम्रं सलोपधं शिष्टं

In रात्र
with a nume-
ral. b

रात्र्याक् संख्यान्वितम्

Compounds
in पात्र, &c. c

मात्राद्यदन्तैरेकार्या दिगुर्लक्ष्याद्युच्चारतः

Nouns com-
pounded co-
pulative or
adverbially. d

26. द्वन्द्वैकत्वाव्ययीभावौ

यदिनू,
with a nume-
ral or parti-
cle. e

ययः संख्याव्यवात्मकः

जाया,
with a word
in the 6th
case. f

यष्ट्याम्बायावद्वनाश्चेद्विष्णवः

सभा in
composition
with the 6th
case. g

विष्णवः

संस्तौसका

^a Ex. मित्रं, a friend, चुसं chaff, कुलं, a family. The rule is subject to many exceptions. Some read न for क, and interpret the rule as restricted to nouns in ल with स, or नू prefixed. Ex. वस्त्रं, cloth. यन्त्रं, a machine. ^b Ex. त्रिरात्रं, the duration of three nights. ^c Compound terms in क formed of पात्र and certain other nouns with numerals; and signifying one whole. Ex. चतुर्दशं, entire period of the four ages. ^d The first implying one whole. Ex. शिरौघोरं, head and neck. The second joining a noun with a particle. Ex. यथाशक्ति, as much as able. ^e कापयं, a bad road. ^f Provided such word be plural. Ex. विष्णवः, shadow of a flock of birds. ^g Provided it signify an assembly. Ex. दासीसकं, a multitude of female slaves. Or whether it signify an assembly or a house, if the term to which it is joined signify king, (except the word राजा), or a demon, or similar being, (neither man nor god). Ex. नृपसकं, a king's palace, or a meeting of kings. रक्षःसकं, a multitude of demons.

27. शालार्थापि पराराजाऽमनुष्यार्थादराजकान्

दासीसभं वृषसभं रत्नःसभमिमा दिशः

28. उपशोपक्रमास्तच्च तदादित्वप्रकाशने

कोपञ्च कोपक्रमादि

कन्वेञ्चीनरनामसु

29. भावेनण कचिहोऽन्ये सन्ने भावकर्मणोः

अदन्तप्रत्ययाः

पुण्यसुदिनाभ्यां त्वहःपरः

30. क्रियाव्ययानां भेदकान्येकत्वे ऽप्य्

उक्त्यतोऽटके

So उपज्ञा,
and उपक्रमा.
a

Also कन्वा.
b

Nouns in
affixes hav-
ing an abs-
tract sense. c

In कचि,
with certain
terms. d

Adverbs and
epithets of
indeclinables

The nouns
here speci-
fied. f

* In composition with the sixth case, provided the import be commencement. Ex. कोपञ्च, and कोपक्रमा, the creation by *Brahmā*.

^b Provided the compound term be the name of a town in the province of *Us'inara*. Else it is feminine. Ex. होसमिकन्वं and दाक्षिण्यन्वा, names of towns; the first situated in *Us'inara*, the other out of that province. ^c Being terminations in क्, forming verbal derivatives. Except न, (नङ्); क, क, (as well as कञ्,) reducible to क; and such as are distinguished by an indicator क्. (as कङ्, &c.) Also affixes in क्, with the abstract or the passive import, or with the sense of multitude, forming derivatives from nouns. ^d Viz. With पुण्य, or सुदिन. Ex. पुण्यार्हः, a holiday. ^e 1 A portion of the *Sāmaveda*. 2 A monosyllabic verse.

^f 1 Name of a metre. 2 Species of drama.

- a b c d e f
 चोचं पिच्छं मृदस्थूषं तिरीटं मर्मयोजने
 g h i j
 31. राजसूयं वाजपेयं गद्यपद्ये (कृतौ कवेः)
 k l m n o p
 माणिक्यभाष्यसिन्दूरधीरधीवरपञ्चरम्
 q r s t u
 32. लोकायतं हरितालं विदलं स्यात्तवाङ्गकम्

- * 1 Half-eaten fruit. 2 Fruit of the palm. 3 A cocoanut. Or चोचं, a plantain. Also, according to another reading, खेटं, chase; hunting. ^b A peacock's tail: some say m. f. a monosyllabic verse. Also, according to different readings, उक्तं (vide उक्त्वं); and वृक्तं, released. ^c Pillar of a house. ^d 1 A turban. 2 A diadem. ^e A joint, or place of junction of parts of the body. ^f A long measure: 4 *Kṛśa*. ^g A grand sacrifice by an emperor attended by tributary kings. It is also masc. ^h Name of a sacrifice. ⁱ Prose. ^j Verse. ^k A gem. ^l 1 Commentary. 2 Sort of building. ^m Minium. ⁿ 1 Bark. 2 Rag. 3 Dress of a priest of the sect of *Budd'ha*. ^o Dress of a mendicant. 2 Dress of priest of the sect of *Budd'ha*. ^p Or पिङ्गरं, 1 A cage. 2 The ribs. It is also masc. ^q System of atheistical philosophy taught by CHARVĀCA. ^r Yellow orpiment, ^s A basket made of split bambus. 2 Bark of pomegranate. 3 Split peas. ^t A caldron. ^u 1 Name of a country. 2 Production of that country. Also वाङ्गकं, sort of saffron.

SECTION IV.

(पुंनपुंसकयोः) शेषो ऽर्चपिण्याककण्टकाः

e l f g h i j
 33. मोदकसण्डकटङ्कशाटकः कर्वटो ऽर्चदः
 k 2 l m n o p
 पातको द्योगचरकतमाजः ऽमलका नडः

The nouns
here speci-
fied are mas-
culine and
neuter.

1 त—.

2 द—.

^a Some include this among the terms exhibited : m. n. in the sense of remainder ; but masc. as a name of the eternal serpent *Sēshanāga*. ^b Half a verse of the *ve'das*. ^c An oil cake. ^d 1 A thorn or prickle. 2 A fault or defect. 3 Horripilation. ^e Sort of sweetmeat. ^f Performance. Right preparation. According to another reading दण्डकः, sort of metre. ^g टङ्कः, a hatchet, or a stone-cutter's chisel. Or, according to another reading, तङ्कः. 1 Grief at separation from a beloved object. 2 Terror. ^h A petticoat. ⁱ Capital of a district (of two or four hundred villages): not a city nor a village ; but partaking of both. Some write खर्वटः. But, according to another reading, कर्वटः, cloth. ^j 1 In numeration, a million. 2 In medicine, Ophthalmia. ^k Sin. ^l Exertion, endeavour. ^m Name of a book on medicine : (so dinominated from its author). Or चरकः, sewn cloth. ⁿ 1 Name of a tree. 2 Bark of bambu. ^o Emblic myrobalan. Or चानासकः, an inhabited place on a hill or mountain. ^p A hollow reed.

a b c d e f g
34. कुष्ठं सुखं श्रीधुवुहं क्षुडितं क्षेमकुट्टिमम्

h i j k l m
सङ्क्रमं यतमानाऽर्म शम्भलाऽव्ययताण्डवम्

n o p q r s
35. कवियं कन्दकार्पासं पारं वारं युगन्धरम्

t u v w x y
यूपं प्रश्रीवपात्रीवे यूपं चमसचिक्कसौ

- ^a 1 Leprosy. 2 Costus. ^b 1 The head, m. f. n. 2 Shaved or shorn.
^c Rum. ^d 1 Forcemeat. 2 Fried meat. Some read पुस्तं. Also, according to various readings, पुस्तं plaster. दुस्तं, dust. शस्तं, excellence.
^e Warwhoop. ^f Well-being. ^g 1 A mine of gems. 2 Ground smoothed and plastered. 3 A poor man's abode, a cottage. ^h Confluence of rivers, &c. ⁱ 1 A *pala* of silver. 2 An *ād'haca*. ^j A disease of the eye.
^k शम्भलं or सन्भलं, stock for travelling expenses. ^l An indeclinable word. ^m Dancing with violent gesticulation. ⁿ A bridle. ^o A bulbous or tuberos root. Or कर्णं, act. ^p Cotton cloth. Or कर्पासं, cotton. ^q The opposite bank or shore. ^r The near bank or shore. According to another reading, वारं, 1 Multitude. 2 Opportunity. 3 Succession. 4 Going forth to spy. ^s 1 A yoke. 2 Name of a mountain. ^t A post to which a victim is tied at a sacrifice. Or पूयं, Pus.
^u 1 A window. 2 A house for recreation. 3 Top of a tree. ^v पात्रीवं or पात्रीवं, sort of vessel used at religious ceremonies. ^w Or यूपं, Peasporridge : the water of boiled pulse (*Phaseolus mungo*, &c.) ^x A spoon : a vessel for drinking the extract of acid *asclepias*. ^y Barley meal.

36. अर्धर्चादौ घृतादीनां पुंस्त्वाद्यं वैदिकं भुवम्^a
तन्मोक्तमिह लोके ऽपि तच्चेदस्मिन् शेषवत्

SECTION V.

37. स्त्रीपुंसयोरुपत्थान्ता

द्विचतुःषट्पदोरणाः

जातिभेदाः

पुंसाख्याश्च स्त्रीयोगैः सह

The following are masculine and feminine, viz. Patronymics.

Generic names of animals. b

Names of males, and by association, of females. c

^d मङ्गलः The terms here specified.

^a Certain other terms, as *हर्ष*, &c. which are m. and *न* in the *Vēdas*, are exclusively neuter in popular speech. Other terms, employed in both genders, must be learnt from practice. ^b As bipeds, quadrupeds, insects, reptiles ; also fish, &c. This rule is however subject to exceptions. Ex. *वक्षिका*, a fly. *शिरा*, a jackal. *सूता*, a spider. *पिपीलिका*, an ant, All which are feminine whatever sex be intended. ^c Ex. *गोपः*, a cowherd *गोपी*, a cowherd's wife. ^d A vessel holding oil : a cruet.

38. सुनिर्वराटकः स्वातिर्वर्णको जाटस्निग्धः
 मृषा मृपाटी कर्कश्वर्यटिः शाटी कटी कुटिः

SECTION VI.

The follow-
 ing are femi-
 nine and neu-
 ter, viz.
 Nouns in
 ङ्गम् or
 हुञ्, some-
 times. n
 Compounds
 in सेना,
 &c. o

39. स्त्रीनपुंसकयोर्भावक्रिययोः ङ्गम् क्वचिच्च हुञ्
 श्रौचित्यमौचित्यौ मैत्री मैत्र्यं हुञ् प्रागुदाहृतः
 40. षष्ठ्यन्त प्राक्पदाः सेना छायाशाखासुरानिघाः
 स्वाहाशुसेनं श्वनिशङ्कोशाखमितरे च दिक्

1 व—.

2 व—.

^a A devotee or ascetic. ^b A cowry. ^c The star : Arcturus.
^d A pigment, as indigo, orpiment, &c. But m. f. n. a perfume, as san-
 dal wood. ^e Name of a tree. Some read पाटलिः, Bignonia chelonoides.
^f Name of MANU, or of his wife. ^g A crucible. ^h A measure : masc.
 मृपाटः, fem. मृपाटी. Also मृमृपाटी,—टः, A stream of blood. ⁱ A jujube.
^j A staff. ^k A petticoat. ^l M. कटिः, and f. कटिः, कटी. The hollow
 above the hip. Or m. कटः, f. कटी, a mat. ^m A hut. ⁿ Nouns in
 ङ्गम्, (ङ), or हुञ् (ङङ), with the abstract or the passive import, are
 commonly fem. and neut. but sometimes fem. only ; and sometimes
 neut. Ex. औचित्यं—ती, Propriety. मैत्र्यं, मैत्री, Friendship. वार्षिकं,—वा,
 Old age. ^o With a term in the sixth case. As श्वसेनं, an army of men.
 श्वनिशं, a night during which dogs bark and howl. गोशङ्कः, a cowpen.

41. आवन्तोत्तरपद्मो दिगुद्भापुंसि नञ् लुप्
त्रिषट्त्रिषट् च त्रितन्त्रं त्रितन्त्रपि

Numerals
with nouns in
आप् or
अन्. a

SECTION VII.

42. (त्रिषु) पात्री पुटी वाटी पेटी कुवलाडिमी

The nouns
here speci-
fied admit
the three
genders.

^a Compound terms ending in nouns terminated by आप्, (आ, denoting the feminine) or by अन्; joined with numerals and denoting a single whole. The final न् is in such compounds expunged. Ex. त्रिषट्, or—ट्, aggregate of three beds. त्रितन्त्रं, or—न्त्री, a party of three carpenters. ^b पात्रः,—त्री,—त्रं, a vessel. ^c पुटः, टी, टं; 1 A lid or cover. 2 A plate made of leaves. Or पटः,—टी,—टं, covering; cloth. ^d वाटः,—टी, टं, 1 An enclosed piece of ground : a yard. 2 An orchard, or place for planting Arecas, &c. 3 A road. ^e पेटी, टी or टा, टं; 1 A multitude : an assembly. 2 A basket. 3 Retinue. ^f कुवला,—त्री,—त्रं; 1 Jujube. 2 The jujube tree (some distribute the genders, m. f. the tree; n. the fruit). ^g दाडिमः,—त्री, त्रं, pomegranate : (or else m. f. the tree; n. the fruit.)

SECTION VIII.

The gender of the final is retained. a That of another term is followed in certain compounds. b

परिलिङ्गस्यप्रधाने द्वन्द्वे तत्पुरुषे ऽपि तत्

43. अर्थान्ताः प्राद्वलं प्राप्तपदपूर्वाः परोपगाः

तद्वितार्थो द्विगुः

Numerals and pronouns. c Compound epithets. d Epithets expressing a quality, thing, or action. e

संख्या सर्वनाम तदन्तकाः

44. वङ्गव्रीहिरदिङ्गना सुन्नेया तदुदाहृतिः

गुणद्रव्यक्रियायोगोपाधयः परगामिनः

^a In certain compound terms, viz. Conjunctive compounds in which the several terms are principal ; and compound terms formed of a principal one with a modification of it. Ex. (fem.) कुङ्कुमदुर्वो, a dunghill cock and a peahen. (masc.) मयुरीकुङ्कुटो, a peahen and a dunghill cock. (m.) कुलविप्रः, the priest of the family. (n.) विप्रकुलं, the family of the priest. ^b Viz. Those ending in the word अर्थ (as ब्राह्मणार्थः,—र्था,—र्थं, intended for a *Brāhman'a*) : and compound terms beginning with प्र and certain other terms. (Ex. अवज्ञीविकः,—का,—कं, competent to a livelihood) : and compound terms containing a numeral, and terminated by an affix peculiar to derivatives from nouns : (Ex. पञ्चकपादः,—ता,—तं, prepared in five posts). They agree in gender with another term. ^c And terms ending in numerals and pronouns. However, most numerals must be excepted : and the rule applies only to those from one to four, which agree in gender with the subject. ^d As वङ्गवनः,—ना,—नं, opulent. Except names of regions of space. ^e Example, m. f. n. शुक्लः (पटः) शुक्ला, शुक्लं, white cloth, &c. But शुक्लः, the white colour. दण्डी, दण्डिनी, दण्डि, one who bears a staff. याचक,—काः,—कं, one who begs.

45. कृतः कर्त्तृसंज्ञायां कृत्याः कर्त्तरि कर्मणि

Verbal active nouns. a

अनाद्यन्तात्तेनरक्ताद्यर्थे नानार्थभेदकाः

Adjectives derived from nouns. b

46. षट्संज्ञकास्त्रिषु समायुष्मदस्यन्तिः

Some numerals, &c. do not vary. c

परंविरोधे शेषं तु ज्ञेयं शिष्टप्रयोगतः

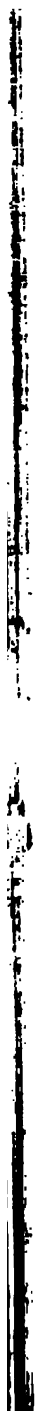
एषां शिष्टप्रयोगतः

47. इत्यमरसिंहहत्तौ नास्त्रिङ्गादुशासने

शान्तिः षट् इति

सामान्यसूतीयः काण्डः साङ्ग एव समर्थितः ।

* Derivatives from verbs, terminated by affixes named कृत, and denoting the agent, but not forming denominatives. Ex. कर्त्ता, —र्त्ता, कर्त्तृ, agent. कुर्वन्, ती, त्, acting. Or terminated by affixes named कृत्य, with the active or passive, (not the neuter and abstract sense.) Ex. भवः (तद्) :—व्या, —व्यं, a tree, that is to be. गन्तव्यः (पावः), —व्या, —व्यं, a village which may be approached or travelled to. ^b That is, according to the literal sense of this rule, Derivatives from nouns with the termination चन्, &c. (among the affixes named तद्धित), and which are epithets of various subjects, or of which the subjects are various. Ex. कोकुब्जः, —जी, —जं, dyed with safflower. वैजः, जी, जं, made of gold. ऐन्द्रः, —न्द्री, —न्द्रं, sacred to INDRA. ^c The numerals denominated षट्, viz. from 5 to 10, do not vary in gender : nor the personal pronouns ; nor inflected verbs ; nor indeclinable particles. ^d In instances where any of the preceding rules are at variance, the last is an exception to the first : and what has been left unsaid, must be learnt from the practice of good writers.

ALPHABETICAL INDEX.

N. B. p stands for page. And n. for note. The English figures point out the complets in which the word is to be found.

अंश—अक्ष.	अक्ष—अक्ष.	अक्ष—अक्ष.
अंश, p 158, n. p 242, 90.	अक्ष, p 241, 86. p 258, 45. p 162, n. p 364, 223.	अक्षान्ति, p 51, 24.
अंशक, p 18, 17.	अक्षत, p 232, 47.	अक्षि, p 162, 44.
अंश, p 22, 84.	अक्षता, p 232, n.	अक्षिकूटक, p 201, 6.
अंशुक, p 168, 17.	अक्षदर्शक, p, 192, 5.	अक्षिगत, p 269, 45.
अंशुवती, p 118, 3.	अक्षदेवी, p 258, 44.	अक्षिप, p 230, n.
अंशुवत्फला, p 112, 1.	अक्षधूर्त, p 258, 44.	अक्षीय, p 230, 41. p 93, 11.
अंस, p 158, 39. p 242, n.	अक्षर, p 352, 184.	अक्षोड, p 92, 9.
अंसक, p 148, 44.	अक्षरचक्र, p 194, 15.	अक्षोहिणी, p 211, 49.
अंसुति, p 182, 29.	अक्षरचक्र, p 194, 15.	अक्षर, p 275, 15.
अंसु, p 31, 1.	अक्षरचक्र, p 194, n.	अक्षान, p 68, 27.
अंसिति, p 182, n.	अक्षरविन्यास, p 195, n.	अक्षिल, p 275, 14.
अंसि, p 156, 22.	अक्षरसंस्वान, p 195, 16.	अक्ष, p 304, 20.
अक्ष, p, 384, n.	अक्षरचक्र, p 231, 43.	अक्षरी, p 102, n.
अक्षरशि, p 296, 39.	अक्षवती, p 258, 45.	अक्ष्या, p 19, 21.
अक्षय, p 243, n.	अक्षय, p 100, 39.	अक्षि, p 19, n.
अक्षुपर, p 60, 1.	अक्षयकीलक, p 205, 24.	अक्षाध, p 64, 15.
अक्षयकर्मन्, p 270, 46.		अक्षार, p 79, 5.

अगु—अग्रि.

अगुच, p 171, 28. p 100, 43.
 अगुचधिगपा, p 100, n.
 अग्नाधी, p 180, 21.
 अग्नि, p 10, 48.
 अग्निकण, p 11, 53.
 अग्निचित्, p 177, 11.
 अग्निलवाहा, p 115, 12.
 अग्निधू, p 7, 85.
 अग्निसन्ध, p 101, 46.
 अग्निसुखी, p 96, 23.
 अग्निसिद्ध, p 170, 25.
 अग्निसिद्धा, p 113, 6.
 p 118, 2.
 अग्नीध्र, p 172, n.
 अग्न्युत्पात, p 27, 10.
 अग्न्य, p 88, 12. p 273, 7.
 अग्न्यज, p 147, 43.
 अग्न्यजगन्, p 175, 3.
 अग्न्यधि, p 273, n.
 अग्न्यधी, p 273, n.
 अग्न्यतःसर, p 208, 40.
 अग्न्यतस्, p 378, 7.
 अग्न्यनीच, p 154, 15.
 अग्न्यसर, p 208, n.
 अग्न्याख्य, p 352, 185.
 अग्न्यन, p 147, n. p 278, n.
 अग्न्यय, p 147, 43.
 p 273, 7.

अग्री—अग्र.

अग्रीव, p 147, n.
 p 273, 7.
 अग्रीदिधिपु, p 142, 23.
 अग्रीसर, p 208, 40.
 अग्न्य, p 147, n. p 273, 7.
 अग्न्य, p 307, 28. p 31, n.
 अग्न्यमर्ष, p 188, 47.
 अग्न्यमर्षी, p 188, n.
 अग्न्या, p 237, 67.
 अग्र, p 19, 18. p 298, 4.
 अग्री, p 46, n.
 अग्र, p 87, 4.
 अग्रुच, p 202, 9.
 अग्र, p 87, n.
 अग्रोठ, p 93, 9.
 अग्र, p 46, 5.
 अग्र, p 156, 21 p 39, 4. p 378, 7. p 381, 19.
 अग्रद, p 166, 9.
 अग्रन, p 81, 13.
 अग्रना, p 137, 3.
 अग्रविशेष, p 49, 16.
 अग्रसंस्कार, p 169, 22.
 अग्रहार, p 49, 16.
 अग्रहारि, p 49, n.

अग्रा—अग्र्य.

अग्रार, p 228, 30.
 अग्रारक, p 21, 27.
 अग्रारधानिका, p 227, 29.
 अग्रारवह्वरी, p 97, 29.
 अग्रारवह्वी, p 107, 8.
 अग्रारवह्वी, p 227, 29.
 अग्रारवः, p 21, n.
 अग्रीकार, p 34, 14.
 अग्रीकृत, p 285, 58.
 अग्रुरि, p 159, n.
 अग्रुरी, p 159, n.
 अग्रुरीयक, p 166, n.
 अग्रुच, p 159, n.
 अग्रुचि, p 159, n.
 अग्रुचिप्रस, p 241, 86.
 अग्रुचिप्रस, p 166, 9.
 अग्रुची, p 159, 33.
 अग्रुलीयक, p 166, 9.
 अग्रुच, p 159, 33.
 अग्रुच, p 31, n.
 अग्रि, p 156, n.
 अग्रिपक्षिका, p 107, 11.
 अग्रवह्वी, p 238, 71.
 अग्रव, p 84, 1.
 अग्रवा, p 73, 2.
 अग्र्युत, p 4, 14.
 अग्रि, p 11, n.
 अग्र्युताग्रज, p 4, 18.

अच्छ - अजी.	अजी—अशी.	अशी—अति.
अच्छ, p 64, 14. p 308, 31.	अजीवनि, p 296, n.	अशीवस्, p 274, 12.
अच्छभक्ष, p 127, 4.	अच्छुका, p 48, 11.	अशु, p 225, 20. p 274, 11.
अज, p 239, 76. p 308, 32.	अक्ष, p 268, 38. p 270, 48.	अरुह, p 135, 37.
अजकव, p 6, n.	अक्षित, p 283, 47.	अरुहकोष, p 157, n.
अजकाव, p 6, n.	अक्षन, p 16, 5.	अरुहकोष, p 157, 27.
अजगन्धिका, p 119, 5.	अक्षनकेयी, p 116, 18.	अरुहज, p 65, 17.
अजगर, p 57, 5.	अक्षन ¹	p 134, 33. p 271, 51.
अजगव, p 6, 30.	अक्षनापती, p 16, 6.	अतट, p 84, 4.
अजगाव, p 6, n.	अक्षलि, p 160, 36.	अतलसार्ध, p 64, 15.
अजननि, p 296, n.	अक्षरा, p 376, 2. p 379, 12.	अतसी, p. 225, 20.
अजन्व, p 217, 77.	अक्षरा p 116, 15.	अति, p 372, 3. p 376, 2. p 377, 5.
अजमोदा, p 120, 10.	अक्षनि, p 212, n.	अतिप्रव, p 214, 64.
अजम्बुकी, p 114, 7.	अक्षनी, p 212, 52.	p 295, 33. p 343, 152.
अजक, p 18, 61.	अक्षवि, p 86, n.	अतिचरा, p 120, 11.
अजा, p 239, 76.	अक्षवी, p 86, 1.	अतिच्छल, p 125, 32.
अजाजी, p 229, 36.	अक्षव, p 110, 22.	अतिच्छला, p 122, 17.
अजाजीव, p 250, 11.	अक्षव, p 110, n.	अतिजव, p 209, 41.
अजानेव, p 202, n.	अक्ष ⁱⁿ . 1p 648.	अतिवि, p 183, 33.
अजित, p 318, 64.	अक्ष्या, p 184, 35.	अतिवी, p 183, n.
अजिन, p 187, 46.	अक्ष, p 80, 12.	अतिनिर्हारिन्, p 36, 19.
अजिनपला, p 182, 26.	अक्ष्या, p 184, n.	अतिह, p 63, 14.
अजिनबोनि, p 128, 8.	अक्षव, p 272, 4. p 272, n.	अतिपविन्, p 76, 16.
अजिर, p 81, 13. p 351, 183.	अक्षव, p 221, n.	अतिपात, p 184, 36.
अजिह, p 276, 21.	अक्षि, p 205, 24.	p 295, 33.
अजिह्यग, p 212, 54.	अक्षिन, p 7, 31.	अतिवक्ष, p 209, n.
अजीकव, p 6, n.	अशी, p 205, n.	

अति—अद्.

- अतिपात्र, p 13, 62.
 अतिसुक्त, p 103, 52.
 अतिसुक्तक, p 92, 7.
 अतिरिक्त, p 277, 25.
 अतिविद्या, p 109, 18.
 अतिवेद्य, p 13, 62.
 अतिशक्तिता, p 216, 71.
 अतिशय, p 13, 61.
 p 289, 11.
 अतिसर्जन, p 294, 28.
 अतिसारकिन्, p 153, 10.
 अतिसोरभ, p 94, 14.
 अनीन्द्रिय, p 278, 28.
 अतीव, p 376, 2.
 अत्तिका, 49. n.
 अत्तन्कोपन, p 266, 32.
 अत्तन्तीन, p 209, 44.
 अत्तय, p 218, 84.
 p 343, 152.
 अत्तयर्थ, p 13, 62.
 अत्तय्य, p 274, 12.
 अत्ताहित, p 322, 80.
 अय, p 373, 8.
 अयो, p 373, 8.
 अदभ्य, p 274, 12.
 अदर्थ, p 26, n. p 174, n.
 अदर्थन, p 292, 22.

अदि—अधि.

- अदितिनन्दन, p 2, 3.
 अदय, p 153, 12.
 अदष्ट, p 198, 30.
 अदष्टि, p 55, 37.
 अद्या, p 379, 12.
 अद्गत, p 50, 19.
 अद्गार, p 263, 20.
 अद्या, p 382, 20.
 अद्भि, p 84, 1. p 347, 165.
 अद्ध्यवादिन, p 3, 9.
 अध, p 56, n.
 अधन, p 272, 3. p 342, 146.
 अधनयं, p 221, 5.
 अधर, p 354, 191.
 p 161, 41.
 अधरतस्, p 383, n.
 अधरस्तात्, p 383, n.
 अधरात्, p 383, n.
 अधरेण, p 383, n.
 अधरेद्युस्, p 382, n.
 अधरो, p 161, n.
 अधस्तात्, p 283, n.
 अधाजार्गव, p 107, n.
 अधिक, p 240, 80.
 अधिकर्त्ति, p 261, 11.
 अधिकाङ्ग, p 207, 31.
 अधिकार, p 198, 31.

अधि—अधू.

- अधिकृत, p 192, 7.
 अधिचिप्त, p 268, 42.
 अधिस्तका, p 85, 7.
 अधिय, p 261, 11.
 अधिभू, p 261, 11.
 अधिरोहिणी, p 82, 18.
 अधिवासन, p 173, 36.
 अधिविद्या, p 138, 7.
 अधिभूषणी, p 227, 29.
 अधिष्ठान, p 336, 128.
 अधीन, p 262, 16.
 अधीर, p 264, 26.
 अधीनर, p 191, 2.
 अधुना, p 383, 23.
 अधुष्ट, p 264, 26.
 अधोद्युक्, p 169, 18.
 अधोद्युज, p 4, 16.
 अधोभवन, p 56, 1.
 अधोहस्त, p 266, 33.
 अधोहोक्, p 56, n.
 अधोहोती, p 266, n.
 अधज, p 97, n. p 192, 6.
 p 365, 227.
 अध्याह्वा, p 106, n.
 अध्यापय, p 52, 29.
 अध्यापक, p 176, 6.
 अध्याहार, p 33, 12.
 अध्यूटा, p 138, 7.

अधे—अन.

अधेयवा, p 183, 32.
 अधेग, p 195, 17.
 अधेगा, p 195, n.
 अधेनीन, p 195, 17.
 अधेनीना, p 195, n.
 अधेन, p 76, n.
 अधेन्य, p 195, 17.
 अधेन्या, p 195, n.
 अधेर, p 178, 13.
 अधेर्यु, p 178, 16.
 अन, p 379, n.
 अनक, p 272, n.
 अनकडुब्धि, p 4, n.
 अनवर, p 43, 21.
 अनव, p 5, 20.
 अनव, p 64, 14.
 अनवृही, p 235, n.
 अनवृह, p 235, 60.
 अनवृही, p 235, n.
 अनवच, p 278, n.
 अनन्त, p 15, 1. p 323, 84. p 57, 4.
 अनन्ता, p 73, 2. p 107, 10. p 118, 2. p 123, 24. p 112, 30.
 अनन्यज, p 5, 21.
 अनन्यवृत्ति, p 278, 29.
 अनभितपच, p 270, n.
 अनवा, p 343, 151.

अन—अनु.

अनर्थक, p 43, 21.
 अनरु, p 10, 50.
 अनवधानता, p 53, 30.
 अनवरत, p 13, 61.
 अनवराचं, p 273, 7.
 अनसु, p 204, 20.
 अनाजुल, p 354, 192.
 अनागतार्त्तवा, p 139, 8.
 अनादर, p 50, 22.
 अनामय, p 150, 1.
 अनामिका, p 159, 33.
 अनायासकृत, p 282, 44.
 अनारत, p 13, 61.
 अनायतिक्त, p 119, 8.
 अनाहत, p 167, 13.
 अनि, p 385, n.
 अनिनिष, p 363, 220.
 अनिरुच, p 5, 22.
 अनिरु, p 2, 5. p 12, 57.
 अनिरु, p 13, 61.
 अनीक, p 210, 46. p 216, 73.
 अनीकस्य, p 192, 6.
 अनीकिनी, p 210, 46.
 अनु, p 373, 9.
 अनुक, p 264, 23.
 अनुकम्पा, p 49, 18.
 अनुकर्ष, p 206, 25.
 अनुकर्षन, p 206, n.

अनु—अनु.

अनुवक्ष, p 185, 39.
 अनुकाशीन, p 209, 44.
 अनुकार, p 291, 17.
 अनुक्षण, p 184, 36.
 अनुकाश, p 49, 18.
 अनुग, p 278, 28.
 अनुपच, p 290, 13.
 अनुवर, p 208, 39.
 अनुज, p 147, 43.
 अनुजोषिन्, p 193, 9.
 अनुतर्षण, p 257, 43.
 अनुतर, p 63, n.
 अनुताप, p 51, 25.
 अनुत्तप, p 273, 6.
 अनुत्तर, p 354, 192.
 अनुपद, p 278, 28.
 अनुपदीना, p 254, 31.
 अनुपमा, p 16, 6.
 अनुपन, p 208, 39.
 अनुपम्य, p 328, 101.
 अनुषोष, p 170, 24.
 अनुभय, p 294, 27.
 अनुभान, p 360, 211. p 50, 21.
 अनुवति, p 26, 8.
 अनुवोग, p 41, 10.
 अनुरोच, p 170, n. p 194, 12.
 अनुलाप, p 42, 16.

अनु—अन्त.

- अनुवत्तन, p 194, 12.
 अनुवत्सर, p 30, n.
 अनुवाक, p 390, 17.
 अनुवय, p 343, 150.
 अनुटप, p 180, n.
 अनुत्त, p 252, 19.
 अनुहार, p 291, 17.
 अनुहार्य, p 183, n.
 अनूक, p 301, 13.
 अनूवान, p 177, 9.
 अनून, p 275, n.
 अनूनक, p 275, 15.
 अनूप, p 75, 10.
 अनूर, p 22, 33.
 अनूवर, p 74, n.
 अन्वच, p 270, 46.
 अन्वत, p 43, 22. p 220, 2.
 अनेकप, p 200, 2.
 अनेकसूक, p 268, n.
 अनेकसू, p 24, n.
 अनो, p 379, n.
 अनोकच, p 87, 5.
 अन्तःपुर, p 80, 11.
 अन्त, p 218, 85.
 अन्तक, p 11, 54.
 अन्तर, p 353, 189.
 अन्तरा, p 378, 10.
 अन्तराय, p 292, 19.

अन्त—अन्दि.

- अन्तराख, p 16, 7.
 अन्तरिख, p 15, 1.
 अन्तरीख, p 15, n.
 अन्तरीप, p 62, 8.
 अन्तरीव, p 169, 18.
 अन्तरे, p 378, 10.
 अन्तरेण, p 376, 3. p 379, 10.
 अन्तर्गत, p 280, 36.
 अन्तर्हीर, p 81, 14.
 अन्तर्ही, p 18, 14.
 अन्तर्हि, p 16, 14.
 अन्तर्धनसू, p 260, 8.
 अन्तर्धनिक, p 192, 8.
 अन्तर्द्वी, p 142, 22.
 अन्तर्वाधि, p 260, 6.
 अन्तावसाधिन्, p 250, 10.
 अन्तिक, p 275, 17.
 अन्तिकतन, p 275, 18.
 अन्तिका, p 49, 15.
 p 227, 29.
 अन्तिकाश्रय, p 292, 19.
 अन्तिष, p 275, n. p 578, n.
 अन्तेवासिन्, p 252, 20.
 p 177, 10.
 अन्तः, p 278, 30.
 अन्तः, p 155, 17.
 अन्दिका, p 227, n.

अन्दु—अप.

- अन्दुक, p 202, 9.
 अन्दुक, p 202, n.
 अन्ध, p 233, 48. p 60, n. p 330, 105.
 अन्धकरिड्ड, p 6, 29.
 अन्धकार, p 56, 3.
 अन्धतमस, p 56, 3.
 अन्धसू, p 233, n.
 अन्धातमस, p 56, n.
 अन्धु, p 68, 26.
 अन्ध, p 233, 48.
 p 285, 60.
 अन्ध, p 279, 32.
 अन्धतर, p 279, 32.
 अन्धतरेद्युः, p 382, n.
 अन्धेद्युः, p 382, n.
 अन्धच, p 278, 28.
 अन्धसू, p 278, n.
 अन्धव, p 175, 1.
 अन्धवाय, p 175, 1.
 अन्धाहार्य, p 183, 31.
 अन्धाहार्यक, p 183, n.
 अन्दिट, p 284, 54.
 अन्दीक्ष, p 294, n.
 अन्दीची, p 278, n.
 अन्धेवय, p 294, n.
 अन्धेवया, p 183, 31.
 अन्धेवित, p 284, 54.
 अपकारणी, p 42, 14.

अप - अप.

- अपक्रान्त, p 217, 80.
 अपगा, p 69, 30.
 अपवन, p 156, 21.
 अपचय, p 291, 16.
 अपचावित, p 284, 51.
 अपचित, p 284, 51.
 अपचिति, p 319, 70.
 अपठान्तर, p 275, 17.
 अपटु, p 152, 9.
 अपत्न, p 144, 28.
 अपत्नपा, p 51, 23.
 अपत्नपिण्ड, p 265, 28.
 अपच, p 77, 17.
 अपचिन्, p 77, 17.
 अपदान, p 286, n.
 अपदान्तर, p 275, n.
 अपदिष, p 16, 7.
 अपदेव, p 58, 33.
 p 362, 218.
 अपवसा, p 268, 39.
 p 282, n.
 अपवशं, p 38, 2.
 अपवशं, p 38, n.
 अपथान, p 217, 80.
 अपरस्तर, p 286, n.
 अपरस्तरा, p 286, n.
 अपराजिता, p 110, 22.
 p 121, 15.

अप - अपा.

- अपराचष्टवत्क, p 208, 36.
 अपराध, p 197, 26.
 अपराध, p 25, 3.
 अपरेद्युः, p 382, n.
 अपर्या, p 7, 33.
 अपलाप, p 42, 17.
 अपवर्ग, p 35, 16.
 अपवर्जन, p 182, 29.
 अपवाद, p 41, 13.
 p 326, 91.
 अपवारण, p 18, 14.
 अपवद, p 251, n.
 अपवद, p 38, 2.
 अपवृ, p 279, 33.
 अपवद, p 251, 16.
 अपवर्प, p 194, 13.
 अपवद, p 279, 34.
 अपवद, p 205, 23.
 अपवद, p 263, 19.
 अपवद, p 291, 16.
 अपाङ्ग, p 162, 45.
 p 305, 22.
 अपान, p 157, 24.
 p 12, 59.
 अपाभार्ग, p 107, 7.
 अपाप्ति, p 60, 2.
 अपाहत, p 262, 15.
 अपासक्त, p 212, n.

अपा - अज.

- अपासन, p 218, 82.
 अपाची, p 15, n.
 अपि, p 374, 10.
 अपिगीर्ण, p 285, 59.
 अपिधान, p 18, 14.
 अपिनच, p 207, 33.
 अपीनच, p 150, n.
 अपूप, p 232, 48.
 अपोगल, p 148, n.
 अपोदिका, p 123, n.
 अप, p 60, n.
 अप्पति, p 12, 56.
 अप्पित, p 11, 52.
 अपकाण्ड, p 88, 9.
 अपगुच, p 276, 21.
 अपतल, p 278, 28.
 अपधान, p 274, 9.
 अपाप्त्र, p 274, 9.
 अपिवा, p 67, n.
 अपरु, p 2, 6. p 10, 47.
 अपरु, p 87, 7.
 अपरु, p 43, 21.
 अपरुचुच, p 267, 36.
 अपरु, p 43, n.
 अपरु, p 137, 2.
 अपरु, p 279, 33.
 अज, p 18, 16.
 p 309, 34.

अज — अभि.

- अजयोनि, p 3, 12.
 अज्, p 30, 20.
 p 325, 91.
 अज्ज, p 15, n.
 अज्जसुः p 16, n.
 अज्जि, p 63, n.
 अज्जकण्ठ, p 48, 14.
 अज्जकण्ठ, p 48, n.
 अज्ज, p 125, 30.
 अज्जा, p 100, 39.
 अज्जाय, p 184, 35.
 अभिज, p 264, 24.
 अभिज्ज, p 214, n.
 अभिज्जा, p 345 158.
 p 40, n.
 अभिजस्तः, p 337, 131.
 अभिज्ज, p 290, 13.
 अभिज्ज, p 291, 17.
 अभिजानि, p 193 11.
 अभिजानिन्, p 193, n.
 अभिजार, p 291, 19.
 अभिजन, p 175, 1.
 p 331, 110.
 अभिजान, p 323, 84.
 अभित, p 375, 17.
 अभिधान, p 40, 8.
 अभिधा, p 40, n.
 अभिधा, p 51, 24.

अभि — अभि.

- अभिज, p 49, 16.
 अभिनव, p 278, 27.
 अभिनवोद्भिद्, p 87, 4.
 अभिनिर्मुक्त, p 190, 54.
 अभिनिर्मुक्त, p 214, 63.
 अभिनीत, p 197, 24.
 अभिपक्ष, p 337, 131.
 अभिप्राय, p, 292, 20.
 अभिपूत, p 268, 40.
 अभिमान, p 50, 22.
 p 332, 113.
 अभिवाति, p 193, n.
 अभिवातिन्, p 193, n.
 अभियोग, p 290, 13.
 अभिपू, p 338, 134.
 अभिप्राय, p 293, 24.
 अभिप्राय, p 52, 28.
 अभिप्रायक, p 263, 22.
 अभिवाद, p 42, 14.
 अभिवादक, p 265, 28.
 अभिवादन, p 185, 40.
 अभिव्याप्ति, p 287, 6.
 अभिपक्ष, p 269, 43.
 अभिप्राप्ति, p 183, 32.
 अभिप्राय, p 41, 11.
 अभिप्राय, p 41, n.
 अभिपक्ष, p 287, n.
 p 306, 25.

अभि — अभि.

- अभिपक्ष, p, 257, 42.
 p 188, 46.
 अभिपूत, p 230, 39.
 अभिप्रेषण, p 214, 63.
 अभिपूत, p 285, 59.
 अभिसम्प्रात, p 216, 73.
 अभिसर, p 208, 39.
 अभिसारिका, p 139, 10.
 अभिपूत, p 268, n.
 अभिप्राय, p 291, 17.
 p 348, 170.
 अभिपूत, p 284, 57.
 अभिपू, p 264, 24.
 अभिपू, p 379, 11.
 p 376, 1.
 अभिपूत, p 272, 3.
 अभिपू, p 109, 19.
 अभिपू, p 287, 6.
 अभिपू, p 272, 3.
 अभिपू, p 275, 17.
 अभिपू, p 16, 7.
 अभिपूत, p 152, 9.
 अभिपूत, p 209, 53.
 अभिपूतः, p 209, 43.
 अभिपूत, p 209, 43.
 अभिपू, p 275, 17.
 अभिपूत, p 291, 7.

अभ्य—अम.

अभ्यवक्त्रन्दन, p 217, 78.
 अभ्यवहृत, p 289, 60.
 अभ्याख्यान, p 41, 11.
 अभ्यामारिक, p 261, 12.
 अभ्यादान, p 293, 26.
 अभ्यान्त, p 152, 9.
 अभ्यानन्दे, p 216, 74.
 अभ्याष, p 275, n.
 अभ्यास, p 275, 16.
 अभ्यासादन, p 217, 78.
 अभ्याहार, p 291, n.
 अभ्युदित, p 190, 54.
 अभ्युपगम, p 34, 14.
 अभ्युपपत्ति, p 290, 13.
 अभ्युष, p 232, n.
 अभ्युष, p 232, 47.
 अभ्युष, p 232, n.
 अभ्य, p 15, 1.
 अभ्यक, p 244, 100.
 अभ्यपुत्र, p 93, 10.
 अभ्यनातङ्ग, p 9, 42.
 अभ्यस, p 16, 6.
 अभ्यसुवह्म, p 9, 42.
 अभि, p 63, 13.
 अभिव्य, p 16, 9.
 अभ्री, p 63, n.
 अभ्येव, p 197, 24.
 अभ्यस, p 98, n.

अम—अष्ट.

अमत्र, p 229, 33.
 अमर, p 1, 2.
 अमरा, p 8, n.
 अमरावती, p 8, 4.
 अमर्त्य, p 2, 3.
 अमर्ष, p 51, 26.
 अमर्षण, p 266, 32.
 अमल, p 244, 100.
 अमलक, p 397, 33.
 अमा, p 374, 11.
 अमांस, p 147, 44.
 अमाल, p 192, 4.
 अमानस्य, p 59, 3.
 अमानसी, p 26, n.
 अमानासी, p 26, n.
 अमानसी, p 26, n.
 अमानस्या, p 25, 8.
 अमानासी, p 26, n.
 अमानास्या, p 26, 8.
 अमिल, p 193, 11.
 अमिष, p 154, n.
 अमृत्, p 378, 8.
 अमृत्पाल, p 125, 3.
 अमृत, p 9, 44. p 182,
 28. p 322, 78.
 p 60, 3.
 अमृता, p 99, 38. p 100,
 39. p 106, 1.

अष्ट—अश्ल.

अश्लताम्वस, p 2, 3.
 अश्लोषा, p 99, 35.
 p 110, 24.
 अश्वर, p 351, 183.
 p 15, 1.
 अश्वरिष, p 228, n.
 अश्वरीष, p 228, 30.
 अश्वर, p 248, 2.
 अश्वडा, p 103, 52.
 p 106, 3. p 119, 6.
 अश्व, p 48, 14. p 7, n.
 अश्विका, p 7, 33.
 अश्व, p 61, 4.
 अश्वकण, p 17, 13.
 अश्वक, p 100, 41.
 अश्वभृत्, p 16, 8.
 अश्ववाहिनी, p 63, n.
 अश्ववेतस्, p 93, 11.
 अश्वसेचनी, p 63, n.
 अश्वकृत, p 43, 21.
 अश्वस, p 61, 4.
 अश्वोदह, p 71, 41.
 अश्वोदह, p 71, n.
 अश्वय, p 61, 5.
 अश्वतक, p 92, n.
 अश्व, p 35, 18.
 अश्व, p 35, n.
 अश्वलोषिका, p 119, 6.

अन्त -- अरा.

अन्तवेतस्, p 119, 6.
 अन्तान, p 104, 54.
 अन्तिका, p 96, 24.
 अन्तीका, p 96, n.
 अय, p 32, 5.
 अयन, p 28, 13. p 76, 15.
 अयस्, p 390, n. p 244, 98.
 अयि, p 381, 18.
 अयुधिक, p 208, 35.
 अयुधीय, p 208, 35.
 अयोप, p 226, 25.
 अर, p 13, 60.
 अरघट्ट, p 391, 18.
 अरट्ट, p 99, n.
 अरणि, p 179, 18.
 अरणी, p 179, n.
 अरण्य, p 86, 1.
 अरण्यानी, p 86, 1.
 अरलि, p 160, 37.
 अरम, p 272, n.
 अरं, p 13, n.
 अरर, p 82, 17.
 अररि, p 82, n.
 अररो, p 82, n.
 अरस, p 99, n.
 अरविन्द, p 71, 39.
 अरानि, p 193, 11.

अरा — अर्घ.

अराल, p 171, 29. p 276, 20.
 अरि, p 193, 10.
 अरिल, p 63, 13.
 अरिजेद, p 98, 30.
 अरिष्ट, p 93, 12. p 80, 8. p 121, 14. p 310, 38. p 131, 20. p 80, 8. p 234, 53.
 अरिष्टदुष्टी, p 269, 44.
 अरथ, p 22, 31. p 22, 33. p 37, 25. p 314, 51.
 अरथा, p 109, 18.
 अरनुद, p 279, 33.
 अरन्कर, p 93, 23. p 354, 191.
 अरस्, p 151, 5.
 अरोक, p 283, 49.
 अरक, p 22, 31. p 299, 4. p 105, 61.
 अरकपणं, p 105, 61.
 अकेवन्तु, p 3, 10.
 अकाङ्क्ष, p 105, 61.
 अगंख, p 82, 17.
 अगंखा, p 82, n.
 अगंली, p 82, n.
 अघं, p 307, 28.

अर्थ — अर्थ.

अर्थ, p 183, 32.
 अर्थी, p 183, n.
 अर्था, p 184, 34. p 256, 36.
 अर्थि, p 11, 52.
 अर्थिन, p 283, n. p 284, 51.
 अर्थिस्, p 367, 232.
 अर्थक, p 105, 60.
 अर्थन, p 37, 22. p 96, 25. p 126, 33.
 अर्थनी, p 237, 67.
 अर्थव, p 60, 1.
 अर्थस्, p 61, 4.
 अर्थगल, p 104, 55.
 अर्थन, p 295, 32.
 अर्थि, p 320, 70.
 अर्थिका, p 49, n.
 अर्थ, p 325, 88. p 242, 91.
 अर्थना, p 183, 32. p 287, 6.
 अर्थप्रयोग, p 221, 4.
 अर्थयात्र, p 39, 5.
 अर्थिन्, p 193, 9. p 270, 49.
 अर्थ्य, p 245, 104. p 346, 162.

अई—अर्थो.

अईना, p 287, 6.
 अईनि, p 391, n.
 अईत, p 283, 47.
 अई, p 18, 17.
 अईचन्द्रा, p 111, 27.
 अईनाच, p 63, 14.
 अईरात्र, p 25, 6.
 अईरं, p 397, 32.
 अईरार, p 166, 7.
 अईरक, p 169, 20.
 अईरुद, p 391, 19. p 397, 33.
 अईरक, p 135, 38.
 अईर, p 398, 34.
 अईर, p 342, 148.
 अईरानु, p 21, 29.
 अईर, p 140, 14.
 अईरानी, p 140, 15.
 अईर, p 140, 15.
 अईर, p 272, 3. p 202, 12.
 अईरक, p 380, 16.
 अईर, p 380, 16.
 अईर, p 151, n.
 अईरोगसुत, p 152, 10.
 अईर, p 152, 10.
 अईर, p 151, 5.
 अईर, p 123, 22.

अई—अला.

अईर, p 151, n.
 अईर, p 184, 34.
 अईर, p 284, 51.
 अईर, p 379, 11. p 374, 13.
 अईर, p 245, 104.
 अईर, p 252, n. p 162, n.
 अईर, p 14, 66.
 अईर, p 171, 26.
 अईर, p 59, 2.
 अईर, p 57, 5.
 अईर, p 57, n.
 अईर, p 57, n.
 अईर, p 164, 1. p 265, 29.
 अईर, p 164, 1.
 अईर, p 262, 18.
 अईर, p 164, 3.
 अईर, p 164, 2.
 अईर, p 164, 2.
 अईर, p 164, 2.
 अईर, p 228, n.
 अईर, p 403, n.
 अईर, p 403, n.
 अईर, p 252, 22. p 105, 61.
 अईर, p 68, n.
 अईर, p 252, 19.
 अईर, p 228, 30.

अला—अव.

अला, p 123, n.
 अला, p 123, 21.
 अला, p 130, 14. p 133, 29.
 अला, p 161, 43.
 अला, p 57, n.
 अला, p 228, 31.
 अला, p 130, n.
 अला, p 81, n.
 अला, p 161, n. p 301, 12.
 अला, p 228, n.
 अला, p 274, 11.
 अला, p 149, 48.
 अला, p 118, 1.
 अला, p 68, 28.
 अला, p 274, 12.
 अला, p 274, 12.
 अवक, p 82, 18.
 अवकीरिण, p 190, 53.
 अवक, p 268, 39.
 अवकीरिण, p 87, 7.
 अवक, p 240, 80.
 अवक, p 284, 56.
 अवक, p 285, 57.
 अवक, p 281, 42.
 अवक, p 17, 12. p 201, 6.

अव—अव.

अवसाह, p 17, 12. p 201.
 n. p 296, n.
 अवच्छुरित, p 54, n.
 अवच्छुरित, p 282, 43.
 अवज्ञा, p 51, 23.
 अवज्ञात, p 284, 56.
 अवट, p 56, 2.
 अवटि, p 56, n.
 अवटीट, p 148, 45.
 अवटु, p 161, 39.
 अवतंस, p 366, 229.
 अवतमस, p 56, 3.
 अवतोका, p 237, 69.
 अवदंश, p 257, 40.
 अवदात, p 37, 22.
 अवदान, p 286, 3.
 अवदारण, p 222, 12.
 अवदाह, p 125, 30.
 अवदीर्ण, p 280, 39.
 अवद्य, p 272, 4.
 अवधि, p 328, 102.
 अवधान, p 53, n.
 अवध्वस्त, p 282, 43.
 अवध, p 287, 4. p 296, n.
 अवधन, p 276, 20.
 अवधय, p 294, n.
 अवनाड, p 148, 45.
 अवनाय, p 294, 27.

अव—अव.

अवनि, p 73, 3. p 385, n.
 अवनी, p 73, n.
 अवन्तिसोक, p 230, 39.
 अवनच, p 46, n.
 अवन्ध्य, p 87, 6.
 अवभृद्य, p 182, 27.
 अवभृट, p 148, 45.
 अवस, p 272, 3.
 अवसत, p 284, 56.
 अवसर्ह, p 217, 78.
 अवसानना. p 51, 23.
 अवसानित, p 284, 56.
 अवसव, p 156, 21.
 अवसर, p 201, 8.
 अवसरज, p 147, 43.
 अवसति, p 296, 37.
 अवसर्ष, p 248, 1.
 अवसीय, p 282, 43.
 अवरोध, p 80, 12.
 अवरोधन, p 80, 11.
 अवरोह, p 88, 11.
 अवर्ण, p 41, 13.
 अवसज, p 37, n.
 अवसन्न, p 158, 30.
 अवस्तुज, p 108, 14.
 अववाद, p 197, 25.
 p 326, n.
 अवश्य, p 380, 16.

अव—अवा.

अवश्याय, p 19 19.
 अवश्यायनी, p 238, 71.
 अवहल्य, p 330, 107.
 अवसर, p 293, 24.
 अवसर्प, p 194, n.
 अवसल्य, p 279, n.
 अवसान, p 296, 38.
 अवसित, p 283, 48.
 p 226, n. p 285,
 57.
 अवस्तर, p 155, 18.
 p 348, 169.
 अवस्था, p 32, 7.
 अवहार, p 66, 21.
 अवहित्वा, p 54, 34.
 अवहित्वा, p 54, n.
 अवहेल, p 51, 23.
 अवहेला, p 51 n.
 अवाक्युष्णी, p 122, 18.
 अवाच, p 276, 20.
 अवाच, p 261, n. p 383,
 n. p 266, 33.
 अवाची, p 15, 3. p 266, n.
 अवाच्य, p 43, 21.
 अवार, p 62, 8. p 398,
 35.
 अवारपारः, p 60, n.
 अवासस, p 268, 39.

अवि—अश.

- अवि, p 360, 209.
 p 142, n.
 अविम्ब, p 102, 48.
 अवित, p 284, 55.
 अविवक्षणी, p 106, n.
 अविवक्षणी, p 106, n.
 अविद्या, p 35, 16.
 अविनीत, p 264, 23.
 अविरत, p 13, 61.
 अविरा, p 142, 20.
 अविलम्बन, p 279, n.
 अविलम्बित, p 13, 60.
 p 279, 32.
 अविसृष्ट, p 43, 22.
 अवी, p 142, n.
 अवीरा, p 139, 11.
 अवेद्या, p 294, 28.
 अवद्, p 325, n.
 अवन्ति, p 60, 1.
 अव्यक्त, p 246, 105.
 अव्यक्त, p 318, 64.
 अव्यक्तराग, p 37, 25.
 अव्यक्ता, p 106, 5.
 अव्यथा, p 100, 39.
 p 120, 11.
 अव्यय, p 398, 34.
 अव्ययवहित, p 275, 17.
 अव्ययन, p 96, n.

अश—अश्व.

- अशनाया, p 234, 54.
 अशनायित, p 263, 20.
 अशनि, p 9, 43.
 अशनी, p 9, n.
 अशितकृन्तन, p 235, n.
 अशिक्षी, p 139, 11.
 अशुभ, p 393, 23.
 अशेष, p 275, 14.
 अशोकरोहिणी, p 105, 4.
 अशोका, p 106, n.
 अश्लगर्भ, p 243, 92.
 अश्लज, p 245, 104.
 अश्लज्ज, p 84, 4.
 अश्लज्ज, p 227, 29.
 अश्लरी, p 152, 7.
 अश्लसार, p 244, 99.
 अश्र, p 162, n. p 164, n.
 अश्रप, p 11, n.
 अश्रान्त, p 13, 61.
 अश्रि, p 214, 61.
 अश्री, p 214, n.
 अश्रु, p 162, 44.
 अश्रीक, p 43, 19.
 अश्र, p 202, 11.
 अश्वज, p 29, n.
 अश्वकर्षक, p 96, 25.
 अश्वत्थ, p 91, 1.
 अश्वसेधीय, p 203, 13.

अश्व—असि.

- अश्वयुज, p 20, 23.
 अश्वयुज, p 390, 16.
 अश्वयुजवा, p 390, 16.
 अश्वयुजवो, p 390, n.
 अश्व्या, p 203, 14.
 अश्वारोह, p 206, 28.
 अश्विनी, p 20, 23.
 अश्विनीस्त, p 10, 46.
 अश्विन, p 10, 47.
 अश्वीय, p 203, 16.
 अश्वहन्त्रीय, p 196, 22.
 अश्वध, p 29, 16. p 187, n.
 अश्वधक, p 29, n.
 अश्वपद, p 258, 46.
 p 243, 96.
 अश्वीकृत्, p 156, 23.
 असंहत, p 110, n.
 असक्त, p 376, 1.
 असती, p 139, 10.
 असतीस्त, p 143, 26.
 असन, p 96, 24.
 असनीयकारिन्, p 262, 17.
 असार, p 273, 6.
 असि, p 213, 57.
 असिनी, p 141, 18.
 असित, p 37, 23.
 असिधावक, p 249, 7.
 असिधेनुका, p 214, 60.

असि—अस्य

असिपुत्री, p 214, 60.
 असिहेति, p 208, 33.
 असु, p 219, n.
 असुधारण, p 219, 88.
 असुर, p 2, 7.
 असुरी, p 225, n.
 असुवण, p 51, n.
 असुवण, p 51, n.
 असुवण, p 51, 23.
 असुवण, p 51, n.
 असुया, p 51, 24.
 असुधरा, p 154, 13.
 असुधारा, p 154, n.
 असुज, p 154, 15.
 असुपाटी, p 400, n.
 असेवनक, p 272, 2.
 असोम्यसर, p 267, 37.
 अस्त, p 84, 2. p 280, 37.
 अस्तम्, p 381, 17.
 अस्ति, p 381, 18.
 अस्तु, p 379, 13.
 अस्त, p 347, 166. p 211, 50.
 अस्तिन्, p 209, n.
 अस्थिर, p 269, 43.
 अस्तुवाच, p 267, 37.
 अस्तन, p 227, n.
 अस्तपुत्र, p 115, 10.

अस—अहे

अस, p 154, 15. p 162, 44.
 असप, p 11, 55.
 असु, p 162, 44.
 असकन्द, p 262, 16.
 असत्र, p 2, 3.
 असर, p 267, 37.
 असाध्याय, p 289, 53.
 अशु, p 271, 50,
 अशुपति, p 22, 32.
 अशुहार, p 50, 22.
 अशुहारवत्, p 271, 50.
 अशुन्, p 24, n.
 अशुनिक, p 216, 70.
 अशुनिका, p 215, 68.
 अशुति, p 35, 16.
 अशुति, p 22, 32.
 अशुति, p 24, 2.
 अशुति, p 22, 30.
 अशुति, p 376, 18.
 अशुति, p 84, 1.
 अशुति, p 370, 240. p 57, 6.
 अशुति, p 193, 11.
 अशुति, p 58, 11.
 अशुति, p 198, 30.
 अशुति, p 308, 32.
 अशुति, p 109, 20.

अहो—आहो

अहो, p 377, n. p 378, 9.
 अहोरात्र, p 27, 12.
 अहोय, p 376, 2.
 अह, p 371, 1.
 आ, p 380, 16.
 आकम्पित, p 280, 36.
 आकर, p 85, 7.
 आकरणा, p 40, n.
 आकर्ष, p 364, 223.
 आकल, p 164, 1.
 आकार, p 290, 15. p 347, 164.
 आकारदुष्टि, p 54, 34.
 आकारणा, p 40, n.
 आकाश, p 15, 2.
 आकीर्ण, p 279, 35.
 आकुल, p 276, 21.
 आकुपार, p 60, n.
 आक्रीड, p 86, 3.
 आक्रोशन, p 287, 6.
 आक्षारणा, p 42, 15.
 आक्षारित, p 269, 43.
 आक्षीव, p 93, 11.
 आक्षेप, p 41, 13.
 आक्षोट, p 92, 9.
 आक्षोट, p 92, n.

आक्षी—आच.

आक्षोदन, p 253, 24.
 आखण्डक, p 8, 40.
 आखु, p 129, 12.
 आखुभुज, p 128, 6.
 आखेट, p 253, 24.
 आख्या, p 40, 8.
 आख्यात, p 284, 57.
 आख्यायिका, p 39, 6.
 आगन्तु, p 183, 33.
 आगस्त, p 197, 26. p 367, 132.
 आगाध, p 64, n.
 आगान्ठ, p 183, n.
 आगार, p 79, n.
 आगू, p 34, 14.
 आग्लीम, p 179, 17.
 आग्नेयी, p 15, n.
 आच, p 34, n.
 आचुरं, p 34, n.
 आगून्, p 34, n.
 आयङ्गायक, p 28, n.
 आयङ्गायकी, p 28, 14.
 आयङ्गायकी, p 20, 24.
 आरु, p 371, 1.
 आङ्गार, p 297, n.
 आङ्गिक, p 49, 16.
 आङ्गिरस, p 21, 26.
 आचदन, p 184, 35.

आचा—आढ.

आचान, p 233, 49.
 आचायं, p 176, 7.
 आचाय्या, p 140, 14.
 आचाय्याणी, p 140, 14.
 आचित, p 242, 88.
 आच्छादन, p 18, 14.
 p 168, 17.
 आच्छुरितक, p 54, 34.
 आलक, p 239, 77.
 आलगरं, p 6, n.
 आलानेय, p 202, 12.
 आलि, p 216, 74.
 p 309, 34.
 आलीन, p 220, 1.
 आल, p 59, n.
 आलू, p 59, n.
 आला, p 197, 26.
 आल्य, p 233, 52.
 आढि, p 132, 25.
 आढन्वर, p 348, 170.
 आढि, p 132, 25.
 आढक, p 242, 89.
 आढकिक, p 222, n.
 आढकिका, p 222, 10.
 p 242, n.
 आढकी, p 222, n.
 p 386, 7. p 242, n.
 आढकीन, p 222, n.

आढ—आल.

आढकीना, p 222, n.
 आढा, p 261, 10.
 आला, p 261, n.
 आलक, p 272, n.
 आलकीन, p 221, n.
 आलि, p 205, n.
 आलचन, p 334, 118.
 आलतायिन्, p 269, 44.
 आलप, p 23, 36. p 392, 20.
 आलपल, p 199, 32.
 आतर, p 63, 11.
 आतापिन्, p 131, n.
 आताविन्, p 131, n.
 आतिथेय, p 183, 33.
 आतिथेयी, p 183, n.
 आतिथ्य, p 183, 33.
 आतिथ्या, p 183, n.
 आलुर, p 152, 9.
 आतोद्य, p 46, 5.
 आलगरं, p 263, 40.
 आलगुप्ता, p 106, 5.
 आलघोष, p 131, 20.
 आलज, p 143, 27.
 आलजा, p 143, n.
 आलज्ज, p 332, 112.
 आलभू, p 3, 11. p 5, 21.

आत्म—आन.

- आत्मस्वरि, p 263, 21.
 आथर्वण, p 297, 43.
 आदर्श, p 174, 41.
 आदि, p 278, 30.
 आदिकारण, p 32, 6.
 आदितेय, p 2, 3.
 आदित्य, p 2, 5. p 21, 29.
 आदिन, p 278, n.
 आदीनव, p 294, 29.
 आहत, p 324, 83.
 आदेष्टु, p 176, 7.
 आद्य, p 278, 30.
 आद्यमाषक, p 241, 86.
 आद्यून, p 263, 21.
 आधार, p 68, 29.
 आधि, p 52, 28. p 328, 100.
 आधून, p 280, 36.
 आधोरण, p 206, 27.
 आध्यान, p 52, 29.
 आध्या, p 52, n.
 आनक, p 46, 6. p 298, 3. p 46, n.
 आनकडुन्दुभि, p 46, n. p 4, 17.
 आनकडुन्दुभी, p 46, n.
 आनत, p 276, 19.

आन—आपा.

- आनक, p 46, 4.
 आनन, p 161, 40.
 आनन्द, p 31, 3.
 आनन्दधु, p 31, 3.
 आनन्दन, p 287, 7.
 आनन्त, p 319, 66.
 आनाय, p 64, 16.
 आनाय्य, p 180, 21.
 आनाह, p 168, n. p 151, 6.
 आनुपूर्व, p 184, n.
 आनुपूर्वक, p 184, n.
 आनुपूर्वी, p 184, 36.
 आन्वसिक, p 227, 28.
 आनन्दि, p 31, n.
 आन्वीक्षिकी, p 39, 5.
 आपक, p 232, 47.
 आपमा, p 69, 30.
 आपण, p 78, 2.
 आपणिक, p 239, 79.
 आपत्प्रज्ञ, p 269, 42.
 आपदा, p 211, n.
 आपद्, p 211, 50.
 आपक, p 269, 42.
 आपससत्वा, p 142, 22.
 आपमित्यक, p 221, 4.
 आपस्, p 60, n.
 आपान, p 257, 43.

आपी—आम.

- आपोड, p 173, 38.
 आपीन, p 238, 73.
 आपूपिक, p 227, 28.
 आप्न, p 194, 13.
 आप्य, p 115, n.
 आप्रच्छन, p 287, 7.
 आप्रपद, p 169, 21.
 आप्रपदीन, p 169, n.
 आप्रपदीना, p 169, n.
 आप्नव, p 170, 23.
 आप्नवमतिन्, p 186, n.
 आप्नवमती, p 186, 42.
 आप्नव, p 170, 23.
 आप्नु तमती, p 186, n.
 आपन्न, p 223, 13.
 आपिच, p 276, 21. p 280, 37.
 आपिच, p 295, 36.
 आपरख, p 164, 3.
 आपावय, p 42, 16.
 आपास्तर, p 2, 5.
 आपीर, p 235, 57.
 आपीरपक्षि, p 83, n.
 आपीरपक्षी, p 83, 20.
 आपीरी, p 140, 13.
 आपोख, p 60, 4.
 आपोग, p 173, 38.
 आपगन्धि, p 36, 21.

आम—आय.

आमख, p 98, n.
 आमनख, p 59, n.
 आमन्त्रण, p 287, n.
 आमय, p 150, 2.
 आमयाविन्, p 152, 9.
 आमये, p 51, n.
 आमखक, p 99, n.
 आमखकी, p 99, 38.
 आमादख, p 59, n.
 आमाखक, p 397, n.
 आमिष, p 154, 14.
 आमिषाविन्, p 263, 19.
 आमिषा, p 180, 22.
 आमीषा, p 180, n.
 आसुत, p 207, 33.
 आसोद, p 36, 19.
 आसोदिन्, p 36, 20.
 आम्, p 379, 12.
 आम्नाय, p 39, 3.
 आम्, p 94, 14.
 आम्नातक, p 92, 8.
 आम्नेहित, p 41, 12.
 आम्निका, p 96, n.
 आम्नीका, p 96, n.
 आयतp, 198, n. p 276, 18.
 आयतन, p 79, 7.
 आयति, p 198, 29.
 आयत्त, p 262, 16.

आय—आरो.

आयक, p 244, n.
 आयाज, p 168, 16.
 आयु, p 219, 88.
 आयुष, p 211, 50.
 आयुषिक, p 208, 35.
 आयुषीय, p 208, 35.
 आयुष्यत्, p 261, 6.
 आयुष, p 219, n.
 आयोधन, p 216, 72.
 आर, p 244, n.
 आरकूट, p 244, 97.
 आरभ्य, p 91, 4.
 आरति, p 296, 37.
 आरनाखक, p 230, 29.
 आरन्ध, p 293, 26.
 आरय, p 44, 2.
 आरा, p 255, 35.
 आराति, p 193, n.
 आरात्, p 372, 4.
 आराधन, p 336, 128.
 आराय, p 86, 2.
 आराखिक, p 227, 28.
 आराय, p 44, 2.
 आर, p 228, n.
 आरेवत, p 91, 4.
 आरोम्य, p 150, 1.
 आरोह, p 168, 16.
 p 370, 240.

आरो—आखो

आरोहण, p 82, 18.
 आरुंगल, p 104, n.
 आरुण, p 142, 21.
 आरुति, p 320, n.
 आरुथी, p 142, n.
 आरु, p 284, 55.
 आरुंक, p 229, 37.
 आरु, p 175, 2.
 आरुणिक, p 74, 8.
 आरुण्य, p 236, 62.
 आरु, p 245, 104.
 आरुण, p 218, 84.
 आरुय, p 79, 5.
 आरुवाय, p 68, 29.
 आरुख, p 252, 19.
 आरुान, p 201, 9.
 आरुप, p 42, 16.
 आरुय, p 123, n.
 आरुनू, p 123, n.
 आरुि, p 76, 14. p 130, n.
 p 140, 12.
 आरुिर्ग, p 46, n.
 आरुिर्ग, p 46, 5.
 आरुी, p 86, n. p 130, n.
 p 140, n. p 76, n.
 आरुीड, p 212, 53.
 आरु, p 228, 31.
 आरुोक, p 294, n.

आलो—आया.

आलोकन, p 294, 31.
 p 298, 3.
 आवपन, p 229, 33.
 आवत्तं, p 61, 6.
 आवलि, p 86, 4.
 आवसित, p 226, 23.
 आवाप, p 68, 29.
 आवापक, p 166, 8.
 आवाल, p 68, 29.
 आविन्न, p 102, n.
 आविल, p 64, 14.
 आविस्, p 379, 12.
 आवुक, p 48, 12.
 आवुत्त, p 48, 12.
 आवट्, p 184, 36.
 आवट, p 281, 40.
 आवत्त, p 281, n.
 आवेगी, p 118, 2.
 आवेग, p 54, n.
 आवेघन, p 79, 7.
 आवेधिक, p 183, 33.
 आवेशिकी, p 183, n.
 आवंसिद्ध, p 265, 27.
 आवंसु, p 295, 27.
 आवसु, p 378, 10.
 आवय, p 289, 11.
 वायर, p 11, 55.
 वायाड, p 29, n.

आया—आस.

आया, p362,218.p15,2.
 आधितकृतीन, p 235, 59.
 आधिस, p 367, 230.
 आधीविष, p 57, 7.
 आयु, p13,60. p223,15.
 आयुग, p 12, 57. p 212,
 54. p 304, 20.
 आयुत्रीहि, p 223, n.
 आयुमुचयि, p 11, 50.
 आचय्य, p 50, 19.
 आचय, p 175, 3.
 आचय, p 195, 18.
 आचयाध, p 10, 50.
 आचय, p 264, 24.
 आचुत, p 285, 58.
 आध, p 203, 16.
 आधय, p 90, 18.
 आधयुज, p 29, 17.
 आधिन, p 29, 17.
 आधिनेय, p 10, 47.
 आधीन, p 203, 15.
 आधीना, p 203, n.
 आयाड, p29,16.p187,45.
 आसक्त, p 260, 9.
 आसन, p 174, 40.
 p 202, 7.
 आसना, p 292, 21.
 आसन्दी(असन्दी), p387,9.

आस—आह.

आसक, p 275, 16.
 आसादित, p 284, 54.
 आसार, p 17, 13.
 p. 214, 64.
 आसुर, p 2, n.
 आसुरी, p 225, n.
 आसेचनक, p 272, n.
 आस्, p 371, 1.
 आस्कन्दन, p 216, 72.
 आस्कन्दित, p 204, 16.
 आस्तरण, p 202, 10.
 आस्था, p 325, 90.
 आस्थान, p 178, 15.
 आस्थानी, p 178, 15.
 आस्थद, p 327, 96.
 आस्कोटनी, p 255, 34.
 आस्कौटा, p 108, n.
 p 110, n.
 आस्कौत(आस्कौट), p105,
 61.
 आस्कौता, p 103, 50.
 p 110, 22.
 आस्, p 261, 40.
 आस्त्रा, p 292, 21.
 आस्त्रव, p 294, 29.
 आहृत, p43,21.p280,38.
 आहतसचय, p 261, 10.
 आहव, p 216, 74.

आह—इज्ज.

आहवनीय, p 179, 19.
 आहार, p 234, 56.
 आहाव, p 68, 26.
 आहितलक्षण, p 261, n.
 आह्वयं, p 54, n.
 आहितलक्षण, p 58, 11.
 आहति, p 40, n.
 आह्वय, p 58, 9.
 आह्वयो, p 58, n.
 आह्वो, p 377, 5.
 आह्वोयुविका, p 215, 69.
 आह्वोस्वित्, p 377, n.
 आह्वय, p 40, 8.
 आह्व, p 40, 8.
 आह्वान, p 40, 9.
 इका, p 384, n.
 इक्ष, p 125, 29.
 इक्षगन्वा, p 110, 23.
 p 124, 28.
 इक्षुर, p 110, 23.
 इक्षुत्त, p 123, 21.
 इक्ष, p 290, 15. p 277, 23.
 इक्षित, p 290, 15.
 इक्षुद, p 97, n.
 इक्षुदी, p 97, 26.
 इक्ष्वा, p 52, 27.
 इक्ष्वावती, p 139, 9.
 इक्ष्वा, p 100, 41.

इज्ज्या—इन्द्रा.

इज्ज्याधीन, p 176, 8.
 इक्षुर, p 236, 62.
 इक्ष, p 313, 45.
 इक्षुर, p 236, n.
 इक्षर, p 251, 16. p 355, 194.
 इक्षरेद्युस्, p 382, n.
 इक्षि, p 373, 7.
 इक्षिज्ञा, p 176, 12.
 इक्षिज्ञा, p 39, 5.
 इक्षरी, p 139, 10.
 इक्षानीम्, p 383, 23.
 इक्ष, p 89, 13.
 इक्ष, p 332, 114.
 इक्षिरा, p 5, 23.
 इक्षीवर, p 70, 37.
 इक्षीवरी, p 109, 19.
 इक्षीवार, p 70, n.
 इक्षु, p 18, 15.
 इक्ष, p 7, 36.
 इक्षु, p 96, 25.
 इक्षुय, p 102, 47.
 इक्षुवावणी, p 123, 22.
 इक्षुसर, p 102, 49.
 इक्षुसरि, p 102, n.
 इक्षुणिका, p 102, 49.
 इक्षुणी, p 8, 40.
 इक्षुवसाहा, p 378, n.

इन्द्रा—इष्ट.

इन्द्रायुध, p 17, 12.
 इन्द्रारि, p 2, 7.
 इन्द्रावरज, p 4, 15.
 इन्द्रिय, p 153, 13. p 35, 17.
 इन्द्रियार्थ, p 35, 17.
 इक्ष्म, p 89, 18.
 इक्ष, p 200, 3.
 इक्ष, p 261, 10.
 इक्ष्या, p 261, n.
 इक्षनिष्, p 390, 15, n.
 इक्ष, p 316, n.
 इक्षद, p 17, 11.
 इक्ष, p 257, 40. p 350, 178.
 इक्षि, p 123, 21.
 इक्ष, p 313, 45.
 इक्षी, p 213, n.
 इक्षका, p 20, n.
 इक्षला, p 20, 25.
 इक्ष, p 378, 9.
 इक्षीका, p 201, n.
 इक्ष, p 29, 17.
 इक्षिका, p 255, n. p 201, n.
 इक्षीका, p 255, n. p 201, n.
 इक्ष, p 212, 55.
 इक्षि, p 212, 56.
 इक्ष, p 182, 27. p 235, 57.
 इक्षकापथ, p 125, 30.
 इक्षगन्वा, p 36, 20.

इटा—ईषी.

इटाषोद्युक्त, p 260, 9.

इटि, p 311, 41.

इषास, p 211, 51.

ईषण, p 162, 44. p 294, 81.

ईष्यायिका, p 141, 20.

ईषित, p 285, 59.

ईषि, p 320, 71.

ईरष, p 316, 59.

ईरित, p 280, 37.

ईषां, p 151, 5.

ईष्यां, p 151, 24.

ईषि, p 213, n.

ईषित, p 285, 59.

ईषी, p 213, 59.

ईष, p 6, 25. p 15, 4.

ईषा, p 223, n.

ईषान, p 6, 26.

ईषित, p 251, 10.

ईषर, p 6, 26. p 261, 10.

ईषरा, p 7, n. p 261, n.

ईषरी, p 7, 32. p 261, n.

ईष, p 29, n.

ईषत्, p 378, 8.

ईषा, p 223, 14.

ईषिका, p 201, n.

p 255, 33.

ईषीका, p 255, n.

ईहा—उज्जा.

ईहा, p 52, 27.

ईहान्न, p 128, 7.

उज्जा, p 284, 57. p 396, n.

उज्जि, p 38, 1.

उज्ज, p 396, n.

उज्जन्, p 235, 60.

उज्जान्न, p 235, 59.

उज्जा, p 228, 31.

उज्ज, p 231, 45.

उज्ज, p 6, 27. p 248, 2.

p 50, 20.

उज्जगन्धा, p 109, 21.

p 120, 10.

उज्ज, p 276, 19.

उज्जटा, p 124, 25.

उज्जण्ड, p 279, 32.

उज्जार, p 155, 18.

उज्जावच, p 279, 32.

उज्जैःत्रयस्, p 8, 41.

उज्जैःत्रयस्, p 8, n.

उज्जैःत्रयस्, p 41, 12.

उज्जैस्, p 380, 17.

उज्जादन, p 170, n.

उज्जय, p 88, 10.

उज्जाय, p 88, 10.

उज्जित, p 276, 19.

उज्जासन, p 218, 83.

उज्ज—उज्ज.

उज्जव, p 49, 17.

उज्ज, p 220, n.

उज्जगित, p 220, 2.

उज्जगित, p 220, n.

उज्ज, p 79, 6.

उज्ज, p 20, 22.

उज्ज, p 62, 11.

उज्ज, p 62, n.

उज्जवर, p 244, n.

उज्जवर, p 90, n.

उज्जीन, p 135, 37.

उज्ज, p 377, 5. p 283,

50.

उज्जाहो, p 377, 5.

उज्जाहोसित, p 377, n.

उज्ज, p 372, n.

उज्ज, p 260, 8.

उज्जट, p 264, 23.

p 118, 22.

उज्जटा, p 52, 29.

उज्जार, p 186, 42.

उज्जय, p 289, 11.

उज्जसिका, p 52, 29.

उज्जार, p 295, 36.

उज्जोष, p 132, 28.

उज्ज, p 366, 229.

उज्ज, p 284, 55.

उज्ज, p 154, 14.

उत्त—उत्त.	उत्त—उदा.	उदा—उत्त.
उत्तम, p 273, 6.	उत्ताह, p 52, 29.	उदाहार, p 41, 10.
उत्तमयं, p 221, 5.	उत्ताहार्जन, p 49, 18.	उदाहारय, p 41, n.
उत्तमा, p 137, 4.	उत्तुय, p 260, 9.	उदित, p 282, 44, p 284, 57.
उत्तमाङ्ग, p 162, 46.	उत्तुष्ट, p 284, 56.	उदोषी, p 15, 3.
उत्तर, p 41, 10. p 354, 192.	उत्तुषेव, p 88, 10.	उदोष्य, p 74, 7.
उत्तरतसु, p 383, n.	p 328, 98.	उदुम्बर, p 244, 98.
उत्तरात्, p 383, n.	उद, p 60, n.	उदुम्बरपर्णी, p 120, 10.
उत्तरासङ्ग, p 169, 19.	उदक, p 60, 4.	उदुम्बर, p 91, 2.
उत्तरीय, p 169, 19.	उदक्या, p 142, 21.	उदुखल, p 226, 25.
उत्तरेय, p 383, n.	उदय, p 276, 19.	उद्वत, p 282, 46.
उत्तरेद्युत्, p 382, n.	उदय, p 276, 19, n.	उद्वयनीय, p 167, 14.
उत्तान, p 64, 15.	उदय, p 296, 39.	उद्वान, p 13, 62.
उत्तानयय, p 147, 41.	उदधि, p 60, 1.	उद्वान, p 178, 16.
उत्तुङ्ग, p 276, n.	उदन्, p 40, 8.	उद्वार, p 296, 37.
उत्तान, p 334, 120.	उदन्त्या, p 234, 55.	उद्वीय, p 391, 19.
उत्थित, p 324, 87.	उदन्त्य, p 60, 1.	उद्वुर्ग, p 280, 39.
उत्थित, p 265, 29.	उदपान, p 68, 26.	उद्व्याह, p 296, 37.
उत्थित्यु, p 265, 29.	उदय, p 84, 2.	उद्व, p 32, 5.
उत्थित्ति, p 32, 8.	उदर, p 158, 28.	उद्वन, p 295, 35.
उत्थय, p 70, 36. p 115, 14.	उदक, p 198, 29.	उद्वान, p 254, 28.
उत्थयारिषा, p 112, 30.	उदयसित, p 78, 4.	उद्वान, p 293, 26.
उत्थान, p 217, 77.	उदयित्, p 234, 58.	उद्वान, p 197, 26.
उत्थुङ्ग, p 87, 7.	उदात्त, p 39, 5.	उद्वान, p 94, 15.
उत्थास, p 50, n.	उदान, p 12, 59.	उद्वित, p 282, n.
उत्थ, p 85, 5.	उदार, p 355, 194.	उद्वान, p 217, 79.
उत्थर्जन, p 182, 28.	उदारा, p 355, n.	उद्वरण, p 316, n.
उत्थय, p 55, 38. p 360, 211.	उदारी, p 355, n.	उद्वर्ग, p 55, 38.
उत्थादन, p 170, 23.	उदासीन, p 193, 10.	उद्वय, p 55, 38.

उद्वा—उद्वा. '
 उद्वात, p282,n.p227,29.
 उद्वात, p200,4.p282,29.
 उद्वात, p221, 4. p 227,n.
 उद्वात, p 281, 39.
 उद्वात, p 32, 8.
 उद्वात, p 272, n.
 उद्वात, p 272, 1.
 उद्वात, p 272, 1.
 उद्वात, p 272, 1.
 उद्वात, p 290, 12.
 उद्वात, p 280, 39.
 उद्वात, p 289, 11.
 उद्वात, p 86, 3. p 334, 119.
 उद्वात, p 260, 9.
 उद्वात, p 397, 32.
 उद्वात, p 66, 20.
 उद्वात, p 170, 23.
 उद्वात, p 282, n.
 उद्वात, p 282, 46.
 उद्वात, p 218, 83.
 उद्वात, p 190, 56.
 उद्वात, p 126,35. p290, 12.
 उद्वात, p 238, n.
 उद्वात, p 227, n.
 उद्वात, p 129, 12.
 उद्वात, p 276, 19.

उद्वा—उद्वा.
 उद्वातानत, p 276, 19.
 उद्वात, p 289, 12.
 उद्वात, p 289, 12.
 उद्वात, p 104,58.p153, 11.
 उद्वात, p 264, 23.
 उद्वात, p 264, 23.
 उद्वात, p 260, 8.
 उद्वात, p 253, 27.
 उद्वात, p51,26-p264,n.
 उद्वात, p 153, 11.
 उद्वात, p 275, 17.
 उद्वात, p 80, 10.
 उद्वात, p 80, n.
 उद्वात, p 80, n,
 उद्वात, p 229, 37.
 p 115, 13.
 उद्वात, p 108, 15.
 उद्वात, p 68, 26.
 उद्वात, p 178, 12.
 p 340, 142.
 उद्वात, p 41, 14.
 उद्वात, p 44, n.
 उद्वात, p 285, 58.
 उद्वात, p 294, 30.
 उद्वात, p 219, 87.
 उद्वात, p 185, n.
 उद्वात, p 198, 28.

उद्वा—उद्वा.
 उद्वात, p 292, 19.
 उद्वात, p 284, 51.
 उद्वात, p 180, 20.
 उद्वात, p 280, 38.
 उद्वात, p 107, 6.
 उद्वात, p 196, 21.
 उद्वात, p 378, 10.
 उद्वात, p 178, 12.
 उद्वात, p 290, 14.
 उद्वात, p 150, 2.
 उद्वात, p 85, 7.
 उद्वात, p 192, n.
 उद्वात, p 198, 28.
 उद्वात, p 196, 21.
 उद्वात, p 174, 39.
 उद्वात, p 52, n.
 उद्वात, p 47, 7.
 उद्वात, p 240, 81.
 उद्वात, p 327, 95.
 उद्वात, p 77, 18.
 उद्वात, p 40, 9.
 उद्वात, p 145, 35.
 उद्वात, p 181, 24.
 उद्वात, p 292, 20.
 उद्वात, p 256, 36.
 उद्वात, p 350, 178.
 उद्वात, p 256, 36.
 उद्वात, p 190, 55.

उप—उप.

उपयाम, p 190, 56.
 उपयोष, p 378, n.
 उपरक्त, p 27, 10. p 269, 43.
 उपरक्ष्य, p 199, 1.
 उपरप, p 296, n.
 उपराग, p 26, 9.
 उपराज, p 296, 37.
 उपरि, p 383, n.
 उपरिष्ठात्, p 383, n.
 उपल, p 84, 4.
 उपलब्धायां, p 39, 6.
 उपलब्धि, p 33, 10.
 उपलब्ध, p 294, 27.
 उपला, p 357, 201.
 उपपन, p 86, 2.
 उपपत्तन, p 75, 8.
 उपपदं, p 174, 39.
 उपपदा, p 184, 37.
 उपपास, p 184, 37.
 उपविषा, p 109, 18.
 उपवीत, p 188, 49.
 उपपल्ल, p 83, 20.
 उपपाय, p 295, 32.
 उपप्लुत, p 285, 58.
 उपसंभ्यान, p 169, 18.
 उपसम्पन्न, p 181, 26.
 p 232, 45.

उप—उपा.

उपसर, p 293, 25.
 उपसर्ग, p 217, 77.
 उपसर्जन, p 274, 9.
 उपसर्था, p 238, 70.
 उपसूर्यक, p 22, 34.
 उपस्तर, p 229, 35.
 उपस्थ, p 157, 26.
 उपस्थानं, p 184, 35.
 उपहार, p 198, 28.
 उपहार, p 352, 185.
 उपाय, p 196, 23.
 उपाकरण, p 185, 40.
 उपाकर्मान्, p 185, n.
 उपाकृत, p 181, 25.
 उपात्य, p 295, 33.
 p 184, 36.
 उपादान, p 291, 16.
 उपाधि, p 261, 12.
 p 52, 28.
 उपाध्याय, p 176, 6.
 उपाध्याया, p 140, 14.
 उपाध्यायानी, p 140, 15.
 उपाध्यायी, p 140, 15.
 उपानह, p 254, 31.
 उपाय, p 196, 20.
 उपायन, p 198, 28.
 उपालम्भ, p 42, 15.
 उपाहृत, p 204, 18.

उपा—उर.

उपासक, p 212, 56.
 उपासन, p 184, 34.
 p 212, 54.
 उपासना, 184, n.
 उपासित, p 284, 51.
 उपासि, p 184, n.
 उपाहित, p 27, 10.
 p 181, 41.
 उपेन्द्र, p 4, 15.
 उपोदिका, p 123, 23.
 उपोद्गात, p 41, 10. p 293, n.
 उपोषण, p 184, n.
 उपोषित, p 184, n.
 उपलब्ध, p 221, 8.
 उभयद्युस्, p 382, 21.
 उभयेद्युस्, p 382, 21.
 उना, p 7, 32.
 उनापति, p 6, 30.
 उरःसूत्रिका, p 165, 6.
 उरग, p 58, 8.
 उरङ्ग, p 58, n.
 उरङ्गन, p 58, n.
 उरण, p 239, 77.
 उरणाच, p 120, 13.
 उरश्च, p 239, 77.
 उररी, p 375, 15.
 उररीकृत, p 285, 58.
 उरव्य, p 220, 1.

उर—उहो.

उरम्बद, p 207, 32.
 उरम्, p 158, 29.
 उरसिल, p 209, 44.
 उरस, p 144, 28.
 उरसत्, p 209, 44.
 उरी, p 375, n.
 उरीहत, p 285, n.
 उर, p 254, 31.
 उररी, p 375, n.
 उरवृक्ष, p 98, n.
 उरवृक्ष, p 98, 31.
 उर्या, p 315, n.
 उर्यरा, p 73, 4.
 उर्यशी, p 10, 47.
 उर्याह (रुर्वाह), p 123,
 21, n.
 उर्या, p 73, 3.
 उरयो, p 65, n.
 उर्यो, p 65, n.
 उर्यो, 65, 18.
 उर्यु, p 130, 15.
 उर्युल, p 226, 25.
 उर्युलक, p 94, 14.
 उर्युगिन्, p 65, 18.
 उर्या, p 386, 8.
 उर्यु, p 228, 30.
 उर्याव, p 152, 8.
 उर्यो, p 169, 21.

उहो—उह्य.

उहो, p 61, 6.
 उह्य, p 146, 38.
 उह्य, p 278, 31.
 उह्यन, p 21, 26.
 उह्यन, p 21, n.
 उह्यन, p 21, n.
 उह्यर, p 125, 29.
 उह्य, 220, 36, n.
 उह्य, p 108, 15.
 उह्यती, p 42, 18.
 उह्यु, p 10, 49.
 उह्य, p 381, n. p 24, 2.
 उह्य, p 24, 5.
 उह्य, p 228, n. p 381,
 18. p 24, n.
 उह्यपति, p 5, 22.
 उह्यति, p 283, 48.
 उह्यतिवृत्ति, p 235, n.
 उह्यतिवृत्ति, p 235, n.
 उह्यर, p 125, n.
 उह्य, p 239, 75.
 उह्य, p 252, 19-p 30, 19.
 उह्यरिह्य, 22, 30.
 उह्यगण, p 30, 19.
 उह्यिका, p 180, n.
 उह्यी, p 364, 222.
 उह्योपगण, p 30, 19.
 उह्यक, p 29, 18.

उह्य—उह्य.

उह्य, p 29, 18.
 उह्यगण, p 30, n.
 उह्य, p 22, 34.
 उह्य, p 237, 66.
 उह्य, p 231, 45.
 उह्यक, p 207, 33.
 उह्य, p 283, 50.
 उह्यति, p 296, n.
 उह्य, p 238, 73.
 उह्य, p 337, 130.
 उह्य, p 381, 18.
 उह्यरी, p 375, 15, n.
 उह्यरी, p 375, 15, n.
 उह्यरीहत, p 285, 58.
 उह्य, p 156, 24.
 उह्य, p 220, 1.
 उह्यपत्ति, p 156, 23.
 उह्य, p 29, 18.
 उह्यसल, p 209, 43.
 उह्यसिन्, p 209, 43.
 उह्यनाम, p 129, 13.
 उह्यनामि, p 129, n.
 उह्य, p 315, 52.
 उह्य, p 239, 77.
 p 246, 107.
 उह्य, p 162, 43.
 उह्यक, p 46, 5, n.

जर्ज—जर्ज.

- जर्जलाह, p 148, 47.
जर्जस, p 148, n.
जर्जस, p 148, 47.
जर्जि, p 61, 5.
जर्जिका, p 166, 9.
जर्जिमन्, p 276, 20.
जर्जी, p 61, n.
जर्जपी, p 65, n.
जर्जक, p 180, n.
जर्ज, p 73, 4.
जर्ज, p 30, n.
जर्जगम, p 30, n.
जर्जोगम, p 30, n.
जर्जोपगम, p 30, n.
जर्जा, p 29, n.
जर्जण, p 220, 36, n.
जर्जणा, p 108, n.
जर्जर, p 74, 5.
जर्जवत्, p 74, 5.
जर्जापति, p 5, n.
जर्ज, p 33, 12.
जर्जा, p 33, n.
जर्जक, p 242, 90.
जर्ज, p 99, 37. p 20,
22. p 127, 4.
जर्जगन्वा, p 118, 2.
जर्जगन्विका, p 111, 29
जर्ज, p 33, 5.

जर्जी—एक.

- जर्जीव, p 228, n.
जर्जीव, p 228, 32.
जर्जु, p 276, 21.
जर्ज, p 220, 3.
जर्ज, p 220, 2.
जर्जीवा, p 295, 32.
जर्ज, p 28, 13.
जर्जगन्तो, p 142, 21.
जर्जे, p 376, n.
जर्जिन्, p 179, 17. n.
जर्ज, p 226, 23.
जर्जि, p 112, 31.
जर्ज, p 2, 3, n.
जर्जलिन्, p 8, 40.
जर्ज, p 2, n.
जर्ज, p 129, 10, n.
जर्जकेत, p 5, n.
जर्जभ, p 45, 1.
जर्जि, p 186, 42.
जर्जी, p 186, n.
जर्जि, p 213, n.
जर्ज, p 129, n.
जर्जकेत, p 5, n.
जर्जगन्वा, p 118, n.
जर्जगोन्वा, p 106, 5.
एक, p 279, 31. p 279,
32. p 303, 16.
एकक, p 279, 31.

एक—एका.

- एकशुद्ध, p 177, 11.
एकतर, p 279, n.
एकतान, p 278, 29.
एकताल, p 45, 3.
एकतान, p 45, n.
एकत्व, p 279, n.
एकत्वत्, p 279, n.
एकदन्त, p 7, 34.
एकदा, p 382, 22.
एकधुर, p 237, 65.
एकधुरावह, p 237, 65.
एकधुरीण, p 237, 65.
एकपदी, p 68, 16.
एकपिङ्ग, p 14, 65.
एकपिङ्गल, p 14, n.
एकयटिका, p 166, 7.
एकसंग, p 278, 29.
एकहायनी, p 237, 68.
एकाकिन्, p 279, 31.
एकाय, p 354, 192.
p 278, 29.
एकाय, p 278, 29.
एकान, p 13, 92.
एकाब्दा, p 237, 68.
एकायन, p 278, 29.
एकायनगत, p 278, 29.
एकायली, p 166, 7.
एकायली, p 105, 62.

एका—एका.

- एकाटीला, p 106, 3.
 प 105, n.
 एड, p 149, 48.
 एडक, p 239, 77.
 एडका, p 230, n.
 एउगज, p 120, 12.
 एडभूक, p 298, 38.
 एडक, p 78, 4.
 एडो, p 78, n.
 एण, p 129, 10.
 एत, p 36, 26.
 एतहिं, p 383, 23.
 एता, p 36, n.
 एध, p 89, 13.
 एधस्, p 89, 13.
 एधा, p 289, 10.
 एधित, p 277, 26.
 एनस्, p 31, 1.
 एनी, p 36, n.
 एरगड, p 98, 31.
 एलवालुक, p 114, 9.
 एला, p 115, 13.
 एलापणी, p 119, 5.
 एरं, p 374, 12. p 378, 9.
 एर, p 378, 9. p 80, 15.
 एरशिका, p 255, 32.
 एकागरिक, p 253, 25.

एका—ओज.

- एकागारिकी, p 253, n.
 ऐडविड, p 14, n.
 ऐडुद, p 90, 18.
 ऐडविल, p 14, n.
 ऐण, p 128, 8.
 ऐण्य, p 182, 8.
 ऐतिह्य, p 178, 12.
 ऐन्ड, p 403, n.
 ऐन्द्रियक, p 278, 28.
 ऐन्डी, p 403, n.
 ऐरावण, p 9, 42.
 ऐरावत, p 8, 42. p 16,
 5. p 95, 18.
 ऐरावती, p 17, 10.
 ऐलविल, p 12, 65.
 ऐलविल, p 12 n.
 ऐला, p 115, 13.
 ऐलेय, p 114, 9.
 ऐश्वर्य, p 7, 31.
 ऐषन, p 382, 20.
 ओक, p 368, n.
 ओकस्, p 368, 235.
 ओघ, p 31, 1. p 47, 9. n.
 p 135, 39.
 ओङ्कार, p 39, 4.
 ओज, p 368, 235.
 p 368, n.

ओड—ओई.

- ओडपुष्प, p 104, 56.
 ओत, p 128, 6.
 ओदन, p 233, 48.
 ओम्, p 379, 12.
 ओष, p 288, 9.
 ओषधि, p 87, n.
 p 118, n.
 ओषधी, p 87, 6. n.
 p 118, 1.
 ओषधीय, p 18, 15.
 ओड, p 161, 41.
 ओठाधरो, p 161, n.
 ओठो, p 261, n.
 ओलक, p 236, 60.
 ओचितो, p 400, 39.
 ओचित्य, p 400, 39.
 ओत्तानपादि, p 19, 21.
 ओदनिक, p 227, 28.
 ओदरिक, p 263, 21.
 ओदुस्वर, p 244, n.
 ओपगव, p 296, 39.
 ओपधिक, p 197, 24.
 ओपवत्त, p 184, n.
 ओरधक, p 239, 77.
 ओरस, p 144, 28, n.
 ओरस, p 144, n.
 ओईदेष्टिक, p 182, 30.

ओष्—कङ्क.

ओष्, p 11, 52.
 ओलुक, p 136, n.
 ओषीर, p 353, 187.
 ओषध, p 150, 1. p 118, 1.
 ओषक, p 239, 77.
 कं, p 298, 5.
 कंय, p 228, n.
 कंस, p 228, 32.
 कंसाराति, p 4, 16.
 क, p 299, 5.
 ककुद्, p 326, 94, n.
 ककुद्गती, p 157, 25.
 ककुन्दर, p 157, n.
 ककुप, p 15, n.
 ककुम्, p 15, 2.
 ककुभा, p 15, n.
 ककुलक, p 172, 31.
 ककुखट, p 277, 25.
 कक, p 158, 30. p 363, 221.
 कका, p 202, n.
 कका, p 202, 10.
 p 345, 160.
 कङ्क, p 130, 16.
 कङ्कटक, p 207, 32.
 कङ्कण, p 166, 9.
 कङ्कणी, p 167, n.
 कङ्कन, p 171, n.

कङ्क—कटा.

कङ्कनिका, p 174, 41.
 कङ्कनी, p 174, n.
 कङ्काल, p 155, 20.
 कङ्क, p 225, 20.
 कङ्कू, p 225, n.
 कङ्क, p 162, 46.
 कङ्कर, p 272, 4.
 कङ्कित्, p 380, 14.
 कङ्क, p 75, 10. p 116, 16. p 308, 31.
 कङ्कप, p 66, 21.
 कङ्कपी, p 338, 131.
 कङ्कर, p 152, 9.
 कङ्करा, p 107, 10.
 कङ्कू, p 150, n.
 कङ्कु, p 207, 31.
 p 58, 9.
 कङ्किकिन्, p 193, 8, n.
 कट, p 100, n. p 157, 25. p 200, 5.
 कटक, p 85, 5. p 166, 8. p 303, 18.
 कङ्क, p 384, 1.
 कटभो, p 121, 15.
 कटम्बरा, p 106, 4.
 कटम्बरा, p 122, 18.
 कटाल, p 162, 15.
 कटाङ्क, p 392, 21.

कटि—कणी.

कटि, p 157, 25. p 310, n.
 कटिप्रोष, p 157, 26.
 कटिलुक, p 122, 20.
 कटी, p 400, 38. p 157, n. p 310, n.
 कटु, p 35, 18. n. p 106, 4. p 310, 38.
 कटुलम्बी, p 123, 21.
 कटुरोहिणी, p 106, 4.
 कटोलवीषा, p 255, n.
 कटफल, p 390, 8.
 कटङ्क, p 99, 37.
 कटिङ्कर, p 105, 60.
 कठिन, p 277, 25.
 कठोर, p 277, 25.
 कठोल, p 277, n.
 कङ्कुर, p 225, 22.
 कङ्कम्ब, p 229, 35.
 कङ्कार, p 38, 25.
 कण, p 314, 48. p 392, 20.
 कणा, p 274, 11. p 108, 15.
 कणाद, p 249, n.
 कणिका, p 274, n. p 101, 46. p 386, 8.
 कणिय, p 225, 21.
 कणी, p 274, n.

कथी—कट्ट.	कट्ट—कथ.	कथ—कफा.
कथीय, p 274, 12.	कट्ट, p 267, 37.	कथसा, p 159, n.
कथक, p 303, 18.	कनक, p 104, 59.	कथा, p 138, 8.
p 397, 32.	p 243, 94.	कपट, p 52, 30.
कथकफल, p 100, n.	कनकायल, p 192, 7.	कपदं, p 6, 30.
कथकारिका, p 108, 12.	कनकायला, p 199, 32.	कपदिनु, p 6, 27.
कथकिफल, p 100, 41.	कनिष्ठ, p 147, 43.	कपाट, p 82, 17.
कथ, p 160, 39.	p 312, 44.	कपाटी, p 82, n.
कथभूषा, p 165, 5.	कनिष्ठा, p 159, 33.	कपाल, p 155, 19.
कथ्या, p 160, n.	कनीनिका, p 159, n.	कपालभट्ट, p 6, 27.
कथो, p 160, n.	p 162, 43.	कपि, p 127, 3.
कथ, p 151, 4.	कनीनी, p 159, n.	कपिकण्ठ, p 106, 5.
कथति, p 151, n.	कनीयसी, p 370, n.	कपित्य, p 91, 1.
कथूया, p 151, 4.	कनीयस्, p 274, n. p 369.	कपिल, p 38, 25.
कथूरा, p 106, 5.	237. p 147, n.	कपिला, p 16, 6. p 101,
कथोल, p 227, 26.	कन्वा, p 387, 9.	43. p 114, 8.
कथोलनीया, p 255, 32.	कन्दर, p 85, 6.	कपिपत्नी, p 108, 16.
कत्थ, p 125, 31.	कन्दरा, p 85, n.	कपिष, p 37, 25.
कथा, p 40, 6.	कन्दराख, p 96, 23.	कपितन, p 92, 7. p 96,
कदध्वन्, p 76, 16.	कन्दरी, p 85, n.	23.
कदम्ब, p 96, 22.	कन्दर्प, p 5, 20.	कपोत, p 130, 14.
कदम्बक, p 135, 40.	कन्दली, p 128, 9.	कपोतपालिका, p 81, 15.
कदर, p 98, 30.	कन्दूक, p 174, 40.	कपोतांघ्रि, p 116, 17.
कदर्थ, p 270, 48.	कन्दू, p 228, 30.	कपोतांजन, p 244, n.
कदल, p 112, n.	कन्वर, p 160, n.	कपोल, p 161, 41, n.
कदली, p 128, 9. p 112, 1.	कन्वरा, p 160, 39.	कफ, p 153, 13.
कदाचित्, p 377, 4.	कन्यका, p 138, n.	कफणि, p 158, 31, n.
कडुण, p 23, 36.	कन्यकाजात. p 142, 24.	कफणी, p 158, n.
कट्ट, p 38, 25.	कन्यस, p 147, n.	कफाणि, p 158, 31.

कफि—कखि.	कखी—कर.	कर—कर्क.
कफिन्, p 153, 11.	कखी. p 229, n.	करन्, p 232, n.
कफोणी, p 158, n.	कख्, p 67, 23. p 338, 136.	करन्, 232, 48.
कर्बर, p 12, n.	कखुयीवा, p 161, 39.	करब्, p 159, 34.
कबुर, p 12, n.	कख, p 264, 24.	करवाखिका, p 213, n.
कबन्ध, p 60, 4. p 219, 86.	कयस्या, p 120, n.	करवीर, p 104, 57.
कम्, p 374, 11.	कर, p 197, 27. p 22, 25. p 347, 166.	करवाखा, p 159, 38.
कणठ, p 66, 21.	करक, p 101, 45.	करगीकर, p 200, 5.
कणठी, p 67, 24.	करका, p 18, 13.	करघाट, p 72, 43.
कणखल्लु, p 187, 45.	करज, p 116, 17. p 97, 28.	करघाटक, p 98, 33.
कसन, p 264, 24.	करझक, p 97, 28.	कराख, p 359, 207.
कसन्ध, p 60, n.	करट, p 130, 20. p 310, 36.	करिगजित, p 217, 76.
कसल, p 60, 3. p 71, 40. p 356, 196.	करण, p 248, 2. p 316, 57.	करिणी, p 200, 4.
कसला, p 5, 22.	करण्ड, p 391, 18.	करिन्, p 200, 2.
कसलासन, p 3, 12.	करतोया, p 69, 33.	करिपण्खी, p 108, 15.
कसलोत्तर, p 246, 106.	करपल, p 255, 35.	करियावक, p 200, 3.
कनिह, p 264, 23.	करपाल, p 213, 57.	करीर, p 104, 37. p 349, 175.
कम्प, p 55, 38.	करपालिका, p 213, 59.	करीष, p 133, 51.
कम्पित, p 55, n.	करवाल, p 213, n.	करणा, p 49, 18. p 315, 54.
कम्पन, p 277, 24. p 55, n.	करवाखिका, p 213, n.	करेटु, p 131, 19.
कम्बिल, p 120, n.	करभ. p 159, 32. p 239, 75.	करेषु, p 315, 55. p 200, n.
कम्बिल्ल, p 120, n.	करभूषण, p 166, 9.	करेषू, p 315, n.
कम्बील, p 120, n.	करभदक, p 102, 48.	करोठि, p 156, 20.
कस्य, p 277, 24.		कर्क, p 203, 14.
कन्धल, p 169, 18. p 356, 196.		कर्कट, p 66, n.
कन्धलिवाहक, p 204, 20.		कर्कटक, p 66, 21.
कखि, p 229, 34.		कर्कटी, p 387, n.

कर्क—कर्प	कर्प—कर्ष	कर्ष—कल
कर्कश्व, p 94, n.	कर्पराल, p 92, n.	कर्षक, p 221, 6.
कर्कश्व, p 94, 17. p 400,	कर्पेरी, p 245, 102.	कर्षफल, p 100, 39.
38.	कर्पास, p 393, n.	कर्षू, p 364, 224.
कर्करी, p 228, 31.	कर्पासी, p 113, 4.	कल, p 45, 2.
कर्करेट, p 131, 19.	कर्पूर, p 172, 31.	कलकल, p 44, 4.
कर्कश, p 120, 12. p 363,	कर्वर, p 12, n.	कलङ्क, p 19, 12. p 298, 4.
219.	कव्युर, p 243, 95. p 12,	कलत्र, p 351, 180.
कर्कर, p 122, 21.	55.	p 384, n.
कर्कुर, p 243, n.	कर्वर, p 243, n.	कलघौत, p 322, 79.
कर्कुर, p 122, n.	कर्म्म, p 286, n.	कलभ, p 207, 3.
कर्कुरक, p 118, 23.	कर्म्मकर, p 251, 15.	कलभ, p 226, 94.
कर्प, p 162, 45.	p 263, 19.	कलम्ब, p 123, n. p 212,
कर्णजलौकस्, p 130, n.	कर्म्मकार, p 263, 19.	55. p 229, 85.
कर्णजलौका, p 130, 13.	कर्म्मलभ, p 262, 18.	कलम्बी, p 123, 23.
कर्णधार, p 63, 12.	कर्म्मठ, p 262, 18.	कलम्बू, p 123, n.
कर्णवेष्टन, p 165, 5.	कर्म्मण्यभुज, p 263, n.	कलरव, p 130, 14.
कर्णिका, p 165, 5. p 302,	कर्म्मण्य, p 256, 38.	कलख, p 146, 38.
15.	कर्म्मन्दिन, p 185, 41.	कलविह्व, p 131, 18.
p 302, 15.	कर्म्मशील, p 262, 18.	कलय, p 228, 31.
कर्णिकार, p 100, 41.	कर्म्मशूर, p 262, 18.	कलधि, p 108, 11.
कर्णरिध, p 204, 20.	कर्म्मसचिव, p 192, 4.	p 228, n.
कर्णजप, p 270, 47.	कर्म्मर, p 124, 26.	कलधी, p 108, n.
कर्त्तरी, p 255, 34.	कर्म्मोद्भूय, p 35, 17.	p 228, n.
कर्त्त, p 403, n.	कवट, p 397, 33.	कलस, p 223, n.
कर्त्ती, p 403, n.	कवरी, p 230, n.	कलसि, p 108, n.
कर्दम, p 62, 9.	कवर, p 38, 26. p 122, n.	कमसी, p 228, n.
कपट, p 168, 16. p 397, n.	कर्बूर, p 122, 20.	कलङ्गस, p 132, 23.
कपर, p 155, 19.	कर्ष, p 242, 88.	कलङ्क, p 216, 73.

कला—कल्य	कल्या—कश्य	कष—काके
कला, p 18, 17. p 27. 11. p 357, 200.	कल्या, p 42, 18. p 217, 24.	कष, p 255, 32.
कलाद, p 249, 8.	कल्याण, p 31, 3.	कषा, p 254, n.
कलानिधि, p 18, 16.	कल्याणी, p 31, n.	कषाय, p 344, 155. p 35, 18.
कलाप, p 337, 131.	कलोल, p 61, 6.	कषरुका, p 156, n.
कलाय, p 224, 16.	कषय, p 207, 32.	कष, p 311, 42. p 60, 4.
कलि, p 216, 73. p 89, n. p 356, 196.	कषर, p 163, n.	कस, p 255, n.
कलिका, p 89, 16.	कषरी, p 119, 5. p 163. 48. p 230, 40.	कसा, p 254, n.
कलिकारक, p 97, n.	कषल, p 234, 54.	कसूरी, p 172, 31.
कलिङ्ग, p 102, 47. p 130, 16.	कषाट, p 82, n.	कसल, p 217, n.
कलिद्रुम, p 100, 39.	कषाटी, p 82, n.	कल्लार, p 70, 36.
कलिमारक, p 97, 28.	कवि, p 21, 26. p 176, 5.	कङ्ग, p 132, 22.
कलिल, p 279, 34.	कविका, p 204, 17.	कांख, p 228, n.
कली, p 89, n.	कवित्य, p 91, n.	कांखताल, p 46, 4.
कलुष, p 31, 1. p 64, 14.	कविय, p 398, 35.	काक, p 131, 20.
कलेवर, p 156, 21.	कवी, p 176, n. p 204, n.	काकचिञ्ची, p 109, 16.
कल्क, p 302, 14.	कवोष्ण, p 23, 36.	काकतिन्दुक, p 95, 19.
कल्प, p 30, 21. p 185, 39, p 256. n.	कव्य, p 181, 24.	काकनासिका, p 113, 6.
कल्पना, p 202, 10.	कषा, p 254, 31.	काकपक्ष, p 163, 47.
कल्पवृक्ष, p 9, 46.	कषाङ्ग, p 269, 44.	काकपीलुक, p 95, 19.
कल्पान्त, p 30, 22.	कषिपु, p 337, 133.	काकमाची, p 121, 17.
कल्पप, p 31, 1.	कषेरुका, p 156, 20.	काकसुदा, p 112, 1.
कल्पाष, p 38, 26.	कषन, p 377, n.	काकली, p 45, 2.
कल्य, p 24, 2. p 345. 161. p 152, 8.	कसल, p 217, 78.	काकाङ्गी, p 113, 7.
	कसरीरजन्मन्, p 170, n.	कार्कणी, p 386, 9.
	कश्य, p 257, 40. p 269, 44. p 203, 15.	काकु, p 41, 13.
		काकुद, p 161, 42.
		काकेन्दु, p 95, 19.

काको—काण्डी.

काकोहन्त्रिका, p 100, 42.

काकोदर, p 58, 7.

काकोल, p 58, 10.
p 131, 21.

काकोलूकिका, p 384, n.

काको, p 117, 19.

काङ्का, p 52, n.

काकोव, p 93, n.

काच, p 244, 100. p 254, 30. p 307, 29.

काचस्थाली, p 99, 35.

काचित, p 280, 39.

काचुन, p 243, 95.

काचुनाङ्कय, p 101, 45.

काचुनी, p 230, 41.

काचु, p 166, n.

काचुक, p 230, 39.

काचु, p 66, 10.

काञ्जिका, p 230, n.

काञ्जिक, p 230, 29.

काञ्जीक, p 230, n.

काण्ड, p 225, 22.
p 313, 46.

काण्डष्टव, p 208, 35.

काण्डवत्, p 208, 37.

काण्डाल, p 227, 26.

काण्डीर, p 208, 37.

काण्डे—काम.

काण्डेच, p 110, 23.

कातर, p 264, 26.

कातरा, p 264, n.

कात्यायनी, p 7, 32.
p 141, 17.

कादम्ब, p 132, 23.
p 96, n.

कादम्बरी, p 257, 40.

कादम्बिनी, p 16, 9.

काङ्गवेय, p 56, 4.

कामन, p 86, 1.

कानीन, p 142, 24.

कानीनी, p 142, n.

कान्त, p 272, 2.

कान्तलक, p 116, 16.

कान्ता, p 137, 3.

कान्तार, p 77, 17.
p 349, 174.

कान्तारक, p 125, 29.

कान्ति, p 19, 19.

कान्द्विक, p 227, 28.

कान्द्वीक, p 269, 42.

कापय, p 76, 16.

कापोत, p 136, 43.
p 247, 109.

कापोताञ्जन, p 244, 101.

काच, p 5, 20. p 52, 28.
p 235, 57. p 340, 141. p 379, 13.

काम—कार.

कामगामिन्, p 209, 44.

कामकामिन्, 209, n.

कामन, p 264, 24.

कामपात्र, p 4, 18.

कामम्, p 379, 13.

कामविह, p 264, 24.

कामिनी, p 137, 3.
p 333, 115.

कामिन्, p 333, n.

कामुक, p 264, 23.

कामुका, p 139, 9.

कामुकी, p 139, 9.

काम्पिल्ल, 120, n.

काम्पिल्ल, p 120, 12.

काम्बल, p 205, 22.

काम्बिक, p 250, 8.

काम्बोज, p 203, 13.

काम्बोजी, p 119, 8.

काम्यदान, p 286, 3.

काय, p 156, 22. p 189, 50.

कायस्था, p 120, n.
p 99, n.

कार, p 197, n.

कारण, p 32, 6.

कारणा, p 59, 3.

कारणिक, p 260, 7.

कारणव, p 134, 34.

कार—कार्वा.

- कारवी, p 122, 18.
 p 111, 30.
 कारवेष्ट, p 122, 20.
 कारम्भा, p 99, 36.
 कारा, p 219, 87.
 कारिका, p 302, 15.
 p 59, n.
 कारीर, p 297, 43.
 कार, p 249, 5.
 कारयिक, p 262, 15.
 कारय्य, p 49, 18.
 कारोत्तर, p 257, 43.
 कार्तस्तर, p 243, 96.
 कार्तान्तिक, p 194, 14.
 कार्तिक, p 24, 17.
 कार्तिकिक, p 29, 18.
 कार्तिकेय, p 7, 34.
 कार्पास, p 167, 12.
 p 398, 35.
 कार्पासी, p 113, n.
 कार्म, p 262, 18.
 कार्मण, p 287, 4.
 कार्मी, p 262, n.
 कार्मक, p 211, 51.
 कार्म्य, p 96, n.
 कार्मक, 221, n.
 कार्मापण, p 242, 88.
 कार्मापणक, p 242, n.

कार्धि—कालि.

- कार्धिक, p 42, 88.
 कार्थ, 296, 25.
 कास, p 24, 1. p 11, 54.
 p 356, 196, p 37, 23.
 कासक, p 149, 49.
 कासकष्टक, p 131, 21.
 कासकूट, p 58, 10.
 कासखण्ड, p 155, 17.
 कासधन, p 218, 84.
 कासद्व, p 211, 51.
 कासमेधिका, p 107, n.
 कासमेशी, p 108, n.
 कासमेधिका, p 111, 27.
 p 107, 9.
 कासमेशी, p 108, 14.
 कासमेव, p 234, 53.
 कासमेय, p 234, n.
 कासच्छत्र, p 59, 2.
 कासस्त्रय, p 95, 19.
 p 102, 48.
 कासा, p 7, n. p 108, 13.
 p 111, 27.
 कासाशुच, p 171, 28.
 कासानुसारक, p 115, 10.
 p 171, 27.
 कासायस्, p 244, 98.
 कासिका, p 302, 15.
 कासिन्दी, p 69, 32.

कालि—काष्ठा.

- कालिन्दीभेदन, p 4, 19.
 काली, p 7, 32. p 99, n.
 p 356, n.
 कालीयक, p 109, n.
 p 171, 27.
 कालेयक, p 109, 20.
 p 171, n.
 काल्यक, p 118, 23.
 काल्य, 24, n.
 काल्या, p 233, 70.
 p 42, n.
 काल्यिक, p 207, 34.
 कालेरी, p 70, 35.
 काव्य, p 21, 26.
 काव, p 124, 28. p 150, n.
 कावमर्द, p 391, n.
 कावरी, p 94, 16.
 काव्यं, p 94, 16.
 कावरी, p 120, 11.
 कावरीरमन्, p 170, 25.
 काव्यप, p 22, n.
 काव्यपि, p 22, 33.
 काव्यपी, p 73, 2.
 काव, p 88, 13.
 कावकुहाल, p 63, 13.
 कावतट, p 250, 9.
 कावकुहालिनी, p 63, 11.
 काव, p 15, 2. p 27, 11.
 p 312, n.

काशी—कटि.

- काशीला, p 112, 1.
 काश, p 124, n.
 कासनर्द, p 391, 19.
 कासर, p 128, 4.
 कासार, p 68, 28.
 किं, p 377, 5.
 किंशब्द, p 225, 21.
 p 347, 165.
 किंशुक, p 93, 10.
 कि, p 390, 15.
 किकि, p 130, n.
 किकिदिदि, p 130, n.
 किकिदीदि, p 130, n.
 किकीदिदि, p 130, 16.
 किकीदीदि, p 130, n.
 किहुर, p 251, 17.
 किहुरा, p 251, n.
 किहुरी, p 251, n.
 किह्विनी, p 167, 11.
 किह्वित्, p 377, n.
 p 378, 8.
 किह्विलिक, p 66, n.
 किह्वल्लक, p 66, 22.
 किह्वल्ल, p 66, n.
 किह्वल्लक, p 66, n.
 किह्वल्लक, p 72, 43.
 किटि, p 127, 2.

किट्ट—किलि.

- किट्ट, p 155, 16.
 किलि, p 391, 18.
 किलिह्वी, p 107, 7.
 किल्ल, p 257, 42.
 किल्ल, p 104, 58.
 p 258, 44.
 किल्लर, p 14, 66.
 किल्लरेय, p 14, 64.
 किल्ल, p 377, 5.
 किल्लत, p 376, 2.
 p 377, 5.
 किल्ल, p 374, 12. p 377, n.
 किल्लव, p 270, n.
 किल्लवान, p 270, 48.
 किल्लव, p 14, 66.
 किल्लदन्ति, p 40, n.
 किल्लदन्ती, p 40, 7.
 किर, p 127, 2.
 किरण, p 22 34.
 किरात, p 252, n.
 किराततिह्व, p 119, 8.
 किरि, p 127, n.
 किरोट, p 164, 3.
 किर्णरि, p 38, 26.
 किल, p 375, 16.
 किलास, p 150, 4.
 किलासिन्, p 153, 12.
 किलिह्वक, p 227, 26.

किलि—कुञ्ज.

- किलिप, p 365, 225.
 p 31, 1.
 किलिथोर, p 208, 14.
 किल्ल, p 299, 7.
 किल्लय, p 89, 14.
 कीकस, p 155, 19.
 कीकि, p 130, n.
 कीकक, p 124, 27.
 कीनाय, p 362, 217.
 कीर, p 131, 21.
 कीरिन्, p 41, 12.
 कीरिन्ना, p 41, n.
 कील, p 11, 52. p 357,
 199.
 कीला, p 11, n.
 कीलक, p 238, 73.
 कीलास, p 60, 3. p 358,
 202.
 कीलित, p 268, 42.
 कीय, p 127, 3.
 कीयपर्णी, p 107, 7.
 कु, p 73, 3.
 कुकर, p 149, 48.
 कुकुद, p 261, n.
 कुकुन्दर, p 157, 26.
 कुकुल, p 358, 205.
 कुकट, p 131, 17.
 कुकुटपर्णी, p 402, n.

कुक्—कुट.
 कुक्कु, p 134, 35.
 कुक्कुर, p 117, 20-p 252,
 22.
 कुक्कि, p 158, 28.
 कुक्किन्धरि, p 263, 21.
 कुक्कुन, p 170, 25.
 कुक्क, p 158, 21, n.
 कुक्कन्दन, p 173, 34-
 कुक्कर, p 267, 37-
 कुक्काप, p 158, 24.
 कुक्कित, p 276, 20.
 कुक्क, p 21, 27.
 कुक्क, p 85, 8-p 308, 38.
 कुक्कर, p 201, 2-p 273, 8.
 कुक्करायन, p 91, 1.
 कुक्कल, p 230, 39.
 कुट, p 79, 6. p 87, 5.
 p 228, 32.
 कुटक, p 223, 13.
 कुटक्क, p 390, n.
 कुटल, p 102, 47.
 कुटलट, p 117, 19. p 99,
 37.
 कुटर, p 239, n.
 कुटि, p 79, n.
 कुटिल, p 276, 21.
 कुटो. p 79, n.
 कुटक्क, p 390, 17.

कुट—कुढ.
 कुटम्बव्याप्त, p 261, 11.
 कुटम्बिनी, p 133, 6-
 कुटनी, p 141, 19.
 कुट्टिन, p 398, 34-
 कुटम्ब, p 89, 16-
 कुट, p 87, 5.
 कुटर, p 239, 75.
 कुठार, p 213, 60.
 कुठारी, p 213, n.
 कुठेरक, p 105, 60.
 कुटप, p 242, n-
 कुटप, p 242, 89.
 कुटम्ब, p 89, n.
 कुट, p 78, 4.
 कुटप, p 219, 87. p 392,
 20. n.
 कुटि, p 116, 16.
 कुट्ट, p 262, 17.
 कुट्ट, p 228, 31, p 145,
 36.
 कुटल, p 165, 5.
 कुटल्लिन, p 58, 7-
 कुटल्लिका, p 187, n-
 कुटली, p 228, n-p 187, 45.
 कुटप, p 183, 31.
 कुटक, p 53, 31.
 कुटप, p 229, 33-
 कुट, p 229, 33-

कुढ—कुम.
 कुढल, p 58, 31.
 कुढा, p 41, 14.
 कुढित, p 272, 4-
 कुढ. p 202, 10. p 125, 31.
 कुढा, p 202, n.
 कुढन, p 53, n-
 कुढल, p 91, 3.
 कुढन, p 78, n.
 कुढल, p 63, n.
 कुनटी, p 246, 109.
 कुनायक, p 107, 10-
 कुन, p 215, 61.
 कुनल, p 162, 46.
 कुन्द, p 391, 19 p 114, 9.
 कुन्द, p 114, n-
 कुन्दुर, p 114, n.
 कुन्दुर, p 114, 9-
 कुन्दुरी, p 115, 12.
 कुपिन्द, p 249, n.
 कुपुल, p 272, 4.
 कुप, p 243, 92.
 कुप, p 76, n.
 कुल, p 149, 48.
 कुमार, p 7, 36. p 48, 12
 कुमारक, p 91, 5.
 कुमारी, p 103, 54.
 p 138, 8.
 कुमर, p 70, n.

कुसु—कुचि.

कुसुद, p 70, 37.
 कुसुदवान्धर, p 18, 15.
 कुसुदयस्त्रु, p 18, n.
 कुसुदिका, p 95, 21.
 कुसुदिनी, p 71, 39.
 कुसुदत्, p 75, 9.
 कुसुदती, p 71, 38. n.
 कुस्य, p 180, 18.
 कुस्य, p94, 14. p 200, 5.
 p 339, 137.
 कुस्यकार, p 249, 6.
 कुस्यसम्भ, p 19, 21.
 कुस्यिका, p 70, 38.
 कुस्यी, p 95, 21.
 कुस्योर, p 66, 21.
 कुस्यीख, p 66, n.
 कुस्य, p 128, 8.
 कुस्यक, p 253, 24.
 कुस्यक, p 104, n.
 कुस्य, p 132, 23.
 कुस्यी, p 132, n.
 कुस्यक, p 104, 55.
 कुस्यक, p 104, 56.
 कुस्यक, p 104, n.
 कुस्यिन्द, p 124, 25.
 कुस्यिन्द, p 241, 87.
 कुस्युर, p 252, n.
 कुचिका, p 231, n.

कुर्व—कुत्सा.

कुर्वती, p 403, n.
 कुर्वत्, p 403, n.
 कुत्स, p 136, 41. p175, 1.
 p 394, n. p 249, n.
 कुत्सक, p95, 19. p122, 20.
 p 249, 5.
 कुत्सटा, p 139, 10.
 कुत्सटी, p 246, n.
 कुत्सीय, p 9, n.
 कुत्सिका, 245, 103.
 कुत्सपातिका, p 138, 7.
 कुत्सपासी, p 138, n.
 कुत्सविप्र, p 402, n.
 कुत्सचेरिन्, p 249, 5.
 कुत्ससम्भ, p 175, 2.
 कुत्ससी, p 138, 7.
 कुत्साव, p 135, 37.
 कुत्साव, p 249, 6.
 कुत्सासी, p 245, 103.
 कुत्सिक, p 249, n.
 कुत्सिय, p 9, 42.
 कुत्सी, p 108, 12.
 कुत्सीन, p 202, 12.
 p 175, 2.
 कुत्सीर, p 66, 21.
 कुत्साव, p224, 18. p230,
 39. n. p 392, 21.
 कुत्सावा, 230, n.

कुत्सा—कुये.

कुत्सावाभिमुत्त, p 230, n.
 कुत्साव, p392, n. p224, n.
 p 230, n.
 कुत्सा, p155, 19. p175, n.
 कुत्सा, p 69, 34.
 कुत्स, p 70, n.
 कुत्सर, p 35, n.
 कुत्स, p 401, n. p 94,
 17.
 कुत्सव, p 70, 37.
 कुत्सी, p 401, n.
 कुत्साद, p 267, 37.
 कुत्सेपी, p 64, 16.
 कुत्सिनी, p 64, n.
 कुत्सिन्द, p 249, 6.
 कुत्सेर, p 14, 65.
 कुत्सेर, p 116, 15.
 कुत्सेल, p 70, n.
 कुत्स, p 125, 31. p 362,
 218.
 कुत्स, p 269, 4. p 31,
 4. p 359, 206.
 कुत्सवा, p 359, n.
 कुत्सी, p 359, n.
 कुत्सी, p 244, 99.
 कुत्सीद, p 221, n.
 कुत्सीव, p 250, 12.
 कुत्सेयव, p 71, 40.

कुप—कूप.

कुपल, p 259, n. p 81, n.
 कुपीद, p 221, n.
 कुप, p 398, 34. p 115,
 14. p 151, 5.
 कुप्याण्डक, p 122, 21.
 कुपीद, p 221, 4.
 कुपीदिक, p 221, 5.
 कुपुन, p 90, 17.
 कुपुनाञ्जन, p 245, 103.
 कुपेपु, p 5, 21.
 कुपुन, p 339, 139.
 p 246, 107.
 कुपति, p 53, 30.
 कुपुनुरी, p 230, n.
 कुपुनुर, p 330, 38.
 कुपना, p 189, 52.
 कुपुन, p 56, 1.
 कुप, p 26, n.
 कुप, p 26, 9.
 कुपुद, p 261, 14.
 कुप, p 84, 4. p 311, 39.
 p 136, 42.
 कुपक, p 223, 13.
 कुपयन्त्र, p 253, 27.
 कुपयाख्या, 97, 27.
 कुपय, p 277, 23.
 कुपि, p 149, n.
 कुपा, p 63, n.

कूप—कृत.

कूप, p 68, 23.
 कूपक, p 63, 12. p 62, n.
 कूपार, p 60, n.
 कूप, p 162, 48.
 कूपशीर्ष, p 119, 8.
 कूपिका, p 231, 44.
 कूपन, p 53, 33.
 कूपर, p 158, 31.
 कूपरा, p 158, n.
 कूपसक, p 169, 19.
 कूप, p 66, 21.
 कूप, p 61, 7.
 कूपर, p 206, 25.
 कूपार, p 60, n.
 ककण, p 131, 19.
 कककास, p 129, 12.
 ककपाकु, p 131, 17.
 ककाटिका, p 161, 39.
 ककुषान, p 129, n.
 ककु, p 60, 4. p 189, 51.
 कत, p 322, 79.
 कतक, p 231, 42.
 कतपुङ्ग, p 268, 36.
 कतपास, p 91, 4.
 कतसुख, p 259, 4.
 कतसुख, p 261, 10.
 कतसपत्रिका, p 138, n.
 कतसपत्रिका, p 138, n.

कृत—कथा.

कतसपत्रिका, p 138, 7.
 कतसपत्री, p 138, n.
 कतसपत्रीका, p 138, n.
 कतस, p 268, 36.
 कतान, p 11, 54. p 319,
 67.
 कतिन, p 176, 5.
 कत, p 284, 53.
 कति, p 187, 46.
 कतिपास, p 6, n.
 कतिपास, p 6, 27.
 कत, p 403, 45.
 कता, p 345, 160.
 कतिन, p 86, 2.
 कतिनपत्र, p 171, 29.
 कत, p 275, 14.
 कपण, p 270, 48.
 कपा, p 49, 18.
 कपास, p 213, 57.
 कपापी, p 255, 34.
 कपास, p 262, 15.
 कपीटयोनि, p 10, 49.
 कति, p 130, 13.
 कतिकोयोत्य, p 167, 13.
 कतिन, p 110, 25.
 कत, p 274, 11.
 कथास, p 10, 50.
 कथासुरेतस, p 6, 28.

कृशा—केत.

कृशाचिन्, p 251, 12.
 कृषक, p 223, n.
 कृषातु, p 10, n.
 कृषि p 220, 2.
 कृषिक, p 221, c.
 कृषीवत्, p 221, 6.
 कृष्ट, p 222, 8.
 कृष्टि, p 176, 5.
 कृष्य, p 3, 13. p 37, 23.
 p 229, 36.
 कृष्यकर्म्मन्, p 270, n.
 कृष्यपाक, p 102, n.
 कृष्यपाकफला, p 102, 48.
 कृष्यफल, p 102, n.
 कृष्यफला, p 108, 14.
 कृष्यभेदी, p 106, 4.
 कृष्यला, p 109, 16.
 कृष्यवर्त्मन्, p 10, 49.
 कृष्यवृत्ता, p 99, 35.
 कृष्यघार, p 129, n.
 कृष्यसार, p 129, 10.
 कृष्या, p 108, 15.
 कृष्यिका, p 225, 19.
 कृषर, p 149, 19.
 कृका, p 133, 31.
 कृकिन्, 133, 30.
 कृतक, p 126, n.
 कृतकी, p 126, 35.

केत—कैदा.

केतन, p 215, 67.
 केत, p 318, 63.
 केदर, p 392, 20.
 केदार, p 222, 11.
 केनिपातक, p 63, 13.
 केयुर, p 166, 9.
 केखि, p 53, 32.
 केवल, p 359, 205.
 केय, p 317, n. p 162, 46.
 केयपत्त, p 163, n.
 केयपत्थी, p 107, n.
 केयपाथ, p 163, n.
 केयपाथी, p 163, 48.
 केयर, p 92, n. p 72, 43.
 केयरिन्, p 127, n.
 केयव, p 3, 13. p 148, 45.
 केयवेष, p 163, 48.
 केयिक, p 148, 45.
 केयिन्, p 148, 45.
 केयिनी, p 115, 14.
 केसर, p 72, n. p 92, 6.
 p 101, 44.
 केसरिन्, p 127, 1.
 कैटभजित्, p 4, 17.
 कैटय्यं, p 95, 21.
 कैतव, p 258, 45. p 52, 30.
 कैदार, p 222, n.
 कैदारक, p 222, 11.

कैदा—कोटि.

कैदारिक, p 222, 11.
 कैदाय्यं, p 222, 11.
 कैरव, p 70, 37.
 कैलास, p 14, 66.
 कैवर्त्त, p 64, 15.
 कैवर्त्तसुखा, p 117, n.
 कैवल्य, p 34, 15.
 कैवर्त्तिसुखा, p 117, 20.
 कैवर्त्तिसुखा, p 117, n.
 कैयिक, p 162, 47.
 कैय्य, p 162, 47.
 कोक, p 128, 7. p 132, 22.
 कोकनद, p 71, 42.
 कोकनदस्थानि, p 37, 24.
 कोकिल, p 131, 19.
 कोकिला, p 110, 23.
 कोटर, p 89, 13.
 कोटरी, p 141, n.
 कोटवी, p 141, 17.
 कोटि, p 214, n. p 311,
 40. p 393, n.
 कोटिवर्त्त, p 117, 21.
 कोटिय, p 222, 12.
 कोटी, p 214, n.
 कोट्ट, p 391, 18.
 कोट्टी, p 141, n.
 कोट्टार, p 391, 18.
 कोटि, p 214, 61.

कोठ—कोवि.

कोठ, p 151, 5.
 कोण, p 46, 6. p 214, 61.
 कोणिक, p 149, n.
 कोदण्ड, p 211, 51.
 कोद्व, p 224, 16.
 कोप, p 51, 26.
 कोपक्रम, p 395, n.
 कोपच, p 395, n.
 कोपन, p 266, n.
 कोपना, p 137, 4.
 कोपिन्, p 266, 32.
 कोषल, p 278, 27.
 कोषलिक, p 134, 35.
 कोरक, p 89, 16. p 134, 35.
 कोरङ्गी, p 115, 13.
 कोरद्व, p 224, 16.
 कोर, p 94, 17. p 62, 11.
 p 127, 2.
 कोरक, p 172, 31.
 p 229, 36.
 कोरद्व, p 116, 18.
 कोरन्व, p 47, 7.
 कोरवल्ली, p 108, 16.
 कोरा, p 94, n. p 108, 15.
 कोराह, p 44, 4.
 कोरि, p 94, 17.
 कोरी, p 94, n.
 कोविद, p 176, 4.

कोवि—कौल.

कोविदार, p 91, 3.
 कोष, p 135, n. p 242, 91.
 कोषफल, p 172, 31.
 कोषातकी, p 30ⁿ, n.
 कोष, p 135, 37. p 242, n.
 p 364, 223, n.
 कोषातकी, p 300, 8.
 कोर, p 312, 43.
 कोण, p 23, 36.
 कोण्टिक, p 303, 17.
 कोषेय, p 213, 57.
 कोटत, p 250, 9.
 कोटिक, p 251, 14.
 कोषक, p 222, n.
 कोषप, p 11, 55.
 कोटक, p 53, 31.
 कोटव, p 53, 31.
 कोटवी, p 221, 8.
 कोनिक, p 208, 38.
 कोनी, p 114, 8.
 कोपीन, p 335, 124.
 कोपीदकी, p 5, n.
 कोपीदी, p 5, n.
 कोसदी, p 19, 18.
 कोपीदकी, p 5, 24.
 कोषटिनेय, p 143, 27.
 कोषटेय, p 143, 26.
 कोषटेयी, p 142, n.

कौल—क्रन्दि.

कौलटेर, p 143, 26.
 कौलटेरा, p 143, n.
 कौलखीन, p 221, n.
 कौलीन, p 334, 19.
 कौलेय, p 175, n.
 कौलेयक, p 175, n.
 p 252, 22.
 कौलिक, p 94, 14. p 300,
 10.
 कौलिकी, p 300, n.
 कौलव, p 167, 13.
 कौलिक, p 300, n.
 कौलिकी, p 300, n.
 कौलेय, p 167, n.
 कौलन, p 403, n.
 कौलनी, p 403, n.
 कौलन, p 5, 24.
 कौलन, p 385, n.
 कौलन, p 255, 35. p 104, n.
 कौलन, p 104, 57. p 131,
 19. p 255, n.
 कौल, p 178, 13.
 कौलन, p 6, 29.
 कौलन, p 2, 4.
 कौलन, p 218, 83.
 कौलन, p 217, 76. p 336,
 126. p 54, n.
 कौलन, p 54, 35.

क्रम—क्रोध.

- क्रम, p 185, 39.
 क्रमुक, p 95, 21. p 126, 34.
 क्रमेवक, p 239, 75.
 क्रवविक्रमिक, p 239, 79.
 क्रथिक, p 240, 79.
 क्रथ, p 240, 82.
 क्रथ्य, p 154, 14.
 क्रथ्याद्, p 11, 55.
 क्रथ्याद्, p 11, 55.
 क्रथयक, p 240, 79.
 क्रनि, p 130, n.
 क्रमिक, p 171, 28.
 क्रिया, p 385, n.
 क्रियान्, p 263, 18.
 क्रोडा, p 53, 33.
 क्रुद्ध, p 131, 22, n.
 क्रुध्, p 51, 26, n.
 क्रुद्, p 54, 35.
 क्रूर, p 270, 47. p 277, 25. p 355, 193.
 क्रेतव्य, p 240, 82.
 क्रेव, p 240, 82.
 क्रोड, p 127, 2. p 158, 28.
 क्रोडा, p 158, n.
 क्रोध, p 51, 26.
 क्रोधन, p 266, 32.

क्रोध—क्षय.

- क्रोधबुग, p 77, 18.
 क्रोद्, p 128, 5.
 क्रोद् विद्या, p 108, 11.
 क्रोद्गी, p 111, 28. p 128, n.
 क्रोद्ददारय, p 7, n.
 क्रोद्, p 131, 22.
 क्रोद्ददारय, p 7, 36.
 क्रव, p 289, 10.
 क्रवय, p 289, 10.
 क्रिज, p 284, 55.
 क्रिजाच, p 153, 11.
 क्रिधित, p 283, 48.
 क्रिद्, p 43, 20. p 283, 48.
 क्रोतक, p 111, 28.
 क्रोतकिका, p 108, 13.
 क्रोव, p 146, 39. p 361, 213.
 क्रेव, p 294, 29.
 क्रोन, p 154, 16.
 क्रय, p 44, 3.
 क्रयन, p 44, 3.
 क्रयित, p 282, 45.
 क्रय, p 44, 3.
 क्रायोज्ज्व, 245, 102.
 क्रय, p 314, 50. p 27, 11. p 55, 38.
 क्रयदा, p 25, 4.

क्षय—क्षान्त.

- क्षयन, p 218, 82.
 क्षयप्रभा, p 17, 10.
 क्षतज, p 154, 15.
 क्षतव्रत, p 190, 53.
 क्षत्, p 248, 3. p 318, 65. p 206, 27.
 क्षज, p 191, n.
 क्षल, p 191, n.
 क्षलवन्धु, p 330, n.
 क्षदिव, p 191, 1.
 क्षदिया, p 140, 14.
 क्षदिवानी, p 140, 14.
 क्षदिवी, p 140, 15.
 क्षदिव, p 191, n.
 क्षंद, p 266, 31, n.
 क्षपा, p 25, 4.
 क्षपाकर, p 18, 16.
 क्षय, p 341, 144.
 क्षया, p 341, 144. p 73, u.
 क्षमिद्, p 266, 31.
 क्षमिन्, p 266, 31.
 क्षय, p 30, 22. p 287, 7. p 150, 2. p 196, 19. p 342, 147.
 क्षय, p 150, 3.
 क्षयय, p 150, 3.
 क्षान्त, p 282, 46.

ज्ञानि—जुड़.

ज्ञानि, p 51, 24.
 ज्ञार, p 244, 100.
 ज्ञारक, p 89, 16.
 ज्ञारण, p 42, n.
 ज्ञारवृत्तिक, p 73, 4.
 ज्ञारित, p 269, 43.
 ज्ञिति, p 320, 73. p 73, 2.
 ज्ञिपणि, p 63, n.
 ज्ञिपा, p 289, 11. p 25, n.
 ज्ञिपथी, p 63, n.
 ज्ञिप्त, p 280, 37.
 ज्ञिप्त, p 265, 30.
 ज्ञिप्त, p 13, 6.
 ज्ञिया, p 287, 7.
 ज्ञीर, p 61, 4. p 233, 51.
 p 352, 184.
 ज्ञीरविवक्ति, p 231, 44.
 ज्ञीरविदारी, p 111, 29.
 ज्ञीरगुणा, p 111, 28.
 ज्ञीराब्जितनया, p 5, 23.
 ज्ञीरावी, p 109, 18.
 ज्ञीरिका, p 97, 26.
 ज्ञीरोद, p 60, 2.
 ज्ञीव, p 264, 23.
 जुत, p 150, 3.
 जुताभिजनन, p 225, n.
 जुत, p 150, 3.
 जुड़, p 270, 42. p 350, 179.

जुड़—जेपि.

जुड़वष्टिका, p 167, 11.
 जुड़यज्ञ, p 67, 23.
 जुड़ा, p 108, 12. p 350,
 179.
 जुड़ावृत्तनस्यवृत्त, p 65,
 19.
 जुध, p 150, 3. p 234, 54.
 जुधा, p 234, n.
 जुधाभिजनन, p 225, 19.
 जुधित, p 263, 20.
 जुप, p 87, 8.
 जुना, p 225, 20.
 जुन, p 204, n. p 110, 23.
 जुनक, p 95, 20.
 जुन, p 392, 20.
 जुनि, p 250, 10.
 जुनक, p 274, 11.
 p 300, 10.
 जुनका, p 300, n.
 जुन, p 223, 11. p 351,
 182.
 जुनच, p 32, 7. p 339,
 35.
 जुनावीर, p 221, 6.
 जुपण, p 189, 11.
 जुपणि, p 63, 13.
 जुपथी, p 63, n.
 जुपिठ, p 285, 61.

जेम—खजा.

जेम, p 31, 4. p 116, 16.
 p 398, 34.
 जेव, p 222, 11. p 297, n.
 जोद, p 215, 67.
 जोदिठ, p 285, 61.
 जोन, p 168, 15. p 80, n.
 जोणि, p 73, n.
 जोणी, p 73, n.
 जोड़, p 246, 103.
 जोन, p 167, n. p 80, 12.
 p 168, n.
 जोमी, p 167, n.
 ज्युत, p 281, 40.
 ज्युता, p 73, 3.
 ज्युताभत, p 84, 1.
 ज्युत, p 58, 9.
 ज्युता, p 217, 75.
 p 313, 45.
 ज्युदित, p 398, 84.
 ख, p 394, 19. p 15, 1.
 p 393, 22.
 खकखट, p 277, n.
 खन, p 212, 54. p 134, 32.
 p 304, 20.
 खगेचर, p 5, 24.
 खज, p 229, n.
 खजाका, p 229, 34.

खञ्ज—खर्ज.

खञ्ज, p 149, 49.
 खञ्जन, p 130, 15.
 खञ्जरीट, p 130, 15.
 खट, p 390, 17.
 खट्टा, p 174, 39. p 205, n.
 खङ्ग, p 127, 4.
 खङ्गिन्, p 127, 4.
 खङ्गी, p 127, 4. n.
 खण्ड, p 18, 17.
 खण्डपर्य्य, p 6, 26, n.
 खण्डपरय्य, p 6, 26.
 खण्डनिकार, p 231, 43.
 खण्डिक, p 224, 16.
 खदिर, p 98, 30.
 खदिरी, p 119, 7.
 खद्योत, p 133, 28.
 खनि, p 85, 7.
 खनिज, p 222, 12.
 खनी, p 85, n.
 खपुर, p 126, 34.
 खर, p 239, 78. p 23, 37.
 खरय, p 148, 46.
 खरपुष्पा, p 119, 5.
 खरपञ्जरी, p 107, 7.
 खरा, p 102, 49.
 खरागरी, p 102, n.
 खराया, p 111, 30.
 खर्जूर, p 243, n.

खर्ज—खुर.

खर्जू, p 151, 4.
 खर्जूर, p 126, 35. p 243, 97.
 खर्जूरी, p 126, 35.
 खपर, p 245, n.
 खपरी, p 245, n.
 खके, p 276, 20.
 खक्यं, p 148, 46. p 276, n.
 खकंट, p 397, n.
 खक, p 270, 47.
 खकपू, p 262, 17.
 खकिन, p 204, n.
 खकिनी, p 297, 42.
 खकीन, p 204, 17.
 खकु, p 375, 16.
 खक्या, p 297, 42.
 खात, p 68, 27.
 खदित, p 285, 60.
 खार, p 242, n.
 खारि, p 242, n.
 खारी, p 242, 89.
 खारीक, p 222, 10.
 खारीयाप, p 222, 10.
 खिल, p 74, 5, n.
 खिला, p 74, n.
 खुर, p 116, 18. p 392, n.
 खुरयस, p 148, 47.
 खुरयस, p 148, 47.

खुर—गण.

खुरम, p 392, n.
 खुसक, p 300, n. p 251, n.
 खुसका, p 300, n.
 खेट, p 272, 4. p 396, n.
 खेव, p 68, 29.
 खेला, p 53, 33.
 खोख, p 149, 49.
 ख्यात, p 261, 9.
 ख्यातगण्य, p 281, 42.
 ख्याति, p 288, 9.
 गगण, p 15, 1.
 गङ्गा, p 69, 31.
 गङ्गाधर, p 6, 29.
 गज, p 200, 2.
 गजता, p 200, 4.
 गजबन्धनी, p 202, 11.
 गजभन्धा, p 115, n.
 गजभन्धा, p 115, 11.
 गजानन, p 7, 34.
 गङ्गा, p 79, 8.
 गङ्क, p 65, 17.
 गङ्गु, p 391, 18.
 गङ्गुल, p 149, 48.
 गण, p 135, 40. p 211, 49.
 p 314, 48.
 गणक, p 194, 14. n.
 गणकी, p 194, n.

गण - गन्ती.

गणदेवता, p 2, 5.
 गणनीय, p 275, 14.
 गणराज, p 25, 6.
 गणरूप, p 105, 61.
 गणहासक, p 116, 16.
 गणाधिप, p 7, 33.
 गणिका, p 103, 52.
 p 141, 19.
 गणिकारिका, p 101, 46.
 गणित, p 275, 14.
 गणेश, p 275, 14.
 गण्ड, p 161, 41. p 200, 5.
 गण्डक, p 127, 4.
 गण्डकारी, p 119, n.
 गण्डकाली, p 119; 7.
 गण्डशैल, p 85, 6.
 गण्डाली, p 124, 24.
 गण्डीर, p 123, 22.
 गण्डपद, p 66, 22.
 गण्डपदी, p 67, 24.
 गण्डपा, p 387, 10.
 गतनासिक, p 148, 46.
 गति, p 204, 17.
 गद, p 150, 2.
 गद्य, p 396, 31.
 गन्तव्य, p 403, n.
 गन्तव्या, p 403, n.
 गन्ती, p 204, 20.

गन्ध - गभी.

गन्ध, p 35, 16.
 गन्धक, p 245, 102.
 गन्धकुटी, p 115, 11.
 गन्धन, p 334, 117.
 गन्धनाकुली, p 112, 2.
 गन्धफली, p 99, 36.
 p 101, 44.
 गन्धपादन, p 84, 3.
 गन्धसूली, p 122, 19.
 गन्धरस, p 245, 105.
 गन्धर्व, p 2, 6. p 10, 48.
 p 129, 11. p 202, 12.
 p 338, 135.
 गन्धर्वहस्तक, p 98, 31.
 गन्धवह, p 12, 57.
 गन्धवहा, p 161, 40.
 गन्धवाह, p 12, 57.
 गन्धघटी, p 122, n.
 गन्धसार, p 172, 32.
 गन्धानुमती, p 113, 3.
 गन्धाली, p 133, n.
 गन्धाग्रज, p 245, 102.
 गन्धिक, p 245, n.
 गन्धिनी, p 115, 11.
 गन्धोत्तमा, p 257, 40.
 गन्धोली, p 133, 27.
 गभस्ति, p 22, 34.
 गभीर, p 64, 15.

गम - गर्भि.

गम, p 214, 63.
 गमन, p 214, 63.
 गम्भारी, p 94, 16.
 गम्भीर, p 64, 15.
 गम्य, p 281, 42.
 गरण, p 295, 37.
 गरुड, p 58, 9.
 गरागरी, p 102, n.
 गरिष्ठ, p 285, 62.
 गरी, p 102, 49.
 गरुड, p 5, 24.
 गरुडध्वज, p 4, 14.
 गरुडध्वज, p 22, 33.
 गरुड, p 134, 36.
 गरुडतु, p 5, 24. p 317, 60.
 p 134, 34.
 गर्गरी, p 239, 75.
 गर्जित, p 17, 10.
 गर्भ, p 56, 2.
 गर्दभ, p 290, 78.
 गर्दभाण्ड, p 96, 23.
 गर्भन, p 263, 22.
 गर्भ, p 339, 138. p 146,
 39.
 गर्भक, p 173, 3.
 गर्भागार, p 80, 8.
 गर्भाशय, p 146, 38.
 गर्भिणी, p 142, 22.

गभी—गब्धू

गभीपवातिनी, p237,70.
 गर्भत्, p 125, 31.
 गर्व, p 50, 22.
 गर्हण, p 41, 14.
 गर्ह्य, p 272, 4.
 गर्ह्यादिन्, p 267, 37.
 गल, p 160,29. p297,n.
 गलकंबल, p 236, 63.
 गलनिका, p 228, 31.
 गलित, p 284, 53.
 गलोद्देश, p 203, 16.
 गल्या, p 297, 42.
 गवय, p 129, 11.
 गवल, p 244, 100.
 गवांजल, p 235, 58.
 गवाच, p 80, 9.
 गवाक्षी, p 123, 22.
 गवीश्वर, p 235, 58.
 गवहु, p 226, 25.
 गवेहुका, p 226, n.
 गवेधु, p 226, n.
 गवेधुका, p 226, 25.
 गवेधण, p 294, n.
 गवेधणा, p 183, 31.
 गवेधित, p 284, 54.
 गव्य, p 233, 50.
 गव्या, p 235, 60.
 गव्यूति, p 77, 18.

गह—गिरि.

गहन, p86, 1. p279,34.
 गह्वर, p 85, 6. p 352, 185.
 गाह्वेय, p 243,95. p344, 157.
 गाह्वेयकी, p 118, 5.
 गाढ, p 13, 62.
 गाणिक्य, p 142, 22.
 गाण्डिव, p 211, 52.
 गाण्डीव, p 211, 52.
 गात्र, p156,21. p201,8.
 गात्रानुलेपनी, p 173,35.
 गान, p 45, 4.
 गान्धी, p 204, n.
 गान्धार, p 45, 1.
 गान्धवे, p 10, n.
 गावली, p 98, 30.
 p 180, 22.
 गायत्री, p 180, n.
 गाह्वत्, p 243, 92.
 गार्ग्य, p 296, n.
 गार्भिण्य, p 142, 22.
 गार्हपत्य, p 179, 19.
 गालव, p 94, 13.
 गिर, p 38, 1.
 गिरि, p84,1. p 289,11.
 गिरिकर्षी, p 110, 22.
 गिरिका, p 129, 12.

गिरि—गुह्य.

गिरिज, p 245, 104.
 p 244, 100.
 गिरिजाचल, p 244,100.
 गिरित, p 285, n.
 गिरिमल्लिका, p 102, 47.
 गिरिष, p 6, 26.
 गिरीष, p 6, 26.
 गिरा, p 38, n.
 गिरिष, p 289, n.
 गिरित. p 285, 60.
 गिरिन, p 289, n.
 गीत, p 44, 4.
 गीर्ण, p 285, 58.
 गीर्ण, p 289, 11.
 गीर्वाण, p 2, 4.
 गीर्षति, p 20, n.
 गीर्षति, p 20, 25, n.
 गुग्गुलु, p 94, 14.
 गुह्य, p 225,21. p89,n.
 p 165, n.
 गुह्यक, p 89, 16.
 गुह्यार्ण, p 165, n.
 गुह्या, p 109,16. p79,n.
 गुह्य, p 312, 44.
 गुह्युष्य, p 92, 8.
 गुह्यफल, p 92, 9.
 गुहा, p 110, 24.
 गुह्यपी, p 106, n.

गुडू—गुह्य.

- गुडूची, p 106, 1.
 गुण, p135,19. p212,53.
 p 253, 27. p 314,49.
 गुणदण्डक, p 63, 12.
 गुणित, p 280, 38.
 गुणित, p 280, 38.
 गुह्य, p 165, 7. p 89,n.
 गुह्यक, p 89, n.
 गुह्यसाध, p 165, 7.
 गुह्य, p 157, 24.
 गुह्य, p 124, 27.
 गुह्या, p99,36.p124,25.
 गुह्य, p280,38.p284,55.
 गुह्य, p 321, 77.
 गुह्यित, p 280, n.
 गुह्यित, p 280, n.
 गुह्य, p 177, 11.
 गुह्य, p 20, 25. p 176,6.
 p 346, 164.
 गुह्यिणी, p 142, 22.
 गुह्य, p 156, 23.
 गुह्य, p 88,9. p 155,17.
 p 341, 144.
 गुह्यिनी, p 88, 9.
 गुह्यक, p 126, 34.
 गुह्य, p 7, 35.
 गुह्य, p 85, 6.
 गुह्य, p 344, 156.

गुह्य—गुह्यी.

- गुह्यक, p 2, 6.
 गुह्यकेन्दर, p 14, 63.
 गुह्य, p 280, 38.
 गुह्यपद, p 58, n.
 गुह्यपाद, p 58, 7, n.
 गुह्यपुत्रक, p 194, 13.
 गुह्य, p 155, 19.
 गुह्य, p 282, 46.
 गुह्य, p 289, n.
 गुह्यक, p 126, n.
 गुह्यजन, p 121, 14.
 गुह्य, p 263, 22.
 गुह्य, p 131, 21.
 गुह्यसी, p 387, 10.
 गुह्य, p 121, 16.
 गुह्य, p 78, 4. p 384,n.
 p 370, 240.
 गुह्यगोधा, p 129, n.
 गुह्यगोधिका, p 129,
 12.
 गुह्यगोधिका, p 129, n.
 गुह्यपति, p 194, 15.
 गुह्यवाह, p 265, 27.
 गुह्यसूत्र, p 396, 30.
 गुह्याराज, p 86, 1.
 गुह्यवपुह्यी, p 81, 13.
 गुह्यिन्, p 175, 3.
 गुह्यी, p 265, 27.

गुह्य—गोधा.

- गुह्यक, p 262, 16.
 p 136, 43.
 गुह्यक, p 174, 40.
 गुह्यक, p 174, n.
 गुह्य, p 78, 4.
 गुह्यक, p301, 12.p85,8.
 गुह्य, p 245, 104.
 गो, p 235,60.p237,67.
 गोकर्णक, p 109, 17.
 गोकर्ण, p159,34.p 129,
 10.
 गोकर्णी, p 106, 2.
 गोह्य, p 235, 58.
 गोह्यक, p 109, 17.
 गोह्य, p 35, 17.
 गोह्यि, p 114, 7.
 गोह्य, p 391, n.
 गोह्यवा, p 123, 22.
 गोह्य, p 391, 18.
 गोह्य, p 175, 1. p 351,
 182.
 गोह्यिह, p 8, 38.
 गोह्य, p 73, 3.
 गोहारण, p 223, 14.
 गोह्य, p 235, 57.
 गोह्य, p 235, n.
 गोह्य, p 235, 58.
 गोधा, p 212, 52.

गोधा—गोख.

गोधापदी, p 114, 7.
 गोधि, p 161, 43.
 गोधिका, p 66, 22.
 गोधिकाकल, p 128, 6.
 गोधूच, p 224, 18.
 गोनर्द, p 117, 20.
 गोनस, p 57, 4.
 गोप, p337,132.p399,n.
 p 192,7. p 245,105.
 गोपति, p 236, 62.
 गोपा, p 112, n.
 गोपानसी, p 81, 15.
 गोपायित, p 284, 55.
 गोपाच, p 235, 57.
 गोपी, p 112, 30.
 गोपुर, p82,16. p117,20.
 p 352, 184.
 गोष, p 251, n.
 गोषक, p 251, 17.
 गोमत्, p 235, 58.
 गोमय, p 233, 50.
 गोमायु, p 128, 5.
 गोमिन्, p 235, 58.
 गोरच, p 289, n.
 गोरस, p 234, 53.
 गोर्द, p 154, 16.
 गोख, p 392,20.p146,n.
 गोखक, p 146, 36.

गोला—गौरा.

गोला, p 246, 109.
 गोलिह, p 95, n.
 गोखिड, p 95, 20.
 गोखोनी, p 124, 24.
 p 247, 111.
 गोबन्दिनी, p 99, 36.
 गोविन्द, p 4, 14.
 गोविन्, p 233, 50.
 गोवाच, p 400, 40, n.
 गोवीर्ष, p 172, 33.
 गोच, p 76, 13.
 गोचपति, p 337, 132.
 गोठी, p 178, 14.
 गोठीन, p 76, 13.
 गोष्यद, p 327, 96.
 गोसंख, p 235, 57.
 गोस, p 245, u.
 गोसचय, p 245, n.
 गोसना, p165,7.p111,n.
 गोसनी, p 111, 26.
 गोस्थानक, p 76, 13.
 गोख, p 391, n.
 गोतच, p 3, 10.
 गोधार, p 128, 6.
 गोधेय, p 128, 6.
 गोधेर, p 128, 6.
 गोद, p354,191.p37,24.
 गोरा, p 7, n.

गौरी—ग्राव.

गौरी, p 7,32. p 139,8.
 ग्रहित, p 280, n.
 ग्रन्थि, p 124, 27.
 ग्रन्थिक, p 247, 111.
 ग्रंथित, p 280, 35.
 ग्रंथिपणं, p 117, 20.
 ग्रंथिच, p 95,18. p 104,
 57.
 ग्रस, p43,20.p285,60.
 ग्रह, p 26, 9. p 288,8.
 p 369, 238.
 ग्रहयि, p 151, n.
 ग्रहणी, p 151, n.
 ग्रहणीक, p 151, 6.
 ग्रहपति, p 22, 32.
 ग्रहीट, p 265, 27.
 ग्राच, p 83, 20.
 ग्राचणी, p 315, 52.
 ग्राचतच, p 250, 9.
 ग्राचता, p 297, 42.
 ग्राचाधीन, p 250, 9.
 ग्राचान्त, p 88, 20.
 ग्राचीणा, p 108, 13.
 ग्राच्य, p 43,19. p 253,
 23.
 ग्राच्यधर्म, p 190, 56..
 ग्राचन्, p 84, 1. p 331,
 108.

ग्रास—घन.

- ग्रास, p 234, 54.
 ग्राह, p 66, 21. p 288, 8.
 ग्राहिन्, p 91, 1.
 ग्रीवा, p 160, 39.
 ग्रीष्म, p 29, 18.
 ग्रैव, p 165, n.
 ग्रैवेय, p 165, n.
 ग्रैवेयक, p 165, 5.
 ग्लस्त, p 285, 60.
 ग्लह, p 258, 45.
 ग्लान, p 152, 9.
 ग्लानि, p 385, n.
 ग्लान्, p 152, 9.
 ग्लो, p 18, 16.
 गट, p 228, 32.
 गटना, p 217, 75.
 गटा, p 217, 75.
 गटीवन्त, p 254, 28.
 गहु, p 391, n.
 गह्वा, p 35, 20, n.
 गहापय, p 77, 19.
 गह्वापाठसि, p 95, 20.
 गह्वरवा, p 110, 25.
 घन, p 16, 9. p 213, 59.
 p 332, 113. p 46, 4.
 p 275, 15.
 घनरस, p 61, 5.

घन—घोट.

- घनसार, p 172, 32.
 घनावन, p 332, 112.
 घन्ने, p 54, 33.
 वस्तर, p 263, 20.
 वस्त, p 24, 2.
 वाटा, p 161, 39.
 वाटिक, p 215, n.
 वाष्टिक, p 215, 65, n.
 वात, p 218, 84.
 वातुक, p 265, 28.
 p 270, 47.
 वास, p 125, 33.
 वु, p 390, n.
 वुट, p 156, n.
 वुटि, p 156, n.
 वुटिका, p 156, 23.
 वुटी, p 156, n.
 वुष, p 391, 18.
 वूर्जित, p 266, 32.
 वृथा, p 49, 18. p 295, 32.
 p 315, 54.
 वृषि, p 22, 34.
 वृत्त, p 233, 52. p 339, n.
 p 322, 78.
 वृष्टि, p 127, 2.
 p 121, n.
 वोठ, p 202, n.
 वोठक, p 202, 11.

वोष्ठा—चक्र.

- वोष्ठा, p 161, 40. p 204, 17.
 वोष्णिन्, p 127, 2.
 वोष्ठा, p 95, 17. p 126, 34.
 वोर, p 50, 20.
 वोव, p 83, 20.
 वोवक, p 113, 5.
 वोवणा, p 41, 12.
 व्राण, p 161, 40. p 281, 39.
 व्राणतर्पण, p 36, 20.
 व्रात, p 281 39.
 व, p 377, 5. p 371, 2.
 वकोरक, p 134, 35.
 वक्र, p 205, 24. p 210, 46. p 352, 184.
 p 132, 22.
 वक्रकारक, p 116, 17.
 वक्रपाणि, p 4, 15.
 वक्रवर्दक, p 120, 12.
 वक्रला, p 124, 25, n.
 वक्रवर्त्तिन्, p 191, 2.
 वक्रवर्त्तिनी, p 122, 19.
 वक्रपाक, p 132, 22.
 वक्रपाह, p 16, n.
 p 84, n.
 वक्रपाह, p 16, 7.

चक्रा—चखि.

- चक्राङ्क, p 132, 23.
 चक्राङ्गी, p 106, 4.
 चक्रिन्, p 57, 7. n.
 चक्रोवत्, p 239, 78.
 चक्षुःक्षवस्, p 58, 7.
 चक्षु, p 162, n.
 चक्षुष्य, p 245, 103.
 चक्षुस्, p 162, 44.
 चक्षुष, p 277, 24.
 चक्षुला, p 17, 11.
 चक्षु, p 98, 32. p135, 36.
 चक्षू, p 126, n.
 चटक, p 131, 18.
 चटका, p 131, 18.
 चटकाधिरर, p 247, n.
 चटकाधिरस, p 247, n.
 चटल, p 277, n.
 चटिकाधिरर, p 247, n.
 चटिकाधिरस्, p 247, 111.
 चयक, p 224, 18.
 चयल, p 266, 32.
 चयला, p 116, 16. p7, n.
 चयलात, p 104, 57.
 चयलातक, p 169, 20.
 चयलातल, p 252, 20.
 चयलातलवल्ली, p 255, 32.
 चयलातिका, p 255, 32.
 चखि, p 7, n.

चखि—चन्द्र.

- चखिका, p 7, 33.
 चखी, p 7, n.
 चक्षुःशाल, p 79, 6.
 चक्षुःशाली, p 79, n.
 चक्षर, p 252, 19.
 चक्षरकुक्ष, p 91, 4.
 चक्षरानन, p 3, 11.
 चक्षुर्भङ्ग, p 190, 57.
 चक्षुर्भुज, p 4, 15.
 चक्षुर्भुग, p 384, n.
 p 394, n.
 चक्षुर्भुगे, p 190, 57.
 चक्षुष्य, p 77, 17.
 चक्षुर्भुयनी, p 237, 69.
 चक्षर, p 81, 13. p179, 17.
 चन, p 377, 3.
 चन्द, p 18, n.
 चन्दन, p 172, 32.
 चन्द्र, p 18, 15. p 120, 12.
 p 273, n. p172, 32.
 p 352, 184.
 चन्द्रक, p 133, 31.
 चन्द्रभागा, p 69, 34.
 चन्द्रमस, p 18, 15.
 चन्द्रवल्ली, p 118, n.
 चन्द्रवाला, p 115, 13.
 चन्द्रशेखर, p 6, 26.
 (चन्द्रसंज्ञ), p 172, 32.

चन्द्र—चक्षु.

- चन्द्रहास, p 213, 57.
 चन्द्रिका, p 19, 18.
 चन्द्रिमा, p 19, n.
 चण्ट, p 160, n.
 चणल, p 244, 100.
 p 270, 46. p13, 60.
 p 277, n.
 चणला, p 17, 11. p108, 15.
 चण्ट, p 160, 35.
 चनर, p 129, n. p198, n.
 चनरिक, p 91, 3.
 चनस, p 398, 35.
 चनली, p 387, 10.
 चक्षु, p 210, 46. p385, n.
 चक्षुष, p 128, 9.
 चयक, p 101, 44.
 चय, p 78, 3. p135, 40.
 चर, p 277, 23. p194, 13.
 चरक, p 397, 23.
 चरण, p 156, 22.
 चरणायुध, p 131, 17.
 चरन, p 278, 30.
 चरनच्छायात्, p 84, 2.
 चराचर, p 277, 23.
 चरिण्यु, p 277, 23.
 चर्चन, p 33, n.
 चक्ष, p 180, 22.
 चक्षुरी, p 387, 10.

चञ्च्री — चषा.

चञ्च्री, p 32, 11. p 170, 23.
 चपेट, p 161, n.
 चर्मा, p 213, n.
 चर्मकषा, p 120, 9.
 चर्मकषा, p 120, n.
 चर्मकार, p 249, 7.
 चर्मन्, p 187, 46. p 208, 39.
 p 213, 58.
 चर्मप्रभेदिका, p 255, 35.
 चर्मप्रसेवक, p 255, n.
 चर्मप्रसेविका, p 255, 33.
 चर्मर, p 249, n.
 चर्मन्, p 97, 26.
 चर्मा, p 184, 35.
 चर्जित, p 285, 60.
 चल, p 277, 24.
 चलदल, p 91, 1.
 चलन, p 277, 24.
 चलाचल, p 277, 24.
 चलित, p 214, 64. p 280, 36.
 चविक, p 108, n.
 चविका, p 108, 16.
 चवी, p 108, n.
 चव्य, p 108, 16.
 चव्या, p 108, n.
 चषक, p 257, 43.
 चषाक, p 179, 18.

चाक्रि — चिकि.

चाक्रिक, p 215, 65.
 चाक्रेरी, p 119, 6.
 चाटचैर, p 131, 18.
 चायकीन, p 221, n.
 चायकाक, p 249, 4.
 चायकाहिका, p 255, 32.
 चातक, p 130, 17.
 चान्द्रभागा, p 69, n.
 चान्द्रभागी, 69, n.
 चाप, p 211, 51.
 चापर, p 198, 31.
 चापरा, p 198, n.
 चापरी, p 198, n.
 चाभीकर, p 243, 95.
 चाभ्येय, p 101, 44.
 चार, p 290, 14. p 194, 31.
 चारटी, p 120, 11.
 चारण, p 250, 12.
 चार, p 272, 1.
 चार्जिक, p 169, 23.
 चार्मा, p 205, n.
 चार्मण, p 297, 43.
 चार्मण, p 297, n.
 चाल, p 81, n.
 चालन, p 227, n.
 चालनी, p 227, 26.
 चाप, p 130, 16.
 चिकित्सक, p 152, 8.

चिकि — चिन्त.

चिकित्सा, p 150, 1.
 चिकीर्षा, p 385, n.
 चिह्न, p 162, 46. p 270, 46.
 चिह्न, p 232, 46.
 चिह्ना, p 96, 24.
 चिह्, p 33, 10. p 377, 3.
 चिता, p 218, 86.
 चिति, p 218, 86.
 चित्त, p 33, 9.
 चित्तविभक्त, p 51, 26.
 चित्तसमुत्पत्ति, p 50, 22.
 चित्ताभोग, p 33, 11.
 चित्ता, p 218, 86.
 चित्त, p 38, 26. p 50, 19.
 p 350, 180.
 चित्तक, p 105, 60. p 98, 31.
 चित्तकर, p 249, 7.
 चित्तकल, p 92, 7.
 चित्तकलका, p 110, 24.
 चित्तपर्या, p 107, 11.
 चित्तभार, p 11, 51.
 p 330, 107.
 चित्तशिक्षिण, p 21, 26.
 चित्तशिक्षिण, p 21, 28.
 चित्ता, p 107, 6. p 123, 22.
 चिन्त, p 52, n.

चिन्ता—चिह्न.

चिन्ता, p 52, 29.
 चिन्तिका, p 52, n.
 चिपिट, p 232, n.
 चिपिटक, p 232, 47.
 चिपुट, p 232, n.
 चिर, p 376, n.
 चिरक्रिय, p 262, 17.
 चिरण्डी, p 139, 9.
 चिरन्तन, p 277, 26.
 चिररात्राय, p 376, 1.
 चिरविष्णु, p 97, 28.
 चिरस्मृता, p 238, 71.
 चिरस्य, p 376, 1.
 चिरात्, p 376, n.
 चिरातिक्रम, p 119, n.
 चिराय, p 376, 1.
 चिरिण्डी, p 139, n.
 चिरिविष्णु, p 97, n.
 चिरे, p 376, n.
 चिरेण, p 376, n.
 चिलिचिन्मि, p 65, 18.
 चिलिचिन्मि, p 65, n.
 चिलिचोम, p 65, n.
 चिलिचोनक, p 65, n.
 चिलीचिन्मि, p 65, n.
 चिलीचिन्मि, p 65, n.
 चिलीच, p 65, n.
 चिह्न, p 131, n, p 153, 11.

चिवि—चेट.

चिविट, p 232, n.
 चिवु, p 161, n.
 चिडुक, p 161, 41.
 चिङ्ग, p 19, 18.
 चीन, p 128, 9,
 चीर, p 396, 31.
 चीरी, p 133, 28.
 चीवर, p 396, 31.
 चुक्र, p 119 6, p 229, 35.
 चुक्रिका, p 119, 6.
 चुचुक, p 158, n.
 चुलूपी, p 65, n.
 चुल्ल, p 153, 11.
 चुल्लि, p 227, 29.
 चुल्ली, p 227, n.
 चुल्ल, p 398, n.
 चुचुक, p 158, 28.
 चुडा, p 134, 31, p 163, 48.
 चुडामणि, p 165, 4.
 चुडाला, p 124, 25.
 चुत्त, p 94, 14.
 चुर्ण, p 173, 35, p 215, 67.
 चुर्णकुन्तल, p 162, 47.
 चुर्ण, p 386, 9.
 चुर्णी, p 386, n.
 चुल्लिका, p 201, 6.
 चुपा, p 102, 10.
 चेट, p 251, n.

चेट—चोरी.

चेटक, p 251, 17.
 चेडिका, p 251, n.
 चेटी, p 251, n.
 चेड, p 251, n.
 चेडक, p 251, n.
 चेडी, p 251, n.
 चेत, p 33, 9.
 चेतकी, p 100, 40.
 चेतन, p 33, 8.
 चेतना, p 33, 10.
 चेतस, p 33, n.
 चेल, p 168, 17. p 358,
 204.
 चेनी, p 168, n.
 चैत्य, p 79, 7.
 चैत्र, p 28, 15.
 चैत्ररथ, p 14, 65.
 चैत्रिक, p 28, 15.
 चोच, p 118, 22. p 396,
 30.
 चोर, p 253, n.
 चोरपुष्पी, p 115, 14.
 चोरिका, p 253, n.
 चोल, p 169, 19.
 चोली, p 169, n.
 चोर, p 253, 25.
 चोरिका, p 253, 26.
 चोरी, p 253, n.

चौखं—खवि.

चौखं, p 253, 26.
 च्युत, p 284, 53.
 च्योत, p 289, 10. n.
 चग, p 239, n.
 चगस, p 239, n.
 चगसक, p 239, 76.
 चगसा, p 118, n.
 चगसांभी, p 118, n.
 चगसान्भी, p 118, 2.
 चत्त, p 199, n.
 चत्त, p 199, 32.
 चत्ता, p 110, 23. p 125, 32.
 p 229, 37.
 चत्ताकी, p 113, 3.
 चद, p 89, 14. p 134, 36.
 चदन, p 89, 14. p 18, n.
 चदिस, p 81, 14.
 चद्यानु, p 52, 30.
 चन्द, p 368, n. p 196, n.
 p 325, 91.
 चन्दस, p 368, 234.
 p 180, 22. p 292, 20.
 चस, p 196, 22. p 283, 47.
 चर्दि, p 151, n.
 चर्दी, p 151, n.
 चस, p 217, 77.
 चवि, p 19, 19.

खवी—खग.

खनी, p 19, n.
 खग, p 239, n.
 खगस, p 231, n.
 खगी, p 239, 76.
 खात, p 147, 44. p 284, 53.
 खाल, p 177, 10.
 खादन, p 18, 14.
 खादित, p 283, 47.
 खान्दस, p 176, 6.
 खासा, p 345, 159.
 खित, p 284, 53.
 खिट्ट, p 56, 2.
 खिट्ठित, p 283, 49.
 खित्त, p 284, 53.
 खित्तसदा, p 106, 1.
 खुरिका, p 214, 60.
 खेक, p 136, 43.
 खेदन, p 287, 7.
 खस, p 2, n.
 खस्य, p 150, n.
 खस्यानु, p 150, n.
 खगत, p 74, 6. p 12, n.
 खगती, p 74, 6. p 320, 47.
 खगतो, p 12, n.
 खगतो, p 12, n.
 खगतप्राथ, p 12, 53.
 खगर, p 207, n.

खग—खत.

खगस, p 257, 42.
 खगध, p 285, 60. n.
 खगिध, p 234, 55.
 खचन, p 157, 25.
 खचनेफला, p 100, 42.
 खचन्य, p 278, 30. p 345, 161.
 खचन्यज, p 147, 43.
 p 248, 1.
 खचन, p 277, 23.
 खचन, p 156, 23.
 खचनकारिक, p 209, 41.
 खचनस, p 209, 41.
 खटा, p 88, 11. p 311, 40.
 p 163, 48. p 117, n.
 खटाखट, p 6, 30.
 खटानांसी, p 117, 22.
 खटि, p 93, n.
 खटिन्, p 93, n.
 खटिसा, p 117, 22.
 खटी, p 93, 13, n.
 खटुल, p 149, 49.
 खटर, p 158, 28. p 277, 26.
 खटरा, p 277, n.
 खड, p 19, 20. p 268, 38.
 खडा, p 106, 5. p 268, 38.
 खड, p 171, 26.

अतु—अन्ध.	अन्ध—अर.	अर—अन्ध.
अतुल्य, p 230, 40.	अन्धग, p 32, 8.	अरच, p 229, 36.
अतुल्य, p 132, 26.	अन्धिन्, p 33, 8.	अरत्, p 147, 42.
अतुल्य, p 122, 19.	अन्ध, p 190, 57. p345,	अरद्वय, p 236, 61.
अतुल्य, p132, n. p 122,	161. p 216, 72.	अरद्वयी, p 236, n.
19.	अन्ध, p 33, 8.	अरा, p 147, 41.
अतु, p 158, n.	अप, p289, n. p187,46.	अरायु, p 146, 38.
अतुली, p 158, 29.	अपन, p 289, n.	अरायुज, p 271, 50.
अत, p 192, 8.	अपा, p 104, n.	अरायुस, p 146, n.
अतक, p 144, 28.	अपन, p 234, n.	अत, p 60, 3.
अतकृत्, p 252, 20.	अप्यती, p 146, 38.	अतकृत्, p 252, n.
अतता, p 297, 42.	अप्याह, p 62, 9.	अतज, p 92, 8.
अतन, p 175, 1, p32,8.	अप्योर, p 105, n.p91,5.	अतजन्तु, p 66, 20.
अतनी, p122, n. p144,	अप्, p 90, 19.	अतजन्तुका, p 66, n.
29.	अप्क, p128, 5.p298,3.	अतद, p 16, n.
अतपद, p 75, 8.	अप्, p 90, 19.	अतधर, p 16, 8.
अतयित्री, p 144, 29.	अप्क, p 128, n.	अतनिधि, p 60, 2.
अतश्रुति, p 40, 7.	अप्, p 91, 5.	अतनिगं, p 61, 7.
अतार्हन्, p 4, 14.	अप्भेदिन्, p 8, 39.	अतनीलो, p 70, 38.
अतान्नय, p 80, 9.	अप्क, p 91, 5.	अतपुष्प, p 393, 23.
अति, p 32, 8. p 122,n.	अप्पीर, p 91, 5.	अतप्राव, p 75, 10.
p 139, n.	अय, p289,12.p217,78.	अतशत, p 16, n.
अतिनी, p 144, n.	अयन, p 289, 12.	अतशुच, p 16, 9.
अनी, p 32, n. p 139,n.	अयन्त, p 8, 41.	अतव्याह, p 60, 5.
p 122, 19.	अयन्ती, p 101, 46.	अतशुक्ति, p 67, 23.
अतुल, p 32, 8.	अया, p101,47.p101,46.	अतशुची, p 66, n.
अतु, p 33, 8.	अय्य, p 209, 42.	अतशुधार, p 67, 25.
अतुफल, p 91, 2.	अरठ, p 277, 28.	अतलोका, p 66, n.
अन्ध, p 32, n.	p 158, 28.	

जला—जाग.

जलायथ, p 67,25.p125,
30.
जलासुका, p 66, n.
जलिकावेष्टी, p 66, n.
जलूका, p 66, n.
जलैकस, p 66, n.
जलोका, p 66, n.
जलोच्छास, p 62, 10.
जलोरगी, p 66, n.
जलौकस, p 66, 22.
जलौकस, p 66, n.
जलौका, p 66, 22.
जल्यक, p 267, 36.
जल्यकी, p 267, n.
जल्यत, p 284, 57.
जव, p 209, 41.p13,60.
जवन, p203,13.p209,41.
p 296, 38. p 13, n.
जवनिका, p 169, 22.
जवा, p 104, 56.
जवाधिक, p 203, 13.
जङ्गुतनवा, p 69, 31.
जागर, p 207, 32.
जागरण, p 291, n.
जागरा, p 291, 19.
जागरिह, p 266, 32.
जागरुक, p 266, 32.
जागर्ति, p 291, n.

जाग—जाव.

जागर्ती, p 291, 19.
जापिवा, p 291, n.
जाङ्गलिक, p 58, n.
जाङ्गलिक, p 58, 11.
जाङ्गिक, p 209, 41.
जाटसि, p 400, 38.
जात, p 33, 9.
जातवेदस, p 10, 49.
जातरूप, p 243, 95.
जातापत्य, p 141, 16.
जाति, p320,70.p172,n.
p 33, 9. p 103, 53.
जातिफल, p 172, 34.
जाती, p 172, n.
जातीकोष, p 172, 34.
जातीकोष, p 172, n.
जातीफल, p 172, n.
जातु, p 377, 4.
जातुधान, p 12, n.
जातोष, p 236, 61.
जातु, p 156, 23.
जाप, p 187, n.
जापाह, p 250, 11.
जापाह, p 145, 32.
जापि, p 341, 144.
जाप्य, p 90, 19.
जाप्यनद, p 243, 96.
जावक, p 171, 27.

जाया—जीर्ण.

जाया, p 138, 6.
जायाजीव, p 250, 12.
जायापति, p 146, 38.
जायु, p 150, 1.
जार, p 145, 35.
जारक, p 145, 36.
जार, p64,16.p358,202.
जारक, p 89, 16.
जालिक, p 251, 14.
जासी, p 113, 6.p358,n.
जासा, p 251, 16.
p 262, 17.
जावक, p 171, n.
जिष्यु, p 263, 20.
जिङ्गी, p 107, 9.
जित्तर, p 210, 45.
जिन, p 3, 8.
जिष्यु, p8,37. p210,45.
जिह्वा, p 276, 20.
जिह्वाग, p 58, 8.
जिह्वा, p 161, n.
जिह्वा, p 161, 42.
जीन, p 147, 42.
जीमूत, p16,9.p102,49.
p 317, 61.
जीरक, p 229, 36.
जीरं, 147, 42.
जीरंयक, p 168, 16.

और्ध्व—ऊर्ध्व.

और्ध्व, p 288, 9.
 और्ध्व, p 21 26.p219,
 और्ध्व, p 96,24.p119,8.
 और्ध्व, p 134, 35
 और्ध्व, p 60, 3. p220,1.
 p 219, n.
 और्ध्व, p 119, n.
 और्ध्व, p 119, 7.
 और्ध्व, p 60, n.
 और्ध्व, p 119, 7.
 और्ध्व, p 219, 88.
 और्ध्व, p 251, n.
 और्ध्व, p 105, 62.
 p 106, 1.
 और्ध्व, p 119, 7.
 और्ध्व, p 119,7.p219,n.
 और्ध्व, p 219, 88.
 और्ध्व, p 251, 14.
 और्ध्व, p 220, 1.
 p 385, n.
 और्ध्व, p 219, 88.
 और्ध्व, p 41, 14.
 और्ध्व, p 118, 3.
 और्ध्व, p 118, n.
 और्ध्व, p 181, n.
 और्ध्व, p 181, 24.
 और्ध्व, p 296, 38.
 और्ध्व, p 296, 38.

ऊर्ध्व—ऊर्ध्व.

ऊर्ध्व, p 398, n.
 ऊर्ध्व, 54, 35.
 ऊर्ध्व, p 54, 35.
 ऊर्ध्व, p 54, n.
 ऊर्ध्व, p 209, 42. p 210,
 45.
 ऊर्ध्व, p 234, 56.
 ऊर्ध्व, p 209, 42.
 ऊर्ध्व, p 209, 42.
 ऊर्ध्व, p 260, 6. p18,
 16. p 301, 11.
 ऊर्ध्व, p 260, n.
 ऊर्ध्व, p 171, 28.
 ऊर्ध्व, p 374, 12.
 ऊर्ध्व, p 137, n.
 ऊर्ध्व, p 176, 5. p309, 36.
 ऊर्ध्व, p 283, 47.
 ऊर्ध्व, p 283, 47.
 ऊर्ध्व, p 33, 10.
 ऊर्ध्व, p 194, 15.
 ऊर्ध्व, p 145, 34.
 ऊर्ध्व, p 265, 30.
 ऊर्ध्व, p 145, 35.
 ऊर्ध्व, p 34, 15.
 ऊर्ध्व, p 194, 14.
 ऊर्ध्व, p 73, 2. p212,53.
 ऊर्ध्व, p212,52.
 ऊर्ध्व, p 288, 9.

ऊर्ध्व—ऊर्ध्व.

ऊर्ध्व, p 147, 43.
 p 369, 237.
 ऊर्ध्व, p 369, n.
 ऊर्ध्व, p 312, 44. p29,n.
 ऊर्ध्व, p 29, 16.
 ऊर्ध्व, p 133,28.
 ऊर्ध्व, p 194, n.
 ऊर्ध्व, p 121, 15.
 ऊर्ध्व, p 367, 232.
 ऊर्ध्व, p 19, 18.
 p 113, n.
 ऊर्ध्व, p25,5.p113,6.
 ऊर्ध्व, p 194, 14.
 ऊर्ध्व, p 151,7.p296,38.
 ऊर्ध्व, p 10, 49.
 ऊर्ध्व, p 11, 52.
 ऊर्ध्व, p 11, n.
 ऊर्ध्व, p 116, 15.
 ऊर्ध्व, p 376, 2.
 ऊर्ध्व, p 85, 5.
 ऊर्ध्व, p 47, 8.
 ऊर्ध्व, p 387, 10.
 ऊर्ध्व, p 65, 17.
 ऊर्ध्व, p 113, 5.
 ऊर्ध्व, p 65, n.
 ऊर्ध्व, p 95, 20.
 ऊर्ध्व, p 116, n.

भाटा—डलि.

भाटानका, p 116, n.

भाडुक, p 95, 20.

भिएपी, p 104, 55.

भिक्षिका, p 133, 28.

भीरका, p 133, 28.

डङ्क, p 397, n. p 255, 34.

डङ्कपति, p 192, n.

डिडिभक, p 134, n.

डिडिभ, p 134, 35,

डोका, p 386, 7.

डुष्टक, p 99, 37.

डमर, p 290, 14.

डमर, p 47, 8.

डमरक, p 47, n.

डमर, p 217, 76.

डयन, p 204, n.

डड, p 100, 41.

डामर, p 290, n.

डाखिन, p 101, n.

डिगिडम, p 47, 8.

डिम, p 290, 14.

डिम, p 135, 38.

डिम्या, p 147, 41.

डुयडुभ, p 57, 5.

डुडुभ, p 57, n.

डुलि, p 67, n.

ढका—तत.

ढका, p 46, 6.

तक्र, p 237, 53.

तचक, p 299, 4.

तचनु, p 250, 9.

तङ्क, p 255, n. p 300, 10.

p 397, n.

तड, p 61, 7.

तडाक, p 68, n.

तडिनी, p 69, 30.

तडी, p 61, n.

तडाक, p 68, n.

तडाग, p 68, 28.

तडिद्, p 17, 11.

तडित्तद्, p 16, 8.

तडुडक, p 397, 33.

तडुडुड, p 110, 25.

तडुडुडी, p 118, 1.

तट, p 377, n. p 155, n.

ततस्, p 46, 4. p 280, 35.

p 377, n.

तत्काख, p 198, 29.

तत्किथ, p 263, 19.

तत्पलो, p 230, 40.

तत्पर, p 260, 9.

तत्प, p 47, 9.

तत्त, p 47, n.

तत्त, p 47, n.

तथा—तम्.

तथा, p 387, 9.

तथागत, p 2, 8.

तथ्य, p 43, 22.

तदा, p 382, 22.

तदात्, p 198, 29.

तदानीम्, p 382, 22.

तनक, p 143, 27.

तनका, p 143, n.

तनु, p 156, 22. p 274, 11.

p 333, 115, p 275, 15.

तनुल, p 207, 32.

तनु, p 156, 22.

तनूनपा, p 10, n.

तनूनत, p 283, 48.

तनूनपाद्, p 10, 49.

तनुड, p 134, 36.

p 263, 50.

तन्व, p 254, 28.

तन्तु, p 254, n.

तन्तुक, p 224, n.

तन्तुध, p 224, 17.

तन्तुवाय, p 249, 6, n.

तन्व, p 353, 187.

तन्वक, p 167, 13.

तन्ववाय, p 249, n.

तन्ववाय, p 249, n.

तन्विक, p 106, 1.

तन्द्वाय, p 249, n.

तन्त्रा—तमो.

तन्त्रा, p 350, n.p55, n.
 तन्त्रि, p 350, n.p55, n.
 तन्त्री, p55, 37. p350, 178.
 तप, p 30, 19. p368, 234.
 p 30, n. p 28, n.
 तपःक्षेपसङ्घ, p 186, 42.
 तपन, p 22, 32. p59, 1.
 तपनीय, p 243, 95.
 तपस, p 28, 15. p368, n.
 तपस्य, p 28, 15.
 तपस्विन्, p 186, 41.
 तपस्विनी, p 117, 22.
 तभ, p 239, n.
 तभ, p 56, n.
 तभस, p 21, 28. p 32, n.
 p 56, 3. p 368, 333.
 तभस, p 56, n.
 तभसती, p 25, n.
 तभस्विनी, p 25, 4.
 तभा, p 25, n. 56, n.
 तभास, p 102, 48. p397,
 33.
 तभासपत्र, p 170, 24.
 तभिस, p 56, 3.
 तभिसा, p 25, 5.
 तमो, p 25, 4.
 तमोनुद्, p 326, 92.
 तमोपद्, p 370, 240.

तर—तर्क.

तरङ्ग, p 127, 1.
 तरङ्ग, p 61 5.,
 तरङ्गिणी, p 69, 30.
 तरण, p 202, 10.
 तरसि, p 22, 31. p103,
 54. p 62, 10.
 तरसी, p 62, n.
 तरपस्य, p 63, 11.
 तरस, p 277, 24.
 p 165, 4.
 तरसा, p 233, 50.
 तरस्, p 12, 59. n.
 तरस, p 154, 14.
 तरस्विन्, p 209, 41.
 p 337, 130.
 तरि, p 62, 10.
 तर, p 87, 5.
 तरण, p 147, 42.
 तरसी, p 139, 8.
 तर्क, p 33, 12.
 तर्कविद्या, p 39, 5.
 तर्कारी, p 101, 46.
 तर्जनी, p 159, 32.
 तर्क, p 236, 61.
 तर्हू, p 229, 34.
 तर्पण, p 235, 56.
 p 287, 4.
 तर्मान्, p 179, 18.

तर्ध—ताञ्ज.

तर्ध, p 52, 28. p 234,
 55.
 तर्धित, p 263, n.
 तञ्ज, p 212, n. p 358,
 204.
 तञ्जा, p 212, 52. n.
 तञ्जिन, p 337, 129.
 तञ्ज, p 338, 133.
 तञ्जल, p 32, 5.
 तञ्ज, p 310, n.
 तञ्जर, p 293, n.
 तञ्जर, p 253, 25.
 तायञ्ज, p 47, 10. p398,
 34.
 ताञ्जि, p 126, n.
 ताञ्जी, p 126, n.
 तात, p 144, 28.
 तान्त्रिक, p 194, 15.
 तापन, p 22, n.
 तापस, p 186, 41.
 तापसतर्, p 97, 26.
 तापिञ्ज, p 102, 48.
 तापिञ्ज, p 102, n.
 तामरस, p 71, 40.
 तामरसी, p 116, 15.
 तामसी, p 25, 5.
 तामो, p 25, n.
 ताम्बक, p 244, 97.

ताम्ब—ताव.
 ताम्बकथी, p 16, 6.
 ताम्बकुटुक, p 250, 8.
 ताम्बबूड, p 131, 17.
 ताम्बबूडली, p 114, 8.
 ताम्बली, p 114, 8.
 तार, p 45, 2. p 347, 168.
 p 20, n.
 तारक, p 20, n.
 तारकजित्, p 7, 35.
 तारका, p 20, 22. p 20, 25.
 तारा p 20, 23.
 तारण्य, p 146, 40.
 तार्य, p 5, 24. p 342,
 147.
 तार्ययै, p 245, 102.
 ताव, p 47, 9. p 126, 34.
 p 245, 104. p 159, 34.
 तावपत्र, p 165, 5.
 तावपथी, p 115, 11.
 तावमूखिका, p 114, 7.
 तावडन्न, p 174, n.
 तावडन्नक, p 174, 41.
 तावाह, p 4, 19.
 तावि, p 126, n.
 तावी, p 116, 15. p 126,
 35.
 ताव, p 161, 42.
 तावत्, p 373, 8.

तिक्त—तिरो.
 तिक्त, p 35, 18,
 तिक्तक, p 122, 20.
 तिक्तयाक, p 91, 5.
 तिक्त, p 23, 37.
 तितड, p 227, 26.
 तितिचा, p 51, 24.
 तितिचु, p 266, 31.
 तित्तिर, p 134, n.
 तित्तिरि, p 134, 35.
 तिचि, p 24, 1.
 तिनिय, p 92, 7.
 तिन्निची, p 96, 24.
 तिन्निचीक, p 96, n.
 p 229, 35.
 तिन्निची, p 96, n.
 तिन्दुक, p 95, 19.
 तिन्दुकी, p 95, n. p 386, 8.
 तिचि, p 65, 19.
 तिचिक्किच, p 66, 20.
 तिचित, p 284, 55.
 विचिर, p 56, 3.
 तिरस, p 375, 18. n.
 तिरची, p 266, n.
 तिरस्कारिणी, p 169, 22.
 तिरस्कारिणी, p 169, n.
 तिरस्किवा, 50, 22.
 तिरीड, p 94, 13.
 तिरोधान, p 18, 14.

तिरो—तुच्छ.
 तिरोहित, p 218, 80.
 तिरोच, p 266, 34.
 तिल, p 225, 19.
 तिलक, p 95, 20. p 149,
 49. p 154, 16. p 170,
 24. p 231, 43.
 तिलकालक, p 149, 49.
 तिलपथी, p 172, 33.
 तिलपिङ्ग, p 225, 19.
 तिलपेज, p 225, 19.
 तिलिख, p 57, 5.
 तिल्ल, p 221, 7.
 तिल्लु, p 94, 13.
 तिथ्य, p 20, 23.
 तिथ्यमला, p 99, 38.
 तोच्छ, p 23, 37. p 244,
 98. p 316, 56.
 तोच्छगन्ध, p 93, 11, n.
 तोच्छगन्धक, p 93, 11, n.
 तोर, p 61, 7.
 तोय, p 325, 89.
 तोय, p 13, 62.
 तोयवेदना, p 59, 3.
 ठ, p 372, 3. p 377, 5.
 p 380, 15.
 ठङ्ग, p 92, 6. p 276, 19.
 ठङ्गी, p 119, 5.
 ठङ्ग, p 273, 6.

तुणि—तुम्

तुणि, p 116, n.
 तुण्ण, p 161, 40.
 तुण्णकेरी, p 119, n.
 तुण्णिकेरी, p 119, 4.
 p 113, 4.
 तुण्णिभ, p 153, 12.
 तुण्णिच, p 153, 12.
 तुण्ण, p 245, 102.
 तुण्णा, p 115, 13. p108, 13.
 तुण्णाङ्गन, p 244, 101.
 तुण्ण, p 158, 28.
 तुण्णपरिचार्ज, p 252, n.
 तुण्णपरिचज, p 252, 19.
 तुण्णिक, p 148, 44, n.
 तुण्णिन्, p 148, 44.
 तुण्णिभ, p 148, n.
 तुण्णिक, p 148, 44.
 तुण्ण, p 116, 15.
 तुण्णवाच, p 249, 6.
 तुण्णरिका, p 117, 19.
 तुण्णर, p 216, n.
 तुण्णक, p 216, 75.
 तुण्णूक, p 216, n.
 तुण्णि, p 123, n.
 तुण्णी, p 123, 21, n.
 तुण्णीरी, p 230, n.
 तुण्णुह, p 230, n.

तुर—तुव

तुरग, p 202, 11.
 तुरङ्ग, p 202, 11.
 तुरङ्गन, p 202, 11.
 तुरङ्गवदन, p 14, 66.
 तुरावण, p 286, n.
 तुरासाह, p 8, 39.
 तुरम्भ, p 171, 30.
 तुवा, p 242, 87.
 तुवाकोटि, p 166, 11, n.
 तुवाकोटी, p 166, n.
 तुवि, p 255, n.
 तुवी, p 255, n.
 तुवण, p 256, 37.
 तुवणपान, p 234, 55.
 तुवर, p 35, 19.
 तुव, p 225, 22.
 तुवार, p 19, 21.
 तुवित, p 2, 5.
 तुव्णीक, p 268, 39.
 तुव्णीवीर, p 268, 39.
 तुव्णीक, p 268, 39.
 तुव, p 225, n.
 तुव, p 398, n.
 तुविन, p 19, 19.
 तुवण, p 212, 56.
 तुवणी, p 213, 57, n.
 तुवणीर, p 212, 56.
 तुवरिका, p 117, n.

तुव—तुवा

तुवरी, p 117, n.
 तुवरीवा, p 117, n.
 तुवण, p 13, 60.
 तुव, p 246, 106, n.
 p 96, 22.
 तुवपिण्ण, p 246, n.
 तुविका, p 255, 33.
 तुवी, p 108, n.
 तुवर, p 347, 167.
 p 35, n.
 तुवरी, p 117, n.
 तुव्णीकान्, p 378, 9.
 तुव्णीम्, p 378, 9.
 तुव, 125, 31.
 तुवङ्गुण, p 126, 35.
 तुवण्ण, p 226, 25.
 तुवण्णज, p 124, 26.
 तुवण्णक, p 117, 34.
 तुवण्णूक, p 102, 50.
 तुवणा, p 126, 33.
 तुवीवप्रवृत्ति, p 146, n.
 तुवीवाकन, p 222, 9.
 तुवीवाप्रवृत्ति, p 146, 39.
 तुव, p 284, 52.
 तुवि, p 235, 56.
 तुवणा, p 347, n.
 तुव, p 234, 55.
 तुवा, p 234, n.

हृदि—तोर.

हृदित, p 263, n.
 हृदयक, p 263, n.
 हृदयज्, p 263, 22, n.
 हृदया, p234,n.p315,54.
 तेजन, p 124, 26.
 तेजनक, p 124, 27.
 तेजनी, p 106, 2.
 तेजस्, p 153, 13. n.
 p 368, 236. n.
 तेजित, p 281, 40.
 तेन, p 377, n.
 तेन, p 284, 29.
 तेचन, p 231, 44.
 तेजसावर्त्तनी, p 255, 33.
 तैत्तिर, p 136, 43.
 तैत्तपथिक, p 172, 33.
 तैत्तपाथिका, p 132, 26.
 तैत्तीन, p 221, 7.
 तैष, p 23, 15.
 तोक, p 144, 28.
 तोकक, p 130, 17.
 तोक्क, p 223, 16.
 तोक्क, p 201, 9.
 तोदन, p 223, 12.
 तोनर, p 214, 61.
 तोय, p 61, 4.
 तोयपिप्पली, p 111, 29.
 तोरण, p 82, 16.

तौर्ध—वित.

तौर्धविक, p 47, 10.
 त्वक्त, p 284, 56.
 त्वाग, p 182, 28.
 त्वपा, p 51, 23.
 त्वपु, p 246, 106.
 त्वस्य, p 233, 51.
 त्वयी, p 39, 4.
 त्वयीधर्म्म, p 39, 3.
 त्वस, p 277, 23.
 त्वसर, p 293, 24.
 त्वस्त, p 264, n.
 त्वस्तु, p 264, 26.
 त्वाष्ट, p 284, 55.
 त्वात, p 284, 55.
 त्वायनी, p 121, 16.
 त्वायवाया, p 121, 16.
 त्वास, p 50, 21.
 त्विक, p 157, 27.
 त्विककुत्, p 84, 2.
 त्विकट्, p 247, 112.
 त्विका, p 68, 27.
 त्विकूट, p 84, 2.
 त्विकट्, p 401, 41.
 त्विकट्टी, p 401, 41.
 त्विगण, p 190, n.
 त्विगुणाङ्ग, p 222, 9.
 त्वितच, p 401, 41.
 त्वितली, p 401, 41.

विद—विहा.

विदय, p 1, 1.
 विदधावय, p 1, 1.
 विदिन, p 1, 2.
 विदिनेय, p 1, 2.
 विपचगा, p 69, 31.
 विविष्टप, p 1, n.
 विपुटा, p 111, 26.
 p 115, 13.
 विपुटी, p 111, n.
 विपुरान्तक, p 6, 29.
 विफला, p 238, 112.
 विफली, p 247, n.
 विविष्टप, p 1, n.
 विभण्डी, p 111, 27.
 विवाणा, p 25, 4.
 विराज, p 394, n.
 विचोकी, p 384, n.
 विचोचन, p 6, 28.
 विवर्ग, p 86, 19. p 190, 57.
 विविक्त, p 4, 15.
 विविष्टप, p 1, 1.
 विवृत्, p 111, 26.
 विवृता, p 111, 26.
 विवृत्त, p 25, 3, n.
 विशील, p 123, 9.
 विचोतस्, p 69, 31.
 विहृत्, p 222, 9.
 विहायली, p 237, 69.

मुटि—त्विषा.

मुटि, p 115, 13. p 274, n.

p 311, 40.

मुटो, p 274, 11.

मुटपण, p 247, n.

मुटपण, p 247, 112.

मुटो, p 130, 19.

मुटो, p 135, 36.

मुटो, p 135, n.

मुटपण, p 6, 29.

मुटपण, p 14, 63.

त्वक्, p 154, n.

त्वक्चोरा, p 247, 110.

त्वक्पत्र, p 118, 22.

त्वक्पत्रो, p 230, n.

त्वक्सार, p 124, 26.

त्वक्, p 88, 12. p 154, 13.

त्वक्, p 118, 22. p 154, n.

त्वक्, p 154, n.

त्वक्सार, p 24, 26.

त्वक्, p 293, 26.

त्वक्सार, p 286, n.

त्वक्, p 293, n.

त्वक्, p 209, 41. p 13, 60.

त्वक्, p 43, 20.

त्वक्, p 283, 48.

त्वक्, p 250, 9.

त्वक्, p 23, 35. p 360, 227.

त्वक्, p 22, 32.

त्वक्—द्वक्.

त्वक्, p 213, 58.

द्वक्, p 60, n.

द्वक्, p 133, 27.

द्वक्, p 207, 32.

द्वक्, p 207, 33.

द्वक्, p 133, 27.

द्वक्, p 127, 2.

द्वक्, p 207, n.

द्वक्, p 252, 19.

द्वक्, p 279, 34.

p 260, 8.

द्वक्, p 206, 28.

द्वक्, p 179, 19.

द्वक्, p 383, n.

द्वक्, p 383, n.

द्वक्, p 253, 24.

द्वक्, p 260, 5.

द्वक्, p 260, 5.

द्वक्, p 283, n.

द्वक्, p 253, 24.

द्वक्, p 260, n.

द्वक्, p 283, 48.

द्वक्, p 233, 49.

द्वक्, p 22, 33. p 196, 20.

p 312, 44.

द्वक्, p 397, n.

द्वक्, p 11, 54.

द्वक्—द्वक्.

द्वक्, p 11, n.

द्वक्, p 39, 5.

द्वक्, p 239, 75.

द्वक्, p 234, 53.

द्वक्, p 402, n.

द्वक्, p 402, n.

द्वक्, p 402, n.

द्वक्, p 161, n.

द्वक्, p 152, n.

द्वक्, p 120, 12.

द्वक्, p 152, 10.

द्वक्, p 152, 10.

द्वक्, p 152, n.

द्वक्, p 152, n.

द्वक्, p 91, 1.

द्वक्, p 91, 2.

द्वक्, p 232, 48.

द्वक्, p 2, 7.

द्वक्, p 161, 42.

द्वक्, p 98, 31.

द्वक्, p 201, 8.

द्वक्, p 91, 5. p 91, 2.

द्वक्, p 119, 6.

द्वक्, p 161, n.

द्वक्, p 200, 2.

द्वक्, p 120, 10.

द्वक्, p 200, 2.

द्वक्, p 58, 8.

दध्न—दर्घ

दध्न, p 274, 11.
 दध, p 196, 21. p 286, 3.
 दधय, p 286, 3.
 दधित, p 283, 47.
 दधनस्, p 11, 51.
 दध्मती, p 146, 38.
 दध्म, p 52, 30.
 दध्मोधि, p 9, 43.
 दध्व, p 236, 62.
 दधा, p 49, 18.
 दधास्, p 263, 15.
 दधित, p 272, 3.
 दर, p 50, 21. p 353, 186.
 दरत्, p 386, 9.
 दरिद्र, p 270, 49.
 दरो, p 85, 6.
 दरोदर, p 349, n.
 दर्दुर, p 67, 24.
 दर्दु, p 152, n.
 दर्दु, p 152, n.
 दर्पक, p 5, 20.
 दर्पण, p 174, 41.
 दर्भ, p 125, 31.
 दर्भि, p 229, 34.
 दर्भी, p 229, n.
 दर्भीकर, p 58, 8.
 दर्घ, p 26, 8.
 दधं, p 192, 6.

दर्घ—दाडि

दधेन, p 294, 31.
 दध, p 89, 14.
 दध, p 359, 208.
 दधिष्ठ, p 276, 18.
 दधीयस्, p 276, 18.
 दधन, p 161, 42.
 दधनवासस्, p 161, 41.
 दधना, p 161, 42.
 दधपुर, p 117, n.
 दधपूर, p 117, n.
 दधयस्, p 3, 9.
 दधयिन्, p 147, 43.
 दधनीस्, p 325, 90.
 दधा, p 168, 15.
 दधु, p 253, 25. p 193, 11.
 दध, p 10, 47.
 दधन, p 11, 51.
 दाधक, p 296, n.
 दाधाय, p 131, 21.
 दाधायसी, p 20, 23.
 दाधाय, p 131, 21.
 दाधिकन्वा, p 395, n.
 दाधियस्, p 260, n.
 दाडिन, p 401, 42, n.
 दाडिनयुजक, p 97, 29.
 दाडिनी, p 401, n.
 p 101, n.
 दाडिन्, p 101, n.

दाधु—दाध्नी

दाधुपाता, p 386, 6.
 दात, p 284, 53.
 दातृ, p 131, 21.
 दाध्नी, p 131, n.
 दात, p 223, 13.
 दात, p 182, 28. p 200, 5.
 दानव, p 2, 7.
 दानवारि, p 2, 4.
 दानयोस्, p 260, 6.
 दान्, p 186, 42.
 p 283, 47.
 दान्ति, p 286, 3.
 दाधित, p 268, 40.
 दात, p 238, 74.
 दातन्, p 238, 74.
 दाननी, p 238, 74.
 दानोदर, p 3, 13.
 दायाद, p 326, 91.
 दाधित, p 268, n.
 दार, p 138, 6.
 दारद, p 58, 11.
 दारा, p 138, n.
 दारित, p 283, 50.
 दाह, p 98, 34. p 250, 8.
 दाहय, p 50, 20.
 दाहहरिद्रा, p 109, 20.
 दाहयस्, p 229, 34.
 दाध्नीवाड, p 130, 17.

दाक्षिण—दिक्.

दाक्षिण, p 114, 7.
 p 245, 102.
 दाक्षिणी, p 109, 20.
 दाक्षिण, p 101, n.
 दाक्, p 359, 108.
 दाक्षिक, p 70, 36.
 दाक्, p 64, n. p 251, n.
 दाक्षपुर, p 117, 19.
 दाक्षपुर, p 117, n.
 दाक्षी, p 251, 17, n.
 दाक्ष, p 64, 15. p 251, 17.
 दाक्षी, p 251, n.
 p 104, 55.
 दाक्षीसप्त, p 394, n.
 दाक्षेव, p 251, 17.
 दाक्षेव, p 251, 17.
 दिगम्बर, p 298, 39.
 दिग्गज, p 16, 5.
 दिग्ध, p 281, 39.
 p 212, 56.
 दित, p 284, 53.
 दितिस्तुत, p 2, 7.
 दिक्षि, p 142, 23.
 दिक्षि, p 142, 23.
 दिन, p 24, 2.
 दिनाल, p 24, 3.
 दिक्, p 1, n.
 दिक्, p 24, 2.

दिक्—दीना.

दिक्स्थिति, p 8, 37.
 दिक्, p 377, 6.
 दिक्कर, p 21, 29.
 दिक्कोक्ति, p 251, 10.
 p 252, 20.
 दिक्चद, p 2, 3.
 दिक्चद, p 2, n.
 दिक्चद, p 366, n.
 दिक्चद, p 366, n.
 दिक्च, p 15, 1.
 दिक्चद, p 366, 228. n.
 p 1, 2.
 दिक्चद, p 366, n.
 दिक्च, p 114, 10.
 दिक्चोपपादक, p 271, 50.
 दिक्च, p 15, n.
 दिक्च, p 15, n.
 दिक्च, p 15, 3.
 दिक्च, p 32, 6. p 310, 37.
 p 24, 1.
 दिक्चान, p 218, 84.
 दिक्चान, p 378, 10.
 दीक्षान, p 182, 27.
 दीक्षित, p 176, 7.
 दीक्षित, 233, 48.
 दीक्षित, p 22, 35.
 दीन, p 270, 49.
 दीनार, p 302, 14.

दीप—दुरा.

दीप, p 174, 40.
 दीपक, p 111, n.
 दीप्ति, p 23, 35.
 दीप्ति, p 111, 30.
 दीप्ति, p 301, n.
 दीप्ति, p 276, 18.
 दीप्तिकोशिका, p 67, n.
 दीप्तिकोशिका, p 67, 25.
 दीप्तिर्दधि, p 176, 6.
 दीप्तिष्ट, p 58, 8.
 दीप्तिष्ठ, p 99, 37.
 दीप्तिष्ठ, p 262, 17.
 दीप्तिष्ठा, p 68, 28.
 दुःख, p 59, 3.
 दुःप्रवर्धनी, p 112, 2.
 दुःप्रवर्धनी, p 112, n.
 दुःप्रव, p 380, 14.
 दुःप्रवर्ध, p 107, 10.
 दुःप्रवर्ध, p 108, 12.
 दुःप्रव, p 168, 15.
 दुःप्रव, p 233, 51.
 दुःप्रविका, p 109, 18.
 दुःप्र, p 67, n.
 दुःप्र, p 121, 13.
 दुःप्र, p 4, n.
 दुःप्र, p 46, 6.
 दुराध, p 77, 16.
 दुराध, p 107, 10.

दुरि—दुष्य.

दुरित, p 31, 1.
 दुरोदर, p 349, 173.
 दुर्ग, p 195, 17.
 दुर्गंत, p 270, 49.
 दुर्गति, p 59, 1.
 दुर्गन्ध, p 36, 21.
 दुर्गन्धी, p 36, n.
 दुर्गसञ्चर, p 293, 25.
 दुर्गा, p 7, 33.
 दुर्जन, p 270, 47.
 दुर्धिन, p 18, 13.
 दुर्धुष, p 121, n.
 दुर्नामक, p 151, 5.
 दुनामन्, p 67, 25.
 दुर्ग, p 147, 44.
 दुर्धनस्, p 260, 8.
 दुर्धुष, p 267, 36.
 दुर्ध्व, p 243, 97.
 दुर्ध्वि, p 270, 49.
 दुर्ध्व, p 193, 10.
 दुर्ध्वि, p 67, n.
 दुर्ध्वी, p 67, n.
 दुर्ध्वान, p 8, 39.
 दुर्ध्वत, p 31, 1.
 दुर्ध्व, p 381, 19.
 दुर्ध्व, p 116, 16.
 दुर्ध्वविषी, p 112, n.
 दुष्य, p 169, 21.

दुहि—दृष्टि.

दुहितःपति, p 145, 32.
 दुहित, p 148, 28. n.
 दूत, p 195, 16.
 दूती, p 141, 17. p 195. n.
 दूत, p 195, 16.
 दून, p 284, 52.
 दूर, p 275, 18.
 दूरदर्शिन, p 176, 6.
 दूरी, p 123, 23.
 दूत, p 169, n.
 दूषिका, p 155, 18.
 दूषी, p 155, n.
 दूषीका, p 155, n.
 दूष्य, p 169, n.
 दूष्या, p 202, n.
 दृष्ट, p 13, 62. p 277,
 25. p 313, 47.
 दृष्टस्मि, p 277, 25.
 दृष्टि, p 391, 19.
 दृष्ट, p 280, 35.
 दृष्ट, p 162, 44. p 362,
 219.
 दृष्ट, p 84, 4.
 दृष्ट, p 198, 30.
 दृष्टरजस्, 139, 8.
 दृष्टान्, p 318, 65.
 दृष्टि, p 162, 44. p 311,
 41.

देव—देवा.

देव, p 1, 2. p 48, 13.
 p 145, n.
 देवकीनन्दन, p 4, 16.
 देवकुसुम, p 171, 27.
 देवसातक, p 68, 27.
 देवसातपिष, p 85, 6.
 देवसात, p 165, 6.
 देवसातक, p 125, 32.
 देवसात, p 9, 45.
 देवसात, p 2, 4. p 380, n.
 देवसात, p 102, 49.
 देवसात, p 189, n.
 देवसात, p 99, 34.
 देवसात, p 266, n.
 देवसात, p 266, 34.
 देवसात, p 334, 120.
 p 258, 45.
 देवसात, p 92, 6.
 देवसात, p 189, 51.
 देवसात, p 76, 12.
 देवसात, p 2, 6.
 देवसात, p 145, 32.
 देवसात, p 145, n. p 250,
 11.
 देवसात, p 310, 37.
 देवसात, p 9, 44.
 देवसात, p 189, n.
 देवसात, p 250, 11.

देवा—दोह.	दोह—द्राक्.	द्राक्षा—द्रोणी.
देवाजीवी, p 150, 11.	दोहदवती, p 142, 21.	द्राक्षा, p 111, 26.
देवी, p 48, 13. p106, 2.	दोहृष, p 205, n.	द्राक्षि, p 285, 62.
देह, p 145, 32.	दोह्मा, p 195, n.	द्राष, p 217, 79.
देय, p 74, 7.	दोषारिक्, p 192, n.	द्राषिहक, p 118, 23.
देयकप, p 197, 24.	द्युति, p 19, 19. p 23, 35.	द्र, p 87, 5.
देह, p 156, 22.	द्यती, p 19, n.	द्रुक्लिच, p 98, 34.
देहली, 81, 13.	द्यनधि, p 22, 31.	द्रुचण, p 213, 59. n.
दैतेव, p 2, 7.	द्यन्, p 242, 91.	द्रुण, p 130, 14.
दैत्व, p 2, 7.	द्युनत्, p 2, n.	द्रुधि, p 63, n.
दैत्ययुव, p 21, 26.	द्युषत्, p 2, n.	द्रुणी, p 63, n. p886, 9.
दैत्मा, p 115, 11.	द्यस्व, p 270, n.	द्रुत, p 283, 49. p 13, 60. p 47, 9.
दैत्मारि, p 4, 14.	द्युत, p 258, 45.	द्रुता, p 280, 49.
दैर्घ्य, p 168, 16.	द्युतकारक, p 258, 44.	द्रुन, p 87, 5.
दैव, p 32, 6. p 188, 50.	द्युतकृत्, p 258, 44.	द्रुनामव, p 171, 26.
दैवकीनन्दन, p 4, n.	द्यो, p 1, 1. p 15, 1.	द्रुनोत्पक, p 100, 40.
दैवघ्न, p 194, 14.	द्योत, p 23, 36.	द्रुनव, p 241, 85.
दैवज्ञा, p 141, 20.	द्रुष, p 233, n.	द्रुह, p 67, n.
दैवत, p 2, 4.	द्रुष्य, p 233, n.	द्रुचन, p 3, n.
दैव्य, p 32, n.	द्रुव, p 53, 32. p 217, 79.	द्रुहिच, p 3, 12.
दोहा, p 108, 13. p205, 21.	द्रुवली, p 107, 6.	द्रोण, p 314, 51. p131, n.
दोषघ्न, p 176, 4. p309, 36.	द्रुविण, p 242, 91. p 315, 55.	द्रोणकाक, p 131, 21.
दोषा, p 377, 6. p158, n.	द्रुविणनर, p 216, 70.	द्रोणचीरा, p 238, 72.
दोषैकद्वय, p 270, 46.	द्रुव्य, p 242, 90. p344, 156.	द्रोणदुवा, p 238, 72.
दोष, p 158, 31.	द्राक्, p 377, 2.	द्रोणि, p 63, n.
दोषद, p 52, 27.		द्रोषिका, p 63, n.
		द्रोषिकी, p 222, n.
		द्रोणी, p 63, 11.

द्रोह—द्विती.

- द्रोहचिन्तन, p 34, 13.
 द्रौणिक, p 222, 10.
 दन्त, p 135, 38. p 361, 214.
 दयातिगा, p 187, 44.
 द्वाःस्व, p 192, n.
 द्वादशाङ्गुल, p 159, 35.
 द्वादशात्मन्, p 21, 29.
 द्वापर, p 34, 12. p 346, 164.
 द्वाद, p 81, 16.
 द्वार, p 81, 16.
 द्वारपाल, p 192, 6.
 द्वारिक, p 192, n.
 द्वारिन्, p 192, n.
 द्वास्व, p 192, 6.
 द्वास्थित, p 192, 6.
 द्वास्थितदर्शक, p 192, n.
 द्विगुणात्मन्, p 222, 9.
 द्विज, p 134, 32. p 308, 32. p 175, n.
 द्विजान्, p 175, n.
 द्विजराज, p 18, 16.
 द्विजा, p 114, 8.
 द्विजाति, p 175, 3. n.
 द्विजिह्व, p 338, 186.
 द्वितीया, p 138, 5.
 द्वितीयात्मन्, p 222, n.

द्विष—धन.

- द्विष, p 200, 2.
 द्विषाद्य, p 197, 27.
 द्विरद, p 200, 2.
 द्विरैक, p 133, 29.
 द्विषां, p 237, 68.
 द्विष, p 193, n.
 द्विष, p 193, n.
 द्विषत्, p 193, 10.
 द्विषाद्य, p 378, 10.
 द्विष, p 244, n.
 द्विषोक्त, p 222, n.
 द्विषेय, p 222, n.
 द्विषायती, p 237, 68.
 द्वीप, p 62, 8.
 द्वीपवती, p 69, 30.
 द्वीपिन्, p 127, 1.
 द्वैषण, p 193, 10.
 द्वैष्य, p 269, 45.
 द्वैष, p 195, 18.
 द्वैष, p 205, 22.
 द्वैषात्तर, p 7, 33.
 द्वाष्ट, p 244, 98.
 धठ, p 390, 17.
 धन, p 47, 9.
 धनञ्जय, p 10, 48.
 धनद, p 14, 64.
 धनहरी, p 116, 16.

धना—धर्म.

- धनाधिप, p 14, 64.
 धनिक, p 230, n.
 धनिन्, p 261, 10.
 धनिनी, p 261, n.
 धनिष्ठा, p 20, 24.
 धनीयक, p 230, n.
 धनुःश्रेणी, p 106, 2. n.
 धनु, p 211, n.
 धनुर्धर, p 208, 37.
 धनुर्धर्य, p 212, 53.
 धनुर्धर, p 107, n.
 धनुष्पद, p 94, 15.
 धनुष्पत्, p 208, 37.
 धनुस्, p 211, 51.
 धनु, p 211, n.
 धनेयक, p 230, n.
 धन्य, p 230, n.
 धन्या, p 230, n.
 धन्याक, p 230, 38.
 धन्यान्, p 230, 39.
 धन्य, p 211, n.
 धन्यन्, p 211, n.
 धन्यवाच, p 107, n.
 धन्यवाच, p 107, 10.
 धन्यन्, p 208, 37.
 धनन, p 124, 28.
 धननि, p 116, n. p 154, 16.

धम — धाना.	धानु — धोन्दि.	धीन — धूया.
धमनो, p 154, n. p116, 18. n.	धातुक्, p 208, 37.	धीनतु, p 176, 5.
धम्मिह, p 163, 48.	धान्य, p 225, 21. p 230, n.	धीनतो p 140, 12.
धर, p 84, 1.	धान्यक, p 230, n.	धीर, p 170, 26. p176, 5.
धरणि, p 73, 2.	धान्यत्व, p 225, 22.	धीवर, p 64, 15.
धरणी, p 73, n.	धान्यांघ, p 314, 48.	धीवरी, p 64, n.
धरा, p 73, 2.	धान्याण्ह, p 230, 39.	धीयक्ति, p 283, 25.
धरित्री, p 73, 2.	धानन्, p 336, 126.	धीसचिव, p 192, 4.
धर्म, p 31, 2. p340, 141.	धानानेव, p 107, 7. p 113, 5.	धुत, p 280, 36.
धर्मचिन्ता, p 52, 28.	धाया, p 180, 21.	धुनि, p 69, n.
धर्मध्वजिन्, p 190, 53.	धारण, p 206, 26.	धुनी, 69, 30.
धर्मोपत्तन, p 229, 36.	धारणा, p 197, 26.	धुस्वर, p 236, 65.
धर्मोराज, p2, 8. p308, 33.	धारा, p 204, 17. n.	धुर्, p 205, 23.
धर्मसंहिता, p 40, 7.	धाराधर, p 16, 8.	धुरा, p 205, n.
धर्मिणी, p 139, n.	धारासम्पत्, p 17, 13.	धुरीण, p 236, 65.
धर्मिणी, p 139, 10.	धासंराट्, p 132, 24.	धुर्थ, p 236, 65.
धव, p145, 35. p360, 208.	धावनि, p 108, 11.	धुर्बह, p 236, 65.
धवल, p 37, 22. p237, 68.	धिक्, p 371, 2. n.	धुवित, p 180, 23.
धवला, p 237, 68.	धिकृत, p 268, 39. p282, 43.	धुस्तर, p 104, n.
धवली, p 237, n.	धिवय, p 20, 25.	धुस्तर, p 104, 58.
धवित, p 180, n.	धिवणा, p 33, 10.	धूत, p 28, 36.
धातकी, p 115, 12.	धिष्ट, p 344, n.	धूनी, p 69, n.
धातु, p 85, 8. p319, 68.	विष्णु, p 344, 157.	धूपावित, p 284, 52.
धातुपुष्पिका, p 115, n.	धी, p 33, 10. p 384, n. p 34, n.	धूपित, p 284, 52.
धाह, p 3, 12.	धीन्द्रिय, p 35, 17.	धूमेत, p 317, 61.
धाहपुष्पिका, p 115, 12.		धूमवोनि, p 16, 9.
धात्री, p 350, 178.		धूमल, p 37, 25.
धाना, p 232, 47.		धूया, p 297, 42.
		धूयाट, p 130, 16.

धूस्त्र—ध्वनि.	ध्वस्त—नगौ.	नग्न—नन्दि.
धूस्त्र, p 37, 25.	ध्वस्त, p 284, 53.	नग्न, p 268, 39.
धूर्जटि, p 6, 28.	ध्वांस, p 131, 20.	नग्नच्छ, p 257, n.
धूर्त्त, p 104, 58. p 258,	p 363, 221.	नग्नह, p 257, 42.
44. p 270, 47.	ध्वान, p 44, 1.	नग्निका, p 139, 8.
धूर्धर, p 236, n.	ध्वान्त, p 56, 3.	p 141, 17.
धूलि, p 215, 66. n.	ध्रुव, p 19, 21. p 87, 8.	नट, p 99, 37. p 250, n.
धूली, p 215, n.	p 276, 22. p 181, 24.	नटन, p 47, 10.
धूसर, p 37, 23.	ध्रुवा, p 13, 3.	नटी, p 116, 17.
धूसूर, p 104, n.		नट, p 124, 28. p 397, 33.
धृति, p 321, 77.	न, p 379, n.	नटप्राय, p 75, 9.
धृष्ट, p 265, 25.	नकुच, p 100, n.	नटपीन, p 65, n.
धृष्टा, p 264, n.	नकुलेटा, p 113, 3.	नटसंज्ञति, p 126, 33.
धृष्टान्विधात, p 264, 25.	नक्त, p 377, 6.	नट्या, p 126, 33.
धृष्टान्, p 264, 25.	नक्तक, p 168, 16.	नटूत्, p 75, 9.
धृष्टि, p 22, 34.	नक्तमात्र, p 97, 28.	नटूच, p 75, 9.
धेनु, p 238, 71.	नक्ता, p 66, 21.	नत, p 381, 18. p 276, 20.
धेनुका, p 200, 4. p 302, 15.	नक्तत्व, p 20, 22. n.	नतनासिक, p 148, 45.
धेनुध्या, p 238, 72.	नक्तत्वमात्रा, p 166, 8.	नदी, p 68, 29.
धैतुक, p 235, 60.	नक्तत्वेष, p 18, 16.	नदीमात्रक, p 76, 12.
धैवत, p 45, 1.	नख, p 159, 34. p 116, 17.	नदीसर्ज्ज, p 96, 25.
धौतकौशेय, p 167, 14.	नखर, p 159, 34.	नद्गी (नद्गी), p 254, 31.
धोरितक, p 204, 16.	नखरा, p 159, n.	ननंद, p 144, n.
धोरेश, p 236, 65.	नखी, p 116, n.	ननांद, p 144, 29.
ध्याय, p 125, 32.	नग, p 304, 20.	ननु, p 380, 14. p 373, 10.
ध्वज, p 215, 67.	नगज, p 200, n.	नन्दक, p 5, 24.
ध्वजिनी, p 210, 46.	नगर, p 77, n.	नन्दन, p 8, 41.
ध्वनि, p 44, 1.	नगरी, p 77, n. p 8, 40.	नन्दि, p 31, n.
ध्वनित. p 282, 44.	नगौकस्, p 131, 33.	नन्दिहृत्, p 116, 16.

नन्दी—नन्दी.

नन्दीक, p 116, n.
 नन्दीवर्त्त, p 80, 10.
 नपुंसकम्, p 146, 39.
 नन्दि, p 144, n.
 नन्दी, p 144, 29.
 नन्, p 15, n.
 नभस्, p 368, 234, p15,
 1. n. p 29, 16.
 नभसङ्कष, p 134, 34.
 नभस्य, p 29, 17.
 नभस्यत्, p 12, 58.
 नभस्, p 381, 18.
 नभसित, p 284, 51.
 नभस्यारी, p 119, 7.
 नभस्या, p 184, 34.
 नभस्यित, p 284, 51.
 नभसिच्छदन, p 8, 39.
 नय, p 288, 9.
 नयन, p 162, 44.
 नर, p 137, 1.
 नरक, p 59, 1.
 नरपति, p 191, n.
 नरवाहन, p 14, 64.
 नरत्तक, p 47, 11.
 नरत्तकी, p 47, 8.
 नरत्तन, p 47, 10.
 नरत्तदा, p 69, 32.
 नरत्तम्, p 53, 32.

नख—नाक.

नख, p 125, 31.
 नखकुवर, p 14, 65.
 नखद, p 125, 30.
 नखनीन, p 65, 18.
 नखिन, p 71, 39.
 नखिनी, p 71, 39.
 नखी, p 116, 17.
 नख, p 77, 18.
 नख, p 278, 27.
 नखदल, p 72, 43.
 नखनीत, p 233, 52.
 नखनाखिका, p 103, 53.
 नखसूतिका, p 238, 71.
 नखावर, p 167, 13.
 नखीन, p 278, 27.
 नखीकृत, p 233, 52.
 नख्य, p 278, 27.
 नख, p 218, 80.
 नखवेष्टता, p 54, 33.
 नखानि, p 190, 52.
 नखेन्दुकला, p 26, 9.
 नखा, p 161, n.
 नखित, p 236, 63.
 नखा, p 161, n.
 नखीत, p 263, 63.
 नखि, p 379, n.
 ना, p 379, 11.
 नाक, p 1, 1. p 298, 2.

नाकु—नाना.

नाकु, p 76, 14.
 नाकुली, p 192, 2.
 नाग, p 56, n. p 200, 2.
 p 305, 22.
 नागकोसर, p 101, n.
 नागकोसर, p 101, 45.
 नागजिह्वा, p 246, 108.
 नागर, p 230, 38.
 नागरङ्ग, p 95, 18.
 नागलोका, p 56, 1.
 नागवला, p 113, 5.
 नागवल्ली, p 114, 8.
 नागसन्ध्या, p 246, 105.
 नागसुगन्धा, p 112, n.
 नागान्तक, p 5, 25.
 नाख, p 47, 10.
 नाखि, p 154, n.
 नाखिकेच, p 126, n.
 नाखीम्वल, p 249, 8.
 नाखी, p 154, 16. p 319,
 45. p 225, 22.
 नाखीम्वल, p 151, 5.
 नाखवत्, p 262, 16.
 नाद, p 44, 1.
 नादेवी, p 93, 11. p 95,
 18. p 113, 6.
 नाना, p 376, 3.
 नानारूप, p 282, 43.

नान्दि—नाय्य

- नान्दिकर, p 267, n.
 नान्दीकर, p 267, 38.
 नान्दीवादिन्, p 267, 38.
 नापित, p 250, 10.
 नाभि. p392,20.p172,n.
 p 205.24. p339,139.
 नाभी, p 205, n. p 339, 109.
 नाभ, p 374, 13.
 नाभधेय, p 40, 8.
 नामन्, p 48, 8.
 नाय, p 288, 9.
 नायक, p 161, 11.
 नार, p 161, n.
 नारक, p 59, 1.
 नारद, p 9, 43.
 नाराच, p 212, 55.
 नाराची, p 255, 32.
 नारायण, p 3, 13. n.
 नारायणी, p 109, 19.
 नारिकेर, p 126, 34.
 नारिकेल, p 126, n.
 नारिकेलि, p 126, n.
 नारिकेली, p 126, n.
 नारी, p 187, 2.
 नारीकेल, p 126, n.
 नाय्यङ्ग, p 95, n.

नाल—निक.

- नाल, p 245, n. p 71,n.
 p 225, 22.
 नाली, p 71, n.
 नाविक, p 63, 12.
 नाव्य, p 62, 10.
 नाय, p 218, 85.
 नासल, p 10, 47.
 नासा, p81,13.p161,40.
 नासिका, p 161, 40.
 नासिकी, p 10, n.
 नासिकता, p 34, 13.
 निःकाशित, p 268, 39.
 निःक्रानित, p 268, n.
 निःप्रथ, p 283, 49.
 निःयत्नाक, p 196, 22.
 निःशेष, p 275, 14.
 निःशोध्य, p 273, 5.
 निःशेषि, p 82, 18.
 निःशेषी, p 82, n.
 निःशेषल. p 34, 15.
 निःशल, p 380, 14.
 निःसरण, p 82, 19.
 निःख, p 270, 49.
 निकट, p 275, 16.
 निकर, p 135, 39.
 निकर्षण, p 82, 19.
 निकष, p 255, 32.
 निकषा, p 381, 19.

निक—निगा.

- निकषात्मज, p 12, 55.
 निकष, p 255, n.
 निकष, p 235, 57.
 निकष, p 136, 42.
 निकष, p 79, 5.
 निकार, p 290, 15.
 p 295, 36.
 निकारण, p 218, 81.
 निकार, p 256, n.
 निकुञ्जक, p 242, 89.
 निकुञ्ज, p 85, 8.
 निकुञ्ज, p 120, 10.
 निकुरण, p 135, 40.
 निकत, p 268,41.p270, 46.
 निक्षति, p 53, 30.
 निकट, p 272, 3.
 निकेतन, p 78, 4.
 निकोचक, p 93, 2.
 निक्षप, p 44, 3.
 निक्षप, p 44, 3.
 निक्षिप, p 275, 14.
 निगद, p 202, 9.
 निगद, p 290, 12.
 निगण, p 77, 1. p 340, 142.
 निगाह, p 290, 12.
 निगार, p 296, 37.

निगा—निध.

निगाह, p 203, 16.
 निगाह, p 290, 13.
 निगाह, p 296, n.
 निघ, p 295, 36.
 निघस, p 234, 56.
 निघ्न, p 262, 16.
 निचिखी, p 237, n.
 निचुख, p 100, 41, p 169, n.
 निचोख, p 169, 18.
 निचोखी p 169, n.
 निज, p 309, 34.
 नितम्ब, p 157, 25.
 नितम्बस्व, p 157, 26.
 नितम्बिनी, p 137, 3.
 नितान्त, p 13, 62.
 नित्य, p 13, 61.
 निदाह, p 30, 19. p 54, 33.
 निदान, p 32, 6.
 निदिग्ध, p 280, 38.
 निदिग्धिका, p 108, 12.
 निदेश, p 197, 25.
 निद्रा, p 54, 36.
 निद्राण, p 266, 33.
 निद्राह, p 266, 33.
 निद्रित, p 266, n.
 निधन, p 218, 85. p 336, 125.

निधि—निया.

निधि, p 14, 67.
 निधुवन, p 190, 56.
 निध्यान, p 294, 31.
 निनद, p 44, 1.
 निनाह, p 44, 1.
 निन्दा, p 41, 14.
 निप, p 228, 32.
 निपठ, p 294, 29.
 निपाठ, p 294, 29.
 निपातन, p 294, 27.
 निपान, p 68, 26.
 निपुण, p 259, 4.
 निवर्द्धण, p 218, 81.
 निभ, p 256, 38.
 निभृत, p 264, 25.
 निभय, p 240, 81.
 निमित्त, p 322, 79.
 निमेष, p 27, 11.
 निम्न, p 64, 15.
 निम्नगा, p 69, 30.
 निम्ब, p 100, 43.
 निम्बतह, p 92, 6.
 निवृत्ति, p 32, 6.
 नियन्त्र, p 206, 27.
 नियम, p 184, 37. p 188, 48. p 34, 14.
 निघातन, p 294, n.
 निघातक, p 63, 12.

निधा—निर्ज.

निधाह, p 63, n.
 नियुत, p 393, 24.
 नियुह, p 216, 75.
 नियोज्य, p 251, 17.
 निर, p 375, 14.
 निरङ्कुष, p 262, n.
 निरन्तर, p 275, 15.
 निरय, p 59, 1.
 निरर्गल, p 279, 33.
 निरर्थक, p 278, 31.
 निरवघाह, p 292, 15.
 निरसन, p 295, 31.
 निरस्त, p 212, 56.
 निराकारिण्य, p 265, 30.
 निराकृत, p 268, 40.
 निराकृति, p 189, 53.
 p 295, 31.
 निरागम, p 152, 8.
 निरीह, p 223, n.
 निरीह, p 223, 13. n.
 निरीह, p 290, n.
 निर्वृत्ति, p 59, 2.
 निर्गन्धन, p 218, n.
 निर्युच्छी, p 102, n.
 निर्युच्छी, p 102, 49.
 निर्यन्धन, p 218, 82.
 निर्वोह, p 44, 1.
 निर्ज, p 1, 2.

निर्जि—निर्वा.

निर्जितेन्द्रियघात, p 186, 43.
 निर्जोर, p 85, 5.
 निर्णय, p 34, 12.
 निर्णयिक्त, p 273, 5.
 निर्णयलक, p 250, 10.
 निर्देश, p 199, 25.
 निर्वाय, p 261, n.
 निर्वाय, p 369, 238.
 निर्वाय, p 218, n.
 निर्वाय, p 13, 62.
 निर्वाय, p 200, 4.
 निर्वाय, p 57, 6.
 निर्वाय, p 58, 9.
 निर्वाय, p 262, n.
 निर्वाय, p 201, 6.
 निर्वाय, p 335, 122.
 निर्वाय, p 344, 155.
 निर्वाय, p 370, 238.
 निर्वाय, p 49, n.
 निर्वाय, p 182, 29.
 निर्वाय, p 294, 31.
 निर्वाय, p 49, 15.
 निर्वाय, p 282, 45. p 34, 15.
 निर्वाय, p 282, 45.
 निर्वाय, p 41, 13. p 326, 92.

निर्वा—निशि.

निर्वाय, p 182, n.
 निर्वाय, p 218, 83.
 निर्वाय, p 261, 213.
 निर्वाय, p 218, 82.
 निर्वाय, p 283, 50.
 निर्वाय, p 256, 39. p 362, 217.
 निर्वाय, p 56, 2.
 निर्वाय, p 44, 1.
 निर्वाय, p 291, 17.
 निर्वाय, p 36, 20.
 निर्वाय, p 79, 5.
 निर्वाय, p 135, 39.
 निर्वाय, p 224, 27.
 निर्वाय, p 182, 30.
 निर्वाय, p 188, 49. p 168, 15.
 निर्वाय, p 168, n.
 निर्वाय, p 168, n.
 निर्वाय, p 199, 1.
 निर्वाय, p 25, 4.
 निर्वाय, p 181, n.
 निर्वाय, p 252, n.
 निर्वाय, p 79, 5.
 निर्वाय, p 18, 15.
 निर्वाय, p 218, 81.
 निर्वाय, p 230, 41.
 निर्वाय, p 281, 40.

निशी—निष्ठी.

निशीय, p 25, 6.
 निशीयिनी, p 25, 4.
 निशीय, p 34, 12.
 निशीय, p 82, n.
 निशीय, p 82, n.
 निशीय, p 212, 56.
 निशीय, p 208, 37. n.
 निशीय, p 45, n.
 निशीय, p 78, 2.
 निशीय, p 62, 9.
 निशीय, p 84, 3.
 निशीय, p 45, 1. p 252, 20.
 निशीय, p 206, 27.
 निशीय, p 218, 81.
 निशीय, p 3 2, 14.
 निशीय, p 142, 21.
 निशीय, p 142, n.
 निशीय, p 268, 39.
 निशीय, p 89, 13.
 निशीय, p 115, 13.
 निशीय, p 120, n.
 निशीय, p 89, 13.
 निशीय, p 293, 25.
 निशीय, p 49, 15. p 312, 43.
 निशीय, p 231, 44.
 निशीय, p 296, 38.

निष्ठु—निष्क.

निष्ठुर p43, 19, p277, 25.
 निष्ठूत, p 280, 37.
 निष्ठूति, p 296, 38.
 निष्ठेवं, p 296, n.
 निष्ठेवन, p 296, 38.
 निष्ठेवा, p 296, n.
 निष्ठात, p 259, 4.
 निष्ठाक, p 282, 45.
 निष्ठाव, p 283, 50.
 निष्ठाव, p 293, 24.
 निष्ठाव, p 200, 49.
 निष्ठावाधि, p 167, 13.
 निष्ठावा, p 143, n.
 निष्ठावी, p 143, n.
 निष्ठाग, p 55, 38.
 निष्ठुट, p 280, 38.
 निष्ठाहंश, p 218, 82.
 निष्ठाह, p 276, 19.
 निष्ठांश, p 213, 57.
 निष्ठाव, p 233, 49.
 निष्ठान, p 44, 1.
 निष्ठान, p 44, 1.
 निष्ठानन, p 218, 82.
 निष्ठाका, p 66, 22.
 निष्ठिसन, p 218, 81.
 निष्ठोन, p 251, 16.
 निष्ठव, p 42 17. p360,
 210.

निष्ठा—नीवी.

निष्ठाद, p 44, 1.
 नीकाय, p 256, 38.
 नीव, p 251, 16.
 नीविका, p 237, n.
 नीविकी, p 237, n.
 नीवी, p 276, n.
 नीवैस्, p 380, 17.
 नीव, p 135, 37.
 नीवीकव, p 134, 34.
 नीय, p 81, 14.
 नीय, p 96, 22.
 नीर, p 61, 4.
 नीव, p 37, 23.
 नीवकव, p 312, 42.
 p 133, 33.
 नीवक, p 130, 13.
 नीवलोहित, p 6, 28.
 नीका, p 37, n. p133, n.
 नीकाक, p 130, n.
 नीकावर, p 4, 19.
 नीकाम्बकान्, p 70, 37.
 नीविका, p 103, 51.
 नीविनी, p 108, 13.
 नीली, p108, 13. p133, n.
 नीवाक, p 292, 23.
 नीवार, p 226, 25.
 नीवि, p 361, n. p240, n.
 नीवी, p240, 80. p361, 214.

नीव—नेय.

नीवय, p 75, 8.
 नीवार, p 169, 20.
 नीवार, p 19, 19.
 व, p 380, n. p 373, 9.
 वृति, p 41, 12.
 वृत्त, p 280, 37.
 वृत्त, p 280, 37.
 वृत्तन, p 278, 27.
 वृत्त, p 278, 27.
 वृद, p 96, 22.
 वृत्त, p 374, 12. p 380,
 16.
 वृत्त, p 166, 11.
 वृ: p 187, n.
 वृत्त, p 47, 10.
 वृत्त, p 191, 1. n.
 वृत्ति, 191, n.
 वृत्तवृत्तान्, p 199, 32.
 वृत्तवृत्त, p 394, n.
 वृत्तवृत्त, p 198, 31.
 वृत्तवृत्त, p 270, 47.
 वृत्तवृत्त, p 400, 40. n.
 नेव, p 261, 11.
 नेव, p 162, 44. p 351,
 182.
 नेवाम्ब, p 162, 44.
 नेदिष्ठ, p 275, 18.
 नेयव, p 164, 1.

नेमि—न्याय.	न्यास—पंक्ति.	पंक्ती—पटी.
नेमि, p 68, 27. p 205,	न्यास, p 240, 81.	पंक्ती, p 86, n.
24. p 92, n.	न्यस्य, p 390, 17.	पञ्चम्या, p 109, 20.
नेमिन्, p 92, n.	न्युज, p 153, 12.	पञ्चम्या, p 109, n.
नेमी, p 92, n. p 205, n.	न्यून, p 337, 130.	पचा, p 288, 8.
नैकभेद, p 279, 32.		पञ्चजन, p 187, i.
नैगम, p 239, 78.	पञ्चय, p 83, 20.	पञ्चता, p 218, 84.
नैचिकी, p 237, 67.	पक, p 282, 46.	पञ्चत्व, p 218, n.
नैपाली, p 246, 109.	पच, p 27, 12. p 163,	पञ्चदशी, p 26, 7.
नैमेव, p 240, 81.	49. p 364, 222. p 212,	पञ्चन, p 45, 1.
नैयपोष, p 90, 18.	55. p 134, n.	पञ्चरत्न, p 388, n.
नैर्हत, p 12, 56. n.	पञ्चक, p 81, 14.	पञ्चलक्ष्य, p 39, 6.
p 15, 4.	पञ्चति, p 24, 1. p 135, 86.	पञ्चपर, p 5, 20.
नैर्माक, p 192, 7.	पञ्चती, p 24, n.	पञ्चयाल, p 159, 32.
नैर्माधिक, p 208, 38.	पञ्चदार, p 81, 14.	पञ्चाकूल, p 98, 32.
नो, p 379, 11.	पञ्चभाग, p 201, 8.	पञ्चाविका, p 254, n.
नो, p 62, 10.	पञ्चभूत, p 135, 36.	पञ्चास, p 127, 1.
नोकादण्ड, p 63, 13.	पञ्चस, p 134, n.	पञ्जर, p 396, 31.
न्यक्, p 276, n.	पञ्चान, p 26, 7.	पञ्जिका, p 386, 7.
न्यच, p 365, 227.	पञ्चिणी, p 25, 5.	पठ, p 81, n.
न्यपोष, p 328, 98.	पञ्चिन्, p 134, 32.	पठञ्जर, p 168, 16.
न्यपोषी, p 107, 6.	पञ्चान्, p 385, 123.	पठल, p 81, 14. p 358,
न्यङ्, p 276, n.	पङ्क, p 31, 1.	203.
न्यङ्, p 129, 10.	पङ्क्ति, p 75, 10.	पठलमान, p 81, 14.
न्यच्, p 276, 20.	पङ्क्तिरह, p 71, 40.	पठभेदन, p 77, n.
न्यस, p 280, 28.	पङ्क्तु, p 149, 48, n.	पठनासक, p 174, 41.
न्याद, p 234, 56.	पङ्क्तु, p 149, n.	पठह, p 46, 6. p 217, 76.
न्याव, p 197, 24.	पंक्ति, p 86, 4. p 180, n.	पटि, p 168, n.
न्याय, p 197, 25.	p 321, 74.	पटी, p 168, n.

पटु—पत.

पटु, p 122, 20. p 252, n.
 p 311, 42. p 267, n.
 पटुपर्णी, p 119, 8.
 पटोह, p 123, 20.
 पटोलिका, p 113, 6.
 पटु, p 390, 17.
 पटुन, p 77, n.
 पटुनी, p 77, n.
 पट्टिका, p 95, 21.
 पट्टिन्, p 95, 21.
 पट्टिय, p 392, 21.
 पट्टिच, p 392, n.
 पच, p 242, 88. p 256,
 39. p 314, 49.
 पचव, p 47, 8.
 पचायित, p 285, 59.
 पचित, p 285, 59.
 पचितम्, p 240, 82.
 पचु, p 146, 39.
 पचिष्ठ, p 176, 5.
 पचु, p 240, 82.
 पचुवीचिका, p 78, 2.
 पचुया, p 121, 15.
 पचुलीव, p 339, 79.
 पतग, p 134, 33.
 पतङ्ग, p 133, 28.
 पतङ्गिका, p 133, 27.
 पततु, p 134, 33.

पत—पत्ता.

पतल, p 134, 36.
 पतलिन्, p 134, 33.
 पतलिन्, p 134, 33.
 पतदुपह, p 174, 40.
 p 392, 21.
 पतवाह, p 265, 27.
 पताका, p 215, 67.
 पताकी, p 208, 39.
 पति, p 145, 35. p 261, 10.
 पतिस्वरा, p 138, 7.
 पतिव्रता, p 138, 6.
 पतिवली, p 140, 12.
 पतङ्ग, p 172, n.
 पत्तन, p 77, 1.
 पत्ति, p 208, 34. p 210,
 48.
 पत्तिसंज्ञति, p 208, 35.
 पत्तिन्, p 212, 55.
 p 134, 33.
 पत्नी, p 138, 5.
 पत्न, p 89, 14.
 पत्नङ्ग, p 172, n.
 पत्नपरशु, p 255, 33.
 पत्नपाखा, p 165, 4.
 पत्नरच, p 134, 33.
 पत्नवेला, p 170, 24.
 पत्ताङ्ग, p 172, 33.
 p 247, 111.

पत्ता—पद्य.

पत्ताङ्गिक, p 170, 24.
 पतिन्, p 134, 33. p 130,
 15.
 पत्तोर्ण, p 99, 37.
 पच, p 76, n.
 पचन, p 76, n.
 पचिक, p 195, 17.
 पचिका, 195, n.
 पचिनी, p 195, n.
 पचिन्, p 76, n.
 पचु, p 100, 39.
 पद्य, p 156, n.
 पद्य, p 156, n. p 327, 96.
 पद्यन, p 208, 34.
 पद्यि, p 76, n.
 पद्यी, p 76, 15.
 पदाजि, p 208, 34.
 पदाति, p 208, 34.
 पदातिक, p 208, 34.
 पदिक, p 208, 35.
 पद्य, p 208, 35.
 पद्यति, p 76, 15.
 पद्यती, p 76, n.
 पद्य, p 200, n.
 पद्यक, p 201, 7.
 पद्यचारिणी, p 120, 11.
 पद्यनाभ, p 4, 15.
 पद्यनाभि, p 4, n.

पद्म—परः.	परः—परा.	परा—परि.
पद्मपत्र, p 120, 11.	परःस्वस्, p 382, n.	पराव, p 382, 20.
पद्मराग, p 243, 93.	परजात, p 252, 18.	परावक्ष, p 286, 2.
पद्मा, p 5, 22. p 120, 11.	परजित, p 252, n.	परारि, p 382, n.
पद्माकर, p 68, 28.	परतन्त्र, p 262, 16.	पराचंद्र, p 273, 7.
पद्माष्ट, p 120, 13.	परविष्णुद, p 263, 20.	पराशक्तिन्, p 185, n.
पद्माक्षया, p 5, 22.	परभट्ट, p 181, 20.	पराशरी, p 185, n.
पद्मिन्, p 200, 3.	परभूत, p 131, 19.	परासन, p 218, 81.
पद्मिनी, p 71, 39.	परण, p 379, 12.	परासु, p 218, 85.
p 200, n.	परनाक्ष, p 181, 23.	परास्वन्दिन्, p 253, 25.
पद्य, p 366, 31.	परमेष्ठिन्, p 3, 11.	परि, p 155, n.
पद्या, p 76, 15.	परम्पराक, p 181, 25.	परिकर, p 347, 167.
पनस, p 100, 41.	परपत्, p 262, 16.	परिकर्षन्, p 169, 22.
पनाक्षित, p 285, 59.	परपु, p 213, 60.	परिक्रम, p 291, 16.
पनित, p 285, 59.	परपुत्र, p 213, 60.	परिक्रिया, p 292, 20.
पक्ष, p 284, 53.	परपुत्र, p 382, 22.	परिचिन्त, p 280, 37.
पक्षग, p 58, 8.	परपुत्र, p 213, n.	परिष्ठा, p 68, 29.
पक्षगायन, p 5, 25.	पराक्रम, p 216, 71.	परिपक्ष, p 210, 47. n.
पक्ष, p 60, 3. p 233,	p 340, 141.	p 370, 239.
51. p 368, 235.	पराग, p 90, 17. p 305,	परिच, p 307, 28. p 213,
पक्ष, p 233, 51.	22.	59.
पक्षोदर, p 347, 165.	पराकुल, p 266, 33.	परिचातन, p 213, 59.
पर, p 355, 193. p 193,	पराचित, p 252, 18.	परिचय, p 292, 23.
11.	पराचीन, p 266, 33.	परिचर, p 207, 30.
परंशत, p 274, n.	पराजय, p 217, 80.	परिचर्या, p 184, 34.
परंशुद्ध, p 274, n.	पराजित, p 218, 80.	परिचर्या, p 180, 20.
परःशत, p 274, 13. n.	पराधीन, p 262, 16.	परिचारक, p 251, 17.
परःशला, p 274, 13.	पराक्ष, p 263, 20.	परिषत्, p 282, 46.
परःशुद्ध, p 274, n.	पराभूत, p 218, 80.	परिषद, p 191, 56.

परि—परि.

- परिष्ठाप, p 291, 15.
 परिष्ठाप, p 258, 46.
 परिष्ठाप, p 168, 16.
 परितस्तु, p 379, 13.
 परित्वाप, p 287, 5.
 परिदान, p 240, 81.
 परिदेवन, p 42, 16.
 परिधान, p 196, 18.
 परिधि, p 22, 34-p328, 99.
 परिधिस्थ, p 207, 30.
 परिपण, p 240, 80.
 परिपयिन्, p 193, 11.
 परिपाटि, p 184, n.
 परिपाटी, p 184, 36.
 परिपूर्णता, p 173, 38.
 परिपेक्ष, p 117, n.
 परिपेक्ष, p 117, 13.
 परिपुत्र, p 277, 24.
 परिपुत्र, p 370, 241.
 परिभव, p 50, 22.
 परिभाव, p 50, 22.
 परिभाषण, p 42, 15.
 परिभूत, p 284, 56.
 परिमल, p 36, 19.
 p 290, 13.
 परिरम्भ, p 294, 20.
 परिपत्न्य, p 30, n.

परि—परि.

- परिवर्जन, p 218, 82.
 परिवर्त्त, p 240, n.
 p 30, n.
 परिवादिनी, p 45, 3.
 परिवापित, p 279, 35.
 परिवार, p 348, n.
 परिवाह, p 62, n.
 परिविचि, p 190, 55.
 परिहृष्ट, p 261, 11.
 परिहृष्टि, p 190, n.
 परिहृष्टि, p 190, n.
 परिवेष्ट, p 190, 55.
 परिवेष्ट, p 22, n.
 परिवेष्ट, p 22, 34.
 परिख्याप, p 93, 11.
 p 100, 41.
 परिज्ञा, p 185, 41.
 परिज्ञाजक, p 185, n.
 परिपुत्र, p 178, 14.
 परिष्कान्ध, p 252, n.
 परिष्कान्ध, p 252, n.
 परिष्कार, p 164, 3.
 परिष्कृत, p 164, 2.
 परिष्टोष, p 202, n.
 परिष्क, p 294, 30.
 परिसर, p 76, 14.
 परिसर्प, p 292, 20.
 परिसर्प, p 184, n.
 p 292, 21.

परि—परि.

- परिष्कान्ध, p 252, 18.
 परिष्कान्ध, p 252, n.
 परिस्तोष, p 202, 10.
 परिष्कान्ध, p 173, 38.
 परिष्कान्ध, p 173, n.
 परिष्कृत, p 256, 39.
 परिष्कृत, p 257, 40.
 परीक्षक, p 260, 7.
 परीक्षाप, p 258, n.
 परीक्षाप, p 50, n.
 परीरम्भ, p 294, n.
 परीवर्त्त, p 240, 81.
 परीवाद, p 41, 13.
 परीवाप, p 337, 132.
 परीवार, p 348, 171.
 परीवाह, p 62, 10, n.
 परीष्टि, p 183, 31.
 परीसर्प, p 292, n.
 परीसार, p 292, 21.
 परीष्टास, p 53, 32.
 पर, p 124, n.
 पर, p 382, 20, n.
 पर, p 43, 19, p273, n.
 पर, p 124, 27, n.
 परेत, p 218, 85.
 परेताराज, p 11, 53.
 परेता, p 59, n.
 परेद्यानि, p 382, 21.

परे—पशु.

परेष्टका, p 238, 71.
 परैषित, p 252, 18.
 परोक्ष, p 278, n.
 परोक्षी, p 132, n.
 परोक्षी, p 132, 26.
 परकटिन्, p 93, n.
 परकटी, p 93, 13. n.
 पर्जन्य, p 109, 20.
 पर्जन्य, p 342, 148.
 पर्ण, p 94, 10. p89,14.
 पर्णयात्रा, p 79, 6.
 पर्णास, p 105, 60.
 पर्णी, p 70, n.
 पयङ्ग, p 174, 39.
 पयङ्गटन, p 184, 35.
 पयङ्गनभू, p 76, 14.
 पयङ्गय, p 184, 36.
 पयङ्गवस्त्रा, p 292, 21.
 पयाम्, p 235, 57.
 पयाम्नि, p 287, 5.
 पयाम्, p 184, 36.
 पयुद्गन्धन, p 220, 3.
 पयौषधा, p 183, 31.
 पय्वत, p 84, 1.
 पय्वन्, p 124, 27. p335, 124.
 पय्वस्त्रि, p 26, 7.
 पयु, p 156, n.

पशु—पशु.

पशं का, p 156, 20.
 पश, p 241, 86. p 358, 204.
 पशगण्ड, p 249, 6.
 पशङ्गवा, p 109, 17.
 पशस, p 154, 14.
 पशायु, p 121, 13.
 पशाल, p 225, 22.
 पशाल, p 89, 14. p122, 20. p 37, n.
 पशायिन्, p 87, 5.
 पशिली, p 140, 12.
 पशित, p 147, 41.
 पशिता, p 140, n.
 पशङ्ग, p 174, 39.
 पशुव, p 89, 14.
 पशुव, p 68, 28.
 पश, p 293, 24.
 पवन, p12,58. p293,24.
 पवनाशन, p 58, 8.
 पवमान, p 12, 58.
 पवि, p 9, 42.
 पवित्र, p 187, 44.
 पवित्रक, p 64, 16.
 पशु, p 129, 11.
 पशुपति, p 6, 25.
 पशुमेरु, p 296, 39.
 पशुरज्जु, p 238, 74.

पञ्चा—पाठि.

पञ्चात्, p 372, 4.
 पञ्चात्ताप, p 51, 25.
 पञ्चिन, p 278, 30.
 पञ्चा, p 79, n.
 पाङ्गु, p 225, 66.
 पाङ्गुवा, p 139, 11.
 पाङ्गु, p 215, n.
 पाक, p 135, 38.
 पाकलक्ष्यफल, p 202, n.
 पाकफल, p 202, n.
 पाकल, p 115, 14.
 पाकशासन, p 7, 36.
 पाकशासनि, p 8, 41.
 पाकस्नान, p 227, 27.
 पाक्य, p 231, 42. p 247, 109.
 पाकल, p 187, n.
 पाकलक्ष्य, p 5, 23.
 पाकालिका, p 254, 29.
 पाठक, p 223, 15. p 37, 25.
 पाठका, p 90, 20. p 99, 35.
 पाठवि, p 99, 35.
 पाठली, p 99, n.
 पाठ, p 294, 29.
 पाठा, p 106, 3.
 पाठिन्, p 105, 60.

पाठी—पाद.	पाद—पाठ.	पाठ—पारि.
पाठीन, p 65, 18.	पादपञ्चन, p 235, 58.	पाठ, p 241, 85.
पाठङ्क, p 378, 7.	पादस्फोट, p 50, 3.	पार, p 62, 8. n. p 244, n.
पाणि, p 159, 32.	पादाय, p 156, 22.	पारत, p 244, n.
पाणिष्ठोती, p 138, 5.	पादाङ्कद, p 166, 11.	पारद, p 244, 100.
पाणिपञ्च, p 190, n.	पादात, p 208, 35. n.	पारपञ्चोपदेश, p 178, 12.
पाणिष, p 251, 13.	पादातिक, p 208, 34. n.	पारषप, p 300, 212.
पाणिपीडन, p 190, 56.	पादानिक, p 208, n.	पारशीक, p 203, 13. n.
पाणिपाद, p 251, 13.	पाडुकी, p 254, 30.	पारश्चिक, p 208, 88.
पाण्, p 37, 23.	पाडू, p 254, 31.	पारसीक, p 203, n.
पाण्डकन्वचिन्, p 205, 22.	पाडूकत्, p 249, 7.	पारखैयेव, p 143, 24.
पाण्डुर, p 36, 22.	पाद्य, p 183, 32.	पारापत, p 130, n.
पातक, p 397, 33.	पाद्या, p 183, n.	पारापार, p 60, n.
पाताक, p 56, 1. p 358, 204.	पानगोष्ठिका, p 257, 43.	पारायण, p 285, 2.
पातक, p 265, 27.	पानपात्र, p 257, 43.	पारावत, p 130, 14.
पात्र, p 62, 8. p 181, 24. p 239, 33.	पानभाजन, p 228, 32.	पारावतांघ्रि, p 121, 15.
पात्रयुग, p 384, n.	पानीध, p 61, 4.	पारावार, p 60, 1.
पात्री, p 401, 42.	पानीयशाखिका, p 79, 7.	पारावरिन्, p 185, 41. n.
पात्रीष, p 398, 35.	पान्ध, p 195, 17.	पारावरी, p 185, n.
पाथस्, p 60, 4.	पाप, p 31, 1.	पारिकांशिन्, p 186, 41.
पाद, p 156, 22. p 85, n. p 242, 90. p 326, 92.	पापचेष्टी, p 106, 3.	पारिजातक, p 9, 45. p 92, 6.
पादकटक, p 167, 11.	पापान्, p 31, 1.	पारितय्या, p 165, 4.
पादपञ्च, p 185, 40.	पापान्, p 150, 4.	पारिपात्रक, p 84, 3.
पादप, p 87, 5.	पापन, p 152, 9.	पारिपार्श्विक, p 22, 33.
	पापर, p 251, 16.	पारिपुत्र, p 277, 24.
	पापा, p 150, n.	पारिभट्ट, p 92, 6.
	पायस, p 171, 30. p 181, 23.	पारिभट्टक, p 98, 33.
	पायु, p 157, 24.	पारिभाष्य, p 115, 14.

पारि—पाथि.

पारिषद, p 6, 31. n.
 पारिषद, p 6, n.
 पारिषद, p 6, n.
 पारिषद, p 166, 8.
 पारी, p 387, 10.
 पारुष, p 42, 14.
 पार्थिव, p 191, 1.
 पार्थिवी, p 7, 33.
 पार्थिवीनन्दन, p 7, 35.
 पार्थ, p 158, 30. p297,
 41.
 पार्थिवाम, p 201, 8.
 पार्थिव, p 156, 20.
 पार्थिव, p 156, 23.
 पार्थिवपाद, p 193, 10.
 पारुष, p 125, 32.
 पारुषी, p 114, n.
 पारुष्या, p 114, 9. n.
 पारुष, p 37, 24.
 पारि, p 214, 61. n.
 पारिन्दी, p 111, n.
 पारिन्दी, p 111, 27.
 पारि, p 114, n.
 पारुषा, p 385, 5.
 पारुष, p 10, 50.
 पारुष, p 163, 49.
 पारुष, p 258, 45.
 पारिन्, p 12, 56.

पाशु—पिच्छ.

पाशुपत, p 105, 62.
 पाशुपाद, p 220, 2.
 पाशु, p 384, n.
 पाशुत (तत्), p 278,
 30, n.
 पाशुत, p 187, 44.
 पाशुत, p 84, 4.
 पाशुतदारु, p 255, 34.
 पिच्छ, p 131, 19.
 पिच्छ, p 38, 25.
 पिच्छ, p 22, 33. p 38,
 25.
 पिच्छा, p 38, n.
 पिच्छ, p 158, n.
 पिच्छ, p 158, 28.
 पिच्छत, p 391, 18.
 पिच्छित, p 148, 44.
 पिच्छ, p 246, 106.
 पिच्छ, p 246, n.
 पिच्छ, p 100, 43.
 पिच्छ, p 95, 20-p246, n.
 पिच्छ, p 246, 106.
 पिच्छ, p 134, 31.
 पिच्छा, p 97, 27.
 पिच्छ, p 232, 46.
 पिच्छा, p 97, 27.
 पिच्छ, p 218, 84.
 पिच्छ, p 396, n.

पिच्छ—पित्त.

पिच्छ, p 215, 67.
 पिच्छ, p 227, 26.
 पिच्छ, p 151, 4. p254,
 30.
 पिच्छा, p 151, n.
 पिच्छ, p 228, 31.
 पिच्छी, p 228, n.
 पिच्छ, p 244, 98. p391,
 18.
 पिच्छ, p 171, 30.
 पिच्छगोच, p 245, n.
 पिच्छ, p 205, n.
 पिच्छा, p 205, 24.
 पिच्छी, p 205, n.
 पिच्छीत, p 98, 33.
 पिच्छोर, p 246, n.
 पिच्छा, p 221, n.
 पिच्छा, p 300, 9.
 पित्त, p 146, 37.
 पित्त, p 3, 11. p145,
 33.
 पित्त, p 145, n.
 पित्त, p 144, 28.
 पित्तकानन, p 219, n.
 पित्तदान, p 182, 30.
 पित्तपति, p 15, 4. p11,
 53.
 पित्तपित्त, p 145, 33.

पिट—पिशु.

- पिटप्रसू, p 24, 3.
 पिटवन, p 219, 87.
 पिटवसति, p 219, n.
 पिटव्य, p 144, 31.
 पिटवसिभ, p 261, 13.
 पित्त, p 153, 13.
 पित्तत्, p 134, 34.
 पिधान, p 18, 14.
 पिनस, p 207, 33.
 पिनस, p 150, n.
 पिनाक, p 6, 30. p302, 14.
 पिनाकिन्, p 6, 27.
 पिपासा, p 234, 55.
 पिपीलिका, p 386, 8.
 पिप्पल, p 91, 1.
 पिप्पलि, p 108, n.
 पिप्पली, p 108, 15.
 पिप्पलीसूत्र, p 247, 111.
 पिशु, p 149, 49.
 पिवाक, p 94, 15.
 पिशु, p 153, 11.
 पिशु, p 38, 25.
 पिशुकी, p 38, n.
 पिशाच, p 2, 6.
 पिशित, p 154, 14.
 पिशुन, p 170, 26.
 पिशुना, p 117, 21.

पिट—पीव.

- पिटक, p 232, 48.
 पिटप, p 76, n.
 पिटपचन, p 228, 32.
 पिष्टात, p 174, 41.
 पीठ, p 174, 40.
 पीहन, p 217, 78.
 पीडा, p 59, 3.
 पीत, p 37, 24.
 पीतक, p 245, 104.
 पीतदाह, p 98, 34.
 पीतद्रु, p 100, 40.
 पीतन, p 170, 25. p92, 7.
 पीतसाहक, p 96, 24.
 पीता p 230, 41.
 पीताम्बर, p 4, 14.
 पीति, p 202, 11.
 पीतिन्, p 202, h.
 पीन, p 274, 10.
 पीनस, p 150, 2.
 पीनोष्ठी, p 238, 72.
 पीयूष, p 234, 54. n.
 p 9, 44.
 पीशु, p 92, 9. p 355, 195.
 पीशुपर्णी, p 106, 2.
 पीशुन्, p 274, 10.
 पीवर, p 274, 10.
 पीवररानी, p 238, 72.

पुंश—पुत्त.

- पुंशली, p 139, 10.
 पुशय, p 252, n.
 पुशय, p 252, n.
 पुशर, p 252, 20.
 पुशु, p 390, 17.
 पुशुव, p 273, 8.
 पुशु, p 204, 18.
 पुशु, p 136, 42.
 पुटकिनी, p 71, n.
 पुटभेदा, p 61, 7.
 पुटभेदन, p 77, 1.
 पुटी, p 401, 42.
 पुशरीक, p 16, 5. p301, 11. p 71, 41.
 पुशरीकाह, p 4, 14.
 पुशय्यं, p 116, 15.
 पुशु, p 125, 29.
 पुशुक, p 103, 52.
 पुशु, p 31, 4. p 346, 162.
 पुशुक, p 184, 37.
 पुशुवन, p 12, 56.
 पुशुवनेश्वर, p 14, 65.
 पुशुसूनि, p 74, 8.
 पुशुवत्, p 259, 3.
 पुशुवाह, p 395, n.
 पुत्तिका, p 133, 27.
 पुत्त (त्र), p 143, 27.

पुत्र—पुरा.

पुत्रका, p 143, n.
 पुत्रिका, p 143, n.
 पुत्री, p 143, n.
 पुत्रौ, p 146, 37.
 पुत्रव, p 392, 20.
 पुनःपुनर्, p 376, 1.
 पुनर्, p 375, 14.
 पुनर्नव, p 159, n.
 पुनर्नवा, p 121, 14.
 पुनर्भव, p 159, 34.
 पुनर्भू, p 142, 23.
 पुत्राग, p 92, 6.
 पुत्रस्, p 137, 1.
 पुनःसर, p 208, 40.
 पुर्, p 77, 1.
 पुर्, p 94, 14. p 352, 185.
 पु 77, n.
 पुत्रस्, p 378, 7.
 पुत्रहार, p 82, 16.
 पुत्रन्दर, p 8, 37.
 पुत्रंभि, p 138, n.
 पुत्रंभी, p 138, 6.
 पुत्रस्, p 373, n.
 पुत्रस्त, p 324, 86.
 पुत्रस्तात्, p 373, 7.
 पु 383, n.
 पुत्रस्, p 274, 13.
 पुत्रा, p 375, 15.

पुरा—पुषि.

पुराष, p 242, n.
 प 39, 6.
 पुराषा, p 277, n.
 पुराषी, p 277, n.
 पुरातन, p 277, 26.
 पुराहन्त, p 39, 5.
 पुरि, p 77, n.
 पुरी, p 77, 1.
 पुरीतद्, p 155, 17.
 पुरीष, p 155, 19.
 पुर, p 274, 13.
 पुरव, p 32, 7. p 137, 1.
 प 92, 6. p 363, 220.
 पुरवोत्तव, p 4, 16.
 पुरव, p 274, n.
 पुरवहत, p 8, 37.
 पुरोग, p 208, 40.
 पुरोगव, p 209, 40.
 पुरोगाभिन्, p 209, 40.
 पुरोडाष, p 392, 21.
 पुरोधस्, p 192, 5.
 पुरोभाभिन्, p 270, 46.
 पुरोहित, p 192, 5.
 पुराक, p 299, 5.
 पुषिन, p 62, 9.
 पुषिन्द, p 252, 21.
 पुषोमजा, p 8, 40.
 पुषित, p 282, 46.

पुष्क—पूत.

पुष्कर, p 132, n. p 15,
 1. p 60, 4. p 71, 41.
 पुष्कराद्, p 132, n.
 पुष्करिणी, p 68, 27.
 पुष्कल, p 273, 8.
 पुष्ट, p 282, 46.
 पुष्य, p 90, 19.
 पुष्यव, p 14, 66.
 पुष्यकोष्ठ, p 245, 103.
 पुष्यदन्त, p 16, 5.
 पुष्यचक्षु, p 5, n.
 पुष्यधन्वन्, p 5, 21.
 पुष्यचक्षु, p 91, 2.
 पुष्यरथ, p 204, 19.
 पुष्यरथ, p 90, 17.
 पुष्यसिद्ध, p 133, 29.
 पुष्यवत्, p 26, 10.
 पुष्यवती, p 142, 20.
 पुष्यसमव, p 29, 18.
 पुष्पाङ्गन, p 245, n.
 पुष्य, p 20, 23. p 312, 149.
 पुष्यरथ, p 204, n.
 पुस्त, p 254, 29.
 पूग, p 126, 34. p 304, 21.
 पूजा, p 184, 34.
 पूजित, p 239, 47.
 पूष्य, p 259, 5.
 पूत, p 226, 23. p 273, 5.

पूत—पूर्वा.

पूतना, p 100, 39.
 पूतिक, p 97, 28.
 पूतिकरज, p 97, 28.
 पूतिकरज्ज, p 97, n.
 पूतिका, p 123, n.
 पूतिकाठ, p 99, 34.
 p 100, 40.
 पूतिगन्धि, p 36, 21.
 पूतिमली, p 108, 14.
 पूप, p 232, 48.
 पूर, p 392, 20.
 पूरणी, p 97, 27.
 पूरित, p 283, 48.
 पूरुष, p 137, 1. p 32, n.
 पूर्य, p 275, 15.
 पूर्यकुम्भ, p 199, 32.
 पूर्यना, p 26, n.
 पूर्यनासी, p 26, n.
 पूर्यिना, p 26, 7.
 पूर्यिनासी, p 26, n.
 पूत्त, p 182, 27.
 पूर्य, p 339, 136. n.
 पूर्य, p 275, n. p 278,
 30. p 339, n.
 पूर्यज, p 147, 43.
 पूर्यदेव, p 2, 7.
 पूर्यपर्वत, p 84, 2.
 पूर्याङ्ग, p 382, 20.

पूर्व—पृथ.

पूर्वेद्युस्, p 382, n.
 पूर्व, p 22, 31.
 पूर्व, p 96, 22.
 पृक्षा, p 117, 21.
 पृक्षि, p 288, 9.
 पृष्ठा, p 41, 10.
 पृतना, p 210, 46.
 पृथक्, p 376, 3.
 पृथक्पर्णी, p 107, 11.
 पृथगात्मता, p 184, 37.
 पृथगात्मिका, p 33, 9.
 पृथग्जन, p 252, 16.
 p 331, 108.
 पृथग्विध, p 282, 43.
 पृथ्वी, p 73, n.
 पृथिवी, p 73, n.
 पृथु, p 229, 37. p 274, 10.
 पृथुक, p 135, 38. p 232,
 47.
 पृथुरोमन्, p 65, 17.
 पृथुल, p 274, 10.
 पृथ्वी, p 73, 1.
 पृथ्वीका, p 116, 13.
 पृदाकु, p 57, 6.
 पृन्नि, p 149, 48.
 पृन्निपर्णी, p 107, n.
 पृषत्, p 61, 6. n. p 129, n.
 पृषत, p 61, n. p 129, n.

पृथ—पैशा.

पृथताम्, p 12, n.
 पृथती, p 129, n.
 पृथक्, p 212, 54.
 पृथदन्त, p 12, 57.
 पृथदाज्य, p 181, 23.
 पृथ, p 158, 29.
 पृथ, p 203, 14. p 297, 41.
 पृथि, p 149, n.
 पृथिपर्णी, p 107, 11.
 पैचक, p 130, 15.
 पैटक, p 254, 30.
 पैटी, p 401, 42.
 पैडा, p 254, n.
 पैयूष, p 234, n. p 9, n.
 पैखन, p 275, 15.
 पैखल, p 252, 19. p 359,
 207.
 पैषि, p 135, n.
 पैशी, p 135, 37.
 पैशीकोष, p 135, n.
 पैखल, p 252, n.
 पैखल, p 252, n.
 पैठर, p 231, 45.
 पैष्टयसेव, p 143, 25.
 पैष्टयसीव, p 143, 25.
 पैन्न, p 189, 50.
 पैयुष, p 9, n.
 पैशाच, p 2, n.

पोग—प्रका.

पोगण्ड, p 148, 46.
 पोटगण्ड, p 124, 28.
 पोटा, p 140, 15.
 पोत, p 135, 38.
 पोतकी, p 123, n.
 पोतपण्डिज, p 63, 12.
 पोतवाह, p 63, 12.
 पोताधान, p 65, 19.
 पोतिका, p 123, n.
 पोती, p 135, n.
 पोत्र, p 351, 182.
 पोत्रिन्, p 144, n.
 पौली, p 144, 29.
 पौण्डर्य, p 116, n.
 पौर, p 125, 32.
 पौरख, p 278, 30.
 पौरुष, p 160, 38.
 पौरुषी, p 160, n.
 पौरोगव, p 227, 27.
 पौर्यमास, p 188, 47.
 पौर्यंजी, p 26, n.
 पौर्यमासी, p 26, 7.
 पौलख्य, p 14, 64.
 पौलि, p 232, 47.
 पौष, p 28, 15.
 पौष्य, p 245, 103.
 प्वाट, p 378, 7.
 प्रकाण्ड, p 32, 5. p 88, 10.

प्रका—प्रवा.

प्रकाष, p 235, 57.
 प्रकार, p 346, 164.
 प्रकाश, p 23, 36.
 प्रकीर्णक, p 198, 31.
 प्रकीर्ण्य, p 97, 28.
 प्रकृति, p 32, 7. p 55, 37.
 प्रकोष्ठ, p 159, 31.
 प्रक्रम, p 293, 26.
 प्रक्रिया, p 198, 31.
 प्रक्षण, p 44, 3.
 प्रकाण, p 44, 3.
 प्रखेडन, p 212, n.
 प्रखेडना, p 212, 55.
 प्रखेदना, p 212, n.
 प्रगण्ड, p 159, 31.
 प्रगतजानु, p 148, n.
 प्रगतजानुक, p 148, 47.
 प्रगण्ड, p 264, 25.
 प्रगाढ, p 313, 47.
 प्रगुण, p 276, 21.
 प्रगे, p 381, 19.
 प्रघट, p 219, 87. p 370, 239.
 प्रघाट, p 370, 239.
 प्रघीव, p 398, 35.
 प्रघ्न, p 273, 7.
 प्रघण, p 81, 12.
 प्रघाण, p 81, 12.

प्रच—प्रणा.

प्रचक्र, p 214, 64.
 प्रचलायित, p 266, 32.
 प्रचुक्र, p 392, 20.
 प्रचुर, p 274, 12.
 प्रचेतस्, p 12, 56.
 प्रचोदनी, p 108, 12.
 प्रच्छदपट, p 169, 18.
 प्रच्छन, p 41, n.
 प्रच्छन्न, p 81, 14.
 प्रच्छदिका, p 151, 6.
 प्रजन, p 293, 25.
 प्रजविन्, p 209, 41.
 प्रजा, p 309, 34.
 प्रजाता, p 141, 16.
 प्रजापति, p 3, 12.
 प्रजापती, p 144, 30.
 प्रच, p 176, n.
 p 148, n.
 प्रचा, p 140, 12.
 प्रचान, p 335, 125.
 प्रचु, p 148, 47.
 प्रचीन, p 135, 37.
 प्रणय, p 293, 25. p 313, 153.
 प्रणव, p 39, 4. p 47, n.
 प्रणद, p 41, n.
 प्रणाद, p 41, 11.
 प्रणाण, p 70, n.

प्रणा—प्रति.

प्रणाली, p 70, 35-
 प्रणधि, p 194, 13.
 p 329, 102.
 प्रणहित, p 280, 36.
 प्रणीत, p 232, 45.
 p 180, 19.
 प्रणत, p 285, 59.
 प्रण्येय, p 264, 25.
 प्रणति, p 88, n.
 प्रणन, p 277, 26.
 प्रणस, p 160, 36.
 प्रणानिनी, p 88, 9.
 प्रणप, p 196, 20.
 प्रणपस, p 105, 61.
 प्रति, p 372, 6.
 प्रतिकर्षण, p 164, 1.
 प्रतिकाश, p 256, n.
 प्रतिकास, p 256, n.
 प्रतिकूल, p 279, 33.
 प्रतिकृति, p 256, 36.
 प्रतिकृष्ट, p 272, 3.
 प्रतिकृष्ट, p 268, 42.
 प्रतिकृष्ट, p 210, 47.
 p 174, n.
 प्रतिकृष्ट, p 174, 40.
 प्रतिवा, p 51, 26.
 प्रतिवातन, p 218, 83.
 प्रतिव्याया, p 256, 36.

प्रति—प्रति.

प्रतिवागर, p 294, 28.
 प्रतिवात, p 285, 58.
 प्रतिवात, p 34, 14.
 प्रतिदान, p 240, n.
 प्रतिध्यान, p 44, 4.
 प्रतिनिधि, p 256, 36.
 प्रतिपत्, p 33, 10.
 प्रतिपद्, p 24, 1. p 26, n.
 प्रतिपक्ष, p 285, 57.
 प्रतिपादन, p 182, 29.
 प्रतिपक्ष, p 258, 41.
 प्रतिपक्ष, p 294, 27.
 प्रतिपक्ष, p 256, 36.
 प्रतिपक्ष, p 50, 20.
 प्रतिभामित, p 264, 25.
 प्रतिपक्ष, p 258, n.
 प्रतिपक्ष, p 256, 36.
 प्रतिमान, p 201, 7.
 p 256, 36.
 प्रतिपक्ष, p 207, 33.
 प्रतियत्न, p 331, 109.
 प्रतियातना, p 256, 36.
 प्रतिरोधक, p 253, n.
 प्रतिरोधिन्, p 253, 25.
 प्रतिवचन, p 41, n.
 प्रतिवाक्य, p 41, 10.
 प्रतिविम्ब, p 256, 36.
 प्रतिविवा, p 109, 18.

प्रति—प्रती.

प्रतिवासन, p 295, 34.
 प्रतिव्या, p 150, n.
 प्रतिव्याय, p 150, 2.
 प्रतिव्यय, p 344, 155.
 पतिव्यय, p 34, 14.
 प्रतिव्यत्, p 44, 4.
 प्रतिव्यव, p 285, n.
 प्रतिव्यव, p 294, 27.
 प्रतिसर, p 349, 176-
 प्रतिसीरा, p 169, 22.
 प्रतिव्याय, p 150, n.
 प्रतिव्यन, p 44, n.
 प्रतिव्यत, p 268, 41.
 प्रतिव्यार, p 250, n.
 प्रतिव्यार, p 104, 57.
 प्रतीक, p 156, 21.
 p 299, 7.
 प्रतीकार, p 217, 79.
 प्रतीकाश, p 256, n.
 प्रतीकास, p 256, 38.
 प्रतीक्य, p 259, 5.
 प्रतीची, p 15, 3.
 प्रतीत, p 323, 84.
 p 261, 9.
 प्रतीपदर्शिनी, p 137, 2.
 प्रतीर, p 61, 7.
 प्रतीहार, p 81, 16. p 348,
 172, p 192, 6.

प्रती—प्रत्य्.	प्रत्य्—प्रपि.	प्रपु—प्रम.
प्रतीहारिन्, p 348, 172.	प्रत्युष, p 24, n.	प्रपुनाह, p 120, n.
प्रतीहार, p 104, n.	प्रत्युह, p 292, 19.	प्रपुनह, p 120, n.
प्रतीही, p 78, 3.	प्रयन, p 341, 146.	प्रपुनाह, p 120, 12.
प्रत, p 277, 26.	p 278, 30.	प्रपौण्डरीक, p 116, 15.
प्रत्यक्षर्षी, p 107, 7.	प्रया, p 288, 9.	प्रफुल्ल, p 87, 7.
प्रत्यक्षेणी, p 107, 6.	प्रयित, p 261, 9.	प्रबन्धकल्पना, p 40, 6.
प्रत्यक्ष, p 278, 28.	प्रयुक्त, p 135, n.	प्रवाह, p 243, 93.p359,
प्रत्यक्ष, p 278, 27.	प्रदर, p 347, 166.	206.
प्रत्यक्ष, p 383, n.	प्रदिक, p 16, n.	प्रबोधन, p 170, 23.
प्रत्यन्त, p 74, 7.	प्रदीप, p 174, 40.	प्रभञ्जन, p 12, 58.
प्रत्यन्तपर्वत, p 85, 7.	प्रदीपन, p 58, 10.	प्रभन, p 360, 212.
प्रत्यय, p 342, 149.	प्रदेश, p 159, n.	प्रभा, p 23, 35.
प्रत्ययित, p 194, 13.	प्रदेशन, p 197, 27.	प्रभाकर, p 22, 30.
प्रत्ययिता, p 194, n.	प्रदेशनी, p 159, 32.	प्रभात, p 24, 3.
प्रत्ययिन्, p 193, 11.	प्रदेशिनी, p 159, n.	प्रभाव, p 196, 21.
प्रत्ययवित, p 285, 60.	प्रदोष, p 25, 6.	प्रभिक, p 200, 4.
प्रत्याख्यात, p 268, 40.	प्रद्युम्न, p 5, 20.	प्रभु, p 261, 11.
प्रत्याख्यान, p 295, 31.	प्रज्ञा, p 217, 79.	प्रभूत, p 274, 12.
प्रत्यादिष्ट, p 268, 40.	प्रघन, p 216, 72.	प्रभृष्टक, p 173, 37.
प्रत्यादेश, p 295, 31.	प्रघान, p 192, 5. p32,7.	प्रमथस, p 260, n.
प्रत्याहीन, p 212, 53.	p 335, 125.	प्रमथ, p 6, 31.
प्रत्यासर, p 210, n.	प्रचि, p 205, 24.	प्रमथन, p 218, 83.
प्रत्यासार, p 210, 47.	प्रपञ्च, p 307, 29.	प्रमथाधिप, p 6, 27.
प्रत्याहार, p 291, 16.	प्रपद, p 156, 22.	प्रमद, p 31, 2.
प्रत्युक्त, p 293, 26.	प्रपा, p 79, 7.	प्रमदवन, p 86, 3.
प्रत्युक्तान्ति, p 293, n.	प्रपात, p 84, 4.	प्रमदा, p 137, 3.
प्रत्युष, p 24, n.	प्रपितामह, p 145, 33.	प्रमदावन, p 86, n.
प्रत्युष, p 24, 2.	प्रपितामही, p 145, n.	प्रमनस, p 260, 7.

प्रसा—प्रव.	प्रव—प्रस.	प्रस—प्रसू.
प्रसा, p 289, 10.	प्रवह्य, p 204, 20.	प्रसक्तता, p 19, 18.
प्रसाय, p 316, 56.	प्रवह्नि, p 40, n.	प्रसक्त्या, p 257, 40.
प्रसाताय, p 145, n.	प्रवह्निता, p 40, 6. n.	प्रसक्तेरा, p 257, n.
प्रसाद, p 53, 30.	प्रवह्नी, p 40, n.	प्रसक्त, p 217, 7.
प्रसापसा, p 218, 81.	प्रवारय, p 286, 3.	प्रसर, p 292, 23.
प्रसापन, p 218, n.	प्रवाक, p 46, 7.	प्रसरण, p 214, 64.
प्रसिति, p 289, 10.	प्रवासय, p 218, 81.	प्रसरणि, p 214, n.
प्रसीत, p 181, 26.p218, 86.	प्रवाह, p 291, 18.	प्रसरणी, p 214, n.
प्रसीता, p 55, 37.	प्रवाहिका, p 151, 6.	प्रसव, p 289, 10. p360, 210.
प्रसूय, p 273, 6.	प्रविश्याति, p 294, 23.	प्रसववन्धन, p 89, 15.
प्रसूदित, p 284, 52.	प्रविदारय, p 216, 72.	प्रसव्य, p 279, 33,
प्रसेह, p 151, n.	प्रविश्लेष, p 292, 20.	प्रसृष्ट, p 379, 10.
प्रसेद, p 31, 2.	प्रवीण, p 260, 4.	प्रसाद, p 18, 18.
प्रसत, p 187, 44.	प्रवृत्ति, p40,8.p291,18.	प्रसाधन, p164,1.p174,n.
प्रसक्त, p 232, 45.	प्रवृत्त, p 277, 26.	प्रसाधनी, p 164, 1.
प्रसाक, p 292, 23.	प्रवेक, p 273, 26.	प्रसाधित, p 164, 2.
प्रयुक्तार्थ, p 293, n.	प्रवेष्टि, p202,n.p264,49.	प्रसारणी, p 214, n- p 122, 18.
प्रयोगार्थ, p 100, 40.	प्रवेणी, p 202, 10.	प्रसारिन्, p 266, 31.
प्रसम्बन्ध, p 4, 18.	प्रवेष्ट, p 158, 31.	प्रसित, p 260, 9.
प्रसय, p 30, 22. p54,33.	प्रव्यक्त, p 278, 31.	प्रसिति, p 290, 14.
प्रसाप, p 42, 16.	प्रस, p 41, 10.	प्रसिद्ध, p 330, 107.
प्रसय, p 316, 59.	प्रसि, p 22, n.	प्रसू, p 367, 231.p144, 29.
प्रसयय, p 222, n.	प्रसय, p 293, 25.	प्रसूता, p 141, 16.
प्रसयय, p 147, 42.	प्रसित, p 264, 25.	प्रसूति, p 289, 10.
प्रसह, p 273, 7.	प्रस, p 208, 40.	प्रसूतिता, p 141, 16.
प्रसहिका, p 40, 6.	प्रसहाह, p 236, 63.	
प्रसह, p 219, 18.	प्रसीही, p 238, 70.	
	प्रसक्त, p 64, 27.	

प्रक्षु—प्राक्.	प्राका—प्राय.	प्रादू—प्राय.
प्रक्षुतिज, p 59, 3.	प्राकार, p 78 3.	प्रादूस्, p 375, 17.
प्रक्षुन, p90, 17. p336, 125.	प्राकत, p 251, 16.	p 379, 12.
प्रक्षुत, p 220, n. p 280, 38. p 160, 36.	प्राग्वंश, p 178, 15.	प्रादेश, p 159, 34.
प्रक्षुता, p 156, 23.	प्राप्यहर, p 273, 7.	प्रादेशन, p 182, 29.
प्रक्षुति, p 160, n.	प्राघार, p 289, 10.	प्राध्वन, p 377, 4.
प्रक्षेप, p 227, 26. p46, n.	प्राघ्, p 383, n.	प्राप्तर, p 77, 17.
प्रक्षेपक, p 46, 7.	प्राचिका, p 386, 8.	प्राप्त, p 280, 36. p 284, 54.
प्रक्षर, p 84, 4.	प्राची, p 16, 3.	
प्रक्षार, p 293, 24.	प्राचीन, p 78, n	प्राप्तपञ्चत, p 218, 85.
प्रक्ष, p 242, 89. p85, 5. p 325, n.	प्राचीना, p 106, 3.	प्राप्तरूप, p 338, 134.
प्रक्षयुज, p 105, 59.	प्राचीनावीत, p 188, 49.	प्राप्ति, p 320, 71.
प्रक्षान, p 214, 63.	प्राचीर, p 78, 3.	प्राप्ति, p 281, 42.
प्रक्षोटन, p 227, 26.	प्राच्य, p 74, 7.	प्राक्षत, p 197, 27.
प्रक्षवण, p 85, 5.	प्राजन, p 222, 12.	प्राय, p 189, 52. p 344, 155. p 380, 17.
प्रक्षार, p 155, 18.	प्राजित, p 206, 27.	प्रायस्, p 410, 17.
प्रक्षेद, p 54, n.	प्राज, p 176, 5.	प्राथित, p 283, 47.
प्रक्षर, p 25, 6.	प्राज्ञा, p 140, 12. p33, n.	प्राथम्य, p 173, 37.
प्रक्षरण, p 204, n. p211, 50.	प्राज्ञी, p 140, 12. p 176, n.	प्राथमिका, p 165, 6.
	प्राज्ञ, p 274, 12.	प्राथेय, p 19, 20.
प्रक्षस, p 160, 35.	प्राज्ञिवाक, p 192, 5.	प्राथरण, p 169, 20.
प्रक्षि, p 68, 26.	प्राथ, p 12, 59.	प्राथोर, p 169, 19.
प्रक्षेखि, p 40, n.	प्राथिन्, p 33, 8.	प्राथत, p 168, 15. n.
प्रक्षेखिका, p 40, 6.	प्रातर, p 381, 19.	प्राथता, p 168, n.
प्रक्षुज, p 284, 52.	प्रातिहार, p 250, n.	प्राथप्, p 30, 19.
प्रांगु, p 275, 19.	प्रातिहारक, p 250, n.	प्राथना, p 30, n.
प्राक्, p 380, 16.	प्रातिहारिक, p 250, 11.	प्राथनायणी, p 106, 5.
	प्राथनकल्पिक, p 177, 10.	प्राथ, p 214, n.

प्रास—प्रेष्ठ.

प्रास, p 214, 61.
 प्रासङ्ग, p 206, 25.
 प्रासङ्ग्य, 236, 64.
 प्रासाद, p 80, 9.
 प्रासिक, p 208, 38.
 प्रास्थिक, p 222, n.
 प्राङ्ग, p 25, 3.
 प्रिय, p 145, 35, p 272, 3.
 प्रियक, p 96, 22, p 128, 9.
 प्रियङ्गु, p 99, 36, p 225, 20.
 प्रियता, p 52, 27.
 प्रियम्बद, p 267, 36.
 प्रियाख, p 94, n.
 प्रीणन, p 287, 4.
 प्रीत, p 284, 52.
 प्रीति, p 31, 2.
 प्रुष्ट, p 283, 48.
 प्रेक्षा, p 33, 10, p 365, 226.
 प्रेक्षा, p 205, 21.
 प्रेक्षित, p 280, 36.
 प्रेत, p 59, 2, p 218, 85, p 317, 62.
 प्रेम्ब, p 378, 8.
 प्रेम, p 52, n.
 प्रेमन्, p 52, 27.
 प्रेमण, p 295, 34.
 प्रेम, p 265, 61.

प्रेष्य—फटा.

प्रेष्य, p 251, n.
 प्रैष, p 251, n.
 प्रैष्य, p 251, 17.
 प्रोक्षण, p 181, 25.
 प्रोक्षित, p 181, 26.
 प्रोष, p 204, 17.
 प्रोष्ठ, p 129, n.
 प्रोष्ठपद, p 20, 24.
 प्रोष्टी, p 65, 18.
 प्रोष्ठपद, p 29, 17.
 प्रौढ़, p 277, 26.
 झञ्ज, p 93, 13, p 96, 24.
 झञ्ज, p 117, 20, p 134, 34.
 झञ्ज, p 127, 3, p 306, 25.
 झञ्ज, p 127, 3.
 झञ्जन्, p 340, 140, p 127, n.
 झञ्ज, p 90, 18.
 झिञ्जन्, p 155, 17.
 झीञ्जन्, p 155, n.
 झीञ्जन्, p 97, 29.
 झुत, p 204, 16.
 झुष्ट, p 283, 48.
 झोष, p 288, 9.
 झ्यात, p 285, 60.
 फञ्जिका, p 107, 8.
 फटा, p 58, n.

फण—फाल.

फण, p 58, n.
 फणम्, p 58, n.
 फणा, p 58, 9.
 फणिक, p 105, 59.
 फणिन्, p 58, 7.
 फर, p 213, n.
 फल, p 240, 80, p 89, 15, p 126, 35, p 213, 58.
 फलक, p 213, 58.
 फलकपाणि, p 208, 39.
 फलपट्टि, p 87, n.
 फल्लिक, p 247, 112.
 फलपूर, p 105, 59.
 फलपत्, p 87, 7.
 फलस, p 100, n.
 फलायण, p 97, 26.
 फलिन्, p 87, 7.
 फलिन, p 87, 7.
 फलिनो, p 99, 36, p 118, 2.
 फली, p 99, 36.
 फलेपट्टि, p 87, 6.
 फलेरुहा, p 99, 35.
 फरगु, p 273, 6, p 100, 42.
 फरगुन, p 28, n.
 फाञ्जित, p 231, 43.
 फाण्ट, p 282, 44.
 फाञ्ज, p 223, 13, p 167, 12

फारुगु—बन्ध.

- फारुगु, p 28, 15.
 फारुगुनिक, p 28, 15.
 फारुगुनी, p 386, 6.
 फल, p 87, 8.
 फेन, p 246, 105.
 फेनिल, p 93, 12.
 फेर, p 128, 5.
 फेर, p 128, 5.
 फेक, p 235, n.
 फेला, p 235, 56.
 फेलि, p 235, n.
 बन्ध, p 288, n.
 बन्ध, p 268, 48. p 282, 44.
 बन्धी, p 254, n.
 बन्ध, p 218, 84.
 बन्धिर, p 149, 48.
 बन्धु, p 139, n.
 बन्धु, p 329, 104. p 139, n.
 p 117, 21. p 137, 2.
 बन्धुटी, p 139, n.
 बन्धोद्यत, p 269, 44.
 बन्ध, p 269, 45.
 बन्धक, p 328, 100.
 बन्धकी, p 159, 10.
 बन्धन, p 197, 26.
 बन्धनालय, p 219, 87.
 बन्धनी, p 238, n.

बन्ध—बलि.

- बन्धन, p 201, 9.
 बन्धु, p 145, 34.
 बन्धुजीवक, p 103, 53.
 बन्धुता, p 145, 35.
 बन्धुर, p 276, 19.
 बन्धुल, p 143, 26.
 बन्धूक, p 103, 53.
 बन्धूर, p 276, n.
 बन्ध, p 87, 7.
 बन्ध्या, p 237, 69.
 बन्धु, p 349, 172.
 बन्ध, p 4, 19. p 210, 46.
 p 216, 70. p 356,
 197. p 393, 22.
 बन्धल, p 309, 33.
 बन्धला, p 309, 33.
 बन्धन, p 4, n.
 बन्धन, p 4, 18.
 बन्धनद्विक्का, p 121, 16.
 बन्धनित, p 281, 40.
 बन्धनत, p 148, 44.
 p 376, 2.
 बन्धनित्यास, p 210, 47.
 बन्धा, p 110, 25.
 बन्धाकार, p 217, 77.
 बन्धाराति, p 7, 38.
 बन्धि, p 178, 13. p 197,
 27. p 356, 197.

बलि—जीभ.

- बलिध्वंसिन्, p 4, 16.
 बलिसन्धान्, p 56, 1.
 बली, p 356, n.
 बलीवर्द, p 235, 59.
 बन्धयणी, p 238, n.
 बन्धुल, p 2, n.
 बन्धुल, p 2, n.
 बा, p 374, 11.
 बाण, p 104, n.
 बाणा, p 104, 55.
 बाधा, p 59, 3.
 बान्धकिनेव, p 143, 26.
 बान्धव, p 145, 34.
 बाह, p 147, 42. p 114,
 10. p 162, 46. p 359,
 207. p 203, 14.
 बाहगर्भिणी, p 238, 70.
 बाहगतनव, p 98, 30.
 बाहदलक, p 98, n.
 बाहधि, p 204, 18.
 बाहपल, p 98, n.
 बाहपल, p 204, 18.
 बाहा, p 147, n.
 बाहेव, p 239, 78.
 p 107, 8.
 बाहेयथाक, p 107, 8.
 बाह्य, p 146, 40.
 बीभन्ध, p 369, 236.

बुद्ध—बोधि.

बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धन्, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, 15.
 बुद्धाद्यर्थास, p 154, n.
 बुद्धी, p 154, n.
 बुध, p 329, n. p 2, 8.
 p 285, 57.
 बुधि, p 33, 10.
 बुधुद, p 391, 19.
 बुध, p 2, n. p 329, 103.
 p 21, 27. p 176, 4.
 बुधित, p 285, 57.
 बुध्या, p 234, 54.
 बुधुक्षित, p 263, 20.
 बुध, p 225, n.
 बुध, p 225, 22.
 बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, n.
 बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धन्, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, n.
 बुद्धत्रया, p 8, n.
 बुद्धारक, p 303, 16.
 बुद्धि, p 285, 62.
 बुद्ध, p 110, 24.
 बुद्ध, p 90, n.
 बोधकर, p 215, 65.
 बोधि, p 91, n.

बोधि—म.

बोधिदुव, p 91, 1.
 मतति, p 319, n.
 मत्तचारिन्, p 175, 3.
 p 186, 42.
 मत्तस्य, p 96, 22.
 मत्तत्त्व, p 189, 51.
 मत्तदानी, p 120, 10.
 मत्तदाह, p 96, 22.
 मत्तन्, p 3, n. p 333,
 117.
 मत्तउच्च, p 58, 11.
 मत्तभूव, p 189, 51.
 मत्तवच्च, p 178, 14.
 मत्तवच्च, p 184, 38.
 मत्तविन्दु, p 185, 38.
 मत्ताणी, p 6, n.
 मत्तसायुज्य, p 189, 51.
 मत्तस्य, p 5, 22.
 मत्ताञ्जलि, p 185, 38.
 मत्तासन, p 185, 39.
 मत्ता, p 189, 50.
 मत्ताय, p 175, 4.
 मत्ताययटिका, p 107, 8.
 मत्ताणी, p 107, 8.
 मत्ताणी, p 38, 1. p 6, 31.
 p 118, 3.
 म, p 20, 22.

भक्त—भद्र.

भक्त, p 233, 48.
 भक्त्य, p 263, 20.
 भक्ति, p 285, 60.
 भक्त्यकार, p 227, 28.
 भग, p 157, 27. p 306,
 27.
 भगन्दर, p 151, 7.
 भगवत्, p 3, 8.
 भगिनौ, p 144, 29.
 भग्नी, p 144, n.
 भद्र, p 61, 5.
 भद्रा, p 225, 20.
 भद्रि, p 386, 8.
 भजमान, p 197, 24.
 भट, p 207, 29.
 भटिल, p 231, 45.
 भट्टारक, p 48, 13.
 भट्टिनी, p 48, 13.
 भयहाकी, p 112, 2.
 भयिहरी, p 101, n.
 भयिहरी, p 107, n.
 भयिहरी, p 101, 44.
 भयली, p 107, 9.
 भयलीर, p 101, n.
 भयलीरी, p 107, 9.
 भयलीक, p 101, n.
 भद्र, p 31, 3.
 भद्रक, p 272, n.

भद्र—भर्तृ.	भर्तृ—भागि.	भागि—भाक्षु.
भद्रकुम्भ, p 199, 32.	भर्तृदारक, p 48, 12.	भागिनी, p 48, n.
भद्रदाह, p 98, 34.	भर्तृदारिका, p 48, 13.	भागिनेवी, p 145, n.
भद्रपदा, p 20, n.	भर्तृन, p 42, 14.	भागीरथी, p 69, 31.
भद्रपथी, p 94, 16.	भर्तृन्, p 243, 95.	भास्य, p 32, 6.
भद्रवत्, p 4, n.	भद्र, p 392, 21. p 127, 4.	भाङ्गीन, p 221, n.
भद्रवत्ता, p 122, 18.	भद्रातक, p 96, n.	भाजन, p 229, 33.
भद्रसुखक, p 124, 25.	भद्रातकी, p 96, 23.	भाङ्ग, p 229, 33.
भद्रवप, p 102, 47.	भङ्गक, p 127 n.	भाङ्ग, p 29, 17.
भद्रवत्, p 4, n.	भङ्गक, p 127, n.	भाङ्गपद, p 29, 17.
भद्रवत्ता, p 122, 18.	भङ्ग, p 6, 30. p 359, 208.	भाङ्गपदा, p 20, 24.
भङ्गी, p 172, 32.	भवन, p 80, 11.	भाङ्ग, p 22, 32. p 22, 35. p 330, 107.
भङ्गासन, p 198, 31.	भवानी, p 6, 32.	भाङ्गिनी, p 137, 4.
भङ्ग, p 50, 21.	भविक, p 31, 4.	भार, p 242, 87.
भङ्गकर, p 50, 20.	भविष्ट, p 265, 29.	भारत, p 250, n. p 74, 6.
भङ्गदुत, p 269, 42.	भविष्णु, p 265, 29.	भारती, p 38, 1.
भयानक, p 50, 20.	भव्य, p 31, 4. p 403, n.	भारद्वाज, p 130, n.
भर, p 13, 61. p 242, n.	भव्या, p 403, n.	भारद्वाजी, p 113, 4.
भरण, p 256, 39.	भवक, p 252, 22.	भारवटि, p 254, 30.
भरण, p 256, 39.	भक्षा, p 255, 33.	भारवाङ्ग, p 251, 15.
भरणभुज्, p 263, 19.	भक्षगन्धिनी, p 114, 8.	भारिक, p 251, 15.
भरण्या, p 256, n.	भक्षगभी, p 101, 43.	भारिन्, p 251, n.
भरत, p 250, 12.	भक्षन्, p 320, 72.	भार्गव, p 21, 26.
भरतवर्ष, p 74, n.	भा, p 23, 35.	भार्गवी, p 123, 24.
भरद्वाज, p 130, 15.	भान, p 242, 90.	भार्गी, p 107, 8.
भर्ग, p 6, 29.	भागधेय, p 197, 27.	भार्थ्या, p 138, 6.
भर्ष्य, p 6, n.	p 32, 6.	भाय्यापती, p 146, 38.
भर्त्तृदारिक, p 48, n.	भागिनेय, p 145, 32.	भाङ्गक, p 127, n.
भर्त्तृ, p 145, 35.		

भाङ्गू—मिया.

भाङ्गूक, p 127, 4.
 भाव, p 48, 12. p 50,
 21. p 360, 209.
 भावबोधक, p 50, 21.
 भावित, p 232, 46.
 भाविनी, p 137, 3.
 भावुक, p 31, 4.
 भाव्, 23, 58.
 भावा, p 38, 1.
 भावित, p 38, 1.
 भाव्य, p 396, 31.
 भाव्, p 23, n.
 भास्वर, p 22, 30.
 भास्वरु, p 22, 30.
 भिच्चा, p 287, 6. p 265,
 226.
 भिक्षु, p 175, 3. p 185, 41.
 भिक्षुकी, p 143, 26.
 भिक्ष, p 18, 17.
 भित्ति, p 78, 4.
 भिदा, p 287, 5.
 भिदिर, p 9, n. p 276, 21.
 भिदु, p 9, n.
 भिदुर, p 9, 42.
 भिन्दिपाठ, p 213, 59.
 भिन्न, p 279, 32. p 283,
 50.
 भिया, p 50, n.

भिष—भुज.

भिवज्, p 152, 8.
 भिष्ठा, p 233, n.
 भिष्मिका, p 233, n.
 भिष्मिटा, p 233, n.
 भिष्मिटा, p 233, n.
 भिष्ठा, p 233, 48.
 भिष्मिटा, p 233, 49.
 भिष्ठा, p 233, 48.
 भिष्मिटा, p 233, n.
 भिष्मिटा, p 233, n.
 भी, p 50, 21.
 भीत, p 50, n.
 भीति, p 50, 21.
 भीष, p 50, 20. p 6, 30.
 भीरु, p 137, 3. p 264, 26.
 भीरुक, p 264, 26.
 भीरुपत्नी, p 109, 19.
 भीरु, p 137, n.
 भीरुक, p 265, 26.
 भीषण, p 50, 20.
 भीष्म, p 50, 20.
 भीष्मक, p 69, 31.
 भुक्, p 285, 60.
 भुक्कसुज्जित, p 235, 56.
 भुम्न, p 276, 21. p 281, 40.
 भुज, p 158, 31.
 भुजग, p 57, 6.
 भुजङ्ग, p 57, 6.

भुज—भूमि.

भुजङ्गभुज, p 133, 30.
 भुजङ्ग, p 57, 6.
 भुजङ्गाची, p 112, 3.
 भुजगिरि, p 158, 29.
 भुजा, p 158, n.
 भुजान्तर, p 158, 28.
 भुजिष्ठ, p 251, 17.
 भुवन, p 60, 3.
 भू, p 73, 2. n.
 भूत, p 2, 6. p 256, n.
 p 284, 54. p 322, 80.
 भूतवेद्य, p 247, 111.
 भूतवास, p 100, 39.
 भूतवेद्यी, p 103, 51.
 भूतात्मनु, p 331, 108.
 भूति, p 7, 31.
 भूतिक, p 300, 8.
 भूतेय, p 6, 26.
 भूदार, p 127, 2.
 भूदेव, p 175, 3.
 भूनिम्न, p 119, 8.
 भूप, p 191, 1.
 भूपदी, p 102, 50.
 भूप्राण, p 191, n.
 भूभृत्, p 318, 63. .
 भूभृन्, p 274, n.
 भूमि, p 73, 2.
 भूमिजम्बुका, p 95, 18.

भूमि—भूत.

भूमिदेव, p 175, n.
 भूमिपाल, p 191, n.
 भूमिष्मट्, p 220, 1.
 भूमी, p 73, n.
 भूयस्, p 274 13.
 भूयिष्ठ, p 274, 13.
 भूरि, p 274, 13.p352,n.
 भूरिकेना, p 120, 9.
 भूरिभाय, p 128, 5.
 भूवल्ली, p 102, 50.
 भूर्ज, p 97, 26.
 भूषण, p 164, n.
 भूषा, p 164, 2.
 भूषित, p 164, 2.
 भूष्ण, p 265, 29.
 भूष्ण, p 125, 32.
 भूकुटि, p 55, n.
 भूकुटी, p 55, n.
 भूकुंस, p 47, n.
 भूग, p 20, n.
 भूय, p 84, 4. p 21, n.
 भूज, p 130, 16.
 भूजराज, p 121, n.
 भूजराज, p 121, 17.
 भूजराजन्, p 121, n.
 भूजार, p 199, 32.
 भूजारी, p 133, 28.
 भूतक, p 251, 15.

भूति—भूज.

भूति, p 256, 38.
 भूतिभूज, p 251, 15.
 भूज, p 251, 17.
 भूजा, p 256, 38.
 भूज, p 13, 62.
 भूजयन, p 232, 47.
 भूज, p 67, 24.
 भूजी, p 67, 24.
 भूज, p 196, 20.
 भूजित, p 283, 50.
 भूजी, p 46, 6.
 भूजल, p 150, 1.
 भूज, p 187, 46.
 भूज, p 50, 19.
 भूजल, p 150, 1.
 भूज, p 210,n.p305,24.
 भूजयत्, p 320, n.
 भूजयती, p 320, 72.
 भूजित्, p 58, 8.
 भूजिनी, p 138, 5.
 भूजन, p 234, 55.
 भूज, p 378, 7.
 भूज, p 21, 27.
 भूजिक, p 192, 7.
 भूज, p 197, 23.
 भूजय, p 47, n.
 भूजय, p 47, 11.
 भूजित्, p 55, 37.

भूज—भूज.

भूजुटी, p 55, 37.
 भूज, p 34, 13. p 61, 6.
 p 288, 9.
 भूज, p 133, 29.
 भूजरक, p 163, 47.
 भूजि, p 288, 9.
 भूज, p 284, 53.
 भूजिष्णु, p 164, 2.
 भूजारी, p 146, 36.
 भूजल, p 146, 36.
 भूजलाया, p 144, 30.
 p 146, 36.
 भूजभगिनी, p 146, 36.
 भूजल, p 146, n.
 भूजीय, p 846, 36.
 भूजित्, p 34, 13.
 भूज, p 228, 30.
 भूजय, p 47, 11.
 भूजुटी, p 55, 37.
 भूज, p 146, 39.
 भू, p 162, 43. p 81, n.
 भूजय, p 47, 11.
 भूजित्, p 55, 37. n.
 भूजुटी, p 55, n.
 भूज, p 314, 48.
 भूज, p 197, 23.
 भूजर, p 66, 20.

मक—मकु.
 मकरध्वज, p 5, 21.
 मकरन्द, p 90, 17.
 मकुट, p 164, 3.
 मकुर, p 174, n.
 मकुटक, p 224, n.
 मकुठक, p 224, 17.
 मकुलक, p 120, n.
 मखिका, p 133, 26.
 p 399, n.
 मख, p 178, 13.
 मगध, p 215, 65. n.
 मगधज, p 7, 36. n.
 मगवान, p 7, n.
 मकूर, p 174, n.
 मंथु, p 376, 2.
 मकुल, p 31, 3.
 मकुल्यक, p 224, 17.
 मकुल्या, p 171, 28.
 मचिञ्जिका, p 32, 5.
 मज्जा, p 88, 12.
 मज्जूषा, p 254, n.
 मज्ज, p 65, n.
 मज्ज, p 174, 39.
 मज्जति, p 89, 13.
 मज्जरी, p 89, n.
 मज्जिवा, p 107, 9.
 मज्जीर, p 166, 11.
 मज्जु, p 272, 2.

मञ्जु—मत्त.
 मञ्जुल, p 272, 2.
 मञ्जूषा, p 254, 30.
 मठ, p 79, 8.
 महु, p 47, 8.
 मखि, p 243, 94.
 मखिक, p 228, 31.
 मखिवन्ध, p 159, 32.
 मयी, p 243, n.
 मख, p 233, 49. p 98, 32.
 मखन, p 164, 3. p 265, 29.
 मखना, p 385, n.
 मखप, p 80, 9.
 मखल, p 22, 34. p 18,
 17. p 16, 7. p 210, n.
 मखलक, p 151, 5.
 मखलाप, p 213, 57.
 मखलेश्वर, p 191, 2.
 मखलहारक, p 250, 10.
 मखिलत, p 164, 1.
 मखक, p 67, 24.
 मखकपर्य, p 99, 37.
 मखकपर्षी, p 107, 9.
 मखूर, p 244, 99.
 मतकज, p 200, 2.
 मतल्लिका, p 32, 5.
 मति, p 33, 10.
 मत्त, p 200, 4. p 284,
 52. p 264, 23.

मत्त—मद्र.
 मत्तकायिनी, p 137, 4.
 मत्तकायिणी, p 137, n.
 मत्तकायिनी, p 137, n.
 मत्त, p 65, n.
 मत्तर, p 349, 174.
 मत्ती, p 65, n.
 मत्त, p 65, 17. n.
 मत्तग्रन्थी, p 231, 43.
 मत्तधानी, p 64, 16.
 मत्तप्रिया, p 106, 4.
 मत्तप्रज्ञ, p 134, n.
 मत्तवेधन, p 64, 16.
 मत्तवेधनी, p 64, n.
 मत्तप्राची, p 118, 3.
 मत्तित, p 234, 53.
 मद्र, p 200, 5. p 326, 94.
 मद्रकल, p 200, 3.
 मद्रन, p 5, 20. p 98,
 33. p 104, 58.
 मद्रस्थान, p 257, 41.
 मद्रिरा, p 257, 40.
 मद्रिराम्बर, p 79, 8.
 मद्रोम्बर, p 200, 3.
 मद्रु, p 134, 34.
 मद्रु, p 65, 19.
 मद्रुखी, p 67, n.
 मद्रु, p 257, 40.
 मद्र, p 45, n.

मधु—मधु.

मधु, p 246, 108. p 257,
41. p 330, 105. p 28,
15. p 119, 7. p 92, n.
मधुक, p 92, n. p 111, 28.
p 215, n.
मधुकर, p 133, 29.
मधुमन्त्र, p 257, 41.
मधुमन्त्र, p 92, 8.
मधुप, p 133, 29.
मधुपरिष्कार, p 94, 16.
p 108, 13.
मधुपर्णी, p 106, 1.
मधुपाणिन्, p 133, n.
मधुमन्त्रिका, p 133, 26.
मधुमाध्वीक, p 257, n.
मधुमन्त्रिका, p 111, 28.
मधुर, p 35, 18. p 355,
193.
मधुरक, p 119, 8.
मधुरसा, p 106, 2.
p 111, 26.
मधुरा, p 122, 17.
मधुरिका, p 110, 23.
मधुरिष्ठ, p 4, 15.
मधुसिंह, p 133, 29.
मधुवार, p 257, 41.
मधुव्रत, p 133, 29.
मधुविष्णु, p 93, 12

मधु—मनु.

मधुमेयी, p 106, 2.
मधुगोक, p 92, 8.
मधुसूता, p 116, n.
मधुक, p 92, 8.
मधुसिंह, p 246, 108.
मधुसूतक, p 92, 8.
मधुसूतिका, p 106, 2.
मधु, p 158, 30. p 47, 9.
p 346, 163.
मधुदेव, p 74, 7.
मधुम, p 45, 1. p 158,
30. p 74, 7.
मधुमा, p 139, 8. p 159, 33.
मधुमा, p 139, n.
मधुमा, p 25, 3.
मधुमास, p 257, 41.
मनःशिल्प, p 246, n.
मनःशिल्पा, p 246, 108.
मनःशिल्पा, p 246, n.
मनस, p 33, 9.
मनस्कार, p 33, 11.
मनसिकार, p 33, n.
मनसिज, p 5, 21.
मनाक, p 378, 8.
मनित, p 285, 57.
मनीषा, p 33, 10.
मनीषिन्, p 176, 5.
मनु, p 400, 38.

मनु—मन्द.

मनुज, p 137, 1.
मनुषी, p 137, n.
मनुष्य, p 137, 1.
मनुष्यधर्म्मन्, p 14, 64.
मनोयुग्मा, p 246, 108.
मनोज, p 5, n.
मनोजन, p 261, 13.
मनोजनस्, p 261, n.
मनोज्ञ, p 272, 2.
मनोज्ञा, p 246, n.
मनोरथ, p 52, 27.
मनोरथ, p 272, 2.
मनोहत, p 268, 41.
मनोहर, p 272, n.
मनोहारिन्, p 272, n.
मनोहृता, p 246, 108.
मनु, p 197, 26.
मन्त्र, p 348, 169.
मन्त्रव्याख्याकृत्, p 176, 7.
मन्त्रिन्, p 192, 4.
मन्त्र, p 239, 74.
मन्त्रदयक, p 239, 74.
मन्त्रन्, p 239, 74.
मन्त्रनी, p 239, 75.
मन्त्रर, p 209, 40.
मन्त्रान, p 239, 74.
मन्द, p 252, 19. p 327, 97.
मन्दगाविन्, p 209, 40.

मन्हा—मरि.

मन्हाकिनी, p 9, 44.
 मन्हाच, p 51, 23.
 मन्हार, p 105, 61. p 9,
 45. p 92, 6.
 मन्हास, p 51, n.
 मन्दिर, p 79, 5. p 352,
 186.
 मन्दुरा, p 79, 7.
 मन्दोष्ण, p 23, 36.
 मन्द्र, p 45, 2.
 मन्मथ, p 5, 20. p 91, 1.
 मन्था, p 154, 16.
 मनु, p 51, 25. p 344, 155.
 मन्मथर, p 30, 22.
 मपठक, p 224, n.
 मपुठक, p 224, 17.
 मय, p 239, 75.
 मयठक, p 224, n.
 मयु, p 14, 66.
 मयुठक, p 224, n.
 मयूख, p 22, 34. p 304, 19.
 मयूर, p 111, 30. p 134, 30.
 मयूरक, p 244, 101.
 p 107, 7.
 मयूरीकुण्डो, p 402, n.
 मरकत, p 243, 92.
 मरण, p 218, 85.
 मरिच, p 229, n.

मरी—मल.

मरीच, p 229, 36.
 मरीचि, p 22, 35.
 मरीचिका, p 23, 37.
 मरु, p 347, 165. p 74, 5.
 मरुत्, p 12, 58. p 317,
 61. n.
 मरुत, p 317, 61. n.
 मरुत्वत्, p 7, 36.
 मरुन्मासा, p 117, 21.
 मरुवकं, p 98, 33. p 105,
 59.
 मरुंड, p 127, 3.
 मरुंडक, p 129, 13.
 मरुंडी, p 97, 29. p 106, 5.
 मरुं, p 137, 1.
 मरुंन, p 292, 22.
 मरुंल, p 47, 8.
 मरुंत, p 280, n.
 मरुं, p 396, 30.
 मरुंर, p 44, 2.
 मरुंखुत्, p 279, 33.
 मरुंदा, p 197, 26.
 मरु, p 155, 16. p 357,
 199.
 मरुद्वित, p 272, 4.
 मरुपू, p 100, 42.
 मरुयल, p 172, 32.
 मरुयू, p 100, n.

मला—मह.

मला, p 116, n.
 मलिन, p 272, 4.
 मलिनी, p 142, 20.
 मलिण्डुत्, p 253, 25.
 मलीमल, p 272, 4.
 मल्ल, p 392, 21.
 मल्लक, p 399, 37.
 मल्लिक, p 132, 24.
 मल्लिका, p 102, 50.
 मल्लिकापल, p 132, n.
 मलित, p 280, n.
 मलि, p 387, n.
 मली, p 387, 10.
 मलुर, p 224, n.
 मलुरा, p 224, n.
 मलुर, p 224, 17.
 मलुरविद्या, p 111, 27.
 मलुरा, p 224, n.
 मलुर, p 232, 46.
 मलुर, p 124, 26.
 मलुरिनु, p 185, 41.
 मला, p 162, n.
 मलक, p 162, 46.
 मल्लिक, p 154, 16.
 मल्ल, p 234, 54.
 मल्ल, p 367, n. p 55, 38.
 मल्लत्, p 274, 10.
 मल्लतो, p 320, 72.

मह—महि.

महस्, p 367, 133, n.
 महाकन्द, p 121, 14.
 महाकुल, p 175, 2.
 महाङ्ग, p 239, 75.
 महाजाही, p 113, 5.
 महादेव, p 6, 28.
 महाधन, p 137, 14.
 महानस, p 227, 27.
 महामात्र, p 192, 5.
 महायज्ञ, p 178, 14.
 महारजत, p 243, 95.
 महारजन, p 246, 107.
 महारथ, p 86, 1.
 महाराजक, p 2, n.
 महाराजिक, p 2, 5.
 महारौरव, p 59, 1.
 महायय, p 259, 3.
 महामूरी, p 140, 13.
 महावेता, p 111, 29.
 महासहा, p 119, 4.
 p 104, 54.
 महासेन, p 7, 34.
 महि, p 73, n.
 महिप्र, p 84, n.
 महिर, p 22, n.
 महिला, p 99, 35, p 137, 2.
 महिष, p 123, 4.
 महिषी, p 128, n, p 138, 5.

मही—माग.

मही, p 73, 3.
 महीक्षित, p 191, 1.
 महीप्र, p 84, 1.
 महीघर, p 84, n.
 महीरह, p 87, 5.
 महीलता, p 66, 21.
 महीला, p 137, n.
 महीसुत, p 21, 27.
 महेन्द्र, p 259, 3.
 महेरथा, p 115, 12.
 महेरथा, p 115, n.
 महेला, p 137, n.
 महेवर, p 6, 25.
 महील, p 236, 61.
 महील्य, p 71, 39.
 महीत्याह, p 259, 3.
 महीद्वय, p 259, 3.
 महीमघ, p 121, 13, p 109, 18, p 230, 38.
 महीमधी, p 230, n.
 मा, p 379, 11.
 मांस, p 154, 14.
 मांसल, p 148, 44.
 मांसिक, p 251, 14.
 मांसिक, p 246, 108.
 मागध, p 215, 65.
 p 248, 2.
 मागधी, p 103, 51.
 p 108, 15.

माघ—माह.

माघ, p 28, 15.
 माघ्य, p 103, 53.
 माठर, p 22, 33.
 माढि, p 386, n.
 माघव, p 137, n.
 माघवक, p 166, 7.
 p 147, 42.
 माघव्य, p 297, 40.
 माघिक्य, p 396, 31.
 माघिवन्ध, p 230, n.
 माघिसंघ, p 230, 42.
 मातङ्ग, p 252, 20.
 p 305, 22.
 मातरपितरौ, p 146, 37.
 मातरिचन्, p 12, 57.
 मातलि, p 8, 41.
 मातापितरौ, p 146, 37.
 मातामह, p 145, 33.
 मातल, p 104, 58.
 p 144, 31.
 मातलपुत्रक, p 105, 58.
 मातलानी, p 144, 30.
 मातलाहि, p 57, 6.
 मातली, p 144, 30.
 मातलुक्क, p 105, 59.
 माह, p 6, 31, p 48, 14.
 p 144, n. p 237, 66.

माह—मायि.

माहषसेय, p 143, n.
 माहषसयी, p 143, n.
 माहषस्त्रीय, p 143, n.
 माहषस्त्रीया p 143, n.
 माह, p 350, 180.
 माहा, p 350, 179-
 p 274, 11.
 माह, p 290, 12.
 माघव, p 3, 13. p29, 16.
 माघवक, p 257, 41.
 माघवी, p 103, 52. n.
 माघवीलता, p 103, 52.
 माध्वक, p 257, n.
 माध्वीक, p 257, 41.
 मान, p 50, 22. p241, 85.
 मानव, p 137, 1.
 मानव्य, p 297, n.
 मानस, p 33, 9.
 मानसौकस्, p 132, 23.
 मानिनी, p 137, n.
 माहव, p 137, 1.
 माहवी, p 137, n.
 माहव्यक, p 297, 42. .
 माया, p 250, 11.
 मायाकार, p 250, 11.
 मायादेवीसुत, p 3, 10.
 मायाविनु, p 250, n.
 मायिनु, p 250, n.

मायु—मासा.

मायु, p 153, 13.
 मायूर, p 137, 43.
 मार, p 5, 20.
 मारजित्, p 3, 8.
 मारण, p 219, 83.
 मारिष, p 48, 14.
 मारुत, p 12, 58.
 मार्कव, p 121, 17.
 मार्ग, p 28, 14.
 मार्गंथ, p 212, 55. p270,
 49. p 294, 30.
 मार्गशीर्ष, p 28, 14.
 मार्गित, p 284, 54.
 मार्ज्जन, p 94, 13.
 मार्ज्जना, p 170, 22.
 मार्ज्जार, p 128, 6.
 मार्ज्जिता, p 231, 44.
 मार्त्तण्ड, p 22, 31.
 मार्त्तण्ड, p 22, n.
 मार्त्तिक, p 251, 13.
 मार्त्तिक, p 257, n.
 मार्षक, p 48, n.
 माटि, p 170, 22.
 मासक, p 100, 42.
 मासली, p 103, 53.
 मासा, p 173, 36.
 मासाकर, p 249, 5.
 मासाहणक, p 125, 32.

मासि—मिथ्या.

मासिक, p 249, 5.
 मासुधान, p 57, 6.
 मासूर, p 93, 12.
 मास्य, p 173, 36.
 मास्यवत्, p 84, 3.
 माष, p 241, n.
 माषपर्णी, p 119, 4.
 माषीय, p 221, n.
 माष्य, p 221, n.
 मास, p 27, 12. p241, n.
 मासर, p 233, 49.
 मासिक, p 183, 31.
 मास्य, p 379, 11.
 माहाकुल, p 175, n.
 माहिष्य, p 248, 3.
 माहेवी, p 237, 66.
 मितम्भ, p 270, 48.
 मिन्न, p 193, n. p194, n.
 मित्र, p 194, 12. p193, 9.
 p 22, 31. p348, 169.
 p 194, n.
 मित्रा, p 194, n.
 मिथस्, p 375, 17.
 मिथुन, p 135, 38.
 मिथ्या, p 380, 15.
 मिथ्यादृष्टि, p 34, 13.
 मिथ्याभिवोग, p 41, 11.
 मिथ्याभियंसन, p 41, 11.

मिथ्या—मुक्ता.

मिथ्यामति, p 34, 13.
 मिथि, p 110, n. p117, n.
 p 122, n.
 मिथी, p 110, 23.
 मिथेया, p 110, 24.
 मिथि, p 117, n. p122, n.
 मिथी, p 117, n.
 मिसि, p 110, n. p 122,
 17.
 मिसी, p 110, n. p 117,
 22.
 मिचिका, p 19, 20.
 मिचिर, p 22, 31.
 मोढ, p 282, 46.
 मोन, p 65, 17.
 मोनकेतन, p 5, 20.
 मुकुट, p 164, n.
 मुकुन्द, p 114, n.
 मुकुन्दक, p 121, n.
 मुकुन्द, p 114, n.
 मुकुन, p 174, 41.
 मुकुल, p 89, 16.
 मुकुटक, p 224, n.
 मुकुलक, p 120, n.
 मुक्त, p 396, n.
 मुक्तकचक्र, p 57, 6.
 मुक्ता, p 243, 93.
 मुक्तावली, p 165, 6.

मुक्ता—सुरा.

मुक्ताकोट, p 67, 23.
 मुक्ति, p 34, 15.
 मुख, p 82, 19. p161, 40.
 p 273, n.
 मुखर, p 267, 36.
 मुखवासन, p 36, 20.
 मुख, p 185, 39.
 मुख, p 270, n.
 मुख, p 149, 48. p398,
 34.
 मुखडा, p 149, n.
 मुखित, p 149, 48.
 p 279, 35.
 मुखिन्, p 250, 10.
 मुद्, p 31, n.
 मुदा, p 31, n.
 मुदित, p 31, n.
 मुदिर, p 16, 9.
 मुदपथी, p 112, 1.
 मुदर, p 213, 59.
 मुदरक, p 224, n.
 मुधा, p 377, 4.
 मुनि, p 186, 41.
 मुनिपुङ्गव, p 273, n.
 मुनीन्द्र, p 3, 9.
 मुह, p 400, 38.
 मुह, p 46, 5. n.
 मुरा, p 115, 11.

मुर्वी -- मूर्ति.

मुर्वी, p 106, n.
 मुवली, p 129, n. p 4, n.
 मुवल, p 226, n.
 मुवली, p 4, n. p 114, n.
 p 129, n.
 मुवल्य, p 269, n.
 मुवा, p 255, n.
 मुविका, p 255, n.
 मुवित, p 280, 37.
 मुक्क, p 157, 27.
 मुक्कक, p 95, 20.
 मुटि, p 160, 37.
 मुटिवन्ध, p 290, 14.
 मुवल, p 226, 25.
 मुवलिन्, p 4, 19.
 मुवली, p114, 7. p129, 12.
 मुवल्य, p 267, 45.
 मुक्कक, p 124, 25.
 मुक्ता, p 124, 25.
 मुकुभावा, p 42, 16.
 मुकुत्, p 376, 1.
 मुकुत्त, p 27, 11.
 मुक, p261, 13. p268, 38.
 मुद, p 270, 48.
 मुत, p 282, 44.
 मुल, p 155, 18,
 मुलकचक्र, p 152, 7.
 मुवित, p 282, 46.

सूखे—सूख.	सूख—सूखा.	सूत—सूत.
सूखे, p 270, 48.	सूखा, p 294, 30.	सूत, p 218, 86. n.
सूखी, p 217, 78.	सूखट्टा, p 23, 37.	सूतकात, p 263, 19.
सूखाख, p 153, 12.	सूखदंशक, p 252, 22.	सूता, p 220, 3.
सूखित, p 153, 12.	सूखधूतक, p 128, 5.	सूताखक, p 117, 19.
p 324, 85.	सूखनाभि, p 172, 31.	सूति, p 218, n.
सूख, p 282, n.	सूखवधाजीव, p 252, 21.	सूताखक, p 117, n.
सूख, p 153, 12-p 277, 26.	सूखवन्धनी, p 253, 27.	सूति, p 73, 4.
सूति, p 156, 22-p 319, 69.	सूखमद, p 172, 31.	सूतिका, p 73, 4.
सूतिमत्, p 277, 26.	सूखया, p 253, 24.	सूत, p 218, 85.
सूखन्, p 162, 46.	p 294, n.	सूतसूत्र, p 6, 27.
सूखाभिषिक्त, p 191, 1,	सूखयु, p 252, 21.	सूता, p 73, 4.
p 318, 64.	सूखरोमक, p 167, 13.	सूतका, p 73, 4-p 117, 19.
सूखी, p 106, 2.	सूखय, p 253, 24.	सूद, p 73, 4.
सूख, p 88, 12. p 358,	सूखशिरस, p 20, 24. n.	सूदा, p 73, n.
202.	सूखधिरा, p 20, n.	सूदक, p 46, 5.
सूखक, p 123, 23.	सूखशीर्ष, p 20, 24. n.	सूद, p 327, 97-p 278, 27.
सूखकर्म्मन्, p 287, 4.	सूगाङ्क, p 18, 16.	सूदत्वत्, p 97, 26.
सूखधन, p 240, 80.	सूगादन, p 127, 1,	सूदल, p 278, 27.
सूख, p 240, 80-p 256, 39.	सूगित, p 284, 54.	सूदीका, p 111, 26.
सूखा, p 255, 33. p 400,	सूगेन्द्र, p 127, 1.	सूध, p 216, 72.
38.	सूजा, p 170, 22.	सूधा, p 377, n-p 380, 15.
सूधिक, p 129, 12.	सूड, p 6, 26.	सूधार्थक, p 43, 21.
सूधिकपर्या, p 107, 6.	सूडानी, p 7, 33.	सूट, p 273, 5.
सूधिका, p 255, n.	सूषाल, p 72, 42.	मेकलकन्यका, p 69, 32.
सूधित, p 280, 37.	p 125, n.	मेखलकन्यका, p 69, n.
सूधी, p 255, n.	सूषाखिनी, p 71, n.	मेखला, p 213, 58.
सूग, p 294, 30, p 128,	सूषाली, p 72, n.	p 166, 10.
8. p 172, n. p 305,	p 386, n.	मेघ, p 16, 8.
21. p 20, n,		

मेघ—मैत्री.	मैत्र—मिष्ट.	मैत्र—यथा.
मेघज्योति, p 17, 11.	मैत्र, p 400, 39.	मैत्र, p 252, 21.
मेघनादास्तुवासिन्, p133, 30.	मैत्र, p 190, n. p 335, 124.	मैत्र, p 74, 7.
मेघनाभन्, p 124, 25.	मैत्र, p 257, 42.	मैत्र, p 244, 98.
मेघनिर्घोष, p 17, 10.	मैत्र, p 35, 16. p95, 20.	यत्, p 155, 17.
मेघपुष्प, p 61, 5.	मैत्र, p 278, 31.	यत्, p 2, 6.
मेघभासा, p 16, 9.	मैत्र, p 99, n.	यत्कर्ह, p 173, 34.
मेघवाहन, p 8, 39.	मैत्र, p 396, n.	यत्पुष्प, p 171, 29.
मेघक, p37, 23. p133, 31.	मैत्र, p 98, 11.	यत्परा, p 14, 63.
मेघ, p 239, 77. p 157, 27.	मैत्र, p 97, 27. p 112, 1.	यत्, p 150, 2.
मेघ, p 154, 15.	मैत्र, p 397, 33.	यत्, p 2, n.
मेघक, p 257, 42.	मैत्र, p 247, 110.	यत्, p 2, n.
मेघ, p 154, n.	मैत्र, p 106, 2.	यत्, p 14, n.
मेदिनी, p 73, 3.	मैत्र, p 253, 25.	यत्, p 176, 7.
मेघुर, p 265, 30.	मैत्र, p 217, 78.	यत्, p 39, 4.
मेघा, p 33, 11.	मैत्र, p 243, 93.	यत्, p 178, 13.
मेघि, p 223, 15.	मैत्र, p 221, 8.	यत्, p 182, 28.
मेघ, p 273, 5.	मैत्र, p 184, 35.	यत्, p 91, 2.
मेघ, p 9, 45.	मैत्र, p 251, 13.	यत्, p 182, 27.
मेघक, p 294, 29.	मैत्र, p 212, 53.	यत्, p 182, n.
मेघा, p 108, n.	मैत्र, p 355, 195.	यत्, p 177, 8.
मेघ, p 21, 29. p 239, 77.	मैत्र, p 385, 5.	यत्, p 377, 3. n.
मेघकम्बल, p 246, 107.	मैत्र, p 385, n.	यत्, p 377, 3.
मेघ, p 151, 7.	मैत्र, p 194, 14.	यत्, p 186, 43. n.
मेघन, p 157, 27.	मैत्र, p 194, 14.	यत्, p 186, 43.
मैत्रावरुणि, p 20, 22.	मैत्र, p 272, n.	यत्, p 216, 71.
मैत्री, p 400, 39.	मैत्र, p 43, 22.	यत्, p 378, 9.
		यत्, p 270, 48.

यथा—यवा.

यथातथम्, p 380, 15.
 यथायथम्, p 380, 14.
 यथाये, p 380, 15.
 यथाह्वय, p 194, 13.
 यथाशक्ति, p 394, n.
 यथास्वम्, p 380, 14.
 यथेष्टित, p 235, 57.
 यदि, p 379, 12. n.
 यदृच्छा, p 286, 2.
 यन्तु, p 206, 27. p 317, 62.
 यन्त्र, p 394, n.
 यम, p 11, 54. p 291, 18.
 यमनिका, p 169, n.
 यमराज, p 11, 54.
 यमानिका, p 120, n.
 यमानी, p 120, n.
 यमी, p 69, n.
 यमुना, p 69, 32.
 यमुनाम्नाह, p 11, 54.
 ययु, p 203, 13.
 यय, p 223, 15.
 ययक्य, p 221, 7.
 ययचार, p 246, 109.
 ययन, p 203, 13.
 ययनिका, p 169, n.
 ययफल, p 124, 26.
 ययस्, p 125, 33.
 यययु, p 233, 50.

यवा—यात.

यवापज, p 246, 109.
 यवानिका, p 120, 10.
 यवानी, p 120, n.
 यवास, p 107, 10.
 यविठ, p 147, n.
 यवीय, p 147, 43.
 यवीयस्, p 147, n.
 यव्य, p 221, 7.
 ययःपटञ्च, p 46, 6.
 ययस्, p 41, 12. p 393, n.
 यट्टि, p 400, 38.
 यट्टिमयुक्ता, p 111, 28.
 यट्टी, p 111, n.
 यट्ट, p 176, n.
 याग, p 178, 13.
 याचक, p 402, n. p 270, 49.
 याचका, p 402, n.
 याचनक, p 270, 49.
 याचना, p 183, 32.
 p 59, n.
 याचित, p 220, 3.
 याचितक, p 221, 4.
 याच्ना, p 183, 32.
 p 287, 6.
 याजक, p 179, 17.
 यातना, p 59, 3.
 यातयाम, p 342, 147.

यातु—युक्त.

यातु, p 12, 56.
 यातुधान, p 12, 56.
 याह, p 144, 30.
 यात्रा, p 214, 63. p 350, 177.
 यादःपति, p 60, 2.
 यादस्, p 66, 20.
 यादसाप्ति, p 12, 56.
 यान, p 195, 18. p 206, 26.
 यानसुख, p 205, 23.
 याम्य, p 272, 3.
 याम्ययान, p 204, 21.
 याम, p 25, 6. p 291, 18.
 यामवती, p 25, n.
 यामाह, p 145, n.
 यामि, p 341, n.
 यामिनी, p 24, 4.
 यामुन, p 244, 101.
 याम्य, p 15, n.
 याययुक्त, p 176, 8.
 याय, p 171, 26.
 यायक, p 224, 18.
 यायत्, p 374, 8.
 यायन, p 171, 30.
 याटीक, p 208, 38.
 यास, p 107, 10.
 युक्त, p 197, 24.

युक्त—यूप.

- युक्तरसा, p 119, 5.
 युग, p135,38,p206,25.
 युगकीलक, p 223, 14.
 युगन्धर, p 398, 35.
 p 206, 25.
 युगपत्नक, p 91, 3.
 युगपद्, p 382, 22.
 युगपार्श्वक, p 236, n.
 युगपार्श्वग, p 236, 63.
 युगल, p 135, 38.
 युग्म, p 135, 38.
 युग्य, p 206, 26. p236,
 64.
 युष, p 216, 72.
 युष, p 216, n.
 युनी, p 139, 3.
 युषति, p 139, 8.
 युषती, p 139, n.
 युषन्, p 147, 42.
 युति, p 296, n.
 यूथ, p 136, 41.
 यूथनाथ, p 200, 3.
 यूथप, p 200, 3.
 यूथिका, p 103, 52.
 यूप, p 179, n. p391,n.
 p 398, 35.
 यूपक, p 391, 19.
 यूपकटक, p 179, 18.

यूप—रक्त.

- यूपाप, p 179, 18.
 यूथ, p 398, 35. n.
 यूथ, p 398, 35. n.
 येन, p 377, n.
 योक्ता, p 223, 13.
 योग, p 305, 23.
 योगेष्ट, p 246, 106.
 योग्य, p 112, 31.
 योजन, p 396, 30.
 योजनपर्णी, p 107, n.
 योजनवल्ली, p 107, 9.
 योत्र, p 223, 13.
 योषू, p 207, n.
 योष, p 207, 29.
 योषसंराष, p 217, 76.
 योनि, p 157, 27.
 योनी, p 157, n.
 योषा, p 137, 2.
 योषित्, p 137, 2.
 योषिता, p 137, n.
 योषत, p 241, 85.
 योषक, p 198, n.
 योषत, p 142, 22.
 योषन, p 146, 40.
 रंक्ष, p 12, 59.
 रक्त, p 37, 24-p154,15.
 p 170, 26. p323,82.

रक्त—रज.

- रक्तक, p 103, 53.
 रक्तचन्दन, p 170, n.
 p 247, 111.
 रक्तापा, p 66, 22.
 रक्तफला, p 119, 4.
 रक्तसन्ध्यक, p 70, 36.
 रक्तसरोरुह, p 71, 41.
 रक्ताङ्ग, p 120, 12.
 रक्तोत्पल, p 71, 42.
 रजःस्रव, p 394, n.
 p 395, 27.
 रजसू, p 2, 6. p 12, n.
 रजा, p 171, n.
 p 288, n.
 रचित, p 284, 55.
 रक्षिण, p 192, 6.
 रज्ज, p 288, 8.
 रहु, p 129, 10.
 रङ्ग, p 246, 106.
 रङ्गाजीव, p 249, 7.
 रङ्ग, p 12, n.
 रचना, p 173, 38.
 रज, p 142, n. p215,n.
 p 32, n. p 367, n.
 p 142, 21.
 रजक, p 250, 10.
 रजकी, p 250, n.

रज—रथ.

रजत, p 243, 97.
 रजनि, p 25, n.
 रजनी, p 25, 4. p 122, 19.
 रजनीसुख, p 25, 6.
 रजसु, p 215, 66. p 367,
 233. p 32, 7.
 रजसुखा, p 141, 20.
 रज्जु, p 253, 27.
 रज्जन, p 172, 33.
 रज्जनी, p 108, 13.
 रथ, p 288, 8. p 216,
 73. p 314, 51.
 रथसङ्कुच, p 216, 75.
 रथहा, p 107, 6.
 रत, p 190, 56.
 रति, p 190, n.
 रतिपति, p 5, 21.
 रत्न, p 243, 94. p 336,
 129.
 रत्नसाह, p 9, 45.
 रत्नाकर, p 60, 2.
 रथ, p 93, 10. p 204, 19.
 रथकङ्गा, p 384, n.
 p 205, 23.
 रथकार, p 249, 4. p 250,
 9.
 रथशुभि, p 206, 25.
 रथङ्ग, p 92, 7.

रथा—रवि.

रथाङ्ग, p 205, 24. p 132,
 22.
 रथाधपुष्प, p 93, n.
 रथिक, p 209, 44.
 रथिन्, p 209, 44.
 रथिन, p 209, n. p 206,
 28.
 रथिर, p 209, 44.
 रथ्य, p 203, 14.
 रथ्या, p 78, 3. p 205, 23.
 रद्, p 161, 42.
 रदन, p 161, 42.
 रदनच्छद, p 161, 41.
 रत्न, p 56, 2.
 रथस, p 392, 21.
 रथठ, p 130, 40.
 रथच, p 190, n.
 रथणा, p 137, n.
 रथणी, p 137, 4.
 रथनीय, p 272, n.
 रथा, p 5, 23.
 रन्धा, p 112, 1.
 रथ, p 12, 59.
 रथङ्क, p 169, 18. p 390,
 17.
 रथ, p 44, 1.
 रथच, p 267, 38.
 रवि, p 22, 32.

रथ—राज.

रथना, p 161, n.
 रथि, p 340, 140.
 रथ, p 35, 16. p 35, 18.
 p 49, 17. p 366, 229.
 p 244, 100.
 रसगन्ध, p 245, 105. n.
 रसगर्भ, p 245, 102.
 रसना, p 161, 42.
 रसन, p 161, n.
 रसना, p 161, 42. p 166,
 10.
 रसनती, p 227, 27.
 रसा, p 73, 2. p 115, 11.
 p 106, 3.
 रसाङ्गन, p 245, 102.
 रसातल, p 56, 1.
 रसाह, p 94, 14. p 125,
 29.
 रसाहा, p 231, 44.
 रसित, p 17, 10.
 रसोनक, p 221, 14.
 रसु, p 156, 22.
 रसु, p 196, 23.
 रसुहा, p 196, n.
 रा, p 349, n.
 राका, p 26, 8.
 राजस, p 11, 55.

राज्ञा—राजि.	राजि—रिक्त.	रिक्त—रज्ञा.
राज्ञा, p 171, 26.	राजिष, p 57, 6.	रिक्त, p 242, 90.
राज्ञव, p 167, 13.	राजी, p 86, n.	रिक्तन, p 54, n.
राज्, p 191, 1.	राजीव, p65,19,p71,41.	रिक्तव, p 54, 36.
राजक, p 191, 3.	राज्याङ्ग, p 195, 18.	रिपु, p 193, 10.
राजकशेख, p 354, 190.	राजि, p 25, 4.	रिष्यकेतु, p 5, n.
राजजम्भान्, p 150, n.	राजिचर, p 12, 55.	रिष्यकेतु, p 5, n.
राजन्, p 394, n. p332,	राजिचर, p 12, 55.	रिषि, p 186, n.
114. p 191, 1.	राजी, p 25, n.	रिष्ट, p 310, n.
राजन्य, p 191, 1.	राज्ञान्त, p 34, 13.	रिष्टि, p 213, n.
राजन्यक, p 191, n.	राध, p 29, 16.	री, p 349, n.
राजन्यत्, p 76, 13.	राधा, p 20, 23.	रीज्या, p 295, n.
राजयज्मान्, p 150, n.	राध, p 4, 18. p129,11.	रीडा, p 51, 23.
राजराज, p 14, 64.	p 341, 143.	रीष, p 281, 42.
राजवंश, p 175, 2.	राजठ, p 230, 40.	रीति, p244,97.p320,71.
राजवत्, p 76, 13.	राजशीथक, p 272, n.	रीतिपुत्र, p 245, 103.
राजवला, p 122, 18.	रागा, p 137, 4.	रीती, p 244, n.
राजवीजिन्, p 175, 2.	राग्न, p 187, 45.	रुक्मप्रतिक्रिया, p 150, 1.
राजवृक्ष, p 91, 4.	राख, p 171, n.	रुक्म, p 243, 96.
राजसदन, p 80, 10.	राव, p 44, n.	रुक्मकारक, p 249, 8.
राजसभा, p 387, 9.	राधि, p 362, 216.	रुक्म, p 365, 227.
राजसूय, p 396, 31.	p 136, 42.	रुग्म, p 281, 40.
राजहंस, p 132, 24.	राङ्ग, p 352, 186.	रुक्म, p 105,59. p247,
राजासन, p 94, n.	राङ्गिका, p 108, 12.	110. p 105, 59.
राजादन, p 94, 15.	राङ्गिव, p 48, 14.	रुचि, p23,35. p307,30.
राजादनफल, p 97, n.	रासभ, p 239, 78.	रुचिर, p 272, 1.
राजार्च, p 171, 28.	राज्ञा, p112,2. p119,5.	रुच्य, p 272, 2.
राजि, p 86, 4. n.	राङ्ग, p 21, 28.	रुज्, p 150,2,n.p23,35.
राजिका, p 225, 19.	रिक्तक, p 276, 6.	रुजा, p 150, 2.

रुत—रेप.

रुत, p 44, 4.
 रुदित, p 54, 35.
 रुच, p 281, 40.
 रुद्र, p 2, 5. p 6, 30.
 रुद्राणी, p 7, 32.
 रुधिर, p 154, 15.
 रुह, p 129, 10.
 रुहुक, p 98, n.
 रुपूक, p 98, n.
 रुयती, p 42, n.
 रुय, p 51, 26. n.
 रुहा, p 123, 24.
 रूप, p 55, n. p 35, 16.
 p 256, n.
 रूपालीसा, p 141, 19.
 रूप्य, p 243, 97.
 p 346, 162.
 रूप्याच्य, p 192, 7.
 रुडुच, p 98, n.
 रुचित, p 280, 38.
 रेखा, p 86, n.
 रेचनी, p 111, n.
 रेचित, p 204, 16.
 रेण, p 215, 66.
 रेणुका, p 114, 8.
 रेतस, p 153, 13.
 रेत्य, p 244, n.
 रेप, p 272, n.

रेप—रोम.

रेपस, p 272, n.
 रेफ, p 272, 3. p 338, 135.
 रेफस, p 272, n.
 रेवतीरमण, p 4, 18.
 रेवा, p 69, 32.
 रं, p 347, n. p 242, 91.
 रोक, p 56, 2.
 रोग, p 150, 2.
 रोगहारिन्, p 152, 8.
 रोचन, p 97, 27.
 रोचनी, p 111, 27.
 p 120, 12.
 रोचिष्णु, p 164, 2.
 रोचिस्, p 23, 36.
 रोद, p 367, n.
 रोदन, p 54, n. p 162, 44.
 रोदनी, p 107, 10.
 रोदस, p 367, 231.
 रोदसी, p 367, 231.
 रोदस्यौ, p 367, 231.
 रोघ, p 61, n.
 रोघस्, p 61, 7. n.
 रोप, p 212, 55.
 रोमन्, p 163, 50.
 रोमन्व, p 391, 19.
 रोमहर्षे, p 54, n.
 रोमहर्षण, p 54, 35.
 रोमचिह्निया, p 54, n.

रोमा—लक्ष.

रोमाञ्च, p 54, 35.
 रोमोद्भव, p 54, n.
 रोमोद्भेद, p 54, n.
 रोम, p 51, 26.
 रोहिणी, p 37, n. p 237, 67.
 रोहित, p 65, 19. p 17, 12.
 p 37, 24. p 129, 10.
 रोहितक, p 97, 29.
 रोहिता, p 37, n.
 रोहिताच, p 11, 50.
 रोहिन्, p 97, 29.
 रोहीतक, p 67, n.
 रौद्र, p 50, 20. p 49, 17.
 रौम, p 231, n.
 रौमक, p 231, 42.
 रौरप, p 59, 1.
 रौहियेच, p 4, 19.
 p 21, 27.
 रौहिष, p 129, 10.
 p 125, 32.
 रं, p 358, n.
 लक्षुच, p 100, 41.
 लक्षक, p 168, n.
 लक्ष, p 53, n. p 393, n.
 p 212, 54.
 लक्षण, p 19, 18.
 लक्षणा, p 132, n.

लक्षा - लट्वा.	लता - लशु.	लस - लिङ्ग.
लक्षा, p 393, 24.	लता, p 88, 9. p 88, 11.	लसक, p 212, 53.
लक्ष्मण, p 19, n. p 262,	p 99, 36. p 117, 21.	ला, p 359, n.
14. p 294, n.	p 121, 15.	लाक्षा, p 171, 26. p 387,
लक्ष्मणा, p 132, 25.	लताक, p 121, 13.	10.
लक्ष्मन्, p 19, n.	लपन, p 161, 40.	लाक्षाप्रसादन, p 95, 21.
p 336, 127.	लपित, p 38, 1. p 284, 57.	लाङ्गल, p 223, 14.
लक्ष्मी, p 5, 22. p 211,	लव, p 284 54.	लाङ्गलदण्ड, p 223, 14.
50. p 112, 31.	लववर्य, p 176, 5.	लाङ्गलपति, p 223, 14.
p 385, n.	लव्यातुय, p 177, 10.	लाङ्गलिकी, p 113, 6.
लक्ष्मीवत्, p 262, 14.	लभ्य, p 197, 24.	लाङ्गलिन, p 126, n.
लक्ष्य, p 53, 33. p 212,	लम्बन, p 165, 5.	लाङ्गली, p 111, 29.
54.	लम्बोदर, p 7, 34.	p 126, 34.
लगुह, p 391, 18.	लय, p 47, 9.	लाङ्गल, p 204, n.
लग्न, p 21, 29.	ललना, p 137, 3.	लाङ्गल, p 204, 18.
लग्नक, p 258, 44.	ललनिका, p 165, 5.	लाज, p 232, 47.
लग्निका, p 139, n.	ललाट, p 161, 43. p 201, 6.	लाञ्छन, p 19, 18.
लग्न, p 13, 60. p 117,	ललाटिका, p 165, 4.	लाभ, p 240, 80.
21. p 307, 29.	ललाय, p 341, 145.	लाभज्ञक, p 125, 30.
लग्नस्य, p 125, 30.	ललायक, p 173, 37.	लाभया, p 52, n.
लङ्का, p 386, 7.	ललित, p 53, n.	लाभसा, p 52, 28. p 367,
लङ्कापिका, p 117, n.	लव, p 274, 11. p 293, 24.	231.
लङ्कायिका, p 117, n.	लवङ्ग, p 171, 27.	लाभा, p 155, 18.
लङ्कोपिका, p 117, 21.	लवण, p 35, 18. p 230, 41.	लाभाटिक, p 303, 17.
लज्जा, p 51, 23.	p 393, 23.	लाव, p 134, 35.
लज्जाशील, p 265, 28.	लवणोद, p 60, 2.	लासिका, p 47, 8.
लज्जा, p 51, n.	लवन, p 293, 24.	लासोटनी, p 255, n.
लज्जित, p 281, 41.	लपित, p 223, 13.	लास्य, p 47, 10.
लट्वा, p 387, 10.	लशुन, p 121, 14.	लिङ्ग, p 100, 41.

लिङ्गा—लेख

लिङ्गा, p 387, 10.
 लिखन, p 195, n.
 लिखित, p 195, 17.
 लिङ्ग, p 306, 26.
 लिङ्गवृत्ति, p 190, 53.
 लिपि, p 195, 16.
 लिपिकर, p 194, n.
 लिपिकार, p 193, 15.
 लिपी, p 194, n.
 लिप्ता, p 281, 39. p 285, 60.
 लिप्ताक, p 212, 56.
 लिङ्गा, p 52, 27.
 लिङ्गि, p 195, 16.
 लिङ्गिकर, p 194, n.
 लिङ्गी, p 195, n.
 ली, p 359, n.
 लीट, p 285, n.
 लीला, p 53, 32. p 357, 201.
 लुठित, p 204, 18.
 लुब्ध, p 263, 22.
 लुब्धक, p 252, 21.
 लुलाप, p 128, 4.
 लुलाय, p 128, n.
 लूता, p 129, 13. p 359, n.
 लून, p 284, 53.
 लून, p 204, 18.
 लेख, p 2, 3.

लेख—खोल

लेखक, p 194, 15.
 लेखन, p 195, n.
 लेखवर्ध, p 8, 37.
 लेखा, p 86, 4.
 लेप, p 234, 56.
 लेपक, p 249, 6.
 लेय, p 274, 11.
 लेट, p 222, n.
 लेटुङ्ग, p 222, n.
 लोक, p 298, 2. p 74, 6.
 लोकजित्, p 3, 8.
 लोकभाट, p 5, 23.
 लोकायत, p 396, 32.
 लोकालोक, p 84, 2.
 लोकेय, p 3, 11.
 लोचन, p 162, 44.
 लोचनकंट, p 111, n.
 लोचनस्तक, p 111, 30.
 लोत, p 253, n.
 लोत्र, p 253, n.
 लोभ, p 94, 13.
 लोपासुद्धा, p 20, 22.
 लोप्ता, p 253, 26.
 लोचन, p 163, 50.
 लोमया, p 117, 22.
 लोमहर्षण, p 54, 35.
 खोल, p 359, 207.
 p 277, 24.

लोला—वंश

लोला, p 359, n.
 लोलप, p 263, 22.
 लोलुभ, p 263, 22.
 लोट, p 222, 12.
 लोटङ्ग, 222, n.
 लोटभेदन, p 222, 12.
 लोह, p 244, 98. p 171, 28.
 लोहकारक, p 249, 7.
 लोहट्ट, p 130, 16.
 लोहप्रतिभा, p 256, 35.
 लोहल, p 267, 37.
 लोहाभिसार, p 214, n.
 लोहाभिसार, p 214, 62.
 लोहित, p 65, n. p 37, 24.
 p 154, 15.
 लोहितक, p 243, 93.
 लोहितचन्दन, p 170, 26.
 लोहिता, p 37, n.
 लोहिताङ्ग, p 21, 27.
 लोहिनी, p 37, n.
 लौह, p 244, n.
 ल्य, p 390, n.
 ल्य, p 390, 15.
 व, p 378, n.
 वंश, p 175, 1. p 362, 216.
 वंशक, p 171, n.
 वंशरोचना, p 247, 110.

वंश—वन्धि.

वंशलोचना, p 247, n.
 वंशिक, p 171, 28. n.
 वंशित, p 285, 61.
 वक्ष, p 105, 62. p 132, 22.
 वक्षूपक, p 171, n.
 वक्षुल, p 101, 45.
 वक्ष, p 267, 35.
 वक्ष्य, p 345, 161.
 वक्ष, p 161, 40.
 वक्ष, p 61, 7. p 276, 21.
 वक्ष, p 158, 29.
 वक्षुल, p 157, 24.
 वक्ष, p 246, 106.
 वक्ष, p 38, 1.
 वक्षनयाहिन, p 264, n.
 वक्ष, p 38, 1. p 109, 21.
 वक्षनेस्थित, p 264, 24.
 वक्ष, p 9, 42. p 353, 186.
 वक्ष, p 110, 24.
 वक्षनिर्घोष, p 17, n.
 वक्षनिर्घोष, p 17, 11.
 वक्षपुष्प, p 104, 56.
 वक्षिन्, p 8, 38.
 वक्षायनि, p 9, n.
 वक्षक, p 128, 5. p 270, 47.
 वक्षित, p 268, 41.

वक्षु—वक्ष.

वक्षुल, p 92, 7. p 101, 45. p 93, 10.
 वक्ष, p 93, 13.
 वक्ष, p 390, 17.
 वक्षकर, p 253, n.
 वक्षी, p 253, 27.
 वक्षि, p 81, n.
 वक्षी, p 81, 15.
 वक्षवा, p 203, 14.
 वक्षवानल, p 11, 52.
 वक्षि, p 64, 16.
 वक्षि, p 64, n.
 वक्षि, p 64, n.
 वक्ष, p 274, 10.
 वक्षिभाव, p 220, 3.
 वक्षि, p 239, 78.
 वक्षि, p 239, n.
 वक्षि, p 220, n. p 240, n.
 वक्षि, p 220, n. p 240, 80.
 वक्षक, p 242, 90.
 वक्ष, p 366, n.
 वक्ष, p 378, 9.
 वक्ष, p 378, n. p 372, 5.
 वक्ष, p 366, 238. p 158, 29. p 236, 62.
 वक्षक, p 102, 47.

वक्ष—वन.

वक्षतर, p 236, 62.
 वक्षनाभ, p 58, 11.
 वक्षर, p 30, 20. p 28, 13.
 वक्षल, p 262, 14.
 वक्षदनी, p 106, 1.
 वक्ष, p 267, 35.
 वक्ष, p 161, 40.
 वक्ष, p 260, n.
 वक्ष, p 260, n.
 वक्ष, p 95, 17. p 113, 4. p 94, n.
 वक्ष, p 121, 16.
 वक्ष, p 95, 17.
 वक्ष, p 260, 6. p 346, 162.
 वक्षवक्ष, p 267, 35.
 वक्ष, p 254, n.
 वक्ष, p 117, 21. p 137, 2.
 वक्ष, p 60, 3. p 86, 1. p 336, 129.
 वक्षपाप, p 113, n.
 वक्षतिष्ठिका, p 106, 3.
 वक्षि, p 131, 19.
 वक्षि, p 133, 27.
 वक्षि, p 4, 16.
 वक्षि, p 224, 17.
 वक्षि, p 109, 17.
 वक्षि, p 87, 4.

वन—वय.
 वनस्थिति, p 87, 6.
 वनायुज, p 203, n.
 वनिता, p 137, 2.p321,
 76.
 वनीपक, p 270, n.
 वनीयक, p 270, 49.
 वनोक्तस्, p 127, 3.
 वन्दाका, p 105, n.
 वन्दा, p 105, 62.
 वन्दाका, p 105, n.
 वन्दाक, p 265, 28.
 वन्दि, p 219, 87. n.
 वन्दिन्, p 215, 65.
 वन्दी, p 219, n.p215,n.
 वन्त्रक, p 103, 53.
 वन्त्रकपुष्प, p 96, 24.
 वन्या, p 87, 4.
 वपा, p 56. 2.p154,15.
 वपुस्, p 156,21.p393,n.
 वप्र, p 78, 3. p222, 11.
 वभ्र, p 274, n.
 वभ्रु, p 349, 172.
 वमद्यु, p 151,6. p200,5.
 वमि, p 151, 6.
 वयःस्था, p 118, n.
 p 100, n.
 वयस्, p 357, 232.
 वयस्य, p 147, 42.

वय—वरि.
 वयस्था, p 99,38. p100,
 39. p 118, 3.
 वयस्य, p 193, 12.
 वयस्था, p 140, 12.
 वर, p 288, 8. p 349,
 173. p 170, 25.
 वरट, p 133, n.
 वरटा, p 133, 27.p132,
 25.
 वरटी, p132,n. p133,n.
 वरण, p 78, 3. p91,5.
 वरण्य, p 391, 18.
 वरत्ना, p 202,10. p254,
 31.
 वरद, p 260, 7.
 वरवर्णिनी, p 137, 4.
 p 230, 41.
 वरवाह्नीक, p 170, n.
 वराङ्क, p 306, 27.
 वराङ्कक, p 118, 22.
 वराट, p 253, n.
 वराटक, p 72, 43.p253,
 27. p 400, 38.
 वरारोहा, p 137, 4.
 वराधि, p 168, 17.
 वरास, p 168, n.
 वराह, p 127, 2.
 वरिवसित, p 284, 51.

वरि—वर्त्त.
 वरिवस्था, p 184, 34.
 वरिवस्थित, p 284, 51.
 वरिष्ठ, p 244, 98.
 p 285, 61.
 वरी, p 109, 19.
 वरीवर्ह, p 235, n.
 वरीयस्, p 369, 237.
 वरीयसी, p 369, n.
 वरुण, p 12, 56. p91,5.
 वरुणात्मजा, p 256, 39.
 वरुह्य, p 206, 25.
 वरुणिनी, p 210, 46.
 वरेण्य, p 273, 7.
 वर्कर, p 253, 23.
 वर्करी, p 253, n.
 वर्ग, p 136, 41.
 वर्चस्, p 367, 233.
 वर्चस्क, p 155, 19.
 वर्ण, p 175, 1. p 314,
 * 50. p 202, 10.
 वर्णक, p 400, 38.p173,
 35.
 वर्णित, p 285, 59.
 वर्णिन्, p 181, 42.
 वर्त्तक, p 134, 35.
 p 301, 11.
 वर्त्तका, p 134, n.
 वर्त्तन, p255,20.p220,1.

वर्त्त—वर्ष.

- वर्त्तनि (नी), p 76, n.
 वर्त्ति p 173, 35. n.
 वर्त्तिका, p 134, 35.
 वर्त्तिनी, p 76, 15. n.
 वर्त्तिष्णु, p 265, 29.
 वर्त्ती, p 173, n.
 वर्त्तुल, p 276, 19.
 वर्त्तनु, p 335, 124. p 76, 15.
 वर्त्तनि, p 76, n.
 वर्त्तनी, p 76, n.
 वर्त्तक, p 107, 8.
 वर्त्तकि, p 250, 9.
 वर्त्तन, p 265, 28.
 वर्त्तमान, p 98, 32.
 वर्त्तमानक, p 228, 32.
 वर्त्तिष्णु, p 265, 28.
 वर्त्ती, p 254, 31.
 वर्त्तया, p 133, 29.
 वर्त्तान्, p 207, 32.
 वर्त्तित, p 207, 33.
 वर्त्त, p 273, 7.
 वर्त्ता, p 138, 7.
 वर्त्तर, p 107, 8.
 वर्त्तरा, p 119, 5.
 वर्त्त, p 17, 12. p 365, 226.
 वर्त्तर, p 193, 9.

वर्ष—वर्ष्णि.

- वर्ष, p 17, n.
 वर्षा, p 30, 19. p 365, n.
 वर्षाभू, p 67, 24.
 वर्षाभी, p 67, 24.
 वर्षारात्र, p 388, n.
 वर्षावृष्ट्यादिका, p 117, n.
 वर्षावृष्ट, p 147, 43.
 वर्षावृष्ट, p 18, 13.
 वर्षान्, p 156, 21.
 p 336, 126.
 वर्ष, p 117, n. p 134, 31. n.
 वर्षिःपुष्प, p 117, n.
 वर्षिःठ, p 114, n.
 वर्षिःण, 133, 30.
 वर्षिःनु, p 117, n. p 133, 30.
 वर्षिपुष्प, p 117, 20.
 वर्षिठ, p 114, 10.
 वर्षण, p 37, 22.
 वर्षदेव, p 4, 18.
 वर्षभी, p 81, 15.
 वर्षव, p 166, 8.
 वर्षाका, p 132, 25.
 वर्षावृष्ट, p 16, 8.
 वर्षि, p 197, 27. p 356, n.
 वर्षिध्वंसी, p 5, n.
 वर्षावृष्ट, p 76, n.

वलि—वल्लू.

- वलिन, p 148, 45.
 वलिपुष्ट, p 131, 20.
 वलिभ, p 148, 45.
 वलिभुज, p 131, 20.
 वलिभत्, p 148, n.
 वलितुल, p 127, n.
 वलिर, p 149, 49.
 वलिस, p 64, n.
 वलिही, p 64, n.
 वलीक, p 81, 14.
 वलीसुल, p 127, 3. n.
 वलीवर्त्त, p 235 n.
 वल्ल, p 88, 12.
 वल्लल, p 88, 12.
 वल्लित, p 204, 16.
 वल्लोक्त, p 76, 14.
 वल्लकी, p 45, 3.
 वल्लभ, p 340, 140.
 p 272, 3.
 वल्लदि, p 89, 13.
 वल्लरी, p 89, n.
 वल्लव, p 227, 27. p 235, 57.
 वल्लि, p 88, n.
 वल्ली, p 88, 9.
 वल्लूर, p 154, 14.
 वल्लूरा, p 154, n.
 वल्लुल, p 124, 28.

व्यव—वसु.	वसु—वसु.	वसु—वाज.
व्यवहरण, p 40, n.	वसुमती, p 73, 3.	वसुमता, p 109, 19.
वय, p 288, 8. p 175, 1. p 121, 26.	वसुत, p 105, n.	वसुसूति, p 238, 71.
वयक्रिया, p 287, 4.	वसुवनी, p 238, n.	वसि, p 10, 48. p 105, 60.
वया, p 273, 69. p 362, 219. p 200, 4.	वसु, p 239, 76.	वसिधित, p 246, 107.
वसिक, p 273, 6.	वसि, p 168, 15. p 157, 24.	वा, p 380, 15. p 378, 9.
वसिर, p 230, n. p 108, 16.	वसी, p 157, n.	वाकुची, p 108, 14.
वस्य, p 264, 25.	वसु, p 389, 13.	वाकपति, p 267, 35.
वसट्, p 378, 8.	वस्य, p 168, 17.	वाक्य, p 39, 3.
वसट्कृत, p 181, 26.	वस्योनि, p 167, 12.	वाक्यी (गम्भी), p 267, 35. n.
वस्ययणी, p 238, 71.	वस्येयानु, p 169, 21.	वागीय, p 267, 35.
वस्ययनी, p 238, n.	वस्य, p 240, 80.	वायुजी, p 108, n.
वसति, p 319, 69.	वस्यसा, p 155, 17.	वायुरा, p 253, 27.
वसती, p 319, 69.	वस्य, p 236, 63.	वायुरिक, p 251, 14.
वसन, p 168, 17.	वसिहार, p 82, 16.	वाग्निनु, p 267, 35.
वसन्त, p 29, 18.	वसिस्, p 381, 17.	वाक्सुख, p 40, 9.
वसा, p 154, 15.	वसु, p 274, 12.	वाक्, p 38, 1.
वसिर, p 108, n. p 230, 41. n.	वसुपाद्, p 93, 13.	वाचंयय, p 186, 41.
वसु, p 2, 5. p 366, 230. p 242, 90. p 105, 62.	वसुप्रद, p 260, 6.	वाचक, p 38, 2.
वसुक, p 105, 61. p 231, 42.	वसुसूत्र, p 167, 14.	वाचसति, p 21, 26.
वसुदेव, p 4, 17.	वसुसूत्र, p 171, 29.	वाचा, p 38, n.
वसुधा, p 73, 3.	वसुल, p 274, 12. p 357, 201.	वाचाट, p 267, 36.
वसुन्वरा, p 73, 3.	वसुला, p 357, n. p 115, 13.	वाचाल, p 267, 36.
	वसुलीकृत, p 226, 23.	वाचिक, p 42, 18.
	वसुवारक, p 94, 15.	वाचोयुक्ति, p 267, n.
	वसुनिध, p 282, 43.	वाचोयुक्तिपटु, p 267, 35.
		वाज, p 212, 55.
		वाजपेय, p 396, 31.

वाजि—वात.

वाजि, p 134, 33.p202,
12.

वाजिदम्बक, p 110, 22.

वाजिन्, p134,33.p202,
12. p 331, 110.

वाजिवाहा, p 79, 6.

वाङ्गा, p 52, 27.

वाढी, p 401, 42.

वाङ्गाक, p 110, 25.

वाङ्ग, p 11, 52. p203,
14. p 175, 3.

वाङ्ग, p 297, 41.

वाढ, p 13,62.p313,47.

वाङ्ग, p 212, 54.

वाङ्गमस्य, p 175, 3.

वाङ्गवार, p 207, n.

वाङ्गि, p 254,29. p38,n.

वाङ्गि, p 239, 78.

वाङ्गिजि, p 239, n.

वाङ्गिज्ज, p220,2.p240,
80.

वाङ्गिनी, p 333, n.

वाङ्गी, p 38, 1.

वात, p 12, 58.

वातक, p 121, 15.

वातकिन्, p 153, 10.

वातकुम्भ, p 201, n.

वातपोष, p 93, 10.

वात—वाम.

वातप्रणी, p 128, 7.

वातकुम्भ, p 128, 7.

वातरोगिन्, p 153, 10.

वातावन, p 80, 9.

वाताबु, p 128, 8.

वाति, p 12, n.

वाहक, p 356, n.

वाहक, p 356, 198.

वाह्यक, p 235, 60.

वाह्य, p 167, 12.

वाह्य, p 46, 5.

वाह्य, p 46, 5.

वान, p 89, 15.

वानमस्य, p 92, 8.

वानर, p 127, 3.

वानस्य, p 87, 6.

वानाबुज, p 213, 13.

वानीर, p 93, 10.

वानेव, p 117, 19.

वापदक, p 254, n.

वापि, p 68, n.

वापी, p 68, 28.

वाङ्ग, p 115, 14.

वाङ्ग, p 279, 34. p342,
146.

वाङ्गदेव, p 6, 21.

वाङ्गन, p 16, 5. p 276,
19. p 148, 46.

वाम—वारि.

वाङ्गनी, p 148, n.

वाङ्गकूर, p 76, 14.

वाङ्गोचना, p 137, 3.

वाङ्गा, p 137, 2.

वाङ्गी, p 203, 14.

वाङ्गदक, p 254, 28.

वाङ्ग, p 131, 20.

वाङ्गसाराति, p 130, 15.

वाङ्गो, p 121, 17.

वाङ्गोली, p 120, 9.

वाङ्ग, p 12, 57.

वाङ्गुसि, p 11, 55.

वारिधर, p 16, n.

वार, p 60, 3.

वार, p 346, 163. n.
p 135, 39.

वारङ्ग, p 200, 2.

वारङ्गवृषा, p 112, n.

वारङ्गवृषा, p 112, 1.

वारङ्गवृषा, p 112, n.

वारङ्गवृषा, p 141, 19.

वारङ्गवृषा, p 207, 31.

वारङ्गो, p 141, 19.

वाराङ्गी, p 121, 16.

वारि, p 60, 3.

वारि, p 16, 8.

वारिपूरी, p 70, 38.

वारिपूरी, p 70, n.

वारि—वाल्क.

- वारिप्रवाह, p 85, 5.
 वारिवाह, p 16, 8.
 वारी, p 287, n. p 202, 11.
 वारुणी, p 315, 54. p 20, n.
 वार्त्त, p 322, 78. p 152, 8.
 वार्त्ता, p 220, 1. p 40, 8.
 p 112, n. p 152, n.
 p 322, 78.
 वार्त्ताकी, p 112, 2.
 वार्त्ताकु, p 112, n.
 वार्त्तावह, p 251, 15.
 वार्त्तक, p 147, 40.
 वार्त्तक्य, p 147, n.
 वार्त्तुवि, p 221, 5.
 वार्त्तुविक, p 221, 5.
 वार्त्तुर्षी, p 254, n.
 वार्त्तुष, p 297, n.
 वार्त्तुष, p 297, n.
 वार्त्तिक, p 121, 16.
 वार्त्तित, p 90, 19.
 वार्त्तव, p 125, 33.
 वार्त्तपाश्या, p 165, 4.
 वार्त्तसूचिका, p 129, 12.
 वार्त्तिय, p 363, 220.
 p 270, 48.
 वार्त्तक, p 114, 9.
 वार्त्तक, p 167, 12.

वाल्की—वाल्.

- वाल्की, p 167, n.
 वावदूक, p 267, 35.
 वावर, p 24, n.
 वावा, p 110, n.
 वाविका, p 110, n.
 वावित, p 44, 4.
 वाविता, p 322, 78, n.
 वाव, p 137, 331.
 वाविका, p 230, 40.
 वाव्यिका, p 230, n.
 वास, p 79, 6. p 168, 17, n.
 वासक, p 110, 22.
 वासक्य, p 80, 8.
 वासन्ती, p 103, 52.
 वासयोग, p 173, 35.
 वासर, p 24, 2.
 वासव, p 8, 38.
 वासस्, p 168, 17.
 वासिका, p 110, 21.
 वासित, p 44, n. p 173, 35.
 वासिता, p 200, n.
 p 322, 78.
 वासु, p 4, n.
 वासुकि, p 57, 4, n.
 वासुदेव, p 4, 15.
 वासू, p 48, 14.

वास्तु—वाह्नि.

- वास्तु, p 83, 19.
 वास्तुक, p 123, n.
 वास्तूक, p 123, 23.
 वास्तोष्यति, p 8, 38, n.
 वास्त, p 205, 22, n.
 वाह, p 57, 5. p 202, 12. p 158, n. p 242, 89.
 वाहद्विषत्, p 128, 4.
 वाहन, p 206, 26.
 वाहना, p 210, n.
 वाहा, p 158, n.
 वाहित, p 201, 7.
 वाहिनी, p 333, 114.
 p 210, 46.
 वाहिनीपति, p 207, 30.
 वाह, p 158, 31.
 वाहज, p 191, 1.
 वाहदा, p 69, 33.
 वाहसूत, p 158, 30.
 वाहयुह, p 216, 75.
 वाहस, p 29, 18.
 वाहसेय, p 7, 35, n.
 वाहक, p 396, 32.
 वाहव, p 396, n.
 वाहिक, p 170, n.
 p 203, n.
 वाहिका, p 203, 13.

वाङ्मयी—विक्र.	विक्र—विच्छा.	विज—वित.
वाङ्मयीक, p 203, n. p170,	विक्रय, p 241, 83.	विजन, p 196, 22.
25. p 230, 40.	विक्रयिक, p 340, 79.	विजय, p 217, 78.
विशति, p 241, 84.	विक्रान्त, p 210, 45.	विजयिन, p 232, n.
विंशती, p 241, n.	विक्रिवा, p 291, 15.	विजिन, p 232, n.
वि, p 134, n.	विक्रोद, p 240, 79.	विजित, p 232, 46.
विकङ्कत, p 95, 18.	विक्रोय, p 240, 82.	विज्जन, p 232, n.
विकच, p 87, 7.	विक्रव, p 269, 44.	विज, p 259, 4.
विकर्त्तन, p 22, 31.	विज्ञाव, p 296, 37.	विज्ञात, p 261, 9.
विकलाङ्ग, p 148, 46.	विगत, p 283, 49.	विज्ञान, p 259, 4.
विकल्प, p 30, n. p33, n.	विगतात्तंवा, p 242, 21.	विज्ञानिक, p 259, n.
विकल्प, p 265, n.	विद्य, p 148, 46.	विट, p 390, 17.
विकषा, p 107, n.	विद्यह, p 156, 21. p195,	विटङ्क, p 81, 15.
विकष्य, p 265, n.	18. p 292, 22.	विटप, p 89, 14. p 338,
विकसा, p 107, 9.	विषस, p 182, 28.	133.
विकसित, p 33, n. p87, 8.	विषोक्त, p 53, n.	विटपिन्, p 87, 5.
विकस्तर, p 265, 30.	विप्ल, p 262, 16.	विटखदिर, p 98, 30.
विकार, p 291, 15.	विप्लराज, p 7, 33.	विट्चर, p 253, 23.
विकाय, p 362, n.	विषलय, p 176, 5.	विड, p 231, 42.
विकायिन्, p 265, n.	विषयन, p 294, 30.	विडङ्क, p 110, 25.
विकायिन्, p 265, n.	विचक्षिका, p 150, 4.	विडाल, p 128, 6.
विकायिन्, p 265, 30.	विचारणा, p 33, 11.	विडोजस, p 7, 36.
विकिर, p 134, 33.	विचार, p 33, n.	विडोळा, p 7, n.
विकीरण, p 105, 61.	विचारित, p 283, 49.	वितंस, p 253, n.
विकुम्भाय, p 260, 7.	विधि, p 61, n.	वितण्डा, p 386, 9.
विकृत, p 152, 9.	विचिकित्सा, p 33, 12.	विवाच, p 50, n.
विकृति, p 291, 15.	विच्छन्दक, p 80, 11.	वितथ, p 43, 22.
विक्रम, p 341, 143.	विच्छदक, p 80, n.	वितरण, p 182, 29.
p 216, 71.	विच्छाय, p 394, 26.	वितर्हि, p 81, 16.

वित—विदु.

वितर्दी, p 81, n.
 वितस्त्रि, p 159, 35.
 वितान, p 333, 116.
 ' p 169, 21.
 वित्त, p 121, 14.
 वित्तक, p 115, 14, p 244,
 101. p 229, 37.
 वित्त, p 261, 9. p 283,
 49. p 242, 90.
 विदर, p 287, 5.
 विदर, p 396, 32.
 विदारक, p 62, 10.
 विदारी, p 111, 28.
 p 113, n.
 विदारीगन्ध, p 113, 3.
 विदित, p 285, 57.
 विदिष्ट, p 16, 7.
 विदु, p 201, 5.
 विदुर, p 265, 30.
 विदुल, p 93, 10, p 93, 11.
 विदु, p 201, n.
 विदु, p 283, 49.
 विदुकर्षी, p 106, 3.
 विद्याधर, p 2, 6.
 विद्युत्, p 17, 11.
 विद्वत्, p 217, 79,
 विद्वत्, p 283, 49.
 विद्वधि, p 151, 7.

विदु—विना.

विदुष, p 243, 93.
 विदुषलता, p 116, 17.
 विदुष, p 176, 4. p 269,
 236.
 विद्वेष, p 51, 25.
 विष, p 329, n.
 विषवा, p 139, 11.
 विषय, p 182, n.
 विषा, p 329, 104, p 256,
 38. p 289, n.
 विषाह, p 3, 12.
 विषि, p 3, 12. p 32, 6.
 p 185, 39. p 329,
 102.
 विषिदधिनु, p 178,
 15. n.
 विषु, p 4, 17. p 18, 15.
 p 328, 102.
 विषुत, p 284, 56.
 विषुनन, p 287, n.
 विषुन्द, p 21, 28.
 विषुर, p 292, 20.
 विषुवन, p 287, 4.
 विषुवन, p 287, 4.
 विषेय, p 264, 24.
 विनयपाहिनु, p 264, 24.
 विना, p 376, 3.
 विनाह, p 68, n.

विना—विपु.

विनायक, p 3, 9. p 7, 33.
 विनाय, p 292, 22.
 विनायोन्मुख, p 281, 41.
 विनिमय, p 240, n.
 विनीत, p 202, 12, p 264,
 25.
 विन्दु, p 61, 6. p 265, 30.
 विन्दुलायक, p 201, 7.
 विन्ध, p 84, 3.
 विन्ध, p 233, 49, p 284, 54.
 विपक्ष, p 193, 11.
 विपक्षी, p 45, 3.
 विपक्ष, p 241, 83.
 विपक्षि, p 78, 2. p 315,
 54.
 विपक्षी, p 78, n.
 विपक्षि, p 211, 50. n.
 विपक्ष, p 76, 16.
 विपक्ष, p 211, 50.
 विपदा, p 211, n.
 विपक्ष्य, p 295, 33.
 विपक्ष्या, p 295, 33.
 विपक्षित, p 176, 4.
 विपादिका, p 150, 3.
 विपाह, p 69, 33.
 विपाहा, p 69, 33.
 विपिन, p 86, 1.
 विपुल, p 274, 10.

विप्र—विभू.

विप्र, p 175, 4.
 विप्रकार, p 290, 15.
 विप्रकृत, p 268, 41.
 विप्रकृत, p 275, n.
 विप्रकृतक, p 275, 18.
 विप्रतीसार, p 51, 25.
 विप्रयोग, p 294, 28.
 विप्रलब्ध, p 268, 41.
 विप्रलब्ध, p 54, 36-p294, 28.
 विप्रलाप, p42, 17-p54, n.
 विप्रसिका, p 141, 20.
 विप्रु, p 61, n.
 विप्रु, p 290, 14.
 विप्रु, p 61, 6. p 185, 38.
 विप्रु, p 151, 6.
 विप्रसिका, p 251, n.
 विप्रु, p 1, 2.
 विप्रु, p 242, 91.
 विप्रकार, p 22, 30.
 विप्रपरी, p 25, 4.
 विप्रकृत, p 11, 51-p22, 32. p 366, 228.
 विप्रोतक, p 99, n.
 विप्रोतकी, p 99, n.
 विप्रुति, p 7, 31. n.
 विप्रुष, p 164, 3.

विभू—विर.

विभू, p 53, 31.
 विभू, p 164, 2.
 विभू, p 260, 8.
 विभू, p 260, 8.
 विभू, p 240, n.
 विभू, p 290, 13.
 विभू, p 273, 5.
 विभू, p 120, 9.
 विभू, p 273, 5.
 विभू, p 143, 25.
 विभू, p 9, 43.
 विभू, p 51, n.
 विभू, p 18, 17.
 विभू, p 18, n.
 विभू, p 119, 4.
 विभू, p 15, 2.
 विभू, p 9, 44.
 विभू, p 291, 18.
 विभू, p 264, 25.
 विभू, p 291, 18.
 विभू, p 187, 44.
 विभू, p 296, 37.
 विभू, p 275, 15.
 विभू, p 291, 1.
 विभू, p 128, n.
 विभू, p 44, 2.
 विभू, p 3, n.
 विभू, p 3, n.

विर—विब.

विर, p 3, n.
 विर, p 3, n.
 विर, p 3, 11.
 विर, p 6, 28.
 विर, p 56, n.
 विर, p 22, 31-p332, 111.
 विर, p51, 25-p290, n.
 विर, p 292, 21.
 विर, p 42, 17.
 विर, p 56, 1.
 विर, p 264, 26.
 विर, p 286, 2.
 विर, p 158, n.
 विर, p 47, 9.
 विर, p 294, 28.
 विर, p 58, n.
 विर, p 42, 16.
 विर, p 128, n.
 विर, p 53, n.
 विर, p 283, 49.
 विर, p 173, 35.
 p 294, 27.
 विर, p 233, 50.
 विर, p 58, 8.
 विर, p 93, 12.
 विर, p 328, 99.
 विर, p 56, 1.

विष—विद्या.

विषयं, p 251, 16.
 विषय, p 269, 44.
 विषयत्व, p 22, 30.
 विवाद, p 4, 9.
 विवाद, p 190, 55.
 विविक्त, p 196, 22,
 p 325, 85.
 विविक्ता, p 196, n.
 विविध, p 182, 13. p 328,
 99.
 विवेक, p 184, 37.
 विवोक्त, p 53, 31.
 विष, p 361, 216.
 p 220, 1.
 विष, p 72, n.
 विषकट, p 274, 10.
 विषकटा, p 274, n.
 विषकटी, p 274, n.
 विषमसूत्र, p 71, n.
 विषद, p 36, 22.
 विषर, p 218, 84.
 विषल्या, p 118, 2. p 344,
 157. p 106, 1.
 विषसन, p 218, 83.
 विषाख, p 7, 35. p 212, n.
 विषाखा, p 20, 23.
 विषाय, p 295, 32.
 विषारण, p 218, n.

विद्या—विश्व.

विद्यारद, p 327, 98.
 विद्याख, p 274, 10.
 विद्यालता, p 168, 16.
 विद्यालत्वद्, p 91, 3.
 विद्याला, p 123, 22.
 विद्यिख, p 212, 54.
 विद्यिखा, p 78, 3.
 विद्येवक, p 170, 24.
 विद्य, p 36, n.
 विद्यन्ता, p 196, 23.
 विद्ययन, p 182, 29.
 विद्याध, p 294, 28.
 विद्युत, p 261, 9.
 विद्य, p 230, 38. p 275,
 14. p 2, 5.
 विद्यकट्ट, p 252, 23.
 विद्यकम्पन्, p 332, 111.
 विद्यकेल, p 5, 22.
 विद्यक्यन, p 4, n.
 विद्यलक्ष, p 379, n.
 विद्येदेव, p 2, n.
 विद्यद्युच्, p 266, n.
 विद्यभेदन, p 230, 38.
 विद्यन्धर, p 4, 17.
 विद्यन्धरा, p 73, 2.
 विद्यन्धज, p 3, 12.
 विद्यस्ता, p 139, 11.
 विद्यस्या, p 139, n.

विद्या—विष्ट.

विद्या, p 109, 18. p 230, n.
 विद्याख, p 196, 23.
 विष्, p 155, n.
 विष्, p 58, 9. p 72, n.
 p 155, 19. p 365,
 225.
 विषद, p 36, n.
 विषधर, p 57, 7.
 विषमसूत्र, p 71, n.
 विषमसूत्रद, p 91, 3.
 विषय, p 85, 16. p 75,
 8. p 289, 11. p 343,
 154.
 विषयिन्, p 35, 17.
 विषयैद्य, p 58, 11.
 विषा, p 155, n. p 109,
 18.
 विषाख, p 316, 58.
 विषायी, p 114, 7.
 विषुय, p 28, n.
 विषुय, p 28, n.
 विषुय, p 28, 14.
 विषुयत्, p 28, 14.
 विषुयान, p 28, n.
 विष्किर, p 134, 33.
 विष्कन्ता, p 82, 17.
 विष्टप, p 74, 6.
 विष्टन्ता, p 294, n.

विष्ट—विसा.

विष्टर, p 348, 171.
 विष्टरन्त्रपद्, p 3, 13.
 विष्टि, p 59, 3.
 विष्ठा, p 155, 19.
 विष्णु, p 3, 13.
 विष्णुक्रान्ता, p 110, 22.
 विष्णुपद, p 15, 2.
 विष्णुपदी, p 69, 31.
 विष्णुरथ, p 5, 25.
 विष्ण्वार, p 217, n.
 विष्ण्व, p 269, 13.
 विष्ण्व, p 379, 13.
 विष्ण्वेन, p 3, 14.
 विष्ण्वेनमिवा, p 121, 16.
 विष्ण्वेना, p 99, 36.
 विष्ण्व, p 379, 23.
 विष्ण्वीची, p 266, n.
 विष्ण्वीक, p 266, n.
 विष्ण्वीक, p 266, 34.
 विस, p 72, 42.
 विसकथिका, p 132, 25.
 विसमसूत्र, p 72, 42.
 विसम्बाद, p 54, 36.
 विसर, p 135, 39.
 विसर्जन, p 182, 28.
 विसर्पण, p 292, 23.
 विसार, p 65, 17.
 विसारिन्, p 266, 31.

विसा—विह.

विसारी, p 65, n.
 विसिनी, p 71, 39.
 विसृत, p 280, 35.
 विसृत्तर, p 266, 31.
 विसृत्तर, p 266, 31.
 विसा, p 241, 87.
 विसार, p 292, 22. n.
 विसार, p 88, 14. p 292, 22.
 विसृत, p 280, 35.
 विसृता, p 147, 41.
 विसृत्तर, p 217, 76.
 विसृज्य, p 17, n.
 विसृज्य, p 17, n.
 विसृष्ट, p 151, 4.
 विसाय, p 50, 19.
 विसयान्वित, p 264, 26.
 विसृत, p 280, 35.
 विस, p 36, 21.
 विसम्भ, p 339, 138.
 p 196, n.
 विससा, p 147, 41.
 विहग, p 134, 32.
 विहङ्ग, p 134, 32.
 विहङ्ग, p 134, 32.
 विहङ्गना, p 254, n.
 विहङ्गिका, p 254, 30.
 विहसित, p 54, 35.

विह—वीध.

विहस, p 269, 43.
 विहापित, p 182, 28.
 विहाय, p 15, n.
 विहायथा, p 15, n.
 विहायस, p 15, 2. n.
 p 134, 32.
 विहाया, p 15, n.
 विहार, p 291, 16.
 विहङ्ग, p 269, 44.
 वी, p 134, n.
 वीकाय, p 362, 217.
 वीची, p 61, 5. n.
 वीज, p 32, 6. p 153, 13.
 वीजकोय, p 72, 43.
 वीजपूर, p 105, 59.
 वीजाकत, p 221, 1.
 वीज्य, p 175, 2.
 वीणा, p 45, 3.
 वीणादण्ड, p 46, 7.
 वीणावाद, p 251, 13.
 वीतंस, p 253, 26.
 वीत, p 202, 11.
 वीति, p 202, n.
 वीतिहोम, p 10, 48.
 वीधि, p 86, n.
 वीधी, p 86, 4. p 325.
 90.
 वीध, p 273, 5.

बीमा—बुन्.

- बीमाह, p 68, 27.
 बीमह, p 50, 10. p 49,
 17.
 बीमहा, p 369, n.
 बीर, p 210, 45. p 49,
 17.
 बीरण, p 125, 29.
 बीरतर, p 125, 29.
 बीरतह, p 96, 25.
 बीरपत्नी, p 141, 16.
 बीरपाण, p 216, 71.
 बीरपान, p 216, n.
 बीरभाखा, p 141, 16.
 बीरभाह, p 141, 16.
 बीरहह, p 96, 23.
 बीराशंसन, p 215, 68.
 बीरह, p 141, 16.
 बीरहन्, p 189, 52.
 बीरह, p 88, 9.
 बीर्य, p 52, 29. p 153,
 13. p 344, 156.
 बीरह, p 328, 99.
 बु, p 384, n.
 बुक, p 105, n.
 बुज, p 384, n.
 बुण, p 384, n.
 बुधित, p 245, 57.
 बुनु, p 384, 4.

बुध—बुत्ति.

- बुध, p 225, n.
 बुधा, p 272, n.
 बुध, p 225, 22. p 394, n.
 बुधित, p 217, 76.
 बुक, p 122, 7.
 बुकधूप, p 171, 29. p 172,
 30.
 बुक, p 154, n.
 बुकन्, p 154, n.
 बुका, p 154, n.
 बुक, p 284, 53.
 बुक, p 87, 5.
 बुकभेदिन्, p 255, 34.
 बुकबहा, p 105, 62.
 बुकवाटिका, p 86, 2.
 बुकादन, p 255, 34.
 बुकादनी, p 105, 62.
 बुकाण्ड, p 229, 35.
 बुकिन, p 31, 1. p 332,
 111. p 276, 20.
 बुत, p 231, 41.
 बुति, p 288, 8.
 बुत, p 276, 19. p 322,
 81. p 281, 41.
 बुताण्यवनधि, p 184, 38.
 बुतान्, p 40, 8. p 318, 66.
 बुत्ति, p 220, 1. p 220,
 2. p 288, n.

बुल—बुध.

- बुलहन्, p 8, 38.
 बुला, p 347, 166.
 बुधा, p 373, 9. p 377, 4.
 बुध, p 115, 10. p 147, 42.
 बुधत, p 147, 42.
 बुधदारक, p 118, 2.
 बुधचक्र, p 8, 37.
 बुधचक्र, p 147, 40.
 बुधा, p 140, 12.
 बुधि, p 112, 31. p 196,
 19.
 बुधिजीव, p 221, 4.
 बुधिजीविका, p 821, 4.
 बुधोच, p 236, 61.
 बुधजीव, p 221, 5.
 बुन्, p 89, 15.
 बुन्द, p 135, 40.
 बुन्दभेद, p 136, 41.
 बुन्दारक, p 2, 4.
 बुध, p 110, n.
 बुधिक, p 130, 14
 p 299, 7.
 बुध, p 21, 29. p 236,
 61. p 113, 4. p 364,
 222.
 बुधण, p 157, 27.
 बुधदंशक, p 128, 6.
 बुधध्वज, p 6, 29.

वृष—वेत.

वृषन्, p 8, 38.
 वृषभ, p113,4,p235,59.
 वृषक, p 228, 1.
 वृषकाली, p 139, 9.
 वृषा, p 107, 6.
 वृषाकपायी, p 345, 158.
 वृषाकपि, p 337, 132.
 वृषी, p 187, 45.
 वृष्टि, p 17, 12.
 वृष्टि, p 239, 77.
 वृष्टिभू, p 67, n.
 वृष्टि, p 274, 10.
 वृष्टिका, p 169, 19.
 वृष्टी, p 108, 12,p321,
 77. p 180, n.
 वृष्ट्यधि, p 148, 44.
 वृष्ट्याह, p 10, 50.
 वृष्ट्याति, p 20, 25.
 वृष्टित, p 217, 76.
 वेन, p 305, 21.
 वेनिभू, p 209, 41.
 वेदि, p 163,49,p254,n.
 वेद्यो, p 102,49,p163,n.
 वेद्यु, p 124, 26.
 वेद्यक, p 201, n.
 वेद्युध, p 251, 13.
 वेदन, p 256, 38.
 वेतस, p 93, 10.

वेत—वेष्टा.

वेतसत्, p 75, 9.
 वेताह, p 392, 21.
 वेत्ववती, p 69, 34.
 वेद, p 39, 3.
 वेदना, p 287, 6.
 वेदि, p 179, 17. p81,n.
 वेदिका, p 81, 16.
 वेदी, p 81, n. p 179, n.
 वेद्य, p 288, 8.
 वेधनिका, p 255, 34.
 वेधसुखक, p 118, 23.
 वेधस्, p 367,230,p3,12.
 वेधित, p 285, 57.
 p 283, 49.
 वेपथु, p 55, 38.
 वेच, p 254, n.
 वेचन्, p 254, 28,
 वेचा, p 357, 200.
 वेच, p 110, 24.
 वेचज, p 229, 35.
 वेचिल, p 276, 21.
 p 280, 36.
 वेच, p 78, 2. p 164, 1.
 वेचन्त, p 68, 28.
 वेचवार, p 229, n.
 वेचन, p 78, 4.
 वेचभू, p 83, 19.
 वेष्टा, p 141, 19.

वेष्टा—वेदे.

वेष्टाजगसनाच, p78,2.
 वेच, p 164, n.
 वेचवार, p 229, n.
 वेष्टित, p 281, 40.
 वेचवार, p 229, 35.
 वेष्टत्, p 237, 70.
 वे, p 377, 5.
 वैकचक, p 173, 37.
 वैकचत, p 95, n.
 वैकुण्ठ, p 3, 13.
 वैकत, p 50, n.
 वैजनन, p 146, 39.
 वैकयन्त, p 8, 41.
 वैकयनिक, p 208, 39.
 वैकयनिका, p 101, 46.
 वैकयन्ती, p 215, 67.
 वैज्ञानिक, p 259, 4.
 वैचय, p 90, 18. p 187,
 45.
 वैचयिक, p 251, 13.
 वैचिक, p 251, 13.
 वैचुक, p 201, 9.
 वैतसिक, p 251, 14.
 वैतनिक, p 251, 15.
 वैतरणि, p 59, n.
 वैतरयो, p 59, 2. n.
 वैताहिक, p 215, 65.
 वैदेह, p 239, n.

वैदे—वीथ.

वैदेक, p 239, 78.
 p 248, 3.
 वैदेवी, p 108, 15.
 वैद्य, p 152, 8. n.
 वैद्यनाथ, p 110, 21.
 वैधातकि, p 10, n.
 वैधात्र, p 10, 46.
 वैधेय, p 270, 48.
 वैधेयी, p 270, n.
 वैमतेय, p 5, 24.
 वैनीतक, p 206, 26.
 वैनात्रेय, p 143, 25.
 वैसेय, p 240, n.
 वैयान्न, p 205, 21.
 वैर, p 51, 25.
 वैरनिर्यातन, p 217, 79.
 वैरयुधि, p 217, 79.
 वैरिन्, p 193, 10.
 वैर्य, p 90, n.
 वैरधिक, p 251, 15.
 वैरस्तन, p 11, 54.
 वैशाख, p 29, 16. p 239, 74.
 वैश्व, p 220, 1.
 वैश्ववर्ण, p 14, 64.
 वैश्वानर, p 10, 48.
 वैशारिक, p 65, 17.
 वीथ, p 245, 105.
 वीथट, p 378, 8.

व्य—व्याघ्र.

व्य, p 288, 8.
 व्यक्त, p 318, 65.
 व्यक्ति, p 33, 9.
 व्यप, p 354, 192.
 व्यजन, p 174, 41.
 व्यञ्जक, p 49, 16.
 व्यञ्जन, p 334, 118.
 p 393, 23.
 व्यहन्वक, p 98, 32.
 व्यहन्वन, p 98, n.
 व्यत्यय, p 295, 33.
 व्यत्यास, p 295, 33.
 व्यथा, p 59, 8.
 व्यथ, p 288, 8.
 व्यध्न, p 76, 16.
 व्यस, p 291, 17.
 व्यसीक, p 301, 12.
 व्यसधा, p 18, 14.
 व्यसहार, p 40, 9.
 व्यसाय, p 190, 56.
 व्यसन, p 335, 123.
 व्यसनार्त्त, p 269, 43.
 व्यस, p 276, 21.
 व्याकुल, p 269, 43.
 व्याकोष, p 87, n.
 व्याकोष, p 87, 7.
 व्याघ्र, p 127, 1.
 व्याघ्रनख, p 116, 17.

व्याघ्र—व्युटि.

व्याघ्रपाद, p 95, 18.
 व्याघ्रपुच्छ, p 98, 31.
 व्याघ्राट, p 130, 15.
 व्याघ्री, p 108, 12.
 व्याज, p 52, 30. p 53, 33.
 व्याड, p 312, 45.
 व्याडायुध, p 116, 17.
 व्याध, p 252, 21.
 व्याधि, p 115, 14. p 150, 2.
 व्याधिघात, p 91, 4.
 व्याधित, p 152, 9.
 व्यान, p 12, 59.
 व्यापाद, p 34, 13.
 व्याप्त, p 280, n.
 व्याप्त, p 115, 14.
 व्यान, p 160, 38.
 व्यायत, p 285, 62.
 व्याय, p 57, 7. p 356, 198.
 व्यायपाह, p 58, n.
 व्यायपाहिन्, p 58, 11.
 व्याययुध, p 116, n.
 व्यायी, p 356, n.
 व्यायमोषी, p 385, n.
 व्याहत्त, p 281, n.
 व्यास, p 292, 22.
 व्याहार, p 38, 1.
 व्युत्थान, p 334, 121.
 व्युटि, p 311, 41.

बूट—ब्रीहि.

बूट, p 313, 47.
 बूटककूट, p 207, 33.
 बूति, p 254, 29.
 बूह, p 135, 39. p 210, 47.
 बूहपार्थि, p 210, 47.
 बूकार, p 249, 7.
 बूबलेय, p 6, 30.
 बूबन, p 15, 1.
 बूबवान, p 9, 43.
 बूब, p 247, 112.
 बूब, p 135, 39.
 बूब, p 184, 35. p 214, 63.
 बूब, p 151, 5.
 बूब, p 184, 37.
 बूबति, p 319, 69. p 88, 9.
 बूबती, p 88, n.
 बूबिन्, p 176, 7.
 बूब, p 88, 12.
 बूबन, p 255, 33.
 बूब, p 3, n.
 बूब, p 135, 39.
 बूब, p 189, 53.
 बूब, p 189, 50.
 बूब, p 53, 33.
 बूबन, p 51, n.
 बूबित, p 51, n.
 बूबि, p 223, 15.
 बूबिभेद, p 225, 20.

बैहे—यक.

बैहेय, p 221, 6.
 यकट, p 204, 20.
 यकस, p 18, 17.
 यकखिन्, p 65, 17.
 यकुन, p 134, 32.
 यकुनि, p 134, 32.
 यकुन्, p 134, 32. p 317, 60.
 यकुलि, p 134, 32.
 यकुल, p 65, 19.
 यकुलायक, p 124, 24.
 यकुलादनी, p 106, 4.
 p 111, 29.
 यकुलार्थक, p 65, 17.
 यकत्, p 155, 18.
 यकत्करि, p 236, 62.
 यक, p 267, n.
 यक्ति, p 195, 19. p 216, 71.
 p 219, 69, n.
 यक्तिघर, p 7, 36.
 यक्तिहेतिक, p 208, 87.
 यक्ती, p 319, n.
 यक, p 267, n.
 यकु, p 267, 36.
 यक, p 8, 37. p 102, 47.
 यकधनुस्, p 17, 12.
 यकपादप, p 98, 33.
 यकपुष्पो, p 118, 2.
 यक, p 267, n.

यक्ती—यत.

यक्ती, p 65, n.
 यक्तर, p 6, 25.
 यक्तीय, p 279, n.
 यक्, p 87, 8. p 214, 61.
 p 66, 20.
 यक्, p 14, 67. p 67, 23.
 p 116, 18.
 यक्नय, p 67, 23, n.
 यक्तीनी, p 115, 14.
 यक्ति, p 8, n.
 यक्ती, p 8, 40.
 यक्तीपति, p 8, 38.
 यटा, p 163, n.
 यटी, p 122, 19.
 यठ, p 270, 46.
 यक्पथी, p 121, n.
 यक्पुष्पिका, p 110, 25.
 यक्पुष्प, p 64, 16.
 यक्, p 146, n.
 p 236, n.
 यक्, p 236, n. p 193, 9.
 p 146, 39.
 यक्कोटि, p 9, 43.
 यक्हु, p 69, 33.
 यक्पत्त, p 71, 40.
 यक्पत्तक, p 130, 16.
 यक्पदी, p 130, 13.
 यक्पपन्, p 124, 26.

यत—यम.

यतपञ्चिका, p 109, 21.
 p 123, 23.
 यतपुष्पा, p 122, 17.
 यतप्रास, p 104, 57.
 यतभीर, p 102, n.
 यतमन्त्र, p 8, 37.
 यतमान, p 398, 34.
 यतमूली, p 109, 19.
 यतवटिक, p 165, 6.
 यतवीर्या, p 124, 24.
 यतवेधिन, p 119, 6.
 यतहृदा, p 17, 10.
 यताङ्ग, p 204, 19.
 यतावरी, p 109, 19.
 यतु, p 193, 9, p 193, 11.
 यनि, p 21, n.
 यनैवर, p 21, 27.
 यनैस्, p 380, 17.
 यपच, p 41, 10.
 यपन, p 41, 10.
 यफ, p 204, 17.
 यफर, p 65, n.
 यफरी, p 65, 18.
 यवरासव, p 83, 20.
 यव्द, p 35, 16. p 44, 1.
 यव्दपञ्च, p 162, 45.
 यव्दन, p 267, 38, p 44, n.
 यव, p 286, 3.

यम—यवि.

यमच, p 286, 3.
 यमन, p 181, 25. p 11, 54.
 यमनसङ्घ, p 69, 32.
 यमक, p 155, 18.
 यमित, p 283, 47.
 यमी, p 98, 32.
 यमीक, p 216, n.
 यमीधान्य, p 226, 24.
 यमीर, p 98, 32.
 यमीर, p 98, n.
 यम्य, p 9, 43.
 यम्यर, p 61, 4, p 129, 10.
 यम्यरारी, p 5, 21. n.
 यम्यक, p 398, 34.
 यम्या (य्या), p 17, 10, n.
 यम्यालत, p 222, n.
 यम्यु, p 67, n.
 यम्युक, p 67, n.
 यम्युक, p 67, 23.
 यम्युची, p 141, 19.
 यम्यु, p 6, 25. p 339, n.
 यम्यु, p 6, n. p 39, 37.
 यम्या, p 223, 14.
 यव, p 159, 32.
 यवन, p 54, 36, p 174, 39.
 यवनीव, p 174, 39.
 यवाद्, p 266, 33.
 यवित, p 266, 33.

ययु—यय.

ययु, p 57, 5.
 यया, p 174, 39.
 यर, p 124, 27, p 212, 55.
 यरजन्म, p 7, 34.
 यरठ, p 129, n.
 यरख, p 315, 55.
 यरखि, p 76, n.
 यरणी, p 76, n.
 यरहु, p 30, 19. p 30, 20.
 p 327, 95.
 यरभ, p 129, 11.
 यरब्ध, p 212, 54.
 यराति, p 132, n.
 यराभ्यास, p 212, 54.
 यरारि, p 132, 25.
 यराच, p 265, 28.
 यराखि, p 132, n.
 यराय, p 228, 32.
 यरावती, p 69, 34.
 यरासन, p 211, 51.
 यरीर, p 156, 21.
 यरीरिन्, p 33, 8.
 यकंरा, p 75, 11. p 350,
 177, p 231, 43.
 यकंरावत्, p 75, 11.
 यकंरिन्, p 75, 11.
 यम्यन्, p 31, n.
 यय, p 6, n.

यज्ज—यज्ज.

यज्जरी, p 25, 3.
 यज्जसा, p 214, n.
 यज्ज, p 128, 7.
 यज्जक, p 133, 28.
 यज्जक, p 128, 7.
 यज्जकिन्, p 128, 7.
 यज्जट, p 89, 15.
 यज्ज, p 301, 13.
 यज्जकि, p 97, n.
 यज्ज, p 98, 33. p 128,
 7. p 214, 61.
 यज्जकी, p 115, 12.
 यज्ज, p 219, 87.
 यज्ज, p 252, 21.
 यज्जराज्य, p 83, 20.
 यज्जक, p 38, 26.
 यज्जसा, p 237, n.
 यज्जसी, p 237, 68.
 यज्ज, p 129, 11. p 245, n.
 यज्जवर, p 18, 16.
 यज्जकांजन, p 18, n.
 यज्जलोचन, p 246, 107.
 यज्जक, p 18, n.
 यज्जदन, p 130, 14.
 यज्जी, p 18, n.
 यज्जोत्ते, p 246, 107.
 यज्जद, p 372, 5. p 376, 1.
 p 379, 11.

यज्ज—याटी.

यज्ज, p 125, 33.
 यज्जन, p 181, n.
 यज्ज, 31, 4. p 285, 59.
 यज्ज, p 351, 181. p 211,
 50.
 यज्जक, p 244, 98.
 यज्जनाज, p 249, 7.
 यज्जानीव, p 208, 35.
 यज्जी, p 351, n. p 214, 60.
 यज्ज, p 89, 15.
 यज्जज्जरी, p 225, 21.
 यज्जन्तक, p 225, 21.
 यज्जसन्वर, p 96, 25.
 याक, p 229, 34. p 118, 1.
 याकट, p 236, 64.
 याकुनिक, p 251, 14.
 याक्तीक, p 208, 37.
 याक्य, p 3, n.
 याक्यसुनि, p 3, 9.
 याक्यसिंह, p 3, 10.
 याखा, p 88, 11.
 याखानगर, p 78, 2.
 याखाखन, p 127, 3.
 याखासिद्धा, p 88, 11.
 याखिन्, p 87, 5.
 याखिक, p 250, 8.
 याटक, p 397, 33.
 याटी, p 400, 38.

याठ—यार.

याठ, p 53, 30.
 याथ, p 255, 32.
 याथी, p 386, 9.
 याथिखल, p 93, 12.
 यात, p 31, 3. p 231, n.
 p 147, 44.
 यातकुन्ध, p 243, 95.
 यातकोन्ध, p 243, n.
 यातका, p 120, n.
 यातक, p 163, 11.
 याद, p 62, 9. p 326, 92.
 यादचरित, p 75, 10.
 यादक, p 75, 10.
 यान, p 255, n.
 यान्त, p 283, 47.
 यान्ति, p 286, 3.
 यान्क, p 196, n.
 याप, p 41, n.
 यानन्, p 196, n.
 यान्परी, p 250, 11.
 यान्क, p 67, n.
 यान्क, p 67, n.
 यानक, p 298, n.
 यार, p 348, 168.
 यारक, p 298, n.
 यारक, p 130, n. p 305, n.
 यारद, p 91, n. p 327, 97.
 यारदी, p 91, 3. p 111, 29.

शारि—शास्त्रि.

शारिफत, p 258, 46.
 शारिफा, p 112, 30.
 शार्कर, p 75, 11.
 शार्किन्, p 4, 14.
 शार्कुल, p 127, 1. p 273, 9.
 शार्कर, p 354, 190.
 शार्करी, p 25, n.
 शास्त्र, p 65, 19. p 78, 3.
 शास्त्रपणी, p 113, n.
 शास्त्रा, p 79, 6. p 88, 11.
 शास्त्राष्टक, p 301, 12.
 शास्त्रि, p 226, n.
 शास्त्रीन, p 294, 26.
 शास्त्रक, p 70, 38.
 शास्त्र, p 67, 24.
 शास्त्रेय, p 110, 23. p 221, 6. p 226, 24.
 शास्त्रादि, p 97, 27. n.
 शास्त्रादी, p 97, n.
 शास्त्रादीवेट, p 97, 27.
 शास्त्रक, p 135, 38.
 शास्त्र, p 94, 13.
 शास्त्रत, p 276, 22.
 शास्त्राष्टक, p 263, n.
 शास्त्राष्टक, p 296, 40.
 शास्त्रन, p 197, 25.
 शास्त्रिता, p 3, n.
 शास्त्रि, p 197, n.

शास्त्र — शिक्.

शास्त्र, p 3, n.
 शास्त्र, p 351, 181.
 शास्त्रविद्, p 260, 6.
 शिंशपा, p 100, 43.
 शिक्क, p 254, 30.
 शिक्कित, p 280, 39.
 शिक्का, p 39, 4.
 शिक्कित, p 259, 4.
 शिक्कल, p 134, 31.
 p 163, n.
 शिक्कलक, p 163, 47.
 शिक्कर, p 84, 4. p 88, 12.
 शिक्करिणी, p 331, n.
 शिक्करिन्, p 331, 109.
 p 84, 1.
 शिक्का, p 11, 52. p 134, 31. p 163, 48. p 304, 20.
 शिक्काष्टक, p 163, n.
 शिक्कावत्, p 11, 50.
 शिक्कावत्, p 133, 30.
 शिक्कपीन, p 244, 101.
 शिक्किन्, p 133, 30. p 331, 109.
 शिक्किवाहन, p 7, 35.
 शिक्कु, p 93, 11. p 229, 34.
 शिक्कुन, p 247, 110.
 शिक्कुनाष्ट, p 214, n.
 शिक्क, p 254, n.

शिक्का—शिक्.

शिक्का, p 44, n.
 शिक्कित, p 44, 2.
 शिक्किनी, p 211, 53.
 शिक्कल, p 69, 33.
 शिक्कित, p 230, n.
 शिक्कित, p 223, n.
 शिक्कि, p 324, n.
 शिक्कितक, p 6, 27.
 शिक्कितारक, p 95, 19.
 शिक्की, p 324, 85.
 शिक्कित, p 310, n.
 शिक्कित, p 310, 37.
 शिक्का, p 88, 12.
 शिक्काकन्द, p 72, 43.
 शिक्का, p 226, n.
 शिक्कि, p 226, n.
 शिक्कर, p 126, n.
 शिक्कर, p 88, 12. p 162, 46.
 शिक्कर, p 207, 32.
 शिक्कर, p 163, 49.
 शिक्का, p 154, n.
 शिक्कीन, p 101, 43.
 शिक्कीन, p 394, n.
 शिक्कीन, p 160, 39.
 शिक्कीन, p 165, 4.
 शिक्कीन, p 162, 46.
 शिक्कीन, p 156, 20.
 शिक्क, p 220, n. p 84, 1.

शिला—शिश्र.

शिला, p 81, 13. p 84, 4.
 शिलाकल, p 245, 104.
 शिलो, p 67, 24.
 शिलोचल, p 304, 19.
 शिलोचक, p 84, 1.
 शिल, p 256, 35.
 शिलशाल, p 79, n.
 शिलशाखा, p 79, n.
 शिलिशाल, p 79, n.
 शिलिनु, p 249, 5.
 शिल्ली, p 115, n.
 शिव, p 6, 25. p 31, 3.
 शिवक, p 238, 73.
 शिवनली, p 105, 62.
 शिवा, p 6, 32. p 128, 5.
 p 98, 32. p 399, n.
 p 100, 40. p 361,
 214. p 116, 15.
 शिविका, p 204, 21.
 शिविपिट, p 310, n.
 शिविर, p 199, 1.
 शिवो, p 7, n.
 शिविर, p 19, 20. p 29, 18.
 शिवु, p 135, 38. p 239, 75.
 शिवुक, p 65, 18.
 शिवुल, p 146, 40.
 शिवुनार, p 66, 20.
 शिव, p 157, 27.

शिश्रि—शुक.

शिश्रिदान, p 270, 46.
 शिश्रि, p 197, 26.
 शिश्र, p 177, 10.
 शिश्रु, p 171, n.
 शीकर, p 17, 13.
 शीम, p 13, 60.
 शीत, p 19, 20. p 19, 21.
 p 93, 10. p 94, 15.
 p 393, 22.
 शीतक, p 252, 19.
 शीतभीर, p 102, 50.
 शीतल, p 19, 21. p 121, 15.
 शीतलपातक, p 121, n.
 शीतशिव, p 115, 10.
 p 110, 23. p 230, n.
 शीता, p 223, n.
 शीतल, p 222, n.
 शीकाशिका, p 103, n.
 शीशु, p 257, 42. p 398, 34.
 शीर्ष, p 162, 46.
 शीर्षक, p 207, 31.
 शीर्षच्छेद्य, p 269, 45.
 शीर्षल, p 163, 49.
 शील, p 258, 203.
 p 51, 26.
 शीरल, p 71, n.
 शुक, p 117, 20.
 शुकनास, p 99, 37.

शुक्ति—शुभ.

शुक्ति, p 67, 23. p 116,
 18. p 324, 85.
 शुक्र, p 11, 51. p 153,
 13. p 29, 16. p 21, 26.
 शुक्रता, p 124, n.
 शुक्रशिव, p 2, 7.
 शुक्र, p 402, n. p 36, 22.
 शुक्रा, p 402, n.
 शुच, p 51, 25.
 शुचि, p 11, 52. p 29, 16.
 p 36, 22. p 307, 29.
 शुचि, p 230, n.
 शुचो, p 230, 38.
 शुचता, p 257, 41.
 शुचतापान, p 257, 41.
 शुद्धि, p 69, n.
 शुचान्त, p 80, 12. p 319, 68.
 शुचक, p 252, 22.
 शुनाशीर, p 8, n.
 शुनाशीर, p 8, n.
 शुनि, p 252, n.
 शुनी, p 252, 23.
 शुन्य, p 273, n.
 शुभं, p 271, 50.
 शुभ, p 31, 3. p 393, 23.
 शुभदन्ती, p 16, n.
 शुभवासन, p 36, n.
 शुभान्वित, p 271, 50.
 शुभ, p 36, 22. p 355, 194.

शुभ—शूर.

शुभदली, p 16, 6.
 शुभांग, p 18, 15.
 शुभक, p 197, 27.
 शुभक, p 244, 98, p 253, 27.
 p 393, 23.
 शुभवा, p 253, n.
 शुभवी, p 253, n.
 शुभ, p 253, n.
 शुभूषा, p 184, 34.
 शुभि, p 56, n.
 शुभिर, p 56, 2.
 शुभिरा, p 116, 17.
 शुभी, p 56, n.
 शुभानास, p 154, 14.
 शुभाल, p 263, n.
 शुभ, p 10, n.
 शुभन्, p 10, n.
 शूक, p 226, 28.
 शूककीट, p 180, 14.
 शूकधान्य, p 226, 24.
 शूकर, p 127, 2, p 253, 23.
 शूकबिम्ब, p 106, 5.
 शूक, p 248, 1.
 शूरा, p 140, 13.
 शूरी, p 140, 13.
 शून्ध, p 273, 6.
 शूर, p 21, n- p 210, 45.
 शूरव, p 123, 22.

शूर्य—शेष.

शूर्य, p 227, 26.
 शूर्यि, p 256, n.
 शूर्यी, p 256, n.
 शूर, p 357, 199.
 शूलाकत, p 231, 45.
 शूलिन्, p 6, 25.
 शूला, p 231, 45.
 शूलाक, p 128, 5.
 शूलक, p 166, 10.
 p 201, 9.
 शूलकक, p 239, 76.
 शूलका, p 166, n. p 201, n.
 शूल, p 84, 4, p 119, 8.
 p 306, 27.
 शूलवेर, p 229, 37.
 शूलाटक, p 77, 17.
 शूलार, p 49, 17.
 शूलि, p 67, n.
 शूलिणी, p 267, 66.
 शूलिन्, p 113, n.
 शूली, p 67, 25. p 109,
 18. p 113, 4.
 शूलिकनक, p 243, 96, n.
 शून, p 282, 45.
 शेषर, p 173, 38.
 शेष, p 157, n.
 शेषस, p 157, n.
 शेष, p 157, n.

शेष—शोष.

शेषस, p 157, 27.
 शेषालि, p 103, n.
 शेषालिका, p 103, 51.
 p 386, 7.
 शेषाची, p 103, n.
 शेष, p 157, n.
 शेषी, p 33, 10.
 शेष, p 94, 15.
 शेषचि, p 14, 67.
 शेषल, p 71, n.
 शेषाल, p 71, n.
 शेष, p 57, 4. p 397, 32.
 शेष, p 177, 10.
 शेषरिच, p 107, 7.
 शेषरेव, p 107, n.
 शेष, p 84, 1.
 शेषादिन्, p 250, 12.
 शेषू, p 93, 12. p 250, 12.
 शेषेव, p 115, 11.
 शेषल, p 71, 38.
 शेषलिनी, p 69, 30.
 शेषल, p 71, 38.
 शेषव, p 146, 40.
 शोक, p 51, 25.
 शोषिन्शेष, p 10, 49.
 शोषिन्, p 23, 36.
 शोष, p 69, 34. p 87, 24.
 शोषक, p 99, 38.

शोण—श्रम्य.

- शोणरत्न, p 243, 93.
 शोणा, p 37, n.
 शोणित, p 154, 15.
 शोषी, p 37, n.
 शोष, p 150, 3.
 शोषणी, p 121, 14.
 शोषनी, p 82, 18.
 शोषित, p 232, 46.
 p 273, 5.
 शोफ, p 150, 3.
 शोभन, p 272, 1.
 शोभा, p 19, 19.
 शोभाञ्जन, p 93, 11.
 शोष, p 150, 2.
 शोक, p 136, 43.
 शोकिवेव, p 58, 10.
 शोख, p 264, 23.
 शोखिक, p 250, 10.
 शोखी, p 108, 15.
 शोषोदनि, p 3, 10.
 शोरि, p 4, 16. p21, 27.
 शोयं, p 216, 70.
 शोषिक, p 250, 8.
 शोष्कल, p 263, 19.
 शेपान, p 289, 10.
 श्रमयान, p 219, 87.
 श्रम्य, p 163, 50.
 श्रम्यन्, p 163, 50.

श्राम—श्री.

- श्राम, p37, 23. p341, 145.
 श्रामक, p 37, 23.
 श्रामा, p99, 35. p111, 27.
 p112, 30. p341, 145.
 श्रामाक, p 125, 31.
 श्राल, p 144, 32.
 श्राव, p 37, 25.
 श्रेता, p 36, n.
 श्रेन, p 130, 15.
 श्रेनपाता, p 386, n.
 श्रेनी, p 37, n.
 श्रेनपाता, p 336, 6.
 श्रोनाक, p 99, 37.
 श्रवा, p 329, 105.
 श्रवात्, p 265, 27.
 p 142, 21.
 श्रवण, p 289, 12.
 श्रव, p 288, n. p 162, n.
 श्रवण, p 162, 45.
 श्रवस्, p 162, 45.
 श्रविष्ठा, p 20, 23.
 श्रावा, p 233, 50.
 श्राव, p 182, 30.
 श्रावदेव, p11, 54. p162, n.
 श्राव, p 289, 12.
 श्रावण, p 29, 16.
 श्रावणिक, p 29, 16.
 श्री, p 5, 22.

श्रीक—श्रेय.

- श्रीकण्ठ, p 6, 27. 46,
 श्रीवन, p 3, 9.
 श्रीद, p 14, 65. 53,
 26.
 श्रीपति, p 4, 16.
 श्रीपथ, p101, 46. p315, 55.
 श्रीपथिका, p 95, 21.
 श्रीपथी, p 94, 16.
 श्रीफल, p 93, 12.
 श्रीफली, p 108, 13.
 श्रीवत्, p95, 20. p262, 14.
 श्रील, p 262, 14.
 श्रीवत्स, p 4, n.
 श्रीवत्सवाञ्छन, p 4, 17.
 श्रीवास, p 172, 30.
 श्रीवासस्, p 172, n.
 श्रीवेष्ट, p 172, 30.
 श्रीसंज्ञ, p 171, 27.
 श्रीवृत्तिनी, p 102, 50.
 श्रुत, p 322, 79.
 श्रुति, p 39, 3. p162, 45.
 p 321, 76.
 श्रुष्ट, p 216, n.
 श्रुष्टन्, p 216, 70.
 श्रेष्ठा, p 239, 5.
 श्रेणी, p 249, n.
 श्रेयस्, p 34, 15. p31, 2.
 p 273, 8.
 श्रेयसी, p 100, 40. p106,
 3. p 108, 16.

त्रेष्ठ—खशु.

त्रेष्ठ, p 273, 8.
 त्रेष्ठी, p 249, n.
 त्रेष्ठ, p 149, 48.
 त्रेष्ठि, p 157, n. p 385 n.
 त्रेष्ठिपदसक, p 157, 25.
 त्रेष्ठी, p 157, 25. n.
 त्रेष्ठीपद, p 157, n.
 त्रेष्ठ, p 162, 45.
 त्रेष्ठिय, p 176, 6.
 त्रेष्ठ, p 162, n.
 त्रेष्ठ, p 378, 8.
 त्रेष्ठ, p 274, 11.
 त्रेष्ठ, p 262, n.
 त्रेष्ठ, p 289, 11.
 त्रेष्ठ, p 153, 11.
 त्रेष्ठ, p 153, 13.
 त्रेष्ठ, p 153, 11.
 त्रेष्ठ, p 94, 15.
 त्रेष्ठ, p 298, 2.
 त्रेष्ठ, p 31, 3.
 त्रेष्ठ, p 109, 17.
 त्रेष्ठ, p 252, n.
 त्रेष्ठ, p 400, 40.
 त्रेष्ठ, p 252, 20.
 त्रेष्ठ, p 56, 2.
 त्रेष्ठ, p 150, 3.
 त्रेष्ठ, p 220, 2.
 त्रेष्ठ, p 144, 31.

खशु—खशु.

खशु, p 146, 37.
 खशु, p 342, 148.
 खशु, p 144, 31.
 खशु, p 146, 37.
 खशु, p 382, 22.
 खशु, p 12, 57, p 98, 33.
 खशु, p 128, 7.
 खशु, p 151, 5.
 खशु, p 36, 22, p 151, n.
 p 243, 97.
 खशु, p 132, 23.
 खशु, p 247, 110.
 खशु, p 37, 25.
 खशु, p 103, 51.
 खशु, p 36, n.
 खशु, p 151, n.
 खशु, p 122, n.
 खशु, p 176, 4.
 खशु, p 133, 29.
 खशु, p 3, 9.
 खशु, p 97, 29.
 खशु, p 109, 21.
 खशु, p 122, 19.
 खशु, p 45, 1.
 खशु, p 7, 34.
 खशु, p 146, n. p 236, 62.
 p 72, 42.

खशु—खशु.

खशु, p 226, 24.
 खशु, p 221, 7.
 खशु, p 7, 36.
 खशु, p 8, 39.
 खशु, p 293, n.
 खशु, p 293, 25.
 खशु, p 376, n.
 खशु, p 292, 21.
 खशु, p 216, 72.
 खशु, p 33, 11. p 211, 83.
 खशु, p 275, 14.
 खशु, p 33, n.
 खशु, p 176, 5.
 खशु, p 211, 84.
 खशु, p 40, 7.
 खशु, p 216, 74.
 खशु, p 213, 58.
 p 290, 14.
 खशु, p 148, n.
 खशु, p 218, 82.
 खशु, p 309, 35. p 40, n.
 खशु, p 148, 47.
 खशु, p 11, 53.
 खशु, p 135, 37.
 खशु, p 217, 79.
 खशु, p 217, 79.
 खशु, p 87, 7.

संमा—संसा.
 संमाजनी, p 82, 18.
 संमष्ट, p 232, 46.
 संयत्, p 216, 74.
 संयत, p 268, 42.
 संयन, p 291, 18.
 संयनन, p 79, n.
 संयान, p 291, 18.
 संयुग, p 216, 73.
 संयोगित, p 281, n.
 संयोजित, p 281, 41.
 संराय, p 44, 2.
 संराय, p 42, 17.
 संर्यान, p 169, 18.
 संयमक, p 215, 66.
 संयय, p 33, 12.
 संयथापचनानस, p 259, 5.
 संयन, p 34, 14.
 संयुत, p 285, 58.
 संयुप, p 294, 30.
 संयत्, p 178, n.
 संयक, p 275, 17.
 संयद, p 178, 14.
 संयय, p 77, 18, p 816, 57.
 संयिधि, p 55, 37.
 संयार, p 173, 36.
 संयारहीन, p 189, 53.
 संयुत, p 328, 83.
 संयार, p 346, 163.

संसा—सग.
 संसाय, p 292, 23.
 संसाय, p 295, 34.
 संसाय, p 343, 153.
 संसा, p 197, 26.
 संसान, p 336, 127.
 संस्यत, p 218, 85.
 संसाया, p 122, 19.
 संस्योट, p 216, n.
 संस्योट, p 216, 73.
 संस्यत, p 277, 25, p 160, 36.
 संस्यतजातु, p 148, n.
 संस्यतजातुक, p 148, 47.
 संस्यतय, p 160, 36.
 संस्यति, p 135, 40.
 संस्यनन, p 156, 21.
 संस्यार, p 59, 2.
 संस्यति, p 40, 9.
 संस्यय, p 275, 15.
 संस्यत्, p 155, n, p 372, 4.
 संस्यतय, p 131, 20.
 संस्यय, p 65, n.
 संस्ययसा, p 98, 32.
 संस्ययसी, p 98, n.
 संस्ययि, p 156, 24.
 संस्यि, p 194, 12.
 संस्यी, p 140, 12, p 194, n.
 संस्य, p 194, 12.
 संस्यय, p 145, 31.

सगो—सज्ज.
 सगोय, p 145, 38.
 सगिध, p 234, 55.
 सगुट, p 279, 34.
 सगुर, p 82, 18.
 सगुपय, p 4, 19.
 सगुहित, p 281, 42.
 सगुल, p 33, 11.
 सगुलक, p 269, 43.
 सगुय, p 256, 38.
 सगुयं, p 248, 1, p 316, 59, p 279, 35.
 सगुय, p 279, 35, p 43, 20.
 सगुय, p 170, 26.
 सगु, p 294, 29.
 सगुत, p 43, 19.
 सगुत, p 294, n, p 398, 34.
 सगुर, p 348, 168.
 सगुयं, p 285, 58.
 सगुट, p 281, 42.
 सगु, p 136, 41.
 सगुत, p 59, n, p 135, 39.
 सगि, p 8, n.
 सगिन, p 360, 208.
 सगी, p 8, n.
 सगुयय, p 75, 10.
 सगुय, p 377, n.
 सज्ज, p 207, 33.
 सज्जन, p 199, 1, p 175, 3.

सज्ज—सत्था.

सज्जना, p 202, 10.
 सज्जय, p 135, 39.
 सज्जार, p 293, n.
 सज्जारिका, p 141, 17.
 सज्जन, p 79, 6.
 सटा, p 163, 48.
 सटी, p 122, n.
 सयसूत्र, p 64, 16.
 सयस, p 146, n.
 सत्, p 176, n. p 324, n.
 सतत, p 13, 61.
 सतपुष्पा, p 122, n.
 सति, p 319, n.
 सती, p 138, 6. p 324, n.
 सतीनक, p 224, n.
 सतीर्थ, p 177, n.
 सतीर्थ, p 177, 11, n.
 सतीस, p 224, n.
 सतीसक, p 224, 16.
 सत्कुमार, p 10, n.
 सत्तन, p 273, 8.
 सत्ती, p 194, n.
 सत्त, p 361, n.
 सत्तय, p 76, 16.
 सत्त, p 43, 22. p 344, 156.
 सत्तङ्कार, p 240, 83.
 सत्तवचस, p 186, 42.
 सत्ताकति, p 240, 83.

सत्था—सन्न.

सत्ताकत, p 120, 3.
 सत्तापन, p 240, 83.
 सत्तापना, p 240, n.
 सत्त, p 351, 188.
 सत्ता, p 377, 4.
 सत्तिन्, p 194, 15.
 सत्त, p 32, n.
 सत्त, p 361, 215.
 सत्तर, p 13, 60.
 सद्, p 178, 15, n.
 सदन, p 79, 5.
 सद्स्, p 178, 15.
 सद्दस, p 178, 15.
 सदा, p 382, 22.
 सदागति, p 12, 57.
 सदातन, p 276, 22.
 सदनौरा, p 69, 33.
 सदाव, p 198, 28.
 सद्द, p 256, 37.
 सद्द, p 256, 37.
 सद्द, p 256, 37.
 सद्द, p 275, 16.
 सद्दन्, p 78, 4.
 सद्दस्, p 378, 9.
 सधम्मिणी, p 138, n.
 सध्मीक, p 266, n.
 सध्मप्र, p 266, 34.
 सध्मप्र, p 266, n.

सन—सन्धा.

सनत्, p 381, n.
 सनत्कुमार, p 10, 45.
 सनत्त, p 64, n.
 सना, p 381, 17.
 सनात्, p 381, n.
 सनातन, p 276, 22.
 सनाति, p 145, 33.
 सनि, p 183, 32.
 सनिष्ठ, p 43, 21.
 सनी, p 183, n.
 सनीह, p 275, 16.
 सन्त, p 13, 61.
 सन्तति, p 175, 1.
 सन्त, p 284, 52.
 सन्तवस, p 56, 4.
 सन्तान, p 175, 1. p 9, 46.
 सन्ताप, p 11, 53.
 सन्तापित, p 284, 52.
 सन्दान, p 238, 74.
 सन्दानित, p 282, 44.
 सन्दाव, p 217, 79.
 सन्दि, p 280, 35.
 p 282, 44.
 सन्देशवाच, p 42, 18.
 सन्देशवर, p 195, 16.
 सन्देश, p 34, 12.
 सन्देश, p 135, 39.
 सन्धा, p 329, 105.

सन्धा—सम.	सभा—सम.	सम—समा.
सन्धान, p 257, 42.	सभा, p 79, 6. p178, 14.	समर्पण, p 197, 25.
सन्ध्या, p 24, 3. n.	p 340, 140.	समर्पक, p 260, 7.
सन्धि, p195, 18. p289, 11.	सभाजन, p 287, 7.	समर्थाद, p 275, 16.
सन्धिनी, p 237, 69.	सभासद्, p 178, n.	समर्पित, p 11, 53.
सन्धक, p 94, 15.	सभासद्, p 178, 16.	समर्पण, p 135, 40.
सन्ध, p207, 33. p269, 44.	सभासार, p 178, 16.	समर्पिका, p 123, 22.
सन्ध, p 343, 153.	सन्धिक, p 258, 44. n.	समर्पण, p 292, 21.
सन्धिकर्षण, p 292, 23.	सन्ध, p175, 2. p178, 16.	समर्प, p 275, 4.
सन्धिलक्ष, p 275, 16.	सन्ध, p256, 37. p275, 14.	समर्पण, p 40, 7.
सन्धिक, p 292, n.	सन्ध, p 275, 15.	समर्पणार्थ, p 40, n.
सन्धिक, p 292, 23.	सन्धिका, p107, 9. p119, 7.	समा, p 30, 20.
सन्धिक, p 82, 19.	सन्ध, p 186, 42.	समासमोना, p 238, 73.
सपत्न, p 193, 10.	सन्धिका, p 41, n.	समासमिन्, p 36, 20.
सपदि, p377, 2. p378, 9.	सन्धिका, p41, n. p178, 14.	समासा, p 41, n.
सपथ्या, p178, 13.	सन्धिक, p 197, 24.	समासात, p 216, 74.
p 184, 34.	सन्धिक, p 277, 25.	समाज, p 136, 42.
सपथ, p 145, 33.	सन्धिक, p 337, 130.	समाधि, p34, 14. p 328,
सपीति, p 234, 55.	सन्धिक, p 379, 13.	100.
सपत्नी, p 166, 10.	सन्धिकदुग्धा, p 110, 24.	समान, p12, 59. p256, 37.
सपत्न्यु, p 178, 13.	सन्धिकद, p 4, 8.	समानोदय, p 145, 34.
सपत्न्य, p 91, 3.	सन्धिकात, p 379, n.	समासम, p 294, 27.
सपत्नि, p 21, 28.	सन्धिकत, p 45, 3.	समासात, p 135, n.
सपत्नी, p103, 53. p119, 8.	सपथ, p 212, n.	समासत, p 177, 10.
सपत्नि, p 11, 51.	सपथ, p 377, 4.	समासात, p 281, 42.
सपत्न, p 22, 30.	सपथ, p24, 1. p343, 151.	समासात, p 40, 7.
सपति, p 202, 12.	सपथा, p378, 7. p375, 14.	समाहार, p 291, 16.
सपरी, p 65, n.	सपथ, p 216, 73.	समाहित, p 285, 58.
सपत्निका, p 140, 12.	सपथ, p 325, 89.	समाहित, p 40, 7.

समा—समु.

- समाङ्ग, p 258, 46.
 समिति, p178,14. p320,
 73. p 216, 74.
 समिध, p 89, 13.
 समीक, p 216, 72.
 समीप, p 275, 16.
 समीर, p 12, 58.
 समीरव, p 12, 58.
 p 105, 59.
 समुच्चय, p 291, 16.
 समुच्छ्रय, p 343, 154.
 समुष्मिन्, p 284, 56.
 समुत्पिङ्ग, p 215, 67.
 समुदन्त, p 281, 39.
 समुदय, p 135, 40.
 समुदाय, p 135, 40.
 p 216, 74.
 समुद्र, p174,n-p390,17.
 समुद्रक, p 174, 40.
 समुद्रत, p 264, 23.
 समुद्ररण, p 316, 58.
 समुद्र, p 60, 1.
 समुद्रमेन, p 246, n.
 समुद्रात्मा, p 107, 10.
 p 113, 4. p117,21.
 समुद्गन्, p 294, 29.
 समुक्त, p 284, 55.
 समुक्तव, p 330, 106.

समु—सम्य.

- समुपजीव, p 378, n.
 समुह्य, p 180, 20.
 समुह, p 129, 9.
 समुह, p 135, 39.
 समुह, p 261, 11.
 समुह्य, p 289, 10.
 सम्यत्ति, p 211, 50.
 सम्यद, p 211, 49.
 सम्यराय, p 343, 152.
 सम्यरायक, p 216, n.
 स(य)म्माक, p 91, 4. n.
 सम्यधान, p 336, 127.
 सम्यटक, p 174, 40.
 सम्यति, p 383, 23.
 सम्यदाय, p 287, 7.
 सम्यधारवा, p 197, 25.
 सम्यहार, p 216, 73.
 सम्य, p 9, n.
 सम्यक, p 398, n.
 सम्यक्त, p 222, 9.
 सम्यध, p 279, 34.
 सम्यही, p 141, n.
 सम्योद, p 70, 35.
 सम्युच, p54,34.p293,26.
 सम्यद, p 31, 2.
 सम्युच्छेन, p 287, 6.
 सम्यह, p 266, n.
 सम्यह, p 43, 22.

सम्मा—सर.

- सम्माज, p 191, 3.
 सम्म, p 9, n.
 सम्मत्, p 380, 16.
 सम्मत्तर, p 30, 20.
 सम्मदन, p 287, 4.
 सम्मदना, p 287, n.
 सम्मनन, p 287, n.
 सम्मर, p 129, n.
 सम्मरारि, p 5, n.
 स(य)म्मरी, p 107, 6. n.
 सम्मत्तं, p 30, 22.
 सम्मत्ति, p 72, n.
 सम्मत्तिका, p 72, 43.
 सम्मत्ती, p 72, n.
 सम्मल, p 398, n.
 सम्मसय, p 83, 19.
 सम्माहन, p 292, 22.
 सम्मिन्, p 33, 10.
 सम्मिद्, p34,14.p33,10.
 p 327, 95.
 सम्मिदित, p 285, 58.
 सम्मीचय, p 294, 30.
 सम्मीत, p 281, 40.
 सम्मेग, p 54, 34.
 सम्मेद, p 287, 6.
 सम्मेय, p 54, 36.
 सम्मेय, p 275, n.
 सर, p 212, n.

सर—सर्ज.

सरक, p 257, 43.
 सरवा, p 133, 26.
 सरट्, p 129, n.
 सरट, p 129, 12.
 सरणा, p111, n-p122, 18.
 सरणि, p 76, 15.
 सरणी, p 122, n.
 सरणि, p 160, 37.
 सरणा, p 252, 23.
 सरक, p100, 40. p260, 8.
 सरकद्वय, p 172, 30.
 सरका, p 111, 26.
 सरक्य, p 212, n.
 सरक, p 68, 28.
 सरका, p 111, n.
 सरसी, p 68, 28.
 सरसीरुह, p 71, 40. n.
 सरसत्, p60, 1. p317, 60.
 सरसतो, p38, 1. p69, 34.
 सराव, p 228, 32. n.
 सरित्, p 68, 29.
 सरित्यति, p 60, 1.
 सरित्, p 60, n.
 सरित्प, p 224, n.
 सरीरुप, p 57, 7. n.
 सर, p 213, n.
 सर्ज, p 96, 25.
 सर्जक, p 96, 24.

सर्ज—सर्वा.

सर्जोरस, p 171, 29.
 सर्जिका, p 247, n.
 सर्जिकाचार, p247, 109.
 सर्प, p 57, 6.
 सर्पराज, p 57, 4.
 सर्पिणी, p 57, n.
 सर्पिन्, p 233, 52.
 सर्पी, p 57, n.
 सर्वसङ्गा, p 73, 3.
 सर्व, p 6, 26. p 275, 14.
 सर्वज्ञ, p 6, 28.
 सर्वज्ञस, p 379, 13.
 सर्वतोभद्र, p 80, 10.
 p 100, 42.
 सर्वतोभद्रा, p 94, 16.
 सर्वतोमुख, p 60, 4.
 सर्वदा, p 382, 22.
 सर्वधुरावह, p 237, 66.
 सर्वधुरीण, p 237, 66.
 सर्वसङ्गता, p 7, 32.
 सर्वरस, p 171, 29.
 सर्वज्ञा, p 214, 61.
 सर्वसिद्धिन्, p 187, 84.
 सर्ववेदस्, p 177, 9.
 सर्वसङ्गन, p 214, 62.
 स(र्वा)र्वाणी, p 7, 32.
 सर्वास्तुति, p 111, 26.
 सर्वासभोजिन्, p263, 22.

सर्वा—सह.

सर्वाचीन, p 263, 22.
 सर्वाभिसार, p 214, 62.
 सर्वाथ, p 3, n.
 सर्वाथसिद्ध, p 3, 10.
 सर्वौष, p 214, 62.
 सर्वप, p 224, 17.
 सहित, p 60, 3.
 सहजी, p 115, n.
 सह, p 178, 13.
 सहन, p 188, 46.
 सहनस्, p 188, 12.
 सहजा, p 111, n.
 सहित, p 22, 32.
 सहित, p 275, 16.
 सवेच, p 275, 16.
 सव्य, p 279, 34.
 सव्येष्ट, p 206, n.
 सव्येष्ट, p 206, 28.
 सव्येष्ट, p 206, n.
 समस्तचारिन्, p 177, 11.
 सहन, p 181, n.
 सव्य, p 89, n.
 सव्यसम्बर, p 96, n.
 सह, p 377, 4. p 216, 368, n. p 28, n.
 सहकार, p 94, 14.
 सहचरी, p 104, 56.
 सहज, p 145, 34.

सह - साक्षा.

सहधर्मिणी, p 188, 5.
 सहन, p 266, 31.
 सहभोजन, p 234, 55.
 सहस्र, p 28, 14, p 216, 70.
 p 368, 234.
 सहस्रा, p 378, 7.
 सहस्र, p 28, 15.
 सहस्रदंष्ट्र, p 64, 18.
 सहस्रपत्र, p 71, 40.
 सहस्रपीथी, p 123, 24.
 सहस्रवेधि, p 230, 40.
 सहस्रवेधिन्, p 119, 6.
 सहस्रांशु, p 22, 32.
 सहस्राक्ष, p 8, 40.
 सहस्रिन्, p 207, 30.
 सहा, p 103, 54. p 112,
 1. p 78, n.
 सहाचर, p 104, n.
 सहाय, p 208, 39.
 सहायता, p 297, 40.
 सहिष्णु, p 266, 31.
 सहृदय, p 259, n.
 सहोदर, p 145, n.
 सांवातिक, p 63, 12.
 सांनुगीन, p 210, 45.
 सांयधिक, p 259, 5.
 साक, p 377, 4.
 साक्षात्, p 372, 5.

साग—साध्वी.

सागर, p 60, 1.
 सावि, p 377, 6.
 सातसा, p 120, 9.
 साति, p 387, 9. p 296,
 38. p 319, 70.
 सातिसार, p 153, 10,
 सातीक्षक, p 224, n.
 सात्विक, p 49, 16.
 सादन, p 79, n.
 सादिन्, p 206, 28. p 331,
 109.
 साधन, p 335, 122.
 साधारण, p 279, 31.
 p 256, 37.
 साधारणा, p 256, n.
 p 279, n.
 साधारणी, p 256, n.
 p 279, n.
 साधित, p 268, 40.
 साधिव, p 285, 62.
 साधीयस्, p 369, 237.
 साधीयसी, p 369, n.
 साधु, p 329, 104. p 175,
 2. p 272, 1. p 138, n.
 साधुवाहिन्, p 202, 12.
 साध, p 2, 5.
 साध्वस्, p 50, 21.
 साध्वी, p 133, 6.

साधु—सार.

साधु, p 85, 5.
 सान्त्वय, p 189, 51.
 साग्न, p 43, 19. p 196, 21.
 सान्द्रिक, p 198, 29.
 सान्द्र, p 205, 30. p 275, 15.
 साक्षात्, p 181, 26.
 सापत्य, p 193, n.
 साप्पपदीन, p 194, 12.
 साधेनी, p 180, 21.
 साधन्, p 39, 4. p 196, 21.
 साधनी, p 238, n.
 साधालिक, p 178, 16.
 साधान्, 33, 9.
 साधि, p 374, 11.
 साधस्, p 230, 41.
 साधरात्रिक, p 216, 72.
 साधत, p 379, 11.
 p 383, 23.
 साधस्वर, p 194, 14.
 सा(धा)ध्वरी, p 250, 11. n.
 साव, p 24, 3.
 सायक, p 298, 2.
 सायम्, p 24, 3. p 381, 19.
 सार, p 88, 12. p 349, 173.
 सारङ्ग, p 130, 17. p 305, 24.
 सारवि, p 206, 27.
 सारमेय, p 252, 22,
 सारव, p 70, 36.

सार—सिंहा.	सिंहा—सिन्दू.	सिन्दू—सुहा.
सारस, p132,22,p71,40.	सिंहासन, p 198, 31.	सिन्दूर, p 246, 105.
सारसन, p 166, 10.	सिंहास, p 110, 22	p 396, 31.
सारसना, p 207, 31.	सिंहो, p 112, 2.	सिन्धु, p 59, 2. p60, 1.
सारिका, p 386, 8.	सिकता, p 321, 76.	p 229, 103.
सारोद्भिद, p 58, n.	सिकतामय, p 62, 9.	सिन्धुज, p 230, 42.
साधं, p 136, 41.	सिकतामत्, p 75, 11.	सिन्धुसङ्गम, p 70, 35.
साधंवाह, p 239, 78.	सिक्कक, p 246, 108.	सिरा, p 154, 16.
साधं, p 284, 55.	p 299, 5.	सिक्कको, p 115, n.
साध, p 377, 4.	सित, p 37,22. p282,44.	सिक्क, p 171, 30.
साधंभोज, p16,5,p191,2.	p 323,83. p282,48.	सीकर, p 17, n.
साध, p 65, n. p96, 25.	सितच्छात्रा, p 122, 17.	सीता, p 223, 14.
p 78, n.	सितसि(सि)य, p 230, n.	सीतीनक, p 224, n.
साधपथी, p 113, 3.	सितनूक, p 223, 15.	सीत, p 222, 8.
साधा, p 79, n.	सिता, p 37,n. p231,43.	सीनन् (वा), p 83, 20.
साधूर, p 67, n.	सिताध, p 172 32.	सीनन्, p 391, 19.
साधूय, p 70, n.	सिताभोज, p 71, 41.	सीनन्निनी, p 137, 2.
साधेय, p 110, n.	सिति, p 324, n.	सीर, p 223, 14.
साधर, p 94, n.	सिध, p 2, 6. p283, 50.	सीरपाणि, p 4, 19.
साधा, p 286, 63.	सिधान्त, p 34, 13.	सीवन, p 287, 5.
साधस, p 196, 21.	सिधार्थ, p 224,18.p3,n.	सीसक, p 246, 106.
साधक, p 297, 43.	सिधि, p 112, 31.	सीस्य, p 110, 24.
सिंह, p 127, 1.	सिध्वा(—न्), p 150, 4. n.	स, p 377, n.
सिंहतक, p 160, n.	सिध्वा, p153,12.p387,10.	सुकन्दक, p 121, 13.
सिंहनाद, p 217, 75.	सिध, p 20, 23.	सुकरा, p 238, 71.
सिंहपुत्री, p 108, 11.	सिधका, p 386, 8.	सुक, p 260, 8.
सिंहसंजनन, p 261, 12.	सिनीवाली, p 26, 9.	सुकुमार, p 278, 27.
सिंहा(वा)य (न), p 244,	सिन्दु(स्व)क, p102,48.n.	सुमत, p 31, 2.
99.n.	सिन्दु(स्व)वार, p102,49.n.	सुमतिन, p 259, 3.

